

شادزی، دیرزی و آزادا

جشن نوروزتان بهین بادا

سال ۲۹ اسفند ۱۳۹۱
شماره ۳۰۵ (۷۵ دور جدید)

- سرمقاله: بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی شادمانی نوبهاران راهمگانی سازیم ۴
همایش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی: لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان
عدالانه‌تر، ضروری است ۶
مصاحبه با آقای مهندس عطار دیان ۱۴
نیم‌نگاهی بر آیین‌های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین: جشنهای نوروزی در تهران،
گیلان و مازندران ۱۷
فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) اعلام کرد: رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها ۲۲
برای شما خواننده ایم ۲۴
مصاحبه با آقای مهندس طیب زاده ۲۸
جشنها و آیینهای نوروزی در آذربایجان و خراسان ۳۷
نامه‌های رسیده ۴۱
پاگرد ۴۶
مصاحبه با آقای مهندس فروغی ۴۸
اخبار صنعت ساختمان ۵۱
کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱ ۵۳

صاحب امتیاز: انجمن شرکتهای ساختمانی

مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

کمیسیون انتشارات: مهندس جواد خوانساری، مهندس محمد کنگانی، مهندس محمدعلی پورشیرازی، مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس علی ورزنده، مهندس مجتبی ضرابی، دکتر غلامرضا علی‌زاده

سر دبیر: دکتر غلامرضا علی‌زاده

خبرنگار: آرزو نوری

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا

عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی

امور آگهی‌ها: شقایق خواجه نصیری طوسی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبا جنوبی)، شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱

تلفن: ۶۶۴۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷ - فکس: ۶۶۴۴۰۸۴

پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

شادزی، دیرزی و آزادا

جشن نوروزتان بهین بادا

سال ۲۹ اسفند ۱۳۹۱
شماره ۳۰۵ (۷۵ دور جدید)

۴	سرمقاله: بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی شادمانی نوبهاران راهمگانی سازیم
۶	همایش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی: لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان عادلانه‌تر، ضروری است
۱۴	مصاحبه با آقای مهندس عطار دیان
۱۷	نیم‌نگاهی بر آیین‌های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین: جشنهای نوروزی در تهران، گیلان و مازندران
۲۲	فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) اعلام کرد: رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها
۲۴	برای شما خواننده ایم
۲۸	مصاحبه با آقای مهندس طیب زاده
۳۷	جشنها و آیینهای نوروزی در آذربایجان و خراسان
۴۱	نامه‌های رسیده
۴۶	پاگرد
۴۸	مصاحبه با آقای مهندس فروغی
۵۱	اخبار صنعت ساختمان
۵۳	کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱

صاحب امتیاز: انجمن شرکتهای ساختمانی

مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

کمیسیون انتشارات: مهندس جواد خوانساری، مهندس محمد کنگانی، مهندس محمدعلی پورشیرازی، مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس علی ورزنده، مهندس مجتبی ضرابی، دکتر غلامرضا علی‌زاده

سر دبیر: دکتر غلامرضا علی‌زاده

خبرنگار: آرزو نوری

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا

عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی

امور آگهی‌ها: شقایق خواجه نصیری طوسی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبا جنوبی)، شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱

تلفن: ۶۶۴۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷ - فکس: ۶۶۴۴۰۸۴

پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر مأخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

شادزی، دیرزی و آزادا

جشن نوروزتان بهین بادا

سال ۲۹ اسفند ۱۳۹۱
شماره ۳۰۵ (۷۵ دور جدید)

- سرمقاله: بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی شادمانی نوبهاران راهمگانی سازیم ۴
همایش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی: لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان
عدالانه‌تر، ضروری است ۶
مصاحبه با آقای مهندس عطار دیان ۱۴
نیم‌نگاهی بر آیین‌های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین: جشنهای نوروزی در تهران،
گیلان و مازندران ۱۷
فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) اعلام کرد: رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها ۲۲
برای شما خواننده ایم ۲۴
مصاحبه با آقای مهندس طیب زاده ۲۸
جشنها و آیینهای نوروزی در آذربایجان و خراسان ۳۷
نامه‌های رسیده ۴۱
پاگرد ۴۶
مصاحبه با آقای مهندس فروغی ۴۸
اخبار صنعت ساختمان ۵۱
کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱ ۵۳

صاحب امتیاز: انجمن شرکتهای ساختمانی

مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

کمیسیون انتشارات: مهندس جواد خوانساری، مهندس محمد کنگانی، مهندس محمدعلی پورشیرازی، مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس علی ورزنده، مهندس مجتبی ضرابی، دکتر غلامرضا علی‌زاده

سر دبیر: دکتر غلامرضا علی‌زاده

خبرنگار: آرزو نوری

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا

عکس و صفحه آرایی: داود خانی

امور آگهی‌ها: شقایق خواجه نصیری طوسی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبا جنوبی)، شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱

تلفن: ۶۶۴۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷ - فکس: ۶۶۴۴۰۸۴

پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی

شادمانی نوبهاران راهمگان سازیم

بهار می‌رسد از راه، شور و نشاط طبیعت با جامعه پیوندی زیبا می‌یابد. مهربانی‌ها افزونتر و گذشت‌ها بیشتر می‌شود. مردمان همراه با بهار طراوت درونی را با نوبوشی بیرونی تلفیقی زیباشناختی می‌بخشند، عشق و دوستی به اوج خویش می‌رسد. انسان آرزو می‌کند کاش بهاران همیشگی بود و ارتباطات انسانی با چنین پویایی مستمر بر گستره‌های زیستی و هستی اجتماعی آفرینشگر دنیایی نوین با زیبایی‌های شور آفرین در کنشگران می‌بود. بهار با زبانی شیرین از یادگارهایی دیرین با ما سخن می‌گوید. ما را به نوبوشی، نوجویی، نوحواهی و نوآگاهی فرا می‌خواند؛ تا جامعه‌ی کهنگی را از تن اندیشگی خویش برون سازیم و شولایی نو بر تن اندازیم که رنگهای آن تداعی‌کننده رنگین‌کمان جلوه‌های ویژه بهاران باشد؛ آنسان که نشاط‌افزای بزم یاران و عیاران یکدل و هم‌محفل گردد. بیاییم اندیشه‌های خویش را رنگی از بهاران زنییم و تازگی و طراوت را آویزه جان کنیم. همراه با ترنم نسیم بهاران که گیسوان سبزه‌زاران را شانه می‌زند و ترانه‌ی مهربانی را می‌خواند و زمزمه می‌کند ما نیز وجدی آغاز کنیم و در سمعی موزون آیین جشن نوروزگان را قبل از سور و سرور سبزه و گل در بزمی گسترده با دقتی بسیار و کیفیت بالاتر در زیستگاههای خویش طنین‌انداز کنیم.

بهار می‌رسد و مژده می‌دهد که زمستان گذشت و صحرا و دشت به گل نشست. بیایید ما نیز زمستان سردی‌ها و کم‌مهری‌ها و یا بی‌مهری‌های احتمالی را پشت سر بگذاریم و تعادل مهر و ماه را در فضای مطبوع و دلچسب طبیعت در حوزه‌های روابط اجتماعی و انسانی خویش جلوه‌ای ویژه بخشیم.

بهار می‌رسد و از ما می‌پرسد تا چه حد با معیارها و شاخصه‌های بهار خود راهمانگ ساخته‌ایم و کلاف رنگین‌کمان یک‌رنگی را در اندازه‌های قامت رفتار خویش سرانداخته‌ایم و می‌گویید آیا روح سبز بهار را در تمامی عرصه‌های رفتاری و اجتماعی خویش متبلور و متجلی کرده‌ایم؟ بهار از ما می‌خواهد که با تأسی به آن، ما نیز در تمامی حوزه‌های نگرشی، بینشی و رفتاری خود نو نوار شویم، چون بهار شویم، شور و شیدایی و مهر و مهربانی را بی‌هیچ چشم‌داشتی ارزانی همگان سازیم و نرد عشق بازیم. بهار با ما سخن می‌گوید که تلاش و پی‌گیری برای گذر از گریه‌های سخت و دشوار مشکلات زمستانی رمز و راز آذرخش امید به دستیابی به هدفهای بارش بهارانی است. چشمن بهاران فلسفه‌ای در خویش دارد که هم آموختنی و هم ستودنی است و آن این است که مقاومت در برابر زمهریر سردی دشواری‌ها با کاربرد عقلانیت معطوف به هدف بی‌شک سرانجامی بهاری در پی خواهد داشت و ما

ناگزیر و ناگزیر از چالش با این واقعیتها هستیم. مهندسان اگر دو راه برای رسیدن به مقصد موجود باشد یا راه دیگری می‌یابند و یا راه سوم می‌سازند؛ با این گزاره توانبخشی دشوارهای سرکش حل شدنی است.

سالی که در حال گذر است و شاید زمانی که شما به مطالعه این نوشتار می‌پردازید سپیده‌ی نوروز دمیده باشد و عطر آن به مشام جان شما رسیده باشد؛ ولی سال سختی بر مهندسان پیمانکار پروژه‌های عمرانی گذشت. پیمانکاران پروژه‌های عمرانی با دشواریهای بسیاری مواجه بودند. پایان سال نزدیک است و مطالبات بسیاری از پیمانکاران هنوز پرداخت نشده است. این قبیل مدیران با بخش بزرگی از منابع انسانی شاغل در پروژه‌های خود روبرو هستند که خانواده بزرگ و گسترده آنان را تشکیل می‌دهند. آنها برای دریافت حقوق و مزایای خویش لحظه‌شماری می‌کنند زیرا اکثریت نیروهای کار شاغل در پروژه‌های عمرانی خود را مقید به اجرای دقیق سنتها و آیینهای نوروزی می‌دانند و انجام آن را امری الزامی و حیثیتی می‌شمارند به ویژه تهیه جامه نو و هدیه و عیدانه برای خانواده و برخی از خویشاوندان نزدیک جزئی از رفتارهای فرهنگی و جمعی، گروه‌های اجتماعی قومهای فرهنگی و زبانی ایران را تشکیل می‌دهد که با تحقق در بافتهای معوقه ایفای نقش را در آیینهای نوروزی، برای آنها امکان‌پذیر می‌سازد. بالطبع رفتارهای فرهنگی ریشه در حافظه تاریخی دارد و فشار مضاعفی را وارد می‌سازد زیرا اینگونه رفتارها هویت اجتماعی و شاکله و ماهیت ملتها را

می‌سازند و نقش اجتماعی افراد با انجام بهنگام رفتارهای آیینی معنا و مفهوم می‌یابد و پایگاه و جایگاه محول و محقق فرد در اجتماع با اجرای آن تعریف می‌گردد.

در چنین شرایطی است که مدیران شرکتهای پروژه‌محور با آغاز جشنها و آیینهای نوروزی سخت در تنگناهای مالی هستند از دوسوی در فشار می‌باشند ضمن اینکه انتظارات خانوادگی خویش را می‌بایستی برآورد سازند، با خانواده گستره تری از نیروهای انسانی شاغل در پروژه‌ها مواجه هستند که بر مطالبات خویش تأکید و برای دریافت آن لحظه‌شماری می‌کنند. از سویی زنجیره‌های تأمین نیز که طلبکاران این گروه از بیمانکاران پروژه‌های عمرانی می‌باشند شدیداً مجریان پیمان را تحت فشار قرار می‌دهند و به نظر می‌رسد پیمانکاران پروژه‌های عمرانی در خط مقدم گروه‌های شغلی و اجتماعی این جامعه باشند که در پایان سال مالی که شروع بهاران را تداعی می‌کند، در سخت‌ترین و دشوارترین شرایط زمانی خود قرار می‌گیرند.

عدم پرداخت صورت‌وضعیت‌های ارسالی این گروه سخت‌کوش و تلاشگر، که تمدن‌سازی و ساخت زیرساخت‌های توسعه از هدفهای تخصصی و انسانی آنها محسوب می‌شود فشارهای چندجانبه‌ای را بر آنها وارد می‌سازد و بانکها نیز به عنوان یکی دیگر از زنجیره‌های تأمین، که وام پرداختی را با بهره مرکب ظرف دو سال و نیم به دوبرابر افزایش می‌دهد به طوری که هستی پیمانکار و خویشان و آشنایان آنها را در معرض تهدید و مصادره اموال قرار می‌گیرد این معضل نیز از دیگر مواردی است که زیبایی‌های بهاران و آیینهای بشکوه نوروز را در نزد آنها جلوه‌ای واژگونه می‌بخشد. بیاییم این گروه اجتماعی را که هدفی جز اعتلا و سربلندی و سرفرازی

میهن عزیز ندارند و در گرمای توان فرسای بالای ۴۸ درجه و شرحی ۹۸ درصد به ساخت و ساز زیرساخت‌های توسعه‌ای همت می‌گمارند و در سرمای زیر ۳۰ درجه در مناطق کوهستانی و سردسیر به ایجاد سازه‌ها و سامانه‌های تمدنی می‌پردازند؛ از چنین دغدغه‌هایی دور سازیم. بگذاریم آنها نیز با رویش نو بهارانی و پویش نوروز باستانی دست در دست تمامی مردم ایران به پیشواز بهاران و نوروز بشتابند و از آیینها و جشنهای نوروزی لذت برند. حیفاست که این بخش از کوشندگان دانشی‌مرد در آستانه بهاران و عید نوروز در تب و تاب و نگرانی و استرس و فشار عصبی برای دریافت مطالبات خویش در لایبرنت‌های پیچ در پیچ اداره‌ها و سازمانهای دولتی سرگردان شوند و بدون نتیجه‌گیری از پی‌گیریها به دشواریهای پیش رو بیندیشند و دل‌نگران آینده باشند. بیاییم این پیشاهنگان تمدن‌ساز را ارج نهیم؛ قدر بدانیم و در صدر نشانیم که آنها سرمایه‌های اجتماعی بی‌ادعای این مرز و بوم هستند که می‌خواهند دست در دست هم دهند به مهر. میهن خویش را کنند آباد. بگذاریم آنها نیز چون سایر شهروندان این مرز و بوم بدون استرس و فشار عصبی آغازگر بهار زیبا و نوروز باشند و از زیبایی‌های طبیعت و جامعه در چنین فراگردی لذت برند و خستگی‌های ماهها مرارت و کار دشوار را از تن بدر آرند. اینگونه برخورد با انسانهای فنی و مهندسی در پایان سال شرط انصاف نیست. این گفته‌ای گزاف نیست که این بسیجیان حوزه‌های مهندسی کشور با دولتمردان بگویند که «خدا را، ما هم مردمانیم و شایسته برخورد‌هایی بهتر از آنیم». که بر ما روا می‌شود، بیایید شادمانیهای عید و بهار را با حل مشکلات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی همگانی سازیم.

نوروز را که یادگار فاخر و ماندگار نیاکان ماست گرامی می‌داریم و فرار رسیدن بهار را با زیباترین، پایاترین و برترین سرودها و درودها پیشکش مردمان ایران زمین و جامعه مهندسی تمدن آفرین کشورمان می‌نمائیم.

برای همگان، لبی خندان، دلی شادان و روزگاری شکوفان با روندی دلخواه و دنواز همراه با دل‌انگیزترین چشم‌انداز، از خداوند بزرگ خواهانیم.

بهترین‌ها، ارزنده‌ترین‌ها، سازنده‌ترین‌ها و برترین‌ها را برایتان آرزو مندیم.

شادزی، دیرزی و آزادا جشن نوروزتان بهین بادا

انجمن شرکتهای ساختمانی

دانشگاه تهران - مدیران ارشد تشکلهای مهندسی

لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان عادلانه تر، ضروری است

روز سه شنبه ۸ بهمن گردهمایی مدیران ارشد شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور در سالن همایشهای انجمن شرکتهای ساختمانی برگزار شد. موضوع این گردهمایی بررسی وضعیت بحرانی مشاوران، پیمانکاران و سازندگان طرحهای عمرانی کشور به علت تغییرات شدید قیمتها و عدم دریافت مطالبات کارها و خدمات انجام شده بود که بعد از تلاوت آیاتی چند از قرآن مجید، سرود جمهوری اسلامی و سرود آبادگران، با استقرار اعضای پانل آقایان **دکتر مصطفوی، مهندس فخرضمدی، و مهندس خوانساری** در جایگاه جلسه رسمیت یافت. بعد از سخنرانی اعضای ارشد شورای هماهنگی، مدیران تشکلهای، و **دکتر عباس آخوندی** (به عنوان میهمان ویژه)، مدیران ارشد تشکلهای شورای هماهنگی تشکلهای با تبادل نظر پیرامون مسائل و مشکلات فراروی دست‌اندرکاران پروژه‌های عمرانی و راههای برون رفت به رایزنی پرداختند.

با همکاری صمیمانه همکاران ما در سازمان برنامه شاخص‌های تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمت‌های ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره‌اندیشی بپردازیم.

در ابتدای این جلسه، مهندس جواد خوانساری رئیس شورای هماهنگی با گفتن خیرمقدم به مدیران ارشد انجمنهای صنعت احداث، به ذکر سابقه‌ای از تشکیل شورای هماهنگی پرداخت و از آقای مهندس رحمتی ریاست نهاد تعامل و دکتر مصطفوی دبیر این نهاد به دلیل همکاری صمیمانه تشکر کرد و افزود: علیرغم تلاشهای زیاد عدم حصول نتایج مطلوب به دلیل به هم ریختن ساختار سازمان برنامه، با توجه به مشکلات سالهای اخیر به خصوص در مورد تورمی که در اثر تغییر ارزش ارز و تحریمها، گرفتاریهای فراوانی برای مجریان پروژه‌های صنعت احداث ایجاد شد، که صرف بودجه عمرانی برای هزینه‌های جاری توسط دولت به این مشکلات دامن زد و کمبود اعتبارات باعث به تعویق افتادن زمان انجام پروژه‌ها گردید.

درشورای هماهنگی دو کمیسیون به نامهای کمیسیون توسعه پایدار و کمیسیون نظام فنی و اجرایی و دو کمیته انتشارات و کمیته درجه‌بندی پیمانکاران فعال می‌باشد. برای رفع مشکلات نیز کمیته ویژه‌ای تشکیل شد تا با مدیریت آقای مهندس محرابیان درصدد حل مشکلات برآید. در این کمیته ویژه چهار نفر از شورای هماهنگی عضو بودند و در بسیاری از جلسات نیز معاونین وزارت‌های ذی نفع و بانک مرکزی حاضر بودند. آقای مهندس محرابیان در این جلسات وعده‌های زیادی دادند که از جمله آنها تخصیص اعتبار و راهگشایی آن با انتشار اوراق مشارکت برای پرداخت تعهدات بود که متأسفانه در طی جلسات مختلف نتیجه قابل توجهی به دست نیامد فقط با همکاری صمیمانه همکاران ما و سازمان برنامه شاخص‌های تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمت‌های ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره‌اندیشی بپردازیم.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی که میزبان این جلسه بود بعد از این که روز مهندس را به کارآفرینان واقعی کشور تبریک گفت عنوان کرد:

چون این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود. چرا که طبق ضوابط در قراردادهای دارای تعدیل کل هزینه در زمان تاخیر مجاز باید توسط کارفرما پرداخت شود.

وی با اشاره به بخشنامه‌های جدید گفت: اگر تعدیلها جوابگو نباشد می‌توان درخواست تجدید نظر کرد. لزوم وجود یک فهرست بهای دقیق نیز ضروری به نظر می‌رسد چرا که با فهرست بهای سال ۱۳۸۸ نمی‌توان کارها را درست برآورد کرد، و با این شرایط پروژه از قدم اول با مشکل مواجه می‌شود.

خوشبختانه سازمان مدیریت با درک گره‌های موجود در حال تدوین فهرست بهای سال ۱۳۹۲ است که باید به یاری آن شتافت

تا ضریب بالاسری و فهرست بها درست باشد. شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

درد دلها قادر به حل مسائل نیست و باید علل بررسی شود. باید دید چرا پیمانکاران چنین وضعیتی دارند و دولت عنایت لازم را به این سازندگان ندارد. علت همه این مسائل شرایط یک طرفه پیمان است که باعث می‌شود دولت ردیف اعتبار طرحها را حذف کند، طرحها تقسیم بندی شوند و راهکارهای پرداخت مطالبات عملی نگردد. به استناد این شرایط عمومی پیمان، پیمانکاران ناچار به سکوت هستند. با همین شرایط عمومی پیمان که سالهای زیادی حاکم بوده به این وضع رسیده‌ایم و لازم است شرایط عمومی پیمان عادلانه‌تری سازی و جاری گردد.

وی با ذکر یادی از مهندس عطاءالله هاشمی به جلسات بررسی شرایط عمومی پیمان اشاره کرد و ضمن قدردانی از کسانی که

در این امر دخیل بوده‌اند گفت: شرایط عمومی پیمان مناسبی جمع‌بندی شده که بر اساس آن کارفرما نمی‌تواند ضمانت‌نامه را ضبط کند. تاخیر در پرداخت جریمه خسارت دارد و هزینه پیمانکار در دوران تاخیر مجاز، به وی پرداخت خواهد شد. در ماده ۵۳ نیز که به حل اختلاف مربوط بود تجدیدنظری صورت گرفته است. شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در

حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود.

علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود

مهندس تائب دبیر شورای هماهنگی سخنران بعدی بود که با اظهار خوشحالی از این که در جمع دلسوزان سازندگی کشور حضور دارد، گفت: به سخن فردوسی پیمانکاران رستمان تلاش، سازندگی و حفظ کشور هستند که در بند برخی ساده اندیشان گرفتارند. متأسفانه امروزه رستم به جنگ سهراب رفته است. سهراب ما کانونهای مهندسی‌اند که با خون دل همه ما به وجود آمده‌اند و نابودی آنها خسران بزرگی برای کشور است. ما با همکاران دولتی خود به هم فهمی رسیده‌ایم اما نتایج مورد نظر حاصل نشده است. به نظر من بسترسازی نیز به نوعی پرداختن به روبناسست. ما احتیاج به یک طرح نو داریم. اگر شورای فنی معتقد است ۳۰ درصد گردش مالی توسط بخش خصوصی صورت می‌گیرد سوال این است که چرا صاحبان این گردش مالی نمی‌توانند در تصمیم‌سازیها نقش داشته باشند. این امر به دلیل قوانین پایین دستی نیست بلکه به دلیل قوانین بالادستی است که ما را شهروند کامل نمی‌داند. اگر ما توسعه کشور را حق خود می‌دانستیم برای به دست آوردن آن عزم خود را جزم می‌کردیم. واقعیت این است که اگر نهادهای مهندسی مضمحل شوند در آینده باید دست به دامان خارجی‌ها شویم. ما در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم. اکنون کشور در مقطع حساسی است و دلسوختگان باید برای بهبود اوضاع، عزم خود را جزم کنند.

مهندس تائب:

در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم.

مهندس فخر صمدی رئیس جامعه مهندسان مشاور ایران در ادامه با تشکر از شورای هماهنگی و انجمن شرکتهای ساختمانی افزود: انجمنها تا جایی که توانسته‌اند به نهادهای مختلف متوسل شده‌اند و با افراد و کمیسیونهای مختلفی دیدار داشته‌اند اما نتیجه مطلوبی حاصل نشده است. جامعه مهندسان هم نامه‌ای به مقام رهبری نوشته و از ایشان طلب یاری کردند.

چنانکه می‌دانید چندی قبل اقتصاددانان طی نامه‌ای خواستار بازگشت سازمان برنامه شده‌اند، امری که قبلاً مورد خواست ما هم بوده است. تا زمانی که سازمان برنامه ظرفیتها را برای مشاوران و پیمانکاران کنترل می‌کرد تا حدودی نظم برقرار بود اما بعد از انحلال آن مشکلات آغاز شد. بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

حتی با وجود شرایط عمومی پیمان سابق، ادامه مسیر ممکن بود اما مدیریت ناصحیح دولتی باعث تجدید شرایط دشوار شد. در این دوره فترت باید به رفع مشکلات قبلی پرداخت، هر چند اما تا زمانی که متولی مناسبی نباشد به نتیجه نمی‌رسیم. مشکل اصلی پیمانکاران عدم دریافت اعتبارات مالی و مطالبات به صورت عملی است که متأسفانه به جای راه‌حلهای عملی به دنبال راه‌حلهای آتی مانند انتشار اوراق مشارکت هستیم یعنی: فرستادن پول نقد به دنبال پول نسیه، که راه به جایی نمی‌برد.

مهندس فخر صمدی:

بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

مهندس احمدی رئیس هیات مدیره شرکتهای پیمانکار تاسیسات و تجهیزات سخنران بعدی بود که ضمن قدردانی از ریاست شورای هماهنگی و تشکر ویژه از مهندس ملکینانی فرد به خاطر این گردهمایی، عنوان کرد:

۲- تصویب قوانین مرتبط از سوی مجلس شورای اسلامی: بعضاً مشاهده می‌گردد در برخی موارد قوانین مرتبط نیاز به بازنگری و رفع ابهام دارد. در صورتیکه طبق درخواست انجمن‌ها و در نهایت شورا اگر همزمان به بررسی قوانین در کمیسیون مربوطه نمایند و در این بررسی‌ها نماینده انجمن‌ها نیز حسب مورد حضور داشته باشند قوانین مصوب اجرایی‌تر و با اشکالات کمتری تصویب خواهد شد لذا حضور کارشناسان صنف را در کمیسیون مجلس مجدد درخواست می‌کنیم. همچنین در مورد لایحه مربوط به اصلاح قوانین مالیاتی این درخواست مجدداً

تکرار می‌شود.

۳- با توجه به اینکه خصوصی‌سازی به خصوصی‌بازی و اختصاصی‌سازی و یا خصولتی و یا به هراسم دیگری که تبدیل شده است، دیگر به آن امید نمی‌بندیم ولی تقاضا داریم حداقل تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی صنوف مربوطه را به همان صنف واگذار نمایند تا در پوشش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی و صنفی، حرفه‌ای کشور به سرانجام برسد و از طریق سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) مصوب گردد تا قابلیت اجرایی داشته باشد. باید از تفرق این امر و اینکه هر سازمان و وزارتخانه‌ای مستقلاً متولی این امر باشد جداً خودداری شود زیرا این تفرق قبلاً بوده و نتیجه‌ای در بر نداشته تا اینکه سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) این موضوع را با وحدت رویه جمع‌بندی کرده و با وجود همه کمی و کاستی‌ها، آن را نهایی نموده است حالا مجدداً داریم آزموده را آزمایش می‌نماییم

۴- حال که طبق قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها به طریقی رتبه بندی شرکت‌ها به اتاق بازرگانی نیز محول شده که اصولاً سوابقی در این مورد ندارد لازم است انجمن‌های صنفی آمادگی خود را

از آنجائی که بالندگی رشد و توسعه هر جامعه منوط به داشتن توان علمی، تولید ملی و بهره‌وری از امکانات بهداشتی و رفاه اجتماعی مناسب تعریف می‌گردد و آنهم امکان‌پذیر نمی‌گردد مگر با سازندگی و اجرای طرحهای عمرانی، ملی، زیربنایی، و با اختصاص منابع مالی به عنوان بودجه عمرانی یا بسترسازی جهت سرمایه‌گذاری از سوی سایر کشورهای جهان. در صورتیکه تخصیص بودجه‌های عمرانی به مقدار قابل ملاحظه‌ای بیش از بودجه جاری باشد و دقیقاً اجرا شود تراز مثبت آن هر چه بیشتر باشد رشد و شکوفایی

و بالندگی را نشان داده و ضمن جلوگیری از بیکاری رشد و شکوفایی ملی را نیز فراهم می‌نماید. در صورت عکس آن نیز اگر بودجه جاری از بودجه عمرانی سبقت گیرد و یا بودجه عمرانی اختصاص یافته تحقق نیابد معضلات اجتماعی، و بیکاری را سبب گردیده موجب وضعیت کنونی می‌شود.

این امر برای سازندگان، پیمانکاران و مشاوران بطور کلی برای صنعت احداث وضعیت دشوار و بحرانی را فراهم نموده است که خروج از آن همت و اراده ملی مشترک مسئولین اجرایی، قوه مقننه و تشکلهای صنفی را می‌طلبد. در غیر اینصورت بصورت لکه ننگی بر تارک این برهه از زمان برای نسلهای آینده باقی خواهد بود که در دورانی که بیشترین درآمد ملی را از سرمایه‌فروشی (نفت و سایر مشتقات آن) نصیب کشور شده چگونه امور را مدیریت کرده‌ایم. هر چند که تشکلهای صنفی در بوجود آمدن این بحران سهمی نداشته‌اند، شرح مختصری از معضلات را به شرح زیر اعلام می‌دارم:

۱- عدم پابندی به قوانین: مثلاً مجلس شورای اسلامی در قانون رفع موانع تولید در ماده ۱۱ بند «ج» آن به صراحت عنوان کرده بیمه پیمانکاران شاغل در طرحهای عمرانی و غیرعمرانی با و یا بدون مصالح فقط بر اساس لیست ارائه شده پیمانکاران می‌باشد.

از طریق شورای هماهنگی به اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی اعلام نمایند تا اتاق نیز با همکاری شورای هماهنگی اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تصویب سازمان برنامه به عنوان متولی امور طرحهای عمرانی و ملی کشور این مهم را به سرانجام برسانند.

۵- بررسی طرحهای اجرایی کشور قبلاً از طریق سازمان برنامه بررسی و بودجه‌بندی گردیده پس از طراحی طی مراحل به اجرا در می‌آید در نهایت از آسیب‌های کمتری برخوردار می‌گردید حال که بودجه‌های آن استانی شده و سرجمع به استان‌های مربوطه واریز می‌شود عملاً صرف هزینه‌های جاری می‌شود طرحها به وضعی در می‌آید که امروزه شاهدش هستیم که وضع مالی و مطالبات پیمانکاران سازندگان و مشاوران

چگونه است. لذا لزوم یک سیستم مدیریتی و برنامه‌ریزی مانند سازمان برنامه و بودجه با شعار زیبایش «اوصیکم به تقوالله و نظم امرکم» در کشور احساس جدی می‌شود.

۶- وجه تمایز ایران با سایر کشورهای منطقه مانند یک کشور پیشرفته داشتن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بود. با از کار انداختن اهداف اولیه آن و تبدیل آن به معاونت فعلی می‌تواند سبب بسیاری از نابسامانی‌های فعلی باشد.

۷- با توجه به شرایط روز و روند افزایش قیمت‌های روزانه، ساعتی، حتی دقیقه‌ای که ناشی از تحریم‌های بین‌المللی و سایر عوامل دخیل در تغییر قیمت‌ها هستند جا دارد بررسی واقعی‌تر بنحوی انجام گیرد تا پروژه‌ها قابلیت اجرایی داشته باشند.

مهندس سعادت‌مند رئیس کانون سراسری در ادامه عنوان کرد: این جلسه

قبلاً به صورت مرتب با هدف بررسی مسائل و مشکلات صنعت احداث برگزار می‌شد تا اعضا با استفاده از خرد جمعی به راهکارهای مناسبی برسند. امروز نیز با توجه به شرایط دشوار موجود از سرگیری این جلسات ضروری دیده شد.

هنری فورد معتقد است با هم بودن آغاز، با هم ماندن پیشرفت و با هم کار کردن موفقیت است. برای ورود به بحث مشکلات، باید از زاویه دیگری نگاه کرد. اصل موضوع عدم توجه دولتها به تعهدات خود در قبال جامعه و نادیده

گرفتن حقوق مردم از جمله حقوق اجتماعی و صنفی عمده‌ترین مشکل ما است. علاوه بر این گروه اجتماعی ما به عنوان صنعت احداث کشور، هیچ وقت در اولویت دولتها نبوده است. که باید دید چرا؟ همه افرادی که در بخش دولتی و خصوصی شاعل

هستند همه از یک جامعه هستند و باید اشکال اساسی را در جامعه یافت. باید موضوع آگاهی جامع از حقوق شهروندی و مطالبه درست این حقوق که تا کنون مورد غفلت قرار گرفته، در جامعه نهادینه شود. در این مورد باید به نقش نیروهای پیشرو توجه شود. چون این نیروها قادر به ایجاد تغییراتی مناسب با فعالیت خود است. ما نیز گروههای اجتماعی هستیم که با ایفای درست نقش خود می‌توانیم تفکر مطالبه درست حقوق را به دست آوریم. مسئولیت ما نیز بیشتر است و در حوزه صنفی ما پیگیری موضوعات و

ادامه تلاشها و حفظ تعادل و گفتگو و تمرین دموکراسی ضروری به نظر می‌رسد که با این امر دولتها قادر به نادیده گرفتن ما نیستند. پیامبر اکرم می‌فرماید: هر گونه باشید بر شما حکومت می‌شود. در واقع هر ملتی لایق همان حکومتی است که دارد.

مهندس آزاد:

در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل کار وجود دارد که تعامل آن با ائتشار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود

مهندس آزاد دبیر انجمن شرکتهای راهسازی ایران نیز

گفت: در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار همانند هنرمندان عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل تدریجی کار وجود دارد که تعامل آن با ائتشار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود. اما امروزه برخی از مدیران، قدرشناس کار ارزشمند پیمانکاران نیستند حتی دولتمردان درصد تشکیل شرکتهای شبه دولتی متمرکز هستند و معتقدند پیمانکاران بخش خصوصی برای حفظ حیات خود باید از جیب خود هزینه کنند که عدم تخصیص بودجه عمرانی از نشانه‌های همین تفکر است.

در پایان باید بگویم:

بر ما گذشت نیک و بد، اما تو روزگار

فکری به حال خود کن، این روزگار نیست

مهندس ترابی رئیس هیات مدیره انجمن نفت و گاز کشور در ادامه نشست عنوان کرد:

برخی افراد، پیمانکاران را محکوم می‌کنند که شما که قادر به حل مسائل خود نیستید چگونه خواستار مشارکت در پروژه‌های بزرگ هستید؟ به نظر من ما نیز به نحوی در اوضاع فعلی دخیل هستیم. و باید سعی کنیم از طریق تشکلهای کارهای موازی انجمنها را کاهش داده و با تجمیع نیروها کارایی خود را بالا ببریم. بخش خصوصی باید قادر باشد با توجه به هر شرایطی راهکارهایی برای ادامه حیات خود بیابد. مثلا شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کم‌تر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذارها در نظر بگیرد و خود را برای چنین شرایطی آماده کند. لازم است فعالان بخش خصوصی برنامه‌ای برای سال ۱۳۹۲ جهت تحول در ساختار شورای هماهنگی و ساختار انجمن‌ها جهت حذف موازی کاری‌ها داشته باشند تا این سازمان توانمندی لازم را جهت تعامل با دولت کسب کنند.

مهندس ترابی :

شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کم‌تر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذارها در نظر بگیرد

دکتر عباس آخوندی که مهمان ویژه این

گردهمایی بود نیز عنوان کرد: با توجه به

مطالب مطرح شده ذکر دو نکته ضروری است. نکته اول این که اساسا تغییر ماهیت دولت در ایران باید مورد توجه قرار گیرد. ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه

ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است. در حال حاضر توزیع نفت ۲/۵ میلیون بشکه در روز و حداکثر فروش نفت یک میلیون بشکه در روز است که روند نزولی نیز دارد. از طرفی جامعه ایران جامعه جوان سابق نیست و رو به پیری می‌رود و هزینه‌های اجتماعی دولت به شدت رو به افزونی است. در سال ۱۳۸۵ میزان تخصیص واقعی بودجه عمرانی حدود ۳۸ میلیارد دلار بود که رقمی تکرارناپذیر است و امسال با دلار ۲ هزار و ۵۰۰ ریالی حدود ۳۰ میلیارد دلار است.

با توجه به اوضاع فعلی، ایجاد اتاق فکر برای شورای هماهنگی نویدبخش است و می‌تواند تحولات بنیادی را رصد کند. در واقعیت امر، دیگر رابطه صنعت احداث با دولت رابطه یک صنعت با توزیع کننده نیست و دولت ماهیتی جدید یافته است. اکثر دولتهای جهان دولت توزیع کننده نیستند و به نوعی دولت تنظیم کننده نظم عمومی هستند. اما آیا با روند فعلی، دولت ما نیز به دولتی تنظیم کننده تبدیل خواهد شد؟ به شکل طبیعی این امر محال به نظر می‌رسد و تحقق آن در گرو وجود جامعه‌ای است که در آن شهروندان پرسش روشنی داشته باشند و مشخص کنند ما به عنوان

دکتر عباس آخوندی:

ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است.

دکتر عباس آخوندی:

مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

یک شهروند چه کاره ایم و توسعه آینده ایران چگونه شکل می گیرد. پرسشی که مدتها مغفول مانده است. اساسا رابطه کارآفرینی (دولت) و کارگزاری (صنعت احداث) رابطه معیوبی است و باید چرخه آن شکسته شود. تبدیل کارگزاری به کارآفرینی میزان وابستگی نهاد مهندسی را

به دولت کم می کند، تا در چنین بحرانهایی قادر به اداره خود باشد. به نظر من باید مهندسان بپذیرند شهروند هستند و حقوق برابری در همه قراردادها دارند. نباید مسئله مهندسی را در درون جامعه مهندسی حل کرد بلکه باید در درون اجتماع حل کرد و سهم خود را برای توسعه جامعه ایفا کرد. مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

دکتر مصطفوی :

به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه ریزی جای خود را مشخص کند.

دکتر مصطفوی دبیر نهاد تعامل و مدیر کل نظام فنی و اجرایی کشور با بیان اینکه محوریت روی اوضاع نابسامان صنعت احداث است افزود: معاونت برنامه ریزی با هر نام و عملکردی که داشت نیز آماج حملاتی بود. با این وجود در هر پدیده نامبارک فرصتهای خوبی هم وجود دارد چنانچه مهندس تائب فرمودند این شرایط فرصتی برای تدبیر آینده است. امروزه، در حال گذار بودن دولت و بحث بودجه مطرح است و شاید در سال ۱۳۹۲ اوضاع نامناسبتری به وجود آید. امسال ۸ هزار میلیارد تومان صرف پروژه های عمرانی شد اما سال بعد شاید این مبلغ کمتر شود. در بودجه

سال ۱۳۹۱ بند ۱۰۱ شروع پروژه های عمرانی با بودجه دولت را قدغن کرد و سرمایه گذاری توسط بخشهای غیر دولتی را مطرح کرد که در سال ۱۳۹۲ هم با تعریف ابزارهایی پی گیری می شود. به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه ریزی جای خود را مشخص کند. شورای هماهنگی امروزه دارد جای خود را می یابد و اعضای آن سخن از برنامه ریزی و حق اجتماعی می زنند که طی سالهای قبل حرفی از آن نبوده است. این امر قدم مثبتی است چرا که به قول کنفسیوس آینده از آن کسانی است که به استقبال آن می روند.

مهندس محمد عطار دیان :

به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است.

مهندس محمد عطار دیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی عنوان کرد: بحثهای مطرح شده امروز به گذشته و آینده ما مربوط بود. به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است. اما باید دید مسئله بدهی‌ها که به گذشته مربوط است چه خواهد شد. ما باید پیشنهاد حل مسائل مربوط به گذشته را پیگیری کنیم و کنار آن به فکر آینده باشیم. سالیان سال دوستان ما معتقد بودند راه حل مسائل آینده، بریدن بند ناف بخش خصوصی از دولت است که برای عملیاتی شدن آن باید راهکار مناسبی اندیشید. بی‌شک دولت توزیع‌کننده تغییر ماهیت می‌دهد و بخش خصوصی نیز باید خود را با این تغییرات تطبیق دهد.

مهندس صالحی رئیس انجمن برق ایران درباره اینکه چرا حرکت اجتماعی در بخش صنعت احداث شکل نمی‌گیرد توضیحاتی عنوان کرد و گفت: تمام فعالیتهای اقتصادی ما با دولت گره خورده و اقدام

عملی باید با توجه به این شرایط صورت گیرد. بخش خصوصی می‌تواند رویکرد جدید دولت را به عنوان فرصت مناسبی ببیند و با همصدایی لازم در بالا بردن وزن خود بکوشد. علاوه بر این بهتر است در آستانه انتخابات جدید، تشکلات نیز مطالبات خود را به رئیس‌جمهور آینده اعلام کنند.

در ادامه مهندس سیفی از اعضای هیات مدیره کانون سراسری گفت: باید از دو زاویه تشکلهای - بخش خصوصی و دولت - بخش خصوصی به مسائل نگاه کرد. افرادی برای بخش خصوصی تصمیم گرفته‌اند که بخش خصوصی را به طور کامل درک نکرده‌اند و برای جبران این نقیصه باید بخش خصوصی حوزه اجتماعی لازم را برای مشارکت در تصمیم‌گیری به دست آورد. بخش خصوصی باید توانایی ورود در حوزه‌های اجتماعی و سیاسی را برای به نتیجه رساندن خواسته‌های خود به دست آورد و خود را برای روزی که بودجه دولت قطع می‌شود آماده کند. تا زمانی که نقش بخش خصوصی فقط نقشی مشاوره‌ای است و دولت مجبور به انجام تصمیمات بخش خصوصی نیست بهبودی در اوضاع به وجود نخواهد آمد. لازم است شورای هماهنگی نیز در سال جدید قطع‌نامه، استراتژی، رسانه و چشم‌انداز داشته باشد تا به نتیجه لازم برسد.

دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی مطرح کرد:

ارزیکه از عوامل تعیین کننده قیمت‌ها در صنعت ساختمان

توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است

با توجه به اشراف مهندسان پیمانکار به مسائل و مشکلات پروژه‌های عمرانی می‌توان از نظرات و پیشنهادهای آنان به عنوان گزاره‌های راهبردی برای شیوه‌های فعالیت آینده این بخش استفاده کرد تا نقطه عزیمتی برای بخش‌های کارفرمایی باشد و آنها بر اساس این دیدگاهها به تصحیح برخی از امور بپردازند. به همین منظور دکتر غلامرضا علی‌زاده، سردبیر ماهنامه پیام آبادگران در گفتگویی صمیمانه پای صحبت مهندس محمد عطاردیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی نشستند تا از منظر ایشان به بررسی شرایط کنونی پروژه‌های عمرانی و ساختمانی و فرصتهای پیش روی این بخش بپردازند. کمیسیون انتشارات انجمن ضمن قدردانی از زحمات و حمایت‌های بی‌دریغ مهندس عطاردیان، مشروح این گفتگو را برای اطلاع خوانندگان محترم ماهنامه درج می‌نماید.

داشته باشد چه انفرادی و چه گروهی، نمی‌تواند همه امور را به تنهایی در جامعه پیش ببرد و به همین دلیل تشکلهای وجود می‌آیند تا با هم‌افزایی تفکرات و اتحاد و اتفاق خود، به عنوان یک عامل تعیین‌کننده در پیشبرد صنایع و خدماتی که انجام می‌دهند موفق باشند.

سوم اینکه قوانین و مقرراتی که برای نحوه کار و مدیریت این شرکتها تدوین می‌شود توسط دیگران به خصوص مقامات دولتی تصمیم‌گیری و ابلاغ می‌شود که به بسیاری از مسائل شرکتها اشراف ندارند. در چنین شرایطی این شرکتها در اجرای امور با توجه به قوانین ناقصی که بر آنها اعمال می‌شود دچار مشکلات عدیده می‌گردند. علاوه بر این در داخل کشور ما که عمدتاً دولت کارفرمای بزرگ صنعت ساختمان است و پیمانها بین پیمانکاران و دولت بسته می‌شود دولت‌مردان پایبندی لازم را به اجرای پیمانها ندارند. از جمله این که صورتحساب کارکرد شرکتها به موقع پرداخت نمی‌شود و شرکتها برای تأمین مالی هم دچار مشکل می‌شوند.

در عین حال به دلیل تسلط دولت، بخش خصوصی در کشور ما همچنان کوچک مانده است. حتی شرکتهای بزرگ ما (به دلیل این که امکان رشد نداشته‌اند) در حد شرکت‌های بین‌المللی نیستند. در مقابل دولت نه به طور احترام‌آمیز بلکه با شدت عمل خواهان

دکتر علی‌زاده: جناب آقای مهندس عطاردیان ضمن تشکر مجدد از فرصتی که در اختیار کارگزاران ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید، اگر اجازه می‌فرمایید وارد سوالات این نشست شویم

مهندس عطاردیان: من هم از تلاشهای دست‌اندرکاران ماهنامه تشکر می‌کنم و آماده پاسخ‌گویی به سوالهای شما هستم.

دکتر علی‌زاده: به نظر شما پیمانکاران شرکتهای ساختمانی با چه مشکلاتی در سطح خرد (سازمانی)، میانه (ملی) و کلان (بین‌المللی) روبرو هستند؟ و در شرایط کنونی با چه تهدیدها و فرصتهایی برای ادامه فعالیت مواجه هستند؟

مهندس عطاردیان: درباره مشکلات خرد و سازمانی باید گفت که هنوز پیمانکاران به شیوه‌های سنتی و تک‌محوری مدیریت می‌کنند و همان کسی که سرمایه‌گذاری کرده، مدیر دستگاه یا اداره کننده کارهاست. این امر علاوه بر این که توان شرکت را به تصمیمات یک نفر محدود می‌کند، باعث محدود شدن فعالیت و گسترش شرکت نیز می‌شود. بی‌شک اگر شرکتی گسترش نیابد و مدیریت خود را نوسازی نکند از رقیبان خود عقب می‌ماند و مثل آبی که در تالاب ساکنی مانده در جا می‌زند کم کم به سمت پوسیدگی و انهدام می‌رود.

دومین مسئله این است که هر شرکتی با هر نوع مدیریتی که

قیمت مناسب واگذار شود. متأسفانه قوانین خوب زیادی وجود دارد که نوشته می‌شود ولی اجرا نمی‌شود. قانون باید به نفع کار باشد نه کارفرما و یا کارگر.

علی‌زاده: به تعبیری گزاره «اجباری» تبدیل به گزاره «اختیاری» شده است در صورتی که در قانون کار، کارفرما مکلف است و کارگر محق محسوب می‌شود. در حالی که قانون باید مرضی‌الطرفین نوشته شود. LC ریالی یا اعتبار اسنادی، نیز ظاهراً همین تغییر کلمه «موظف‌اند» به «می‌توانند» توسط کارفرما اتفاق افتاد و کار چند ساله گروه تخصصی و فکری را ناکارآمد کرد

مهندس عطاردیان: این امر از سال ۷۶ هر سال در بودجه قید شد اما اجرایی نشد تا در سال ۸۵ تبدیل به قانون شد و اجرای آن موکول به تدوین آیین‌نامه گردید. آیین‌نامه در همان سال ۸۵ به تصویب رسید ولی هنوز انجام نشده است. این اقدام با تلاش زیاد، بعد از سالها مسئله پرداخت به پیمانکاران طرف دولتی با LC ریالی تصویب شد. به عبارتی قرار بود پیمانکار نزد بانک حساب بانکی باز کند و کارفرما به نفع وی افتتاح اعتبار کند تا در مقابل صورت‌وضعیت‌های تأیید شده مبلغ لازم توسط بانک به وی پرداخت شود؛ اما این قانون اجرایی نشده است.

دکتر علی‌زاده: در پی تلاش جنابعالی و همکارانتان بخشنامه‌ای توسط سازمان مالیاتی در مورد مالیات بر ارزش افزوده صادر شده است. آیا این بخشنامه نظر شما را تأمین می‌کند.

مهندس عطاردیان: این مسئله بسیار ساده و واضح است. برای مثال من و شما با هم روابط و مناسبات مالی داریم. بنده از جنابعالی A تومان طلب دارم. شما از من A+B طلب دارید. می‌گویند طلبت را از A بگیر و B را بده اما شما می‌گویید نه! این حساب جداست. با چنین جوابی مسئله پیچیده می‌شود. سود شرکتها حدود ۱۰-۱۱ درصد است اما مالیاتی که باید بابت سود بدهند ۲۵ درصد سود آنهاست. ولی آنها ماهیانه از هر صورت وضعیت ۵ درصد کم می‌کنند که با این وضع شرکتها همیشه از سازمان مالیاتی طلب دارند. فرض کنید کارفرما یک درصد نسبت به کل از مالیات بر ارزش افزوده را بدهکار باشد، سودی که شرکتها کرده‌اند در حقیقت کارفرما ۵ درصد آن را از شرکتها گرفته؛ در حالی که ۳ درصد باید بگیرد. طبق قانون پیمانکار باید درخواست کند که مازاد آن داده شود ولی در نهایت مالیات بر ارزش افزوده را هم اگر A-C در نظر بگیریم؛ می‌توانیم از A+B مقدار A-C را برداشته باقی را به پیمانکار پرداخت نماییم..

دکتر علی‌زاده: در زمینه مالیات بر ارزش افزوده صورت وضعیت‌های سازمان دارایی به جای این که فاکتور و یا حتی پیش فاکتور تلقی کند آنها را حساب قطعی شده تلقی می‌کند در صورتی که صورت وضعیتها بعدها توسط ذیحسابی بخش کارفرمایی تعدیل می‌شود. بنابراین حساب موقت است و نباید بر اساس آن و از زمان ارسال صورت وضعیت مبلغ آن حساب

اجرای تعهدات پیمانکاران است. به همین دلیل این شرکتها به طور قابل قبول و گسترده نتوانسته‌اند به سطح بین‌المللی ارتقاء یابند و اغلب مجبور هستند در داخل کار کنند در حالی که اغلب در رقابت با شرکت‌های دولتی برنده نمی‌شوند؛ البته استثناهایی هم وجود داشته که به نبوغ مدیران برخی از شرکت‌های پیمانکاری مربوط بوده است.

دکتر علی‌زاده: غیر از مواردی که عنوان کردید ضعفها و قدرتهایی در درون شرکتها وجود دارد. با توجه به این که سالانه حدود ۸۰۰ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی داریم که می‌توانند نقاط قوتی برای شرکتها باشند، شما درباره قوت‌های درون سازمانی و فرصتهایی که بیرون از شرکت می‌تواند فراوری شرکتها قرار گیرد چه نظری دارید؟

مهندس عطاردیان: صنعت ساختمان از لحاظ ایجاد اشتغال یکی از موتورهای محرکه رشد اشتغال و ایجاد ثروت برای کشور است و در این زمینه از صنعتی مانند اتومبیل‌سازی پیشروتر است و فرصتهای زیادی در اختیار اقتصاد کشور قرار می‌دهد. در سال حدود ۱/۵ تا ۲ میلیون مسکن نیاز داریم که تقاضای موثر را نشان می‌دهد و همین مقدار تقاضا فرصت بسیار خوبی برای رفع نیاز مردم و فعالیت شرکتها است و اشتغال و تولید ثروت ایجاد می‌کند. کشور ما هنوز در نیمه راه توسعه قرار دارد، اگرچه بسیاری از زیرساختها توسط مهندسان ساخته شده است ولی هنوز سازه‌های زیادی باقی مانده است.

دکتر علی‌زاده: در ذیل مطالب شما باید اشاره کنم که با فعال شدن بخش ساختمانی به ازای هر ۷۰ متر ساخت و ساز در کشور ۲/۵ شغل مستمر پیوسته و ۰/۳ شغل مستمر وابسته ایجاد می‌شود. از نظر قدر نسبی، توان و ظرفیتهای ایجاد اشتغال در این بخش ارزانتر و بیشتر از سایر بخشها است. در ضمن شرکت‌های دوزیست در مناقصات شرکت می‌کنند و قیمت‌های مینوس و زیر قیمت داده و کل فرایند مناقصه را مختل می‌کنند. این شرکتها اغلب وابسته به دولت هستند و با خارج کردن بخش خصوصی از گردونه رقابت و با افزودن الحاقیه‌های بعدی به قرارداد، قیمت پروژه‌ها را افزایش داده و به نوعی منافع ملی را نادیده می‌گیرند، به نظر شما برای حل این مسئله چه رهنمودهایی وجود دارد؟

مهندس عطاردیان: این قانون جزو قوانینی است که تا اندازه‌ای با مشورت انجمنها منعقد شده است. قوانین بسیاری وجود دارد که خود به خود کارا هستند ولی اشکال قضیه این است که اجرای همه مسائل را در آنجا با جملات «مکلفند» مورد تأکید قرار نگرفته بلکه با کلمه «می‌تواند» شروع شده است. این وضع باعث شده است که در حقیقت مقاماتی که کارها را واگذار می‌کنند، برای زیر سؤال نرفتن با حداقل قیمت‌های پیشنهاد شده کار را واگذار نمایند. در حالی که سالهاست قانون و بخشنامه «حداقل قیمت مناسب» صادر شده ولی در عمل کارفرمایان تشخیص می‌دهند که همان کمترین قیمت پیشنهادی برای انجام کار مناسب است. هیچ وقت در هیچ قانونی نوشته نشده است که به حداقل قیمت کار واگذار شود و همه جا ذکر شده به پایین‌ترین

شود و یا، از آن جریمه دیرکرد اخذ گردد. از آنجایی که سازمان مالیاتی حساب موقت را حساب قطعی تلقی می‌کند این مشکل برای پیمانکاران ایجاد شده است. ضمن این که طلب پیمانکاران وقتی به موقع پرداخت نشود، در زمان پرداخت قدرت خرید آن در حد تورم واقعا موجود کم می‌شود. مشکل دیگر مربوط به رتبه‌بندی است که ظاهراً به برخی از پارامترهای مهم در این امر بی‌توجهی می‌شود. **شما در باره موارد فوق چه نظری دارید و معتقدید چه معیارهایی را باید بیشتر در نظر گرفت؟**

مهندس عطاردیان: شیوه رتبه‌بندی در کشور ما اشتباه است. مثلاً اگر امروز چند شرکت قدیمی و توانمند شرکتی را با هم تشکیل دهند، این شرکت جدید پایین‌ترین رتبه را کسب می‌کند و حداکثر میزان یک میلیارد تومان کار به آنها ارجاع داده می‌شود. در صورتی که در حال حاضر هر کدام از این شرکتها ۱۰-۲۰ میلیارد تومان صورت‌وضعیت در ماه دارند. از طرفی شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا به مدیران برجسته شرکتها که علم مدیریت دارند اعطا می‌شود، مدیرانی که می‌توانند نیروی انسانی و امکانات را گردآورده، هماهنگ کنند. در واقع توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است. یکی از شیوه‌های موفق مدیریت پخش کردن کار و برون‌سپاری آن

شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا

و ایجاد انگیزه از پایین‌ترین سطح سازمان تا بالاترین سطح سازمان است تا مجبور به کنترل نیروی انسانی نباشیم. شرکت نباید کار خود را براساس ماشین‌آلات بگذارد. البته در رتبه‌بندی معیار ماشین‌آلات حذف شده اما سرمایه و استمرار فعالیت پیمانکاری هنوز مدنظر قرار می‌گیرد و به «تجربه» اهمیتی داده نمی‌شود. علاوه بر این خود تشکلهای باید اعضای خود را رتبه‌بندی کنند و لازم به دخالت دولت نیست. کارفرماها نیز باید با توجه به رتبه‌بندی تشکلهای، شرکتها را برای کار دعوت کنند. نیازی به تشکیلات عریض و طویل دولتی برای رتبه‌بندی نیست. البته دولت معتقد است در انجمنها رابطه‌ای عمل می‌شود در حالی که در محیط حرفه‌ای انجمن به دلیل فضای رقابتی شرکتها نظرات زیاد است و خود به خود ضابطه‌مندی و خوداصلاحی وجود دارد.

دکتر علی‌زاده: تحولات اخیر در مورد نرخ ارز چه تأثیری روی فعالیت‌های پیمانکاری داشته و اصولاً چه مکانیزمی برای این مسئله قابل پیشنهاد است؟

مهندس عطاردیان: در اقتصاد هر اتفاقی که می‌افتد روی قیمت‌های اجرای کار و مصالح و لوازم اثر می‌گذارد ولی در کشور ما که تورم و رکود تورمی دائمی وجود دارد این مسئله باعث افزایش

ناگهانی قیمت‌ها به خصوص در مورد ارز می‌شود که با آن بسیاری از خدمات و لوازم و مصالح کارهای صنعت ساختمان فراهم می‌شود. صنعت ساختمان که فقط آجر و گل نیست و برخی مصالح و ماشین‌آلات از خارج وارد می‌شوند. در هر حال ارز یکی از عوامل مهم تعیین‌کننده قیمت‌هاست. مخصوصاً این که واردات یکی از مؤلفه‌های اصلی اقتصاد ایران شده است. البته خیلی از محصولات ایرانی محصولات خارجی قابل رقابت است؛ اما برخی از آنها تکافوی مصرف داخلی را نمی‌دهد. به هر حال، بالا رفتن هزینه اجرای کار و قیمت مصالح به طولانی شدن زمان پروژه‌ها می‌انجامد.

نیم نگاهه برآیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۱)

آیین نوروزی در تهران قدیم

اغنيا و نگرانی فقرا می شد و در این میان اوضاع کسبه بازار از همه بهتر بود و فصل رونق بازار فرا رسیده بود. اولین کار، که زمان و دقت بیشتری لازم داشت تهیه رخت و لباس نو بود. البسه کودکان معمولاً از رنگهای شاد و زنده تهیه می شد که معمولاً توسط خانمهای خانه دوخته می شد و کفش و کلاه تنها مواردی بودند که از بازار خریداری می شدند. خانم و آقا هم (در خانواده های متوسط) معمولاً به نو کردن چند تکه اصلی لباس خود که شامل چادر مشکی و چادر نماز، کفش و عبا بود می پرداختند و در صورت امکان البسه دیگر را شسته و رفو می کردند، یقه ها را آهار می زدند و خلاصه برای سال نو، نو نوار می شدند.

خانه تکانی

هر چند که تهیه لباس نو در بعضی از خانواده های بی بضاعت انجام نمی شد ولی رسم خانه تکانی، فقیر و غنی نمی شناخت و برای انجام شدن آن، تمام وسایل خانه باید بیرون ریخته شده و تمام خانه شسته، جارو و گردگیری می شد و بعد تمام اسباب پس از تمیز شدن به داخل برده شده و چیده می شد. در همین خانه تکانی ها، دو کار مهم انجام می گرفت، یکی دل کندن از لوازم و اسباب کهنه و شکسته بود که پس از یک یا چند سال کار کردن و تعمیر شدن، دیگر نفسهای آخر را کشیده و تنها

عید نوروز در گذشته ای نه چندان دور، تنها به ۱۴ روز آغاز فروردین محدود نمی شد و به پیشواز رفتن آن شامل جزئیات و ریزه کاری هایی بود که این عید را از اعیاد دیگر متمایز می کرد و رسیدن آن برای همه از پیر و جوان، شادی آور بود.

در آن زمان تقریباً تمام کارهای مربوط به عید، توسط اعضای خانواده انجام می شد که در بیشتر مواقع، همه در یک خانه زندگی می کردند و دست به دست هم داده به خیاطی و خانه تکانی، خرید و پخت و پز می پرداختند، باغچه را صفا داده و گلکاری می کردند و خلاصه با آغاز سال نو، همه با احساس رضایت از نتیجه کوشش های خود، پذیرای مهمانان شده و خود به دیدار فامیل می رفتند و روزهای خوشی را در کنار یکدیگر می گذراندند. عید نوروز برای کودکان از حال و هوایی استثنایی برخوردار بود و اکثر آنان تنها در همین زمان صاحب یک دست لباس نو می شدند و شاید یکی دو اسکناس تا نخورده عیدی می گرفتند و برای آن هزار تا نقشه می کشیدند. زیرا در این روزها هیچ کس از خرج کردن پول کم نمی گذاشت و ضرب المثل "چو فردا شود فکر فردا کنیم" در این مواقع خیلی صدق می کرد.

پیشواز نوروز

رخت نو: از آغاز ماه اسفند کم کم اندیشه عید نوروز موجب شادی

به درد دور انداختن می خورد و همچنین تغییر و تحول شکل چیدن اثاث منزل که با بیرون ریختن و دوباره چیدن، شکل تازه ای به خانه داده و موجب تنوع می شود.

خانه تکانی در آن روزها وقت بسیاری می گرفت زیرا از تکاندن فرش و گلیم و قالی شروع می شد و با صیقل دادن لوازم فلزی، شستن پارچه ای ها (ملافه و پرده، روتشکی و پشتیها و...)، شستن در و پنجره ها و ظرف و ظروف و دوده گیری از اتاقها به پایان می رسید و بعد همه چیز باید دوباره چیده می شد تا سال بعد که روز از نو، روزی از نو.

سبزه سبز کردن

سبزه عید از بیست روز تا ده روز مانده به عید باید سبز می شد. به این ترتیب که خانم خانه به تعداد جمعیت خانواده مشمت مشمت گندم یا عدس یا هر دانه سبزه کردنی دیگر را برداشته و در ظرفی سفالی می ریخت، این کار باید طوری با دقت انجام می شد که از دستشان دانه ای به زمین نیافتد و در ضمن با هر مشمت دانه باید برای سلامتی، خوشی، سعادت و گشایش بخت و مال آن شخص دعا می کردند، سپس روی دانه ها را با آب نیم گرم پوشانده و در جایی نه گرم و نه سرد قرار می دادند و هر روز آب تازه بر ریش می ریختند تا جوانه بزنند.

این دانه های جوانه زده را در دستمال مرطوبی نگه می داشتند تا برگ های آن نیش بزند و بالا بیاید، سپس سبزه را در یک سینی یا بشقاب زیبا قرار داده، و هر روز آب می دادند تا سبز شده و برای هفت سین آماده شود، سپس

آنها را رویانی قرمز و گل های پارچه ای تزیین کرده و سر سفره می گذاشتند.

خانم های باسلیقه با تخم تره تیزک (شاهی) سبزه سبز می کردند، و با دانه های شاهی که پس از خیس شدن لعاب پیدا می کند، روی پارچه ای جملاتی چون "سال نو مبارک" یا "یا مقلب الالقولوب و الابصار" را می نوشتند و سبزه خود را به این شکل سبز می کردند.

خوردنیهای شب عید

سبزی پلو: یک شب مانده به تحویل سال، زمان خوردن سبزی پلو با کوکوی سبزی، سیر تازه و ماهی فرا می رسید. عقیده به پلوی سبزی دار این بود که می گفتند خوردن آن دل را زنده، احشا را تازه، بدن را رطوبت مفید می بخشید و روح تازه به تن

می دمید. با توجه به اینکه در تهران سبزی تازه هنوز نرسیده بود و وسایل تندرو برای رساندن ماهی تازه به تهران موجود نبود، بیشتر تهرانیها از سبزی خشک و ماهی دودی استفاده می کردند. سبزی تازه در گلخانه ها عمل می آمد و به قیمت گزافی فروخته می شد و تازه به دوران رسیده ها برای آنکه نشان بدهند سبزی و ماهی تازه استفاده کرده اند، اشغال سبزی و کله ماهی را کنار در خانه خود می گذاشتند. از طرفی بسیاری از افراد خیر در این شب به یاری مستمندان شتافته و با بردن برنج، روغن، ماهی و تخم مرغ به در خانه آنها، دلشان را شاد می کردند.

رشته پلو

شب سال نو، یعنی شب تحویل سال، وقت خوردن رشته پلو بود که خوردن آن آدابی داشت. رشته پلو که با رشته پلویی و همراه با خرما و کشمش سرخ کرده آماده می شود، غذایی است که نه تنها پر قوت و گرم کننده مزاج به شمار می آمد، بلکه خوردن آن موجب می شد که "سر رشته کار" تا آخر سال در دستشان باشد.

آداب تهیه و خوردن رشته پلو از این قرار بود: اگر مرد و سرپرست خانه دچار مشکلی در کار و کسب شده بود، بشقاب اول برای او کشیده می شد، اگر در خانه دختر بخت بسته ای بود، او باید زیر دیگ را روشن می کرد و موقع کشیدن در دیگ را باز می کرد. رشته خشک کرده این پلو، برای رفع بی پولی داخل کیف قرار می گرفت. دختر یا پسر بخت بسته در هنگام کشیدن پلو باید از منزل خارج می شد و بعد مادر یا مادر بزرگ او بشقابی از برنج برایش می کشید و پشت در برده و می پرسید کی هستی؟ و او جواب میداد باز کن، مادر در را باز می کرد و بشقاب را به دستش می داد، آن شخص باید دو لقمه پلو را همان بیرون می خورد و بعد به داخل می آمد تا بختش گشوده شود.

چراغهای شب عید

از اعتقادات دیگر شب سال نو این بود که باید شعله و نور در خانه زیاد باشد که این شامل اجاق یا منقل و چراغها بود که باید تا صبح روز دوم سال روشن نگه داشته می شد به طوریکه باید با کمال دقت نفت گیری می شد تا دود زده و خاموش نشود. از طرفی، شیوه سوختن این چراغها، خود تعبیر و تفسیری داشت که شنیدن آن خالی از لطف نیست.

اگر چراغها از ابتدا تا انتها روشن و سالم باقی مانده بود، سالی پربرکت با دلخوشی و تندرستی در انتظار اهل خانه بود، اگر لوله

آداب نشستن بر سر سفره هفت سین

از زمانی که خانواده با بهترین لباسهای خود بر سر سفره گرد هم جمع می‌شدند، دیگر تمام حواسها متوجه خیرخواهی و خوش اقبال بود و همه باید با خلق خوش، ابروی گشاده و لبخند بر لب بر سر سفره می‌نشستند و همه گفتگوها درباره خیر و خوشی و ذکر و دعا برای رفع بیماری، روا شدن حاجت و دفع بلا باشد. خواندن دعای "یا مقلب القلوب و الابصار" نیز بسیار مطلوب بوده است. با تحویل شدن سال و به صدا درآمدن توپ سال نو، همه به دیده بوسی و تبریک سال نو مشغول می‌شدند، کام خود را شیرین کرده و به شادی می‌پرداختند.

تفریحات نوروز تا روز سیزده

روزهای عید به دید و بازدید و شادی و تفریح می‌گذشت و رسم بر این بود که در این روزها کسی بداخمی و تندی نکند، پول یا مالی قرض نکند، نزد پزشک و دوا فروش هم نرود و خلاصه از هر مورد غم افزا و مکدرکننده دوری کند. البته زیارت اهل قبور و پخش نذری برای رفتگان جزو آدابی بود که هر چند غم افزا، اما موجب شادی روح رفتگان و در نتیجه بسیار پسندیده به شمار می‌رفت. دو سه روز اول عید برای دیدار از بزرگترها بود که از منزل پدر و مادر آغاز میشد و منازل دایی و عمه و دیگر بزرگان و دوستان می‌گذشت. در این دید و بازدیدها عیدیهایی هم رد و بدل می‌شد و به خصوص عروس و دامادها در اولین عید پس از ازدواج عیدی فراوانی می‌گرفتند. گشت و گذار و سفر هم در برنامه‌های روز چهارم به بعد بود و تفریح و استراحت معمولاً تا روز سیزده ادامه داشت و در این روز به اوج خود می‌رسید.

چراغها دود زده می‌شد یا شمع درون آنها به یکسو می‌افتاد، تاریکی و کدورت در زندگی رخنه می‌کرد، اگر خاموش می‌شد، مالی از دستشان می‌رفت یا امیدی به ناامیدی مبدل می‌شد و بدتر از همه اینکه اگر لوله چراغ می‌شکست یا چراغ واژگون می‌شد، به معنای درگذشت کسی از نزدیکان یا زیر و رو شدن زندگی اهل خانه بود.

هفت سین

چیدن سفره هفت‌سین یکی از مهمترین آداب استقبال سال نو بود که نچیدن آن معادل با نگون بختی در سال جدید به شمار می‌آمد. پارچه سفره هفت سین معمولاً سفید و تمیز بود که هفت نوع خوردنی که با حرف سین آغاز می‌شد بر روی آن چیده می‌شد که شامل: سیر، سرکه، سماق، سمنو، سبزی، سنجد و سیب بود و با اشیا و مواد دیگر تکمیل می‌گشت.

اما آداب چیدن از این قرار بود که ابتدا سفره را در محل مناسبی در بالاترین قسمت اتاق پهن می‌کردند و یک جلد کتاب مقدس (با توجه به اینکه عید نوروز عید ایرانیان است و مختص مسلمانان نیست، هر خانواده کتاب مقدس دین خود را بر سفره می‌گذاشت) در وسط سفره گذاشته، کاسه آب و یک گلاب پاش در دو طرف آن قرار داده، آیینه را در بالا و بشقابی آرد و نان بریده را در دو طرف آب و گلاب قرار داده و چهار گوشه سفره را با چهار شمعدان روشن می‌کردند که نشانه رحمت، گشاده‌دستی، روشنایی و خیر و برکت بود.

مواد هفت سین نیز بر روی سفره قرار داده می‌شد که نشان از برکت، سلامتی، زایش، زیبایی و شادابی داشتند. اسفند برای رفع چشم زخم و شیرینی برای شیرین کامی بر سر سفره آورده می‌شد. یک کاسه آب که نارنجی در آن انداخته بودند هم جزو ضروریات سفره بود زیرا نام نارنج (نارنج) را به معنی بدون رنج معنا می‌کردند و حضور این میوه را دافع درد و رنج می‌دانستند.

آیین‌های نوروز در گیلان

ایرانیان از قدیم‌الایام در آستانه بهار و سال نو در هر گوشه‌ای از ایران با آیین ویژه‌ای به پیشواز می‌رفتند و این آیین تا کنون نیز پابرجاست و سرزمین گیلان هم از پیشگامان آن است.

سال‌های نه چندان دور نوروزخوان‌ها از اولین روزهای ماه اسفند هر سال تا قبل از تحویل سال جدید نوروزخوانی می‌کردند و یک چراغ و یک چماق برای دیدن راه و زدن حیوانهای مهاجم همراه داشتند و در کوچه‌ها می‌گشتند و به هر خانه‌ای سر می‌زدند، شعر می‌خواندند و شیرین زبانی می‌کردند. گروه نوروزخوان‌ها غالباً از ۳ نفر تشکیل می‌شد و یکی از آنها به عنوان سرخوان شعر نوروز را به این شکل می‌خواند:

فصل بهاران آمده گل در گلستان آمده

مژده دهید ای دوستان نوروز سلطان آمده

آن دو نفر دیگر تکرار می‌کردند و یک نفرشان کوله باری هم بردوش داشت که هدیه‌های مردم را در آن جمع می‌کرد.

مردم آمدن نوروزخوان‌ها را به خانه خوشان خوش شگون می‌دانند و سرانجام دعا و آرزوی سالی خوش همراه با سلامتی را برای اهل خانه بدین گونه ابراز می‌کردند:

به حق سوره یاسین و عمران به حق حرمت آیات قرآن

به حق آن تن شاه شهیدان بلا را دور از این خانه بگردان

مراسم نوروزخوانی اگر چه پس از سالها رنگ باخت و جای خود را به رسومات جدید و ماشینی داد، اما هنوز تعدادی از روستاهای گیلان به همان سنت نوروزخوانی به استقبال بهار می‌روند.

اجرای نمایش‌ها و کشتی گيله مردی از جمله آیین‌های سنتی در گیلان است که هنوز پس از گذشت سال‌ها در بسیاری از مناطق به‌ویژه روستاهای این استان با شور و نشاط خاصی برگزار می‌شود.

کشتی گيله مردی

همان کشتی روستایی است که براساس موازین پهلوانی ایرانی انجام می‌گیرد و از مقررات جدید پیروی نمی‌کند.

این بازی با آداب خاصی که ریشه در اعتقادات مذهبی دارد شروع می‌شود، روی به سوی قبله آوردن، نیایش خالق هستی، در جهت و جانب مرقد امام رضا(ع) گردیدن و انگشت یا دست ادب بر خاک نهادن از ویژگی‌های این ورزش سنتی است.

مسابقات کشتی گيله مردی در جشن‌ها، اعیاد و اغلب پس از ایام کشاورزی در مناطق مختلف استان گیلان برگزار می‌شود.

لافند بازی:

این ورزش به نام‌های مختلف سن بازی، داربازی، ریسمان بازی، لافند بازی و بند بازی در ایران رواج داشته است.

نقش‌های ایفاگر در این ورزش عبارتند از: بند باز یا پهلوان، یالانچی یا شیطانک که وردست پهلوان است، سرنانچی دهل

زن یا نقاره زن در این بازی که به هنگام جشنهای مختلف و با دعوت اهالی برگزار می‌شود.

پهلوان با ذکر دعا به درگاه خداوند، بالای دار می‌رود و با چوبی که به منظور حفظ تعادل خویش در دست می‌گیرد از روی طناب رد می‌شود. در همین موقع یالانچی یا شیطانک با حرکات خنده آور خود مردم را سرگرم می‌کند و نوازندگان سرنان و نقاره به نواختن آهنگ‌های محلی شاد و هیجان‌انگیز می‌پردازند.

لافند بازی در روستاهای جلگه‌ای گیلان طرفداران فراوانی دارد.

ورزا جنگ

ورزا به گویش‌های محلی گیلان به گاونر گفته می‌شود البته گاونری که برای جنگ استفاده می‌شود از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. نمایش ورزا جنگ عمدتاً در نواحی جلگه‌ای گیلان در شهرستان‌های فومن، انزلی، صومعه سرا، رشت، لاهیجان، سیاهکل و رودسر انجام می‌گیرد.

در هنگام جنگ پس از آمادگی‌های اولیه، گاوهای نر را برای نبرد با یکدیگر به میدان می‌فرستند و صاحبان آنها از مردم پول جمع می‌کنند، برخی برسر این بازی شرط بندی می‌کنند که همین کار باعث شد تا محدودیت‌هایی در اجرای این نمایش فرهنگی اعمال شود.

پاییز و اوایل زمستان بهترین موقع ورزا جنگ است چون در این زمان گاوها از قدرت جسمانی کافی برخوردار هستند.

این نمایش محلی ریشه در باورها و اعتقادات مردم گیلان داشته و با نوع نگرش و شیوه زندگی اجداد و نیاکان ما پیوند عمیق دارد.

نمایش عروس گوله

این نمایش یکی از نمایش‌های بسیار جالب و دوست‌داشتنی است که پیش از نوروز در شهرها و روستاهای گیلان به اجرا درمی‌آید.

نقش‌های این نمایش عبارتند از:

۱- عروس (مردی که لباس زنانه و رنگارنگ می‌پوشد و با آرایش سروصورت خود را به شکل عروس در می‌آورد)

۲- پیربابا(پیربابا)

۳- غول

۴- دایره زنگی نواز(دیاره زن)

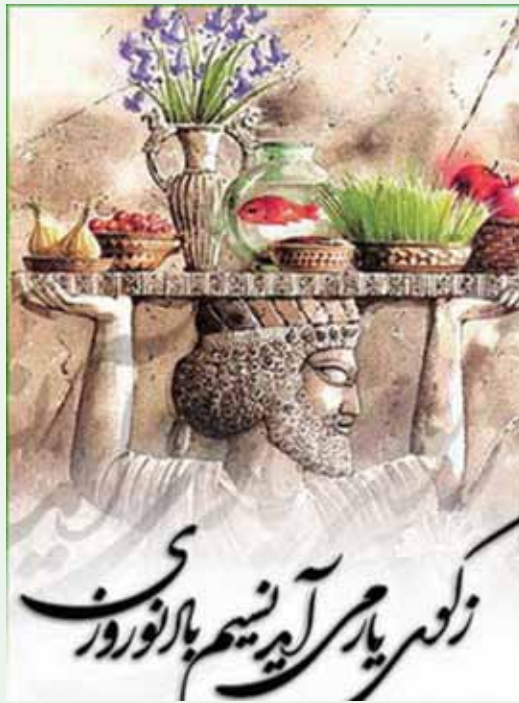
۵- کولبارچی(کسی که برنج و سایر هدایای مردم را ننگه می‌دارد)

۶- دو یا سه نفر هم به عنوان سیاهی لشکر هستند که به آنها تکل یا همراه می‌گویند

موضوع نمایش از این قرار است که غول و پیربابا هر دو عاشق عروس هستند و برای به چنگ آوردن او با همدیگر مبارزه می‌کنند، غول رقص کنان به طرف عروس می‌رود و پیربابا راه او را می‌بندد و مانع رسیدن او به عروس می‌شود. غول برمی‌گردد و به پیربابا حمله می‌کند و در این حمله و گیرودار حرکات غیرارادی و خنده‌دار می‌کند که مردم شادی کنند.

گروه نمایش عروس گوله به همه خانه‌ها سر می‌زند و در

می‌شود. در مراسم نوروزخوانی، نوروزخوانان معمولاً به داخل روستاها می‌آیند و با خواندن اشعار در مدح امامان و ترانه‌های محلی، طلیعه سال نو را به مردم مژده می‌دهند.

نوروزخوانان چند نفر هستند، یک نفر اشعار را می‌خواند، یک نفر ساز می‌زند و نفر دیگر که به آن کوله‌کش یا بارکش می‌گویند به در خانه‌های مردم می‌رود و می‌خواند، «باد بهارون اومده - نوروز سلطون اومده - مژده دهید به دوستان - گل به گلستون اومده» یا این‌که همین مضامین را با عبارات «بهار آمد، بهار آمد خوش آمد - علی باذولفقار آمد، خوش آمد - نوروزتان نوروز دیگر - شما را سال نو باشد مبارک»، صاحبخانه نیز با دادن پول، شیرینی، گردو، تخم مرغ، نخود و کشمش از آنان پذیرایی می‌کند.

هنگام تحویل سال نیز افراد خانواده دور سفره هفت سین که با ظرافت و سلیقه خانم چیده شده، می‌نشینند و در حالی که پدر خانواده دعای تحویل می‌خواند، منتظر سال نو می‌شوند.

در گذشته که امکانات ارتباطی مانند رادیو و تلویزیون نبود با تیراندازی یا گفتن اذان سال جدید را به همه اعلام می‌کردند.

در مازندران بعد از این که سال نو شد یک نفر که معمولاً از بچه‌ها انتخاب می‌شود به عنوان مادرمه (مارمه) برگزیده شده و با مجمعی که در آن قرآن، آیینه، آب، سبزه و شاخه‌های سبز جوان قرار دارد، وارد خانه می‌شود. چهار گوشه اتاق‌ها را آب می‌پاشد، قرآن را کنار سفره هفت سین می‌گذارد و شاخه‌های تازه سبز شده و دارای شکوفه که معمولاً از درخت گوجه سبز است را به این نیت که سال سرسبز و خوش و خرمی برای خانواده باشد، جلوی در اتاق آویزان کرده یا روی طاقچه اتاق می‌گذارد. در این روز مادر خانواده غذای عید، سبزی پلو با مرغ یا گوشت درست می‌کند، علاوه بر آن بعضی هم غذایی به عنوان خیرات برای اموات می‌پزند و بین مردم پخش می‌کنند، استفاده می‌شود.

پایان هرکس به اندازه وسع خود برنج، پول و تخم مرغ به آنها می‌دهند. این نمایش در حال حاضر نیز در تعدادی از روستاهای گیلان رواج دارد.

جلوه‌های از آیین‌های نوروزی در استان مازندران

آداب و رسوم نوروز در تمامی ایران زمین شنیدنی است و مازندران نیز با مراسم‌های نوروز خوانی و مادر مه در میان دیگر استان‌ها شهرت خاص دارد.

تعریف درست نوروز نخستین روز سال در تقویم ایرانی یعنی یکم فروردین ماه و یا روز اورمزد از ماه فروردین است، لحظه آغاز نوروز درست پس از نیمه شب بوده و این یک لحظه تقویمی است.

لحظه تحویل سال یک واقعه یا لحظه طبیعی است و زمان آن می‌تواند ساعت‌ها با لحظه آغازین روز یکم فروردین فاصله داشته باشد، بنابراین لحظه تحویل سال در سراسر جهان یکی است، ولی لحظه آغاز نوروز یکم فروردین نسبی است، نسبت به خط استاندارد زمان بین‌المللی که سابقاً به خط گرینویچ مشهور بود و هنوز هم اکثر مردم آن را به همین نام می‌شناسند.

شگون‌آوری

برخی از خانواده‌های روستایی ایران به ویژه در مازندران به هنگام نوروز سفره عید نوروز را چند ساعت پیش از تحویل سال می‌چینند و در اشتیاق تحویل سال، منتظر کسی می‌شوند که او را برای خود شگون‌آور قرار داده‌اند تا در نخستین ساعت‌های سال نو به خانه‌شان بیاید و برایشان شگون بیاورد.

هر یک از خانواده‌های روستا، یکی از همسایه‌ها یا یکی از منسوبان به خود را برای خانه خود شگون‌آور می‌دانند و او را به اصطلاح خودشان سال‌مج یا مارمه می‌نامند.

سال‌مج هر خانه‌ای، نخستین کسی است که پس از تحویل سال به آن خانه وارد می‌شود. او با خوشرویی و نشاط با ظرفی آب به خانه می‌آید. آب را در حیاط خانه می‌پاشد و سال نو را به اهل خانه تبریک می‌گوید.

افراد خانه با سرور و شادمانی به استقبال سال‌مج خود می‌روند و او را به کنار سفره عید و سینی دعوت می‌کنند. آن‌ها از سال‌مج با کلوچه، نان، عسل، آجیل و میوه به گرمی پذیرایی می‌کنند و اعتقاد دارند که از یمن حضور سال‌مج و از شگون این پذیرایی، سفره‌شان در سال جدید همیشه پربرکت خواهد بود. به این مراسم، شگون‌آوری گفته می‌شود.

آداب و رسوم نوروزخوانی

نوروزخوانی معمولاً ۱۵ روز قبل از فرا رسیدن عید نوروز شروع

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) اعلام کرد

رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها

اشاره: آقای مهندس مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء طی نشست خبری مطالبی را در مورد پروژه‌های عمرانی مطرح کرده‌اند که به دلیل اهمیت موضوعهای ارائه شده در این مصاحبه مراتب جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌شود.

برخورد با کشورها صورت گرفته موضوعی است که با بررسی آن می‌توان به وضوح دریافت کرد که هر کشوری که در برابر تحریم توانسته استراتژی واحدی را اتخاذ کند و برای مقابله با آن برنامه ریزی کرده است توانسته تحریم‌ها را بی‌اثر نماید. وی افزود: ما نیز در صورتی که بتوانیم مولفه‌های اقتصادی خود را که مورد تاکید مقام معظم رهبری (در شعارهای سالهای اخیر) است، مورد توجه قرار دهیم تحریم‌ها به فرصت تبدیل شده و آثار آنها بی‌اثر می‌شود. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه علی‌رغم صرف هزینه و زمان بیشتر تاکنون در مقوله‌های پیمانکاری و انجام پروژه‌ها با این بست مواجه نشده‌ایم. این قرارگاه در حوزه کار پیمانکاری، روشهای اجرا و تکنولوژی توانسته است تحریم‌ها را با برقراری ارتباط با سازندگان داخلی به فرصتی مغتنم تبدیل کند. مهندس مظفری خاطر نشان کرد: ما نباید در اجرای پروژه‌ها تنها متکی به بودجه دولت باشیم، بلکه باید از سایر منابع از جمله منابعی که در بخش‌های خصوصی و در دست مردم است و نیز اموال و داراییهای در اختیار دولت استفاده کنیم که تبدیل این منابع به نقدینگی در حوزه ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) نمی‌باشد.

وی اقتصاد مقاومتی را اقتصاد مقابله با فشار، تحریم و دشمنی معاندین نظام توصیف و تصریح کرد: با توجه به مولفه‌های اقتصاد مقاومتی مورد تاکید مقام معظم رهبری که تکیه بر توان مردم، سرمایه بخش خصوصی، تکیه بر تولید ملی و توان داخلی تولید، مدیریت منابع ارزی و ریالی، مدیریت مصرف و رشد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان و سرمایه‌های دانشی کشور است با اثر گذاری در هر یک از این مولفه‌ها می‌توان در رشد اقتصاد مقاومتی اثرگذار بود که قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) به جز بحث مدیریت منابع ارزی و ریالی می‌تواند در سایر مولفه‌ها اثرگذار باشد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه قرارگاه خود را جدا از جامعه پیمانکاری کشور نمی‌داند اظهار داشت: این قرارگاه موفقیت خود را در بکارگیری تمامی ظرفیت‌ها و توان پیمانکاران بخش خصوصی در سازندگی کشور تلقی کرده و علی‌رغم آنکه عده‌ای تصور می‌کنند قرارگاه با در اختیار داشتن بخشی از توان نظامی مانند یک پیمانکار رقابتی را با بخش خصوصی دارد این قرارگاه به هیچ وجه رقیب بخش خصوصی نمی‌باشد. وی افزود: پس از تدوین سند راهبردی سازندگی قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) که به تایید مقام معظم رهبری نیز رسید «سازندگی» جزو ماموریت‌های سپاه قلمداد شد و برای انجام این ماموریت مدیریتی

مهندس مظفری رویکرد قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) را در زمینه اجرای پروژه‌ها نوین توصیف و تصریح کرد: مدیران این قرارگاه می‌کوشند تا پروژه‌ها با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای روز مدیریتی به انجام برسند به گزارش روابط عمومی و تبلیغات قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) مهندس ابوالقاسم مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در نشست خبری که بمناسبت بیست و چهارمین سالروز تاسیس قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) سپاه برگزار شد به تشریح ماموریت‌های این قرارگاه در عرصه سازندگی کشور پرداخت.

مهندس مظفری با اشاره به پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) گفت: ۳۵۰۰ کیلومتر خطوط انتقال نفت و گاز در قالب ۹ پروژه، ۳۰۰۰ کیلومتر خطوط انتقال آب از سد‌ها و مخازن به شهرها و روستاها در قالب ۱۲ پروژه، ۲۵۰ کیلومتر تونل انتقال آب در قالب ۶ پروژه، ۱۶۰ کیلومتر تونل مترو و راه آهن، ۲۱۸۵ کیلومتر خط آهن در قالب ۱۵ پروژه، ۱۵۰۰ کیلومتر آزادراه در قالب ۱۰ پروژه، ۲۱ سد کوچک و بزرگ با حجم مخزن ۳ میلیارد متر مکعب، ساخت و توسعه بنادر، اسکله‌ها، پل‌ها، و ایجاد کانال‌های اصلی آبیاری و کارخانه‌های تولیدی از جمله مهمترین پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) می‌باشد. وی پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها را متفاوت عنوان و تصریح کرد: از پروژه‌های یادشده ۵۵ پروژه جزو طرح‌های مهر ماندگار است که با پیشرفت فیزیکی بیش از ۷۰ درصد بناست تا پایان دولت دهم تکمیل و تحویل گردد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) پیرامون اعتبارات مختص پروژه‌های این قرارگاه نیز گفت: در بخش پروژه‌های عمرانی کشور ۸ درصد از سهم بودجه عمرانی و در بودجه مختص شرکت‌ها، قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) ۵ درصد اعتبارات را به خود تخصیص داده است. وی با اشاره به مقوله بومی‌سازی تکنولوژی و استفاده از توان داخلی در اجرای پروژه‌ها دو نکته را شایان ذکر توصیف و تصریح کرد: نخست اینکه تلاش ما بر این است که توان داخلی مورد استفاده حد اکثری قرار گیرد و از تکنولوژی داخلی استفاده شود دوم اینکه در بخش تامین کالاهای موردنظر خصوصاً در پروژه‌های صنعتی که به اجبار به نظریه‌های کارفرما مربوط می‌شود خرید خارجی صورت می‌گیرد.

مهندس مظفری در خصوص تاثیر تحریم‌ها در انجام پروژه‌ها اظهار داشت: استفاده از راهکار تحریم در مسایل اقتصادی که در نیم قرن اخیر با اهداف مختلف توسط امریکا و اروپا به منظور

عکس تزئینی است

همکاری با دانشگاه‌های صنعتی و فنی کشور عمدتاً در بحث‌های تحقیقاتی مورد نیاز سپاه تعامل دارد و مرکز آموزشی خاتم الانبیاء (ص) در دانشگاه امام حسین (ع) نیز دوره‌های توانمندسازی مدیران قرارگاه را برگزار می‌کند تا بتوان پروژه‌ها را با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای مدرن مدیریتی به انجام رساند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه در ارزیابی از پروژه‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) این قرارگاه عموماً رتبه‌های بالایی را کسب می‌کند، گفت: اخیراً یکی از ارزیاب‌های بین‌المللی پروژه سد گتوند را مورد ارزیابی قرار داد و تندیس سیمین ارزیابی پروژه را به این قرارگاه اهداء کرد.

وی با بیان اینکه در زمینه اجرای پروژه‌ها رویکرد ما نوین است گفت: یکی از جهت‌گیریه‌های قرارگاه را "برند سازی" عنوان و خاطر نشان کرد: نتیجه همکاری قرارگاه با مراکز علمی، چاپ ۱۴۵ کتاب فنی، ۸ کتاب در دست چاپ و ارائه ۴۷۸ مقاله در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی است که قرارگاه کارنامه زرین و افتخار آمیزی را در این حوزه نیز داشته است. وی علت هجمه بر علیه اقدامات سازندگی سپاه را رسالت محور بودن سپاه در دفاع از ارزش‌های انقلاب و عمق بخشی به آن عنوان کرد و افزود: دفاع از ارزش‌های نظام در هر برهه‌ای از زمان با ماموریت‌هایی همراه است که در حال حاضر "سازندگی" نیاز انقلاب بوده و جزء ماموریت‌های مهم سپاه تلقی می‌شود. به همین علت تمرکز دشمنان انقلاب امروز در بحث سازندگی و تحریم اقتصادی است تا بتوانند مانع الگوشدن انقلاب برای سایرین شوند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) در پایان پدافند عامل و پدافند غیرعامل را مکمل یکدیگر خواند و تصریح کرد: هر کشوری بنا بر استراتژی دفاعی خود نیازمند راهکارهایی است که استراتژی جمهوری اسلامی بحث پدافند عامل و غیرعامل را به عنوان مکمل یکدیگر دانسته و تلاش ما در قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه پدافند غیرعامل بر این است تا هر سازه‌ای چگونه‌ای ساخته شود که در برابر آسیب‌های دشمن بتواند مقابله کند.

با هدف بستر سازی به منظور حضور بخش خصوصی در پروژه‌ها و استفاده از تمامی ظرفیت‌ها در انجام ماموریت‌ها در پیش گرفته شد. مهندس مظفری با تاکید بر اینکه قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) رقیب بخش خصوصی نیست گفت: این قرارگاه بدنبال به صحنه آوردن تمامی ظرفیت‌ها و رونق کسب و کار مملکت و انجام پروژه‌های عمرانی است که شاهد آن حضور ۵۵۰۰ پیمانکار بخش خصوصی و تیم‌های اجرایی برای انجام پروژه‌های این قرارگاه می‌باشد.

فرمانده در ادامه به تعاملات و همکاری‌های قرارگاه و وزارت نفت اشاره و تصریح کرد: با در نظر گرفتن فاصله‌ای که با اهداف سند چشم‌انداز در حوزه نفت و گاز وجود دارد قرارگاه نمی‌تواند نسبت به حضور در این صحنه بی تفاوت باشد لذا از ۵ و ۶ سال گذشته به این حوزه وارد شده و جایگزین شرکت‌های بزرگی همچون بتال و شل گردیده و بخوبی قادر است ماموریت‌های خود را اجرا کند. وی به ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در امر سازندگی در کشورهای همسایه و مسلمان نیز اشاره و تصریح کرد: در مبنای سند راهبرد سازندگی که به تایید مقام معظم رهبری رسیده است یکی از اهداف قرارگاه در این سند سازندگی در کشورهای همسایه و مسلمان است که متناسب با شرایط کشورها و نیاز آنها این قرارگاه در امر سازندگی حضور پیدا کرده و اخذ پروژه می‌کند. وی افزود: از سوی کشور سوریه نیز درخواست‌هایی به منظور حضور ما برای سازندگی در این کشور شده بود که با توجه به شرایط این کشور در حال حاضر امکان حضور ما در آنجا فراهم نیست.

مهندس مظفری عدم وجود پیمانکار چند وجهی و نبود سازو کار لازم برای تامین مالی پروژه‌ها را از جمله مهمترین چالش‌های حوزه پیمانکاری عنوان و خاطر نشان کرد: یکی از رویکردهای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) معرفی خود با عنوان پیمانکار عمومی است. وی با اشاره به ایفای نقش قرارگاه در امر پژوهش در کشور اظهار داشت: این قرارگاه با امضای تفاهم‌نامه‌های

۲۳ سیاست کلی برای حمایت از تولید

اشاره: بیست و سه سیاست کلی برای حمایت از تولید توسط مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد. این اصول بیست و سه گانه که یادآور طول زمان رسالت الهی پیامبر بزرگوار اسلام است، امید است با جدیت مدیران ارشد نظام بتواند منبع و منشأ برکات و اثرات بالنده برای رشد و توسعه کشور باشد. بی شک این اصول چنانچه به درستی و در چارچوب روح حاکم بر ابلاغ آن عملیاتی و اجرایی شود نقطه پایانی بر بسیاری از تنگناها و مشکلات فراروی توسعه کشور خواهد گذاشت. برای دریافت بیشتر از روح حاکم بر سیاستهای کلی بیست و سه گانه مشروح آن را به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۹۱/۱۱/۲۵ درج می کنیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

۱- بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید با:

- اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی
  - کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت تولید
  - اتخاذ انواع تدابیر تشویقی و تنبیهی
  - بهینه‌سازی تعامل عوامل تولید
- ۲- هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها و زیربناهای آنها و بهره‌گیری از آنها، با هدف:

- ارتقای کیفی و افزایش کمی تولید ملی
- بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی
- حمایت از تجاری‌سازی فناوری محصول و بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری

۳- گسترش اقتصاد دانش بنیان با تاکید بر توسعه مولف‌های اصلی آن، از جمله: زیرساخت‌های ارتباطی، زمینه‌های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخش‌های علمی و پژوهشی با بخش‌های تولیدی کشور.

۴- حمایت از تولید محصولات با ماهیت راهبردی مورد نیاز مصارف عمومی یا بخش تولید کشور.

۵- تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی با رعایت اصل رقابت‌پذیری و فاصله گرفتن از خام‌فروشی در بازه زمانی معین.

۶- حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آنها با خالص ارز آوری مثبت یا خالص ارزی منفی همراه باشد.

۷- مدیریت منابع ارزی با تاکید بر تامین نیازهای تولید ملی و کارآفرینی، و ثبات ارزش پول ملی.

۸- بهبود فضای کسب و کار با هدف افزایش تولید ملی و اصلاح زمینه‌های فرهنگی، قانونی، اجرایی و اداری.

۹- افزایش سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی در تولید ملی از طریق:

- تقویت انگیزه و عزم ملی و تاکید و تسریع در اجرای کامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴، رعایت انضباط مالی و بودجه‌ای دولت
- رفع تبعیض بین بخش دولتی و بخش‌های خصوصی و تعاونی
- ساماندهی و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط در جهت کارآمدسازی آنها

۱۰- تنظیم نقش نهادهای عمومی غیردولتی اقتصادی در جهت تولید ملی.

۱۱- شفاف‌سازی و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی در مورد ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هر گونه دسترسی اطلاعاتی ویژه.

۱۲- توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار.

۱۳- بسترسازی و ساماندهی اشتغال و حرکت نیروی کار ایرانی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی.

۱۴- ارتقای سرمایه‌های انسانی، طبیعی، اجتماعی و فیزیکی با تاکید بر توسعه نهادهای مردمی برای رشد تولید ملی.

۱۵- توسعه فرهنگ حمایت از سرمایه، کار، کالاها و خدمات ایرانی و استفاده از نظرات متخصصان و صاحب نظران در تصمیمات اقتصادی.

۱۶- جلوگیری از اتلاف و راکد ماندن سرمایه‌های فیزیکی و انسانی ایرانی با تاکید بر ایجاد و توسعه خدمات فنی و مشاوره‌ای فرا بنگاهی و ارتقای بازده اقتصادی این سرمایه‌ها در بخش‌های

مختلف اقتصادی.

۱۷- گسترش تنوع ابزارهای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و تکمیل ساختارهای آن و اعمال سیاست‌های تشویقی برای حضور عموم مردم و سرمایه‌گذاران داخلی و بین‌المللی به‌ویژه منطقه‌ای در بازار سرمایه.

۱۸- حمایت از محققان و سرمایه‌گذاران و تشویق ورود سرمایه‌های ایرانی به حوزه‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه با تاسیس صندوق‌های شراکت یا ضمانت برای سرمایه‌گذاری در این حوزه.

۱۹- کارآمدسازی مدیریت منابع موجود در صندوق توسعه ملی در جهت بهینه‌سازی و هم‌افزایی ظرفیت‌های تولیدی و ارتقای کیفی کار و سرمایه ایرانی.

۲۰- تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات (از جمله اصلاح قانون پولی و بانکی، تامین اجتماعی و مالیات‌ها) برای تسهیل فعالیت در بخش‌های تولیدی و رفع موانع سرمایه‌گذاری در سطح ملی با رویکرد ثبات نسبی در قوانین.

۲۱- کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات با استفاده از سازوکار شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی و کاهش واسطه‌های غیرضرور و ناکارآمد.

۲۲- گسترش منابع مالی و کارآمدسازی مدیریت آن در جهت افزایش ظرفیت تولید ملی و کاهش هزینه‌های تامین مالی مورد نیاز به‌ویژه با ساماندهی، گسترش و حمایت از نهادهای مالی توسعه‌ای و بیمه‌ای.

۲۳- جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف.

امید است متولیان امور با اجرای دقیق موارد ابلاغی راهگشای برون‌رفت از شرایط فعلی اقتصادی و تولیدی را بیش از پیش واقعیت بخشند.

نقش و تأثیر افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی نقدینگی سرگردان در تورم

اشاره:

ایجاد کند. مشروط بر اینکه نقدینگی‌های جمع‌آوری شده مجدداً به جامعه و برای فعالیتهایی با انگیزه‌های سفته‌بازی و احتیاطی وارد نشود، بلکه به سمت تولید و تکمیل پروژه‌ها و طرح‌های اشتغال‌زا و مولد سوق داده شود. لذا در این زمینه گفتگوی ارزنده‌ای با هادی کوزه‌چی مدرس مدیریت مالی و سرمایه‌گذاری در دنیای اقتصاد مورخ اول اسفندماه شده است که عیناً جهت استفاده خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌گردد.

افزایش نقدینگی کشور که از مرز ۴۳۰ هزار میلیارد تومان گذشته است، نشان می‌دهد این حجم از نقدینگی زمینه‌ساز تورم می‌باشد چنانچه تزریق پول پرفشار که پایه پولی کشور را افزایش می‌دهد به سمت تولید و فعالیتهای مولد هدایت نشود باعث بروز تورم لجام‌گسیخته و روند استمرار چنین وضعیتی به رکود توری می‌انجامد و در نهایت جامعه و کشور را به بیماری هلندی مبتلا می‌سازد؛ معمولاً ساده‌ترین راه‌های تأمین منابع مالی (به ویژه استقراض از بانک مرکزی) بهترین و مناسبترین راه نیست و چه بسا عواقب آن اقتصاد کشور را زمین‌گیر سازد؛ لذا با توجه به بالا بودن حجم پول گردش به نظر می‌رسد بخشی از این میزان نقدینگی می‌بایستی از سطح جامعه جمع‌آوری شود. سازوکارهایی چون پیش‌فروش سکه، اوراق قرضه، اوراق مشارکت، گواهی سپرده و انواع دیگری از فروش اوراق بهادار می‌تواند در بهبود اقتصاد کشور و در روند شاخه صعودی آن تعدیل

اواخر جنگ تحمیلی و سال ۱۳۷۳ دارد و این امر مدیریت بازار ارز را برای بانک مرکزی و سایر نهادهای مرتبط بسیار دشوارتر می‌کند. در صورتی که شرایط کلی بازار ارز و هجوم تقاضای سوداگری و سفته‌بازی مردم کشور به بازار را در حال حاضر مشابه سال‌های ۷۳، ۶۶ و ۵۸ بدانیم، با توجه به قدرت و تقاضای خرید بالاتر ریال برای دلار (تقریباً ۶ تا ۷ برابر سال‌های ذکر شده)، میزان نوسانات بسیار شدیدتر خواهد بود که این امر در عمل نیز مشاهده می‌شود. برای مشخص شدن اهمیت این موضوع، قابل ذکر است که نقدینگی که در حال حاضر به صورت روزانه در نظام بانکی کشور، خلق می‌شود در حدود ۳۰۰ میلیارد تومان است که از کل نقدینگی سال ۱۳۵۸ بیشتر است.

این میزان توان خرید دلار - طلا توسط نقدینگی ریالی در حال حاضر، سبب شده است که کارشناسان به آن عنوان غول نقدینگی بدهند. طبیعی است که با هجوم بخش اندکی از نقدینگی (در حدود ۲ درصد)، در یک بازه زمانی کوتاه مانند یک هفته به بازار ارز - طلا، با توجه به محدودیت‌های تجهیز و تزریق منابع ارزی - طلائی برای بانک مرکزی به خاطر محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، مدیریت بازار ارز از کنترل بانک مرکزی خارج می‌شود.

همچنین باید مدنظر قرار داد که به دلیل گسترش سیستم بانکی کشور و مخصوصاً گسترش شدید منابع و فعالیت‌های موسسات پولی - مالی غیربانکی نسبت به ساختار کاملاً دولتی نظام بانکی کشور در سال‌های ذکر شده، نظارت بانک مرکزی در عمل کاهش یافته است و حرکت‌های سریع و سیل‌گونه ریال در بین بازارها از گسترش بسیار بالایی نسبت به سال‌های ذکر شده برخوردار است.

در رابطه با تورم نیز برای آنکه تحلیل مناسبی از آمار داشته باشیم، در ادامه میزان تورم نقطه به نقطه و نیز تورم ملموس، بررسی شده است. - تورم نقطه به نقطه: تورم نقطه به نقطه بیانگر نرخ رشد شاخص قیمت‌ها در پایان هر ماه نسبت به شاخص قیمت‌ها در پایان ماه مشابه سال قبل است (تورم یک سال گذشته). این تورم بیشتر مورد توجه مردم است و توسط آنها برای مقایسه رشد قیمت‌ها استفاده می‌شود. آخرین تورم نقطه به نقطه (آذر ۹۱ نسبت به آذر ۹۰)، در حدود ۳۷ درصد است که ۱۰ درصد بیشتر از تورم متوسط

در تحلیل ارائه شده از سوی بانک مرکزی شکل‌گیری انتظارات تورمی و تشدید آن در ماه‌های پایانی سال، افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی، شکل‌گیری مجدد تقاضای ناشی از تبدیل دارایی‌ها و تعهدات ارزی بانک‌ها از مهم‌ترین دلایل نوسان اخیر عنوان شده است شما این دلایل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ هر کدام از این عوامل چگونه می‌تواند در بازار نقش ایفا کند؟ (منظور از تعهدات ارزی بانک‌ها چیست، چگونه می‌توان اثر نوسانی این عامل را کاهش داد؟)

دلایل ذکر شده نیز به نظر بنده صحیح است ولی برای انجام تحلیل دقیق‌تر و عمیق‌تر بهتر است نگاه پویاتری به چرایی این تحولات داشته باشیم. به نظر من باید ریشه‌های تحولات دو هفته گذشته را به دو بخش تقسیم کرد (همانند تحولات شهریور و مهر ۹۱):

الف) دلایل ساختاری مانند نقدینگی سرگردان و سیال، تورم بالای شکل گرفته در کشور در ماه‌های اخیر، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و تشدید پیوسته آنها مخصوصاً در حوزه بانکی، نحوه مدیریت بازار ارز - کالا توسط نهادهای مرتبط؛

ب) دلایل مقطعی مانند تعویق مذاکرات هسته‌ای بعد از چند ماه مذاکره برای تعیین زمان و مکان مذاکره که نشان دهنده اختلافات زیاد بین طرفین مذاکره است که حتی الامکان توافق در رابطه با زمان و مکان به ماه‌ها مذاکره نیاز دارد؛ مسائل و تنش‌های سیاسی داخلی در رابطه بین دولت و مجلس؛ تشدید طبیعی تقاضای وارداتی در ماه‌های دی و بهمن (معمولاً در این ماه‌ها تقاضا برای ارز جهت انجام واردات کالا و رساندن کالا به بازار شب عید داخل، توسط تجار وجود دارد)؛ اخبار مربوط به احتمال اجرای فاز دوم هدفمندی، افزایش پرداختی یارانه نقدی و پرداخت عیدی فوق‌العاده. ابتدا به بررسی و تحلیل برخی از دلایل ساختاری می‌پردازیم. همانطور که می‌دانید در سال‌هایی چون ۱۳۵۸، ۱۳۶۶، ۱۳۷۳ و اکنون به دلایل مختلف، تقاضای خرید دلار توسط عموم مردم و سفته‌بازان حرفه‌ای شکل گرفته است.

همانطور که داده‌های مربوط به توان خرید دلار آزاد توسط میزان نقدینگی ریالی نشان می‌دهد، نقدینگی ریالی موجود در حال حاضر توان بسیار بالایی در خرید دلار - طلا نسبت به سال‌های اوایل انقلاب،

(۲۷ درصد) است. داده‌های مربوط به شاخص قیمت و تورم ماهانه در چند ماه گذشته نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه به صورت پیوسته در ماه‌های اخیر در حال رشد است و این امر سبب فاصله زیاد بین تورم متوسط و نقطه به نقطه می‌شود.

- تورم ملموس: در این روش معادل سالانه تورم یک سال آینده، بر اساس تورم ماهانه موجود، (نقطه به نقطه برای یک سال آتی) محاسبه می‌شود. البته اسم انتخاب شده شاید علمی نباشد، ولی هدف آن است که بدانیم مثلا در صورتی که تورم ماه شهریور به مدت ۱۱ ماه آینده ادامه داشته باشد، تورم در یک سال مذکور چقدر خواهد بود. برای محاسبه این تورم از فرمول رشد مرکب استفاده می‌کنیم.

دلیل انتخاب چنین نامی آن است که مردم عملا با این تورم سر و کار دارند و افزایش قیمت‌ها هر چقدر نزدیک‌تر به زمان وقوع باشد (یعنی تورم ماهانه برای ماه گذشته)، واقعیت را بهتر نشان می‌دهد. با توجه به رشد شدید تورم ماهانه در چند ماه اخیر، تورم متوسط و تورم نقطه به نقطه یک سال گذشته، واقعیت تورم و رشد قیمت ملموس برای مردم را به درستی نشان نمی‌دهد.

بر این اساس، معادل سالانه تورم تجربه شده در مهر و آبان ۹۱، در حدود ۷۰ درصد است. این میزان تورم از شدیدترین تورم‌های موجود در دنیا است و اثرات آن بر تمامی بازارهای کالا و سرمایه‌گذاری قابل توجه خواهد بود، در صورتی که متوسط تورم ۴ ماه اخیر (شهریور تا آذر ۹۱)، در ۸ ماه آینده ادامه داشته باشد، نرخ تورم نقطه به نقطه مرداد ۹۲ (از شهریور ۹۱ تا مرداد ۹۲)، حدود ۵۰ درصد خواهد بود. به نظر می‌رسد که تصمیم‌گیری مردم و فعالان اقتصادی بر اساس چنین میزان تورمی و بازدهی متناسب با آن صورت می‌گیرد.

از سوی دیگر مردم تورم را تورم کالای ساده‌ای چون ارز، طلا، خودرو و مانند آن می‌سنجند که تقریبا در یک سال اخیر از رشد قیمتی در حدود ۱۰۰ درصد برخوردار بوده است. مجموع این آمار بسیار هشدارآمیز است و سبب می‌شود که جریان نقدی بالایی توسط مردم از سپرده‌های بانکی به سمت این بازارها شکل گیرد تا قدرت خرید خود را حفظ نمایند. تشدید تورم و رشد نقدینگی سبب تشدید تلاطمات در بازار ارز و طلا خواهد شد و مدیریت بازار را برای بانک مرکزی دشوارتر خواهد کرد. سفته‌بازان حرفه‌ای نیز از این فرصت، سوءاستفاده کرده و بازارها را آشفته‌تر می‌کنند.

انتظار می‌رفت با راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی دامنه نوسان ارزی محدود شود، چرا با گذشت بیش از ۱۳۰ روز از راه‌اندازی این مرکز دامنه نوسان به قیمت‌ها قبل از راه‌اندازی مرکز بازگشت؟

کلیت این بحث می‌تواند درست باشد، ولی باید به عملکرد مرکز مبادلات به صورتی عملی و واقع‌گرایانه نگاه شود. آماري که در رابطه با مرکز مبادلات ارائه می‌شود، میزان ثبت سفارش‌های صورت گرفته است که تقریبا به صورت ماهانه در حدود ۱ میلیارد دلار است. در صورتی که میزان واردات رسمی کشور به صورت ماهانه در حدود ۴ تا ۵ میلیارد دلار است. این امر نشان دهنده آن است که مرکز مبادلات در حدود ۲۰ درصد تا ۲۵ درصد از نیاز ارزی کشور به واردات را پوشش می‌دهد.

از سوی دیگر، بنده تاکنون هیچ‌گونه آماری از میزان پرداخت‌های صورت گرفته و انتقال ارزهای موفق ندیده‌ام. میزان کل ثبت سفارش‌های صورت گرفته در چهار ماه گذشته، با توجه به اعداد فوق نسبت به میزان واردات اندک است و به صورت طبیعی میزان انتقال نهایی صورت گرفته نیز باید کمتر باشد. این امر سبب می‌شود

که مرکز مبادلات در عمل به عنوان عاملی جهت به تعویق انداختن تقاضای ارز برای واردکنندگان عمل می‌کند و اثر واقعی آن کاهش می‌یابد. البته نفس راه‌اندازی مرکز و دسته‌بندی ارز برای اولویت‌های مختلف، اجباری است که با توجه به شرایط کشور گریزی از آن وجود ندارد، ولی باید نسبت به کارکرد واقعی و میزان اثرگذاری آن رویکرد واقع‌گرایانه داشت. در نهایت نیز باید توجه کرد که تنها بخشی از نوسان بازار ارز به خاطر تقاضای واقعی ارز جهت واردات است و نوسانات ارز بیشتر ناشی از تقاضای سوداگری-سفته‌بازی و حفظ قدرت خرید است که مرکز مبادلات پاسخگوی این نوع تقاضا نمی‌باشد. به عبارت دیگر، مخاطب مرکز مبادلات، واردات است (پاسخگویی به تقاضای واقعی ارز)، در حالی که نوسان ارز در بازار آزاد بیشتر به خاطر تقاضای کاذب و غیرواقعی ارز است که در این مرکز پوشش داده نمی‌شود و نباید چنین انتظاری از مرکز مبادله‌ای داشت. با توجه به شرایط پیش رو چشم‌انداز نرخ ارز در کوتاه‌مدت و پایان سال به چه سمت و سویی است؟

متاسفانه به نظر می‌رسد که به دلیل پایداری دلایل ساختاری ذکر شده، تلاطمات به طور کلی ادامه خواهد داشت، هرچند در مقطعی ممکن است به دلیل آرامش در دلایل مقطعی ذکر شده، بازار آرام شود. مدیریت قوی بازار ارز-کالا و سیاست‌های پولی-مالی می‌تواند سبب کاهش تلاطمات یا افزایش آنها شود.

یکی از تاکتیک‌های مرکز مبادله روند نزولی نرخ دلار در مرکز است این در حالی است که در بازار غیر رسمی این روند معکوس است فاصله‌گیری نرخ مرکز با بازار غیر رسمی چه تبعاتی می‌تواند داشته باشد؟

به نظر بنده این استراتژی چندان تأثیری در بازار آزاد ارز ندارد. دلیل این امر آن است که همانطور که در بالا ذکر شد، فروشنده‌گان-خریداران و مخاطبین دو بازار (یعنی مرکز مبادلات و بازار آزاد)، دو گروه مختلف هستند. خریداران در بازار آزاد، مردم معمولی و سوداگران هستند که با هدف پوشش دارایی خود در مقابل تورم به این بازار مراجعه می‌کنند (اصطلاحا تقاضای غیرواقعی-کاذب برای ارز) و مخاطبان مرکز مبادلات، واردکنندگان کالا به کشور هستند (اصطلاحا تقاضای واقعی برای ارز).

استراتژی فوق اثری بر روی بازار آزاد ندارد چون تأثیری بر عرضه و تقاضای بازار آزاد به جای نمی‌گذارد، ولی سبب ایجاد رانت برای استفاده‌کنندگان از ارز مرکز مبادلات می‌شود و درآمد‌نهادهای مرتبط فروشنده ارز در مرکز مبادلات (یعنی وزارت نفت، صندوق توسعه ملی و ...) را کاهش می‌دهد. با توجه به تحولات ماه‌های گذشته، کاهش قیمت توسط مرکز مبادلات حتی به صورت روانی نیز بر روی بازار آزاد تأثیرگذار نیست.

تلاطم اخیر در شرایطی رخ داد که بازار سرمایه از بازدهی مناسب برخوردار است و قیمت‌ها در بازار مسکن نیز رو به رشد است، چرا در شرایطی که بازار سرمایه رونق دارد و در بخش مسکن نیز قیمت‌ها رو به رشد، باز هم شاهد هستیم مقام‌های رسمی از هجوم سفته‌بازان به بازار سخن می‌گویند؟

مشکل پیش آمده در شش ماه گذشته مرتبط با تمامی بازارهای کشور است (مسکن، بورس، خودرو، ارز، طلا و ..)، و دلیل ساختاری آن همان طور که در بالا ذکر شد، میزان بالای نقدینگی موجود در کشور (در سایه رشد نقدینگی در سال‌های گذشته)، تورم بالای شکل گرفته در کشور و نهایتا تضعیف بخش تولید-عرضه به خاطر مشکلات پیش آمده در تجارت خارجی و کمبود سرمایه در گردش

می تواند با جریمه اندکی، پول خود را به صورت آنی نقد کند. نتیجه این امر سیال بودن شدید سپرده های بانکی است که سبب می شود مردم در زمان به وجود آمدن تلاطم های در بازارهای مختلف، سریعا نسبت به جابه جایی پول خود در بانک به این بازارها اقدام کنند.

باید بین سود سپرده یک ساله که امکان برداشت آن وجود نداشته باشد یا جریمه سنگینی داشته باشد و سود اوراق مشارکت، گواهی سپرده، تفاوت قابل توجهی وجود داشته باشد، تا از میزان سیال بودن غول نقدینگی موجود کاسته شود.

۳- باید نظارت بانک مرکزی بر روی موسسات و بانکها افزایش یابد تا در کنار سیاست های انقباضی، امکان مدیریت بازارها بیشتر شود و موسسات و نهادهای مالی در بازارهای طلا، ارز و کالا به دنبال سفته بازی نباشند. چنین عنوان می شد که در دوره های مانند سال ۱۳۸۶، موسسات در بازار مسکن حضور دارند و در حال حاضر در بازارهای نقدشونده، با نظارت جدی، باید مانع از سفته بازی موسسات و نهادهای مالی و سرمایه گذاری که منابع زیادی دارند، در بازارهای پرنوسان شد.

۴- به جای فروش و پیش فروش سکه فیزیکی طلا، بانک مرکزی نسبت به فروش گواهی کاغذی طلا-سکه به صورت بانام و بدون نام اقدام کند. این امر می تواند حتی برای مردم عادی نیز جذابیت داشته باشد؛ چرا که مشکلات نگهداری طلا را ندارد. از سوی دیگر برای افزایش جذابیت آن، می توان این گواهی را به عنوان یکی از وثایق مورد قبول نظام بانکی برای ارائه تسهیلات بانکی تعریف کرد. به هر نحو باید با افزایش جذابیت فروش گواهی کاغذی طلا، داشتن آپشن های مختلف برای گروه های مختلف با توجه به دوره مدنظر سرمایه گذاری و ریسک، کاهش هزینه های معامله آن نسبت به طلا و سکه (که در حدود ۲ درصد است)، افزایش جذابیت نگهداری آن و مانند آن تقاضا را از سمت فیزیکی به این جهت سوق داد. البته پیش نیاز اجرای چنین طرحی، قبول قیمت آزاد طلا-ارز و تعیین مکانیزم شفاف برای شرایط و قیمت باز خرید این اوراق است.

است. مردم در این شرایط، پول را در بانک نگه نداشته و مداوم بین بازارها جابه جا می کنند و این امر تورم را تشدید کرده و نوسانات شدیدی همراه با رشد قیمتی عجیب و غریبی را در همه بازارها ایجاد می کند. البته میزان نوسانات و رشد در بازارهای مختلف متفاوت است. مثلا بازار مسکن نسبت به بازار ارز-طلا رشد قیمتی کمتری و نوسان کمتری را تجربه کرده است. یکی از دلایل این امر بزرگ بودن اندازه این بازار است.

برنامه پیش فروش بانک مرکزی چه تاثیری بر بازار طلا دارد؟ همانطور که در اخبار هفته های گذشته منتشر شد، مجلس و بانک مرکزی به دنبال ممنوع کردن خرید و فروش و بازار مربوط به تقاضای سوداگری-سفته بازی ارز هستند. هر چند این امر راهکار ریشه ای مساله نیست، ولی به هر حال در چنین شرایطی، معمولا یکی از راهکارهایی است که توسط مجریان ارائه می شود. این امر احتمالا سبب می شود که به دلیل افزایش ریسک حضور در بازار ارز، حرکت عامه مردم و سوداگران-سفته بازان به سمت بازار طلا سرازیر شود و تقاضای طلا افزایش یافته و حباب مثبتی در این بازار شکل گیرد. این امر در یک ماه قبل نیز دیده می شود و سکه گرمی و ربع سکه به دلیل هجوم مردم عادی حباب عجیبی در حدود ۲۰ درصد-۳۰ درصد به خود گرفته است.

از سوی دیگر به نظر می رسد میزان قدرت خرید نقدینگی ریالی موجود بالاتر از توان بانک مرکزی در تزریق طلا به بازار است. در کوتاه مدت طبیعتا خبر اعلام شده سبب کاهش التهابات و قیمت طلا می شود، همان طور که در هفته گذشته تجربه شد، ولی به دلیل پابرجا بودن دلایل ساختاری تحولات و نوسانات، احتمالا آرامش بازار چندان دوام نداشته باشد.

همچنین بانک مرکزی باید محدودیت های جدی جایگزینی طلا در آینده با توجه به تحریم ها را در نظر داشته باشد و شرایط پیش فروش سکه را چندان جذاب طراحی نکند که با استقبال زیاد مواجه شود.

چه پیشنهادها و راهکارهایی را در رابطه با کاهش التهابات بازار ارائه می کنید؟

۱- سیاست بانک مرکزی در چنین شرایطی باید بیشتر جلوگیری از تشدید نوسانات ارز باشد، تا کنترل رشد قیمت. نوسان ارز آسیب بیشتری به جای می گذارد، تا رشد قیمت پیوسته، مدیریت شده و قابل پیش بینی ارز. در صورتی که بانک مرکزی بعد از رشد بازار آزاد، که بنا به هر دلیل اتفاق افتاده باشد (مثلا در آبان ۹۱)، هدف خود را کاهش نوسان قرار دهد، می تواند بعد از افت بازار بعد از رشد شدید، با خرید و جمع آوری ارز از بازار، از افت آن جلوگیری کرده و ذخایر خود را نیز افزایش دهد (آذر ۹۱). کاهش و مدیریت نوسانات سفته بازان حرفه ای را ناامید کرده و از بازار خارج می کند و به دنبال آن، انگیزه مردم نیز برای حضور در بازار کاهش می یابد. در حالی که چنین استراتژی مشاهده نمی شود.

۲- رشد سود سپرده های بانکی، گزینه ای است که ناگزیر می کند و تا حد زیادی می تواند تلاطمات ایجاد شده در بازارهای مختلف را کاهش دهد. در کنار رشد سود سپرده های بانکی باید نسبت به ساختار آن نیز توجه شود. در یک سال گذشته، بانکها و موسسات مالی بیشتر به سمت فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده یا سپرده کوتاه مدت با سود بالا حرکت کرده اند. جذب سپرده از محل فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده در عمل مشابه سپرده کوتاه مدت است؛ چون دارنده آن

سال	میزان نقدینگی (میلیارد تومان)	قیمت دلار	قدرت خرید دلار توسط نقدینگی ریالی (میلیارد دلار)
۱۳۵۸	۲۵۸	۱۴	۱۸
۱۳۶۶	۱,۳۶۷	۹۹	۱۳
۱۳۷۳	۶,۱۸۴	۲۶۲	۲۴
اسفند ۱۳۹۱	۵۰,۰۰۰	۳,۵۰۰	۱۲۹

زمان	تورم ماهانه	تورم نقطه به نقطه سال آن در صورت تداوم روند ماهانه
آبان ۹۰	۱.۶ درصد	۲۱.۰ درصد
آذر ۹۰	۱.۸ درصد	۳۳.۹ درصد
شهریور ۹۱	۲.۳ درصد	۳۱.۴ درصد
مهر ۹۱	۴.۶ درصد	۷۱.۵ درصد
آبان ۹۱	۴.۵ درصد	۶۹.۶ درصد
آذر ۹۱	۲.۵ درصد	۳۴.۵ درصد
۴ ماهه اخیر (مهرگین)	۳.۴۸ درصد	۵۰.۷ درصد

زمان-بایان ماه	شاخص قیمت مصرفی	تورم نقطه به نقطه	تورم ماهانه	تورم متوسط سالانه
مهر ۹۰	۲۷۶	---	---	---
آبان ۹۰	۲۸۰.۶	۲۲.۱ درصد	۱.۶ درصد	۱۹.۸ درصد
آذر ۹۰	۲۸۵.۶	۲۲.۴ درصد	۱.۸ درصد	۲۰.۶ درصد
شهریور ۹۱	۳۴۸.۸	۲۸.۱ درصد	۲.۳ درصد	۲۴.۰ درصد
مهر ۹۱	۳۴۴.۸	۳۲.۰ درصد	۴.۶ درصد	۲۴.۹ درصد
آبان ۹۱	۳۸۱.۲	۳۵.۹ درصد	۴.۵ درصد	۳۶.۱ درصد
آذر ۹۱	۳۹۰.۹	۳۶.۹ درصد	۲.۵ درصد	۳۷.۴ درصد

محمدرضا طبیبزاده عنوان کرد:

- لزوم ایجاد کنسرسیوم همکاری در شرایط کنونی
- نیاز به ایجاد امکانات لازم برای امور پیمانکاری پروژه‌های عمرانی
- نیاز به تعریفی قانونی از جایگاه انجمن‌های صنفی

مهندس محمدرضا طبیبزاده فارغ‌التحصیل سال ۱۳۴۹ فوق لیسانس راه و ساختمان از دانشکده فنی دانشگاه تهران است. وی از سال ۴۷ وارد بازار کار مهندسی شد و تا کنون به طور مستمر در هر سه بخش مشاور، پیمانکار و کارفرما بدون وقفه فعالیت مستمر کرده است. حضور در این سه فضا وی را با دیدگاه‌های مختلف کارهای مهندسی در کشور آشنا نموده است. ایشان یکی از مهندسين با تجربه در صنعت پیمانکاری و ساخت و ساز می باشد و با وجود این ویژگی‌ها ماهنامه پیام آبادگران اقدام به انجام مصاحبه ای با ایشان کرد.

روز دوم بهمن ماه برای دیدار و گفتگو با وی که در حال حاضر از مدیران ارشد شرکت ساختمانی تهران جنوب است، به شرکت تهران جنوب مراجعه نمودیم. ایشان با شکیبایی به سوالات

مختلف ما با خشوبی و دقت پاسخ دادند و پس از واکاوی ابعاد مختلف مشکلات پیمانکاران پروژه‌های مختلف عمرانی به ارائه راه حل‌هایی در این زمینه پرداختند. بی شک نقطه نظرهای ارائه شده در این مصاحبه می‌تواند منبع خوبی برای بررسی‌های بعدی و اتخاذ تصمیمات مفید و موثر در مورد رفع بخشی از مشکلات پروژه‌های عمرانی و ایجاد بسترهای لازم برای توفیق در آن باشد. ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که در اختیار ما قرار دادند، نظر خوانندگان محترم ماهنامه را به مشروح این مصاحبه جلب می‌نماییم.

فعالیت دارد مشغولم. شرکت تهران جنوب متجاوز از ۲۰۰ پروژه عمرانی را در پروژه‌های صنعت نفت، گاز و پتروشیمی و مشخصا در دو زمینه پالایشگاهی و خطوط لوله به اجرا در آورده و علاوه بر آن شرکت تهران جنوب در اجرای پروژه‌های صنعتی مختلف یعنی صنعت فولاد، صنعت کاغذ، صنعت آب و فاضلاب هم در احداث کارخانه‌ها و تصفیه خانه‌ها و هم در احداث خطوط لوله انتقال و شبکه فعال بوده است

در طول سالهای فعالیت خود شما در هر سه جایگاه کارفرما/مشاور/پیمانکار حضور داشتید، اگر نوآوری و

آقای مهندس طبیبزاده، ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید لطفا شرکت تهران جنوب را برای خوانندگان ماهنامه ما معرفی کنید؟

شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره ای در ایران با قدمت‌های بیش از نیم قرن شاید جز انگلستان دست‌باشند در این مورد به دو شرکت اشاره دارم، اول شرکت پیمانکاری تهران جنوب با قدمت ۵۳ سال و دوم شرکت مشاوره ای تهران بوستن که امسال ۵۰ سال خود را جشن گرفت. اینجانب در هر دو شرکت در زمانهای مختلف حضور داشته و در آنها خدمت کرده ام و هم اکنون نیز در شرکت تهران جنوب که عمدتا در فضای نفت و گاز و پتروشیمی

از سوابق کاری مهندس طبیبزاده

مهندس محمدرضا طبیبزاده عملا از سال ۴۲ که در کلاس یازدهم دبیرستان حضور داشت فعالیت خود را با کار تدریس دروس مثلثات و جبر در کلاس‌های شبانه تهران و شاگردان خصوصی دیگر شروع نمود و پس از فارغ‌التحصیلی کار مهندسی خود را با محاسبه ساختمان شروع نمود. این موقع زمانی بود که بلندترین ساختمانها در تهران ساختمانهای پلاسکو و آلومینیوم بودند. وی درگیر طراحی یک ساختمان ۱۲ طبقه شد. در آن زمان و بدون حضور وسیع کامپیوتر ایشان اقدام به چاپ کتابی به نام "روش ساده و عملی محاسبه ساختمانهای بلند (حل قاب ۳۱ طبقه)" نمود. ایشان در ابتدا وارد حوزه صنعت آب در شرکت مهندسان تهران بوستن گردید و بیش از ۱۰ سال با این مهندس مشاور همکاری مستمر داشت. ایشان بعد از انقلاب با همکاری همفکران خود اقدام به تشکیل شرکت مشاوره ای در رشته آب و فاضلاب، عمران محیط زیست نمود که این شرکت هم اکنون با نام "عمران محیط زیست" توسط دوست و همکار ایشان مهندس احمد عشقی اداره می‌شود. ایشان مدتی در حدود ۴ سال با مهندسان مشاور پایپلا و جناب آقای مهندس احمد آل یاسین همکاری داشت و در این مرحله اقدام به تهیه و تنظیم هفت مجلد کتاب با نام‌های ضوابط و معیارهای فنی آبیاری و زهکشی نمود. ایشان در اواخر دهه ۶۰ در یک شرکت پیمانکاری وارد یکی از پروژه‌های صنعت آب یعنی طرح انتقال آب کارون به بهمن شیر (با ۱۲۰ متر مکعب ثانیه) گردید که مدیریت این

انتقال تکنولوژی در مورد خط ۵۶" گاز سراسری از کنگان به مرز ترکیه را نام برد. شرکت های خارجی پس از انقلاب اقدام به اجرای پروژه های خط لوله سراسری گاز ۵۶" (Larg Bore) نمودند. در آن مرحله پیمانکاران ایرانی یا اجازه ورود به این نوع پروژه ها را نداشتند و یا به صورت پیمانکاران دست دوم پیمانکاران خارجی فعالیت می کردند. در اوایل انقلاب شرکت پیمانکار ایتالیایی خط لوله سراسری گاز تغییر یک کیلومتر از خط لوله را که در محل رانش زمین قرار داشت را موکول به تصفیه حساب نهایی با دولت ایران نمود. از ماشین های بسیار سنگین برای اجرای خطوط لوله گاز ماشین لوله خم کن (Bending Machine) استفاده می شود که شرکت تهران جنوب در آن زمان فاقد این ماشین بود. شرکت تهران

جنوب اقدام به حمل این ماشین به محل تغییر مسیر لوله نمود و خود رأساً اقدام به تغییر این لوله نمود و پس از آن شرکت تهران جنوب اقدام به احداث خط لوله ۵۶" نفت خام مناطق نفت خیز به بندر طاهری را برای صادرات نمود. این در حالی بود که اسکله خارک در معرض بمبارانهای عراق قرار داشت. تهران جنوب با این عمل توانست فرهنگ کار اجرای پروژه های لوله گاز ۵۶" را بومی سازی نماید. هم اکنون بحث طراحی و اجرای خطوط لوله گاز با قطر بالا کلا توسط مهندسين مشاور و پیمانکاران ایرانی انجام می شود.

در بخش ساخت پالایشگاه نفت و گاز ما با لطف پروردگار در شرایط موجود کاملاً توانمند به انجام پروژه ها می باشیم منتهی به عنوان یک نقیصه کلی در اجرای پروژه های کلان صنعت ما نقص جدی مدیریتی را داریم که در سوال های بعدی به آن پاسخ عرض می کنم.

ابتکاری در آنها دیده اید لطفاً توضیح بفرمائید.

در پاسخ به این سوال به چند نمونه اشاره دارم. الف: در اوایل دهه هفتاد یکی از بزرگترین پروژه های آبی وزارت نیرو که توسط سازمان آب و برق خوزستان در منطقه جنوب ایران اجرا می شد انحراف و انتقال آب رودخانه کارون از نزدیکی محلی در آبادان به نام مارد به رودخانه بهمن شیر حجم بسیار بالایی از آب رودخانه کارون ۱۲۰ متر مکعب بر ثانیه توسط یک کانال با عرض کف ۸۰ متر در این انتقال طراحی شده بود. این پروژه در حقیقت از پس زدگی آب شور دریا به هنگام مد و تخلیه آن به نخیلات آبادان طراحی شده بود. در این پروژه مهندس مشاور سوئدی سوئگو برای طراحی تلمبه خانه این پروژه BOX هایی با وزن

قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون وا همه بتوانند از هر نوع بازخواست سیستمهای نظارتی و کنترلی اصلح ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های آن" مراجعه بفرمائید.

۵۰۰ تن طراحی نموده بود که این BOX ها بایستی در خارج از محل تلمبه خانه ساخته میشد و با وسایلی در کانالهایی توسط کشنده به محل تلمبه خانه حمل و در محل تلمبه خانه نصب می شد. اولاً تکنولوژی این کار پیچیدگی خاص خود را داشت و دوم اینجانب به عنوان مدیر پروژه با مطالعه سوابق طراحی به این نتیجه رسیدم که می توان اجرای کار را به صورت درجا انجام داد گرچه برای کارفرما و خصوصاً مشاور قبول این تغییر بسیار مشکل بود اینجانب توانسته ام با ادله های کاملاً مثبت مهندسی این کار را انجام دهم که در فضای وزارت نیرو خود نمونه مشخصی گردید. علاوه بر آن زمانی که اینجانب در مشاور تهران بوستون بودم یکی از سنگین ترین پروژه های خطوط انتقال آب از نظر مسیر پروژه خطوط لوله انتقال آب از کارون از طریق برازجان به بوشهر بود که این پروژه نیز علیرغم تمام مشکلات خود با موفقیت انجام شد. نمونه دیگری در مورد نوآوریهای شرکت تهران جنوب بایستی

پروژه را با موفقیت به انجام رساند. مهندس رضا طبیب زاده بعداً و از اول دهه هفتاد تصمیم به حضور در پروژه های صنعت نفت و گاز گرفت. مهندس رضا طبیب زاده با بخش دولتی به عنوان کارشناس همکاری طولانی داشته است. وی از سال ۱۳۵۵ عملاً همکاری خود را با سازمان برنامه و بودجه وقت آغاز نمود و تا کنون با معاونت فنی و نظام فنی و اجرایی همکاری دارد و علاوه بر آن همزمان به مدت ۱۰ سال به عنوان کارشناس ارشد در شورای عالی فنی سازمان مدیریت انجام وظیفه نموده است. و در تهیه و تنظیم فهرس بهای مختلف پایه نقش کلیدی داشته است. وی ۱۲ سال در معاونت آب وزارت نیرو به عنوان کارشناس در کنار دوست قدیمی خود مهندس فروغی مشغول به کار بوده است و در آن قسمت کلیه اسناد و مدارک قراردادهای پروژه های عمرانی را در بخش سد، شبکه و خطوط انتقال در متجاوز از ۱۲۰ قرارداد و پیش از برگزاری مناقصه مطالعه و برای آنها گزارش تفصیلی تهیه کرده و ضمن پیشنهادهای اصلاحی، راهکارهای لازم را مطابق با ضوابط سازمان برنامه اعلام می کرد. علاوه بر آن در مورد پرداخت تعدیل برای قراردادهایی با فهرست بهای خاص و فهرست بهای غیر پایه که از ضرایب تعدیل منتشره برای قیمت پایه استفاده می شد. در این ارتباط کمیته ای با دستور آقای مهندس زنگنه در وزارت نیرو تشکیل و ایشان به عنوان مسئول کمیته تعدیل قراردادهای در دست انجام وزارت نیرو آنها را بررسی می کرد و گزارش آن را به شورای عالی می فرستاد.

مهندس محمدرضا طبیبزاده متولد سال ۱۳۲۵ در جنوب شهر تهران است. ایشان دوران نوجوانی را در دبیرستان البرز گذراند و از محضر مرحوم زنده یاد دکتر محمدعلی مجتهدی استفاده نمود. از همان دوران دبیرستان علاقمندی برای حضور در دانشکده فنی و رفتن به رشته راه و ساختمان در ایشان شکل گرفت. وی بعد از پایان دبیرستان و در سن ۱۹ سالگی و شاید تنها فارغ التحصیل رشته ریاضی دبیرستانی است در فاصله ورود به دانشگاه اقدام به نوشتن کتاب «مجموعه جبر و مثلثات و ریاضیات برای کنکور» پرداخت و ایشان اول بار و در آن زمان که کنکورهای دانشکده‌های مهندسی جداگانه انجام میشد در کنکور دانشکده افسری رتبه اول را حائز نمود و همزمان در رشته راه و ساختمان دانشکده فنی نیز پذیرفته شد و این دانشکده را برای ادامه تحصیل برگزید و اینبار باز به هنگامی که در سال دوم دانشکده فنی بود به همراه دوست همکلاسیش مهندس رضا صفوی اقدام به چاپ و انتشار کتاب "تمرینات هندسه تحلیلی" برای استفاده دانشکده فنی نوشت.

نگاهی قانون را به یک صورت تعبیر و تفسیر نمایند

- انتخاب پیمانکاران در مناقصات به عنوان یک معضل جدی بوده و مجریان و کارفرمایان نمی‌توانند بدون واهمه و ترس از سیستم‌های نظارتی اصلاح‌ترین قیمت پیشنهادی مناسب را به جای حداقل قیمت انتخاب نمایند.
- قانون بایستی به نحوی تهیه و تنظیم شود که کاربران آن نتوانند با استدلال به رای به آن عمل نمایند. بدون شک در این شرایط قانون ماهیت و خاصیت خود را از دست خواهد داد.
- قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون واهمه بتوانند از هر نوع بازخواست سیستم‌های نظارتی و کنترلی اصلاح‌ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می‌توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های آن" مراجعه بفرمائید.
- مسائل و مشکلات مالیات بر ارزش افزوده در شرکت‌های پیمانکاری تشریح نموده و راه‌های اجرایی مرضی‌الطرفین آن را پیشنهاد نمائید؟ البته اخیر بخشنامه‌ای در این زمینه توسط ریاست سازمان مالیاتی صادر شده است. نظر جنابعالی را در مورد این بخشنامه خواستاریم.
- این قانون در حقیقت بر اساس روش‌های مشابه بین‌المللی در کشورهای پیشرفته و به منظور درآمد دولت از منابع مالیاتی پیش‌بینی گردید. متن قانون برای کاربران از ابتدا به درستی روشن نبود گرچه مسئولان ذیربط به منظور شفاف‌سازی، اقدام به دستورالعمل‌های لازم نموده‌اند ولی به واقع دریافت VAT) value added tax (در پروژه‌ها توسط ذینفعان حاضر

در صورت پذیرش وجود مشکلاتی در قانون مناقصات و نحوه برگزاری آن در ایران لطفا مشکلات را بر اساس درجه اولویت و اهمیت طبقه‌بندی کرده، راه‌های برون رفت از آنها را ارائه دهید؟ - پاسخ به این سوال جنابعالی بسیار کلان و مهم است و در فضای پرسش و پاسخ این گفتگو نمی‌گنجد. یادآوری می‌نمایم که قانون مناقصات تهیه شده توسط دولت در سال ۱۳۸۴ که در حقیقت جایگزین آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ کشور گردید دارای نواقص و اشکالات ماهوی بود. انتظار بر این بود که قانون مناقصات حاضر پس از ۳۰ سال بسیار منسجم‌تر و پاسخگوتر از آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ باشد. به لحاظ بحث و گفتگو در این مورد اینجانب به کمک تعدادی از دوستان و همفکران در تیرماه ۱۳۹۰ ضمن دعوت از مسئولان محترم مرکز پژوهش‌های مجلس از جمله جناب آقای دکتر توکلی، نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آئین‌نامه‌های آن را برگزار نموده‌ایم که مطالعه مجموعه این مقالات و بیانیه پایانی کنفرانس را به همکاران عزیز پیشنهاد می‌نمایم. ضمن این که می‌توان طبقه‌بندی الویتهای مشکلات قانون مناقصات و راهکارهای برون رفت از آن را در چارچوب سمینار قانون مناقصات جستجو کرد. با این وجود، به طور خلاصه نکات ذیل را یادآوری می‌نمایم:

- بهتر بود این ساختار به صورت قانون مطرح نمی‌شد و به صورت همان آئین‌نامه اجرایی که قبلا وجود داشت عمل می‌شد، هر نوع تغییر و تبدیل بدون شک و شبهه کاربران به هنگام اجرای قانون با مشکلاتی مواجه می‌باشند که این مشکلات نیاز به اصلاح دارد. لذا در مورد اصلاح بایستی در هر مورد به قانونگذار مراجعه نمود که این امر امکان‌پذیر نیست و با حداقل کار مشکلی است.
- قانون بایستی فی‌الغالبه روشن و شفاف و بدون وجود دستورالعمل‌های موازی بوده به نحوی که کاربران با هر ذهن و

تاثیر هدفمند کردن یارانه‌ها را بر پروژه‌های عمرانی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آثار آن در چه بخش‌هایی از پروژه‌های عمرانی و رشته‌های تخصصی آن بیشتر نمودار است؟ و راه‌های برون رفت از آن را در چه ساز و کارهایی خلاصه می‌کنید.

بحث اثرات هدفمند کردن یارانه‌ها بحث بسیار کلانی است. انتظار بر این بود که قانون‌گذاران محترم قبل از اعلام قانون موجود، حداقل بستری لازم برای اعمال آن در همه زمینه‌ها منجمله فضای کار پیمانکاری فراهم می‌نمودند. ما شاهد مشکلات عدیده‌ای بوده ایم که پس از هدفمند کردن یارانه‌ها از اواخر سال ۸۹ در فضای شرکت‌های پیمانکاری و در کارگاه‌های آنها چه شرایط بعضاً ناگوار به وجود آمد. مطلع هستید که بحث‌های بسیار جدی و کلان با مسئولان محترم دولتی منجمله شورای عالی فنی توسط ذینفعان منجمله اعضای محترم انجمن شرکت‌های ساختمانی صورت گرفت که منجر به ایجاد پاره‌ای بخشنامه و دستورالعمل در این زمینه گردید. اینجانب اعتقاد دارم اثرات جدی هدفمند کردن یارانه‌ها خصوصاً آزاد شدن حامل‌های انرژی بر روی اجرای پروژه‌های عمرانی تا کنون بین پیمانکاران و دولت تدقیق نشده است، از این رو بایستی این امر به درستی

مورد بررسی قرار گرفته و نتایج آن برای اعمال در پروژه‌های پیمانکاری و صنعت احداث به منظور روان نمودن اجرای پروژه با قوه مقننه و مجریه یا سایر ذینفعان مذاکره و قانونمند شود. لازم به یادآوری است که با توجه به اهمیت و نقش این قانون در حرفه پیمانکاری جا دارد انجمن‌های صنفی اقدام به برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های تخصصی البته با درخواست از ذینفعان دولتی برای روشن شدن هر چه بیشتر این امر باشد. حضور حقوق دانان و اقتصاد دانان الزامی است.

چه روش‌هایی را برای پرداخت بهنگام مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی مفید می‌دانید، برای وصول مطالبات انباشته شده آنها چه راهکارهایی را توصیه می‌کنید و برای آینده تخصیص بودجه پروژه‌های عمرانی چه راه‌های برون رفتی را در نظر گرفته اید؟

پیمانکاران در طول سال‌های گذشته برای دریافت مطالبات خود همواره دچار مشکل و معطل بوده‌اند، کارفرمایان محترم که مسئولیت تامین منابع مالی پروژه‌ها را دارند در این مورد کمبود و تعلل دارند چرا که یا میزان بودجه مالی سالیانه پروژه درست دیده نشده و یا اینکه تخصیص به موقع دریافت نمی‌شود گرچه

در پروژه به درستی تدقیق نشده است. آنچه که مسلم است در قراردادهای پیمانکاری، کارفرما خریدار و پیمانکار فروشنده است و لذا حسب قانون این مبلغ بایستی توسط کارفرما (خریدار) پرداخت شود. از طرفی پیمانکار خود نیز برای تامین کالا و تجهیزات پروژه خود این بار خریدار است و در مقابل فروشندگان کالا و تجهیزات فروشنده می‌باشند که این بار پیمانکار مستقیماً مسئولیت پرداخت VAT را به عهده دارد لذا پروسه و سیستم گردش مالی فوق‌الذکر پیمانکار و فضای دوم بایستی در یک پروژه عمرانی با ذینفعان وزارت اقتصاد و دارایی به درستی تعریف شود. در فضای اول بعضاً کارفرمایان وظایف خود را به پیمانکاران محول می‌نمایند و درخواست می‌نمایند که در پیشنهاد قیمت مبلغ VAT اضافه شود. این امر صحیح نیست و پیشنهاد مشخص این است که وزارت محترم اقتصاد و دارایی، بانک مرکزی

جمهوری اسلامی دستور العمل‌های کاربردی روشن و واضح کار را به ذینفعان ارائه دهد.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد

در مورد مشکلات به وجود آمده در سیستم رتبه‌بندی چه نظری دارید؟ و برای بهینه‌سازی آن چه پیشنهادات و توصیه‌هایی دارید؟

• درجه‌بندی پیمانکاران قبلاً در یک پایگاه و آنهم سازمان مدیریت صورت می‌گرفت هم

اکنون با تفویض اختیاراتی به پاره از زیر بخش‌های دولت منجمله وزارت نفت این درجه‌بندی مجدداً در مورد پیمانکاران توسط وزارت نفت انجام می‌شود. عیناً فضای دیگری در وزارت صنایع نیز مستقلاً وجود دارد. هم اکنون با توجه به فضای نظام فنی و اجرایی در کشور بحث رتبه‌بندی پیمانکاران از الویت خاص برخوردار است. بحث این است که برای دادن درجه EPC در نظام دو عاملی سیستم‌های نرم‌افزاری پیمانکاران در اولویت باشد یا سیستم‌های سخت‌افزاری؟ یا مجموعه هر دو؟ ولی آنچه که مسلم است ضوابط موجود برای سیستم‌های درجه‌بندی پیمانکاران بایستی مورد تجدید نظر کلی قرار گیرد، در این مورد بنده پیشنهاد دارم انجمن‌های صنفی پیمانکاری برای قانونمند کردن این موضوع متولی این امر گردیده، در غیر این صورت در کنار سیستم‌های دولتی برای درجه‌بندی پیمانکاران قرار گیرند. در شرایط موجود حضور انجمن‌های صنفی به هر دلیلی در این موضوع شفاف و پر رنگ نیست. ما سالیان متمادی است که شکل درجه بندی پیمانکاران و مشاوران را داریم. به هر حال در یک شرایط منطقی بایستی به این سردرگمی خاتمه داد و یک روش همه شمول البته با حال و هوای پروژه‌های جاری کشور تهیه و تقدیم می‌شود.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد (نقل

از متن) و عملاً آنچه که در شرایط عمومی پیمان موجود جاری بین کارفرما و پیمانکار می باشد که کارفرما از زمان دریافت صورت کارکرد پیمانکار ۲۰ روز یا زمانهایی در این حد وقت دارد عملاً موضوعیت ندارد و کارفرمایان و مجریان این مورد را یا قبول ندارند و یا جدی نمی گیرند. در ضوابط بین المللی و استانداردهای جاری در این مورد عوامل متعددی برای عدم تامین منابع مالی توسط کارفرما دیده شده و جرایم مربوطه را بایستی کارفرما پرداخت نماید. تجربه گذشته همه ما نشان داده است که تطویل بی رویه مدت

پیمان پروژه های عمرانی که بیش از ۱۰ سال طول کشیده عامل عدم تامین به موقع منابع مالی به میزان ۷۰-۸۰ درصد اثر گذار بوده است.

در این مورد همانطوری که در قانون پنج ساله بودجه کشور دیده شده، افتتاح اعتبار اسنادی ریالی و پرداخت مطالبات پیمانکاران یکی از راهکارهای رفع این مشکل می باشد. در این مورد گرچه بحث از سالیان قبل مطرح بوده و در نهایت با پیگیری ذینفعان در قانون برنامه پنجم نیز ملحوظ شده ولی باز شرایط و بستر لازم بین دولت و بانکها و بانک مرکزی به نحوی آماده نیست که از این روش همچون افتتاح اعتبار ارزی سود جست، پیشنهاد این است که مسئولان محترم انجمن های صنفی با تجمیع دیدگاهها و نگاه

خود این بحث کلیدی را در چارچوب قانون در مورد وضعیت قراردادهای و مطالبات موجود به سرانجام برسانند.

آخرین مصوبات مجلس هشتم و در جهت قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مسئولیت تامین منابع مالی پروژه ها در اجرای طرح ها طبق دستورالعمل ماده ۲۳ قانون فوق الذکر توسط و عهده پیمانکاران واگذار شده و البته هزینه های مالی تامین منابع از طریق تسهیلات بانکی بر حسب عملکرد اجرایی و پیشرفت عملیات در چارچوب اسناد مناقصه توسط دستگاه اجرایی و دولت تمهد و تامین می گردد. البته طبق همین قانون دو نهاد وزارت اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بایستی عهده دار این موضوع بوده و توسط بانکهای عامل شرایط را برای توفیق قراردادهای پیمانکاران محیا نماید.

اینجانب امیدوارم دولت بتواند این ترتیبات را به درستی انجام دهد ولی سوال مهم این است که اگر قرار است نهادهای دولتی منجمله بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی که هم اکنون در شرایط موجود بانک مرکزی به نحوی زیر مجموعه وزارت اقتصاد

و دارایی تلقی می شود عهده دار این مسئله باشند با چه ذهنیتی قانونگذار این مسئولیت را به عهده پیمانکاران گذاشته است. کارفرمایان که ابزار بهتری به عنوان بخشی از دستگاه اجرایی در اختیار دارند تا بتوانند این امور را با وزارت اقتصاد و دارایی به جلو ببرند. آیا عدم توفیق فعال شدن اعتبار اسنادی ریالی که سالیان زیاد از بحث و گفتگو در مورد آن گذشته و علاوه بر آن در قانون ۵ ساله گنجانیده شده ولی تا کنون باز این مسئله مهم عملی نگردیده عدم توفیق دستگاه های اجرایی تلقی گردیده؟ که این بار مسئولیت را به گردن پیمانکاران بخش خصوصی و آنهم در ابعاد مختلف از پروژه های خرد و

کلان قرار دادند آیا چنین دیدگاه ارائه شده صحیح است؟ هم اکنون راهکار تامین منابع مالی پروژه ها و به نحوی رفع مشکل کارفرمایان در قانون برنامه سال ۹۱ به عهده پیمانکاران گذاشته شده است. (رجوع بفرمائید بند ۱-۱۰۲ و ۱-۱۰۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موضوع ابلاغیه شماره ۶۵۳/۹۵۷۷ قوه مقننه به قوه مجریه)

آیا شاخص های تعدیل اعلام شده واقعی هستند؟ در صورتی که پاسخ شما منفی است چه راههایی را برای واقعی شدن آن پیشنهاد می نمائید؟ و وضعیت قراردادهای

ابایی از هر نوع پرداخت به پیمانکاران دولتی ندارند ولی به هنگام پرداخت حق و حقوق پیمانکاران بخش خصوصی به جهت ترس از سیستم‌های کنترلی و نظارتی مته به خشاش گذاشته و پروژه را دچار معضل نموده‌اند.

آنچه تحت نام شرایط عمومی پیمان به عنوان سند تنظیم کننده روابط حقوقی بین کارفرما و پیمانکار از سالیان گذشته تا کنون نوشته شده، موید شرایط نابرابر بین طرفین می‌باشد. متاسفانه در این شرایط عمومی پیمان فضای تعاملی وجود ندارد و عموماً یک فضای مدیریتی از بالا به پایین توسط کارفرما القا می‌شود و مضافاً به اینکه همه ابزار فشار همچون مواد ۴۶ و ۴۸ (که ماده ۴۸ به مراتب نا عادلانه تر از ماده ۴۶ است) و یا ضبط ضمانت نامه‌ها در اختیار کارفرمایان قرار دارد. طبیعی است که در این شرایط ذهنیت برتری به کارفرما القا می‌شود و علاوه بر آن چون پول پروژه‌ها در اختیار مجریان می‌باشد کارفرمایان و مجریان

چنین می‌بندارند که پیمانکار حق دخل و تصرف در مال و اموال آنها را ندارد و بایستی با چنین ذهنیتی برخورد نماید. بحث اساسی ما با کارفرمایان این است که ایشان بین «مسئولیت‌های محول شده» طبق ضوابط قانونی و قرارداد را با اختیارات متناظر با آن به درستی نمی‌بینند و از همین منظر است که کارفرمایان انتظارات بیش از اندازه در قرارداد از پیمانکار دارند مضافاً به اینکه چنانچه خطا و تقصیری متوجه ایشان در ارتباط با شرایط قرارداد باشد به جهت جلوگیری از رفتن به شرایط پاسخگویی به مقامات بالادستی سعی می‌نمایند که این کمبودها را به پیمانکار منتقل نمایند و خوب طبیعتاً پیمانکار برای بقای خود یا تسلیم می‌شود که این امر فساد کامل است یا اجباراً با کارفرما به مقابله بر می‌خیزد که در هر حال پیمانکار بازنده این

در دست اجرا را چگونه می‌دانید؟

گرچه در گذشته عدم نزدیکی بین ضرایب تعدیل منتشره سازمان مدیریت با قیمت‌های واقعی دیده نمی‌شد ولی امروزه و خصوصاً در ۱۰ سال گذشته به تدریج این فاصله کم گردیده است. بطوریکه در سالهای اخیر تقریباً نرخ‌های نیروی انسانی به کار گرفته شده در ضرایب تعدیل با واقعیت‌ها متناسب است، ولی نرخ ماشین‌آلات به کار گرفته شده در محاسبه تعدیل بعضاً با شرایط موجود بازار و خصوصاً نوسانات بسیار شدید سوخت تطابق ندارد. در این مورد این انعطاف بایستی توسط سازمان مدیریت و قانون مرتبط در پذیرش قیمت‌های معقول در نواحی مختلف ایران دیده شود. بنده بارها به انجمن‌های مختلف صنفی پیشنهاد نمودم که به عوض رفتن به فضای چالش با مسئولان محترم ذیربط از جمله شورای عالی فنی، اقدام به تعیین متدلوژی جامع تعدیل در قراردادهای نموده و آن را به ذینفعان خصوصاً شورای عالی فنی ارائه نمایند. اینجانب با شناخت و تجربه طولانی

به عنوان کارشناس از شورای عالی فنی دارم بدون تردید نظرات انجمن‌های پیمانکاری را خواهند پذیرفت.

برای تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری با بخش کارفرمایی چه توصیه‌هایی دارید؟

همواره دغدغه اینجانب در مورد روابط بین کارفرما و پیمانکار وجود داشته ما فرهنگ بعضاً ارباب و رعیتی را در لابه لای مدارک قانونی حاکم بین طرفین منجمله شرایط عمومی پیمان "که کارفرما" می‌تواند و پیمانکار بایستی" می‌بینیم. با این جمله بسیار نامیمون نوشته شده در اسناد مناقصات

"کارفرما مخیر است در رد یا قبول پیشنهادات عمل نماید" در پاسخ به این سوال شما دیدگاه‌های ذیل را نوشتم. به واقع کارفرمایان، پیمانکاران بخش خصوصی را از خانواده خود نمی‌دانند و پاره‌ای از کارفرمایان با همان نگاه‌های گذشته چنین استنباط دارند که پیمانکاران در پروژه حاضر می‌شوند تا به نحوی سود جویی نمایند. البته همین کارفرمایان نگاهشان نسبت به بخش دولتی و نیمه دولتی این است که هر نوع پرداخت چه قراردادی و چه غیر قراردادی به پیمانکاران بخش دولتی به مصداق مثال «از این جیب به آن جیب است و اشکالی ندارد». به واقع این آفت حیف و میل کردن در پروژه‌های عمرانی کشور می‌باشد. اغلب مجریان به واسطه آنکه طرف مقابل آنها بخش دولتی است بعضاً

فضا بوده و در نهایت باعث تطویل بی‌رویه پیمانها، بالا رفتن مبلغ و بعضا ضبط ضمانت‌نامه‌های پیمانکاران تا کنون شده است.

حرفه‌مندان اعم از مهندسان مشاور و پیمانکاران پروژه‌های عمرانی برای حفظ و بقای خود باید چه اقداماتی انجام دهند؟

■ بنده به عنوان یک مهندس خدمتگزار و با بیش از ۴۲ سال کار در فضای مهندسی کشور در این سن دغدغه‌های بسیاری داشته و دارم و در اولین سمینار صنعت احداث در چند سال پیش مقاله‌ای با همین مضمون ارائه کردم و هم اکنون مقاله‌ای با عنوان «آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران» در آخرین مجله پاییز ۱۳۹۱ جامعه مشاور فصلنامه شماره ۸۷ تقدیم نمودم. در این مقاله اقدام به طرح ۱۸ سوال کلیدی نمودم که پاسخ هر کدام نیاز به مراجعه به بررسی سوابق شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره‌ای دارد، ولی همواره این سوال برای بنده مطرح است که چرا شرکت‌های مشاور و پیمانکار ما در ایران با حذف موسیسن آنها به سمت انحلال می‌روند در صورتی که در

کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی ما شاهد حضور شرکت‌هایی با قدمت ۱۰۰ سال و بیشتر هستیم.

■ در پروژه‌های کلان حاضر در صنایع مختلف ساختمان، راه، آب و نفت و گاز و پتروشیمی فضای نظام فنی و اجرایی کشور رفتن به شرایط اجرای پروژه‌ها به صورت دو عاملی (EPC) است. این بدان معنا است که پیمانکاران و مشاورین بایستی برای حضور در این پروژه‌های کلان به صورت کنسرسیوم یا مشارکت مدنی (Joint Venture) حاضر شوند. این بار مشاوران در فضای طراح در پروژه EPC

حضور دارند و به هیچوجه من الوجوه این نگاه که مشاوران اینبار در زیر کلید پیمانکاران هستند با واقعیت تطابق ندارد. اینجانب اعتقاد دارم که نقش مهندسیین مشاور در سر و سامان داده به پروژه‌های عمرانی اولین نقش و قبل از پیمانکاران است و این مهندسیین مشاور هستند که هم در روش دو عاملی و هم در روش سه عاملی مسئول کامل به سرانجام رساندن پروژه‌ها هستند.

در جهت هم‌افزایی توان شرکت‌های مهندسی پیمانکار پروژه‌های عمرانی چه نوع ساز و کارهای اجرایی را پیشنهاد می‌نمایید؟

■ ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان

و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی مملکت قطعاً نیاز به ایجاد کنسرسیوم همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد. نکته قابل توجه دیگری که در این بخش بایستی خدمتتان عرض کنم در فضای پروژه‌های بزرگ که قالب و نظام اجرایی پروژه‌ها به صورت دو عاملی EPC است نیاز به حضور مهندسان مشاور در ترکیب اعضای کنسرسیوم دارد و با توجه به سطح و حجم بخش مهندسی پروژه (که حدوداً زیر ۱۰ درصد در پروژه‌های EPC) که بایستی توسط مهندس مشاور (مهندس طراح) انجام شود از یک طرف و همچنین درخواست کارفرمایان برای قبول مسئولیت مشترک و

متفقاً (Joint & several responsibility) اعضا در مقابل قرارداد و کارفرما، مهندسیین مشاور عموماً حاضر به حضور در این فضا نیستند که به نحوی بایستی در ساختار مدیریتی مشارکت‌ها به این مسئله مهم توجه شود. چه نقش مهندس مشاور در این نوع پروژه‌ها بسیار کلیدی است.

■ لازم به یادآوری می‌دانم ما پیمانکاران ایرانی در ترکیب کارهای مشترک به علت نداشتن فرهنگ کار جمعی دچار مشکل می‌شویم ولی همین پیمانکاران هنگامی که با خارجی‌ان در کنسرسیوم حضور دارند بعضاً «بچه‌های حرف شنو» می‌شوند.

به واقع علت چیست؟ چرا من حاضر به پاسخگویی به پیمانکاران ایرانی به عنوان لیدر کنسرسیوم نیستم ولی به پیمانکار خارجی (فرق نمی‌کند اروپایی یا آسیایی) پاسخ می‌دهم.

■ تاثیر نوسانات نرخ ارز را در پروژه‌های عمرانی توضیح دهید و برای رونق پروژه‌های عمرانی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی که شرکت‌های عضو مجری آن هستند چه پیشنهادی دارید؟

■ تغییرات نرخ ارز خصوصاً در سال جاری همچون یک سونامی به فضای اجرایی پروژه‌های عمرانی مملکت وارد شد. قطعاً کنترل و هدایت آن به مسیر صحیح در دست دولت بوده و پیامدهای آن بایستی بر اساس منطق شرایط عمومی پیمان (تغییر در قوانین یا شرایط غیر متعارف که البته به آن نام فورس مازور نمی‌دهم) کارفرما بایستی اثرات مالی و زمانی آنرا Time/Cost Impact

ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد.

صنفي خصوصا انجمن شرکت‌های ساختمانی در ایران به درستی در فضای کسب و کار و در مقابل دولت و سایر قوا تعریف نشده این انجمن که قدیمی‌ترین انجمن سندیکای شرکت‌های پیمانکاری است و عمر آن از ۵۰ سال گذشته است و با زیر مجموعه عظیم قشر سازنده، کارآفرین و آبادگر هنوز مورد قبول کامل مسئولان ذیربط دولتی برای ارزیابی و درجه بندی پیمانکاران حضور در قیمت گذاری پروژه‌ها (قیمت پایه)، حضور در ابلاغ و محاسبه تعدیل که حق مسلم پیمانکاران در مقابل دولت می باشند و سایر موارد مشابه که در اعلام آن سهم می باشند جایگاه خود را تعریف نمایند. همکاران پیمانکار گرانقدر اینجانب در این مورد بایستی قبول بفرمایند که همه مشکلات پیش آمده به عهده طرف‌های مقابل ما نیست. ما پیمانکاران باید ببینیم چالش‌ها و کمبودهای درون ساختاری ما چیست و برای آن راهکار ارائه دهیم و در یک گذار چند ساله جایگاه خود را به درستی تعریف نمائیم.

■ جایگاه مهندس مشاور و رابطه آن با پیمانکاران و خصوصا نظام سه عاملی و دو عاملی به درستی تدقیق نشده است. مشاورین، پیمانکاران را از گروه دیگری می‌بینند و متقابلا پیمانکاران مشاورین را از گروه دیگری می‌بینند و هر دو کارفرما را از خانواده دیگری در اجرای پروژه‌ها تلقی می‌نمایند. دو صنف مشاور و کارفرما تا کنون نتوانسته‌اند نیت خود را به درستی برای یکدیگر تدقیق نمایند تا بتوانند با هم‌افزایی چه در نظام دو عاملی و چه در نظام سه عاملی پروژه‌ها را به پیش ببرند. پیشنهاد مشخص اینجانب در این مورد این است که کمیته‌های لازم برای این هم‌افزایی در ساختار صنوف مختلف پیمانکاری و مشاوره‌ای تشکیل شود یا اگر چنین کمیته‌هایی وجود دارد ارزیابی شود که با کدامین دلیل تا این لحظه، این فضاها به درستی کارا نبوده است.

■ بحث کلان ماندگاری شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره به جد بحث کلیدی و حیاتی است. گرچه در سمینارها و کنفرانس‌ها در

بپذیرد. در این مورد گرچه دولت قدمهایی برداشته و سازمان مدیریت اقدام به صدور بخشنامه اثرات نرخ ارز در پروژه‌ها نموده ولی این بخش‌نامه به درستی کفایت شرایط بسیار حاد جاری شده در پروژه‌های عمرانی را نمی‌دهد. ما شاهد دگرگونی فضای پروژه‌های عمرانی از همان ابتدای اعمال قانون در کارگاه‌های ساختمانی با بالا رفتن یکباره گازوئیل ۱۶۰ ریالی به ۳۵۰۰ ریال شدیم که متأسفانه این مسئله پیمانکاران را بر آن داشت که برای سرپا نگه داشتن شرکت‌ها زیر بار قرض بانکها روند، ماشین‌آلات خود را بفروشند، یا شرکت خود را ببندند و دیگر حاضر نباشند وارد این فضای پر تلاطم کار پیمانکاری شوند. برای رفع این معضل چند پیشنهاد کلی قابل ارائه است:

الف: مسئولان ذیربط نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت با سیستم کارشناسی صحیح و منطقی و با استفاده از کارشناسان و متخصصین مالی نسبت به اعلام شرایط واقعی کار بر اساس ذهنیت تغییر نرخ پیمان عمل بفرمایند.

ب: سیستم انتقال ارز برای تامین کالا و تجهیزات پروژه‌های EPC و خصوصا مسئله عوارض گمرکی برای پیمانکاران در دسرهای بسیار زیادی ایجاد نموده است. پیمانکاران با شرایط قبل از این تغییرات وسیع و با ارز مرجع اقدام به خرید و حمل کالا نمودند. متأسفانه گمرکات کشور در خواست‌های دیگری برای ترخیص به منظور معادل ارزی قیمت کالا دارند. گمرکات کشور بخشی از زیر ساخت دولت می‌باشد و چنانچه لزوم دریافت تغییر نرخ در این مورد باشد این امر را نباید از پیمانکاران درخواست نمود بلکه باید از وزارت محترم اقتصاد و دارایی و سایر مسئولان ذیربط درخواست نمایند.

اگر توضیح بیشتری برای بهبود امور شرکتهای ساختمانی دارید لطفا ارائه دهید؟

■ از نگاه اینجانب نقش انجمن‌های صنفی که در حقیقت حافظ منافع اعضای صنف هستند بسیار حیاتی است. جایگاه انجمن‌های

این مورد مطالب زیادی نوشته شده و شرکت‌های انجمن‌های صنفی خصوصا انجمن آبادگران تلاش‌های وافری در این مورد دارند. بنده اعتقاد دارم که این موارد را بایستی به جد با قوه مقننه و دولت پیگیری نمود و به مسئولان محترم اعلام نمود که بخش خصوصی در همه دنیا سازندگان اصلی زیر ساختها می‌باشند و بایستی دست آنها را گرفت. راه دور نمی‌رویم، به همسایه کناری خود یعنی ترکیه رجوع می‌نمایم و ترکیه ۲۰ سال گذشته و ترکیه فعلی را بررسی می‌نمایم. همین یک نمونه کافی است. در این مورد یادآوری می‌نمایم که در آخرین مجله پیام آبادگران فصلنامه پائیز ۹۱ شماره ۵۷ مقاله ای با عنوان " آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران" تقدیم نموده ام که علاقه مندان می‌توانند به آن رجوع بفرمایند.

ما قانون، دستورالعمل و آئین‌نامه کم نداریم بلکه در بعضی موارد زیاد است ولی مشکل ما این است که کمتر به آن عمل می‌کنیم. شرایط موجود بخش خصوصی خصوصا پیمانکاران وضع نابه‌سامانی است و عموما نیروی انسانی و ماشین آلات آنها به کما رفته است. پروژه‌های عمرانی به درستی توزیع نمی‌شود. از طرفی ما قوانین محکم که به تایید بالاترین مرجع این کشور یعنی مقام معظم رهبری رسیده است یعنی اصل ۴۴ در قانون اساسی که به صراحت برای خصوصی‌سازی اشاره دارند و سند چشم‌انداز آن تا سال ۱۴۰۴ ترسیم گردیده است عمل

نمی‌شود. آیا از ابتدای شروع این دستورالعمل تا کنون به واقع این خصوصی‌سازی انجام شده، اگر انجام نشده با توجه به اینکه ماهی را هر وقت از آب بگیري تازه است، پلان دولت و نظام برای پیاده‌سازی کامل آن تا افق ۱۴۰۴ به چه صورت است؟ آیا این تاریخ برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده کافی نیست و تمدید می‌شود؟

بنده به دفعات بار در مکاتبات و سمینارها عرض کردم که مشکلات برون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری بسیار سنگین است و رفع آنها را باید از ذریبطان مقابل خود بخواهیم. در مقابل، آن مشکلات درون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری هم کم نیستند. این وظیفه انجمن‌های صنفی می‌باشد این چالش‌ها را شناسایی نمایند. دستیابی به این هدف نیاز به ایجاد دو بخش Data Collection و بخش R&D برای تحقیق‌های علمی و عملی دارد. ما در انجمن‌های صنفی خود یا نداریم و یا اگر داریم فعال نیستند. بخش پیمانکاری ما برای توسعه خود همچون کشورهای پیشرفته اعتقاد به تماس به دانشگاه‌ها و استفاده از آنها را ندارند. هر بار که این مطلب عنوان می‌شود پیمانکاران اعلام می‌کنند که ما گرفتار نان و آب کارگاه هستیم و پول برای این تحقیقات نداریم. البته اینجانب دستی به آتش دارم و دیدگاه فوق‌الذکر همکاران ارجمندم را می‌دانم و با شرایطی می‌پذیرم ولی شرکت‌های انجمن‌های صنفی می‌توانند با اندوخته در این فضا حرکت نمایند. همه کشورهای پیشرفته چنین می‌نمایند.

آیا چشم‌انداز روشنی برای بخش خصوصی ایران می‌بینید؟
چه پیشنهادی برای جوانانی که علاقمند به ادامه حرفه مهندسی هستند دارید؟

من همواره شعر ذیل را سرلوحه کار خودم از دوران جوانی تا کنون قرار دادم و به فرزندان جوان مهندس‌م اعتقاد دارم که عاشق کار و انجام وظیفه خود باشند.

گر عشق نبودی و غم عشق نبودی

چندین سخن نغز که گفتی که شنودی

باور داشتن و عاشق بودن لازمه کار است. علاوه بر عشق

باید باور به آموزش دائمی داشت. به قول شیخ الرئیس

ابوعلی سینا:

تا بدانجا رسید دانش من

که بدانم همی که نادانم

این جمله همواره شعار من بوده و امروز هم معتقدم باید همچنان آموزش ببینم. من همیشه سعی می‌کنم مثبت فکر کنم. اگر از پشت پنجره‌ای به آفتاب نگاه کنیم هم کدروی شیشه قابل دیدن است و هم آفتاب. من می‌کوشم این آفتاب را ببینم و به جوانان و آینده‌سازان کشور نیز پیشنهاد می‌کنم با دیدی روشن و قلبی امیدوار آینده خود و کشورمان را بسازند.

نیم‌نگاه بر آیین‌های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۲)

آیین نوروزی در استان آذربایجان

چهار وجهی را می‌سازند. به این ترتیب که اولین چهارشنبه منسوب به باد است و در آن نیز باد می‌آید. دومی خاک، سومی آتش و سرانجام آب که در این زمان از یخ بستن خاک کاسته می‌شود و زمین نفس می‌کشد. صبح آخرین چهارشنبه سوری مردم بر سر آب رفته و از روی آن می‌پرند و می‌خوانند: آتیل ماتیل چرشنبه (عاطل و باطل شود چهارشنبه) / بختیم آچیل چرشنبه (بختم باز شود چهارشنبه)

اگر آب را نماد باروری بدانیم، آخرین چهارشنبه اسفند با باروری طبیعت همراه است. در روستاها معتقدند که چهارشنبه آخر سال، «چرشنبه خاتون» است. به همین دلیل زنان بالای اجاق خوراک پزی با آرد شکل زنی زیبا را می‌کشند و زیر آن یک آینه و شانه می‌گذارند تا وقتی چهارشنبه خاتون آمد سرش را شانه بزند. چهارشنبه خاتون تأکیدی بر بارور شدن زمین در آخرین روزهای اسفند است. در میان مردم آذربایجان شرقی هر یک از چهارشنبه‌ها نامی دارند.

مفصل‌ترین مراسم متعلق به آخرین چهارشنبه سوری است که در آن شب حتماً برنج سفید پخته و به همراه آجیل و شیرینی بر سفره می‌گذارند. پسران جوان یا نوجوان شالی برداشته و از سوراخ بالای بام خانه (که عمدتاً برای تعویض هوا و خارج شدن دود تنور تعبیه شده) شال خود را پایین می‌اندازند. صاحبخانه نیز به فراخور حال خود، مقداری آجیل، شیرینی یا تخم مرغ در گوشه شال می‌بندد تا پسر آن را بالا بکشد. چنانچه پسر، خواهان دختر خانواده باشد، شال را بالا نمی‌کشد. چنانچه خانواده دختر راضی باشد، نشانه‌ای از دختر را به شال می‌بندند.

استان آذربایجان در حال حاضر به استان‌های آذربایجان شرقی، غربی و اردبیل تقسیم شده است ولی باید گفت که نوروز بزرگ‌ترین عید مردم آنجا محسوب می‌شود و در تمامی مناطق این خطه از ایران زمین برگزار می‌شود. آذربایجانی‌ها از این عید با عنوان‌هایی چون «نوروز بایرامی» و «ایل بایرامی» یاد می‌کنند و گاه لفظ بایرام به معنای عید عموماً به این عید بزرگ اختصاص داده می‌شود.

واژگانی چون «بایرام آخسامی» (عصر عید)، «بایرام آبی» (ماه عید)، «بایرام گونی» (روز عید)، «بایرام بازاری» (بازار عید)، «بایرام سفره‌سی» (سفره‌ی عید)، «بایرام پالتاری» (لباس عید)، «بایرام یومورتاسی» (تخم‌مرغ عید)، «بایرام ایش لری» (کارهای عید)، «بایرام‌ائق» (عیدی) و ... همه و همه در ارتباط با عید نوروز استعمال می‌شوند.

در گذشته مردم این منطقه از واژه بایرام برای نام‌گذاری فرزندان خود نیز بهره می‌بردند. ممکن بود کودکی در روز عید نوروز متولد شود و نام‌هایی چون بایرام، بایرامعلی، بایرام خاتون، نوروز، نوروز علی و ... را به خود گیرد.

تبریک‌هایی چون «بایرامئز مبارک اولسون» (عیدتان مبارک باد)، «یوز بئله بایراملار گوره سیز» (صد سال به از این سال‌ها)، «گلن گون لریز خیره قالئن» (روزهای آینده‌تان به خیر و نیکی ختم شود)، «نئچه بئله ایل لره بیئتیشه سیز» (سال‌هایی به همین خوبی در پیش رو داشته باشید) و ... از رایج‌ترین شادباش‌های مردم آذربایجان به مناسبت عید نوروز است.

نوروز مقدمه‌هایی را هم دارد، زنان کدبانوی آذری از چند روز مانده به عید دست به کار می‌شوند و کار خانه‌تکانی را آغاز می‌کنند. شستن فرش‌ها، گردگیری، رنگ کردن خانه و تزئین اتاق مهمان (قوناق اتاقی) از جمله این کارهاست پخت انواع کلوچه‌های سنتی مانند «دستانا»، «زیک»، تهیه تخم مرغ رنگ‌شده، تهیه سبزه و سمنو و آماده کردن سفره عید از دیگر امور مقدماتی عید نوروز هستند. ایام عید آجیل مخصوص خود را دارد و تبریز و آذربایجان در مرغوبیت و تنوع آجیل زبان‌زد خاص و عام هستند.

چهارشنبه سوری

چهار آتش افروزی در چهار چهارشنبه به عدد رمزی چهار اشاره دارد. فیثاغورث عدد چهار را اصل و ریشه طبیعت جاودان می‌داند. چهار طبع انسانی، چهار عنصر حیات، نشان از وجهی مهم و مثبت دارند که اگر چه به تدریج شکل گرفته، اما امر واحدی است. بنابراین عدد چهار در این آیین، حکایت از چهار وجه طبیعت دارد که به تدریج عنصری واحد یعنی طبیعت، سال، مکان یا هر پدیده

بدین جهت می‌توان گفت به احتمال زیاد، واژه «سایا» از مصدر ترکی «سایماق» به معنای «شمردن» گرفته شده است. سایاچی‌ها در مقابل دعا‌های خیر و شعرهای دوست‌داشتنی خود از صاحب‌خانه‌ها هدیه و انعامی را دریافت می‌کنند. این هدیه ممکن است گندم و جو و شیرینی و آجیل باشد یا مبلغی پول به سایاچی هدیه داده شود. سایاچی در شعرهای خود برای کسانی که با میل و رغبت و گشاده‌دستی به او هدیه و انعام داده‌اند، آرزوی تولد فرزند پسر در سال آینده را می‌کند و برای آن‌هایی که هدیه‌ای اندک و کم‌ارزش داده‌اند، دختردار شدن را می‌طلبد.

تکم‌گردان‌ها

تکم‌گردان‌های آذربایجان در آستانه عید نوروز باستانی، با عروسک‌های بزرگ، «تکه» و ماجراهای شیرینش به استقبال بهار طبیعت و سال نو می‌روند.

تکم‌گردانی یکی از آیین‌ها و سنت‌های رایج در آذربایجان در آستانه عید نوروز و سال نو خورشیدی است. «تکه» یا «تکم» واژه‌ای ترکی به معنای بز نر است و برگزارکننده این مراسم در حالی که عروسکی به شکل بز نر را در دست دارد و سر این بز را به این سو و آن سو تکان می‌دهد، شعرهایی شنیدنی درباره تکه و ماجراهای او را می‌خواند.

تکم‌گردان در هر کوی و برزنی حاضر می‌شود و از مردم در قبال خواندن شعرهایش و بازی دادن «تکه» عروسکی‌اش هدیه و انعام می‌ستاند.

بایرام‌لیق

آغاز سال نو خورشیدی و فرارسیدن عید نوروز فرصتی است برای احیاء بسیاری از سنت‌های قدیمی که از آن جمله می‌توان به دادن بایرام‌لیق (عیدی) و ایل سیکه سی (سکه سال) اشاره داشت.

بایرام‌لیق یا عیدی هدیه‌ای است که افراد به مناسبت فرا رسیدن عید به همدیگر می‌دهند و معمولاً این هدیه از طرف بزرگترها به کوچکترها داده می‌شود.

در آذربایجان این هدیه می‌تواند یک تخم مرغ رنگ شده عید باشد یا یک لباس و یا یک اسکناس تازه تا نخورده.

اسکناس نو و یا پول متداول‌ترین نوع بایرام‌لیق است که افراد به همدیگر می‌دهند. در برخی خانواده‌ها پدر اسکناس‌های نویی را در میان صفحات قرآن کریم نگهداری می‌کند و بعد از لحظه تحویل سال نو به اعضای خانواده هدیه می‌دهد.

دادن عیدی به تازه عروس‌ها و تازه دامادها و نامزدهای جوان از اهمیت فراوانی برخوردار است.

اما دادن «ایل سیکه سی» یا «سکه سال» رسم دیگری است که در نزد مردم دیار آذربایجان به مناسبت عید نوروز متداول است. معمولاً برخی افراد که به داشتن دستی با برکت و یا به اصطلاح آذری‌ها دستی سبک مشهورند با آغاز سال نو به دوستان و آشنایان «ایل سیکه سی» می‌دهند تا با دریافت نخستین پول

رسم شال اندازی در بیشتر نقاط آذربایجان رایج بوده و هنوز هم در بعضی از روستاها انجام می‌شود.

صبح آخرین چهارشنبه، زنان بر سر رود یا چشمه رفته کوزه‌ها را پر از آب می‌کنند. آنها خود زودتر از همه از روی آب می‌پزند، گاه دام‌ها را برای گذشتن از آب به سرچشمه یا رود می‌برند. از آبی که از آنجا آورده شده برای خمیر کردن، روشن کردن سماور و یا پختن غذا استفاده می‌شود.

از جمله مراسم دیگری که در این روز معمول است فرستادن خوانچه‌ای از میوه و شیرینی برای عروس و خانواده اوست. در شب چله نیز خوانچه‌ای نظیر همین فرستاده می‌شود.

خوردن هفت دانه روغنی، شیرینی یا غله نیز از مراسم رایج مربوط به چهارشنبه سوری در آذربایجان شرقی است. درست کردن هفت نوع خوراکی شیرین (هفت لون) در این روز معمول است. در بعضی نقاط، شیرینی گلایبه، گردو، بادام، پسته، میوه، سیب، پرتقال، نخود و کشمش ترکیب هفت لون را تشکیل می‌دهد.

دو رسم جالب در آخرین چهارشنبه سال در آذربایجان شرقی دیده شده که حاوی نکات رمزی و نمادین بسیار است. در روستای قوریجان، زنان داخل پوست گردو، شمع روشنی می‌گذارند و آن را روی آب به صورت شناور رها قرار می‌دهند. در همان حال پسرانی که نیت کرده اند صبح زود در آب شنا می‌کنند. دومین رسم به عشایر کلیبر برمی‌گردد، آنها در چهارشنبه سوری، صبح زود در دو نقطه مقابل یکدیگر با فاصله‌ای نه چندان زیاد از هم آتش بزرگی بر می‌افروزند و دام‌هایشان را از میان دو آتش عبور می‌دهند پس از آن از آبی که از نهر آورده اند به حیوان‌ها می‌دهند.

سایاچی‌ها

سایاچی‌ها با قلب‌هایی مالا مال از آرزوهای خوش و دعا‌های خیر، روزشمار پایان سال را با شعر و ترانه زمزمه می‌کنند و خیر و برکت سال آینده را از درگاه بی‌همتای بخشنده طلب می‌کنند. مراسم سنتی «سایا» از جمله زیباترین رسم‌های مردمان خطه آذربایجان به مناسبت روزهای پایانی سال و آغاز سال نو است که از چندین ده روز مانده به عید نوروز در شهرها و روستاهای مختلف آذربایجان برگزار می‌شود.

برپا کننده این مراسم شخصی به نام «سایاچی» است. وی در روزهای پایانی هر سال خانه به خانه می‌گردد و با خواندن شعرهایی مخصوص برای اهالی هر خانه، سالی پربرکت را آرزو می‌کند. او هم‌چنین روزهای مانده به عید را شمارش می‌کند و

براساس این گزارش، هر یک از اعضای خانواده برای خود تکه سنگی کوچک انتخاب می‌کند و آن را روی زمین قرار می‌دهد، پس از این که سال نو تحویل می‌شود، هر کس سنگش را بر می‌دارد، اگر در زیر سنگ‌ها سبزه رویده باشد، نشانی از سال پر باران و نیک است و اگر چیزی رویده باشد، مردم معتقدند که سال جدید با خشکسالی همراه خواهد بود.

خاطر نشان می‌شود؛ تقریباً دو هفته مانده به عید نوروز در شبی خاص مردم «گرمانج» شروع به پختن غذایی به نام «دائو» می‌کنند، برای تهیه این غذا گندم، نخود، عدس و ... را در داخل ظرف آبی ریخته و پس از آن که گندم‌ها پخته شد، ادویه‌جات به آن می‌افزاید و زمانی که غذا آماده شد، مهره‌ای آبی رنگ را انتخاب کرده و آن را درون ظرف می‌اندازند. گفتنی است؛ مادر خانواده با قاشق بزرگ گندم‌ها را به نام هر یک از اعضای خانواده بر می‌دارد و داخل ظرف دیگر می‌ریزد. از کوچکترین فرد خانواده شروع می‌کند، به اسم بردن و غذا را می‌کشد. مهره به نام هر کس در آید آن سال خانواده به نام او خواهد بود، اگر آن فرد دارای خصوصیات اخلاقی خوب باشد، می‌گویند سال پربرکت خواهد بود. خراسانی‌ها در شب عید سبزی پلو باماهی یا مرغ و کوکو می‌خورند و عقیده دارند که نباید نام کوکو را به زبان آورد که موجب سردرگمی است و به جای آن باید بگویند هست هست. همچنین، هنگام تحویل سال یک کوزه نو به سفره می‌گذارند و نارنجی در دهانه آن، که پس از تحویل سال یک لیوان از آن یک بیاشامند. گفتنی است؛ هنگام «سبزه بدر» دختران خراسانی به هنگام سبزه گره زدن رو به قبله می‌نشینند و می‌گویند «سبزه بدر، چارده به تو، سال دگر خونه شو»، سپس مقداری شیرینی در پای سبزه‌ای که گره زده‌اند می‌ریزند.

سبزوار و مراسم سنتی علفه

«علفه» سنتی کهن در فرهنگ مردم خطه خراسان و آیینی است که در آستانه نوروز برای به یاد آوردن رفتگان از این دنیای فانی برگزار می‌شود. قوم ایرانی و قومیت ایرانی با فرهنگ، سنت‌ها و آیین‌های خاص خود زنده و پابرجا مانده و اگر امروز ایرانی و ایرانیت، افتخاری برای ما محسوب می‌شود به همین پیشینه قوی فرهنگی و سنتی برمی‌گردد.

پیوندهای فرهنگی ما در واقع همواره جلوه‌ای از قدمت و تاریخ ما در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است و زیبایی‌ها و جلوه‌های فراوان در خود دارد. نوروز، زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان که با خود سبزی، زندگی و در دل

سال از چنین دست مبارکی سالی پر رونق و خوب از لحاظ اقتصادی داشته باشند. فردی که «ایل سیکه سی» می‌دهد ممکن است پیرمردی ۸۰ ساله باشد و یا کودکی ۷ ساله هیچ تفاوتی ندارد بلکه ملاک برکت دست است و بس.

طبخ انواع غذاها و خوراکی‌های خوشمزه

آذربایجانی‌ها از جمله اقوام ایرانی هستند که در طبخ انواع غذاها و خوراک‌های خوشمزه مهارت ویژه‌ای دارند و غذاهای سنتی این خطه شهره خاص و عام است. در این بین آشپزی تبریزی‌ها چیز دیگری است و گفته می‌شود که خوشمزه‌ترین غذاها و شیرینی‌های ایران در تبریز پخته می‌شود.

برخی از غذاهای سنتی علاوه بر طبخ در طول سال در روزهای به خصوصی نیز معمولاً پخته می‌شوند و مردم آذربایجان و تبریز طبق سنت‌های قدیمی خود در ایام خاص سال غذاهای سنتی مخصوص آن ایام را آماده می‌کنند. در این بین نوروز در آغازین روزش و در آخرین روز خود غذاهای ویژه‌ای را دارد. تبریزی‌ها و مردم برخی دیگر از نقاط آذربایجان اعتقاد دارند که پخت دلمه برگ مو «یرپاق دولماسی» در زمان تحویل سال نو خوش یمن و مبارک است و حتماً باید در آن لحظه در قابلمه‌یشان دلمه ببیزد و عطر این غذای خوشمزه سنتی فضای خانه را پر کند.

چرا که دلمه نمادی از صمیمیت و دورهم بودن است. همچنان که در داخل یک برگ مو اجزای متعددی چون برنج و لپه و بلغور و انواع سبزیجات جمع می‌شوند و خوراک دلمه را پدید می‌آورند بدین صورت نیز افراد خانواده در کنار همدیگر جمع شوند و کانون خانواده گرم تر از همیشه باشد، برای تهیه دلمه برگ مو کدبانوهای آذری از چند روز قبل از شروع عید نوروز وارد عمل می‌شوند اولین کار در این راستا تهیه برگ مو است که معمولاً در شور آب نگهداری می‌شود. مغازه داران و دست فروشان نیز با نزدیکی به روزهای پایان سال به فروش برگ مو می‌پردازند. دیگر غذای سنتی نوروز تبریزی‌ها کوفته تبریزی است که در ۱۳ فروردین و روز ۱۳ بدر تهیه می‌شود و خانواده‌ها بعد از سپری کردن ساعات اولیه روز به گردش و تفریح در دل طبیعت بر سر سفره‌ای می‌نشینند که کوفته خوشمزه تبریزی زینت بخش آن است.

آیین نوروز در میان مردم استان خراسان

اگرچه امروزه استان خراسان به سه استان تقسیم شده است ولی قوم «گرمانج» در حال حاضر در حوالی شهرهای شمال خراسان سکنی دارند و تاریخ مهاجرت این قوم به شمال خراسان به زمان شاه عباس بر می‌گردد، در آغاز مهاجرت، این قوم به اطراف تهران و ورامین کوچانده شدند و سپس به شمال خراسان آمدند و ریشه این قوم به کردهای ایرانی می‌رسد.

به گزارش خبرنگار ایلنا، مردم «گرمانج» یک ماه مانده به فروردین، خود را برای برگزاری جشن نوروز آماده می‌کنند و برای رسیدن به روز نوروز روزشماری می‌کنند.

دوستی، اتحاد و یگانگی را به ارمغان می‌آورد در کنار خود بسیاری از آیین‌ها را که نشانی از اصالت آن است به همراه دارد. این سنت دیرینه در گوشه گوشه این سرزمین به اشکال خاص خود اجرا می‌شود، اما در همه آنها، زیبایی، سبزی، دوستی، دوست داشتن، یک رنگی و عشق به وجود، هستی و انسانها موج می‌زند.

خطه خراسان سرزمین خورشید نیز آیین‌هایی را با این سنت دیرین همراه دارد که بر زیبایی نوروز می‌افزاید. مردم این خطه نیز چون بسیاری از نقاط ایران زمین با شادی به استقبال نوروز رفته و جامه و خانه را نو می‌کنند، سبزه می‌رویانند و آتش می‌افروزند اما در کنار همه اینها در بسیاری از شهرها و روستاها با در آمیخته شدن خرده فرهنگ‌های اقوام، این آیین‌ها رنگی دیگر به خود گرفته است. این موجب شده مراسم و آیین‌های خاصی در کنار این سنت دیرین ایجاد شود که شاید در نوع خود بی‌نظیر باشد. "علفه" یا به قولی "بی‌بی‌حور" یکی از همان آیین‌هاست، آیینی از زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان و نوروز. نام علفه به واسطه وجود علف و سبزی که یک پای سفره هفت سین و روز علفه است بر آن گذاشته شده است. علفه آیینی ویژه است که در آن هم از یاد و جای رفتگان سبزی می‌شود و هم سنتی زنده سبزی و برای زندگان و سبزی زندگی است. درون مایه علفه، تهیه مقدمات و به استقبال نوروز رفتن و یاد کردن از درگذشتگان هر خانواده در سالی که گذشت می‌باشد.

پژوهشهای مردم‌شناسی بیانگر آن است که این مراسم شاخصه برجسته مردم خطه خورشید است. در مناطق روستایی این مراسم در قالب‌های جذابتر، زیباتر و سنتی‌تر اجرا می‌شود. اهالی این منطقه بر اساس همان اعتقادی که از ایرانیان باستان برجای مانده از چند روز به نوروز مانده در خانه مشک و عنبر می‌سوزانند و شمع و چراغ می‌افروزند تا زمینه خوشحالی ارواح مردگانشان را فراهم کنند. حتی زنان در شب آخرین جمعه سال بهترین غذا را می‌پزند تا بوی آن خشنودی مردگان را موجب شود و کاه بر گور مردگان می‌پاشند. در میان آنان که درگذشته‌ای در آن سال داشته‌اند عید می‌گیرند و پرسه‌ای برگزار کرده و دعا می‌خوانند. مراسم "علفه" در روستاهای گناباد، بیرجند، قاین، سرخس، بجنورد، فردوس و تربت حیدریه در آخرین روز سال یعنی روز قبل از نوروز انجام می‌شود. در نیشابور علفه دو روز است، یک روز پیش از نوروز و دیگری روز اول سال است.

در سبزووار و قوچان سه روز مانده به نوروز علفه است و در گز و اطراف آن دو روز قبل از نوروز علفه نامیده می‌شود. در اغلب این مناطق در این روز مردم ضمن پخت شیرینهای محلی سنتی و غذاهای خاص، آنانکه در طول سال مرده‌ای داشته و صاحب عزا هستند به صورت گروهی در مساجد مراسم ختم و یادبود و فاتحه‌خوانی برگزار می‌کنند. در روستاهای شهرستان گناباد علاوه بر اجرای این مراسم اهالی به صحرا رفته و مقداری علف سبز آورده و آن را در سردر و آستانه خانه و کلیددان و بر سر قبر تازه درگذشتگان خود می‌گذارند. در این میان دامادها هم برای تازه‌عروس خود در این روز، نوروزی شامل برنج، گوشت، روغن و شیرینی می‌برند. روز "علفه" در مناطق جنوبی خراسان هم مشابه گناباد برگزار می‌شود با این تفاوت که در آنجا مراسمی که برای درگذشتگان خانواده برگزار می‌شود به منزله پایان سوگواری و اجازه دادن به آشنایان برای برگزاری عید است. غذای اصلی در این مناطق عموماً "آش" می‌باشد که اهالی معتقدند با پخت آن و بلند شدن بویش اموات خشنود می‌شوند.

در شهرستان نیشابور و روستاهای آن چون کلیدر، ماروسو و اسحاق‌آباد نیز مراسم "علفه" طی دو روز برگزار می‌شود و در علفه کهن که در آخرین روز سال است مردم با حضور در قبرستانها برای شادی روح اموات خود قرآن و فاتحه خوانده و خیرات می‌کنند. اما در روز علفه دوم که در آغاز سال نو برگزار می‌شود پس از تلاوت قرآن در مساجد و آغاز سال جدید در این مرکز عبادی، به خانه برگشته و به دیدن بزرگترها می‌روند. از جمله خوراکیها و شیرینی‌های سنتی ویژه این شب آش مخصوص و شیرینی‌هایی به نام "کلمبه و سنی" است. در روستای "قوژد" از توابع گناباد در شب علفه خوراکی به نام "جوش پره" تهیه می‌کنند که سنت این روستا است و در تهیه آن خمیر را به قطعات پهن در آورده و میان آن نخود و پیاز پخته و گوشت گذاشته و می‌پچند و در آب جوش می‌پزند. بعد از پخته شدن با ریختن کشک ساییده بر روی آن صرف می‌کنند.

در روستای روشنآوند نیز اهالی دو نوع شیرینی به نام سنی و کلمبه تهیه می‌کنند. در تهیه شیرینی "سنی" گندم را در زیر پارچه نمناکی خیس کرده تا جوانه بزند بعد گندم را به آرد تبدیل کرده و با مقداری شیر پخته و روغن می‌پزند. کلمبه نیز از مخلوط کردن آرد، روغن، شکر و زنجبیل به دست آمده و در قسمت‌های کوچک در روغن سرخ می‌شود. در روستاهای سبزووار نیز غذای جوش پره با نام آش جوش پره تهیه شده و معتقدند اموات از بوی آن استفاده می‌کنند.

در روز "علفه زنده‌ها" نیز آشی از گیاهی سنتی به نام بلقیس و حبوبات و رشته سنتی تهیه می‌کنند. علفه در اکثر شهرها و روستاهای خطه خراسان با اندک تفاوتی در نوع و کیفیت اجرای آن برگزار می‌شود. این تفاوتها و شباهتها که عناصر اصلی علفه هستند حایز اهمیت است زیرا می‌توان با اصل همگرایی فرهنگی آن را توجیه کرد. سه عنصر همسان و همگرا در مراسم علفه تمامی مناطق خراسان با وجود پراکندگی زیاد به چشم می‌خورد و آن تهیه مقدمات نوروز، آوردن سبزه به خانه و بزرگداشت یاد درگذشتگان است.

اشاره: شرکت ساختمانی و تأسیساتی کاربرد کار طی نامه‌های شماره ۰۷/۰۵/۲۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۲ در رابطه قرارداد مترمربعی مقطع پالایشگاه آزاد اسلامی در بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز مربوط به آن واحد اعلام کرده است که علی‌رغم بخشنامه‌های شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۴۳ مورخ ۹۱/۵/۱ در مورد جریان آثار تغییر ارزش و جریان آثار اصلاح قیمت حاملهای انرژی در پیمانهای بدون تعدیل توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری، دانشگاه آزاد از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه‌های مذکور خودداری می‌نماید و برای حل مشکل پیش آمده از انجمن شرکتهای ساختمانی درخواست مساعدت و یاری نموده است. ریاست هیأت‌مدیره انجمن طی نامه‌ای به آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی و دکتر دانشجو تقاضای رسیدگی و احقاق حقوق پیمانکاران فوق در اجرای بخشنامه مذکور شده است که امید است از این مکاتبه نتیجه لازم برای شرکت کاربرد کار حاصل شود؛ لذا متن نامه شرکت به انجمن و نامه ریاست محترم هیأت‌مدیره به مقامات عالی‌رتبه دانشگاه منضم به بخشنامه جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه شماره ۳۰۳ مربوط به دیماه سال جاری آورده شده است در صورت نیاز خوانندگان گرامی ماهنامه به شماره مذکور مراجعه فرمائید. در زیر روند مکاتبات مربوط به مشکل پیش آمده برای شرکت کاربرد کار ارائه می‌شود.

شماره: ۰۷۰۵/۲۰۰۹۰
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۰۲
پیوست:

#5554 P.001
کاربرد کار
شرکت کاربرد کار
(سهامی خاص)
ساختمانی - تأسیساتی
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

بسمه تعالی

**دبیر محترم انجمن شرکت های ساختمانی
جناب آقای مهندس عطار دیان**

با سلام و احترام، پیرو مذاکره تلفنی با جناب آقای مهندس ملکبانی فرد (ریاست محترم هیئت مدیره انجمن) به استحضار می‌رساند:

هم‌اکنون پیمانکاران متعددی با واحدهای مختلف دانشگاه آزاد درسراسر کشور طی قراردادهای مترمربعی مقطع مشغول به کار می‌باشند. این شرکت نیز طی قراردادی که مناقسه آن مربوط به قبل از دی ماه ۱۳۸۹ بوده است، در تاریخ ۹۰/۰۳/۲۳ اقدام به عقد قرارداد با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز نموده است.

علیرغم ابلاغ بخشنامه های شماره ۱۰۰/۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ در مورد جریان آثار تغییر قیمت ارز و جریان آثار اصلاح قیمت حامل های انرژی در پیمان های بدون تعدیل توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری متأسفانه دانشگاه آزاد اسلامی از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه های مذکور خودداری نموده و از قبول افزایش قیمت های ناشی از هدفمندی یارانه ها و تفاوت نرخ ارز امتناع می‌ورزد و حاضر به تعامل با پیمانکار جهت جلوگیری از ضرر و زیان و به تبع آن تکمیل پروژه نیست. این موضوع باعث وارد شدن میلیاردها تومان خسارت به این شرکت خواهد بود، لذا تقاضا دارد چنانچه خواسته پیمانکاران را منطقی و مشروع و قانونی میدانند نسبت به احقاق حقوق پیمانکاران و جلوگیری از سقوط آنان به ورطه نابودی از طریق مقامات ذیصلاح مساعدت و یاری فرمایند.

با تجدید احترام
سید حسن رموی
مدیر عامل

 کاربرد کار
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

No. 20, Apt. 6, Vahdat 4th Alley,
Shahed St., Payambar Ave.,
Ashrafi Esfahani Blvd.,
Tehran 1473 684877, Iran.
Tel : +(9821) 449 50614-6
Fax : +(9821) 449 50613
Info@karbordkar.com
Karbordkar@gmail.com

تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، ابتدای خیابان
پیامبر شرقی، خیابان شاهد، کوچه وحدت ۲
پلاک ۲۰، طبقه سوم، واحد ۶
کد پستی: ۱۴۷۳۶۸۷۷
تلفن: ۲۴۹۵۰۶۱۲-۱۶
فکس: ۲۴۹۵۰۶۱۳

 ISO 9001:2004
Cert. No. 01 112 18000

 ISO 14001:2004
Cert. No. 01 114 81000

 Approval
HSE
No. 1002-01 81114

بسم‌تعالی

جناب آقای دکتر و آقایان
ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: قرارداد محرک کاربرگزار (پرونده آینده عملیات اجرایی ساختمان مدرسه ۱۳۳ تنگنالی آموزش لایم سجاد) تبیین

بسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب

براستند که می‌رساند شرکت ساختمانی - تاسیساتی کاربرگزار طی نامه شماره ۹۰/۵۱۷/۵۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۹۱/۱۱/۰۶ در خصوص عدم پذیرش متعلقات بخشنامه های شماره ۳۴۶۴۳/۱۰۱ مورخ ۹۱/۵/۱۸ (دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حال های انرژی با احوال قانون به فنند کردن بلاذادیدان های فاقه تعویل) و ۸۷۷۶۶/۱۰۱ مورخ ۹۱/۱۱/۱۱ (نحوه جبران آثار قیمت ارز دیدان های فاقه تعویل) در قرارداد منتهو آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل مدرسه ۱۳۳ تنگنالی لایم سجاد تبریز مولدی را مطرح و درخواست جاره جینی نموده است. (تصویر نامه ضمیمه است).
پایری عمل آمده و کسرتی این انجمن مولد روز را استخاری رساند:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حال های انرژی با احوال قانون به فنند کردن بلاذادیدان های فاقه تعویل (تصویر بخشنامه در دو برگ ضمیمه است) به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت دیدان های فاقه تعویل که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی بانک، قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۱/۲۷ باشد، ابلاغ و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌گردد، مبلغ مطالباتی ناشی از بخشنامه را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمتهای حال های انرژی پرداخت نماید.

تقریباً یک ماه قبل از اجرای به فنندی بلاذادیدان، برزیات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت با از طرف پنج نهادی اعلام گردیده و بودجه بران امکان نگاه نمودن اثرات این طرح در پیشگاه قیمت بانکران وجود داشت، لذا افزایش قیمت عمل آمده و اجرای قراردادهای انعقاد با احوال نمانش های تعویل در دوره های مرتبط و مطابق متعلقات بخشنامه فوق‌الذکر اصلاح می‌گردد و این موضوع شامل کچه قراردادهای منتهو بعد از تاریخ ۱۳۸۱/۰۱/۲۷ فاقه تعویل آحادهای باشد.

۲. بخشنامه شماره ۱۸۰۷۷۶/۱۰۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۱ در ارتباط با نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز دیدان های فاقه تعویل و به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز دیدان های بیالی فاقه تعویل نرخ میان و فاقه حرکت با احوالات، که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی بانک (مانند)

قبل از ۹۱/۵/۱۸ بوده است، نمذ می‌باشد و ضروری است دستگاههای اجرایی متعلقات این بخشنامه را که کارگزاران پس از ۱۳۸۱/۱۱/۲۷ جهت ۱۳۹۱/۱۱/۲۰ اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت ارز پرداخت کنند. یک نسخه تصویر بخشنامه در دو برگ ضمیمه است.

جناب آقای دکتر و آقایان، استند دارند که بخشنامه های فوق‌الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ کالا خدمات و مترو ضروری انسانی در وضعیت کنونی بوده که جهت تسهیل آن در قراردادهای ساختمانی امکان پیش بینی نموده است و بخشنامه های کارگزاران بر جابه جاره مولد و جهت تسهیل تسهیل هزینه های هزینه ای مندی و معاونت برآمد ریزی و نکات را به سبب ابلاغ گردیده است، لازم است مولد آن در قراردادهای منتهو قبل از اجرای طرح به فنندی بلاذادیدان (قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۱/۲۷) در نظر دیدان های فاقه تعویل از سوی بانک قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱۸ باشد است. اعمال و مبلغ حاصل از مطالبات را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت پرداخت نمایند.

نوا باشند است مترو فناندهای ریاضت عدالت در مورد قرارداد محرک کاربرگزار و قرارداد های شرکت های غیر، متو بخشنامه های فوق‌الذکر، اعمال گردند. قبلاً از قبل توجه و دستورات صادر می‌گردد که معاد می‌فیند نیات متکرر دارد.

با تقدیم احترامات فائقه
مؤیدر کلانی
رئیس هیات مدیره

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

شماره ثبت: ۹۴

دو بهم خدا

حضرت آیت‌الله حاج آقا‌ی باقری رنجانی
ریاست محترم هیأت انسانی دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: قرارداد شرکت کاربردار پرونده آماده‌ی عملیات اجرایی ساختمان مدارس ۱۳۳ تقوایی آموزش امام جواد (ع) تبریز

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب

بر آنستحضاری رسانده شد که متقاضی کاربردار علی‌نمبر شماره ۷۱۰۵/۷۰۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۰۶ و خصوص عدم پذیرش متولیان پیشنهاد شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل می‌اندرژی با اعال قانون به‌فرض کردن پلاک در میان می‌فایده‌تعیین (۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱) نحوه جبران آثار قیمت ارز در میان می‌فایده‌تعیین (قرارداد منتهی آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل مدارس ۱۳۳ تقوایی امام جواد (ع) تبریز، موردی را اصلاح در خواست چاره‌جویی نموده است. (تصویر نامه شماره است.)
ببارسی عمل آمده و کسر تفرقی این انجمن موارد زیر را استحضاری رسانده:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل می‌اندرژی با اعال قانون به‌فرض کردن پلاک در میان می‌فایده‌تعیین (تصویر شماره دو برگ شماره است) به‌طور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در میان می‌فایده‌تعیین که آخرین روز عملیات ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تکمیل ۱۳۸۹/۰۹/۱۲ باشد، ابلاغ و دستگاه‌های اجرایی امانه می‌دهد، مبلغ حساباتی ناشی از پیشنهاد را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمت‌های حاصل می‌اندرژی پرداخت نماید.

نظر بر آنستکه قبل از اجرائی در فندی پلاک، جزئیات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پنج نماینده اعلام گردیده بود و تا این امکان لحاظ نمودن اثرات این طرح در پیشنهاد قیمت پیمانکاران وجود داشته، لذا افزایش قیمت عمل آمده در اجرائی قرارداد‌های پیمانکاری با اعال نامش می‌فایده‌تعیین در دوره می‌مرتبط و مطابق متولیان پیشنهاد فوق‌الذکر اصلاح می‌گردود این موضوع مشمول کثیر قرارداد‌های منتهی بعد از تاریخ ۱۳۸۹/۰۹/۱۲ و فایده‌تعیین اصلاح‌های باشد.

۲. پیشنهاد شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ در ارتباط با نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در میان می‌فایده‌تعیین و به‌طور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در میان می‌ریالی فایده‌تعیین نرخ میان و فایده‌تعیین بله التواست، که آخرین روز عملیات ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده)

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

شماره ثبت: ۹۴

قبل از ۱۳۹۱/۰۵/۱۰ مورخ است، مکتوبی شده و ضروری است دستگاه‌های اجرایی متولیان این بخش را به کارگزارهای پس از ۱۳۹۱/۰۷/۳۰ ثبت
اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت در زمینه ساخت‌کنندگان نیز تصویب شده و به‌برگ شماره است.
حاج آقا‌ی دکتر دانشجو، استخدا دانند که بخشنامه می‌فوق‌الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ مصالح خدمات و دستمزدهای انسانی در وضعیت کنونی بوده که مست
نبات آن در قرارداد‌های پیمانکاری امکان پیش‌بینی بوده است و بخشنامه پس از بررسی می‌کارشناسی ریاست اداره مربوطه، در جهت تسهیل با نظمی از سوی متسی و
مندی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی محسوب ابلاغ گردیده است. لازم است موارد آن در قرارداد‌های منتهی قبل از اجرائی طرح در فندی می‌باشد؛
(قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۰۹/۱۲) و نیز در میان می‌فایده‌تعیین که عملیات ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۰ مورخ است. اعال و مبلغ حاصل از حسابات را
به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت پرداخت نماید.
خواهشمند است مترقبان برای رعایت عدالت و مورد قرارداد شرکت کاربردار و قرارداد‌های شرکت‌های نظیر، متولیان می‌فوق‌الذکر اعال کنید.
قبلاً از بدلی توجه و دستورات مساعدی که مساعدی می‌فرمایند نهایت تشکر دارم.

با تقدیم احترامات عالی
مؤید حکایتی
رئیس هیأت مدیره

بسمه تعالی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری

شماره: ۱۰۰/۳۴۴۳	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۵/۱	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی با اعمال قانون هدفمندکردن یارانه‌ها در پیمان‌های فاقد تعدیل

به استناد ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۳۲۳۹/ت/۴۲۳۹۷-هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، با توجه به اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، دستورالعمل حاضر که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آن‌ها براساس فهرس پایه انجام شده و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ باشد، به شرح ذیل اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی در پیمان‌های یاد شده، این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمت‌های حامل‌های انرژی پرداخت نمایند. ضوابط این بخشنامه صرفاً برای کارکردهای مربوط تا پایان سال ۱۳۹۰ قابل پرداخت می‌باشد.

در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد پیمان، به تشخیص کارفرما آثار افزایش قیمت سوخت در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، استفاده از ضوابط این بخشنامه منتفی است.

۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس پایه صورت می‌گیرد: در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده در زمستان ۸۹ و پس از آن، همراه با تهیه صورت وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این بخشنامه است تهیه و ارایه می‌نماید. مبلغ این صورت حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$(\alpha_i \times \text{مبلغ ناخالص کارکرد هر صورت وضعیت در هر فصل فهرست بهای واحد پایه}) = \sum \text{مبلغ جبرانی هر صورت حساب}$$

$$\alpha_i = \frac{\text{شاخص گروهی دوره انجام کار}}{\text{شاخص گروهی دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}} - t$$

α_i : ضریب جبرانی در هر فصل فهرست بهای واحد پایه

t: بر اساس جدول شماره ۱

تبصره ۱: شاخص فصلی دوره انجام کار که پس از ۱۳۸۹/۹/۳۰ و تا پایان سال ۱۳۹۰ واقع شده است.

جدول شماره ۱

سه ماهه انجام کارکرد	سه ماهه اول سال ۱۳۹۰	سه ماهه دوم سال ۱۳۹۰	سه ماهه سوم سال ۱۳۹۰	سه ماهه چهارم سال ۱۳۸۹	ضریب t
چهارم سال ۱۳۹۰	۱/۰۶	۱/۰۹	۱/۱۲	۱/۱۵	

۲- پیمان‌های منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۴۲۸۲۵/۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴:

$$(\beta_i \times \text{مبلغ ناخالص کارکرد هر صورت وضعیت براساس ساختار شکست کار}) = \sum \text{مبلغ جبرانی هر صورت حساب}$$

$$\beta_i = \frac{\text{شاخص رشته‌ای دوره انجام کار}}{\text{شاخص رشته‌ای دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}} - t$$

β_i : ضریب جبرانی در هر رشته فهرست بهای واحد پایه

t: بر اساس جدول شماره ۱

تبصره ۱: شاخص رشته‌ای دوره انجام کار که پس از ۱۳۸۹/۹/۳۰ و تا پایان سال ۱۳۹۰ واقع شده است.

۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آنها بر اساس فهرس بهای پایه انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ باشد، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت یا فهرس پایه در رشته‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ۲ برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.

۴- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تاخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز شیچگونه پرداختی صورت نمی‌گیرد.

۵- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده منفی گردد، مبلغی بابت جبران آثار در آن صورت وضعیت محاسبه نمی‌گردد.

۶- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷، ۲۹ و ۲۹ (ترک تشریفات) قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، مبلغ جبرانی قابل پرداخت نیست.

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری

باید آموخت زمرغان هوا هم نفسی

ترتیب این لک لک ماده برای همیشه از پرواز باز ماند. امسال ماجرای عشق "رودان و مالنا" مورد توجه بسیار زیاد خبرنگاران و علاقه مندان قرار گرفته و به همین دلیل صدها نفر برای ثبت لحظه دیدار این زوج عاشق در دهکده "برودسکی واروس" در شرق کرواسی گرد هم آمده بودند اما "رودان" بدون توجه به این افراد مستقیماً به سوی آشیانه، در جایی که مالنا انتظار او را می کشید پرواز کرد. براساس گزارش خبرگزاری ایتالیا، این زیست شناس کروات اظهار داشت: "سایر لک لکها به صورت جفت جفت ظرف پنج شش روز آینده به آشیانه های خود باز می گردند در حالی که "رودان" اولین لک لکی است که به مقصد می رسد چون "مالنا" در خانه بی صبرانه انتظار او را می کشد."

به گفته این محقق، همانند پنج سال گذشته ظرف دو ماه آینده چهار پنج جوجه لک لک متولد خواهند شد و "رادون" وظیفه آموختن پرواز به آنها را به عهده خواهد گرفت، چون "مالنا" قادر به انجام آن نیست. سپس با فرا رسیدن زمستان، جوجه ها با پدر خود به سوی آفریقای جنوبی پرواز می کنند، در حالی که "مالنا" تا بهار آینده در انتظار بازگشت "رودان" وفادار خود در آشیانه خواهند ماند.

اشاره:
علامه دهخدا شعری دارد که از آن برای آموزش میهن دوستی و وطن خواهی بهره گیری می کند. علامه در این شعر می گوید:
هنوزم ز خردی به خاطر در است

که بر لانه ماکیان برده است
به منقارم آن سان به سختی گزید
که اشکم چو خون از رگ، آن دم جهید
پدر، خنده بر گریه ام زد که هان

وطن داری آموز از ماکیان
امروز حوزه دیگری از رفتارشناسی مرغان را به تماشا می نشینیم و آن این است که این مرغان در شفا نیز ثابت قدم و پایدارند و در این زمینه نظر خوانندگان گرامی را به مطلبی به نقل از خبرگزاری مهر مورخ ۹۰/۸/۱۴ جلب می کنیم.

یک لک لک نر در عملی شگفت انگیز همه ساله ۱۳ هزار کیلومتر را برای رسیدن به همسر بیمار و معلول خود پرواز می کند. به گزارش خبرگزاری مهر، با فرارسیدن بهار، "رودان" لک لک نر همانند سالهای گذشته امسال نیز پس از طی یک مسیر ۱۳ هزار کیلومتری از آفریقای جنوبی به کرواسی بازگشت تا همسر بیمار خود را که "مالنا" نام دارد، ملاقات کند.

مالنا، لک لک ماده ای است که به سبب یک جراحت قدیمی قادر نیست مهاجرتی تا این حد طولانی را انجام دهد.

استیپان فوکیک "زیست شناسی که از سال ۱۹۹۳ به درمان لک لک ماده می پردازد در این خصوص توضیح داد: "رودان هر سال برای دیدن جفت خود به کرواسی باز می گردد و در طول تمام این سالها به مالنا وفادار بوده است. این پنجمین سال پیایی است که شاهد این منظره بوده ام.

یک بال مالنا در سال ۱۹۹۳ توسط چند شکارچی زخمی شد و به این

ز کوی یار می آید نسیم باد نوری

از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی
چو گل گر خرده ای داری خدا را صرف عشرت کن
که قارون را غلظها داد سودای زراندوزی
ز جام گل دگر بلبل چنان مست می لعل است
که زد بر چرخ فیروزه صفیر تخت فیروزی
به صحرا رو که از دامن غبار غم بیفشانی
به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی
چو امکان خلود ای دل در این فیروزه ایوان نیست
مجال عیش فرصت دان به فیروزی و بهروزی
طریق کام بخشی چیست ترک کام خود کردن
کلاه سروری آن است کز این ترک بردوزی
سخن در پرده می گویم چو گل از غنچه بیرون آی
که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوری
میی دارم چو جان صافی و صوفی می کند عیبش
خدایا هیچ عاقل را مبادا بخت بد روزی
جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع
که حکم آسمان این است اگر سازی و گر سوزی
به عجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم
بیا ساقی که جاهل را هنیتر می رسد روزی
می اندر مجلس آصف به نوروز جلالی نوش
که بخشد جرعه جامت جهان را ساز نوری
حافظ

پاگرد در راه پله‌ها، زمینه‌ساز فراغتی کوتاه برای انسان از فشار ناشی از بالا رفتن از پله‌ها است و این پاگرد در مجله.....

کمیسیون انتشارات

دایره‌ای به مساحت زندگی

مرد ملاک وارد روستا شد. آواز هاش را از ماه‌ها پیش شنیده بودند. زمینها را می‌خرید، خانه‌ها را ویران می‌کرد و ساختمانهایی مدرن بر آنها بنا می‌کرد. پیشنهادهایش آنقدر جذاب بود که همه را وسوسه می‌کرد. روستاها یکی پس از دیگری به دست او ویران شده بود؛ نوعی حرص عجیب داشت و حرص برای زمین خواری.... همه می‌دانستند که پیشنهادهای مالی جذابش، این روستا را نیز نابود خواهد کرد. کدخدا آمد روبروی مرد ایستاد. مرد در حالی که به دامنه کوه خیره شده بود گفت: کدخدا! همه این املاک را با هم چند می‌فروشی؟ کدخدا سکوتی کرد و گفت: در ده ما زمین مجانی است. سنت این است که خریدار، محیط زمین را پیاده می‌رود و به نقطه اول باز می‌گردد؛ هر آنچه پیموده به او واگذار می‌شود. مرد ملاک گفت: مرا مسخره می‌کنی؟ کدخدا گفت: ما نسله‌است به این شیوه زمین می‌فروشیم. مرد ملاک به راه افتاد. چند ساعته راه رفت؛ گاهی با خود فکر می‌کرد که زودتر دور بزند و به نقطه شروع باز گردد. اما باز وسوسه می‌شد که چند گامی بیشتر برود و زمینی بزرگتر را از آن خود کند. تمام کوهپایه را پیمود.... غروب بود؛ روستائیان و کدخدا در انتظار بودند. سایه‌ای از دور نمایان شد مرد ملاک کم‌کم به کدخدا و روستائیان نزدیک می‌شد. زمانی که به کدخدا رسید، نمی‌توانست بایستد. زانو زد حتی نمی‌توانست حرف بزند. بر روی زمین دراز کشید و جان داد. نگاهش هنوز به دور دستها، کوهپایه‌ها خیره مانده بود. کوهپایه‌هایی که دیگر از آن او نبودند....

دو دیدگاه و دو نتیجه

هر دهه در آمریکا کتابی بنام (اشتباهات بزرگ) چاپ می‌شود. از خاطرات رئیس سازمان ناسا آمریکا که در این کتاب ثبت شده این است که وقتی فضانوردان از جو زمین خارج می‌شدند، به علت عدم وجود جاذبه قادر به نوشتن گزارش نبودند. زیرا جوهر خودکار یا خودنویس بر روی کاغذ اثری نمی‌گذاشت. در سال ۱۹۶۸ رئیس سازمان ناسا تصمیم گرفت این مشکل را حل کند و از تمام شرکت‌های تجاری و پژوهشی دعوت به همکاری کرد. سرانجام پس از ۸/۵ ماه زمان و حدود ۱۱ میلیون دلار سرمایه‌گذاری یک شرکت پژوهشی موفق شد قلمی را بسازد که در تمامی شرایط جوی از قبیل زیر آب، در فضا، در سرمای شدید، گرمای شدید و خلاصه در تمامی شرایط قابل استفاده باشد.

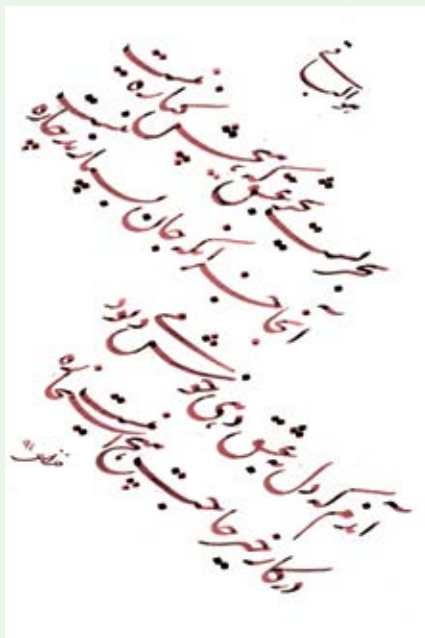
زمانی که این محصول رونمایی شد و جشنی در این خصوص گرفته شد، تلگرافی از طرف سازمان فضایی روسیه به دستشان رسید با این متن: کار بسیار خنده داری انجام داده‌اید. ما چندین سال است برای ثبت اطلاعات در فضا از مواد استفاده می‌کنیم. تمام به گفته رئیس وقت ناسا بعد از رسیدن این تلگراف ۴ ماه دفتر پژوهشی سازمان تعطیل شد. او علت شکست و اشتباه در این مورد را تمرکز بر روی مشکل معرفی کرده است. روس‌ها بر روی راه حل تمرکز کرده بودند

به پرواز در آوردن شاهین

پادشاهی دو شاهین کوچک به عنوان هدیه دریافت کرد. پس آنها را به مربی پرندگان دربار سپرد تا برای استفاده در مراسم شکار تربیت کند. یک ماه بعد، مربی نزد پادشاه آمد و گفت که یکی از شاهین‌ها تربیت شده و آماده شکار است. اما نمی‌دانم چه اتفاقی برای آن یکی افتاده که از همان روز اول که آن را روی شاخه‌ای قرار داده تکان نخورده است. این موضوع کنجکاوی پادشاه را برانگیخت و دستور داد تا پزشکان و مشاوران دربار، کاری کنند که شاهین پرواز کند. اما هیچکدام نتوانستند. روز بعد پادشاه دستور داد تا به همه مردم اعلام کنند که هر کس بتواند شاهین را به پرواز در آورد پاداش خوبی از پادشاه دریافت خواهد کرد. صبح روز بعد پادشاه دید که شاهین دوم نیز با چالاکي تمام در باغ در حال پرواز است. پادشاه دستور داد تا معجزه‌گر شاهین را نزد او بیاورند. درباریان کشاورزی متواضع را نزد شاه آوردند و گفتند اوست که شاهین را به پرواز در آورد. پادشاه پرسید: تو شاهین را به پرواز در آوردی؟ چگونه این کار را کردی؟ شاید جادوگر هستی؟ کشاورز که ترسیده بود گفت: سرورم، کار ساده‌ای بود، من فقط شاخه‌ای را که شاهین روی آن نشسته بود بردم. شاهین فهمید که بال دارد و شروع به پرواز کرد.

گاهی لازم است برای بالا رفتن، شاخه‌های زیر پایمان را ببریم... چقدر به شاخه‌های زیر پایمان وابسته هستیم؟ آیا توانایی‌ها و استعدادهايمان را می‌شناسیم؟ آیا هیچگاه جرات ریسک را به خود داده ایم؟

شترگران!

مردی شترش را گم کرده بود. سوگند خورد که اگر شترش را پیدا کند آن را به یک درهم بفروشد. پس از مدتی شتر پیدا شد. صاحب شتر برای این که به سوگندش عمل کرده باشد، گربه ای را به گردن شتر بست و آن را به بازار برد و برای فروش عرضه کرد. شخصی برای خرید پیش آمد و گفت: شتر را به چه قیمتی می فروشی؟ گفت: یک درهم، مشتری که دید قیمت ارزان است، فوری یک درهم به مرد داد که شتر را بخرد، اما صاحب شتر گفت: شتر را با گربه ای که در گردنش آویزان است می فروشم و قیمت گربه چهار صد درهم است. مشتری گفت: شتر ارزانی است اگر چنین قلاده ای در گردن نداشت.

The best mutual relationship between “T” and “U”

How can you SM LE without “T”?

How can you be F Ne without “T”?

How can you W SH without “T”?

How can you be FR END without “T”?

“T” am very important, but this “T” can never achieve S CCESS without “U”.

کاخ کرملین روسیه در یک نگاه

هسته مرکزی شهر مسکو ارگ یا کرملین آن است که در قرن پانزدهم در کرانه شمالی رود مسکو ساخته شد و شامل تعدادی کاخ و کلیسا است. کاخ کرملین که می توان آنرا مرورید معماری و یادبود تاریخی روسیه معاصر نامید، از چهار قصر، چهار کلیسا و دیوار کرملین به همراه برج های کرملین تشکیل یافته است. این کاخ به منظور اسکان رئیس جمهور روسیه مورد استفاده قرار می گیرد. دیوارهای کرملین و برجها

در طی سال های ۱۴۸۵ تا ۱۴۹۵ توسط استادان ایتالیائی ساخته شدند. زوایای ناهماهنگ مثلثی شکل دیوار کرملین محوطه ای به مساحت ۲۷۵۰۰۰ متر مربع (۶۸ جریب) را در بر می گیرد. طول کلی این دیوار ۲۲۳۵ متر (۲۴۴۴ یارد) است ولی ارتفاع آن در جاهای مختلف و بسته به نوع زمین آن، از ۵ تا ۱۹ متر در نوسان است. ضخامت دیوار نیز بین ۲/۵ تا ۶/۵ متر است. کف پوش برخی تالارهای کاخ از پارکت است که از بیست نوع چوب های گوناگون درست شده است. چنین پارکتی یادآور نقش ونگار حک شده بر فرش است. شبها لوسترهای طلایی رنگ نقش دار که هر یک از آنها یکهزار و سیصد کیلوگرم وزن دارد، نور تالارها را تأمین می کنند. طی یکصد و شصت سال موجودیت کاخ کرملین این کاخ تغییرات زیادی را از سر گذرانده است. این کاخ دارای ۸۰۰ اتاق جداگانه از جمله تالارها، سالن ها، رخت کن، راهرو و اتاق های اختصاصی برای اعضای شخص اول مملکت، اتاق مطبوعات و اتاق هایی برای خدمه فنی است. کرملین جایی است که تمام راه های روسیه به آنجا ختم می شود. در اینجا ایوان مخوف و استالین حکومت کردند، ناپلئون از کرملین آتش گرفتن مسکو را تماشا کرد، لنین دیکتاتوری پرولتاریا را شکل داد، گورباچف مبتکر پروسترویکا (دگرگون سازی) بود، یلتسین سعی کرد اصلاحات را به انجام برساند و ولادیمیر پوتین در راه به انجام رساندن اصلاحات و قراردادن روسیه در ردیف ۱۰ کشور پیشرفته جهان تلاش کرد.

کوچه ای بود، نامش معرفت
مردانش با مرام از هر بهت
سیل آمد کوچه را ویرانه کرد
مردش را با جهان یگانه کرد
هر چه در آن کوی بود از معرفت
شست با خود برد سیل بی صفت
از تمام کوچه تنها یک نفر
خاندانش ماند و خود جست از خطر
رسم و راه نیک، هر جا بود، هست
از نهاد مردم آن کوچه است
چون که در اندیشه، تو ایگولونهای
حتم دارم بچی آن کوچه ای

انتخاب مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس فروغی مطرح کرد:

اخلاق حرفه‌ای بهبود روابط را به همراه دارد

مهندس عبدالرضا فروغی متولد ۱۳۲۸ اهواز و مسئول «بنیاد آب» است. این بنیاد موسسه‌ای خصوصی و غیر انتفاعی است که سعی دارد با هم‌افزایی تجربیات، مسئولان را در تصمیم‌سازی درست، یاری رساند. مهندس فروغی از زندگی حرفه‌ای و اجتماعی خود ابراز خوشنودی می‌کند و معتقد است اگر قرار باشد دوباره زندگی کند، امیدوار است همین مسیر را با همه سختیها و دلخوشیهای آن ببیماید. ماهنامه پیام آبادگران ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که معاون سابق مدیریت طرح و توسعه امور آب وزارت نیرو در اختیار ما قرار دادند، پای صحبت ایشان نشست تا نقطه نظر ایشان را در مورد مسائل و مشکلات پیمانکاران جویا شود.

چرا برخی از پیمانکاران ما از عملکرد بعضی از کارفرمایان ناراضی هستند؟ و برای ایجاد تعامل خلاق و هم‌گرایی در این زمینه چه تدابیری باید اندیشید؟

- از سال ۱۳۴۰ تا دهه ۴۰ با توسعه اقتصادی کشور نهادهایی به نام پیمانکار و مشاور که از پیش به شکل محدود شکل گرفته بودند توسعه یافتند و به تدریج چون همه مایل به کار در بخش دولتی نبودند تعداد آنها زیاد شد. موسسین این شرکت‌ها که افرادی مستعد، کارآفرین و جسور بودند به اعتبار توانایی‌های شخصی قادر به توسعه سازمانهای خود شدند. اما از آنجایی که تعداد آنها زیاد بود برای واگذاری کار و رصد کردن کیفیت کارشان، ضوابطی توسط سازمان برنامه و بودجه وقت تعریف شد و مطابق آن پیمانکاران و مشاوران رتبه‌بندی و تعیین صلاحیت شدند.

کارفرما به عنوان جزوی از بدنه دولت، عملاً منابع مالی و اعتباری لازم را برای ایجاد فضای ادامه فعالیت پیمانکاران و مشاوران در اختیار دارد اما به رتبه‌بندی در بخش مجریان طرح‌ها توجه جدی نشده و اکثر مجریان طرح‌های موجود در دستگاههای اجرایی انتخاب شده یا تعیین صلاحیت شده نیستند. برخی مجریان نیز از نظر روحی و روانی توانایی مدیریت حوزه فعالیتشان را ندارند. وقتی کسی با این روحیه و ظرفیت مسئول پروژه‌ای می‌شود و دانش و اطلاعات فنی لازم و درک

مناسب از سرمایه، منابع و زمان و نیز ریسک پیمانکار را ندارد نمی‌تواند هماهنگ و همسنگ با او حرکت کند، در نتیجه ریسک پیمانکار و مشاور را بالا می‌برد. اگرچه بخشی از تاخیرها در اجرای پروژه‌ها به نبود منابع مالی در دستگاه دولت مربوط است اما بخشی دیگر نیز نتیجه عدم تراکم یا تمرکز تجربه در دستگاههای اجرایی و سازمانهای مجری است. متأسفانه در کشور ما نهادی برای رصد کردن و تأیید صلاحیت تشکیلات مجریان طرح‌ها وجود ندارد. حوزه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (سازمان برنامه و بودجه سابق) مشاور و پیمانکار را رصد، تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی می‌کند و برنامه

منابع مالی لازم را برای اجرای طرح‌ها در اختیار دستگاههای اجرایی می‌گذارد اما سازمانهای مجری این دستگاه‌ها را تعیین صلاحیت و رصد نمی‌کند.

کسی که سرنوشت یک پروژه را بر عهده می‌گیرد باید نسبت به امور فنی، حقوقی، مسائل اجتماعی، ضوابط مالی، قوانین بالادستی از جمله قانون محاسبات و بودجه‌های سنواتی آشنایی لازم را داشته باشد اما متأسفانه هیچ‌جا این بررسی به عمل نمی‌آید که آیا مجری به تمامی این مراحل و موارد آشناست

تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه پیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

منابع مالی اختصاص یافته به پروژه، اندک و فشار برای اتمام پروژه زیاد است. این امر از کجا نشأت می‌گیرد؟ و آیا می‌تواند ساز و کاری منطقی برای توسعه باشد؟

-اگرچه توسعه کشور قبل از انقلاب برنامه داشت اما با یک الگوی منطقی و اصولی در حال اجرا و انجام نبود. منابع مالی زیادی که از طریق افزایش قیمت نفت به دست دولت افتاد انحراف ایجاد کرد و مصائب ناشی از آن به مشکلات اجتماعی قبل از انقلاب دامن زد. بعد از انقلاب نیز مملکت ۸ سال گرفتار جنگ بود. جوانهای بسیار رشیدی را از دست دادیم، که امنیت امروز مملکت را مدیون خون آنها هستیم. اما بعد از جنگ به دلیل خسارتهای ناشی از جنگ و برای ادای دین به بازماندگان کسانی که با جان و مال خود از کشور دفاع کرده بودند، دولت‌ها توسعه را سرلوحه برنامه‌های خود قرار دادند و

سعی کردند پروژه‌های عمرانی متناسب با نیاز مردم را اجرا کنند اما از روی اشتیاق و علاقه‌ای که به توسعه سریع کشور داشتند بیشتر از توان مالی خود درگیر اجرای طرحهای عمرانی شدند. فرض بر این بود که به تدریج ساز و کارهایی تعریف می‌شود که سرمایه‌گذاری بیشتر از جانب بخش خصوصی و با هماهنگی دولت فراهم گردد اما واقعیت تحریمها و همکاری نکردن دنیای بیرون با ملت ایران، مسائل را پیچیده‌تر کرد. از طرفی بخش خصوصی نتوانست متناسب با نیاز دولت توسعه یابد، ضمن این که دولت هم فرصت پشتیبانی کارآمد از بخش خصوصی را نیافت و در نتیجه ریسک بخش خصوصی بالا رفت.

و تسلط کافی برای مدیریت دارد یا نه. این درست همان روزنه‌ای است که از آن آسیب می‌بینیم. هر چند تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت

کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه بیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

چرا علیرغم همه توصیه‌ها و انتقادهای همچنان در مناقصات ما پایین‌ترین قیمت مدنظر قرار می‌گیرد؟ آیا ایراد در قوانین، راه را برای چنین امری هموار کرده است؟

-هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

مדתهاست که دولتمردان و دستگاههای دولتی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌ها سخن می‌گویند. حال سوال اینجاست که آیا بخش خصوصی بنیه مالی کافی برای چنین امری را دارد؟

- فکر نکنید در جاهای دیگر دنیا شرکتی وجود دارند که حساب بانکی آنها، مملو از پول است و برای توسعه هزینه می‌کنند. در واقع سیستمهای مالی منظم و گردش مالی صحیح که بین آحاد مردم در سیستم بانکی و سرمایه‌گذار وجود دارد باعث به وجود آمدن سرمایه و مدیریت آن در این کشورها می‌شود. متأسفانه سیستم مالی و بانکی کشور

ما اشکال دارد. این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه سالها تجربه‌اندوژی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند. ما باید در بدو امر نظامهای مالی و بانکهای بزرگی ایجاد کنیم و پس از آن بخش خصوصی را برای

سرمایه‌گذاری دعوت نماییم. مسئولیت دولت ایجاد بستری برای توسعه کشور و تعیین ضوابط عمومی است که همه نهادها از جمله بانکها و موسسات مالی و نیز فعالان بخش خصوصی در قالب آن احساس امنیت کنند. ولی برخی مواقع دولت از این بسترسازی فراتر رفته، با دخالتهای غیر متعارف خود آسیب به بخش خصوصی زده است.

به نظر شما راهکاری برای تعامل خلاق میان پیمانکار و کارفرما وجود دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، توضیح دهید؟

-مجرى باید از نظر روانی فردی سالم و با اعتماد به نفس باشد. با این اعتماد به نفس است که برای رسیدن به درک مشترک با پیمانکار به گفتگو می‌نشیند و سعی می‌کند راههای استفاده از فضای زمان و منابع مکان را برای توسعه موزون بررسی و

کارآمد کند. کارفرمایان باید به این باور برسند که اگر بتوانند پروژه در دست اجرای خود را به درستی اداره کنند گامی موثر در اداره درست مملکت بر خواهند داشت و با همین باور وارد این بحث شوند که عوامل درگیر در پروژه چگونه می‌توانند با اجرای صحیح و به موقع پروژه به توسعه درست مملکت شتاب دهند. متأسفانه این گفتگو به دلایل مختلفی از جمله نابرابر بودن جایگاه کارفرما و پیمانکار، به درستی شکل نمی‌گیرد.

فکر می‌کنید راهی برای بهبود وضعیت پیمانکاران و مشاوران وجود دارد؟

- حرکت جهانی به سمت توسعه چشم‌انداز روشنی را به وجود می‌آورد. جوانهای ما حجم بزرگی از اطلاعات و دانش روز را دارند که توانایی‌های ذهنی و قدرت تشخیص کافی برای اداره مملکت را به آنها می‌دهد. البته به شرطی که در کنار توسعه به نقد مستمر از عملکرد خود و پیرامون خود اقدام کنند و به خود و آینده مملکت امیدوار باشند.

آیا قوانین موجود می‌تواند برای ایجاد تعامل و نظم دهی به روابط پیمانکار و کارفرما گره‌گشا باشد؟

-قانون خوب داشتن یک بحث است و خوب اجرا کردن قانون بحث دیگری است. ما در بسیاری موارد قانون خوبی داریم اما ضابطه و قانون را درست اجرا نمی‌کنیم. حتی با اجرای ناصحیح قانونهایی که به خودی خود اشکال دارند، به بدتر شدن شرایط دامن می‌زنیم. بی‌شک رعایت اخلاق حرفه‌ای، در درون خود بهبود روابط را

به همراه دارد و ظرفیتهای بزرگ دنیای پیمانکاری و مشاوران را شکوفا می‌کند. الزاماً نباید قوانین خوب را فقط دولت برای جامعه وضع کند گاهی این قوانین تحت عنوان ضوابط درون سازمانی توسط خود تشکلهای برای اعتمادسازی در بین اعضای جامعه ایجاد می‌شود یعنی می‌توان ضوابطی در جامعه وضع کرد که به اداره بهتر محیط کار و زندگی جامعه کمک کند و اصلی‌ترین نتیجه آنها نشاط برای کار و توسعه خواهد بود. متأسفانه جامعه مهندسی پیمانکار امروز نه قواعد و قوانین لازم را در درون خانواده خود دارد و نه نشاط کافی برای برقراری این ضوابط بین جامعه آنها با دنیای بیرون مهیا شده است و همین عوامل باعث پیدایش شرایط نامساعد شده است. با این وجود حفظ امید و توسعه و توجه به دانشهای روز دنیا می‌تواند با بازگرداندن این نشاط به بهبود شرایط

این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه حاصل سالها تجربه‌اندوژی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند.

دستور مقام معظم رهبری به مهندس نیکزاد

کارمندان و کارگران آنها شب عید در تنگنا نباشند". بر اساس این گزارش مقرر شد که این مطالبات از محل صندوق توسعه ارزی پرداخت شود. مطالبات پیمانکاران و عدم پرداخت آن توسط دولت در سالهای اخیر مشکلات فراوانی را بوجود آورده است. محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز اخیراً با انتقاد به عملکرد دولت در عدم پرداخت معوقات پیمانکاران از دهی ۴۰۰ هزارمیلیارد ریالی دولت به پیمانکاران خبر داده است.

سید علی لطفی زاده، معاون برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی با اشاره به جلسه مشترک مقام معظم رهبری با مسئولین در خصوص رفاه مردم در شب عید اظهار داشت: در حضور مقام معظم رهبری و تعدادی از مسئولین مطرح شده است که شب عید باید به رفاه مردم کمک کرد. وی ادامه داد: رهبری در پاسخ به طرح مشکلات و مطالبات پیمانکاران توسط نیکزاد، وزیر راه و شهرسازی فرمودند: "کلیه دهی های پیمانکاران هم باید تا شب عید پرداخت شود تا مدیران،

ایران ششمین نرخ تورم بزرگ دنیا را دارد

ایران با نرخ تورم ۲۱/۸ درصد (بر اساس این ارزیابی) رتبه ششم جهان در داشتن بالاترین نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را به خود اختصاص داده است. این گزارش خاطرنشان می کند: در مقایسه با میانگین کشورهای منطقه از بعد تورم در سال ۲۰۱۲ تورم در کشور ۳،۴ برابر میانگین کشورهای آسیای جنوب غربی است؛ از این حیث اتخاذ سیاست های پولی و مالی مرتبط با هدف گذاری کاهش نرخ تورم لازم است به ویژه اینکه رابطه مستقیمی بین تورم و درصد خانوارهای زیر خط فقر وجود دارد.

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی با بررسی موقعیت شاخص های اقتصادی ایران و جهان در زمینه نرخ تورم، تصریح کرد: ایران رتبه اول منطقه از نظر نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را دارا است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، در این گزارش فهرستی از کشورهای جهان که بیشترین نرخ تورم را در سال ۲۰۱۲ داشته اند، آورده شده است که بر این اساس کشورهای بلاروس، اتیوپی، ونزوئلا، اوگاندا، سودان، ایران، تانزانیا، جمهوری یمن، گینه، مغولستان، جمهوری تیمور شرقی و ازبکستان به ترتیب رتبه های اول تا دوازدهم را به خود اختصاص داده اند و

خانه های که به جای مصرف، انرژی تولید می کند

جدید در یک فوم استایر با ضخامت ۲۰ سانتی متر گذاشته شده است. این ماده در واقع مدل متراکمی از فوم پلی استایرن است که ویژگی های عمومی عایق بندی آن را به انتخابی محبوب برای این طرح بدل کرد. عایق گذاری مانع از توفال کوبی یا اتمام سطح بیرونی پتلی شد زیرا عمل نصب به طور اجتناب ناگزیری به عملکرد عایق آسیب می زد. به جای آن، معمار این پروژه به اسپری polyurea روی آورد که یک سطح نسبتاً سخت و ضد آب را تشکیل می دهد. این خانه دارای پنل های خورشیدی گرمایی و فتوولتائیکی است که یک اجاق چوب سوز آن را پشتیبانی می کند. ساختمان جدید همچنان بدون تهویه کننده هوای مکانیزه شده عمل می کند.

با اولویت یافتن موضوع کاهش مصرف انرژی در جهان، هم اکنون خانه های با صفر درصد انرژی مصرفی با ابتکار «پانگ سو» در کره طراحی شده است. این خانه می تواند به جای آن که انرژی مصرف کند، انرژی تولید می کند. ساختمان جدید با بودجه ۲۸۴ هزار دلار آمریکا ساخته شده و در جنوب شهر سنئول پایتخت کره جنوبی، واقع شده است. این خانه ۲۳۰ متر مربعی که Sosoljip نام گرفته، نخستین گام عملی به سوی ایجاد یک جامعه خودکفا از لحاظ انرژی عنوان شده است. اولین معیار برای طراحی این سازه، انرژی مصرفی صفر درصد بوده و مهم ترین مولفه برای عملی کردن این طرح "عایق گذاری" عنوان شده است. تمامی اسکلت بتنی تقویت شده ساختمان

بزرگراه کنار گذر جنوبی بومهن افتتاح شد

بهره برداری از این بزرگراه علی نیکزاد وزیر راه و شهرسازی و مرتضی تمدن استاندار تهران نیز حضور داشتند.

بزرگراه کنار گذر چهار خطه جنوبی بومهن به عنوان یکی دیگر از طرح های مهر ماندگار روز سه شنبه ۲۴ بهمن با حضور رییس جمهوری افتتاح شد. طول مسیر بزرگراه افتتاح شده ۹ کیلومتر و تعداد پل های خاص آن پنج عدد است. طول بزرگترین دهانه این بزرگراه ۹۵ متر و تعداد پل های تپ آن ۲۶ دستگاه است. تاریخ شروع اجرای این پروژه پانزده آذر ۸۴ و اعتبار آن برای ساخت، ۵۸۲ میلیارد ریال بوده است. عرض این بزرگراه ۲۸ متر و ضخامت آسفالت آن ۱۶ سانتیمتر است. از جمله مزایای این طرح می توان به برطرف شدن گره ترافیکی محور بومهن، فیروز کوه و قائمشهر و همچنین ۵۰۰ میلیارد ریال صرفه جویی در مصرف سوخت سالانه و ۲۰۰ میلیارد ریال کاهش میزان سوانح و خسارت جانی و همچنین کاهش زمان سفر اشاره کرد. از جمله پیمانکاران این پروژه می توان به شرکت ایران پل، شرکت هامون، شرکت بناسازان سیاهان و شرکت روبن سازه اشاره کرد. به طور متوسط ۲۹ هزار وسیله نقلیه در طول روز از این بزرگراه رفت و آمد خواهند کرد. در مراسم

ده پیشنهاد ۴۳ اقتصاددان ایرانی برای گذر از بحران

۴۳ نفر از اقتصاددانان کشور که در سال‌های گذشته با انتشار گزارش‌های متعدد، پیامد سیاست‌های غیرعلمی و زاینبار را به مسوولان گوشزد کرده بودند، در اوایل ماه‌های باقیمانده از عمر دولت دهم بار دیگر نامه‌ای سرگشاده در باب شرایط کنونی اقتصاد کشور نوشته و همه اندیشمندان کشور را به مشارکت فکری در چاره‌جویی برای برون رفت از وضعیت دشوار کنونی دعوت کرده‌اند. به گزارش دنیای اقتصاد، به اعتقاد این اساتید اقتصاد که در میان آنها نام افرادی چون: دکتر محمد سناری فر، دکتر محسن رنایی، دکتر بهروز هادی زوز و دکتر حسین عبده تبریزی نیز به چشم می‌خورد، تداوم سیاست‌های گذشته به هیچ وجه در جهت منافع نظام و ملت ایران نیست و از این رو مسوولان ارشد نظام باید به بازنگری اساسی در رویکردهای گذشته و کنونی اقدام کنند. این اقتصاددانان متذکر می‌شوند که بیم آن وجود دارد که استمرار این وضعیت در دراز مدت به تعارضات اجتماعی و سیاسی منجر شود. در نامه مذکور، اساتید اقتصاد ضمن برشمردن مشکلات و چالش‌های پیش روی کشور در شرایط کنونی، ۱۰ پیشنهاد نیز به منظور بهبود وضعیت و برون رفت از وضعیت فعلی ارائه داده‌اند.

محیط بازدارنده کسب و کار

یکی از موانع بزرگ رونق فعالیت‌های خصوصی در ایران نامساعد بودن محیط کسب و کار است. در این نامه، با اشاره به رتبه پایین ایران از نظر فضای کسب و کار در سطح منطقه‌ای و جهانی، از بی‌توجهی دولت به این مسأله انتقاد شده است. در این خصوص آمده است: رتبه کشور از نظر محیط کسب و کار در سال ۱۳۹۱ به ۱۴۵ کاهش یافت، این در حالی است که در چند سال گذشته کشور کوچک گرجستان توانسته در سایه اقدامات اصلاحی رتبه خود را به مقام نهم در سطح جهانی ارتقا دهد. مجلس شورای اسلامی بالاخره با تاخیر به این موضوع توجه کرد و به رغم مخالفت دولت در سال ۱۳۹۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را به تصویب رساند، در قانون برنامه پنجم توسعه نیز موادی به این موضوع اختصاص یافت، اما عملاً گام مؤثری در این جهت برداشته نشد. در بخش دیگری از نامه اساتید اقتصادی، از مسائلی نظیر: بهره‌گیری نادرست از عایدات نفتی و بروز بیماری هلندی، سیاست مالی انبساطی و تخصیص نامناسب منابع بخش عمومی، سیاست نامناسب پولی و اعتباری، اجرای عدالت اجتماعی و در نهایت تنش در مناسبات بین‌المللی و تحریم‌های اقتصادی، به عنوان مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران در خلال سال‌های اخیر یاد شده است.

پیشنهادهایی برای تغییر وضع موجود

اما این تحلیلگران اقتصادی به دنبال برشمردن مشکلات، پیشنهادهایی نیز برای برون رفت از وضعیت کنونی ارائه داده‌اند، پیشنهادهایی که مستلزم تغییرات اساسی در نگرش مسوولان به وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور و همچنین موقعیت بین‌المللی است. این اقتصاددانان معتقدند، وضعیت کنونی تا حدود زیادی خود محصول راهبردها و سیاست‌های گذشته است. در وضعیت کنونی چنین به نظر می‌رسد که احتمال وقوع تحول اساسی در نگرش‌ها و راهبردها و سیاست‌ها، هر چند اندک، اما به ضرورت تاریخی بیش از گذشته است. براین اساس پیشنهادهایی با این محورها ارائه شده است: ۱- ورود نامزدهایی در انتخابات ریاست‌جمهوری که دارای هوشیاری و بصیرت کافی به دنیای سیاست و اقتصاد باشند، ۲- تلاش در جهت تنش‌زدایی در مناسبات بین‌المللی و حل مسائل هسته‌ای کشور، ۳- احیای نقش نظارتی مجلس و نهادهای مدنی بر دولت و التزام آن به قانون، ۴- الزام دولت به رعایت جایگاه قانونی و رسالت صندوق توسعه ملی، ۵- احیای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و حفظ استقلال آن، ۶- استقلال بانک مرکزی و هدف‌گذاری تورم، ۷- بهبود محیط کسب و کار، ۸- مبارزه با فساد مالی و اداری در دستگاه‌های دولتی و نظام بانکی کشور، ۹- تعویق اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها و ۱۰- تنظیم برنامه گذار از بحران اقتصادی. در بخش پایانی این نامه عنوان شده است: هیچ برنامه و سیاست دولتی به سرانجام مطلوبی نخواهد رسید مگر آنکه نه تنها جامعه در مورد ضرورت و اهمیت آن توجیه باشد بلکه انگیزه و اعتماد کافی برای مشارکت در آن نیز وجود داشته باشد. بدون همراهی و مشارکت مردم در سیاست‌های عمومی اتخاذ شده از سوی حاکمیت، این سیاست‌ها یا به شکست می‌انجامند یا به صورت ناخوشایندی ظاهر گریزناک و پرهیزنده خواهند شد.

در ابتدای این نامه با اشاره به جهش کم سابقه درآمدهای نفتی کشور در خلال هشت سال اخیر (۱۳۹۱-۱۳۸۴) عنوان شده که، در این دوران انتظار می‌رفت دولت با بهره‌گیری از این فرصت و مدیریت بهینه منابع عظیم ارزی و ریالی که در اختیار دارد، بتواند اقتصاد کشور را از فروبستگی ناشی از رکود-تورمی درآورد و به مسیر رشد اقتصادی بالاتر، نرخ‌های تورم و بیکاری پایین‌تر و بهبود عدالت اجتماعی هدایت کند، اما تسلط نگاه غیرعلمی به تدابیر نادرستی انجامید که این فرصت را از کف اقتصاد ایران ربود و اقتصاد کشور را مدت‌ها پیش از تشدید تحریم‌ها به دام رکود-تورمی تازه‌ای درآورد. در این نامه تصویری از واقعیات اقتصادی کشور به رشته تحریر درآمده و مطرح شده: در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه چهارم توسعه کشور (۱۳۸۸-۱۳۸۴) رشد تولید ناخالص داخلی به میزان ۸ درصد در سال پیش‌بینی شده بود، اما در عمل، با وجود عدم یکنواختی آمارها، نرخ رشد اقتصادی بسیار کمتر از آن شد به گونه‌ای که در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب به ۸/۰ و ۳ درصد رسید. هر چند در سال ۱۳۸۹ به علت جهش‌های بی‌سابقه در درآمدهای نفتی کشور رشد اقتصادی بهبود یافت و به ۵/۸ درصد در سال رسید، اما این وضع دوام نیاورد و عملکرد اقتصاد کشور در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ رو به وخامت گذاشت.

این تحلیل کارشناسان اقتصادی می‌افزاید: در برنامه چهارم پیش‌بینی شده بود نرخ متوسط تورم ۹/۹ درصد در سال شود، اما بر اساس آمار رسمی، تورم در دوران برنامه چهارم به‌طور متوسط به ۱۶/۱ درصد رسید، این نرخ در دو سال بعد یعنی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به ترتیب ۱۲/۴ درصد و ۲۰/۶ درصد شد. آخرین گزارش بانک مرکزی حاکی از آن است که نرخ تورم در یک‌ساله منتهی به پایان دی ماه سال ۱۳۹۱ به ۲۸/۷ درصد رسیده است. انتظار می‌رود در ماه‌های باقیمانده سال هم نرخ تورم سیر صعودی بپیماید. برآورد بانک مرکزی برای مجموع سال ۱۳۹۱، تورم ۳۲ درصدی است. اقتصاددانان کشور در نامه خود به موضوع نرخ بیکاری و وضعیت اشتغال نیز اشاره داشته و در این خصوص با تاکید بر اینکه آمارهای رسمی در مورد نرخ بیکاری چندان قابل اتکا نیست، مطرح شده: با این وصف گزارش مرکز آمار ایران حاکی از آن است که میانگین نرخ بیکاری در سال ۱۳۸۹ معادل ۱۳/۵ درصد و در میان جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال ۲۵/۵ درصد بوده است. گزارش صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۹ حاکی از آن است که ایران در میان ۱۷ کشوری که در تدوین سند چشم‌انداز مورد توجه و مقایسه بوده‌اند، بالاترین نرخ بیکاری را داشته است. اطلاعات ارائه شده توسط وزارت کار بیانگر آن است که در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۷۵۰ واحد صنعتی دچار اختلال در تولید شده و ناگزیر خواهند شد نیروی کار خود را تعدیل کنند. به این ترتیب چنین به نظر می‌رسد که ظرف یکسال آتی تعدادی از شاغلان موجود بخش صنعت به خیل بیکاران پیوندند. بدیهی سنگین حدوداً ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت به نظام بانکی و بخش خصوصی، موضوع دیگری است که تحلیلگران اقتصادی در نامه خود به آن اشاره کرده و متذکر شده‌اند که به تبع این شرایط، دولت بعدی نه تنها باید با تنگنای ارزی حاصل از تحریم‌ها و کاهش درآمد مالیاتی ناشی از رکود اقتصادی دست و پنجه نرم کند، بلکه باید بار بار پرداخت بدهی‌های سنگین دولت فعلی را نیز بر دوش کشد.

این نامه به امضای این استادان اقتصاد رسیده است: دکتر تقی ابراهیمی سالاری، دکتر نعمت‌اله اکبری، دکتر صادق بختیاری، دکتر لطفعلی بخشی، دکتر فاطمه بزازان، دکتر حمید بهمن‌پور، جهان‌میر پیش‌بین، دکتر حسن تحصیلی، دکتر مهدی تکیه، دکتر محمد مهدی جهرمی، مرتضی جبینی، دکتر سید محمد حسینی، دکتر محمود ختائی، دکتر جعفر خیرخواهان، دکتر محسن رنایی، دکتر محمود دانشور کاخکی، دکتر عبدالحسین ساسان، دکتر محمد سناری فر، دکتر بهرام سبحانی، محمدتقی سیدصدر، دکتر

هوشنگ شجری، دکتر پرستو شجری، دکتر مصطفی شریفی، دکتر حسین صادقی، دکتر علی صادقی تهرانی، دکتر حسن طائی، دکتر عبدالله طاهری، دکتر رضا عاصی، دکتر حسین عبده تبریزی، دکتر عباس عصار، دکتر مصطفی عمادزاده، حسن غضنفری، دکتر عبدالرسول قاسمی، دکتر علی قنبری، دکتر زهرا کریمی، محمدولی کیانمهر، دکتر سیدابوالقاسم مرتضوی، سیدمحمد حسن مصطفوی، دکتر سید مهدی مصطفوی، حجت‌اله میرزائی، دکتر عبدالعلی منصف، دکتر علیرضا ناصری و دکتر بهروز هادی زوز.

کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱

اشاره:

انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۱۳۹۱ فعالیتهای صنفی و حرفهای خویش را با شتاب بیشتری تداوم بخشید و برای بررسی و برون رفت از مشکلات مبتلابه مکاتبات بسیاری با سازمانها و نهادهای ذیربط و ذینفعان امور ساخت و ساز حوزه صنعت ساختمان سازی انجام داد. در طی سالی که گذشت نشستها، میزگردها، همایشها و جلساتی با حضور حرفه‌مندان بخش مهندسی پیمانکاری برگزار شد. این تعامل و تامل در بسیاری از موارد آثار مثبتی داشته است و در آینده نزدیک نیز آثار مثبت پاره‌ای از آنها نمودار خواهد شد. جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران بخشی از تلاش‌ها و کوشش‌های انجام شده را با عنوان کارنامه فعالیتهای انجمن در سالی که گذشت به شرح ذیل ارائه می‌دهد.

- دیدارهای اعضای نهاد تعامل با نمایندگان شورای عالی فنی و گردهمایی اجتماع مدیران تراز اول شرکتهای عضو انجمن شرکتهای ساختمانی برای مشورت درباره نحوه دریافت مطالبات و استفاده از خرد جمعی برای دستیابی به راههای روشمند و قانونی برای ماندگاری و پایداری شرکتهای عضو

- دیدار با نماینده انجمن ماشین‌آلات و ساختمانی و معدنی اسپانیا

- شرکت فعال در دومین همایش سد و تونل ایران که ۲۴ مهر برگزار شد و برگزاری سومین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث ایران به عنوان بزرگترین رویداد توسعه‌ای بخش خصوصی کشور، ۱۸ و ۱۹ آذرماه و پوشش گسترده خبری آن در ماهنامه پیام آبادگران

- دیدار اعضای هیأت مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی و منتخبین اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی، مهندسی و صنایع انرژی با رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

لازم به ذکر است دستاوردهایی مانند تصویب قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری و ... محصول تلاش مشترک انجمنها و تشکلهای در این مقطع بوده است.

- پاسخ به مکاتبات نهادها و سازمانهای دولتی ذیربط در امور صنعت پیمانکاری ساختمانی و مکاتبه با آنها در انعکاس مطالبات قانونی و پیشنهادهای راهبردی

- تهیه و توزیع سالنامه سال ۹۱ انجمن شرکتهای ساختمانی -تقدیر معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی از مدیران ارشد انجمن شرکتهای ساختمانی در ارتباط با همکاری فعال در طی نشستهای مربوط به حرفه‌مندان مجری پروژههای عمرانی کشور و ارائه نقطه نظرات و انتقال تجربیات خویش در راستای منافع ملی کشور و برون رفت از شرایط ویژه کنونی

-تشکیل کمیته و شورای پیگیری مسائل طرحهای اجرایی پیمانکاران و سازندگان پروژه‌های عمرانی کشور (اردیبهشت)

-میزگردهای مشترک اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی با معاون وزیر راه و شهرسازی برای مشارکت در نوسازی بافتهای فرسوده (خرداد) ادامه پیگیری مصوبات آن به منظور عملیاتی و اجرایی کردن آن در آبان ماه

-برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت دوم انجمن (تیر)

-برگزاری مجمع عمومی فوق العاده و عادی شرکت تعاونی شرکتهای ساختمانی (تیر)

- برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت اول شرکت تضمین (تیر)

- برگزاری جلسات کمیسیون اقتصادی انجمن با اعضای بانکهای اقتصاد نوین، بانک سپه، بانک صادرات، با مدیران بانک دی بانک خاورمیانه

گزارش عملکرد یکساله نشریه پیام آبادگران

در سالی که گذشت کمیسیون انتشارات با حضور اعضای کمیسیون انتشارات و همکاران این بخش تلاش خود را در جهت ارتقای کیفی و کمی نشریه به عمل آوردند. تمام تلاشهای صنعتی و گردهمایی‌های انجمن و سایر انجمنهای ذریبط را با درج در نشریه اطلاع‌رسانی کردند و پروژه‌های مهم اجرا شده در کشور را با شرح و بسط کافی به آگاهی جامعه رساندند. با توجه به جمع‌آوری مقالات ارزشمند همکاران صنعتی، فرهیختگان و دانش پژوهان ماهنامه ما ثمره تلاش یک ساله خود را تقدیم خوانندگان و اعضای صنف می‌نماید.

در شماره‌های مختلف پیام‌آبادگران علاوه بر انعکاس اخبارمیزگردها، گردهماییها و همایشها گزارشهای ماهانه کمیسیونهای انجمن، مکاتبات انجمن با نهادهای ذریبط و اخبار صنعت ساختمان در کشور انعکاس یافته بود. علاوه بر این سلسله مطالبی با عنوان نگاه اجمالی به ادبیات اقتصادی، محیط زیست و پاکرد در شماره‌های مختلف چاپ می‌شد که مشروح آنها به این ترتیب است:

- نظرسنجی و مصاحبه با اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی
- درج مقاله‌های صنعتی و حرفه‌ای مدیران و حرفه‌مندان مهندسی پیمانکاری در ماهنامه پیام آبادگران

درج مقاله‌های صنعتی و حرفه‌ای اعضای کمیسیونهای مختلف انجمن - تهیه و درج مصاحبه‌های اختصاصی با حرفه‌مندان و مسئولان صنعت احداث از جمله: مهندس احمد افطسی، مهندس محمد هاشمی صدرایی، مهندس حسن سعادت‌مند، مهندس بیژن سعیدآبادی، مهندس نصرت‌الله خوانساری، مهندس عبدالمجید سجادی نائینی، دکتر عقلی، مهندس حسین چهرآزاد، مهندس فرخ جمالی، مهندس علی اکبر مقیمی آذری، مهندس احمد دولتخواهی، مهندس منوچهر شکوفی، مهندس غلامرضا قاضی‌زاده، مهندس ملکبانی فرد، مهندس محمد عطاردیان، مهندس سالار علیاری، مهندس فروغی، مهندس طیب‌زاده و ...

چاپ سرمقاله‌هایی با عناوین مختلف از جمله: آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه‌های عمرانی کشور، آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، شرایط اضطراری شرکتهای پیمانکار پروژه‌های عمرانی توجه ویژه دولتمردان را می‌طلبد، نقش شرکتهای مهندسی پیمانکار پروژه‌های عمرانی، ادغام وزارتخانه‌ها، ضعفها، قوتها، تهدیدها و فرصتهای فراروی آن در بهبود فضای کسب و کار در ایران، نمایندگان دوره نهم مجلس شورای اسلامی، تأثیر روند پرشتاب افزایش قیمت مواد و مصالح بر پروژه‌های عمرانی انتظارات صنعت احداث، نقش طرحهای زیربنایی در اشتغال‌زایی، درخواست شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، ضرورت تعریف و تفکیک حوزه قانونی و جغرافیای اقتصادی فعالیت بخش خصوصی در چارچوب منافع ملی

برگزاری کنفرانس مطبوعاتی با عنوان شرایط اضطراری پیمانکاران بخش خصوصی (خرداد) - برگزاری میزگردی برای بررسی تأثیر شرایط کنونی بر میزان تخصیص بودجه عمرانی کشور با حضور آقای بیژن رحیمی دانش و دکتر محمود جامساز - گزارش همایش شورای ادواری کانون سراسری در کرمان، گزارش از همایش سراسری بررسی مسائل و مشکلات متلبابه جامعه پیمانکاری کشور (آذر)

- تهیه و چاپ گزارش از مجامع عمومی و دیدارهای اعضای کمیسیون اقتصادی با نمایندگان بانکهای مختلف

- درج نامه مهندس نادر عطایی به برابیان تریسی

-تهیه گزارش از انتخابات شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنعتی و حرفه ای کشور و بقیه انجمنهای مرتبط به انجمن شرکتهای ساختمانی

- پوشش همایش صنعت احداث و مصاحبه اختصاصی با دکتر نهبان‌دیان رئیس اتاق بازرگانی ایران، مهندس لطفی‌زاده معاون وزیر و رئیس کارگروه فناوری اطلاعات وزارت مسکن و شهرسازی، مهندس احمد خرم وزیر پیشین راه و شهرسازی، دکتر بهمن و کیلی مدیرعامل بانک توسعه صادرات، مهندس هرمزد رامینه رئیس منتخب دوره چهاردهم شورای مدیریت جامعه مهندسان مشاوران

- و ....

کمیسیون انتشارات معتقد است هر آنچه انجام شده می‌توانست کامل‌تر نمایان شود و این در صورتی تحقق می‌یابد که شما عزیزان دست یاری دراز شده ما را به سمت خود به گرمی بفشارید و با ارسال مطالب، مقالات، و اظهارنظرهای ارزنده و سازنده خویش، ما را در پربار شدن این نشریه یاری رسانید.

آیت الله ماضی رهنمایی در دیدار با نمایندگان بخش خصوصی عنوان کرد: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در دیدار با نمایندگان بخش خصوصی عنوان کرد: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است

چهارمین گزینش هیئت مدیره انجمن

بررسی هیئت مدیره انجمن مهندسی صنایع احداث

گزارش همایش شورای ادواری کانون سراسری در کرمان

گزارش همایش صنعت احداث

گزارش کمیسیون اقتصادی و بانکها

- استفاده از نظرات مشاوران مالی و بانکی .
- بررسی وضعیت بولتن خبری کمیسیون و تقویت آن.
- تمرکز همکاری با یک بانک و الگو نمودن خدمات بانک هدف
برای استفاده از تسهیلات دیگر بانکها به نحو شایسته برای اعضا
این گزارش توضیح مختصری از فعالیتهای کمیسیون اقتصادی
و بانکها را با تقسیم به چهارم بخش ذیل باسحضار می‌رساند
۱- بخش اول: بانکها- موضوع همکاری با بانکها و پیگیری
توافقات با بانکهای تجاری در خصوص اختصاص خطوط اعتباری
به اعضا انجمن در این خصوص با بانکهای مختلف نشست
مذاکره شد که باختصار بیان میگردد:
۱-۱ نشست با نمایندگان بانکداری شرکتی بانک اقتصاد
نوین. در نشست با نمایندگان دفتر بانکداری شرکتی واحد مرکز
تهران ضمن بررسی موضوع بانکداری شرکتی، بانکداری پروژه
ای نیز بعنوان پیشنهاد ویژه کمیسیون اقتصادی مطرح و اعضا
کمیسیون به شرح و توضیح خواسته خود و مزایای این مورد
برای بانک و شرکتهای پیمانکاری را بیان نمودند که گزارش

کمیسیون اقتصادی و بانکها در طول سال ۹۱ با حضور اعضا
خود آقایان مهندسین دادمان، مسعودی، عارف آذر، علی اصغر
گل سرخی، عزیزی، ظاهری، سبوحی، افقهی، سیدین و تکلی با
تشکیل ۲۰ جلسه در راستای رسیدن به اهداف از پیش تعیین
شده خود که منطبق با برنامه‌ها و اهداف انجمن بوده در مسیر
حل مشکلات و معضلات اقتصادی صنف با ارائه پیشنهادات
موثر و مناسب برای بهبود شرایط اقتصادی و فضای کسب و کار
اعضا انجمن اقداماتی انجام داده و موضوعاتی نیز در دستور کار
خود دارد. کمیسیون پس از بررسی گزارش عملکرد سالیانه
خود، مصمم شد با رویکرد اجرایی و مشخص نمودن خروجی
از دستاوردهای کمیسیون فعالیت‌های خود را با مولفه‌های
زیر تقویت نماید.

- بررسی و اجرایی نمودن مصوبات کمیسیون در جهت حل
مشکلات صنف و اعضا در حد توان .
- تلاش برای هماهنگی عملکرد سایر گروههای ذیربط با
کمیسیون جهت تقویت و بالا بردن راندمان کار کمیسیون.

- عدم توان پرداخت مطالبات شرکتهای مهندسی (پیمانکاران) توسط دولت با بودجه فعلی .

- اجرایی نبودن واگذاری زمین و اوراق مشارکت و غیره به پیمانکاران به جای مطالبات معوق بنا بدلائل مختلف.

- پیش بینی ارقام بودجه درست نیست و برای جذب اعتبارات آن ناپیوستگی حساب باز کرد .

- جابجایی حساب از طرحهای عمرانی با هزینههای جاری دولت، هزینه های جاری جزو هزینه هایی است که بایستی پرداخت شود و در واقع دولت بر عکس عمل می کند و با فروش نفت هزینه های جاری را تامین می کند در صورتی که اولویت با بودجه های عمرانی است و به شرکتهای عضو توصیه شد با احتیاط کامل در مناقصات وارد شوند.

بررسی احکام بودجه سال ۹۱ مرتبط با فعالیت های اقتصادی از دیگر دستور جلسات کمیسیون بود.

اعضاء کمیسیون در خصوص مواد مرتبط با فعالیت های اقتصادی قانون بودجه سال ۹۱ بحث و تبادل نظر نمودند ظرفیت های ماده ۱۰۲ قانون بودجه و روش تامین سرمایه آن من الجمله B.O.T، B.O.O بررسی شد. تلفیق قوانین با ماده ۱۰۲ قانون بودجه ۹۱ جهت عملیاتی و اجرائی نمودن نیز از مواردی بود که اعضا به آن اشاره داشتند. که پس از بحث و بررسی موارد پیشنهادی برای عملیاتی کردن روش های فوق که در قانون بودجه ۹۱ آمده است بشرح زیر بعنوان نظر کمیسیون به هیات مدیره محترم انجمن ارائه شد. تحقق موارد چهار گانه پیش بینی شده در قانون پیشنهاد می شود:

۱- تامین منابع مالی بطریقه ارائه سهام کارخانه ها و شرکتهای ممتاز از طریق اقدام در بکارگیری کارگزاران بورس و فروش سهام فوق و سپس پرداخت مبالغ تامین شده به پروژه های عمرانی

۲- اوراق مشارکت مورد اشاره در قانون چنانچه از طریق بانکها مبادله و منتشر گردد، مورد قبول پیمانکاران میتواند قرار گیرد.

۳- اموال و املاک دستگاههای اجرایی از طریق سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و یا سازمان قانونی مشابه مورد فروش قرار گرفته و مبالغ دریافتی به پروژه ها اختصاص یابد.

۴- ارائه لیست پروژه های قابل واگذاری بصورت عمومی (فراخوان) برای قطعیت یافتن امکان استفاده از ظرفیت دیده شده در قانون. بغیر از مواردی فوق موارد دیگری نیز مطرح و به عنوان روش عملیاتی پیشنهاد گردید:

الف- بدهی معوق شرکتهای بانکی کشور حداقل برای ۵ سال استمهال و جرائم نیز بخشوده شود و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته خارج نمایند و پیشنهاد گردید ماده ۲۹ قانون بودجه سال ۹۱ به بانکهای خصوصی نیز تسری یابد .

ب- بدهی های پیمانکاران به سازمان امور مالیاتی کشور (اعم از مالیات مستقیم، تکلیفی و مالیات برارزش افزوده) را با مطالبات ایشان از کارفرمایان پروژه ها تهاتر و جرائم این موارد نیز مشمول بخشودگی کامل قرار گیرد

بخش سوم: بررسی فضای کسب و کار و بیان مشکلات فعلی اعضا در بخش تامین منابع و بودجه و راهکارهای برون رفت

کامل این جلسه در نشریه آبادگران به چاپ رسید.

۱-۲ نشست با نمایندگان بانک سپه، در این جلسه کمیسیون با بیان اینکه در صدد تعاملی در سطح اعضاء انجمن شرکتهای ساختمانی با بانکهای کشور برای تامین نیازها و رفع مشکلات اعضاء این صنف است پیشنهاد خود را مطرح نمود که اساس پیشنهاد کمیسیون این است وقتی شرکتهای وارد یک پروژه می شوند با بانک انحصاری وارد کار شده و همه خدمات را از جمله ضمانت نامه ها، تسهیلات و گشایش اعتبار را از صفر تا ۱۰۰ پروژه از آن بانک اخذ کنند متن کامل مذاکرات این نشست در شماره ۲۹۹ ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۳ نشست با معاونت کل بازاریابی و خدمات مشتریان بانک صادرات نیز از جمله برنامه های کمیسیون بود که جهت ایجاد ارتباط فی مابین اعضاء و بانک با ارائه پیشنهاد بانکداری پروژه های و دریافت تسهیلات بهتر و تعریف جدیدی از روابط نظرات مطرح گردید که متن کامل مذاکرات این نشست در ماهنامه آبادگران جهت اطلاع منتشر گردید.

۱-۴ نشست با آقای دکتر عقیلی و نمایندگان بانک خاورمیانه نیز از جمله نشستهای کمیسیون اقتصادی و بانکهای انجمن بود که جهت ارائه نظرات و پیشنهادات انجمن و راههای همکاری با بانک مطرح و بررسی شد. متن کامل این نشست در ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۵ نشست با معاونت بازاریابی و معاونت اعتبارات و مدیران بانکداری شرکتی بانک دی و مشاور مدیر عامل از جمله برنامه های کمیسیون بود که پس از ارائه پیشنهادات و مباحث مطرح شده بین طرفین مقرر شد که جهت تخصیص خط اعتباری با مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال برای اعضاء تسهیلاتی را در مقابل صورت وضعیت ها و تاییدات کارفرمایان و ذیحسابی ها پرداخت گردد. که این موضوع منجر به عقد تفاهم نامه گردید و به امضاء نمایندگان طرفین رسید و مطابق پیش بینی تفاهم نامه کارگروهی بمنظور اجرایی نمودن آن تشکیل و پیگیری امور را می نماید که این موضوع در حال اقدام جدی از سوی انجمن و بانک می باشد.

بخش دوم: شناسایی فرصت ها و ظرفیتهای موجود در بازار سرمایه و روش های تامین و تجهیز منابع ساخت پروژه ها برای ارتقاء توانمندی اعضاء با توجه به بودجه های عمرانی با استفاده از نظر مشاوران

جهت بررسی احکام قانون بودجه سال ۹۱ از آقای رحیمی دانش کارشناس خبره بودجه دعوت گردید. خلاصه ای از نظرات مطرح شده بدین شرح بود:

لازم است تغییراتی در روال اجرای برنامه‌های عمرانی پیش‌بینی گردد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

الف: عدم ایجاد تعهد بیش از تعهدات موجود تحت هر عنوان از جمله طرح یا پروژه یا فاینانس.

ب: تعیین تکلیف پروژه‌های عمرانی موجود بر اساس موازین قراردادی با شرایط اعلام شده

ج: تعیین تکلیف پرداخت‌ها که تداوم انجام پروژه‌ها نیازمند تامین به موقع منابع مالی جهت پیمانکاران می باشد.

بخش چهارم بولتن خبری: کمیسیون با ایجاد بولتن خبری در خصوص اطلاع رسانی از آخرین اخبار اقتصادی و تحولات در ضوابط و شرایط و روش‌های اجرائی و خدمات بانکی که از سال پیش در دستور کار داشته و در حال انجام است جهت ارتباط فعال با اعضا و انتقال اخبار و اطلاعات از سوی انجمن درصدد تقویت روابط فیما بین انجمن و اعضا نیز می باشد.

در پایان ضمن تشکر از اعضای محترم کمیسیون که وقت خود را به حضور در جلسات اختصاص دادند، امید آن داریم در سال جدید نیز با استعانت از خداوند متعال و با حمایت هیات مدیره محترم و دبیر محترم انجمن اقداماتی به سهم کمیسیون جهت استفاده همکاران و صنف داشته باشیم.

از آن- با توجه به بررسی موارد و مصوبات قبلی و اقدامات لازم برای سال جاری مواردی که در وضعیت فضای کسب و کار فعلی پیمانکاری و راههای برون رفت از این تنگناها می باشد سه محور اقتصادی مهم مورد توجه قرار گرفت:

- ۱- اتحاد در صنف برای تامین حقوق اولیه
- ۲- رویکرد به فعالیت های دیگر
- ۳- تغییر اتکا به منابع مالی دولت و حرکت در جهت تامین منابع مالی پروژه‌ها

با توجه به بررسی مشکلات پیمانکاران در شورای هماهنگی شکل ها و جلسات با معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری بنا به دستور هیات مدیره محترم انجمن مبنی بر بررسی این موضوع در کمیسیون اقتصادی و بانکها، این کمیسیون در جلسات خود موضوع را بررسی و نظرات خود را اعلام نمود که خلاصه‌ای از آن بدین شرح می باشد با توجه به عدم پوشش بودجه عمرانی دولت و بدهی های معوق نهادهای دولتی به پیمانکاران و عدم تامین منابع مالی پروژه‌ها و به تبع آن تحلیل رفتن بنیه مالی پیمانکاران و نبود شرایط مساوی در صحنه رقابت با پیمانکاران بزرگ (شبه دولتی) در مناقصات و عدم پرداخت به موقع صورت وضعیت ها، عدم اعلام بهنگام شاخص های تعدیل و پرداخت های مربوطه در کنار افزایش بی سابقه قیمت کالا و مصالح ساختمانی طی دو سال اخیر و تلاش پیمانکاران در انجام به موقع تعهدات خود به کارفرمایان و تامین کنندگان کالاها و هزینه های مالی مترتب بر آن و افت ارزش پول که فعالان این صنف معادل درصد ناچیزی از هزینه های انجام شده خود در فصول قبل را دریافت می نمایند پیمانکاران را به شدت در تنگنای مالی قرار داده است و از اهم مشکلات پیمانکاران می باشد. برای خروج از چالش ایجاد شده

گزارش سالیانه کمیسیون عضویت

کمیسیون عضویت با حضور اعضای خود آقایان مهندس پور شیرازی، مهندس عصر آزاد، مهندس عارف آذر در طول سال ۹۱ درخواستهای ارجاع شده به کمیسیون برای عضویت در انجمن شرکتهای ساختمانی را بررسی نمود و شرکتهای ذیل پس از بررسی در کمیسیون عضویت، عضویتشان توسط هیات مدیره محترم مورد تایید و تصویب قرار گرفت.

ردیف	نام شرکت	تاریخ عضویت	مدیر عامل
۱	بناب سد	۹۱/۱/۲۶	مهندس فرامرز زریاعی
۲	پرشیا اینیه آریا	۹۱/۲/۳۰	مهندس ارسام ناطمی
۳	مدیریت توسعه گر ساختمان	۹۱/۳/۲۰	مهندس سید محمد میری
۴	ایستا پای	۹۱/۴/۱۰	خانم مهندس زهرا امینی
۵	زرف کار جم	۹۱/۴/۱۰	مهندس مجید عامری
۶	ژالکه	۹۱/۵/۱۴	مهندس علیرضا فرامرزی
۷	ماراب ماهید	۹۱/۶/۱۸	مهندس علی عساری
۸	لاوین	۹۱/۱۰/۲	مهندس علیرضا طالبی
۹	برج سازان شایان اسپادانا	۹۱/۹/۲۲	مهندس مهران عتیقه چیان
۱۱	نماد سازه جنوب	۹۱/۱۰/۲	مهندس حسین ممبینی
۱۲	صمیم ساخت کیلان	۹۱/۱۰/۹	مهندس علی گرمی نسب
۱۳	ر آورا	۹۱/۱۲/۵	مهندس یابک ملکی
۱۴	سازه های پل	۹۱/۱۲/۵	مهندس جعفر اختری

گزارش کمیسیون فنی

سرفصلهای مورد بررسی کمیسیون به شرح زیر تعیین و با برگزاری جلسات هفتگی کمیسیون و تشکیل کارگروههای مرتبط موضوع و نظارت بر عملکرد آنها، با حضور اعضای کمیسیون فنی آقایان مهندسان: **ابراهیم شریعت، بهمن دادمان، علی تاهباز صالحی، کاظم عارف آذر، یحیی خاوران، مجید شیخ بهائی، دکتر گلابتونچی، احسان طاهری، شعبان یوسفیان، علی روزی طلب، محمود رضا همیری، افشین جم، ایرج بزرگزاده، غلامرضا شفیع پور، ناهید شوقی** و استقبال اعضای جدید جهت همکاری و مشارکت در اقدامات مربوط به کمیسیون فنی و با حضور آقایان مهندسان: **سیروس پشتون، هوشنگ آرزو، پرهام موحد، رضا جامی، امیر حسین دلپذیریان، حسین یزدانی، محمد تکلی، علیرضا فرزانهگان**، اقدامات به شرح زیر انجام گردید.

۱- شاخصهای تعدیل

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۳- بررسی نرخ قراردادهای مسکن مهر

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۵- انجام خدمات داوری

۶- بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

۸- مشارکت در جلسات اجلاس کمیسیون ملی استاندارد مهندسی ساختمان و مصالح و فرآورده های ساختمانی و ارائه نظرات

۱- درارتباط با شاخصهای تعدیل

۱-۱ بررسی و کنترل شاخصهای اعلام شده و در مواردی که شاخصها دارای مغایرت بوده، بررسی های تکمیلی انجام و در خواست اعمال اقدامات اجرائی و اصلاحی به عمل آمده است،
۱-۲ دریافت اطلاعات آماری از اعضا، پالایش اطلاعات و استفاده در ارائه اطلاعات نرخ عوامل به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی،

۱-۳ تهیه شاخصهای پیشنهادی سه ماهه های سال ۱۳۹۱ بر اساس اطلاعات پروژه های نمونه در رشته های مرتبط،
۱-۴ اقدام در ایجاد فرآیند تولید شاخص های تعدیل و فهرست های بها،

۱-۵ مقایسه نموداری شاخصهای پیشنهادی در کنار شاخصهای بانک مرکزی و مرکز آمار و تحلیل نتایج کسب شده،

۱-۶ بررسی نحوه دریافت اطلاعات موثر در محاسبه نرخهای مبنا با مشارکت شرکت ارائه دهنده خدمات و به طرق زیر:

- در مورد تعیین نرخ ماشین آلات با هماهنگی انجمن راهسازان، قیمت های بازار و نرخهای مورد عمل اعضا، اقدام می گردد.

- نرخ پایه مربوط به نیروی انسانی براساس ضوابط وزارت کار تعیین می گردد

- نرخ مصالح با اقدامات میدانی به توسط شرکت ارائه دهنده خدمات و اطلاعات اسناد خرید اعضا

۱-۷ نظارت بر عملکرد کارگروهها

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۲-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص ضریب بالاسری که در برگزیده هزینه انجام کار در شرایط فعلی و شامل هزینه خدمات فنی و HSE و تهیه و کنترل برنامه انجام کار و سایر خدمات باشد، ضمن بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای همکاران، بررسی مبانی هزینه ها و عدد گذاری و انجام محاسبه در رشته های مختلف، اینک در دست اقدام است.

۳- بررسی نرخ ساختمانهای مسکن مهر

۳-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص نرخ قراردادهای مسکن مهر و چگونگی آن با نرخهای فهرست بها و نرخ روز، بر اساس گزارش های ارائه شده درارتباط با نقشه و مشخصات اجرائی و هزینه های بعمل آمده از اقدامات مهم کمیسیون فنی بوده است.

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۴-۱ ادامه بررسی تجزیه بهای ابنیه سال ۱۳۹۰ سازمان و ملاحظه مغایرتهای بنیادی و نتیجه بدست آمده مبنی بر اینکه لزوم تهیه تجزیه بهای واقعی ضروری است و تهیه تجزیه بهای جدید می بایست توسط کارشناسان مجرب بعمل آید و دراولویت برنامه کمیسیون قرار می گیرد.

۵- انجام خدمات داوری

۵-۱ انجام داوری در قراردادهای منعقد فی مابین اعضا با شرکتهای داخلی با تعیین کارگروه داوری و اعلام نظرات داوری
۵-۲ بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۵-۳ در خصوص راهکار جبرانی در قراردادهای قیمت مقطوع و فاقد تعدیل و قراردادهای EPC در شرایط کنونی، نسبت به اعلام روش های جبرانی اقدام شده است. که منجر به صدور بخشنامه شماره ۸۰۷۷۶/۱۰/۱۱ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ گردیده است.

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

بررسی مشکلات قراردادی ناشی از موارد زیر و ارائه راهکارهای جبرانی در شرایط کنونی به شرح زیر انجام و نتایج موارد آن به هیأت مدیره و دبیر محترم اعلام و نهایتاً نسبت به انعکاس موارد به مقامات مسئول اقدام گردیده است.

راهکارهای پیشنهادی

مشکلات قراردادی

<ul style="list-style-type: none"> ■ روند افزایش قیمت ها روزانه است از مسیر شاخصهای سه ماهه تعدیل نمی شود به روش پرداخت صحیح رسید، شاخصهای ماهانه تولید و اعلام گردد؛ ■ پرداخت مابه التفاوت ، جهت اقلام کلیدی و اقلام با افزایش قابل توجه؛ ■ تأمین مصالح از محل ماده ۸۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منظور نمودن هزینه با نرخهای نرخنامه به حساب پیمانکار ؛ ■ پرداخت مابه التفاوت علی الحساب تا اعلام شاخصها ؛ ■ معرفی مراجع تهیه مورد تأیید کارفرما و پرداخت اصل هزینه به پیمانکار (قیمت این اقلام در شاخصهای تعدیل صفر محاسبه شود)؛ ■ پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز و ریال در مورد تهیه اقلام وابسته به ارز ؛ ■ قیمت خرید تاسیسات و تجهیزات تابع تغییرات نرخ ارز باشد؛ ■ با تنظیم لیست، تجهیزات و تاسیسات توسط کارفرما خریداری و نرخ اقلام در محاسبه شاخصها صفر شود و یا نرخ خرید را با نرخ روز پیشنهاد به ارز پرداخت نمایند؛ ■ در پروژه های آتی پیش بینی لازم در قرارداد بعمل آید؛ ■ پیشنهاد حذف انقعا د قرارداد های جدید؛	<p>افزایش بی رویه نرخ مصالح و خدمات و عدم تطبیق هزینه های تأمین مصالح و اجرا ، با نرخ قرارداد</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ با تنظیم توافقنامه بین بانک و کارفرما ، امکان استفاده از تسهیلات وام بانکی و با پرداخت سود واقعی بانک (نه سود اوراق مشارکت) فراهم گردد؛	<p>عدم پرداخت بموقع و تخصیص کافی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ استفاده از شاخصهای بانک مرکزی؛ ■ واقعی کردن شاخص ها با توجه به شرایط قیمت های روز، از مقطع ابتدای سال ۱۳۹۱	<p>عدم پوشش شاخصهای تعدیل؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام عدم مشارک پیمانکاران دولتی در قرار دادهای با سقف مشخص بعنوان مثال تا سقف ۱۰۰۰ میلیارد ریال؛ ■ الزام به رعایت ضوابط قانون برگزاری مناقصات ؛ ■ شرکتهای بخش خصوصی و دولتی ضوابط یکسان داشته باشند؛ ■ حذف واگذاری های خارج از مناقصه ؛ ■ اعمال ضریب تأثیر یا راهکار های مشابه برای هم تراز کردن پیمانکاران دولتی با بخش خصوصی	<p>شرایط نابرابر پیمانکاران خصوصی و دولتی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پرداخت پیش پرداخت در حد معقول و به میزان ۲۰ درصد بر اساس شرایط عمومی پیمان و به تبع مصوبات ذیربط؛	<p>انعقاد قراردادهای بدون پیش پرداخت ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام به انجام مطالعات دقیق تر قبل از انجام مناقصه و تعیین قیمت واقعی ؛	<p>بر آورد غیر واقعی ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد استفاده از فهرست بهای پیشنهادی انجمن با انجام نقد فهرست بها ؛	<p>به روز نبودن فهرست بها؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد الزام رعایت بخشنامه ها و عدم اعمال سلابق شخصی ؛	<p>عدم رعایت ضوابط و بخشنامه ها توسط کارفرمایان؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ ضوابطی برای تشخیص صلاحیت کارفرما تدوین شود و یا الزام به استفاده از خدمات عامل چهارر تبه بندی شده ؛	<p>صلاحیت کارفرما؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ اعتبار ارزی طرح در قرارداد برای خریدهای خارجی درج شود؛ ■ نسبت به تأمین اعتبار متناسب با پیشرفت برنامه زمانبندی مصوب پروژه و شرایط قرارداد اقدام شود ؛	<p>عدم تناسب تأمین اعتبار با پیشرفت پروژه؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ مطابق ردیف ۱، تراز ریالی و ارزی در پروژه های دارای تأمین تجهیزات قید شود؛	<p>عدم وجود ضمانت اجرائی جهت تأمین اعتبار؛</p>

مشکلات قراردادهای سر جمع و قیمت مقطوع؛	■ در قراردادهای جاری مطابق راهکارهای ردیف ۱، عمل گردد و اصولاً در شرایط حاضر کشور، از انعقاد این گونه قراردادهای پرهیز شود؛
عدم انجام فروش اعتباری به لحاظ تغییرات نرخ ارز؛	■ تأمین نقدینگی با تعدیل سریع و اعلام شاخصهای ماهانه؛
تأخیر در پرداختها؛	■ مشابه شرایط عمومی فیدیک در صورت درخواست پیمانکار با پرداخت خسارت و تأمین مالی به توسط پیمانکار
مشکلات قانون مالیات بر ارزش افزوده؛	■ نسبت به اصلاح قانون اقدام شده است
عدم ثبات ضوابط و قوانین؛	■ تعیین مدت مناسب برای موثر بودن قوانین و عدم امکان تغییر آنها در زمان های کوتاه
تغییرات مدت پیمان و هزینه های اضافی؛	■ مصوب نمودن روش پیشنهادی انجمن که طی نامه شماره ۴۹۱۹-۸۹ مورخ ۸۹/۱۰/۱۵ ارائه شده است

توضیح اینکه در اقدامات بعدی ارائه راهکارهای اجرایی و مکاتبات با مقامات مسئول، پیش نویس بخشنامه پرداخت مابه التفاوت نرخ مصالح تنظیم و طی نامه شماره ۴۶۸۸۸-۹۱ مورخ ۹۱/۱۲/۱۲ به معاونت محترم برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری ارسال شده است.

بدینوسیله از اعضای محترم کمیسیون که با حضور و همفکری در جلسات، کمیسیون را یاری نمودند، مراتب تشکر و قدردانی خود را اعلام می دارد. امید دارد که در سال جدید نیز با هدایات هیأت مدیره و دبیر محترم انجمن، منشأ خدمات مفید جهت استفاده همکاران و اعضای محترم صنف باشند

سخن پایانی

در پایان فرصت را مغتنم شمرده بار دیگر فرا رسیدن بهار و نوروز باستانی را به یکایک شما عزیزان و خانواده محترمان تبریک و تهنیت عرض مینماییم. امید آن داریم سال جدید را با کاهش و رفع مشکلات فراوری شرکتهای مجری پروژههای عمرانی آغاز کنیم و تلاشگران گسترده سازندگی و آبادانی کشور که بی هر ادعایی در بیابانهای توان فرسا و گردنههای دشواریهای گرانافزا به آفرینش سامانههای تمدنی و سازههای مدنی می پردازند با آرامش بیشتری در توسعه زیرساختهای کشور طرحی نو در اندازند.

ولی با دریغ و تاسف باید گفت، در سالی که گذشت تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو انجمن و جامعه مدنی کشور به دیار باقی شتافتند گرچه آثار ذهن وقاد و اندیشه نقاد آنها در جای جای میهن عزیزمان یادگار ماندگار تلاش و کوشش آنها را به شهادت ایستاده اند ولی از دست دادن این سرمایه های عظیم دانش و فنی و مهندسی خسران بزرگی برای منافع کشور بود، بی شک بر دولت مردان فرض است با کاستن از فشار عصبی و استرس های دیوان سالاری حاکم بر روند امور فرایندهای پیمانکاری این سرمایه های سترگ را برای رشد و ترقی کشور حفظ کنند. باید متذکر شویم در سالی که گذشت، تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو بستگانی را از خانواده گرمای خود از دست دادند که برای درگذشتگان آمرزش ابدی و برای بازماندگان از خداوند منان صبر و شکیبایی مسئلت می نماییم چون احتمال دارد نام پاره ای از عزیزان از قلم بیافتد بدین منظور با عرض پوزش برای جلوگیری از این تغافل، از ذکر اسامی یکایک آنها چشم پوشی می کنیم برای آنها نیز سال جدید را با موفقیت و شادکامی و تحقق آرزوها از پروردگار بزرگ مسئلت می نماییم.

ing cash gifts to relatives is forming a part of Iranian cultural, collective behaviors of various cultural, ethnic and lingual groups. If they receive their delayed payments, they will be able to play a role in Nowruz rituals. Naturally, cultural behaviors have a root in historical memory and it imposes a double pressure, because these kinds of behaviors build the social identity and the nature of nations. The social role of individuals will find meaning, if the position of an individual could be fulfilled in the society by performing it.

In such a condition, the managers of project-oriented companies are facing financial bottlenecks with the beginning of Nowruz feasts and rituals. They are under pressure from two sides. They must meet the expectation of their own families and at the same time the expectation of the broader families of their human forces who are working in the projects, those who are looking forward to receive their payments.

On the other side, the chain of supply who are the creditors of this type of contractors of developmental projects bring the contract administrators under intensive pressure and it seems that the contractors of developmental projects, in the first front line of job and social groups of this society are in the hardest and most difficult situation at the end of the fiscal year and start of spring.

The lack of payment of the financial statements to this layer of society , who are building the infrastructure of the society , has imposed multilateral pressures on them . At the same time, banks as one of the chains of supply , has increased the interest of the paid loan in form of compound interest for two and half times . This issue also endangers the work life of contractors and their relatives and put them exposed to the risk of confiscation of their assets.

This dilemma distorts the beauty of spring and glorious rites of Nowruz.

Let's free this social group from these concerns. This group of society has no goal in mind but to enhance and promote their beloved country. They are the people who are working to develop infrastructures in various situations including an exhaustive hot air of 48 degrees and 98 humidity rates and in a cold weather below 30 degrees in mountainous and cold regions. Let's these layers of society welcome the spring hands in hands of other Iranian people and enjoy spring festivals. It is a pity if part of learned forces at the threshold of New Year experience nervous pressures in connection with their financial claims through libertines of governmental offices and think about future problems without any result.

Let's appreciate these civilization-building pioneers. They are the humble social capitals of this territory and they intend to build and promote their country. Let's them to start the beautiful spring without any stress and enjoy the beauties of the nature and forget the months of hard working. It is not fair to deal in such a way with the technical and engineering individuals at the end of the year. It is not an exaggeration if the Bassij-like people in the area of engineering say to their statesmen "we are also part of people and deserve to be treated better". Let's extend the joy and happiness of spring and Nowruz by solving the problems of the contractors of developmental projects.

Nowruz Editorial

Let's publicize the joy of new spring by solving the problems of the contractors of developmental projects

Spring arrives and the joy and passion of the nature finds a beautiful link with the society. The affection and devotion increase. People give an aesthetic combination of spring on inner fragrance with the external new garments. Love and friendship reaches to its climax. Human wishes if the spring could continue forever and humane communication could continue in such a dynamic form in life and social entity and create a new world with amazing beauties. Springs speaks in a sweet language of the old memories. It calls us to put on new garments, to seek new thinks and find a new awareness, to throw out the old clothes from the body of our ideas and put on a new clothes with colors indicating the rainbow of special manifestations of spring and become a human to add the companions' happiness. Let's associate our ideas with the color of spring and give it freshness. Along with the breeze of spring which combs the hairs of green lands and sings the song of kindness, let's start joy and perform the rituals of Nowruz , in a higher quality in

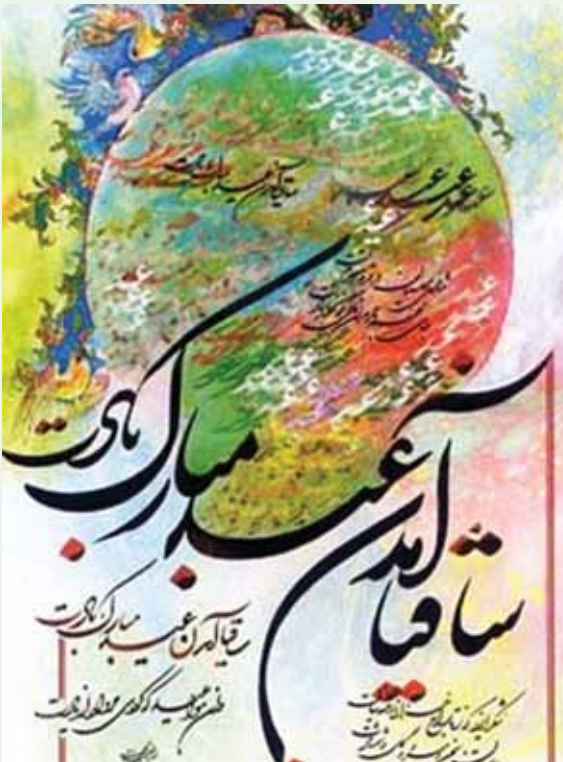
our land.

Springs comes and gives the good news that the winter had passed and plains are full of flowers . Let's throw away all possible unkindness and create a balance between the affection and the moon in a pleasant space of the nature and manifest it in our social and human domains.

Springs comes and asks us upon which standards have we coordinated ourselves with it and asks us if we have manifested empathy and the green spirit of spring in all behavioral and social scenes. Spring asks us to be new in attitudes, vision and behavior, just like spring and extend our affectionate feelings to everybody generously. Springs asks us to make efforts to pass the winter of difficulties and bring about hope and achieve spring rains. Spring festival has a philosophy in it which is learning and admiring. It teaches us that being resistant against coldness, will lead to spring and we have to face challenges to achieve it. When there are two ways available to reach a destination, engineers find another way or build a third way. Having such an assumption, all challenges can be overcome.

The year is passing. Perhaps when you are reading these words, the New Year has already started and you have received its fragrance. However, engineers who are contractors of developmental projects have experienced a hard year. They have faced many difficulties. The year is coming to an end, but still the claims of many contractors have not been paid. These types of managers are facing a great part of human resources who are working in their projects, those who are in fact their large families. They are waiting to receive their salaries. Most of the labor forces in developmental projects stick to performing the Iranian New Year rituals and consider it a vital obligation and something connected with their reputation.

In particular, purchasing new garments, giv-

IN THE NAME OF GOD

PAYAM-E-ABADGARAN

Construction Companies Association Monthly Magazine

No: 305 Esfand 1391 (March, 2013)

Table of Contents

1. Editorial: Let's publicize the joy of Iranian New Year by solving the problems of the contractors of developmental projects
2. Conference of Coordination Council for Engineering Organizations: The exact price list and more justice contract terms is essential
3. An interview with Engineer Otaredian
4. A glance at glorious rituals of Nowrooz (New Year Festival) among Iranian people: Norwooz festivals in Tehran, Guilan and Mazandaran
5. Commander of the Constructive Headquarter of Khatam-al Anbia(P.B.U.H.): The new attitude of the Headquarter in implementation of projects
6. It has been read for you
7. An interview with Engineer Taiebzadeh
8. Nowrooz festivals and rituals in Azarbaijan and Khorasan
9. Arrived letters
10. Intimacy should be learned from the sky birds
11. Landing
12. An interview with Engineer Foroughi
13. News of construction industry
14. The record of the Association of Construction Companies in 2012-13

Staff List

PUBLISHER : Construction Companies Association

Editor: Eng. J.Khansari

Editorial Team: J.Khansari, M.Kangani, M.Pourshirazi,
J.Asreazad, M.Zarrabi, A.Varzandeh

Editor in Chief: Gh.Alizadeh

Designer: D.Khani

Typesetter, Marketing & Subscription: Fariba Pouragha

Reporter: Arezu Nouri

Printing Company: Chap Bijan

Printed by: Pasargad

Magazine Address: #88, South Saba St., Taleghani Ave., Tehran, Iran

Tel: +98-21-66464261

Fax: +98-21-66464084

Email:payam.abadgaran@acco.ir

بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی

شادمانی نوبهاران راهمگان سازیم

بهار می‌رسد از راه، شور و نشاط طبیعت با جامعه پیوندی زیبا می‌یابد. مهربانی‌ها افزونتر و گذشت‌ها بیشتر می‌شود. مردمان همراه با بهار طراوت درونی را با نوبوشی بیرونی تلفیقی زیباشناختی می‌بخشند، عشق و دوستی به اوج خویش می‌رسد. انسان آرزو می‌کند کاش بهاران همیشگی بود و ارتباطات انسانی با چنین پویایی مستمر بر گستره‌های زیستی و هستی اجتماعی آفرینشگر دنیایی نوین با زیبایی‌های شور آفرین در کنشگران می‌بود. بهار با زبانی شیرین از یادگارهایی دیرین با ما سخن می‌گوید. ما را به نوبوشی، نوجویی، نوحواهی و نوآگاهی فرا می‌خواند؛ تا جامعه‌ی کهنگی را از تن اندیشگی خویش برون سازیم و شولایی نو بر تن اندازیم که رنگهای آن تداعی‌کننده رنگین‌کمان جلوه‌های ویژه بهاران باشد؛ آنسان که نشاط‌افزای بزم یاران و عیاران یکدل و هم‌محفل گردد. بیاییم اندیشه‌های خویش را رنگی از بهاران زنیم و تازگی و طراوت را آویزه جان کنیم. همراه با ترنم نسیم بهاران که گیسوان سبزه‌زاران را شانه می‌زند و ترانه‌ی مهربانی را می‌خواند و زمزمه می‌کند ما نیز وجدی آغاز کنیم و در سمعی موزون آیین جشن نوروزگان را قبل از سور و سرور سبزه و گل در بزمی گسترده با دقتی بسیار و کیفیت بالاتر در زیستگاههای خویش طنین‌انداز کنیم.

بهار می‌رسد و مژده می‌دهد که زمستان گذشت و صحرا و دشت به گل نشست. بیایید ما نیز زمستان سردی‌ها و کم‌مهری‌ها و یا بی‌مهری‌های احتمالی را پشت سر بگذاریم و تعادل مهر و ماه را در فضای مطبوع و دلچسب طبیعت در حوزه‌های روابط اجتماعی و انسانی خویش جلوه‌ای ویژه بخشیم.

بهار می‌رسد و از ما می‌پرسد تا چه حد با معیارها و شاخصه‌های بهار خود راهمانگ ساخته‌ایم و کلاف رنگین‌کمان یک‌رنگی را در اندازه‌های قامت رفتار خویش سرانداخته‌ایم و می‌گوید آیا روح سبز بهار را در تمامی عرصه‌های رفتاری و اجتماعی خویش متبلور و متجلی کرده‌ایم؟ بهار از ما می‌خواهد که با تأسی به آن، ما نیز در تمامی حوزه‌های نگرشی، بینشی و رفتاری خود نو نوار شویم، چون بهار شویم، شور و شیدایی و مهر و مهربانی را بی‌هیچ چشم‌داشتی ارزانی همگان سازیم و نرد عشق بازیم. بهار با ما سخن می‌گوید که تلاش و پی‌گیری برای گذر از گریه‌های سخت و دشوار مشکلات زمستانی رمز و راز آذرخش امید به دستیابی به هدفهای بارش بهارانی است. چشمن بهاران فلسفه‌ای در خویش دارد که هم آموختنی و هم ستودنی است و آن این است که مقاومت در برابر زمهریر سردی دشواری‌ها با کاربرد عقلانیت معطوف به هدف بی‌شک سرانجامی بهاری در پی خواهد داشت و ما

ناگزیر و ناگزیر از چالش با این واقعیتها هستیم. مهندسان اگر دو راه برای رسیدن به مقصد موجود باشد یا راه دیگری می‌یابند و یا راه سوم می‌سازند؛ با این گزاره توانبخشی دشواری‌های سرکش حل شدنی است.

سالی که در حال گذر است و شاید زمانی که شما به مطالعه این نوشتار می‌پردازید سپیده‌ی نوروز دمیده باشد و عطر آن به مشام جان شما رسیده باشد؛ ولی سال سختی بر مهندسان پیمانکار پروژه‌های عمرانی گذشت. پیمانکاران پروژه‌های عمرانی با دشواریهای بسیاری مواجه بودند. پایان سال نزدیک است و مطالبات بسیاری از پیمانکاران هنوز پرداخت نشده است. این قبیل مدیران با بخش بزرگی از منابع انسانی شاغل در پروژه‌های خود روبرو هستند که خانواده بزرگ و گسترده آنان را تشکیل می‌دهند. آنها برای دریافت حقوق و مزایای خویش لحظه‌شماری می‌کنند زیرا اکثریت نیروهای کار شاغل در پروژه‌های عمرانی خود را مقید به اجرای دقیق سنتها و آیینهای نوروزی می‌دانند و انجام آن را امری الزامی و حیثیتی می‌شمارند به ویژه تهیه جامه نو و هدیه و عیدانه برای خانواده و برخی از خویشاوندان نزدیک جزئی از رفتارهای فرهنگی و جمعی، گروه‌های اجتماعی قومهای فرهنگی و زبانی ایران را تشکیل می‌دهد که با تحقق در بافتهای معوقه ایفای نقش را در آیینهای نوروزی، برای آنها امکان‌پذیر می‌سازد. بالطبع رفتارهای فرهنگی ریشه در حافظه تاریخی دارد و فشار مضاعفی را وارد می‌سازد زیرا اینگونه رفتارها هویت اجتماعی و شاکله و ماهیت ملتها را

می‌سازند و نقش اجتماعی افراد با انجام بهنگام رفتارهای آیینی معنا و مفهوم می‌یابد و پایگاه و جایگاه محول و محقق فرد در اجتماع با اجرای آن تعریف می‌گردد.

در چنین شرایطی است که مدیران شرکتهای پروژه‌محور با آغاز جشنها و آیینهای نوروزی سخت در تنگناهای مالی هستند از دوسوی در فشار می‌باشند ضمن اینکه انتظارات خانوادگی خویش را می‌بایستی برآورد سازند، با خانواده گستره تری از نیروهای انسانی شاغل در پروژه‌ها مواجه هستند که بر مطالبات خویش تأکید و برای دریافت آن لحظه‌شماری می‌کنند. از سویی زنجیره‌های تأمین نیز که طلبکاران این گروه از بیمانکاران پروژه‌های عمرانی می‌باشند شدیداً مجریان پیمان را تحت فشار قرار می‌دهند و به نظر می‌رسد پیمانکاران پروژه‌های عمرانی در خط مقدم گروه‌های شغلی و اجتماعی این جامعه باشند که در پایان سال مالی که شروع بهاران را تداعی می‌کند، در سخت‌ترین و دشوارترین شرایط زمانی خود قرار می‌گیرند.

عدم پرداخت صورت‌وضعیت‌های ارسالی این گروه سخت‌کوش و تلاشگر، که تمدن‌سازی و ساخت زیرساخت‌های توسعه از هدفهای تخصصی و انسانی آنها محسوب می‌شود فشارهای چندجانبه‌ای را بر آنها وارد می‌سازد و بانکها نیز به عنوان یکی دیگر از زنجیره‌های تأمین، که وام پرداختی را با بهره مرکب ظرف دو سال و نیم به دوبرابر افزایش می‌دهد به طوری که هستی پیمانکار و خویشان و آشنایان آنها را در معرض تهدید و مصادره اموال قرار می‌گیرد این معضل نیز از دیگر مواردی است که زیبایی‌های بهاران و آیینهای بشکوه نوروز را در نزد آنها جلوه‌ای واژگونه می‌بخشد. بیاییم این گروه اجتماعی را که هدفی جز اعتلا و سربلندی و سرفرازی

میهن عزیز ندارند و در گرمای توان فرسای بالای ۴۸ درجه و شرحی ۹۸ درصد به ساخت و ساز زیرساخت‌های توسعه‌ای همت می‌گمارند و در سرمای زیر ۳۰ درجه در مناطق کوهستانی و سردسیر به ایجاد سازه‌ها و سامانه‌های تمدنی می‌پردازند؛ از چنین دغدغه‌هایی دور سازیم. بگذاریم آنها نیز با رویش نو بهارانی و پویش نوروز باستانی دست در دست تمامی مردم ایران به پیشواز بهاران و نوروز بشتابند و از آیینها و جشنهای نوروزی لذت برند. حیفاست که این بخش از کوشندگان دانشی‌مرد در آستانه بهاران و عید نوروز در تب و تاب و نگرانی و استرس و فشار عصبی برای دریافت مطالبات خویش در لایبرنت‌های پیچ در پیچ اداره‌ها و سازمانهای دولتی سرگردان شوند و بدون نتیجه‌گیری از پی‌گیریها به دشواریهای پیش رو بیندیشند و دل‌نگران آینده باشند. بیاییم این پیشاهنگان تمدن‌ساز را ارج نهیم؛ قدر بدانیم و در صدر نشانیم که آنها سرمایه‌های اجتماعی بی‌ادعای این مرز و بوم هستند که می‌خواهند دست در دست هم دهند به مهر. میهن خویش را کنند آباد. بگذاریم آنها نیز چون سایر شهروندان این مرز و بوم بدون استرس و فشار عصبی آغازگر بهار زیبا و نوروز باشند و از زیبایی‌های طبیعت و جامعه در چنین فراگردی لذت برند و خستگی‌های ماهها مرارت و کار دشوار را از تن بدر آرند. اینگونه برخورد با انسانهای فنی و مهندسی در پایان سال شرط انصاف نیست. این گفته‌ای گزاف نیست که این بسیجیان حوزه‌های مهندسی کشور با دولتمردان بگویند که «خدا را، ما هم مردمانیم و شایسته برخوردی بهتر از آنیم». که بر ما روا می‌شود، بیایید شادمانیهای عید و بهار را با حل مشکلات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی همگانی سازیم.

نوروز را که یادگار فاخر و ماندگار نیاکان ماست گرامی می‌داریم و فرار رسیدن بهار را با زیباترین، پایاترین و برترین سرودها و درودها پیشکش مردمان ایران زمین و جامعه مهندسی تمدن آفرین کشورمان می‌نمائیم.

برای همگان، لبی خندان، دلی شادان و روزگاری شکوفان با روندی دلخواه و دنواز همراه با دل‌انگیزترین چشم‌انداز، از خداوند بزرگ خواهانیم.

بهترین‌ها، ارزنده‌ترین‌ها، سازنده‌ترین‌ها و برترین‌ها را برایتان آرزو مندیم.

شادزی، دیرزی و آزادا جشن نوروزتان بهین بادا

انجمن شرکتهای ساختمانی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر - مدیران ارشد تشکلهای مهندسی

لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان عادلانه‌تر، ضروری است

روز سه‌شنبه ۸ بهمن گردهمایی مدیران ارشد شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور در سالن همایشهای انجمن شرکتهای ساختمانی برگزار شد. موضوع این گردهمایی بررسی وضعیت بحرانی مشاوران، پیمانکاران و سازندگان طرحهای عمرانی کشور به علت تغییرات شدید قیمتها و عدم دریافت مطالبات کارها و خدمات انجام شده بود که بعد از تلاوت آیاتی چند از قرآن مجید، سرود جمهوری اسلامی و سرود آبادگران، با استقرار اعضای پانل آقایان **دکتر مصطفوی، مهندس فخرضمدی، و مهندس خوانساری** در جایگاه جلسه رسمیت یافت. بعد از سخنرانی اعضای ارشد شورای هماهنگی، مدیران تشکلهای، و **دکتر عباس آخوندی** (به عنوان میهمان ویژه)، مدیران ارشد تشکلهای شورای هماهنگی تشکلهای با تبادل نظر پیرامون مسائل و مشکلات فراروی دست‌اندرکاران پروژه‌های عمرانی و راههای برون رفت به رایزنی پرداختند.

با همکاری صمیمانه همکاران ما در سازمان برنامه شاخص‌های تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمت‌های ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره‌اندیشی بپردازیم.

در ابتدای این جلسه، مهندس جواد خوانساری رئیس شورای هماهنگی با گفتن خیرمقدم به مدیران ارشد انجمنهای صنعت احداث، به ذکر سابقه‌های از تشکیل شورای هماهنگی پرداخت و از آقای مهندس رحمتی ریاست نهاد تعامل و دکتر مصطفوی دبیر این نهاد به دلیل همکاری صمیمانه تشکر کرد و افزود: علیرغم تلاشهای زیاد عدم حصول نتایج مطلوب به دلیل به هم ریختن ساختار سازمان برنامه، با توجه به مشکلات سالهای اخیر به خصوص در مورد تورمی که در اثر تغییر ارزش ارز و تحریمها، گرفتاریهای فراوانی برای مجریان پروژه‌های صنعت احداث ایجاد شد، که صرف بودجه عمرانی برای هزینه‌های جاری توسط دولت به این مشکلات دامن زد و کمبود اعتبارات باعث به تعویق افتادن زمان انجام پروژه‌ها گردید.

درشورای هماهنگی دو کمیسیون به نامهای کمیسیون توسعه پایدار و کمیسیون نظام فنی و اجرایی و دو کمیته انتشارات و کمیته درجه‌بندی پیمانکاران فعال می‌باشد. برای رفع مشکلات نیز کمیته ویژه‌ای تشکیل شد تا با مدیریت آقای مهندس محرابیان درصدد حل مشکلات برآید. در این کمیته ویژه چهار نفر از شورای هماهنگی عضو بودند و در بسیاری از جلسات نیز معاونین وزارت‌های ذی نفع و بانک مرکزی حاضر بودند. آقای مهندس محرابیان در این جلسات وعده‌های زیادی دادند که از جمله آنها تخصیص اعتبار و راهگشایی آن با انتشار اوراق مشارکت برای پرداخت تعهدات بود که متأسفانه در طی جلسات مختلف نتیجه قابل توجهی به دست نیامد فقط با همکاری صمیمانه همکاران ما و سازمان برنامه شاخص‌های تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمت‌های ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره‌اندیشی بپردازیم.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی که میزبان این جلسه بود بعد از این که روز مهندس را به کارآفرینان واقعی کشور تبریک گفت عنوان کرد:

چون این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود. چرا که طبق ضوابط در قراردادهای دارای تعدیل کل هزینه در زمان تاخیر مجاز باید توسط کارفرما پرداخت شود.

وی با اشاره به بخشنامه‌های جدید گفت: اگر تعدیلهای جوابگو نباشد می‌توان درخواست تجدید نظر کرد. لزوم وجود یک فهرست بهای دقیق نیز ضروری به نظر می‌رسد چرا که با فهرست بهای سال ۱۳۸۸ نمی‌توان کارها را درست برآورد کرد، و با این شرایط پروژه از قدم اول با مشکل مواجه می‌شود.

خوشبختانه سازمان مدیریت با درک گره‌های موجود در حال تدوین فهرست بهای سال ۱۳۹۲ است که باید به یاری آن شتافت

تا ضریب بالاسری و فهرست بها درست باشد. شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

درد دلها قادر به حل مسائل نیست و باید علل بررسی شود. باید دید چرا پیمانکاران چنین وضعیتی دارند و دولت عنایت لازم را به این سازندگان ندارد. علت همه این مسائل شرایط یک طرفه پیمان است که باعث می‌شود دولت ردیف اعتبار طرحها را حذف کند، طرحها تقسیم بندی شوند و راهکارهای پرداخت مطالبات عملی نگردد. به استناد این شرایط عمومی پیمان، پیمانکاران ناچار به سکوت هستند. با همین شرایط عمومی پیمان که سالهای زیادی حاکم بوده به این وضع رسیده‌ایم و لازم است شرایط عمومی پیمان عادلانه‌تری سازی و جاری گردد.

وی با ذکر یادی از مهندس عطاءالله هاشمی به جلسات بررسی شرایط عمومی پیمان اشاره کرد و ضمن قدردانی از کسانی که

در این امر دخیل بوده‌اند گفت: شرایط عمومی پیمان مناسبی جمع‌بندی شده که بر اساس آن کارفرما نمی‌تواند ضمانت‌نامه را ضبط کند. تاخیر در پرداخت جریمه خسارت دارد و هزینه پیمانکار در دوران تاخیر مجاز، به وی پرداخت خواهد شد. در ماده ۵۳ نیز که به حل اختلاف مربوط بود تجدیدنظری صورت گرفته است. شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در

حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود.

علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود

مهندس تائب دبیر شورای هماهنگی سخنران بعدی بود که با اظهار خوشحالی از این که در جمع دلسوزان سازندگی کشور حضور دارد، گفت: به سخن فردوسی پیمانکاران رستمان تلاش، سازندگی و حفظ کشور هستند که در بند برخی ساده اندیشان گرفتارند. متأسفانه امروزه رستم به جنگ سهراب رفته است. سهراب ما کانونهای مهندسی‌اند که با خون دل همه ما به وجود آمده‌اند و نابودی آنها خسران بزرگی برای کشور است. ما با همکاران دولتی خود به هم فهمی رسیده‌ایم اما نتایج مورد نظر حاصل نشده است. به نظر من بسترسازی نیز به نوعی پرداختن به روبناسست. ما احتیاج به یک طرح نو داریم. اگر شورای فنی معتقد است ۳۰ درصد گردش مالی توسط بخش خصوصی صورت می‌گیرد سوال این است که چرا صاحبان این گردش مالی نمی‌توانند در تصمیم‌سازیها نقش داشته باشند. این امر به دلیل قوانین پایین دستی نیست بلکه به دلیل قوانین بالادستی است که ما را شهروند کامل نمی‌داند. اگر ما توسعه کشور را حق خود می‌دانستیم برای به دست آوردن آن عزم خود را جزم می‌کردیم. واقعیت این است که اگر نهادهای مهندسی مضمحل شوند در آینده باید دست به دامان خارجی‌ها شویم. ما در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم. اکنون کشور در مقطع حساسی است و دلسوختگان باید برای بهبود اوضاع، عزم خود را جزم کنند.

مهندس تائب:

در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم.

مهندس فخر صمدی رئیس جامعه مهندسان مشاور ایران در ادامه با تشکر از شورای هماهنگی و انجمن شرکتهای ساختمانی افزود: انجمنها تا جایی که توانسته‌اند به نهادهای مختلف متوسل شده‌اند و با افراد و کمیسیونهای مختلفی دیدار داشته‌اند اما نتیجه مطلوبی حاصل نشده است. جامعه مهندسان هم نامه‌ای به مقام رهبری نوشته و از ایشان طلب یاری کردند.

چنانکه می‌دانید چندی قبل اقتصاددانان طی نامه‌ای خواستار بازگشت سازمان برنامه شده‌اند، امری که قبلاً مورد خواست ما هم بوده است. تا زمانی که سازمان برنامه ظرفیتها را برای مشاوران و پیمانکاران کنترل می‌کرد تا حدودی نظم برقرار بود اما بعد از انحلال آن مشکلات آغاز شد. بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

حتی با وجود شرایط عمومی پیمان سابق، ادامه مسیر ممکن بود اما مدیریت ناصحیح دولتی باعث تجدید شرایط دشوار شد. در این دوره فترت باید به رفع مشکلات قبلی پرداخت، هر چند اما تا زمانی که متولی مناسبی نباشد به نتیجه نمی‌رسیم. مشکل اصلی پیمانکاران عدم دریافت اعتبارات مالی و مطالبات به صورت عملی است که متأسفانه به جای راه‌حلهای عملی به دنبال راه‌حلهای آتی مانند انتشار اوراق مشارکت هستیم یعنی: فرستادن پول نقد به دنبال پول نسیه، که راه به جایی نمی‌برد.

مهندس فخر صمدی:

بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

مهندس احمدی رئیس هیات مدیره شرکتهای پیمانکار تاسیسات و تجهیزات سخنران بعدی بود که ضمن قدردانی از ریاست شورای هماهنگی و تشکر ویژه از مهندس ملکینانی فرد به خاطر این گردهمایی، عنوان کرد:

۲- تصویب قوانین مرتبط از سوی مجلس شورای اسلامی: بعضاً مشاهده می‌گردد در برخی موارد قوانین مرتبط نیاز به بازنگری و رفع ابهام دارد. در صورتیکه طبق درخواست انجمن‌ها و در نهایت شورا اگر همزمان به بررسی قوانین در کمیسیون مربوطه نمایند و در این بررسی‌ها نماینده انجمن‌ها نیز حسب مورد حضور داشته باشند قوانین مصوب اجرایی‌تر و با اشکالات کمتری تصویب خواهد شد لذا حضور کارشناسان صنف را در کمیسیون مجلس مجدد درخواست می‌کنیم. همچنین در مورد لایحه مربوط به اصلاح قوانین مالیاتی این درخواست مجدداً

تکرار می‌شود.

۳- با توجه به اینکه خصوصی‌سازی به خصوصی‌بازی و اختصاصی‌سازی و یا خصولتی و یا به هر اسم دیگری که تبدیل شده است، دیگر به آن امید نمی‌بندیم ولی تقاضا داریم حداقل تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی صنوف مربوطه را به همان صنف واگذار نمایند تا در پوشش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی و صنفی، حرفه‌ای کشور به سرانجام برسد و از طریق سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) مصوب گردد تا قابلیت اجرایی داشته باشد. باید از تفرق این امر و اینکه هر سازمان و وزارتخانه‌ای مستقلاً متولی این امر باشد جداً خودداری شود زیرا این تفرق قبلاً بوده و نتیجه‌ای در بر نداشته تا اینکه سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) این موضوع را با وحدت رویه جمع‌بندی کرده و با وجود همه کمی و کاستی‌ها، آن را نهایی نموده است حالا مجدداً داریم آزموده را آزمایش می‌نماییم

۴- حال که طبق قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها به طریقی رتبه بندی شرکت‌ها به اتاق بازرگانی نیز محول شده که اصولاً سوابقی در این مورد ندارد لازم است انجمن‌های صنفی آمادگی خود را

از آنجائی که بالندگی رشد و توسعه هر جامعه منوط به داشتن توان علمی، تولید ملی و بهره‌وری از امکانات بهداشتی و رفاه اجتماعی مناسب تعریف می‌گردد و آنهم امکان پذیر نمی‌گردد مگر با سازندگی و اجرای طرحهای عمرانی، ملی، زیربنایی، و با اختصاص منابع مالی به عنوان بودجه عمرانی یا بسترسازی جهت سرمایه‌گذاری از سوی سایر کشورهای جهان. در صورتیکه تخصیص بودجه‌های عمرانی به مقدار قابل ملاحظه‌ای بیش از بودجه جاری باشد و دقیقاً اجرا شود تراز مثبت آن هر چه بیشتر باشد رشد و شکوفایی

و بالندگی را نشان داده و ضمن جلوگیری از بیکاری رشد و شکوفایی ملی را نیز فراهم می‌نماید. در صورت عکس آن نیز اگر بودجه جاری از بودجه عمرانی سبقت گیرد و یا بودجه عمرانی اختصاص یافته تحقق نیابد معضلات اجتماعی، و بیکاری را سبب گردیده موجب وضعیت کنونی می‌شود.

این امر برای سازندگان، پیمانکاران و مشاوران بطور کلی برای صنعت احداث وضعیت دشوار و بحرانی را فراهم نموده است که خروج از آن همت و اراده ملی مشترک مسئولین اجرایی، قوه مقننه و تشکلهای صنفی را می‌طلبد. در غیر اینصورت بصورت لکه ننگی بر تارک این برهه از زمان برای نسلهای آینده باقی خواهد بود که در دورانی که بیشترین درآمد ملی را از سرمایه فروشی (نفت و سایر مشتقات آن) نصیب کشور شده چگونه امور را مدیریت کرده‌ایم. هر چند که تشکلهای صنفی در بوجود آمدن این بحران سهمی نداشته‌اند، شرح مختصری از معضلات را به شرح زیر اعلام می‌دارم:

۱- عدم پابندی به قوانین: مثلاً مجلس شورای اسلامی در قانون رفع موانع تولید در ماده ۱۱ بند «ج» آن به صراحت عنوان کرده بیمه پیمانکاران شاغل در طرحهای عمرانی و غیرعمرانی با و یا بدون مصالح فقط بر اساس لیست ارائه شده پیمانکاران می‌باشد.

از طریق شورای هماهنگی به اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی اعلام نمایند تا اتاق نیز با همکاری شورای هماهنگی اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تصویب سازمان برنامه به عنوان متولی امور طرحهای عمرانی و ملی کشور این مهم را به سرانجام برسانند.

۵- بررسی طرحهای اجرایی کشور قبلاً از طریق سازمان برنامه بررسی و بودجه‌بندی گردیده پس از طراحی طی مراحل به اجرا در می‌آید در نهایت از آسیب‌های کمتری برخوردار می‌گردید حال که بودجه‌های آن استانی شده و سرجمع به استان‌های مربوطه واریز می‌شود عملاً صرف هزینه‌های جاری می‌شود طرحها به وضعی در می‌آید که امروزه شاهدش هستیم که وضع مالی و مطالبات پیمانکاران سازندگان و مشاوران

چگونه است. لذا لزوم یک سیستم مدیریتی و برنامه‌ریزی مانند سازمان برنامه و بودجه با شعار زیبایش «اوصیکم به تقوالله و نظم امرکم» در کشور احساس جدی می‌شود.

۶- وجه تمایز ایران با سایر کشورهای منطقه مانند یک کشور پیشرفته داشتن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بود. با از کار انداختن اهداف اولیه آن و تبدیل آن به معاونت فعلی می‌تواند سبب بسیاری از نابسامانی‌های فعلی باشد.

۷- با توجه به شرایط روز و روند افزایش قیمت‌های روزانه، ساعتی، حتی دقیقه‌ای که ناشی از تحریم‌های بین‌المللی و سایر عوامل دخیل در تغییر قیمت‌ها هستند جا دارد بررسی واقعی‌تر بنحوی انجام گیرد تا پروژه‌ها قابلیت اجرایی داشته باشند.

مهندس سعادت‌مند رئیس کانون سراسری در ادامه عنوان کرد: این جلسه

قبلاً به صورت مرتب با هدف بررسی مسائل و مشکلات صنعت احداث برگزار می‌شد تا اعضا با استفاده از خرد جمعی به راهکارهای مناسبی برسند. امروز نیز با توجه به شرایط دشوار موجود از سرگیری این جلسات ضروری دیده شد.

هنری فورد معتقد است با هم بودن آغاز، با هم ماندن پیشرفت و با هم کار کردن موفقیت است. برای ورود به بحث مشکلات، باید از زاویه دیگری نگاه کرد. اصل موضوع عدم توجه دولتها به تعهدات خود در قبال جامعه و نادیده

گرفتن حقوق مردم از جمله حقوق اجتماعی و صنفی عمده‌ترین مشکل ما است. علاوه بر این گروه اجتماعی ما به عنوان صنعت احداث کشور، هیچ وقت در اولویت دولتها نبوده است. که باید دید چرا؟ همه افرادی که در بخش دولتی و خصوصی شاعل

هستند همه از یک جامعه هستند و باید اشکال اساسی را در جامعه یافت. باید موضوع آگاهی جامع از حقوق شهروندی و مطالبه درست این حقوق که تا کنون مورد غفلت قرار گرفته، در جامعه نهادینه شود. در این مورد باید به نقش نیروهای پیشرو توجه شود. چون این نیروها قادر به ایجاد تغییراتی مناسب با فعالیت خود است. ما نیز گروههای اجتماعی هستیم که با ایفای درست نقش خود می‌توانیم تفکر مطالبه درست حقوق را به دست آوریم. مسئولیت ما نیز بیشتر است و در حوزه صنفی ما پیگیری موضوعات و

ادامه تلاشها و حفظ تعادل و گفتگو و تمرین دموکراسی ضروری به نظر می‌رسد که با این امر دولتها قادر به نادیده گرفتن ما نیستند. پیامبر اکرم می‌فرماید: هر گونه باشید بر شما حکومت می‌شود. در واقع هر ملتی لایق همان حکومتی است که دارد.

مهندس آزاد:

در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل کار وجود دارد که تعامل آن با ائتشار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود

مهندس آزاد دبیر انجمن شرکتهای راهسازی ایران نیز

گفت: در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار همانند هنرمندان عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل تدریجی کار وجود دارد که تعامل آن با ائتشار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود. اما امروزه برخی از مدیران، قدرشناس کار ارزشمند پیمانکاران نیستند حتی دولتمردان درصد تشکیل شرکتهای شبه دولتی متمرکز هستند و معتقدند پیمانکاران بخش خصوصی برای حفظ حیات خود باید از جیب خود هزینه کنند که عدم تخصیص بودجه عمرانی از نشانه‌های همین تفکر است.

در پایان باید بگویم:

بر ما گذشت نیک و بد، اما تو روزگار

فکری به حال خود کن، این روزگار نیست

مهندس ترابی :

شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کمتر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذاریها در نظر بگیرد

مهندس ترابی رئیس هیات مدیره انجمن نفت و گاز کشور در ادامه نشست عنوان کرد:

برخی افراد، پیمانکاران را محکوم می‌کنند که شما که قادر به حل مسائل خود نیستید چگونه خواستار مشارکت در پروژه‌های بزرگ هستید؟ به نظر من ما نیز به نحوی در اوضاع فعلی دخیل هستیم. و باید سعی کنیم از طریق تشکلهای کارهای موازی انجمنها را کاهش داده و با تجمیع نیروها کارایی خود را بالا ببریم. بخش خصوصی باید قادر باشد با توجه به هر شرایطی راهکارهایی برای ادامه حیات خود بیابد. مثلا شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کم‌تر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذاریها در نظر بگیرد و خود را برای چنین شرایطی آماده کند. لازم است فعالان بخش خصوصی برنامه‌ای برای سال ۱۳۹۲ جهت تحول در ساختار شورای هماهنگی و ساختار انجمن‌ها جهت حذف موازی کاری‌ها داشته باشند تا این سازمان توانمندی لازم را جهت تعامل با دولت کسب کنند.

دکتر عباس آخوندی که مهمان ویژه این

گردهمایی بود نیز عنوان کرد: با توجه به

مطالب مطرح شده ذکر دو نکته ضروری است. نکته اول این که اساسا تغییر ماهیت دولت در ایران باید مورد توجه قرار گیرد. ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه

ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است. در حال حاضر توزیع نفت ۲/۵ میلیون بشکه در روز و حداکثر فروش نفت یک میلیون بشکه در روز است که روند نزولی نیز دارد. از طرفی جامعه ایران جامعه جوان سابق نیست و رو به پیری می‌رود و هزینه‌های اجتماعی دولت به شدت رو به افزونی است. در سال ۱۳۸۵ میزان تخصیص واقعی بودجه عمرانی حدود ۳۸ میلیارد دلار بود که رقمی تکرارناپذیر است و امسال با دلار ۲ هزار و ۵۰۰ ریالی حدود ۳۰ میلیارد دلار است.

با توجه به اوضاع فعلی، ایجاد اتاق فکر برای شورای هماهنگی نویدبخش است و می‌تواند تحولات بنیادی را رصد کند. در واقعیت امر، دیگر رابطه صنعت احداث با دولت رابطه یک صنعت با توزیع کننده نیست و دولت ماهیتی جدید یافته است. اکثر دولتهای جهان دولت توزیع کننده نیستند و به نوعی دولت تنظیم کننده نظم عمومی هستند. اما آیا با روند فعلی، دولت ما نیز به دولتی تنظیم کننده تبدیل خواهد شد؟ به شکل طبیعی این امر محال به نظر می‌رسد و تحقق آن در گرو وجود جامعه‌ای است که در آن شهروندان پرسش روشنی داشته باشند و مشخص کنند ما به عنوان

دکتر عباس آخوندی:

ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است.

دکتر عباس آخوندی:

مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

یک شهروند چه کاره ایم و توسعه آینده ایران چگونه شکل می گیرد. پرسشی که مدتها مغفول مانده است. اساسا رابطه کارآفرینی (دولت) و کارگزاری (صنعت احداث) رابطه معیوبی است و باید چرخه آن شکسته شود. تبدیل کارگزاری به کارآفرینی میزان وابستگی نهاد مهندسی را

به دولت کم می کند، تا در چنین بحرانهایی قادر به اداره خود باشد. به نظر من باید مهندسان بپذیرند شهروند هستند و حقوق برابری در همه قراردادها دارند. نباید مسئله مهندسی را در درون جامعه مهندسی حل کرد بلکه باید در درون اجتماع حل کرد و سهم خود را برای توسعه جامعه ایفا کرد. مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

دکتر مصطفوی :

به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه ریزی جای خود را مشخص کند.

دکتر مصطفوی دبیر نهاد تعامل و مدیر کل نظام فنی و اجرایی کشور با بیان اینکه محوریت روی اوضاع نابسامان صنعت احداث است افزود: معاونت برنامه ریزی با هر نام و عملکردی که داشت نیز آماج حملاتی بود. با این وجود در هر پدیده نامبارک فرصتهای خوبی هم وجود دارد چنانچه مهندس تائب فرمودند این شرایط فرصتی برای تدبیر آینده است. امروزه، در حال گذار بودن دولت و بحث بودجه مطرح است و شاید در سال ۱۳۹۲ اوضاع نامناسبتری به وجود آید. امسال ۸ هزار میلیارد تومان صرف پروژه های عمرانی شد اما سال بعد شاید این مبلغ کمتر شود. در بودجه

سال ۱۳۹۱ بند ۱۰۱ شروع پروژه های عمرانی با بودجه دولت را قدغن کرد و سرمایه گذاری توسط بخشهای غیر دولتی را مطرح کرد که در سال ۱۳۹۲ هم با تعریف ابزارهایی پی گیری می شود. به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه ریزی جای خود را مشخص کند. شورای هماهنگی امروزه دارد جای خود را می یابد و اعضای آن سخن از برنامه ریزی و حق اجتماعی می زنند که طی سالهای قبل حرفی از آن نبوده است. این امر قدم مثبتی است چرا که به قول کنفسیوس آینده از آن کسانی است که به استقبال آن می روند.

مهندس محمد عطار دیان :

به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است.

مهندس محمد عطار دیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی عنوان کرد: بحثهای مطرح شده امروز به گذشته و آینده ما مربوط بود. به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است. اما باید دید مسئله بدهی‌ها که به گذشته مربوط است چه خواهد شد. ما باید پیشنهاد حل مسائل مربوط به گذشته را پیگیری کنیم و کنار آن به فکر آینده باشیم. سالیان سال دوستان ما معتقد بودند راه حل مسائل آینده، بریدن بند ناف بخش خصوصی از دولت است که برای عملیاتی شدن آن باید راهکار مناسبی اندیشید. بی‌شک دولت توزیع‌کننده تغییر ماهیت می‌دهد و بخش خصوصی نیز باید خود را با این تغییرات تطبیق دهد.

مهندس صالحی رئیس انجمن برق ایران درباره اینکه چرا حرکت اجتماعی در بخش صنعت احداث شکل نمی‌گیرد توضیحاتی عنوان کرد و گفت: تمام فعالیتهای اقتصادی ما با دولت گره خورده و اقدام

عملی باید با توجه به این شرایط صورت گیرد. بخش خصوصی می‌تواند رویکرد جدید دولت را به عنوان فرصت مناسبی ببیند و با همصدایی لازم در بالا بردن وزن خود بکوشد. علاوه بر این بهتر است در آستانه انتخابات جدید، تشکلات نیز مطالبات خود را به رئیس‌جمهور آینده اعلام کنند.

در ادامه مهندس سیفی از اعضای هیات مدیره کانون سراسری گفت: باید از دو زاویه تشکلهای - بخش خصوصی و دولت - بخش خصوصی به مسائل نگاه کرد. افرادی برای بخش خصوصی تصمیم گرفته‌اند که بخش خصوصی را به طور کامل درک نکرده‌اند و برای جبران این نقیصه باید بخش خصوصی حوزه اجتماعی لازم را برای مشارکت در تصمیم‌گیری به دست آورد. بخش خصوصی باید توانایی ورود در حوزه‌های اجتماعی و سیاسی را برای به نتیجه رساندن خواسته‌های خود به دست آورد و خود را برای روزی که بودجه دولت قطع می‌شود آماده کند. تا زمانی که نقش بخش خصوصی فقط نقشی مشاوره‌ای است و دولت مجبور به انجام تصمیمات بخش خصوصی نیست بهبودی در اوضاع به وجود نخواهد آمد. لازم است شورای هماهنگی نیز در سال جدید قطع‌نامه، استراتژی، رسانه و چشم‌انداز داشته باشد تا به نتیجه لازم برسد.

دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی مطرح کرد:

ارزیکه از عوامل تعیین کننده قیمت‌ها در صنعت ساختمان

توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است

با توجه به اشراف مهندسان پیمانکار به مسائل و مشکلات پروژه‌های عمرانی می‌توان از نظرات و پیشنهادهای آنان به عنوان گزاره‌های راهبردی برای شیوه‌های فعالیت آینده این بخش استفاده کرد تا نقطه عزیمتی برای بخش‌های کارفرمایی باشد و آنها بر اساس این دیدگاهها به تصحیح برخی از امور بپردازند. به همین منظور دکتر غلامرضا علی‌زاده، سردبیر ماهنامه پیام آبادگران در گفتگویی صمیمانه پای صحبت مهندس محمد عطاردیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی نشستند تا از منظر ایشان به بررسی شرایط کنونی پروژه‌های عمرانی و ساختمانی و فرصتهای پیش روی این بخش بپردازند. کمیسیون انتشارات انجمن ضمن قدردانی از زحمات و حمایت‌های بی‌دریغ مهندس عطاردیان، مشروح این گفتگو را برای اطلاع خوانندگان محترم ماهنامه درج می‌نماید.

داشته باشد چه انفرادی و چه گروهی، نمی‌تواند همه امور را به تنهایی در جامعه پیش ببرد و به همین دلیل تشکلهای وجود می‌آیند تا با هم‌افزایی تفکرات و اتحاد و اتفاق خود، به عنوان یک عامل تعیین‌کننده در پیشبرد صنایع و خدماتی که انجام می‌دهند موفق باشند.

سوم اینکه قوانین و مقرراتی که برای نحوه کار و مدیریت این شرکتها تدوین می‌شود توسط دیگران به خصوص مقامات دولتی تصمیم‌گیری و ابلاغ می‌شود که به بسیاری از مسائل شرکتها اشراف ندارند. در چنین شرایطی این شرکتها در اجرای امور با توجه به قوانین ناقصی که بر آنها اعمال می‌شود دچار مشکلات عدیده می‌گردند. علاوه بر این در داخل کشور ما که عمدتاً دولت کارفرمای بزرگ صنعت ساختمان است و پیمانها بین پیمانکاران و دولت بسته می‌شود دولت‌مردان پایبندی لازم را به اجرای پیمانها ندارند. از جمله این که صورتحساب کارکرد شرکتها به موقع پرداخت نمی‌شود و شرکتها برای تأمین مالی هم دچار مشکل می‌شوند.

در عین حال به دلیل تسلط دولت، بخش خصوصی در کشور ما همچنان کوچک مانده است. حتی شرکتهای بزرگ ما (به دلیل این که امکان رشد نداشته‌اند) در حد شرکت‌های بین‌المللی نیستند. در مقابل دولت نه به طور احترام‌آمیز بلکه با شدت عمل خواهان

دکتر علی‌زاده: جناب آقای مهندس عطاردیان ضمن تشکر مجدد از فرصتی که در اختیار کارگزاران ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید، اگر اجازه می‌فرمایید وارد سوالات این نشست شویم

مهندس عطاردیان: من هم از تلاشهای دست‌اندرکاران ماهنامه تشکر می‌کنم و آماده پاسخ‌گویی به سوالهای شما هستم.

دکتر علی‌زاده: به نظر شما پیمانکاران شرکتهای ساختمانی با چه مشکلاتی در سطح خرد (سازمانی)، میانه (ملی) و کلان (بین‌المللی) روبرو هستند؟ و در شرایط کنونی با چه تهدیدها و فرصتهایی برای ادامه فعالیت مواجه هستند؟

مهندس عطاردیان: درباره مشکلات خرد و سازمانی باید گفت که هنوز پیمانکاران به شیوه‌های سنتی و تک‌محوری مدیریت می‌کنند و همان کسی که سرمایه‌گذاری کرده، مدیر دستگاه یا اداره کننده کارهاست. این امر علاوه بر این که توان شرکت را به تصمیمات یک نفر محدود می‌کند، باعث محدود شدن فعالیت و گسترش شرکت نیز می‌شود. بی‌شک اگر شرکتی گسترش نیابد و مدیریت خود را نوسازی نکند از رقیبان خود عقب می‌ماند و مثل آبی که در تالاب ساکنی مانده در جا می‌زند کم کم به سمت پوسیدگی و انهدام می‌رود.

دومین مسئله این است که هر شرکتی با هر نوع مدیریتی که

قیمت مناسب واگذار شود. متأسفانه قوانین خوب زیادی وجود دارد که نوشته می‌شود ولی اجرا نمی‌شود. قانون باید به نفع کار باشد نه کارفرما و یا کارگر.

علی‌زاده: به تعبیری گزاره «اجباری» تبدیل به گزاره «اختیاری» شده است در صورتی که در قانون کار، کارفرما مکلف است و کارگر محق محسوب می‌شود. در حالی که قانون باید مرضی‌الطرفین نوشته شود. LC ریالی یا اعتبار اسنادی، نیز ظاهراً همین تغییر کلمه «موظف‌اند» به «می‌توانند» توسط کارفرما اتفاق افتاد و کار چند ساله گروه تخصصی و فکری را ناکارآمد کرد

مهندس عطاردیان: این امر از سال ۷۶ هر سال در بودجه قید شد اما اجرایی نشد تا در سال ۸۵ تبدیل به قانون شد و اجرای آن موکول به تدوین آیین‌نامه گردید. آیین‌نامه در همان سال ۸۵ به تصویب رسید ولی هنوز انجام نشده است. این اقدام با تلاش زیاد، بعد از سالها مسئله پرداخت به پیمانکاران طرف دولتی با LC ریالی تصویب شد. به عبارتی قرار بود پیمانکار نزد بانک حساب بانکی باز کند و کارفرما به نفع وی افتتاح اعتبار کند تا در مقابل صورت‌وضعیت‌های تأیید شده مبلغ لازم توسط بانک به وی پرداخت شود؛ اما این قانون اجرایی نشده است.

دکتر علی‌زاده: در پی تلاش جنابعالی و همکارانتان بخشنامه‌ای توسط سازمان مالیاتی در مورد مالیات بر ارزش افزوده صادر شده است. آیا این بخشنامه نظر شما را تأمین می‌کند.

مهندس عطاردیان: این مسئله بسیار ساده و واضح است. برای مثال من و شما با هم روابط و مناسبات مالی داریم. بنده از جنابعالی A تومان طلب دارم. شما از من A+B طلب دارید. می‌گویند طلبت را از A بگیر و B را بده اما شما می‌گویید نه! این حساب جداست. با چنین جوابی مسئله پیچیده می‌شود. سود شرکتها حدود ۱۰-۱۱ درصد است اما مالیاتی که باید بابت سود بدهند ۲۵ درصد سود آنهاست. ولی آنها ماهیانه از هر صورت وضعیت ۵ درصد کم می‌کنند که با این وضع شرکتها همیشه از سازمان مالیاتی طلب دارند. فرض کنید کارفرما یک درصد نسبت به کل از مالیات بر ارزش افزوده را بدهکار باشد، سودی که شرکتها کرده‌اند در حقیقت کارفرما ۵ درصد آن را از شرکتها گرفته؛ در حالی که ۳ درصد باید بگیرد. طبق قانون پیمانکار باید درخواست کند که مازاد آن داده شود ولی در نهایت مالیات بر ارزش افزوده را هم اگر A-C در نظر بگیریم؛ می‌توانیم از A+B مقدار A-C را برداشته باقی را به پیمانکار پرداخت نماییم..

دکتر علی‌زاده: در زمینه مالیات بر ارزش افزوده صورت وضعیت‌های سازمان دارایی به جای این که فاکتور و یا حتی پیش فاکتور تلقی کند آنها را حساب قطعی شده تلقی می‌کند در صورتی که صورت وضعیتها بعدها توسط ذیحسابی بخش کارفرمایی تعدیل می‌شود. بنابراین حساب موقت است و نباید بر اساس آن و از زمان ارسال صورت وضعیت مبلغ آن حساب

اجرای تعهدات پیمانکاران است. به همین دلیل این شرکتها به طور قابل قبول و گسترده نتوانسته‌اند به سطح بین‌المللی ارتقاء یابند و اغلب مجبور هستند در داخل کار کنند در حالی که اغلب در رقابت با شرکت‌های دولتی برنده نمی‌شوند؛ البته استثناهایی هم وجود داشته که به نبوغ مدیران برخی از شرکت‌های پیمانکاری مربوط بوده است.

دکتر علی‌زاده: غیر از مواردی که عنوان کردید ضعفها و قدرتهایی در درون شرکتها وجود دارد. با توجه به این که سالانه حدود ۸۰۰ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی داریم که می‌توانند نقاط قوتی برای شرکتها باشند، شما درباره قوت‌های درون سازمانی و فرصتهایی که بیرون از شرکت می‌تواند فراوری شرکتها قرار گیرد چه نظری دارید؟

مهندس عطاردیان: صنعت ساختمان از لحاظ ایجاد اشتغال یکی از موتورهای محرکه رشد اشتغال و ایجاد ثروت برای کشور است و در این زمینه از صنعتی مانند اتومبیل‌سازی پیشروتر است و فرصتهای زیادی در اختیار اقتصاد کشور قرار می‌دهد. در سال حدود ۱/۵ تا ۲ میلیون مسکن نیاز داریم که تقاضای موثر را نشان می‌دهد و همین مقدار تقاضا فرصت بسیار خوبی برای رفع نیاز مردم و فعالیت شرکتها است و اشتغال و تولید ثروت ایجاد می‌کند. کشور ما هنوز در نیمه راه توسعه قرار دارد، اگرچه بسیاری از زیرساختها توسط مهندسان ساخته شده است ولی هنوز سازه‌های زیادی باقی مانده است.

دکتر علی‌زاده: در ذیل مطالب شما باید اشاره کنم که با فعال شدن بخش ساختمانی به ازای هر ۷۰ متر ساخت و ساز در کشور ۲/۵ شغل مستمر پیوسته و ۰/۳ شغل مستمر وابسته ایجاد می‌شود. از نظر قدر نسبی، توان و ظرفیتهای ایجاد اشتغال در این بخش ارزانتر و بیشتر از سایر بخشها است. در ضمن شرکت‌های دوزیست در مناقصات شرکت می‌کنند و قیمت‌های مینوس و زیر قیمت داده و کل فرایند مناقصه را مختل می‌کنند. این شرکتها اغلب وابسته به دولت هستند و با خارج کردن بخش خصوصی از گردونه رقابت و با افزودن الحاقیه‌های بعدی به قرارداد، قیمت پروژه‌ها را افزایش داده و به نوعی منافع ملی را نادیده می‌گیرند، به نظر شما برای حل این مسئله چه رهنمودهایی وجود دارد؟

مهندس عطاردیان: این قانون جزو قوانینی است که تا اندازه‌ای با مشورت انجمنها منعقد شده است. قوانین بسیاری وجود دارد که خود به خود کارا هستند ولی اشکال قضیه این است که اجرای همه مسائل را در آنجا با جملات «مکلفند» مورد تأکید قرار نگرفته بلکه با کلمه «می‌تواند» شروع شده است. این وضع باعث شده است که در حقیقت مقاماتی که کارها را واگذار می‌کنند، برای زیر سؤال نرفتن با حداقل قیمت‌های پیشنهاد شده کار را واگذار نمایند. در حالی که سالهاست قانون و بخشنامه «حداقل قیمت مناسب» صادر شده ولی در عمل کارفرمایان تشخیص می‌دهند که همان کمترین قیمت پیشنهادی برای انجام کار مناسب است. هیچ وقت در هیچ قانونی نوشته نشده است که به حداقل قیمت کار واگذار شود و همه جا ذکر شده به پایین‌ترین

شود و یا، از آن جریمه دیرکرد اخذ گردد. از آنجایی که سازمان مالیاتی حساب موقت را حساب قطعی تلقی می‌کند این مشکل برای پیمانکاران ایجاد شده است. ضمن این که طلب پیمانکاران وقتی به موقع پرداخت نشود، در زمان پرداخت قدرت خرید آن در حد تورم واقعا موجود کم می‌شود. مشکل دیگر مربوط به رتبه‌بندی است که ظاهراً به برخی از پارامترهای مهم در این امر بی‌توجهی می‌شود. **شما در باره موارد فوق چه نظری دارید و معتقدید چه معیارهایی را باید بیشتر در نظر گرفت؟**

مهندس عطاردیان: شیوه رتبه‌بندی در کشور ما اشتباه است. مثلاً اگر امروز چند شرکت قدیمی و توانمند شرکتی را با هم تشکیل دهند، این شرکت جدید پایین‌ترین رتبه را کسب می‌کند و حداکثر میزان یک میلیارد تومان کار به آنها ارجاع داده می‌شود. در صورتی که در حال حاضر هر کدام از این شرکتها ۱۰-۲۰ میلیارد تومان صورت‌وضعیت در ماه دارند. از طرفی شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا به مدیران برجسته شرکتها که علم مدیریت دارند اعطا می‌شود، مدیرانی که می‌توانند نیروی انسانی و امکانات را گردآورده، هماهنگ کنند. در واقع توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است. یکی از شیوه‌های موفق مدیریت پخش کردن کار و برون‌سپاری آن

شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا

و ایجاد انگیزه از پایین‌ترین سطح سازمان تا بالاترین سطح سازمان است تا مجبور به کنترل نیروی انسانی نباشیم. شرکت نباید کار خود را براساس ماشین‌آلات بگذارد. البته در رتبه‌بندی معیار ماشین‌آلات حذف شده اما سرمایه و استمرار فعالیت پیمانکاری هنوز مدنظر قرار می‌گیرد و به «تجربه» اهمیتی داده نمی‌شود. علاوه بر این خود تشکلهای باید اعضای خود را رتبه‌بندی کنند و لازم به دخالت دولت نیست. کارفرماها نیز باید با توجه به رتبه‌بندی تشکلهای، شرکتها را برای کار دعوت کنند. نیازی به تشکیلات عریض و طویل دولتی برای رتبه‌بندی نیست. البته دولت معتقد است در انجمنها رابطه‌ای عمل می‌شود در حالی که در محیط حرفه‌ای انجمن به دلیل فضای رقابتی شرکتها نظرات زیاد است و خود به خود ضابطه‌مندی و خوداصلاحی وجود دارد.

دکتر علی‌زاده: تحولات اخیر در مورد نرخ ارز چه تأثیری روی فعالیت‌های پیمانکاری داشته و اصولاً چه مکانیزمی برای این مسئله قابل پیشنهاد است؟

مهندس عطاردیان: در اقتصاد هر اتفاقی که می‌افتد روی قیمت‌های اجرای کار و مصالح و لوازم اثر می‌گذارد ولی در کشور ما که تورم و رکود تورمی دائمی وجود دارد این مسئله باعث افزایش

ناگهانی قیمت‌ها به خصوص در مورد ارز می‌شود که با آن بسیاری از خدمات و لوازم و مصالح کارهای صنعت ساختمان فراهم می‌شود. صنعت ساختمان که فقط آجر و گل نیست و برخی مصالح و ماشین‌آلات از خارج وارد می‌شوند. در هر حال ارز یکی از عوامل مهم تعیین‌کننده قیمت‌هاست. مخصوصاً این که واردات یکی از مؤلفه‌های اصلی اقتصاد ایران شده است. البته خیلی از محصولات ایرانی محصولات خارجی قابل رقابت است؛ اما برخی از آنها تکافوی مصرف داخلی را نمی‌دهد. به هر حال، بالا رفتن هزینه اجرای کار و قیمت مصالح به طولانی شدن زمان پروژه‌ها می‌انجامد.

نیم نگاهه برآیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۱)

آیین نوروزی در تهران قدیم

اغنيا و نگرانی فقرا می شد و در این میان اوضاع کسبه بازار از همه بهتر بود و فصل رونق بازار فرا رسیده بود. اولین کار، که زمان و دقت بیشتری لازم داشت تهیه رخت و لباس نو بود. البسه کودکان معمولاً از رنگهای شاد و زنده تهیه می شد که معمولاً توسط خانمهای خانه دوخته می شد و کفش و کلاه تنها مواردی بودند که از بازار خریداری می شدند. خانم و آقا هم (در خانواده های متوسط) معمولاً به نو کردن چند تکه اصلی لباس خود که شامل چادر مشکی و چادر نماز، کفش و عبا بود می پرداختند و در صورت امکان البسه دیگر را شسته و رفو می کردند، یقه ها را آهار می زدند و خلاصه برای سال نو، نو نوار می شدند.

خانه تکانی

هر چند که تهیه لباس نو در بعضی از خانواده های بی بضاعت انجام نمی شد ولی رسم خانه تکانی، فقیر و غنی نمی شناخت و برای انجام شدن آن، تمام وسایل خانه باید بیرون ریخته شده و تمام خانه شسته، جارو و گردگیری می شد و بعد تمام اسباب پس از تمیز شدن به داخل برده شده و چیده می شد. در همین خانه تکانی ها، دو کار مهم انجام می گرفت، یکی دل کندن از لوازم و اسباب کهنه و شکسته بود که پس از یک یا چند سال کار کردن و تعمیر شدن، دیگر نفسهای آخر را کشیده و تنها

عید نوروز در گذشته ای نه چندان دور، تنها به ۱۴ روز آغاز فروردین محدود نمی شد و به پیشواز رفتن آن شامل جزئیات و ریزه کاری هایی بود که این عید را از اعیاد دیگر متمایز می کرد و رسیدن آن برای همه از پیر و جوان، شادی آور بود.

در آن زمان تقریباً تمام کارهای مربوط به عید، توسط اعضای خانواده انجام می شد که در بیشتر مواقع، همه در یک خانه زندگی می کردند و دست به دست هم داده به خیاطی و خانه تکانی، خرید و پخت و پز می پرداختند، باغچه را صفا داده و گلکاری می کردند و خلاصه با آغاز سال نو، همه با احساس رضایت از نتیجه کوشش های خود، پذیرای مهمانان شده و خود به دیدار فامیل می رفتند و روزهای خوشی را در کنار یکدیگر می گذراندند. عید نوروز برای کودکان از حال و هوایی استثنایی برخوردار بود و اکثر آنان تنها در همین زمان صاحب یک دست لباس نو می شدند و شاید یکی دو اسکناس تا نخورده عیدی می گرفتند و برای آن هزار تا نقشه می کشیدند. زیرا در این روزها هیچ کس از خرج کردن پول کم نمی گذاشت و ضرب المثل "چو فردا شود فکر فردا کنیم" در این مواقع خیلی صدق می کرد.

پیشواز نوروز

رخت نو: از آغاز ماه اسفند کم کم اندیشه عید نوروز موجب شادی

به درد دور انداختن می خورد و همچنین تغییر و تحول شکل چیدن اثاث منزل که با بیرون ریختن و دوباره چیدن، شکل تازه ای به خانه داده و موجب تنوع می شود.

خانه تکانی در آن روزها وقت بسیاری می گرفت زیرا از تکاندن فرش و گلیم و قالی شروع می شد و با صیقل دادن لوازم فلزی، شستن پارچه های (ملافه و پرده، روتشکی و پشتیها و...)، شستن در و پنجره ها و ظرف و ظروف و دوده گیری از اتاقها به پایان می رسید و بعد همه چیز باید دوباره چیده می شد تا سال بعد که روز از نو، روزی از نو.

سبزه سبز کردن

سبزه عید از بیست روز تا ده روز مانده به عید باید سبز می شد. به این ترتیب که خانم خانه به تعداد جمعیت خانواده مشمت مشمت گندم یا عدس یا هر دانه سبزه کردنی دیگر را برداشته و در ظرفی سفالی می ریخت، این کار باید طوری با دقت انجام می شد که از دستشان دانه ای به زمین نیافتد و در ضمن با هر مشمت دانه باید برای سلامتی، خوشی، سعادت و گشایش بخت و مال آن شخص دعا می کردند، سپس روی دانه ها را با آب نیم گرم پوشانده و در جایی نه گرم و نه سرد قرار می دادند و هر روز آب تازه بر ریش می ریختند تا جوانه بزنند.

این دانه های جوانه زده را در دستمال مرطوبی نگه می داشتند تا برگ های آن نیش بزند و بالا بیاید، سپس سبزه را در یک سینی یا بشقاب زیبا قرار داده، و هر روز آب می دادند تا سبز شده و برای هفت سین آماده شود، سپس

آنها را رویانی قرمز و گل های پارچه ای تزیین کرده و سر سفره می گذاشتند.

خانم های باسلیقه با تخم تره تیزک (شاهی) سبزه سبز می کردند، و با دانه های شاهی که پس از خیس شدن لعاب پیدا می کند، روی پارچه ای جملاتی چون "سال نو مبارک" یا "یا مقلب الالقولوب و الابصار" را می نوشتند و سبزه خود را به این شکل سبز می کردند.

خوردنیهای شب عید

سبزی پلو: یک شب مانده به تحویل سال، زمان خوردن سبزی پلو با کوکوی سبزی، سیر تازه و ماهی فرا می رسید. عقیده به پلوی سبزی دار این بود که می گفتند خوردن آن دل را زنده، احشا را تازه، بدن را رطوبت مفید می بخشید و روح تازه به تن

می دمید. با توجه به اینکه در تهران سبزی تازه هنوز نرسیده بود و وسایل تندرو برای رساندن ماهی تازه به تهران موجود نبود، بیشتر تهرانیها از سبزی خشک و ماهی دودی استفاده می کردند. سبزی تازه در گلخانه ها عمل می آمد و به قیمت گزافی فروخته می شد و تازه به دوران رسیده ها برای آنکه نشان بدهند سبزی و ماهی تازه استفاده کرده اند، اشغال سبزی و کله ماهی را کنار در خانه خود می گذاشتند. از طرفی بسیاری از افراد خیر در این شب به یاری مستمندان شتافته و با بردن برنج، روغن، ماهی و تخم مرغ به در خانه آنها، دلشان را شاد می کردند.

رشته پلو

شب سال نو، یعنی شب تحویل سال، وقت خوردن رشته پلو بود که خوردن آن آدابی داشت. رشته پلو که با رشته پلویی و همراه با خرما و کشمش سرخ کرده آماده می شود، غذایی است که نه تنها پر قوت و گرم کننده مزاج به شمار می آمد، بلکه خوردن آن موجب می شد که "سر رشته کار" تا آخر سال در دستشان باشد.

آداب تهیه و خوردن رشته پلو از این قرار بود: اگر مرد و سرپرست خانه دچار مشکلی در کار و کسب شده بود، بشقاب اول برای او کشیده می شد، اگر در خانه دختر بخت بسته ای بود، او باید زیر دیگ را روشن می کرد و موقع کشیدن در دیگ را باز می کرد. رشته خشک کرده این پلو، برای رفع بی پولی داخل کیف قرار می گرفت. دختر یا پسر بخت بسته در هنگام کشیدن پلو باید از منزل خارج می شد و بعد مادر یا مادر بزرگ او بشقابی از برنج برایش می کشید و پشت در برده و می پرسید کی هستی؟ و او جواب میداد باز کن، مادر در را باز می کرد و بشقاب را به دستش می داد، آن شخص باید دو لقمه پلو را همان بیرون می خورد و بعد به داخل می آمد تا بختش گشوده شود.

چراغهای شب عید

از اعتقادات دیگر شب سال نو این بود که باید شعله و نور در خانه زیاد باشد که این شامل اجاق یا منقل و چراغها بود که باید تا صبح روز دوم سال روشن نگه داشته می شد به طوریکه باید با کمال دقت نفت گیری می شد تا دود زده و خاموش نشود. از طرفی، شیوه سوختن این چراغها، خود تعبیر و تفسیری داشت که شنیدن آن خالی از لطف نیست.

اگر چراغها از ابتدا تا انتها روشن و سالم باقی مانده بود، سالی پربرکت با دلخوشی و تندرستی در انتظار اهل خانه بود، اگر لوله

آداب نشستن بر سر سفره هفت سین

از زمانی که خانواده با بهترین لباسهای خود بر سر سفره گرد هم جمع می‌شدند، دیگر تمام حواسها متوجه خیرخواهی و خوش اقبالی بود و همه باید با خلق خوش، ابروی گشاده و لبخند بر لب بر سر سفره می‌نشستند و همه گفتگوها درباره خیر و خوشی و ذکر و دعا برای رفع بیماری، روا شدن حاجت و دفع بلا باشد. خواندن دعای "یا مقلب القلوب و الابصار" نیز بسیار مطلوب بوده است. با تحویل شدن سال و به صدا درآمدن توپ سال نو، همه به دیده بوسی و تبریک سال نو مشغول می‌شدند، کام خود را شیرین کرده و به شادی می‌پرداختند.

تفریحات نوروز تا روز سیزده

روزهای عید به دید و بازدید و شادی و تفریح می‌گذشت و رسم بر این بود که در این روزها کسی بداخمی و تندی نکند، پول یا مالی قرض نکند، نزد پزشک و دوا فروش هم نرود و خلاصه از هر مورد غم افزا و مکدرکننده دوری کند. البته زیارت اهل قبور و پخش نذری برای رفتگان جزو آدابی بود که هر چند غم افزا، اما موجب شادی روح رفتگان و در نتیجه بسیار پسندیده به شمار می‌رفت. دو سه روز اول عید برای دیدار از بزرگترها بود که از منزل پدر و مادر آغاز میشد و منازل دایی و عمه و دیگر بزرگان و دوستان می‌گذشت. در این دید و بازدیدها عیدیهایی هم رد و بدل می‌شد و به خصوص عروس و دامادها در اولین عید پس از ازدواج عیدی فراوانی می‌گرفتند. گشت و گذار و سفر هم در برنامه‌های روز چهارم به بعد بود و تفریح و استراحت معمولاً تا روز سیزده ادامه داشت و در این روز به اوج خود می‌رسید.

چراغها دود زده می‌شد یا شمع درون آنها به یکسو می‌افتاد، تاریکی و کدورت در زندگی رخنه می‌کرد، اگر خاموش می‌شد، مالی از دستشان می‌رفت یا امیدی به ناامیدی مبدل می‌شد و بدتر از همه اینکه اگر لوله چراغ می‌شکست یا چراغ واژگون می‌شد، به معنای درگذشت کسی از نزدیکان یا زیر و رو شدن زندگی اهل خانه بود.

هفت سین

چیدن سفره هفت‌سین یکی از مهمترین آداب استقبال سال نو بود که نچیدن آن معادل با نگون بختی در سال جدید به شمار می‌آمد. پارچه سفره هفت سین معمولاً سفید و تمیز بود که هفت نوع خوردنی که با حرف سین آغاز می‌شد بر روی آن چیده می‌شد که شامل: سیر، سرکه، سماق، سمنو، سبزی، سنجد و سیب بود و با اشیا و مواد دیگر تکمیل می‌گشت.

اما آداب چیدن از این قرار بود که ابتدا سفره را در محل مناسبی در بالاترین قسمت اتاق پهن می‌کردند و یک جلد کتاب مقدس (با توجه به اینکه عید نوروز عید ایرانیان است و مختص مسلمانان نیست، هر خانواده کتاب مقدس دین خود را بر سفره می‌گذاشت) در وسط سفره گذاشته، کاسه آب و یک گلاب پاش در دو طرف آن قرار داده، آیینه را در بالا و بشقابی آرد و نان بریده را در دو طرف آب و گلاب قرار داده و چهار گوشه سفره را با چهار شمعدان روشن می‌کردند که نشانه رحمت، گشاده‌دستی، روشنایی و خیر و برکت بود.

مواد هفت سین نیز بر روی سفره قرار داده می‌شد که نشان از برکت، سلامتی، زایش، زیبایی و شادابی داشتند. اسفند برای رفع چشم زخم و شیرینی برای شیرین کامی بر سر سفره آورده می‌شد. یک کاسه آب که نارنجی در آن انداخته بودند هم جزو ضروریات سفره بود زیرا نام نارنج (نارنج) را به معنی بدون رنج معنا می‌کردند و حضور این میوه را دافع درد و رنج می‌دانستند.

آیین‌های نوروز در گیلان

ایرانیان از قدیم‌الایام در آستانه بهار و سال نو در هر گوشه‌ای از ایران با آیین ویژه‌ای به پیشواز می‌رفتند و این آیین تا کنون نیز پابرجاست و سرزمین گیلان هم از پیشگامان آن است.

سال‌های نه چندان دور نوروزخوان‌ها از اولین روزهای ماه اسفند هر سال تا قبل از تحویل سال جدید نوروزخوانی می‌کردند و یک چراغ و یک چماق برای دیدن راه و زدن حیوانهای مهاجم همراه داشتند و در کوچه‌ها می‌گشتند و به هر خانه‌ای سر می‌زدند، شعر می‌خواندند و شیرین زبانی می‌کردند. گروه نوروزخوان‌ها غالباً از ۳ نفر تشکیل می‌شد و یکی از آنها به عنوان سرخوان شعر نوروز را به این شکل می‌خواند:

فصل بهاران آمده گل در گلستان آمده

مژده دهید ای دوستان نوروز سلطان آمده

آن دو نفر دیگر تکرار می‌کردند و یک نفرشان کوله باری هم بردوش داشت که هدیه‌های مردم را در آن جمع می‌کرد.

مردم آمدن نوروزخوان‌ها را به خانه خوشان خوش شگون می‌دانند و سرانجام دعا و آرزوی سالی خوش همراه با سلامتی را برای اهل خانه بدین گونه ابراز می‌کردند:

به حق سوره یاسین و عمران به حق حرمت آیات قرآن

به حق آن تن شاه شهیدان بلا را دور از این خانه بگردان

مراسم نوروزخوانی اگر چه پس از سالها رنگ باخت و جای خود را به رسومات جدید و ماشینی داد، اما هنوز تعدادی از روستاهای گیلان به همان سنت نوروزخوانی به استقبال بهار می‌روند.

اجرای نمایش‌ها و کشتی گيله مردی از جمله آیین‌های سنتی در گیلان است که هنوز پس از گذشت سال‌ها در بسیاری از مناطق به‌ویژه روستاهای این استان با شور و نشاط خاصی برگزار می‌شود.

کشتی گيله مردی

همان کشتی روستایی است که براساس موازین پهلوانی ایرانی انجام می‌گیرد و از مقررات جدید پیروی نمی‌کند.

این بازی با آداب خاصی که ریشه در اعتقادات مذهبی دارد شروع می‌شود، روی به سوی قبله آوردن، نیایش خالق هستی، در جهت و جانب مرقد امام رضا(ع) گردیدن و انگشت یا دست ادب بر خاک نهادن از ویژگی‌های این ورزش سنتی است.

مسابقات کشتی گيله مردی در جشن‌ها، اعیاد و اغلب پس از ایام کشاورزی در مناطق مختلف استان گیلان برگزار می‌شود.

لافند بازی:

این ورزش به نام‌های مختلف سن بازی، داربازی، ریسمان بازی، لافند بازی و بند بازی در ایران رواج داشته است.

نقش‌های ایفاگر در این ورزش عبارتند از: بند باز یا پهلوان، یالانچی یا شیطانک که وردست پهلوان است، سرنانچی دهل

زن یا نقاره زن در این بازی که به هنگام جشنهای مختلف و با دعوت اهالی برگزار می‌شود.

پهلوان با ذکر دعا به درگاه خداوند، بالای دار می‌رود و با چوبی که به منظور حفظ تعادل خویش در دست می‌گیرد از روی طناب رد می‌شود. در همین موقع یالانچی یا شیطانک با حرکات خنده آور خود مردم را سرگرم می‌کند و نوازندگان سرنان و نقاره به نواختن آهنگ‌های محلی شاد و هیجان‌انگیز می‌پردازند.

لافند بازی در روستاهای جلگه‌ای گیلان طرفداران فراوانی دارد.

ورزا جنگ

ورزا به گویش‌های محلی گیلان به گاونر گفته می‌شود البته گاونری که برای جنگ استفاده می‌شود از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. نمایش ورزا جنگ عمدتاً در نواحی جلگه‌ای گیلان در شهرستان‌های فومن، انزلی، صومعه سرا، رشت، لاهیجان، سیاهکل و رودسر انجام می‌گیرد.

در هنگام جنگ پس از آمادگی‌های اولیه، گاوهای نر را برای نبرد با یکدیگر به میدان می‌فرستند و صاحبان آنها از مردم پول جمع می‌کنند، برخی برسر این بازی شرط بندی می‌کنند که همین کار باعث شد تا محدودیت‌هایی در اجرای این نمایش فرهنگی اعمال شود.

پاییز و اوایل زمستان بهترین موقع ورزا جنگ است چون در این زمان گاوها از قدرت جسمانی کافی برخوردار هستند.

این نمایش محلی ریشه در باورها و اعتقادات مردم گیلان داشته و با نوع نگرش و شیوه زندگی اجداد و نیاکان ما پیوند عمیق دارد.

نمایش عروس گوله

این نمایش یکی از نمایش‌های بسیار جالب و دوست‌داشتنی است که پیش از نوروز در شهرها و روستاهای گیلان به اجرا درمی‌آید.

نقش‌های این نمایش عبارتند از:

۱- عروس (مردی که لباس زنانه و رنگارنگ می‌پوشد و با آرایش سروصورت خود را به شکل عروس در می‌آورد)

۲- پیربابا(پیربابا)

۳- غول

۴- دایره زنگی نواز(دیاره زن)

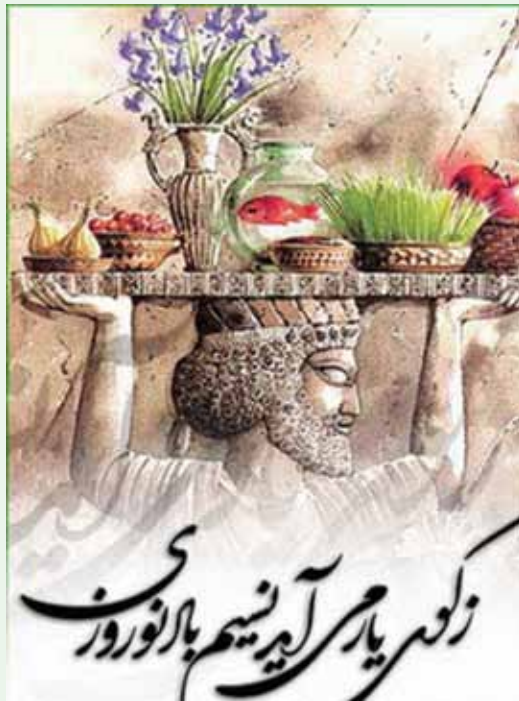
۵- کولبارچی(کسی که برنج و سایر هدایای مردم را نگه می‌دارد)

۶- دو یا سه نفر هم به عنوان سیاهی لشکر هستند که به آنها تکل یا همراه می‌گویند

موضوع نمایش از این قرار است که غول و پیربابا هر دو عاشق عروس هستند و برای به چنگ آوردن او با همدیگر مبارزه می‌کنند، غول رقص کنان به طرف عروس می‌رود و پیربابا راه او را می‌بندد و مانع رسیدن او به عروس می‌شود. غول برمی‌گردد و به پیربابا حمله می‌کند و در این حمله و گیرودار حرکات غیرارادی و خنده‌دار می‌کند که مردم شادی کنند.

گروه نمایش عروس گوله به همه خانه‌ها سر می‌زند و در

می‌شود. در مراسم نوروز خوانی، نوروزخوانان معمولاً به داخل روستاها می‌آیند و با خواندن اشعار در مدح امامان و ترانه‌های محلی، طلیعه سال نو را به مردم مژده می‌دهند.

نوروزخوانان چند نفر هستند، یک نفر اشعار را می‌خواند، یک نفر ساز می‌زند و نفر دیگر که به آن کوله‌کش یا بارکش می‌گویند به در خانه‌های مردم می‌رود و می‌خواند، «باد بهارون اومده - نوروز سلطون اومده - مژده دهید به دوستان - گل به گلستون اومده» یا این‌که همین مضامین را با عبارات «بهار آمد، بهار آمد خوش آمد - علی باذولفقار آمد، خوش آمد - نوروزتان نوروز دیگر - شما را سال نو باشد مبارک»، صاحبخانه نیز با دادن پول، شیرینی، گردو، تخم مرغ، نخود و کشمش از آنان پذیرایی می‌کند.

هنگام تحویل سال نیز افراد خانواده دور سفره هفت سین که با ظرافت و سلیقه خانم چیده شده، می‌نشینند و در حالی که پدر خانواده دعای تحویل می‌خواند، منتظر سال نو می‌شوند.

در گذشته که امکانات ارتباطی مانند رادیو و تلویزیون نبود با تیراندازی یا گفتن اذان سال جدید را به همه اعلام می‌کردند.

در مازندران بعد از این که سال نو شد یک نفر که معمولاً از بچه‌ها انتخاب می‌شود به عنوان مادرمه (مارمه) برگزیده شده و با مجمعی که در آن قرآن، آیینه، آب، سبزه و شاخه‌های سبز جوان قرار دارد، وارد خانه می‌شود. چهار گوشه اتاق‌ها را آب می‌پاشد، قرآن را کنار سفره هفت سین می‌گذارد و شاخه‌های تازه سبز شده و دارای شکوفه که معمولاً از درخت گوجه سبز است را به این نیت که سال سرسبز و خوش و خرمی برای خانواده باشد، جلوی در اتاق آویزان کرده یا روی طاقچه اتاق می‌گذارد. در این روز مادر خانواده غذای عید، سبزی پلو با مرغ یا گوشت درست می‌کند، علاوه بر آن بعضی هم غذایی به عنوان خیرات برای اموات می‌پزند و بین مردم پخش می‌کنند، استفاده می‌شود.

پایان هرکس به اندازه وسع خود برنج، پول و تخم مرغ به آنها می‌دهند. این نمایش در حال حاضر نیز در تعدادی از روستاهای گیلان رواج دارد.

جلوه‌های از آیین‌های نوروزی در استان مازندران

آداب و رسوم نوروز در تمامی ایران زمین شنیدنی است و مازندران نیز با مراسم‌های نوروز خوانی و مادر مه در میان دیگر استان‌ها شهرت خاص دارد.

تعریف درست نوروز نخستین روز سال در تقویم ایرانی یعنی یکم فروردین ماه و یا روز اورمزد از ماه فروردین است، لحظه آغاز نوروز درست پس از نیمه شب بوده و این یک لحظه تقویمی است.

لحظه تحویل سال یک واقعه یا لحظه طبیعی است و زمان آن می‌تواند ساعت‌ها با لحظه آغازین روز یکم فروردین فاصله داشته باشد، بنابراین لحظه تحویل سال در سراسر جهان یکی است، ولی لحظه آغاز نوروز یکم فروردین نسبی است، نسبت به خط استاندارد زمان بین‌المللی که سابقاً به خط گرینویچ مشهور بود و هنوز هم اکثر مردم آن را به همین نام می‌شناسند.

شگون‌آوری

برخی از خانواده‌های روستایی ایران به ویژه در مازندران به هنگام نوروز سفره عید نوروز را چند ساعت پیش از تحویل سال می‌چینند و در اشتیاق تحویل سال، منتظر کسی می‌شوند که او را برای خود شگون‌آور قرار داده‌اند تا در نخستین ساعت‌های سال نو به خانه‌شان بیاید و برایشان شگون بیاورد.

هر یک از خانواده‌های روستا، یکی از همسایه‌ها یا یکی از منسوبان به خود را برای خانه خود شگون‌آور می‌دانند و او را به اصطلاح خودشان سال‌مج یا مارمه می‌نامند.

سال‌مج هر خانه‌ای، نخستین کسی است که پس از تحویل سال به آن خانه وارد می‌شود. او با خوشرویی و نشاط با ظرفی آب به خانه می‌آید. آب را در حیاط خانه می‌پاشد و سال نو را به اهل خانه تبریک می‌گوید.

افراد خانه با سرور و شادمانی به استقبال سال‌مج خود می‌روند و او را به کنار سفره عید و سینی دعوت می‌کنند. آن‌ها از سال‌مج با کلوچه، نان، عسل، آجیل و میوه به گرمی پذیرایی می‌کنند و اعتقاد دارند که از یمن حضور سال‌مج و از شگون این پذیرایی، سفره‌شان در سال جدید همیشه پربرکت خواهد بود. به این مراسم، شگون‌آوری گفته می‌شود.

آداب و رسوم نوروز خوانی

نوروز خوانی معمولاً ۱۵ روز قبل از فرا رسیدن عید نوروز شروع

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) اعلام کرد

رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها

اشاره: آقای مهندس مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء طی نشست خبری مطالبی را در مورد پروژه‌های عمرانی مطرح کرده‌اند که به دلیل اهمیت موضوعهای ارائه شده در این مصاحبه مراتب جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌شود.

برخورد با کشورها صورت گرفته موضوعی است که با بررسی آن می‌توان به وضوح دریافت کرد که هر کشوری که در برابر تحریم توانسته استراتژی واحدی را اتخاذ کند و برای مقابله با آن برنامه ریزی کرده است توانسته تحریم‌ها را بی‌اثر نماید. وی افزود: ما نیز در صورتی که بتوانیم مولفه‌های اقتصادی خود را که مورد تاکید مقام معظم رهبری (در شعارهای سالهای اخیر) است، مورد توجه قرار دهیم تحریم‌ها به فرصت تبدیل شده و آثار آنها بی‌اثر می‌شود. فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) با بیان اینکه علی‌رغم صرف هزینه و زمان بیشتر تاکنون در مقوله‌های پیمانکاری و انجام پروژه‌ها با این بست مواجه نشده‌ایم. این قرارگاه در حوزه کار پیمانکاری، روشهای اجرا و تکنولوژی توانسته است تحریم‌ها را با برقراری ارتباط با سازندگان داخلی به فرصتی مغتنم تبدیل کند. مهندس مظفری خاطر نشان کرد: ما نباید در اجرای پروژه‌ها تنها متکی به بودجه دولت باشیم، بلکه باید از سایر منابع از جمله منابعی که در بخش‌های خصوصی و در دست مردم است و نیز اموال و داراییهای در اختیار دولت استفاده کنیم که تبدیل این منابع به نقدینگی در حوزه ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) نمی‌باشد.

وی اقتصاد مقاومتی را اقتصاد مقابله با فشار، تحریم و دشمنی معاندین نظام توصیف و تصریح کرد: با توجه به مولفه‌های اقتصاد مقاومتی مورد تاکید مقام معظم رهبری که تکیه بر توان مردم، سرمایه بخش خصوصی، تکیه بر تولید ملی و توان داخلی تولید، مدیریت منابع ارزی و ریالی، مدیریت مصرف و رشد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان و سرمایه‌های دانشی کشور است با اثر گذاری در هر یک از این مولفه‌ها می‌توان در رشد اقتصاد مقاومتی اثرگذار بود که قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) به جز بحث مدیریت منابع ارزی و ریالی می‌تواند در سایر مولفه‌ها اثرگذار باشد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) با بیان اینکه قرارگاه خود را جدا از جامعه پیمانکاری کشور نمی‌داند اظهار داشت: این قرارگاه موفقیت خود را در بکارگیری تمامی ظرفیت‌ها و توان پیمانکاران بخش خصوصی در سازندگی کشور تلقی کرده و علی‌رغم آنکه عده‌ای تصور می‌کنند قرارگاه با در اختیار داشتن بخشی از توان نظامی مانند یک پیمانکار رقابتی را با بخش خصوصی دارد این قرارگاه به هیچ وجه رقیب بخش خصوصی نمی‌باشد. وی افزود: پس از تدوین سند راهبردی سازندگی قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) که به تایید مقام معظم رهبری نیز رسید «سازندگی» جزو ماموریت‌های سپاه قلمداد شد و برای انجام این ماموریت مدیریتی

مهندس مظفری رویکرد قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) را در زمینه اجرای پروژه‌ها نوین توصیف و تصریح کرد: مدیران این قرارگاه می‌کوشند تا پروژه‌ها با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای روز مدیریتی به انجام برسند به گزارش روابط عمومی و تبلیغات قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) مهندس ابوالقاسم مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) در نشست خبری که بمناسبت بیست و چهارمین سالروز تاسیس قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) سپاه برگزار شد به تشریح ماموریت‌های این قرارگاه در عرصه سازندگی کشور پرداخت.

مهندس مظفری با اشاره به پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) گفت: ۳۵۰۰ کیلومتر خطوط انتقال نفت و گاز در قالب ۹ پروژه، ۳۰۰۰ کیلومتر خطوط انتقال آب از سدها و مخازن به شهرها و روستاها در قالب ۱۲ پروژه، ۲۵۰ کیلومتر تونل انتقال آب در قالب ۶ پروژه، ۱۶۰ کیلومتر تونل مترو و راه آهن، ۲۱۸۵ کیلومتر خط آهن در قالب ۱۵ پروژه، ۱۵۰۰ کیلومتر آزادراه در قالب ۱۰ پروژه، ۲۱ سد کوچک و بزرگ با حجم مخزن ۳ میلیارد متر مکعب، ساخت و توسعه بنادر، اسکله‌ها، پل‌ها، و ایجاد کانالهای اصلی آبیاری و کارخانه‌های تولیدی از جمله مهمترین پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) می‌باشد. وی پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها را متفاوت عنوان و تصریح کرد: از پروژه‌های یادشده ۵۵ پروژه جزو طرح‌های مهر ماندگار است که با پیشرفت فیزیکی بیش از ۷۰ درصد بناست تا پایان دولت دهم تکمیل و تحویل گردد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) پیرامون اعتبارات مختص پروژه‌های این قرارگاه نیز گفت: در بخش پروژه‌های عمرانی کشور ۸ درصد از سهم بودجه عمرانی و در بودجه مختص شرکت‌ها، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) ۵ درصد اعتبارات را به خود تخصیص داده است. وی با اشاره به مقوله بومی‌سازی تکنولوژی و استفاده از توان داخلی در اجرای پروژه‌ها دو نکته را شایان ذکر توصیف و تصریح کرد: نخست اینکه تلاش ما بر این است که توان داخلی مورد استفاده حد اکثری قرار گیرد و از تکنولوژی داخلی استفاده شود دوم اینکه در بخش تامین کالاهای موردنظر خصوصاً در پروژه‌های صنعتی که به اجبار به نظریه‌های کارفرما مربوط می‌شود خرید خارجی صورت می‌گیرد.

مهندس مظفری در خصوص تاثیر تحریم‌ها در انجام پروژه‌ها اظهار داشت: استفاده از راهکار تحریم در مسایل اقتصادی که در نیم قرن اخیر با اهداف مختلف توسط امریکا و اروپا به منظور

عکس تزئینی است

همکاری با دانشگاه‌های صنعتی و فنی کشور عمدتاً در بحث‌های تحقیقاتی مورد نیاز سپاه تعامل دارد و مرکز آموزشی خاتم الانبیاء (ص) در دانشگاه امام حسین (ع) نیز دوره‌های توانمندسازی مدیران قرارگاه را برگزار می‌کند تا بتوان پروژه‌ها را با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای مدرن مدیریتی به انجام رساند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه در ارزیابی از پروژه‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) این قرارگاه عموماً رتبه‌های بالایی را کسب می‌کند، گفت: اخیراً یکی از ارزیاب‌های بین‌المللی پروژه سد گتوند را مورد ارزیابی قرار داد و تندیس سیمین ارزیابی پروژه را به این قرارگاه اهداء کرد.

وی با بیان اینکه در زمینه اجرای پروژه‌ها رویکرد ما نوین است گفت: یکی از جهت‌گیریه‌های قرارگاه را "برندسازی" عنوان و خاطر نشان کرد: نتیجه همکاری قرارگاه با مراکز علمی، چاپ ۱۴۵ کتاب فنی، ۸ کتاب در دست چاپ و ارائه ۴۷۸ مقاله در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی است که قرارگاه کارنامه زرین و افتخارآمیزی را در این حوزه نیز داشته است. وی علت هجمه برعلیه اقدامات سازندگی سپاه را رسالت محور بودن سپاه در دفاع از ارزش‌های انقلاب و عمق بخشی به آن عنوان کرد و افزود: دفاع از ارزش‌های نظام در هر برهه‌ای از زمان با ماموریت‌هایی همراه است که در حال حاضر "سازندگی" نیاز انقلاب بوده و جزء ماموریت‌های مهم سپاه تلقی می‌شود. به همین علت تمرکز دشمنان انقلاب امروز در بحث سازندگی و تحریم اقتصادی است تا بتوانند مانع الگوشدن انقلاب برای سایرین شوند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) در پایان پدافند عامل و پدافند غیرعامل را مکمل یکدیگر خواند و تصریح کرد: هر کشوری بنا بر استراتژی دفاعی خود نیازمند راهکارهایی است که استراتژی جمهوری اسلامی بحث پدافند عامل و غیرعامل را به عنوان مکمل یکدیگر دانسته و تلاش ما در قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه پدافند غیرعامل بر این است تا هر سازه‌ای بگونه‌ای ساخته شود که در برابر آسیب‌های دشمن بتواند مقابله کند.

با هدف بستر سازی به منظور حضور بخش خصوصی در پروژه‌ها و استفاده از تمامی ظرفیت‌ها در انجام ماموریت‌ها در پیش گرفته شد. مهندس مظفری با تأکید بر اینکه قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) رقیب بخش خصوصی نیست گفت: این قرارگاه بدنبال به صحنه آوردن تمامی ظرفیت‌ها و رونق کسب و کار مملکت و انجام پروژه‌های عمرانی است که شاهد آن حضور ۵۵۰۰ پیمانکار بخش خصوصی و تیم‌های اجرایی برای انجام پروژه‌های این قرارگاه می‌باشد.

فرمانده در ادامه به تعاملات و همکاری‌های قرارگاه و وزارت نفت اشاره و تصریح کرد: با در نظر گرفتن فاصله‌ای که با اهداف سند چشم‌انداز در حوزه نفت و گاز وجود دارد قرارگاه نمی‌تواند نسبت به حضور در این صحنه بی تفاوت باشد لذا از ۵ و ۶ سال گذشته به این حوزه وارد شده و جایگزین شرکت‌های بزرگی همچون بتال و شل گردیده و بخوبی قادر است ماموریت‌های خود را اجرا کند. وی به ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در امر سازندگی در کشورهای همسو و مسلمان نیز اشاره و تصریح کرد: در مبنای سند راهبرد سازندگی که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است یکی از اهداف قرارگاه در این سند سازندگی در کشورهای همسو و مسلمان است که متناسب با شرایط کشورها و نیاز آنها این قرارگاه در امر سازندگی حضور پیدا کرده و اخذ پروژه می‌کند. وی افزود: از سوی کشور سوریه نیز درخواست‌هایی به منظور حضور ما برای سازندگی در این کشور شده بود که با توجه به شرایط این کشور در حال حاضر امکان حضور ما در آنجا فراهم نیست.

مهندس مظفری عدم وجود پیمانکار چند وجهی و نبود سازو کار لازم برای تأمین مالی پروژه‌ها را از جمله مهمترین چالش‌های حوزه پیمانکاری عنوان و خاطر نشان کرد: یکی از رویکردهای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) معرفی خود با عنوان پیمانکار عمومی است. وی با اشاره به ایفای نقش قرارگاه در امر پژوهش در کشور اظهار داشت: این قرارگاه با امضای تفاهم‌نامه‌های

۲۳ سیاست کلی برای حمایت از تولید

اشاره: بیست و سه سیاست کلی برای حمایت از تولید توسط مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد. این اصول بیست و سه گانه که یادآور طول زمان رسالت الهی پیامبر بزرگوار اسلام است، امید است با جدیت مدیران ارشد نظام بتواند منبع و منشأ برکات و اثرات بالنده برای رشد و توسعه کشور باشد. بی شک این اصول چنانچه به درستی و در چارچوب روح حاکم بر ابلاغ آن عملیاتی و اجرایی شود نقطه پایانی بر بسیاری از تنگناها و مشکلات فراروی توسعه کشور خواهد گذاشت. برای دریافت بیشتر از روح حاکم بر سیاستهای کلی بیست و سه گانه مشروح آن را به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۹۱/۱۱/۲۵ درج می کنیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

۱- بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید با:

- اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی
- کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت تولید
- اتخاذ انواع تدابیر تشویقی و تنبیهی
- بهینه‌سازی تعامل عوامل تولید

۲- هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها و زیربناهای آنها و بهره‌گیری از آنها، با هدف:

- ارتقای کیفی و افزایش کمی تولید ملی

- بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی

- حمایت از تجاری‌سازی فناوری محصول و بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری

۳- گسترش اقتصاد دانش بنیان با تاکید بر توسعه مولف‌های اصلی آن، از جمله:

زیرساخت‌های ارتباطی، زمینه‌های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخش‌های علمی و پژوهشی با بخش‌های تولیدی کشور.

۴- حمایت از تولید محصولات با ماهیت راهبردی مورد نیاز مصارف عمومی یا بخش تولید کشور.

۵- تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی با رعایت اصل رقابت‌پذیری و فاصله گرفتن از خام‌فروشی در بازه زمانی معین.

۶- حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آنها با خالص ارز آوری مثبت یا خالص ارزی منفی همراه باشد.

۷- مدیریت منابع ارزی با تاکید بر تامین نیازهای تولید ملی و کارآفرینی، و ثبات ارزش پول ملی.

۸- بهبود فضای کسب و کار با هدف افزایش تولید ملی و اصلاح زمینه‌های فرهنگی، قانونی، اجرایی و اداری.

۹- افزایش سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی در تولید ملی از طریق:

- تقویت انگیزه و عزم ملی و تاکید و تسریع در اجرای کامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴، رعایت انضباط مالی و بودجه‌ای دولت

- رفع تبعیض بین بخش دولتی و بخش‌های خصوصی و تعاونی

- ساماندهی و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط در جهت کارآمدسازی آنها

۱۰- تنظیم نقش نهادهای عمومی غیردولتی اقتصادی در جهت تولید ملی.

۱۱- شفاف‌سازی و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی در مورد ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هر گونه دسترسی اطلاعاتی ویژه.

۱۲- توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار.

۱۳- بسترسازی و ساماندهی اشتغال و حرکت نیروی کار ایرانی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی.

۱۴- ارتقای سرمایه‌های انسانی، طبیعی، اجتماعی و فیزیکی با تاکید بر توسعه نهادهای مردمی برای رشد تولید ملی.

۱۵- توسعه فرهنگ حمایت از سرمایه، کار، کالاها و خدمات ایرانی و استفاده از نظرات متخصصان و صاحب نظران در تصمیمات اقتصادی.

۱۶- جلوگیری از اتلاف و راکد ماندن سرمایه‌های فیزیکی و انسانی ایرانی با تاکید بر ایجاد و توسعه خدمات فنی و مشاوره‌ای فرا بنگاهی و ارتقای بازده اقتصادی این سرمایه‌ها در بخش‌های

مختلف اقتصادی.

۱۷- گسترش تنوع ابزارهای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و تکمیل ساختارهای آن و اعمال سیاست‌های تشویقی برای حضور عموم مردم و سرمایه‌گذاران داخلی و بین‌المللی به‌ویژه منطقه‌ای در بازار سرمایه.

۱۸- حمایت از محققان و سرمایه‌گذاران و تشویق ورود سرمایه‌های ایرانی به حوزه‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه با تاسیس صندوق‌های شراکت یا ضمانت برای سرمایه‌گذاری در این حوزه.

۱۹- کارآمدسازی مدیریت منابع موجود در صندوق توسعه ملی در جهت بهینه‌سازی و هم‌افزایی ظرفیت‌های تولیدی و ارتقای کیفی کار و سرمایه ایرانی.

۲۰- تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات (از جمله اصلاح قانون پولی و بانکی، تامین اجتماعی و مالیات‌ها) برای تسهیل فعالیت در بخش‌های تولیدی و رفع موانع سرمایه‌گذاری در سطح ملی با رویکرد ثبات نسبی در قوانین.

۲۱- کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات با استفاده از سازوکار شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی و کاهش واسطه‌های غیرضرور و ناکارآمد.

۲۲- گسترش منابع مالی و کارآمدسازی مدیریت آن در جهت افزایش ظرفیت تولید ملی و کاهش هزینه‌های تامین مالی مورد نیاز به‌ویژه با ساماندهی، گسترش و حمایت از نهادهای مالی توسعه‌ای و بیمه‌ای.

۲۳- جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف.

امید است متولیان امور با اجرای دقیق موارد ابلاغی راهگشای برون‌رفت از شرایط فعلی اقتصادی و تولیدی را بیش از پیش واقعیت بخشند.

نقش و تأثیر افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی نقدینگی سرگردان در تورم

اشاره:

افزایش نقدینگی کشور که از مرز ۴۳۰ هزار میلیارد تومان گذشته است، نشان می‌دهد این حجم از نقدینگی زمینه‌ساز تورم می‌باشد چنانچه تزریق پول پرفشار که پایه پولی کشور را افزایش می‌دهد به سمت تولید و فعالیتهای مولد هدایت نشود باعث بروز تورم لجام‌گسیخته و روند استمرار چنین وضعیتی به رکود توری می‌انجامد و در نهایت جامعه و کشور را به بیماری هلندی مبتلا می‌سازد؛ معمولاً ساده‌ترین راه‌های تأمین منابع مالی (به ویژه استقراض از بانک مرکزی) بهترین و مناسبترین راه نیست و چه بسا عواقب آن اقتصاد کشور را زمین‌گیر سازد؛ لذا با توجه به بالا بودن حجم پول گردش به نظر می‌رسد بخشی از این میزان نقدینگی می‌بایستی از سطح جامعه جمع‌آوری شود. سازوکارهایی چون پیش‌فروش سکه، اوراق قرضه، اوراق مشارکت، گواهی سپرده و انواع دیگری از فروش اوراق بهادار می‌تواند در بهبود اقتصاد کشور و در روند شاخه صعودی آن تعدیل

ایجاد کند. مشروط بر اینکه نقدینگی‌های جمع‌آوری شده مجدداً به جامعه و برای فعالیتهایی با انگیزه‌های سفته‌بازی و احتیاطی وارد نشود، بلکه به سمت تولید و تکمیل پروژه‌ها و طرحهای اشتغال‌زا و مولد سوق داده شود. لذا در این زمینه گفتگوی ارزنده‌ای با هادی کوزه‌چی مدرس مدیریت مالی و سرمایه‌گذاری در دنیای اقتصاد مورخ اول اسفندماه شده است که عیناً جهت استفاده خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌گردد.

اواخر جنگ تحمیلی و سال ۱۳۷۳ دارد و این امر مدیریت بازار ارز را برای بانک مرکزی و سایر نهادهای مرتبط بسیار دشوارتر می‌کند. در صورتی که شرایط کلی بازار ارز و هجوم تقاضای سوداگری و سفته‌بازی مردم کشور به بازار را در حال حاضر مشابه سال‌های ۷۳، ۶۶ و ۵۸ بدانیم، با توجه به قدرت و تقاضای خرید بالاتر ریال برای دلار (تقریباً ۶ تا ۷ برابر سال‌های ذکر شده)، میزان نوسانات بسیار شدیدتر خواهد بود که این امر در عمل نیز مشاهده می‌شود. برای مشخص شدن اهمیت این موضوع، قابل ذکر است که نقدینگی که در حال حاضر به صورت روزانه در نظام بانکی کشور، خلق می‌شود در حدود ۳۰۰ میلیارد تومان است که از کل نقدینگی سال ۱۳۵۸ بیشتر است.

این میزان توان خرید دلار - طلا توسط نقدینگی ریالی در حال حاضر، سبب شده است که کارشناسان به آن عنوان غول نقدینگی بدهند. طبیعی است که با هجوم بخش اندکی از نقدینگی (در حدود ۲ درصد)، در یک بازه زمانی کوتاه مانند یک هفته به بازار ارز - طلا، با توجه به محدودیت‌های تجهیز و تزریق منابع ارزی - طلائی برای بانک مرکزی به خاطر محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، مدیریت بازار ارز از کنترل بانک مرکزی خارج می‌شود.

همچنین باید مدنظر قرار داد که به دلیل گسترش سیستم بانکی کشور و مخصوصاً گسترش شدید منابع و فعالیت‌های موسسات پولی - مالی غیربانکی نسبت به ساختار کاملاً دولتی نظام بانکی کشور در سال‌های ذکر شده، نظارت بانک مرکزی در عمل کاهش یافته است و حرکت‌های سریع و سیل‌گونه ریال در بین بازارها از گسترش بسیار بالایی نسبت به سال‌های ذکر شده برخوردار است.

در رابطه با تورم نیز برای آنکه تحلیل مناسبی از آمار داشته باشیم، در ادامه میزان تورم نقطه به نقطه و نیز تورم ملموس، بررسی شده است. - تورم نقطه به نقطه: تورم نقطه به نقطه بیانگر نرخ رشد شاخص قیمت‌ها در پایان هر ماه نسبت به شاخص قیمت‌ها در پایان ماه مشابه سال قبل است (تورم یک سال گذشته). این تورم بیشتر مورد توجه مردم است و توسط آنها برای مقایسه رشد قیمت‌ها استفاده می‌شود. آخرین تورم نقطه به نقطه (آذر ۹۱ نسبت به آذر ۹۰)، در حدود ۳۷ درصد است که ۱۰ درصد بیشتر از تورم متوسط

در تحلیل ارائه شده از سوی بانک مرکزی شکل‌گیری انتظارات تورمی و تشدید آن در ماه‌های پایانی سال، افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی، شکل‌گیری مجدد تقاضای ناشی از تبدیل دارایی‌ها و تعهدات ارزی بانک‌ها از مهم‌ترین دلایل نوسان اخیر عنوان شده است شما این دلایل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ هر کدام از این عوامل چگونه می‌تواند در بازار نقش ایفا کند؟ (منظور از تعهدات ارزی بانک‌ها چیست، چگونه می‌توان اثر نوسانی این عامل را کاهش داد؟)

دلایل ذکر شده نیز به نظر بنده صحیح است ولی برای انجام تحلیل دقیق‌تر و عمیق‌تر بهتر است نگاه پویاتری به چرایی این تحولات داشته باشیم. به نظر من باید ریشه‌های تحولات دو هفته گذشته را به دو بخش تقسیم کرد (همانند تحولات شهریور و مهر ۹۱):

الف) دلایل ساختاری مانند نقدینگی سرگردان و سیال، تورم بالای شکل گرفته در کشور در ماه‌های اخیر، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و تشدید پیوسته آنها مخصوصاً در حوزه بانکی، نحوه مدیریت بازار ارز - کالا توسط نهادهای مرتبط؛

ب) دلایل مقطعی مانند تعویق مذاکرات هسته‌ای بعد از چند ماه مذاکره برای تعیین زمان و مکان مذاکره که نشان دهنده اختلافات زیاد بین طرفین مذاکره است که حتی الامکان توافق در رابطه با زمان و مکان به ماه‌ها مذاکره نیاز دارد؛ مسائل و تنش‌های سیاسی داخلی در رابطه بین دولت و مجلس؛ تشدید طبیعی تقاضای وارداتی در ماه‌های دی و بهمن (معمولاً در این ماه‌ها تقاضا برای ارز جهت انجام واردات کالا و رساندن کالا به بازار شب عید داخل، توسط تجار وجود دارد)؛ اخبار مربوط به احتمال اجرای فاز دوم هدفمندی، افزایش پرداختی یارانه نقدی و پرداخت عیدی فوق‌العاده. ابتدا به بررسی و تحلیل برخی از دلایل ساختاری می‌پردازیم. همانطور که می‌دانید در سال‌هایی چون ۱۳۵۸، ۱۳۶۶، ۱۳۷۳ و اکنون به دلایل مختلف، تقاضای خرید دلار توسط عموم مردم و سفته‌بازان حرفه‌ای شکل گرفته است.

همانطور که داده‌های مربوط به توان خرید دلار آزاد توسط میزان نقدینگی ریالی نشان می‌دهد، نقدینگی ریالی موجود در حال حاضر توان بسیار بالایی در خرید دلار - طلا نسبت به سال‌های اوایل انقلاب،

(۲۷ درصد) است. داده‌های مربوط به شاخص قیمت و تورم ماهانه در چند ماه گذشته نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه به صورت پیوسته در ماه‌های اخیر در حال رشد است و این امر سبب فاصله زیاد بین تورم متوسط و نقطه به نقطه می‌شود.

- تورم ملموس: در این روش معادل سالانه تورم یک سال آینده، بر اساس تورم ماهانه موجود، (نقطه به نقطه برای یک سال آتی) محاسبه می‌شود. البته اسم انتخاب شده شاید علمی نباشد، ولی هدف آن است که بدانیم مثلا در صورتی که تورم ماه شهریور به مدت ۱۱ ماه آینده ادامه داشته باشد، تورم در یک سال مذکور چقدر خواهد بود. برای محاسبه این تورم از فرمول رشد مرکب استفاده می‌کنیم.

دلیل انتخاب چنین نامی آن است که مردم عملا با این تورم سر و کار دارند و افزایش قیمت‌ها هر چقدر نزدیک‌تر به زمان وقوع باشد (یعنی تورم ماهانه برای ماه گذشته)، واقعیت را بهتر نشان می‌دهد. با توجه به رشد شدید تورم ماهانه در چند ماه اخیر، تورم متوسط و تورم نقطه به نقطه یک سال گذشته، واقعیت تورم و رشد قیمت ملموس برای مردم را به درستی نشان نمی‌دهد.

بر این اساس، معادل سالانه تورم تجربه شده در مهر و آبان ۹۱، در حدود ۷۰ درصد است. این میزان تورم از شدیدترین تورم‌های موجود در دنیا است و اثرات آن بر تمامی بازارهای کالا و سرمایه‌گذاری قابل توجه خواهد بود، در صورتی که متوسط تورم ۴ ماه اخیر (شهریور تا آذر ۹۱)، در ۸ ماه آینده ادامه داشته باشد، نرخ تورم نقطه به نقطه مرداد ۹۲ (از شهریور ۹۱ تا مرداد ۹۲)، حدود ۵۰ درصد خواهد بود. به نظر می‌رسد که تصمیم‌گیری مردم و فعالان اقتصادی بر اساس چنین میزان تورمی و بازدهی متناسب با آن صورت می‌گیرد.

از سوی دیگر مردم تورم را تورم کالای ساده‌ای چون ارز، طلا، خودرو و مانند آن می‌سنجند که تقریبا در یک سال اخیر از رشد قیمتی در حدود ۱۰۰ درصد برخوردار بوده است. مجموع این آمار بسیار هشدارآمیز است و سبب می‌شود که جریان نقدی بالایی توسط مردم از سپرده‌های بانکی به سمت این بازارها شکل گیرد تا قدرت خرید خود را حفظ نمایند. تشدید تورم و رشد نقدینگی سبب تشدید تلاطمات در بازار ارز و طلا خواهد شد و مدیریت بازار را برای بانک مرکزی دشوارتر خواهد کرد. سفته‌بازان حرفه‌ای نیز از این فرصت، سوءاستفاده کرده و بازارها را آشفته‌تر می‌کنند.

انتظار می‌رفت با راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی دامنه نوسان ارزی محدود شود، چرا با گذشت بیش از ۱۳۰ روز از راه‌اندازی این مرکز دامنه نوسان به قیمت‌ها قبل از راه‌اندازی مرکز بازگشت؟

کلیت این بحث می‌تواند درست باشد، ولی باید به عملکرد مرکز مبادلات به صورتی عملی و واقع‌گرایانه نگاه شود. آماري که در رابطه با مرکز مبادلات ارائه می‌شود، میزان ثبت سفارش‌های صورت گرفته است که تقریبا به صورت ماهانه در حدود ۱ میلیارد دلار است. در صورتی که میزان واردات رسمی کشور به صورت ماهانه در حدود ۴ تا ۵ میلیارد دلار است. این امر نشان دهنده آن است که مرکز مبادلات در حدود ۲۰ درصد تا ۲۵ درصد از نیاز ارزی کشور به واردات را پوشش می‌دهد.

از سوی دیگر، بنده تاکنون هیچ‌گونه آماری از میزان پرداخت‌های صورت گرفته و انتقال ارزهای موفق ندیده‌ام. میزان کل ثبت سفارش‌های صورت گرفته در چهار ماه گذشته، با توجه به اعداد فوق نسبت به میزان واردات اندک است و به صورت طبیعی میزان انتقال نهایی صورت گرفته نیز باید کمتر باشد. این امر سبب می‌شود

که مرکز مبادلات در عمل به عنوان عاملی جهت به تعویق انداختن تقاضای ارز برای واردکنندگان عمل می‌کند و اثر واقعی آن کاهش می‌یابد. البته نفس راه‌اندازی مرکز و دسته‌بندی ارز برای اولویت‌های مختلف، اجباری است که با توجه به شرایط کشور گریزی از آن وجود ندارد، ولی باید نسبت به کارکرد واقعی و میزان اثرگذاری آن رویکرد واقع‌گرایانه داشت. در نهایت نیز باید توجه کرد که تنها بخشی از نوسان بازار ارز به خاطر تقاضای واقعی ارز جهت واردات است و نوسانات ارز بیشتر ناشی از تقاضای سوداگری-سفته‌بازی و حفظ قدرت خرید است که مرکز مبادلات پاسخگوی این نوع تقاضا نمی‌باشد. به عبارت دیگر، مخاطب مرکز مبادلات، واردات است (پاسخگویی به تقاضای واقعی ارز)، در حالی که نوسان ارز در بازار آزاد بیشتر به خاطر تقاضای کاذب و غیرواقعی ارز است که در این مرکز پوشش داده نمی‌شود و نباید چنین انتظاری از مرکز مبادله‌ای داشت. با توجه به شرایط پیش رو چشم‌انداز نرخ ارز در کوتاه‌مدت و پایان سال به چه سمت و سویی است؟

متأسفانه به نظر می‌رسد که به دلیل پایداری دلایل ساختاری ذکر شده، تلاطمات به طور کلی ادامه خواهد داشت، هرچند در مقطعی ممکن است به دلیل آرامش در دلایل مقطعی ذکر شده، بازار آرام شود. مدیریت قوی بازار ارز-کالا و سیاست‌های پولی-مالی می‌تواند سبب کاهش تلاطمات یا افزایش آنها شود.

یکی از تاکتیک‌های مرکز مبادله روند نزولی نرخ دلار در مرکز است این در حالی است که در بازار غیر رسمی این روند معکوس است فاصله‌گیری نرخ مرکز با بازار غیر رسمی چه تبعاتی می‌تواند داشته باشد؟

به نظر بنده این استراتژی چندان تاثیری در بازار آزاد ارز ندارد. دلیل این امر آن است که همانطور که در بالا ذکر شد، فروشنده‌گان-خریداران و مخاطبین دو بازار (یعنی مرکز مبادلات و بازار آزاد)، دو گروه مختلف هستند. خریداران در بازار آزاد، مردم معمولی و سوداگران هستند که با هدف پوشش دارایی خود در مقابل تورم به این بازار مراجعه می‌کنند (اصطلاحا تقاضای غیرواقعی-کاذب برای ارز) و مخاطبان مرکز مبادلات، واردکنندگان کالا به کشور هستند (اصطلاحا تقاضای واقعی برای ارز).

استراتژی فوق اثری بر روی بازار آزاد ندارد چون تاثیری بر عرضه و تقاضای بازار آزاد به جای نمی‌گذارد، ولی سبب ایجاد رانت برای استفاده‌کنندگان از ارز مرکز مبادلات می‌شود و درآمد‌نهادهای مرتبط فروشنده ارز در مرکز مبادلات (یعنی وزارت نفت، صندوق توسعه ملی و ...) را کاهش می‌دهد. با توجه به تحولات ماه‌های گذشته، کاهش قیمت توسط مرکز مبادلات حتی به صورت روانی نیز بر روی بازار آزاد تاثیرگذار نیست.

تلاطم اخیر در شرایطی رخ داد که بازار سرمایه از بازدهی مناسب برخوردار است و قیمت‌ها در بازار مسکن نیز رو به رشد است، چرا در شرایطی که بازار سرمایه رونق دارد و در بخش مسکن نیز قیمت‌ها رو به رشد، باز هم شاهد هستیم مقام‌های رسمی از هجوم سفته‌بازان به بازار سخن می‌گویند؟

مشکل پیش آمده در شش ماه گذشته مرتبط با تمامی بازارهای کشور است (مسکن، بورس، خودرو، ارز، طلا و ..)، و دلیل ساختاری آن همان طور که در بالا ذکر شد، میزان بالای نقدینگی موجود در کشور (در سایه رشد نقدینگی در سال‌های گذشته)، تورم بالای شکل گرفته در کشور و نهایتا تضعیف بخش تولید-عرضه به خاطر مشکلات پیش آمده در تجارت خارجی و کمبود سرمایه در گردش

می تواند با جریمه اندکی، پول خود را به صورت آنی نقد کند. نتیجه این امر سیال بودن شدید سپرده های بانکی است که سبب می شود مردم در زمان به وجود آمدن تلاطم های در بازارهای مختلف، سریعا نسبت به جابه جایی پول خود در بانک به این بازارها اقدام کنند.

باید بین سود سپرده یک ساله که امکان برداشت آن وجود نداشته باشد یا جریمه سنگینی داشته باشد و سود اوراق مشارکت، گواهی سپرده، تفاوت قابل توجهی وجود داشته باشد، تا از میزان سیال بودن غول نقدینگی موجود کاسته شود.

۳- باید نظارت بانک مرکزی بر روی موسسات و بانکها افزایش یابد تا در کنار سیاست های انقباضی، امکان مدیریت بازارها بیشتر شود و موسسات و نهادهای مالی در بازارهای طلا، ارز و کالا به دنبال سفته بازی نباشند. چنین عنوان می شد که در دوره های مانند سال ۱۳۸۶، موسسات در بازار مسکن حضور دارند و در حال حاضر در بازارهای نقدشونده، با نظارت جدی، باید مانع از سفته بازی موسسات و نهادهای مالی و سرمایه گذاری که منابع زیادی دارند، در بازارهای پرنوسان شد.

۴- به جای فروش و پیش فروش سکه فیزیکی طلا، بانک مرکزی نسبت به فروش گواهی کاغذی طلا-سکه به صورت بانام و بدون نام اقدام کند. این امر می تواند حتی برای مردم عادی نیز جذابیت داشته باشد؛ چرا که مشکلات نگهداری طلا را ندارد. از سوی دیگر برای افزایش جذابیت آن، می توان این گواهی را به عنوان یکی از وثایق مورد قبول نظام بانکی برای ارائه تسهیلات بانکی تعریف کرد. به هر نحو باید با افزایش جذابیت فروش گواهی کاغذی طلا، داشتن آپشن های مختلف برای گروه های مختلف با توجه به دوره مدنظر سرمایه گذاری و ریسک، کاهش هزینه های معامله آن نسبت به طلا و سکه (که در حدود ۲ درصد است)، افزایش جذابیت نگهداری آن و مانند آن تقاضا را از سمت فیزیکی به این جهت سوق داد. البته پیش نیاز اجرای چنین طرحی، قبول قیمت آزاد طلا-ارز و تعیین مکانیزم شفاف برای شرایط و قیمت باز خرید این اوراق است.

است. مردم در این شرایط، پول را در بانک نگه نداشته و مداوم بین بازارها جابه جا می کنند و این امر تورم را تشدید کرده و نوسانات شدیدی همراه با رشد قیمتی عجیب و غریبی را در همه بازارها ایجاد می کند. البته میزان نوسانات و رشد در بازارهای مختلف متفاوت است. مثلا بازار مسکن نسبت به بازار ارز-طلا رشد قیمتی کمتری و نوسان کمتری را تجربه کرده است. یکی از دلایل این امر بزرگ بودن اندازه این بازار است.

برنامه پیش فروش بانک مرکزی چه تاثیری بر بازار طلا دارد؟ همانطور که در اخبار هفته های گذشته منتشر شد، مجلس و بانک مرکزی به دنبال ممنوع کردن خرید و فروش و بازار مربوط به تقاضای سوداگری-سفته بازی ارز هستند. هر چند این امر راهکار ریشه ای مساله نیست، ولی به هر حال در چنین شرایطی، معمولا یکی از راهکارهایی است که توسط مجریان ارائه می شود. این امر احتمالا سبب می شود که به دلیل افزایش ریسک حضور در بازار ارز، حرکت عامه مردم و سوداگران-سفته بازان به سمت بازار طلا سرازیر شود و تقاضای طلا افزایش یافته و حباب مثبتی در این بازار شکل گیرد. این امر در یک ماه قبل نیز دیده می شود و سکه گرمی و ربع سکه به دلیل هجوم مردم عادی حباب عجیبی در حدود ۲۰ درصد-۳۰ درصد به خود گرفته است.

از سوی دیگر به نظر می رسد میزان قدرت خرید نقدینگی ریالی موجود بالاتر از توان بانک مرکزی در تزریق طلا به بازار است. در کوتاه مدت طبیعتا خبر اعلام شده سبب کاهش التهابات و قیمت طلا می شود، همان طور که در هفته گذشته تجربه شد، ولی به دلیل پابرجا بودن دلایل ساختاری تحولات و نوسانات، احتمالا آرامش بازار چندان دوام نداشته باشد.

همچنین بانک مرکزی باید محدودیت های جدی جایگزینی طلا در آینده با توجه به تحریم ها را در نظر داشته باشد و شرایط پیش فروش سکه را چندان جذاب طراحی نکند که با استقبال زیاد مواجه شود.

چه پیشنهادها و راهکارهایی را در رابطه با کاهش التهابات بازار ارائه می کنید؟

۱- سیاست بانک مرکزی در چنین شرایطی باید بیشتر جلوگیری از تشدید نوسانات ارز باشد، تا کنترل رشد قیمت. نوسان ارز آسیب بیشتری به جای می گذارد، تا رشد قیمت پیوسته، مدیریت شده و قابل پیش بینی ارز. در صورتی که بانک مرکزی بعد از رشد بازار آزاد، که بنا به هر دلیل اتفاق افتاده باشد (مثلا در آبان ۹۱)، هدف خود را کاهش نوسان قرار دهد، می تواند بعد از افت بازار بعد از رشد شدید، با خرید و جمع آوری ارز از بازار، از افت آن جلوگیری کرده و ذخایر خود را نیز افزایش دهد (آذر ۹۱). کاهش و مدیریت نوسانات سفته بازان حرفه ای را ناامید کرده و از بازار خارج می کند و به دنبال آن، انگیزه مردم نیز برای حضور در بازار کاهش می یابد. در حالی که چنین استراتژی مشاهده نمی شود.

۲- رشد سود سپرده های بانکی، گزینه ای است که ناگزیر می کند و تا حد زیادی می تواند تلاطمات ایجاد شده در بازارهای مختلف را کاهش دهد. در کنار رشد سود سپرده های بانکی باید نسبت به ساختار آن نیز توجه شود. در یک سال گذشته، بانکها و موسسات مالی بیشتر به سمت فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده یا سپرده کوتاه مدت با سود بالا حرکت کرده اند. جذب سپرده از محل فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده در عمل مشابه سپرده کوتاه مدت است؛ چون دارنده آن

سال	میزان نقدینگی (میلیارد تومان)	قیمت دلار	قدرت خرید دلار توسط نقدینگی ریالی (میلیارد دلار)
۱۳۵۸	۲۵۸	۱۴	۱۸
۱۳۶۶	۱,۳۶۷	۹۹	۱۳
۱۳۷۳	۶,۱۸۴	۲۶۲	۲۴
اسفند ۱۳۹۱	۶۵۰,۰۰۰	۳,۵۰۰	۱۲۹

زمان	تورم ماهانه	تورم نقطه به نقطه سال آن در صورت تداوم روند ماهانه
آبان ۹۰	۱,۶ درصد	۲۱,۰ درصد
آذر ۹۰	۱,۸ درصد	۳۳,۹ درصد
شهریور ۹۱	۲,۳ درصد	۳۱,۴ درصد
مهر ۹۱	۴,۶ درصد	۷۱,۵ درصد
آبان ۹۱	۴,۵ درصد	۶۹,۶ درصد
آذر ۹۱	۲,۵ درصد	۳۴,۵ درصد
۴ ماهه اخیر (مهرگین)	۳,۴۸ درصد	۵۰,۷ درصد

زمان-بایان ماه	شاخص قیمت مصرفی	تورم نقطه به نقطه	تورم ماهانه	تورم متوسط سالانه
مهر ۹۰	۲۷۶	---	---	---
آبان ۹۰	۲۸۰,۶	۲۲,۱ درصد	۱,۶ درصد	۱۹,۸ درصد
آذر ۹۰	۲۸۵,۶	۲۲,۴ درصد	۱,۸ درصد	۲۰,۶ درصد
شهریور ۹۱	۳۴۸,۸	۲۸,۱ درصد	۲,۳ درصد	۲۴,۰ درصد
مهر ۹۱	۳۴۴,۸	۳۲,۰ درصد	۴,۶ درصد	۲۴,۹ درصد
آبان ۹۱	۳۸۱,۲	۳۵,۹ درصد	۴,۵ درصد	۲۶,۱ درصد
آذر ۹۱	۳۹۰,۹	۳۶,۹ درصد	۲,۵ درصد	۲۷,۴ درصد

محمدرضا طبیبزاده عنوان کرد:

- لزوم ایجاد کنسرسیوم همکاری در شرایط کنونی
- نیاز به ایجاد امکانات لازم برای امور پیمانکاری پروژه‌های عمرانی
- نیاز به تعریفی قانونی از جایگاه انجمن‌های صنفی

مهندس محمدرضا طبیبزاده فارغ‌التحصیل سال ۱۳۴۹ فوق لیسانس راه و ساختمان از دانشکده فنی دانشگاه تهران است. وی از سال ۴۷ وارد بازار کار مهندسی شد و تا کنون به طور مستمر در هر سه بخش مشاور، پیمانکار و کارفرما بدون وقفه فعالیت مستمر کرده است. حضور در این سه فضا وی را با دیدگاه‌های مختلف کارهای مهندسی در کشور آشنا نموده است. ایشان یکی از مهندسين با تجربه در صنعت پیمانکاری و ساخت و ساز می باشد و با وجود این ویژگی‌ها ماهنامه پیام آبادگران اقدام به انجام مصاحبه ای با ایشان کرد.

روز دوم بهمن ماه برای دیدار و گفتگو با وی که در حال حاضر از مدیران ارشد شرکت ساختمانی تهران جنوب است، به شرکت تهران جنوب مراجعه نمودیم. ایشان با شکیبایی به سوالات

مختلف ما با خشوبی و دقت پاسخ دادند و پس از واکاوی ابعاد مختلف مشکلات پیمانکاران پروژه‌های مختلف عمرانی به ارائه راه حل‌هایی در این زمینه پرداختند. بی شک نقطه نظرهای ارائه شده در این مصاحبه می‌تواند منبع خوبی برای بررسی‌های بعدی و اتخاذ تصمیمات مفید و موثر در مورد رفع بخشی از مشکلات پروژه‌های عمرانی و ایجاد بسترهای لازم برای توفیق در آن باشد. ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که در اختیار ما قرار دادند، نظر خوانندگان محترم ماهنامه را به مشروح این مصاحبه جلب می‌نماییم.

فعالیت دارد مشغولم. شرکت تهران جنوب متجاوز از ۲۰۰ پروژه عمرانی را در پروژه های صنعت نفت، گاز و پتروشیمی و مشخصا در دو زمینه پالایشگاهی و خطوط لوله به اجرا در آورده و علاوه بر آن شرکت تهران جنوب در اجرای پروژه های صنعتی مختلف یعنی صنعت فولاد، صنعت کاغذ، صنعت آب و فاضلاب هم در احداث کارخانه ها و تصفیه خانه ها و هم در احداث خطوط لوله انتقال و شبکه فعال بوده است

در طول سالهای فعالیت خود شما در هر سه جایگاه کارفرما/مشاور/پیمانکار حضور داشتید، اگر نوآوری و

آقای مهندس طبیبزاده، ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید لطفا شرکت تهران جنوب را برای خوانندگان ماهنامه ما معرفی کنید؟

شرکت های پیمانکاری و مشاوره ای در ایران با قدمت های بیش از نیم قرن شاید جز انگلستان دست باشند در این مورد به دو شرکت اشاره دارم، اول شرکت پیمانکاری تهران جنوب با قدمت ۵۳ سال و دوم شرکت مشاوره ای تهران بوستن که امسال ۵۰ سال خود را جشن گرفت. اینجانب در هر دو شرکت در زمانهای مختلف حضور داشته و در آنها خدمت کرده ام و هم اکنون نیز در شرکت تهران جنوب که عمدتا در فضای نفت و گاز و پتروشیمی

از سوابق کاری مهندس طبیبزاده

مهندس محمدرضا طبیبزاده عملا از سال ۴۲ که در کلاس یازدهم دبیرستان حضور داشت فعالیت خود را با کار تدریس دروس مثلثات و جبر در کلاس های شبانه تهران و شاگردان خصوصی دیگر شروع نمود و پس از فارغ التحصیلی کار مهندسی خود را با محاسبه ساختمان شروع نمود. این موقع زمانی بود که بلند ترین ساختمانها در تهران ساختمانهای پلاسکو و آلومینیوم بودند. وی درگیر طراحی یک ساختمان ۱۲ طبقه شد. در آن زمان و بدون حضور وسیع کامپیوتر ایشان اقدام به چاپ کتابی به نام "روش ساده و عملی محاسبه ساختمانهای بلند (حل قاب ۳۱ طبقه)" نمود. ایشان در ابتدا وارد حوزه صنعت آب در شرکت مهندسان تهران بوستن گردید و بیش از ۱۰ سال با این مهندس مشاور همکاری مستمر داشت. ایشان بعد از انقلاب با همکاری همفکران خود اقدام به تشکیل شرکت مشاوره ای در رشته آب و فاضلاب، عمران محیط زیست نمود که این شرکت هم اکنون با نام "عمران محیط زیست" توسط دوست و همکار ایشان مهندس احمد عشقی اداره می شود. ایشان مدتی در حدود ۴ سال با مهندسان مشاور پایپلا و جناب آقای مهندس احمد آل یاسین همکاری داشت و در این مرحله اقدام به تهیه و تنظیم هفت مجلد کتاب با نام های ضوابط و معیارهای فنی آبیاری و زهکشی نمود. ایشان در اواخر دهه ۶۰ در یک شرکت پیمانکاری وارد یکی از پروژه های صنعت آب یعنی طرح انتقال آب کارون به بهمن شیر (با ۱۲۰ متر مکعب ثانیه) گردید که مدیریت این

انتقال تکنولوژی در مورد خط ۵۶" گاز سراسری از کنگان به مرز ترکیه را نام برد. شرکت های خارجی پس از انقلاب اقدام به اجرای پروژه های خط لوله سراسری گاز ۵۶" (Larg Bore) نمودند. در آن مرحله پیمانکاران ایرانی یا اجازه ورود به این نوع پروژه ها را نداشتند و یا به صورت پیمانکاران دست دوم پیمانکاران خارجی فعالیت می کردند. در اوایل انقلاب شرکت پیمانکار ایتالیایی خط لوله سراسری گاز تغییر یک کیلومتر از خط لوله را که در محل رانش زمین قرار داشت را موکول به تصفیه حساب نهایی با دولت ایران نمود. از ماشین های بسیار سنگین برای اجرای خطوط لوله گاز ماشین لوله خم کن (Bending Machine) استفاده می شود که شرکت تهران جنوب در آن زمان فاقد این ماشین بود. شرکت تهران

جنوب اقدام به حمل این ماشین به محل تغییر مسیر لوله نمود و خود رأساً اقدام به تغییر این لوله نمود و پس از آن شرکت تهران جنوب اقدام به احداث خط لوله ۵۶" نفت خام مناطق نفت خیز به بندر طاهری را برای صادرات نمود. این در حالی بود که اسکله خارک در معرض بمبارانهای عراق قرار داشت. تهران جنوب با این عمل توانست فرهنگ کار اجرای پروژه های لوله گاز ۵۶" را بومی سازی نماید. هم اکنون بحث طراحی و اجرای خطوط لوله گاز با قطر بالا کلا توسط مهندسين مشاور و پیمانکاران ایرانی انجام می شود.

در بخش ساخت پالایشگاه نفت و گاز ما با لطف پروردگار در شرایط موجود کاملاً توانمند به انجام پروژه ها می باشیم منتهی به عنوان یک نقیصه کلی در اجرای پروژه های کلان صنعت ما نقص جدی مدیریتی را داریم که در سوال های بعدی به آن پاسخ عرض می کنم.

ابتکاری در آنها دیده اید لطفاً توضیح بفرمائید.

در پاسخ به این سوال به چند نمونه اشاره دارم. الف: در اوایل دهه هفتاد یکی از بزرگترین پروژه های آبی وزارت نیرو که توسط سازمان آب و برق خوزستان در منطقه جنوب ایران اجرا می شد انحراف و انتقال آب رودخانه کارون از نزدیکی محلی در آبادان به نام مارد به رودخانه بهمن شیر حجم بسیار بالایی از آب رودخانه کارون ۱۲۰ متر مکعب بر ثانیه توسط یک کانال با عرض کف ۸۰ متر در این انتقال طراحی شده بود. این پروژه در حقیقت از پس زدگی آب شور دریا به هنگام مد و تخلیه آن به نخیلات آبادان طراحی شده بود. در این پروژه مهندس مشاور سوئدی سوئگو برای طراحی تلمبه خانه این پروژه BOX هایی با وزن

قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون وا همه بتوانند از هر نوع بازخواست سیستمهای نظارتی و کنترلی اصلح ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های آن" مراجعه بفرمائید.

۵۰۰ تن طراحی نموده بود که این BOX ها بایستی در خارج از محل تلمبه خانه ساخته میشد و با وسایلی در کانالهایی توسط کشنده به محل تلمبه خانه حمل و در محل تلمبه خانه نصب می شد. اولاً تکنولوژی این کار پیچیدگی خاص خود را داشت و دوم اینجانب به عنوان مدیر پروژه با مطالعه سوابق طراحی به این نتیجه رسیدم که می توان اجرای کار را به صورت درجا انجام داد گرچه برای کارفرما و خصوصاً مشاور قبول این تغییر بسیار مشکل بود اینجانب توانسته ام با ادله های کاملاً مثبت مهندسی این کار را انجام دهم که در فضای وزارت نیرو خود نمونه مشخصی گردید. علاوه بر آن زمانی که اینجانب در مشاور تهران بوستون بودم یکی از سنگین ترین پروژه های خطوط انتقال آب از نظر مسیر پروژه خطوط لوله انتقال آب از کارون از طریق برازجان به بوشهر بود که این پروژه نیز علیرغم تمام مشکلات خود با موفقیت انجام شد. نمونه دیگری در مورد نوآوریهای شرکت تهران جنوب بایستی

پروژه را با موفقیت به انجام رساند. مهندس رضا طبیب زاده بعداً و از اول دهه هفتاد تصمیم به حضور در پروژه های صنعت نفت و گاز گرفت. مهندس رضا طبیب زاده با بخش دولتی به عنوان کارشناس همکاری طولانی داشته است. وی از سال ۱۳۵۵ عملاً همکاری خود را با سازمان برنامه و بودجه وقت آغاز نمود و تا کنون با معاونت فنی و نظام فنی و اجرایی همکاری دارد و علاوه بر آن همزمان به مدت ۱۰ سال به عنوان کارشناس ارشد در شورای عالی فنی سازمان مدیریت انجام وظیفه نموده است. و در تهیه و تنظیم فهرس بهای مختلف پایه نقش کلیدی داشته است. وی ۱۲ سال در معاونت آب وزارت نیرو به عنوان کارشناس در کنار دوست قدیمی خود مهندس فروغی مشغول به کار بوده است و در آن قسمت کلیه اسناد و مدارک قراردادهای پروژه های عمرانی را در بخش سد، شبکه و خطوط انتقال در متجاوز از ۱۲۰ قرارداد و پیش از برگزاری مناقصه مطالعه و برای آنها گزارش تفصیلی تهیه کرده و ضمن پیشنهادهای اصلاحی، راهکارهای لازم را مطابق با ضوابط سازمان برنامه اعلام می کرد. علاوه بر آن در مورد پرداخت تعدیل برای قراردادهایی با فهرست بهای خاص و فهرست بهای غیر پایه که از ضرایب تعدیل منتشره برای قیمت پایه استفاده می شد. در این ارتباط کمیته ای با دستور آقای مهندس زنگنه در وزارت نیرو تشکیل و ایشان به عنوان مسئول کمیته تعدیل قراردادهای در دست انجام وزارت نیرو آنها را بررسی می کرد و گزارش آن را به شورای عالی می فرستاد.

مهندس محمدرضا طبیبزاده متولد سال ۱۳۲۵ در جنوب شهر تهران است. ایشان دوران نوجوانی را در دبیرستان البرز گذراند

و از محضر مرحوم زنده یاد دکتر محمدعلی مجتهدی استفاده نمود. از همان دوران دبیرستان علاقمندی برای حضور در دانشکده فنی و رفتن به رشته راه و ساختمان در ایشان شکل گرفت. وی بعد از پایان دبیرستان و در سن ۱۹ سالگی و شاید تنها فارغ التحصیل رشته ریاضی دبیرستانی است در فاصله ورود به دانشگاه اقدام به نوشتن کتاب «مجموعه جبر و مثلثات و ریاضیات برای کنکور» پرداخت و ایشان اول بار و در آن زمان که کنکورهای دانشکده‌های مهندسی جداگانه انجام میشد در کنکور دانشکده افسری رتبه اول را حائز نمود و همزمان در رشته راه و ساختمان دانشکده فنی نیز پذیرفته شد و این دانشکده را برای ادامه تحصیل برگزید و اینبار باز به هنگامی که در سال دوم دانشکده فنی بود به همراه دوست همکلاسیش مهندس رضا صفوی اقدام به چاپ و انتشار کتاب "تمرینات هندسه تحلیلی" برای استفاده دانشکده فنی نوشت.

در صورت پذیرش وجود مشکلاتی در قانون مناقصات و نحوه برگزاری آن در ایران لطفا مشکلات را بر اساس درجه اولویت و اهمیت طبقه‌بندی کرده، راههای برون رفت از آنها را ارائه دهید؟ - پاسخ به این سوال جنابعالی بسیار کلان و مهم است و در فضای پرسش و پاسخ این گفتگو نمی‌گنجد. یادآوری می‌نمایم که قانون مناقصات تهیه شده توسط دولت در سال ۱۳۸۴ که در حقیقت جایگزین آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ کشور گردید دارای نواقص و اشکالات ماهوی بود. انتظار بر این بود که قانون مناقصات حاضر پس از ۳۰ سال بسیار منسجم‌تر و پاسخگوتر از آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ باشد. به لحاظ بحث و گفتگو در این مورد اینجانب به کمک تعدادی از دوستان و همفکران در تیرماه ۱۳۹۰ ضمن دعوت از مسئولان محترم مرکز پژوهش‌های مجلس از جمله جناب آقای دکتر توکلی، نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آئین‌نامه‌های آن را برگزار نموده‌ایم که مطالعه مجموعه این مقالات و بیانیه پایانی کنفرانس را به همکاران عزیز پیشنهاد می‌نمایم. ضمن این که می‌توان طبقه‌بندی الویتهای مشکلات قانون مناقصات و راهکارهای برون رفت از آن را در چارچوب سمینار قانون مناقصات جستجو کرد. با این وجود، به طور خلاصه نکات ذیل را یادآوری می‌نمایم:

- بهتر بود این ساختار به صورت قانون مطرح نمی‌شد و به صورت همان آئین‌نامه اجرایی که قبلا وجود داشت عمل می‌شد، هر نوع تغییر و تبدیل بدون شک و شبهه کاربران به هنگام اجرای قانون با مشکلاتی مواجه می‌باشند که این مشکلات نیاز به اصلاح دارد. لذا در مورد اصلاح بایستی در هر مورد به قانونگذار مراجعه نمود که این امر امکان‌پذیر نیست و با حداقل کار مشکلی است.
- قانون بایستی فی‌النهایی روشن و شفاف و بدون وجود دستورالعمل‌های موازی بوده به نحوی که کاربران با هر ذهن و

نگاهی قانون را به یک صورت تعبیر و تفسیر نمایند

- انتخاب پیمانکاران در مناقصات به عنوان یک معضل جدی بوده و مجریان و کارفرمایان نمی‌توانند بدون واهمه و ترس از سیستم‌های نظارتی اصلاح‌ترین قیمت پیشنهادی مناسب را به جای حداقل قیمت انتخاب نمایند.
- قانون بایستی به نحوی تهیه و تنظیم شود که کاربران آن نتوانند با استدلال به رای به آن عمل نمایند. بدون شک در این شرایط قانون ماهیت و خاصیت خود را از دست خواهد داد.
- قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون واهمه بتوانند از هر نوع بازخواست سیستم‌های نظارتی و کنترلی اصلاح‌ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می‌توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های آن" مراجعه بفرمائید.
- مسائل و مشکلات مالیات بر ارزش افزوده در شرکت‌های پیمانکاری تشریح نموده و راههای اجرایی مرضی‌الطرفین آن را پیشنهاد نمائید؟ البته اخیر بخشنامه‌ای در این زمینه توسط ریاست سازمان مالیاتی صادر شده است. نظر جنابعالی را در مورد این بخشنامه خواستاریم.
- این قانون در حقیقت بر اساس روشهای مشابه بین‌المللی در کشورهای پیشرفته و به منظور درآمد دولت از منابع مالیاتی پیش‌بینی گردید. متن قانون برای کاربران از ابتدا به درستی روشن نبود گرچه مسئولان ذیربط به منظور شفافسازی، اقدام به دستورالعمل‌های لازم نموده‌اند ولی به واقع دریافت VAT) value added tax) در پروژه‌ها توسط ذینفعان حاضر

تاثیر هدفمند کردن یارانه‌ها را بر پروژه‌های عمرانی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آثار آن در چه بخش‌هایی از پروژه‌های عمرانی و رشته‌های تخصصی آن بیشتر نمودار است؟ و راه‌های برون رفت از آن را در چه ساز و کارهایی خلاصه می‌کنید.

بحث اثرات هدفمند کردن یارانه‌ها بحث بسیار کلانی است. انتظار بر این بود که قانون‌گذاران محترم قبل از اعلام قانون موجود، حداقل بستری لازم برای اعمال آن در همه زمینه‌ها منجمله فضای کار پیمانکاری فراهم می‌نمودند. ما شاهد مشکلات عدیده‌ای بوده ایم که پس از هدفمند کردن یارانه‌ها از اواخر سال ۸۹ در فضای شرکت‌های پیمانکاری و در کارگاه‌های آنها چه شرایط بعضاً ناگوار به وجود آمد. مطلع هستید که بحث‌های بسیار جدی و کلان با مسئولان محترم دولتی منجمله شورای عالی فنی توسط ذینفعان منجمله اعضای محترم انجمن شرکت‌های ساختمانی صورت گرفت که منجر به ایجاد پاره‌ای بخشنامه و دستورالعمل در این زمینه گردید. اینجانب اعتقاد دارم اثرات جدی هدفمند کردن یارانه‌ها خصوصاً آزاد شدن حامل‌های انرژی بر روی اجرای پروژه‌های عمرانی تا کنون بین پیمانکاران و دولت تدقیق نشده است، از این رو بایستی این امر به درستی

مورد بررسی قرار گرفته و نتایج آن برای اعمال در پروژه‌های پیمانکاری و صنعت احداث به منظور روان نمودن اجرای پروژه با قوه مقننه و مجریه یا سایر ذینفعان مذاکره و قانونمند شود. لازم به یادآوری است که با توجه به اهمیت و نقش این قانون در حرفه پیمانکاری جا دارد انجمن‌های صنفی اقدام به برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های تخصصی البته با درخواست از ذینفعان دولتی برای روشن شدن هر چه بیشتر این امر باشد. حضور حقوق دانان و اقتصاد دانان الزامی است.

چه روش‌هایی را برای پرداخت بهنگام مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی مفید می‌دانید، برای وصول مطالبات انباشته شده آنها چه راهکارهایی را توصیه می‌کنید و برای آینده تخصیص بودجه پروژه‌های عمرانی چه راه‌های برون رفتی را در نظر گرفته اید؟

پیمانکاران در طول سالیان گذشته برای دریافت مطالبات خود همواره دچار مشکل و معطل بوده‌اند، کارفرمایان محترم که مسئولیت تامین منابع مالی پروژه‌ها را دارند در این مورد کمبود و تعلل دارند چرا که یا میزان بودجه مالی سالیانه پروژه درست دیده نشده و یا اینکه تخصیص به موقع دریافت نمی‌شود گرچه

در پروژه به درستی تدقیق نشده است. آنچه که مسلم است در قراردادهای پیمانکاری، کارفرما خریدار و پیمانکار فروشنده است و لذا حسب قانون این مبلغ بایستی توسط کارفرما (خریدار) پرداخت شود. از طرفی پیمانکار خود نیز برای تامین کالا و تجهیزات پروژه خود این بار خریدار است و در مقابل فروشندگان کالا و تجهیزات فروشنده می‌باشند که این بار پیمانکار مستقیماً مسئولیت پرداخت VAT را به عهده دارد لذا پروسه و سیستم گردش فضا فوق‌الذکر پیمانکار و فضای دوم بایستی در یک پروژه عمرانی با ذینفعان وزارت اقتصاد و دارایی به درستی تعریف شود. در فضای اول بعضاً کارفرمایان وظایف خود را به پیمانکاران محول می‌نمایند و درخواست می‌نمایند که در پیشنهاد قیمت مبلغ VAT اضافه شود. این امر صحیح نیست و پیشنهاد مشخص این است که وزارت محترم اقتصاد و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی دستور العمل‌های کاربردی روشن و واضح کار را به ذینفعان ارائه دهد.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد

در مورد مشکلات به وجود آمده در سیستم رتبه‌بندی چه نظری دارید؟ و برای بهینه‌سازی آن چه پیشنهادات و توصیه‌هایی دارید؟

• درجه‌بندی پیمانکاران قبلاً در یک پایگاه و آنهم سازمان مدیریت صورت می‌گرفت هم

اکنون با تفویض اختیاراتی به پاره از زیر بخش‌های دولت منجمله وزارت نفت این درجه‌بندی مجدداً در مورد پیمانکاران توسط وزارت نفت انجام می‌شود. عیناً فضای دیگری در وزارت صنایع نیز مستقلاً وجود دارد. هم اکنون با توجه به فضای نظام فنی و اجرایی در کشور بحث رتبه‌بندی پیمانکاران از الویت خاص برخوردار است. بحث این است که برای دادن درجه EPC در نظام دو عاملی سیستم‌های نرم‌افزاری پیمانکاران در اولویت باشد یا سیستم‌های سخت‌افزاری؟ یا مجموعه هر دو؟ ولی آنچه که مسلم است ضوابط موجود برای سیستم‌های درجه‌بندی پیمانکاران بایستی مورد تجدید نظر کلی قرار گیرد، در این مورد بنده پیشنهاد دارم انجمن‌های صنفی پیمانکاری برای قانونمند کردن این موضوع متولی این امر گردیده، در غیر این صورت در کنار سیستم‌های دولتی برای درجه‌بندی پیمانکاران قرار گیرند. در شرایط موجود حضور انجمن‌های صنفی به هر دلیلی در این موضوع شفاف و پر رنگ نیست. ما سالیان متمادی است که شکل درجه بندی پیمانکاران و مشاوران را داریم. به هر حال در یک شرایط منطقی بایستی به این سردرگمی خاتمه داد و یک روش همه شمول البته با حال و هوای پروژه‌های جاری کشور تهیه و تقدیم می‌شود.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد (نقل

از متن) و عملاً آنچه که در شرایط عمومی پیمان موجود جاری بین کارفرما و پیمانکار می باشد که کارفرما از زمان دریافت صورت کارکرد پیمانکار ۲۰ روز یا زمانهایی در این حد وقت دارد عملاً موضوعیت ندارد و کارفرمایان و مجریان این مورد را یا قبول ندارند و یا جدی نمی گیرند. در ضوابط بین المللی و استانداردهای جاری در این مورد عوامل متعددی برای عدم تامین منابع مالی توسط کارفرما دیده شده و جرایم مربوطه را بایستی کارفرما پرداخت نماید. تجربه گذشته همه ما نشان داده است که تطویل بی رویه مدت

پیمان پروژه های عمرانی که بیش از ۱۰ سال طول کشیده عامل عدم تامین به موقع منابع مالی به میزان ۷۰-۸۰ درصد اثر گذار بوده است.

در این مورد همانطوری که در قانون پنج ساله بودجه کشور دیده شده، افتتاح اعتبار اسنادی ریالی و پرداخت مطالبات پیمانکاران یکی از راهکارهای رفع این مشکل می باشد. در این مورد گرچه بحث از سالیان قبل مطرح بوده و در نهایت با پیگیری ذینفعان در قانون برنامه پنجم نیز ملحوظ شده ولی باز شرایط و بستر لازم بین دولت و بانکها و بانک مرکزی به نحوی آماده نیست که از این روش همچون افتتاح اعتبار ارزی سود جست، پیشنهاد این است که مسئولان محترم انجمن های صنفی با تجمیع دیدگاهها و نگاه

خود این بحث کلیدی را در چارچوب قانون در مورد وضعیت قراردادهای و مطالبات موجود به سرانجام برسانند.

آخرین مصوبات مجلس هشتم و در جهت قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مسئولیت تامین منابع مالی پروژهها در اجرای طرحها طبق دستورالعمل ماده ۲۳ قانون فوق الذکر توسط و عهده پیمانکاران واگذار شده و البته هزینه های مالی تامین منابع از طریق تسهیلات بانکی بر حسب عملکرد اجرایی و پیشرفت عملیات در چارچوب اسناد مناقصه توسط دستگاه اجرایی و دولت تعهد و تامین می گردد. البته طبق همین قانون دو نهاد وزارت اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بایستی عهده دار این موضوع بوده و توسط بانکهای عامل شرایط را برای توفیق قراردادهای پیمانکاران محیا نماید.

اینجانب امیدوارم دولت بتواند این ترتیبات را به درستی انجام دهد ولی سوال مهم این است که اگر قرار است نهادهای دولتی منجمله بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی که هم اکنون در شرایط موجود بانک مرکزی به نحوی زیر مجموعه وزارت اقتصاد

و دارایی تلقی می شود عهده دار این مسئله باشند با چه ذهنیتی قانونگذار این مسئولیت را به عهده پیمانکاران گذاشته است. کارفرمایان که ابزار بهتری به عنوان بخشی از دستگاه اجرایی در اختیار دارند تا بتوانند این امور را با وزارت اقتصاد و دارایی به جلو ببرند. آیا عدم توفیق فعال شدن اعتبار اسنادی ریالی که سالیان زیاد از بحث و گفتگو در مورد آن گذشته و علاوه بر آن در قانون ۵ ساله گنجانیده شده ولی تا کنون باز این مسئله مهم عملی نگردیده عدم توفیق دستگاههای اجرایی تلقی گردیده؟ که این بار مسئولیت را به گردن پیمانکاران بخش خصوصی و آنهم در ابعاد مختلف از پروژه های خرد و

کلان قرار دادند آیا چنین دیدگاه ارائه شده صحیح است؟ هم اکنون راهکار تامین منابع مالی پروژه ها و به نحوی رفع مشکل کارفرمایان در قانون برنامه سال ۹۱ به عهده پیمانکاران گذاشته شده است. (رجوع بفرمائید بند ۱-۱۰۲ و ۱-۱۰۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موضوع ابلاغیه شماره ۶۵۳/۹۵۷۷ قوه مقننه به قوه مجریه)

آیا شاخص های تعدیل اعلام شده واقعی هستند؟ در صورتی که پاسخ شما منفی است چه راههایی را برای واقعی شدن آن پیشنهاد می نمائید؟ و وضعیت قراردادهای

ابایی از هر نوع پرداخت به پیمانکاران دولتی ندارند ولی به هنگام پرداخت حق و حقوق پیمانکاران بخش خصوصی به جهت ترس از سیستم‌های کنترلی و نظارتی مته به خشاش گذاشته و پروژه را دچار معضل نموده‌اند.

■ آنچه تحت نام شرایط عمومی پیمان به عنوان سند تنظیم

کننده روابط حقوقی بین کارفرما و پیمانکار از سالیان گذشته تا کنون نوشته شده، موید شرایط نابرابر بین طرفین می‌باشد.

متاسفانه در این شرایط عمومی پیمان فضای تعاملی وجود ندارد و عموماً یک فضای مدیریتی از بالا به پایین توسط کارفرما القا می‌شود و مضافاً به اینکه همه ابزار فشار همچون مواد ۴۶ و ۴۸ (که ماده ۴۸ به مراتب نا عادلانه تر از ماده ۴۶ است) و یا ضبط ضمانت نامه‌ها در اختیار کارفرمایان قرار دارد. طبیعی است که در این شرایط ذهنیت برتری به کارفرما القا می‌شود و علاوه بر آن چون پول پروژه‌ها در اختیار مجریان می‌باشد کارفرمایان و مجریان

چنین می‌بندارند که پیمانکار حق دخل و تصرف در مال و اموال آنها را ندارد و بایستی با چنین ذهنیتی برخورد نماید.

■ بحث اساسی ما با کارفرمایان این است که ایشان بین «مسئولیت‌های محول شده» طبق ضوابط قانونی و قرارداد را با اختیارات متناظر با آن به درستی نمی‌بینند و از همین منظر است که کارفرمایان انتظارات بیش از اندازه در قرارداد از پیمانکار دارند مضافاً به اینکه چنانچه خطا و تقصیری متوجه ایشان در ارتباط با شرایط قرارداد باشد به جهت جلوگیری از رفتن به شرایط پاسخگویی به مقامات بالادستی سعی می‌نمایند که این کمبودها را به پیمانکار منتقل نمایند و خوب طبیعتاً پیمانکار برای بقای خود یا تسلیم می‌شود که این امر فساد کامل است یا اجباراً با کارفرما به مقابله بر می‌خیزد که در هر حال پیمانکار بازنده این

در دست اجرا را چگونه می‌دانید؟

-گرچه در گذشته عدم نزدیکی بین ضرایب تعدیل منتشره سازمان مدیریت با قیمت‌های واقعی دیده نمی‌شد ولی امروزه و خصوصاً در ۱۰ سال گذشته به تدریج این فاصله کم گردیده است. بطوریکه در سالهای اخیر تقریباً نرخ‌های نیروی انسانی به کار گرفته شده در ضرایب تعدیل با واقعیت‌ها متناسب است، ولی نرخ ماشین‌آلات به کار گرفته شده در محاسبه تعدیل بعضاً با شرایط موجود بازار و خصوصاً نوسانات بسیار شدید سوخت تطابق ندارد. در این مورد این انعطاف بایستی توسط سازمان مدیریت و قانون مرتبط در پذیرش قیمت‌های معقول در نواحی مختلف ایران دیده شود. بنده بارها به انجمن‌های مختلف صنفی پیشنهاد نمودم که به عوض رفتن به فضای چالش با مسئولان محترم ذریبط از جمله شورای عالی فنی، اقدام به تعیین متدلوژی جامع تعدیل در قراردادهای نموده و آن را به ذینفعان خصوصاً شورای عالی فنی ارائه نمایند. اینجانب با شناخت و تجربه طولانی

به عنوان کارشناس از شورای عالی فنی دارم بدون تردید نظرات انجمن‌های پیمانکاری را خواهند پذیرفت.

برای تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری با بخش کارفرمایی چه توصیه‌هایی دارید؟

■ همواره دغدغه اینجانب در مورد روابط بین کارفرما و پیمانکار وجود داشته ما فرهنگ بعضاً ارباب و رعیتی را در لابه لای مدارک قانونی حاکم بین طرفین منجمله شرایط عمومی پیمان "که کارفرما" می‌تواند و پیمانکار بایستی" می‌بینیم. با این جمله بسیار نامیمون نوشته شده در اسناد مناقصات

"کارفرما مخیر است در رد یا قبول پیشنهادات عمل نماید" در پاسخ به این سوال شما دیدگاه‌های ذیل را نوشتم. به واقع کارفرمایان، پیمانکاران بخش خصوصی را از خانواده خود نمی‌دانند و پاره‌ای از کارفرمایان با همان نگاه‌های گذشته چنین استنباط دارند که پیمانکاران در پروژه حاضر می‌شوند تا به نحوی سود جویی نمایند. البته همین کارفرمایان نگاهشان نسبت به بخش دولتی و نیمه دولتی این است که هر نوع پرداخت چه قراردادی و چه غیر قراردادی به پیمانکاران بخش دولتی به مصداق مثال «از این جیب به آن جیب است و اشکالی ندارد». به واقع این آفت حیف و میل کردن در پروژه‌های عمرانی کشور می‌باشد. اغلب مجریان به واسطه آنکه طرف مقابل آنها بخش دولتی است بعضاً

فضا بوده و در نهایت باعث تطویل بی‌رویه پیمانها، بالا رفتن مبلغ و بعضا ضبط ضمانت‌نامه‌های پیمانکاران تا کنون شده است.

حرفه‌مندان اعم از مهندسان مشاور و پیمانکاران پروژه‌های عمرانی برای حفظ و بقای خود باید چه اقداماتی انجام دهند؟

■ بنده به عنوان یک مهندس خدمتگزار و با بیش از ۴۲ سال کار در فضای مهندسی کشور در این سن دغدغه‌های بسیاری داشته و دارم و در اولین سمینار صنعت احداث در چند سال پیش مقاله‌ای با همین مضمون ارائه کردم و هم اکنون مقاله‌ای با عنوان «آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران» در آخرین مجله پاییز ۱۳۹۱ جامعه مشاور فصلنامه شماره ۸۷ تقدیم نمودم. در این مقاله اقدام به طرح ۱۸ سوال کلیدی نمودم که پاسخ هر کدام نیاز به مراجعه به بررسی سوابق شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره‌ای دارد، ولی همواره این سوال برای بنده مطرح است که چرا شرکت‌های مشاور و پیمانکار ما در ایران با حذف موسیسن آنها به سمت انحلال می‌روند در صورتی که در

کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی ما شاهد حضور شرکت‌هایی با قدمت ۱۰۰ سال و بیشتر هستیم.

■ در پروژه‌های کلان حاضر در صنایع مختلف ساختمان، راه، آب و نفت و گاز و پتروشیمی فضای نظام فنی و اجرایی کشور رفتن به شرایط اجرای پروژه‌ها به صورت دو عاملی (EPC) است. این بدان معنا است که پیمانکاران و مشاورین بایستی برای حضور در این پروژه‌های کلان به صورت کنسرسیوم یا مشارکت مدنی (Joint Venture) حاضر شوند. این بار مشاوران در فضای طراح در پروژه EPC

حضور دارند و به هیچوجه من الوجوه این نگاه که مشاوران اینبار در زیر کلید پیمانکاران هستند با واقعیت تطابق ندارد. اینجانب اعتقاد دارم که نقش مهندسی مشاور در سر و سامان داده به پروژه‌های عمرانی اولین نقش و قبل از پیمانکاران است و این مهندسی مشاور هستند که هم در روش دو عاملی و هم در روش سه عاملی مسئول کامل به سرانجام رساندن پروژه‌ها هستند.

در جهت هم‌افزایی توان شرکت‌های مهندسی پیمانکار پروژه‌های عمرانی چه نوع ساز و کارهای اجرایی را پیشنهاد می‌نمایید؟

■ ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان

و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی مملکت قطعاً نیاز به ایجاد کنسرسیوم همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد. نکته قابل توجه دیگری که در این بخش بایستی خدمتتان عرض کنم در فضای پروژه‌های بزرگ که قالب و نظام اجرایی پروژه‌ها به صورت دو عاملی EPC است نیاز به حضور مهندسان مشاور در ترکیب اعضای کنسرسیوم دارد و با توجه به سطح و حجم بخش مهندسی پروژه (که حدوداً زیر ۱۰ درصد در پروژه‌های EPC) که بایستی توسط مهندس مشاور (مهندس طراح) انجام شود از یک طرف و همچنین درخواست کارفرمایان برای قبول مسئولیت مشترک و

متفقاً (Joint & several responsibility) اعضا در مقابل قرارداد و کارفرما، مهندسی مشاور عموماً حاضر به حضور در این فضا نیستند که به نحوی بایستی در ساختار مدیریتی مشارکت‌ها به این مسئله مهم توجه شود. چه نقش مهندس مشاور در این نوع پروژه‌ها بسیار کلیدی است.

■ لازم به یادآوری می‌دانم ما پیمانکاران ایرانی در ترکیب کارهای مشترک به علت نداشتن فرهنگ کار جمعی دچار مشکل می‌شویم ولی همین پیمانکاران هنگامی که با خارجی‌ان در کنسرسیوم حضور دارند بعضاً «بچه‌های حرف شنو» می‌شوند.

به واقع علت چیست؟ چرا من حاضر به پاسخگویی به پیمانکاران ایرانی به عنوان لیدر کنسرسیوم نیستم ولی به پیمانکار خارجی (فرق نمی‌کند اروپایی یا آسیایی) پاسخ می‌دهم.

■ تاثیر نوسانات نرخ ارز را در پروژه‌های عمرانی توضیح دهید و برای رونق پروژه‌های عمرانی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی که شرکت‌های عضو مجری آن هستند چه پیشنهادی دارید؟

■ تغییرات نرخ ارز خصوصاً در سال جاری همچون یک سونامی به فضای اجرایی پروژه‌های عمرانی مملکت وارد شد. قطعاً کنترل و هدایت آن به مسیر صحیح در دست دولت بوده و پیامدهای آن بایستی بر اساس منطق شرایط عمومی پیمان (تغییر در قوانین یا شرایط غیر متعارف که البته به آن نام فورس مازور نمی‌دهم) کارفرما بایستی اثرات مالی و زمانی آنرا Time/Cost Impact

ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد.

صنفي خصوصا انجمن شرکتهای ساختمانی در ایران به درستی در فضای کسب و کار و در مقابل دولت و سایر قوا تعریف نشده این انجمن که قدیمی ترین انجمن سندیکای شرکتهای پیمانکاری است و عمر آن از ۵۰ سال گذشته است و با زیر مجموعه عظیم قشر سازنده، کارآفرین و آبادگر هنوز مورد قبول کامل مسئولان ذیربط دولتی برای ارزیابی و درجه بندی پیمانکاران حضور در قیمت گذاری پروژه ها (قیمت پایه)، حضور در ابلاغ و محاسبه تعدیل که حق مسلم پیمانکاران در مقابل دولت می باشند و سایر موارد مشابه که در اعلام آن سهم می باشند جایگاه خود را تعریف نمایند. همکاران پیمانکار گرانقدر اینجانب در این مورد بایستی قبول بفرمایند که همه مشکلات پیش آمده به عهده طرفهای مقابل ما نیست. ما پیمانکاران باید ببینیم چالشها و کمبودهای درون ساختاری ما چیست و برای آن راهکار ارائه دهیم و در یک گذار چند ساله جایگاه خود را به درستی تعریف نمائیم.

■ جایگاه مهندس مشاور و رابطه آن با پیمانکاران و خصوصا نظام سه عاملی و دو عاملی به درستی تدقیق نشده است. مشاورین، پیمانکاران را از گروه دیگری می بینند و متقابلا پیمانکاران مشاورین را از گروه دیگری می بینند و هر دو کارفرما را از خانواده دیگری در اجرای پروژهها تلقی می نمایند. دو صنف مشاور و کارفرما تا کنون نتوانسته اند نیات خود را به درستی برای یکدیگر تدقیق نمایند تا بتوانند با هم افزایی چه در نظام دو عاملی و چه در نظام سه عاملی پروژهها را به پیش ببرند. پیشنهاد مشخص اینجانب در این مورد این است که کمیته های لازم برای این هم افزایی در ساختار صنوف مختلف پیمانکاری و مشاوره ای تشکیل شود یا اگر چنین کمیته هایی وجود دارد ارزیابی شود که با کدامین دلیل تا این لحظه، این فضاها به درستی کارا نبوده است.

■ بحث کلان ماندگاری شرکتهای پیمانکاری و مشاوره به جد بحث کلیدی و حیاتی است. گرچه در سمینارها و کنفرانسها در

بپذیرد. در این مورد گرچه دولت قدمهایی برداشته و سازمان مدیریت اقدام به صدور بخشنامه اثرات نرخ ارز در پروژهها نموده ولی این بخش نامه به درستی کفایت شرایط بسیار حاد جاری شده در پروژههای عمرانی را نمی دهد. ما شاهد دگرگونی فضای پروژههای عمرانی از همان ابتدای اعمال قانون در کارگاههای ساختمانی با بالا رفتن یکباره گازوئیل ۱۶۰ ریالی به ۳۵۰۰ ریال شدید که متاسفانه این مسئله پیمانکاران را بر آن داشت که برای سرپا نگه داشتن شرکتها زیر بار قرض بانکها روند، ماشین آلات خود را بفروشند، یا شرکت خود را ببندند و دیگر حاضر نباشند وارد این فضای پر تلاطم کار پیمانکاری شوند. برای رفع این معضل چند پیشنهاد کلی قابل ارائه است:

الف: مسئولان ذیربط نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت با سیستم کارشناسی صحیح و منطقی و با استفاده از کارشناسان و متخصصین مالی نسبت به اعلام شرایط واقعی کار بر اساس ذهنیت تغییر نرخ پیمان عمل بفرمایند.

ب: سیستم انتقال ارز برای تامین کالا و تجهیزات پروژههای EPC و خصوصا مسئله عوارض گمرکی برای پیمانکاران در دسرهای بسیار زیادی ایجاد نموده است. پیمانکاران با شرایط قبل از این تغییرات وسیع و با ارز مرجع اقدام به خرید و حمل کالا نمودند. متاسفانه گمرکات کشور در خواستهای دیگری برای ترخیص به منظور معادل ارزی قیمت کالا دارند. گمرکات کشور بخشی از زیر ساخت دولت می باشد و چنانچه لزوم دریافت تغییر نرخ در این مورد باشد این امر را نباید از پیمانکاران درخواست نمود بلکه باید از وزارت محترم اقتصاد و دارایی و سایر مسئولان ذیربط درخواست نمایند.

اگر توضیح بیشتری برای بهبود امور شرکتهای ساختمانی دارید لطفا ارائه دهید؟

■ از نگاه اینجانب نقش انجمنهای صنفی که در حقیقت حافظ منافع اعضای صنف هستند بسیار حیاتی است. جایگاه انجمنهای

این مورد مطالب زیادی نوشته شده و شرکت‌های انجمن‌های صنفی خصوصا انجمن آبادگران تلاش‌های وافری در این مورد دارند. بنده اعتقاد دارم که این موارد را بایستی به جد با قوه مقننه و دولت پیگیری نمود و به مسئولان محترم اعلام نمود که بخش خصوصی در همه دنیا سازندگان اصلی زیر ساختها می‌باشند و بایستی دست آنها را گرفت. راه دور نمی‌رویم، به همسایه کناری خود یعنی ترکیه رجوع می‌نمایم و ترکیه ۲۰ سال گذشته و ترکیه فعلی را بررسی می‌نمایم. همین یک نمونه کافی است. در این مورد یادآوری می‌نمایم که در آخرین مجله پیام آبادگران فصلنامه پائیز ۹۱ شماره ۵۷ مقاله ای با عنوان " آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران" تقدیم نموده ام که علاقه مندان می‌توانند به آن رجوع بفرمایند.

ما قانون، دستورالعمل و آئین‌نامه کم نداریم بلکه در بعضی موارد زیاد است ولی مشکل ما این است که کمتر به آن عمل می‌کنیم. شرایط موجود بخش خصوصی خصوصا پیمانکاران وضع نابه‌سامانی است و عموما نیروی انسانی و ماشین آلات آنها به کما رفته است. پروژه‌های عمرانی به درستی توزیع نمی‌شود. از طرفی ما قوانین محکم که به تایید بالاترین مرجع این کشور یعنی مقام معظم رهبری رسیده است یعنی اصل ۴۴ در قانون اساسی که به صراحت برای خصوصی‌سازی اشاره دارند و سند چشم‌انداز آن تا سال ۱۴۰۴ ترسیم گردیده است عمل

نمی‌شود. آیا از ابتدای شروع این دستورالعمل تا کنون به واقع این خصوصی‌سازی انجام شده، اگر انجام نشده با توجه به اینکه ماهی را هر وقت از آب بگیري تازه است، پلان دولت و نظام برای پیاده‌سازی کامل آن تا افق ۱۴۰۴ به چه صورت است؟ آیا این تاریخ برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده کافی نیست و تمدید می‌شود؟

بنده به دفعات بار در مکاتبات و سمینارها عرض کردم که مشکلات برون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری بسیار سنگین است و رفع آنها را باید از ذریبطان مقابل خود بخواهیم. در مقابل، آن مشکلات درون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری هم کم نیستند. این وظیفه انجمن‌های صنفی می‌باشد این چالش‌ها را شناسایی نمایند. دستیابی به این هدف نیاز به ایجاد دو بخش Data Collection و بخش R&D برای تحقیق‌های علمی و عملی دارد. ما در انجمن‌های صنفی خود یا نداریم و یا اگر داریم فعال نیستند. بخش پیمانکاری ما برای توسعه خود همچون کشورهای پیشرفته اعتقاد به تماس به دانشگاه‌ها و استفاده از آنها را ندارند. هر بار که این مطلب عنوان می‌شود پیمانکاران اعلام می‌کنند که ما گرفتار نان و آب کارگاه هستیم و پول برای این تحقیقات نداریم. البته اینجانب دستی به آتش دارم و دیدگاه فوق‌الذکر همکاران ارجمندم را می‌دانم و با شرایطی می‌پذیرم ولی شرکت‌های انجمن‌های صنفی می‌توانند با اندوخته در این فضا حرکت نمایند. همه کشورهای پیشرفته چنین می‌نمایند.

آیا چشم‌انداز روشنی برای بخش خصوصی ایران می‌بینید؟
چه پیشنهادی برای جوانانی که علاقمند به ادامه حرفه مهندسی هستند دارید؟

من همواره شعر ذیل را سرلوحه کار خودم از دوران جوانی تا کنون قرار دادم و به فرزندان جوان مهندس‌م اعتقاد دارم که عاشق کار و انجام وظیفه خود باشند.

گر عشق نبودی و غم عشق نبودی

چندین سخن نغز که گفتی که شنودی

باور داشتن و عاشق بودن لازمه کار است. علاوه بر عشق

باید باور به آموزش دائمی داشت. به قول شیخ الرئیس

ابوعلی سینا:

تا بدانجا رسید دانش من

که بدانم همی که نادانم

این جمله همواره شعار من بوده و امروز هم معتقدم باید همچنان آموزش ببینم. من همیشه سعی می‌کنم مثبت فکر کنم. اگر از پشت پنجره‌ای به آفتاب نگاه کنیم هم کدروی شیشه قابل دیدن است و هم آفتاب. من می‌کوشم این آفتاب را ببینم و به جوانان و آینده‌سازان کشور نیز پیشنهاد می‌کنم با دیدی روشن و قلبی امیدوار آینده خود و کشورمان را بسازند.

نیم‌نگاه بر آیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۲)

آیین نوروزی در استان آذربایجان

چهار وجهی را می سازند. به این ترتیب که اولین چهارشنبه منسوب به باد است و در آن نیز باد می آید. دومی خاک، سومی آتش و سرانجام آب که در این زمان از یخ بستن خاک کاسته می شود و زمین نفس می کشد. صبح آخرین چهارشنبه سوری مردم بر سر آب رفته و از روی آن می پرند و می خوانند: آتیل ماتیل چرشنبه (عاطل و باطل شود چهارشنبه) / بختیم آچیل چرشنبه (بختم باز شود چهارشنبه)

اگر آب را نماد باروری بدانیم، آخرین چهارشنبه اسفند با باروری طبیعت همراه است. در روستاها معتقدند که چهارشنبه آخر سال، «چرشنبه خاتون» است. به همین دلیل زنان بالای اجاق خوراک پزی با آرد شکل زنی زیبا را می کشند و زیر آن یک آینه و شانه می گذارند تا وقتی چهارشنبه خاتون آمد سرش را شانه بزند. چهارشنبه خاتون تأکیدی بر بارور شدن زمین در آخرین روزهای اسفند است. در میان مردم آذربایجان شرقی هر یک از چهارشنبه ها نامی دارند.

مفصل ترین مراسم متعلق به آخرین چهارشنبه سوری است که در آن شب حتماً برنج سفید پخته و به همراه آجیل و شیرینی بر سفره می گذارند. پسران جوان یا نوجوان شالی برداشته و از سوراخ بالای بام خانه (که عمدتاً برای تعویض هوا و خارج شدن دود تنور تعبیه شده) شال خود را پایین می اندازند. صاحبخانه نیز به فراخور حال خود، مقداری آجیل، شیرینی یا تخم مرغ در گوشه شال می بندد تا پسر آن را بالا بکشد. چنانچه پسر، خواهان دختر خانواده باشد، شال را بالا نمی کشد. چنانچه خانواده دختر راضی باشد، نشانه ای از دختر را به شال می بندند.

استان آذربایجان در حال حاضر به استان های آذربایجان شرقی، غربی و اردبیل تقسیم شده است ولی باید گفت که نوروز بزرگ ترین عید مردم آنجا محسوب می شود و در تمامی مناطق این خطه از ایران زمین برگزار می شود. آذربایجانی ها از این عید با عنوان هایی چون «نوروز بایرامی» و «ایل بایرامی» یاد می کنند و گاه لفظ بایرام به معنای عید عموما به این عید بزرگ اختصاص داده می شود.

واژگانی چون «بایرام آخسامی» (عصر عید)، «بایرام آبی» (ماه عید)، «بایرام گونی» (روز عید)، «بایرام بازاری» (بازار عید)، «بایرام سفره سی» (سفره ی عید)، «بایرام پالتاری» (لباس عید)، «بایرام یومورتاسی» (تخم مرغ عید)، «بایرام ایش لری» (کارهای عید)، «بایرامائقی» (عیدی) و ... همه و همه در ارتباط با عید نوروز استعمال می شوند.

در گذشته مردم این منطقه از واژه بایرام برای نام گذاری فرزندان خود نیز بهره می بردند. ممکن بود کودکی در روز عید نوروز متولد شود و نام هایی چون بایرام، بایرامعلی، بایرام خاتون، نوروز، نوروز علی و ... را به خود گیرد.

تبریک هایی چون «بایرامئز مبارک اولسون» (عیدتان مبارک باد)، «یوز بئله بایراملار گوره سیز» (صد سال به از این سال ها)، «گلن گون لریز خیره قالئن» (روزهای آینده تان به خیر و نیکی ختم شود)، «نئچه بئله ایل لره بیئتیشه سیز» (سال هایی به همین خوبی در پیش رو داشته باشید) و ... از رایج ترین شادباش های مردم آذربایجان به مناسبت عید نوروز است.

نوروز مقدمه هایی را هم دارد، زنان کدبانوی آذری از چند روز مانده به عید دست به کار می شوند و کار خانه تکانی را آغاز می کنند. شستن فرش ها، گردگیری، رنگ کردن خانه و تزئین اتاق مهمان (قوناق اتاقی) از جمله این کارهاست پخت انواع کلوچه های سنتی مانند «دستانا»، «زیک»، تهیه تخم مرغ رنگ شده، تهیه سبزه و سمنو و آماده کردن سفره عید از دیگر امور مقدماتی عید نوروز هستند. ایام عید آجیل مخصوص خود را دارد و تبریز و آذربایجان در مرغوبیت و تنوع آجیل زبان زد خاص و عام هستند.

چهارشنبه سوری

چهار آتش افروزی در چهار چهارشنبه به عدد رمزی چهار اشاره دارد. فیثاغورث عدد چهار را اصل و ریشه طبیعت جاودان می داند. چهار طبع انسانی، چهار عنصر حیات، نشان از وجهی مهم و مثبت دارند که اگر چه به تدریج شکل گرفته، اما امر واحدی است. بنابراین عدد چهار در این آیین، حکایت از چهار وجه طبیعت دارد که به تدریج عنصری واحد یعنی طبیعت، سال، مکان یا هر پدیده

بدین جهت می‌توان گفت به احتمال زیاد، واژه «سایا» از مصدر ترکی «سایماق» به معنای «شمردن» گرفته شده است. سایاچی‌ها در مقابل دعا‌های خیر و شعرهای دوست‌داشتنی خود از صاحب‌خانه‌ها هدیه و انعامی را دریافت می‌کنند. این هدیه ممکن است گندم و جو و شیرینی و آجیل باشد یا مبلغی پول به سایاچی هدیه داده شود. سایاچی در شعرهای خود برای کسانی که با میل و رغبت و گشاده‌دستی به او هدیه و انعام داده‌اند، آرزوی تولد فرزند پسر در سال آینده را می‌کند و برای آن‌هایی که هدیه‌ای اندک و کم‌ارزش داده‌اند، دختردار شدن را می‌طلبد.

تکم‌گردان‌ها

تکم‌گردان‌های آذربایجان در آستانه عید نوروز باستانی، با عروسک‌های بزرگ، «تکه» و ماجراهای شیرینش به استقبال بهار طبیعت و سال نو می‌روند.

تکم‌گردانی یکی از آیین‌ها و سنت‌های رایج در آذربایجان در آستانه عید نوروز و سال نو خورشیدی است. «تکه» یا «تکم» واژه‌ای ترکی به معنای بز نر است و برگزارکننده این مراسم در حالی که عروسکی به شکل بز نر را در دست دارد و سر این بز را به این سو و آن سو تکان می‌دهد، شعرهایی شنیدنی درباره تکه و ماجراهای او را می‌خواند.

تکم‌گردان در هر کوی و برزنی حاضر می‌شود و از مردم در قبال خواندن شعرهایش و بازی دادن «تکه» عروسکی‌اش هدیه و انعام می‌ستاند.

بایرام‌لئق

آغاز سال نو خورشیدی و فرارسیدن عید نوروز فرصتی است برای احیاء بسیاری از سنت‌های قدیمی که از آن جمله می‌توان به دادن بایرام‌لئق (عیدی) و ایل سیکه سی (سکه سال) اشاره داشت.

بایرام‌لئق یا عیدی هدیه‌ای است که افراد به مناسبت فرا رسیدن عید به همدیگر می‌دهند و معمولاً این هدیه از طرف بزرگترها به کوچکترها داده می‌شود.

در آذربایجان این هدیه می‌تواند یک تخم مرغ رنگ شده عید باشد یا یک لباس و یا یک اسکناس تازه تا نخورده.

اسکناس نو و یا پول متداول‌ترین نوع بایرام‌لئق است که افراد به همدیگر می‌دهند. در برخی خانواده‌ها پدر اسکناس‌های نویی را در میان صفحات قرآن کریم نگهداری می‌کند و بعد از لحظه تحویل سال نو به اعضای خانواده هدیه می‌دهد.

دادن عیدی به تازه عروس‌ها و تازه دامادها و نامزدهای جوان از اهمیت فراوانی برخوردار است.

اما دادن «ایل سیکه سی» یا «سکه سال» رسم دیگری است که در نزد مردم دیار آذربایجان به مناسبت عید نوروز متداول است. معمولاً برخی افراد که به داشتن دستی با برکت و یا به اصطلاح آذری‌ها دستی سبک مشهورند با آغاز سال نو به دوستان و آشنایان «ایل سیکه سی» می‌دهند تا با دریافت نخستین پول

رسم شال اندازی در بیشتر نقاط آذربایجان رایج بوده و هنوز هم در بعضی از روستاها انجام می‌شود.

صبح آخرین چهارشنبه، زنان بر سر رود یا چشمه رفته کوزه‌ها را پر از آب می‌کنند. آنها خود زودتر از همه از روی آب می‌پزند، گاه دام‌ها را برای گذشتن از آب به سرچشمه یا رود می‌برند. از آبی که از آنجا آورده شده برای خمیر کردن، روشن کردن سماور و یا پختن غذا استفاده می‌شود.

از جمله مراسم دیگری که در این روز معمول است فرستادن خوانچه‌ای از میوه و شیرینی برای عروس و خانواده اوست. در شب چله نیز خوانچه‌ای نظیر همین فرستاده می‌شود.

خوردن هفت دانه روغنی، شیرینی یا غله نیز از مراسم رایج مربوط به چهارشنبه سوری در آذربایجان شرقی است. درست کردن هفت نوع خوراکی شیرین (هفت لون) در این روز معمول است. در بعضی نقاط، شیرینی گلایبه، گردو، بادام، پسته، میوه، سیب، پرتقال، نخود و کشمش ترکیب هفت لون را تشکیل می‌دهد.

دو رسم جالب در آخرین چهارشنبه سال در آذربایجان شرقی دیده شده که حاوی نکات رمزی و نمادین بسیار است. در روستای قوریجان، زنان داخل پوست گردو، شمع روشنی می‌گذارند و آن را روی آب به صورت شناور رها قرار می‌دهند. در همان حال پسرانی که نیت کرده اند صبح زود در آب شنا می‌کنند. دومین رسم به عشایر کلیبر برمی‌گردد، آنها در چهارشنبه سوری، صبح زود در دو نقطه مقابل یکدیگر با فاصله‌ای نه چندان زیاد از هم آتش بزرگی بر می‌افروزند و دام‌هایشان را از میان دو آتش عبور می‌دهند پس از آن از آبی که از نهر آورده اند به حیوان‌ها می‌دهند.

سایاچی‌ها

سایاچی‌ها با قلب‌هایی مالا مال از آرزوهای خوش و دعا‌های خیر، روزشمار پایان سال را با شعر و ترانه زمزمه می‌کنند و خیر و برکت سال آینده را از درگاه بی‌همتای بخشنده طلب می‌کنند. مراسم سنتی «سایا» از جمله زیباترین رسم‌های مردمان خطه آذربایجان به مناسبت روزهای پایانی سال و آغاز سال نو است که از چندین ده روز مانده به عید نوروز در شهرها و روستاهای مختلف آذربایجان برگزار می‌شود.

برپا کننده این مراسم شخصی به نام «سایاچی» است. وی در روزهای پایانی هر سال خانه به خانه می‌گردد و با خواندن شعرهایی مخصوص برای اهالی هر خانه، سالی پربرکت را آرزو می‌کند. او هم‌چنین روزهای مانده به عید را شمارش می‌کند و

براساس این گزارش، هر یک از اعضای خانواده برای خود تکه سنگی کوچک انتخاب می‌کند و آن را روی زمین قرار می‌دهد، پس از این که سال نو تحویل می‌شود، هر کس سنگش را بر می‌دارد، اگر در زیر سنگ‌ها سبزه روئیده باشد، نشانی از سال پر باران و نیک است و اگر چیزی روئیده باشد، مردم معتقدند که سال جدید با خشکسالی همراه خواهد بود.

خاطر نشان می‌شود؛ تقریباً دو هفته مانده به عید نوروز در شبی خاص مردم «گرمانج» شروع به پختن غذایی به نام «دائو» می‌کنند، برای تهیه این غذا گندم، نخود، عدس و ... را در داخل ظرف آبی ریخته و پس از آن که گندم‌ها پخته شد، ادویه‌جات به آن می‌افزاید و زمانی که غذا آماده شد، مهره‌ای آبی رنگ را انتخاب کرده و آن را درون ظرف می‌اندازند. گفتنی است؛ مادر خانواده با قاشق بزرگ گندم‌ها را به نام هر یک از اعضای خانواده بر می‌دارد و داخل ظرف دیگر می‌ریزد. از کوچکترین فرد خانواده شروع می‌کند، به اسم بردن و غذا را می‌کشد. مهره به نام هر کس در آید آن سال خانواده به نام او خواهد بود، اگر آن فرد دارای خصوصیات اخلاقی خوب باشد، می‌گویند سال پربرکت خواهد بود. خراسانی‌ها در شب عید سبزی پلو باماهی یا مرغ و کوکو می‌خورند و عقیده دارند که نباید نام کوکو را به زبان آورد که موجب سردرگمی است و به جای آن باید بگویید هست هست. همچنین، هنگام تحویل سال یک کوزه نو به سفره می‌گذارند و نارنجی در دهانه آن، که پس از تحویل سال یک لیوان از آن یک بیاشامند. گفتنی است؛ هنگام «سبزه بدر» دختران خراسانی به هنگام سبزه گره زدن رو به قبله می‌نشینند و می‌گویند «سبزه بدر، چارده به تو، سال دگر خونه شو»، سپس مقداری شیرینی در پای سبزه‌ای که گره زده‌اند می‌ریزند

سبزوار و مراسم سنتی علفه

«علفه» سنتی کهن در فرهنگ مردم خطه خراسان و آیینی است که در آستانه نوروز برای به یاد آوردن رفتگان از این دنیای فانی برگزار می‌شود. قوم ایرانی و قومیت ایرانی با فرهنگ، سنت‌ها و آیین‌های خاص خود زنده و پابرجا مانده و اگر امروز ایرانی و ایرانیت، افتخاری برای ما محسوب می‌شود به همین پیشینه قوی فرهنگی و سنتی برمی‌گردد.

پیوندهای فرهنگی ما در واقع همواره جلوه‌ای از قدمت و تاریخ ما در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است و زیبایی‌ها و جلوه‌های فراوان در خود دارد. نوروز، زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان که با خود سبزی، زندگی و در دل

سال از چنین دست مبارکی سالی پر رونق و خوب از لحاظ اقتصادی داشته باشند. فردی که «ایل سیکه سی» می‌دهد ممکن است پیرمردی ۸۰ ساله باشد و یا کودکی ۷ ساله هیچ تفاوتی ندارد بلکه ملاک برکت دست است و بس.

طبخ انواع غذاها و خوراکی‌های خوشمزه

آذربایجانی‌ها از جمله اقوام ایرانی هستند که در طبخ انواع غذاها و خوراک‌های خوشمزه مهارت ویژه‌ای دارند و غذاهای سنتی این خطه شهره خاص و عام است. در این بین آشپزی تبریزی‌ها چیز دیگری است و گفته می‌شود که خوشمزه‌ترین غذاها و شیرینی‌های ایران در تبریز پخته می‌شود.

برخی از غذاهای سنتی علاوه بر طبخ در طول سال در روزهای به خصوصی نیز معمولاً پخته می‌شوند و مردم آذربایجان و تبریز طبق سنت‌های قدیمی خود در ایام خاص سال غذاهای سنتی مخصوص آن ایام را آماده می‌کنند. در این بین نوروز در آغازین روزش و در آخرین روز خود غذاهای ویژه‌ای را دارد. تبریزی‌ها و مردم برخی دیگر از نقاط آذربایجان اعتقاد دارند که پخت دلمه برگ مو «یرپاق دولماسی» در زمان تحویل سال نو خوش یمن و مبارک است و حتماً باید در آن لحظه در قابلمه‌یشان دلمه ببزد و عطر این غذای خوشمزه سنتی فضای خانه را پر کند.

چرا که دلمه نمادی از صمیمیت و دورهم بودن است. همچنان که در داخل یک برگ مو اجزای متعددی چون برنج و لپه و بلغور و انواع سبزیجات جمع می‌شوند و خوراک دلمه را پدید می‌آورند بدین صورت نیز افراد خانواده در کنار همدیگر جمع شوند و کانون خانواده گرم تر از همیشه باشد، برای تهیه دلمه برگ مو کدبانوهای آذری از چند روز قبل از شروع عید نوروز وارد عمل می‌شوند اولین کار در این راستا تهیه برگ مو است که معمولاً در شور آب نگهداری می‌شود. مغازه داران و دست فروشان نیز با نزدیکی به روزهای پایان سال به فروش برگ مو می‌پردازند. دیگر غذای سنتی نوروز تبریزی‌ها کوفته تبریزی است که در ۱۳ فروردین و روز ۱۳ بدر تهیه می‌شود و خانواده‌ها بعد از سپری کردن ساعات اولیه روز به گردش و تفریح در دل طبیعت بر سر سفره‌ای می‌نشینند که کوفته خوشمزه تبریزی زینت بخش آن است.

آیین نوروز در میان مردم استان خراسان

اگرچه امروزه استان خراسان به سه استان تقسیم شده است ولی قوم «گرمانج» در حال حاضر در حوالی شهرهای شمال خراسان سکنی دارند و تاریخ مهاجرت این قوم به شمال خراسان به زمان شاه عباس بر می‌گردد، در آغاز مهاجرت، این قوم به اطراف تهران و ورامین کوچانده شدند و سپس به شمال خراسان آمدند و ریشه این قوم به کردهای ایرانی می‌رسد. به گزارش خبرنگار ایلنا، مردم «گرمانج» یک ماه مانده به فروردین، خود را برای برگزاری جشن نوروز آماده می‌کنند و برای رسیدن به روز نوروز روزشماری می‌کنند.

دوستی، اتحاد و یگانگی را به ارمغان می‌آورد در کنار خود بسیاری از آیین‌ها را که نشانی از اصالت آن است به همراه دارد. این سنت دیرینه در گوشه گوشه این سرزمین به اشکال خاص خود اجرا می‌شود، اما در همه آنها، زیبایی، سبزی، دوستی، دوست داشتن، یک رنگی و عشق به وجود، هستی و انسانها موج می‌زند.

خطه خراسان سرزمین خورشید نیز آیین‌هایی را با این سنت دیرین همراه دارد که بر زیبایی نوروز می‌افزاید. مردم این خطه نیز چون بسیاری از نقاط ایران زمین با شادی به استقبال نوروز رفته و جامه و خانه را نو می‌کنند، سبزه می‌روانند و آتش می‌افروزند اما در کنار همه اینها در بسیاری از شهرها و روستاها با در آمیخته شدن خرده فرهنگ‌های اقوام، این آیین‌ها رنگی دیگر به خود گرفته است. این موجب شده مراسم و آیین‌های خاصی در کنار این سنت دیرین ایجاد شود که شاید در نوع خود بی‌نظیر باشد. "علفه" یا به قولی "بی‌بی‌حور" یکی از همان آیین‌هاست، آیینی از زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان و نوروز. نام علفه به واسطه وجود علف و سبزی که یک پای سفره هفت سین و روز علفه است بر آن گذاشته شده است. علفه آیینی ویژه است که در آن هم از یاد و جای رفتگان سبزی می‌شود و هم سنتی زنده سبزی و برای زندگان و سبزی زندگی است. درون مایه علفه، تهیه مقدمات و به استقبال نوروز رفتن و یاد کردن از درگذشتگان هر خانواده در سالی که گذشت می‌باشد.

پژوهش‌های مردم‌شناسی بیانگر آن است که این مراسم شاخصه برجسته مردم خطه خورشید است. در مناطق روستایی این مراسم در قالب‌های جذابتر، زیباتر و سنتی‌تر اجرا می‌شود. اهالی این منطقه بر اساس همان اعتقادی که از ایرانیان باستان برجای مانده از چند روز به نوروز مانده در خانه مشک و عنبر می‌سوزانند و شمع و چراغ می‌افروزند تا زمینه خوشحالی ارواح مردگانشان را فراهم کنند. حتی زنان در شب آخرین جمعه سال بهترین غذا را می‌پزند تا بوی آن خشنودی مردگان را موجب شود و کاه بر گور مردگان می‌پاشند. در میان آنان که درگذشته‌ای در آن سال داشته‌اند عید می‌گیرند و پرسی‌های برگزار کرده و دعا می‌خوانند. مراسم "علفه" در روستاهای گناباد، بیرجند، قاین، سرخس، بجنورد، فردوس و تربت حیدریه در آخرین روز سال یعنی روز قبل از نوروز انجام می‌شود. در نیشابور علفه دو روز است، یک روز پیش از نوروز و دیگری روز اول سال است.

در سبزووار و قوچان سه روز مانده به نوروز علفه است و در گز و اطراف آن دو روز قبل از نوروز علفه نامیده می‌شود. در اغلب این مناطق در این روز مردم ضمن پخت شیرینهای محلی سنتی و غذاهای خاص، آنانکه در طول سال مرده‌ای داشته و صاحب عزا هستند به صورت گروهی در مساجد مراسم ختم و یادبود و فاتحه‌خوانی برگزار می‌کنند. در روستاهای شهرستان گناباد علاوه بر اجرای این مراسم اهالی به صحرا رفته و مقداری علف سبز آورده و آن را در سردر و آستانه خانه و کلیددان و بر سر قبر تازه درگذشتگان خود می‌گذارند. در این میان دامادها هم برای تازه‌عروس خود در این روز، نوروزی شامل برنج، گوشت، روغن و شیرینی می‌برند. روز "علفه" در مناطق جنوبی خراسان هم مشابه گناباد برگزار می‌شود با این تفاوت که در آنجا مراسمی که برای درگذشتگان خانواده برگزار می‌شود به منزله پایان سوگواری و اجازه دادن به آشنایان برای برگزاری عید است. غذای اصلی در این مناطق عموماً "آش" می‌باشد که اهالی معتقدند با پخت آن و بلند شدن بویش اموات خشنود می‌شوند.

در شهرستان نیشابور و روستاهای آن چون کلیدر، ماروسو و اسحاق‌آباد نیز مراسم "علفه" طی دو روز برگزار می‌شود و در علفه کهن که در آخرین روز سال است مردم با حضور در قبرستانها برای شادی روح اموات خود قرآن و فاتحه خوانده و خیرات می‌کنند. اما در روز علفه دوم که در آغاز سال نو برگزار می‌شود پس از تلاوت قرآن در مساجد و آغاز سال جدید در این مرکز عبادی، به خانه برگشته و به دیدن بزرگترها می‌روند. از جمله خوراکیها و شیرینی‌های سنتی ویژه این شب آش مخصوص و شیرینی‌هایی به نام "کلمبه و سنی" است. در روستای "قوژد" از توابع گناباد در شب علفه خوراکی به نام "جوش پره" تهیه می‌کنند که سنت این روستا است و در تهیه آن خمیر را به قطعات پهن در آورده و میان آن نخود و پیاز پخته و گوشت گذاشته و می‌پچند و در آب جوش می‌پزند. بعد از پخته شدن با ریختن کشک ساییده بر روی آن صرف می‌کنند.

در روستای روشنآوند نیز اهالی دو نوع شیرینی به نام سنی و کلمبه "تهیه می‌کنند. در تهیه شیرینی "سنی" گندم را در زیر پارچه نمناکی خیس کرده تا جوانه بزند بعد گندم را به آرد تبدیل کرده و با مقداری شیر پخته و روغن می‌پزند. کلمبه نیز از مخلوط کردن آرد، روغن، شکر و زنجبیل به دست آمده و در قسمت‌های کوچک در روغن سرخ می‌شود. در روستاهای سبزووار نیز غذای جوش پره با نام آش جوش پره تهیه شده و معتقدند اموات از بوی آن استفاده می‌کنند.

در روز "علفه زنده‌ها" نیز آشی از گیاهی سنتی به نام بلقیس و حبوبات و رشته سنتی تهیه می‌کنند. علفه در اکثر شهرها و روستاهای خطه خراسان با اندک تفاوتی در نوع و کیفیت اجرای آن برگزار می‌شود. این تفاوتها و شباهتها که عناصر اصلی علفه هستند حایز اهمیت است زیرا می‌توان با اصل همگرایی فرهنگی آن را توجیه کرد. سه عنصر همسان و همگرا در مراسم علفه تمامی مناطق خراسان با وجود پراکندگی زیاد به چشم می‌خورد و آن تهیه مقدمات نوروز، آوردن سبزه به خانه و بزرگداشت یاد درگذشتگان است.

اشاره: شرکت ساختمانی و تأسیساتی کاربرد کار طی نامه‌های شماره ۰۷/۰۵/۲۰۰۹ مورخ ۹۱/۱۱/۲ در رابطه قرارداد مترمربعی مقطع پالایشگاه آزاد اسلامی در بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز مربوط به آن واحد اعلام کرده است که علی‌رغم بخشنامه‌های شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۳ مورخ ۹۱/۵/۱ در مورد جریان آثار تغییر ارزش و جریان اصلاح قیمت حاملهای انرژی در پیمانهای بدون تعدیل توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری، دانشگاه آزاد از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه‌های مذکور خودداری می‌نماید و برای حل مشکل پیش آمده از انجمن شرکتهای ساختمانی درخواست مساعدت و یاری نموده است. ریاست هیأت‌مدیره انجمن طی نامه‌ای به آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی و دکتر دانشجو تقاضای رسیدگی و احقاق حقوق پیمانکاران فوق در اجرای بخشنامه مذکور شده است که امید است از این مکاتبه نتیجه لازم برای شرکت کاربرد کار حاصل شود؛ لذا متن نامه شرکت به انجمن و نامه ریاست محترم هیأت‌مدیره به مقامات عالی‌رتبه دانشگاه منضم به بخشنامه جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه شماره ۳۰۳ مربوط به دیماه سال جاری آورده شده است در صورت نیاز خوانندگان گرامی ماهنامه به شماره مذکور مراجعه فرمائید. در زیر روند مکاتبات مربوط به مشکل پیش آمده برای شرکت کاربرد کار ارائه می‌شود.

شماره: ۰۷۰۵/۲۰۰۹
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۰۲
پیوست:

#5554 P.001

شرکت کاربرد کار
(سهامی خاص)
ساختمانی - تأسیساتی
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

بسمه تعالی

**دبیر محترم انجمن شرکت های ساختمانی
جناب آقای مهندس عطار دیان**

با سلام و احترام، پیرو مذاکره تلفنی با جناب آقای مهندس ملکبانی فرد (ریاست محترم هیئت مدیره انجمن) به استحضار می‌رساند:

هم‌اکنون پیمانکاران متعددی با واحدهای مختلف دانشگاه آزاد درسراسر کشور طی قراردادهای مترمربعی مقطع مشغول به کار می‌باشند. این شرکت نیز طی قراردادی که مناقسه آن مربوط به قبل از دی ماه ۱۳۸۹ بوده است، در تاریخ ۹۰/۰۳/۲۳ اقدام به عقد قرارداد با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز نموده است.

علیرغم ابلاغ بخشنامه های شماره ۱۰۰/۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ در مورد جریان آثار تغییر قیمت ارز و جریان آثار اصلاح قیمت حامل های انرژی در پیمان های بدون تعدیل توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری متأسفانه دانشگاه آزاد اسلامی از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه های مذکور خودداری نموده و از قبول افزایش قیمت های ناشی از هدفمندی یارانه ها و تفاوت نرخ ارز امتناع می ورزد و حاضر به تعامل با پیمانکار جهت جلوگیری از ضرر و زیان و به تبع آن تکمیل پروژه نیست. این موضوع باعث وارد شدن میلیاردها تومان خسارت به این شرکت خواهد بود، لذا تقاضا دارد چنانچه خواسته پیمانکاران را منطقی و مشروع و قانونی میدانند نسبت به احقاق حقوق پیمانکاران و جلوگیری از سقوط آنان به ورطه نابودی از طریق مقامات ذیصلاح مساعدت و یاری فرمایند.

با تجدید احترام
سید حسن رموی
مدیر عامل

کاربرد کار
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

No. 20, Apt. 6, Vahdat 4th Alley,
Shahed St., Payambar Ave.,
Ashrafi Esfahani Blvd.,
Tehran 1473 684877, Iran.
Tel : +(9821) 449 50614-6
Fax : +(9821) 449 50613
Info@karbordkar.com
Karbordkar@gmail.com

تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، ابتدای خیابان
پیامبر شرقی، خیابان شاهد، کوچه وحدت ۲
پلاک ۲۰، طبقه سوم، واحد ۶
کد پستی: ۱۴۷۳۶۸۷۷
تلفن: ۲۴۹۵۰۶۱۲-۱۶
فکس: ۲۴۹۵۰۶۱۳

ISO 9001:2004
Cert. No.: 01 112 88888

ISO 14001:2004
Cert. No.: 01 144 88888

ISO 9001:2004
Cert. No.: 01 100 11888

ISO 9001:2004
Cert. No.: 01 100 11888

Approval
HSE
No.: 1002-01 01114

دبیر محترم

جناب آقای دکتر دانشجو
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

موضوع: قرارداد شرکت کاربرگ (پرونده آینده عملیات اجرایی ساختمان مدرسه ۱۳۳ تختی آموزش امام صادق علیه السلام)

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب

براستخدا می‌رساند شرکت ساختمانی - تاسیساتی کاربرگ طی نامه شماره ۹۰/۵۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۰۶/۱۱/۹۱ در خصوص عدم پذیرش منوطاً به شماره ۳۳۴۴۳۳ مورخ ۰۸/۱۰/۹۱ (دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل از افزایش با ابطال قانون به فنند کردن بلافاصله بعد از اعلام قیمت) و ۸۰۷۷۶ مورخ ۰۸/۱۰/۹۱ (نوع جبران آثار قیمت ارز در میان قیمت تعویض) در قرارداد منتهی آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی و بعد تیر به جهت تکمیل مدرسه ۱۳۳ تختی امام صادق علیه السلام تیرین مواردی را مطرح و درخواست چاره‌جویی نموده است. (تصویر نامه ضمیمه است).

پایری عمل آمده و کسب فی این انجمن مورد دربار استخدا می‌رساند:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل از افزایش با ابطال قانون به فنند کردن بلافاصله بعد از اعلام قیمت تعویض (تصویر ضمیمه) در هر دو مورد که ضمیمه است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در میان قیمت تعویض که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی پیمانکار قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ باشد، ابلاغ و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌گردد، مبلغ مطالباتی ناشی از بخشنامه را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمتی حاصل از افزایش پرداخت نماید.

تقریباً یک ماه قبل از اجرای به فنند کردن بلافاصله، برزیات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پیمانکار اعلام گردیده و پیمانکار امکان نگاه نمودن اثرات این طرح در پیشرفت عملیات را وجود داشت، لذا افزایش قیمت عمل آمده و اجرای قرارداد با ابطال نامش قیمت تعویض در دوره های مرتبط و مطابق منوط بخشنامه فوق الذکر اصلاح می‌گردد و این موضوع شامل کلیه قرارداد های منتهی به تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ قرارداد تعویض آماره های باشد.

۲. بخشنامه شماره ۱۰۱۸۰۷۷۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ و ارتباطاً با نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در میان قیمت تعویض و به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در میان قیمت تعویض نرخ میان و فاصله حرکت بازار طلا، که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی پیمانکار (مانند)

قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ بوده است، بگذرد می‌باشد و ضروری است دستگاههای اجرایی منوطاً به این بخشنامه را بکارگزارهای پس از تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۷ تعویض آماره های باشد و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت ارز پرداخت کنند یک نسخه تصویر بخشنامه در هر دو مورد که ضمیمه است.

جناب آقای دکتر دانشجو، استخدا دانند که بخشنامه های فوق الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ کالا خدمات و دستمزدهای انسانی در نسبت کنونی بوده که جهت تسهیل آن در قرارداد های ساختمانی امکان پیش بینی بوده است و بخشنامه های اجرایی که در میان پیمانکار و جلدت شرکت ساختمانی در روزهای منتهی به منتهی و معاونت برآمد ریزی و نکات را به سوی صوب ابلاغ گردیده است، لازم است موارد آن در قرارداد های منتهی قبل از اجرای طرح به فنند کردن بلافاصله (قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷) در قرارداد های منتهی قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ باشد، اعمال و مبلغ حاصل از مطالبات را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت پرداخت نمایند.

خواهشمند است مقرر فرمایند برای رعایت عدالت و مورد قرارداد شرکت کاربرگ و قرارداد های شرکت های غیر، منوطاً به این فون اعلام گردد. قبلاً از بذل توجه و دستورات مساعدی که مساعد می‌فرمایند نهایت تشکر را دارم.

با تقدیم احترامات عالی
مؤید رحمانی
رئیس هیات مدیره

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

شماره ثبت: ۹۴

بسم‌الله

حضرت آیت‌الله حاج آقای باقری رفسنجانی
ریاست محترم هیئت انضباطی دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: قرارداد شرکت کاربردار پرونده آماده عملیات اجرایی ساختمان پارسان ۱۳۳ نتوانی آموزش امام جواد (ع) تبریز

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب
براستحضاری رسانده شد شرکت ساختمانی - تاسیساتی کاربردار علی نامد شماره ۰۷۱/۰۵/۷۰۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۰۶ و خصوص عدم پذیرش متولیان پیمانکار شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ و دستورالعمل نحوه جبران آتک اصلاح قیمت حاصل می‌انرژی با اعال قانون به فتنه کردن پیمانکار در پیمان نامی فاقد تعویل (۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۹۱/۱۱/۰۱) نحوه جبران آتک قیمت ارز در پیمان نامی فاقد تعویل (۱۳۳۱/۱۱/۱۱) قرارداد منتهی آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل پارسان ۱۳۳ نتوانی امام جواد (ع) تبریز، موردی را اصلاح و درخواست چاره جویی نموده است. (تصویر نامه ضمیمه است).
بازرسی عمل آمده و کسر فنی این انجمن موارد زیر را استحضاری رسانده:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آتک اصلاح قیمت حاصل می‌انرژی با اعال قانون به فتنه کردن پیمانکار فاقد تعویل (تصویر شماره دو برگ ضمیمه است) به منظور جبران آتک ناشی از افزایش قیمت سوخت در پیمان نامی فاقد تعویل که آخرین روز عملیات ارائه پیمانکار قیمت از سوی پیمانکار قبل از تکمیل ۱۳۳۱/۱۱/۱۱ باشد، ابلاغ و دستگاههای اجرایی امانه می‌دهد، مبلغ حساباتی ناشی از پیمانکار را به صورت قطعی برای جبران آتک مربوط به اصلاح قیمت‌های حاصل می‌انرژی پرداخت نماید.

نظیر اینکه قبل از اجرائی در فتنه کردن پیمانکار، جریمات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پیمانکار اعلام نگردیده بود بنابراین امکان محاسبه نمودن اثرات این طرح در پیمانکار قیمت پیمانکاران وجود داشته، لذا افزایش قیمت عمل آمده در اجرائی قرارداد نامی پیمانکار با اعال نامش نامی تعویل در دوره نامی مرتبط و مطابق متولیان پیمانکار فوق‌الذکر اصلاح می‌گردد و این موضوع مشمول کسر قرارداد نامی منتهی در تکمیل ۱۳۳۱/۱۱/۱۱ و فاقد تعویل اعلام شده است.

۲. پیمانکار شماره ۱۰۰/۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۱۳۳۱/۱۱/۱۱ در ارتباط با نحوه جبران آتک تغییر قیمت ارز در پیمان نامی فاقد تعویل و به منظور جبران آتک ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان نامی ریالی فاقد تعویل نرخ پیمانکار و فاقد مرکز بلد القابوت، که آخرین روز عملیات ارائه پیمانکار قیمت از سوی پیمانکار (با سازنده)

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:
شماره ثبت: ۹۴

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

قبل از این ۱۳۳۱/۱۱/۰۵ مورخ است، محذری باشد و ضروری است دستگاههای اجرایی متولیان این پیمانکار را به کارگزار نامی پس از ۱۳۳۱/۱۱/۳۰ ثبت
اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آتک تغییر قیمت در پروژه نامی تکمیل نمودن پیمانکار و به برگ ضمیمه است.
حاج آقای دکتر دانش، استناد داشته که پیمانکار نامی فوق‌الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ مصالح خدمات و دستمزدهای انسانی و در نهایت کوفتی بوده که مست
نبات آن در قرارداد نامی پیمانکار امکان پذیر می‌باشد و پیمانکار پس از بررسی نامی کارشناسی ریخته مورد مرتبط، در نهایت مشرک با نظمی از سوی متولی و
منذ می و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی محسوب ابلاغ گردیده است. لازم است موارد آن در قرارداد نامی منتهی قبل از اجرائی طرح در فتنه کردن پیمانکار
(قبل از تکمیل ۱۳۳۱/۱۱/۱۱) و نیز در پیمان نامی که عملیات ارائه پیمانکار قیمت از سوی پیمانکار قبل از تکمیل ۱۳۳۱/۱۱/۰۵ مورخ است. اعال و مبلغ حاصل از حسابات را
به صورت قطعی برای جبران آتک تغییر قیمت پرداخت نماید.
خواهشمند است مترقبانه برای رعایت عدالت و مورد قرارداد شرکت کاربردار و قرارداد نامی شرکتی نظیر متولیان پیمانکار نامی فوق‌الذکر اعال کنید.
قبلاً از بدلی توجه و دستورات مساعدی که مساعدی فرمایند نهایت تشکر را دارم.

با تقدیم احترامات عالی
متولیان
رییس هیئت مدیره

بسمه تعالی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری

شماره: ۱۰۰/۳۴۴۳	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۵/۱	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی با اعمال قانون هدفمندکردن یارانه‌ها در پیمان‌های فاقد تعدیل

به استناد ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۳۲۳۹/ت/۴۲۳۹۷-هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، با توجه به اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، دستورالعمل حاضر که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آن‌ها براساس فهرس پایه انجام شده و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ باشد، به شرح ذیل اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی در پیمان‌های یاد شده، این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمت‌های حامل‌های انرژی پرداخت نمایند. ضوابط این بخشنامه صرفاً برای کارکردهای مربوط تا پایان سال ۱۳۹۰ قابل پرداخت می‌باشد.

در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد پیمان، به تشخیص کارفرما آثار افزایش قیمت سوخت در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، استفاده از ضوابط این بخشنامه منتفی است.

۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس پایه صورت می‌گیرد: در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده در زمستان ۸۹ و پس از آن، همراه با تهیه صورت وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این بخشنامه است تهیه و ارایه می‌نماید. مبلغ این صورت حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$C_1 = (\alpha_1 \times \text{مبلغ ناخالص کارکرد هر صورت وضعیت در هر فصل فهرست بهای واحد پایه}) + \sum \text{مبلغ جبرانی هر صورت حساب شاخص گروهی دوره انجام کار} - t$$

$$\alpha_1 = \frac{\text{شاخص گروهی دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}}{\text{شاخص گروهی دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}}$$

C_1 : ضریب جبرانی در هر فصل فهرست بهای واحد پایه

t: بر اساس جدول شماره ۱

تبصره ۱: شاخص فصلی دوره انجام کار که پس از ۱۳۸۹/۹/۳۰ و تا پایان سال ۱۳۹۰ واقع شده است.

جدول شماره ۱

سه ماهه انجام کارکرد	سه ماهه اول سال ۱۳۹۰	سه ماهه دوم سال ۱۳۹۰	سه ماهه سوم سال ۱۳۹۰	سه ماهه چهارم سال ۱۳۸۹	ضریب t
چهارم سال ۱۳۹۰	۱/۰۶	۱/۰۹	۱/۱۲	۱/۱۵	

۲- پیمان‌های منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۴۲۸۲۵/۱۳۸۵/۸/۲۴ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴:

($\beta_1 \times$ مبلغ ناخالص کارکرد هر صورت وضعیت براساس ساختار شکست کار) + $\sum$ مبلغ جبرانی هر صورت حساب

$$\beta_1 = \frac{\text{شاخص رشته‌ای دوره انجام کار}}{\text{شاخص رشته‌ای دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}} - t$$

β_1 : ضریب جبرانی در هر رشته فهرست بهای واحد پایه

t: بر اساس جدول شماره ۱

تبصره ۱: شاخص رشته‌ای دوره انجام کار که پس از ۱۳۸۹/۹/۳۰ و تا پایان سال ۱۳۹۰ واقع شده است.

۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آنها بر اساس فهرس بهای پایه انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ باشد، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت یا فهرس پایه در رشته‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ۲ برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.

۴- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تاخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز شیچگونه پرداخت صورت نمی‌گیرد.

۵- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده منفی گردد، مبلغی بابت جبران آثار در آن صورت وضعیت محاسبه نمی‌گردد.

۶- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷، ۲۹ و ۲۹ (ترک تشریفات) قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، مبلغ جبرانی قابل پرداخت نیست.

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری

باید آموخت زمرغان هوا هم نفسی

ترتیب این لک لک ماده برای همیشه از پرواز باز ماند. امسال ماجرای عشق "رودان و مالنا" مورد توجه بسیار زیاد خبرنگاران و علاقه مندان قرار گرفته و به همین دلیل صدها نفر برای ثبت لحظه دیدار این زوج عاشق در دهکده "برودسکی واروس" در شرق کرواسی گرد هم آمده بودند اما "رودان" بدون توجه به این افراد مستقیماً به سوی آشیانه، در جایی که مالنا انتظار او را می کشید پرواز کرد. براساس گزارش خبرگزاری ایتالیا، این زیست شناس کروات اظهار داشت: "سایر لک لکها به صورت جفت جفت طرف پنج شش روز آینده به آشیانه های خود باز می گردند در حالی که "رودان" اولین لک لکی است که به مقصد می رسد چون "مالنا" در خانه بی صبرانه انتظار او را می کشد."

به گفته این محقق، همانند پنج سال گذشته ظرف دو ماه آینده چهار پنج جوجه لک لک متولد خواهند شد و "رادون" وظیفه آموختن پرواز به آنها را به عهده خواهد گرفت، چون "مالنا" قادر به انجام آن نیست. سپس با فرا رسیدن زمستان، جوجه ها با پدر خود به سوی آفریقای جنوبی پرواز می کنند، در حالی که "مالنا" تا بهار آینده در انتظار بازگشت "رودان" وفادار خود در آشیانه خواهند ماند.

اشاره:
علامه دهخدا شعری دارد که از آن برای آموزش میهن دوستی و وطن خواهی بهره گیری می کند. علامه در این شعر می گوید:
هنوزم ز خردی به خاطر در است

که بر لانه ماکیان برده است
به منقارم آن سان به سختی گزید
که اشکم چو خون از رگ، آن دم جهید
پدر، خنده بر گریه ام زد که هان

وطن داری آموز از ماکیان

امروز حوزه دیگری از رفتارشناسی مرغان را به تماشا می نشینیم و آن این است که این مرغان در شفا نیز ثابت قدم و پایدارند و در این زمینه نظر خوانندگان گرامی را به مطلبی به نقل از خبرگزاری مهر مورخ ۹۰/۸/۱۴ جلب می کنیم.

یک لک لک نر در عملی شگفت انگیز همه ساله ۱۳ هزار کیلومتر را برای رسیدن به همسر بیمار و معلول خود پرواز می کند. به گزارش خبرگزاری مهر، با فرارسیدن بهار، "رودان" لک لک نر همانند سالهای گذشته امسال نیز پس از طی یک مسیر ۱۳ هزار کیلومتری از آفریقای جنوبی به کرواسی بازگشت تا همسر بیمار خود را که "مالنا" نام دارد، ملاقات کند.

مالنا، لک لک ماده ای است که به سبب یک جراحت قدیمی قادر نیست مهاجرتی تا این حد طولانی را انجام دهد.

استیپان فوکیک "زیست شناسی که از سال ۱۹۹۳ به درمان لک لک ماده می پردازد در این خصوص توضیح داد: "رودان هر سال برای دیدن جفت خود به کرواسی باز می گردد و در طول تمام این سالها به مالنا وفادار بوده است. این پنجمین سال پیایی است که شاهد این منظره بوده ام.

یک بال مالنا در سال ۱۹۹۳ توسط چند شکارچی زخمی شد و به این

ز کوی یار می آید نسیم باد نوروژی

از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی
چو گل گر خرده ای داری خدا را صرف عشرت کن
که قارون را غلطها داد سودای زراندوزی
ز جام گل دگر بلبل چنان مست می لعل است
که زد بر چرخ فیروزه صفیر تخت فیروزی
به صحرا رو که از دامن غبار غم بیفشانی
به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی
چو امکان خلود ای دل در این فیروزه ایوان نیست
مجال عیش فرصت دان به فیروزی و بهروزی
طریق کام بخشی چیست ترک کام خود کردن
کلاه سروری آن است کز این ترک بردوزی
سخن در پرده می گویم چو گل از غنچه بیرون آی
که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروژی
میی دارم چو جان صافی و صوفی می کند عیبش
خدایا هیچ عاقل را مبادا بخت بد روزی
جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع
که حکم آسمان این است اگر سازی و گر سوزی
به عجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم
بیا ساقی که جاهل را هنیتر می رسد روزی
می اندر مجلس آصف به نوروز جلالی نوش
که بخشد جرعه جامت جهان را ساز نوروژی
حافظ

پاگرد در راه پله‌ها، زمینه‌ساز فراغتی کوتاه برای انسان از فشار ناشی از بالا رفتن از پله‌ها است و این پاگرد در مجله.....

کمیسیون انتشارات

دایره‌ای به مساحت زندگی

مرد ملاک وارد روستا شد. آواز هاش را از ماه‌ها پیش شنیده بودند. زمینها را می‌خرید، خانه‌ها را ویران می‌کرد و ساختمانهایی مدرن بر آنها بنا می‌کرد. پیشنهادهایش آنقدر جذاب بود که همه را وسوسه می‌کرد. روستاها یکی پس از دیگری به دست او ویران شده بود؛ نوعی حرص عجیب داشت و حرص برای زمین خواری.... همه می‌دانستند که پیشنهادهای مالی جذابش، این روستا را نیز نابود خواهد کرد. کدخدا آمد روبروی مرد ایستاد. مرد در حالی که به دامنه کوه خیره شده بود گفت: کدخدا! همه این املاک را با هم چند می‌فروشی؟ کدخدا سکوتی کرد و گفت: در ده ما زمین مجانی است. سنت این است که خریدار، محیط زمین را پیاده می‌رود و به نقطه اول باز می‌گردد؛ هر آنچه پیموده به او واگذار می‌شود. مرد ملاک گفت: مرا مسخره می‌کنی؟ کدخدا گفت: ما نسله‌است به این شیوه زمین می‌فروشیم. مرد ملاک به راه افتاد. چند ساعته راه رفت؛ گاهی با خود فکر می‌کرد که زودتر دور بزند و به نقطه شروع باز گردد. اما باز وسوسه می‌شد که چند گامی بیشتر برود و زمینی بزرگتر را از آن خود کند. تمام کوهپایه را پیمود.... غروب بود؛ روستائیان و کدخدا در انتظار بودند. سایه‌ای از دور نمایان شد مرد ملاک کم‌کم به کدخدا و روستائیان نزدیک می‌شد. زمانی که به کدخدا رسید، نمی‌توانست بایستد. زانو زد حتی نمی‌توانست حرف بزند. بر روی زمین دراز کشید و جان داد. نگاهش هنوز به دور دستها، کوهپایه‌ها خیره مانده بود. کوهپایه‌هایی که دیگر از آن او نبودند....

دو دیدگاه و دو نتیجه

هر دهه در آمریکا کتابی بنام (اشتباهات بزرگ) چاپ می‌شود. از خاطرات رئیس سازمان ناسا آمریکا که در این کتاب ثبت شده این است که وقتی فضانوردان از جو زمین خارج می‌شدند، به علت عدم وجود جاذبه قادر به نوشتن گزارش نبودند. زیرا جوهر خودکار یا خودنویس بر روی کاغذ اثری نمی‌گذاشت. در سال ۱۹۶۸ رئیس سازمان ناسا تصمیم گرفت این مشکل را حل کند و از تمام شرکت‌های تجاری و پژوهشی دعوت به همکاری کرد. سرانجام پس از ۸/۵ ماه زمان و حدود ۱۱ میلیون دلار سرمایه‌گذاری یک شرکت پژوهشی موفق شد قلمی را بسازد که در تمامی شرایط جوی از قبیل زیر آب، در فضا، در سرمای شدید، گرمای شدید و خلاصه در تمامی شرایط قابل استفاده باشد.

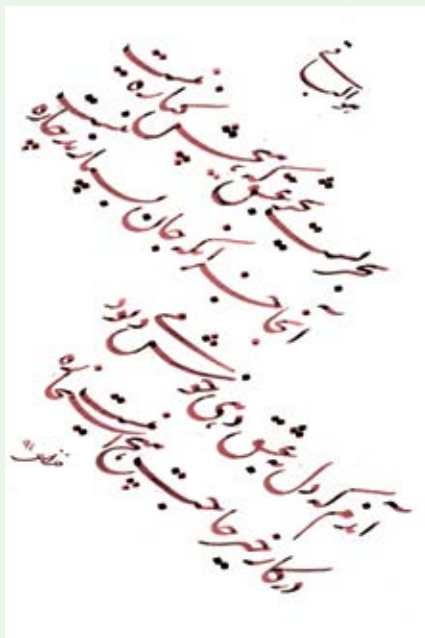
زمانی که این محصول رونمایی شد و جشنی در این خصوص گرفته شد، تلگرافی از طرف سازمان فضایی روسیه به دستشان رسید با این متن: کار بسیار خنده داری انجام داده‌اید. ما چندین سال است برای ثبت اطلاعات در فضا از مواد استفاده می‌کنیم. تمام به گفته رئیس وقت ناسا بعد از رسیدن این تلگراف ۴ ماه دفتر پژوهشی سازمان تعطیل شد. او علت شکست و اشتباه در این مورد را تمرکز بر روی مشکل معرفی کرده است. روس‌ها بر روی راه حل تمرکز کرده بودند

به پرواز در آوردن شاهین

پادشاهی دو شاهین کوچک به عنوان هدیه دریافت کرد. پس آنها را به مربی پرندگان دربار سپرد تا برای استفاده در مراسم شکار تربیت کند. یک ماه بعد، مربی نزد پادشاه آمد و گفت که یکی از شاهین‌ها تربیت شده و آماده شکار است. اما نمی‌دانم چه اتفاقی برای آن یکی افتاده که از همان روز اول که آن را روی شاخه‌ای قرار داده تکان نخورده است. این موضوع کنجکاوی پادشاه را برانگیخت و دستور داد تا پزشکان و مشاوران دربار، کاری کنند که شاهین پرواز کند. اما هیچکدام نتوانستند. روز بعد پادشاه دستور داد تا به همه مردم اعلام کنند که هر کسی بتواند شاهین را به پرواز در آورد پادشاه خوبی از پادشاه دریافت خواهد کرد. صبح روز بعد پادشاه دید که شاهین دوم نیز با چالاکي تمام در باغ در حال پرواز است. پادشاه دستور داد تا معجزه‌گر شاهین را نزد او بیاورند. درباریان کشاورزی متواضع را نزد شاه آوردند و گفتند اوست که شاهین را به پرواز در آورد. پادشاه پرسید: تو شاهین را به پرواز در آوردی؟ چگونه این کار را کردی؟ شاید جادوگر هستی؟ کشاورز که ترسیده بود گفت: سرورم، کار ساده‌ای بود، من فقط شاخه‌ای را که شاهین روی آن نشسته بود بردم. شاهین فهمید که بال دارد و شروع به پرواز کرد.

گاهی لازم است برای بالا رفتن، شاخه‌های زیر پایمان را ببریم... چقدر به شاخه‌های زیر پایمان وابسته هستیم؟ آیا توانایی‌ها و استعدادهايمان را می‌شناسیم؟ آیا هیچگاه جرات ریسک را به خود داده ایم؟

شترگران!

مردی شترش را گم کرده بود. سوگند خورد که اگر شترش را پیدا کند آن را به یک درهم بفروشد. پس از مدتی شتر پیدا شد. صاحب شتر برای این که به سوگندش عمل کرده باشد، گربه ای را به گردن شتر بست و آن را به بازار برد و برای فروش عرضه کرد. شخصی برای خرید پیش آمد و گفت: شتر را به چه قیمتی می فروشی؟ گفت: یک درهم، مشتری که دید قیمت ارزان است، فوری یک درهم به مرد داد که شتر را بخرد، اما صاحب شتر گفت: شتر را با گربه ای که در گردنش آویزان است می فروشم و قیمت گربه چهار صد درهم است. مشتری گفت: شتر ارزانی است اگر چنین قلاده ای در گردن نداشت.

The best mutual relationship between “T” and “U”

How can you SM LE without “T”?

How can you be F Ne without “T”?

How can you W SH without “T”?

How can you be FR END without “T”?

“T” am very important, but this “T” can never achieve S CCESS without “U”.

کاخ کرملین روسیه در یک نگاه

هسته مرکزی شهر مسکو ارگ یا کرملین آن است که در قرن پانزدهم در کرانه شمالی رود مسکو ساخته شد و شامل تعدادی کاخ و کلیسا است. کاخ کرملین که می توان آنرا مرورید معماری و یادبود تاریخی روسیه معاصر نامید، از چهار قصر، چهار کلیسا و دیوار کرملین به همراه برج های کرملین تشکیل یافته است. این کاخ به منظور اسکان رئیس جمهور روسیه مورد استفاده قرار می گیرد. دیوارهای کرملین و برجها

در طی سال های ۱۴۸۵ تا ۱۴۹۵ توسط استادان ایتالیائی ساخته شدند. زوایای ناهماهنگ مثلثی شکل دیوار کرملین محوطه ای به مساحت ۲۷۵۰۰۰ متر مربع (۶۸ جریب) را در بر می گیرد. طول کلی این دیوار ۲۲۳۵ متر (۲۴۴۴ یارد) است ولی ارتفاع آن در جاهای مختلف و بسته به نوع زمین آن، از ۵ تا ۱۹ متر در نوسان است. ضخامت دیوار نیز بین ۲/۵ تا ۶/۵ متر است. کف پوش برخی تالارهای کاخ از پارکت است که از بیست نوع چوب های گوناگون درست شده است. چنین پارکتی یادآور نقش ونگار حک شده بر فرش است. شبها لوسترهای طلایی رنگ نقش دار که هر یک از آنها یکهزار و سیصد کیلوگرم وزن دارد، نور تالارها را تأمین می کنند. طی یکصد و شصت سال موجودیت کاخ کرملین این کاخ تغییرات زیادی را از سر گذرانده است. این کاخ دارای ۸۰۰ اتاق جداگانه از جمله تالارها، سالن ها، رخت کن، راهرو و اتاق های اختصاصی برای اعضای شخص اول مملکت، اتاق مطبوعات و اتاق هایی برای خدمه فنی است. کرملین جایی است که تمام راه های روسیه به آنجا ختم می شود. در اینجا ایوان مخوف و استالین حکومت کردند، ناپلئون از کرملین آتش گرفتن مسکو را تماشا کرد، لنین دیکتاتوری پرولتاریا را شکل داد، گورباچف مبتکر پروسترویکا (دگرگون سازی) بود، یلتسین سعی کرد اصلاحات را به انجام برساند و ولادیمیر پوتین در راه به انجام رساندن اصلاحات و قراردادن روسیه در ردیف ۱۰ کشور پیشرفته جهان تلاش کرد.

کوچه ای بود، نامش معرفت
مردانش با مرام از هر بهت
سیل آمد کوچه را ویرانه کرد
مردش را با جهان یگانه کرد
هر چه در آن کوی بود از معرفت
شست با خود برد سیل بی صفت
از تمام کوچه تنها یک نفر
خاندانش ماند و خود جست از خطر
رسم و راه نیک، هر جا بود، هست
از نهاد مردم آن کوچه است
چون که در اندیشه، تو ایگولونهای
حتم دارم بچی آن کوچه ای

انتخاب مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس فروغی مطرح کرد:

اخلاق حرفه‌ای بهبود روابط را به همراه دارد

مهندس عبدالرضا فروغی متولد ۱۳۲۸ اهواز و مسئول «بنیاد آب» است. این بنیاد موسسه‌ای خصوصی و غیر انتفاعی است که سعی دارد با هم‌افزایی تجربیات، مسئولان را در تصمیم‌سازی درست، یاری رساند. مهندس فروغی از زندگی حرفه‌ای و اجتماعی خود ابراز خوشنودی می‌کند و معتقد است اگر قرار باشد دوباره زندگی کند، امیدوار است همین مسیر را با همه سختیها و دلخوشیهای آن ببیماید. ماهنامه پیام آبادگران ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که معاون سابق مدیریت طرح و توسعه امور آب وزارت نیرو در اختیار ما قرار دادند، پای صحبت ایشان نشست تا نقطه نظر ایشان را در مورد مسائل و مشکلات پیمانکاران جویا شود.

چرا برخی از پیمانکاران ما از عملکرد بعضی از کارفرمایان ناراضی هستند؟ و برای ایجاد تعامل خلاق و هم‌گرایی در این زمینه چه تدابیری باید اندیشید؟

- از سال ۱۳۴۰ تا دهه ۴۰ با توسعه اقتصادی کشور نهادهایی به نام پیمانکار و مشاور که از پیش به شکل محدود شکل گرفته بودند توسعه یافتند و به تدریج چون همه مایل به کار در بخش دولتی نبودند تعداد آنها زیاد شد. موسسین این شرکت‌ها که افرادی مستعد، کارآفرین و جسور بودند به اعتبار توانایی‌های شخصی قادر به توسعه سازمانهای خود شدند. اما از آنجایی که تعداد آنها زیاد بود برای واگذاری کار و رصد کردن کیفیت کارشان، ضوابطی توسط سازمان برنامه و بودجه وقت تعریف شد و مطابق آن پیمانکاران و مشاوران رتبه‌بندی و تعیین صلاحیت شدند.

کارفرما به عنوان جزوی از بدنه دولت، عملاً منابع مالی و اعتباری لازم را برای ایجاد فضای ادامه فعالیت پیمانکاران و مشاوران در اختیار دارد اما به رتبه‌بندی در بخش مجریان طرح‌ها توجه جدی نشده و اکثر مجریان طرح‌های موجود در دستگاههای اجرایی انتخاب شده یا تعیین صلاحیت شده نیستند. برخی مجریان نیز از نظر روحی و روانی توانایی مدیریت حوزه فعالیتشان را ندارند. وقتی کسی با این روحیه و ظرفیت مسئول پروژه‌ای می‌شود و دانش و اطلاعات فنی لازم و درک

مناسب از سرمایه، منابع و زمان و نیز ریسک پیمانکار را ندارد نمی‌تواند هماهنگ و همسنگ با او حرکت کند، در نتیجه ریسک پیمانکار و مشاور را بالا می‌برد. اگرچه بخشی از تاخیرها در اجرای پروژه‌ها به نبود منابع مالی در دستگاه دولت مربوط است اما بخشی دیگر نیز نتیجه عدم تراکم یا تمرکز تجربه در دستگاههای اجرایی و سازمانهای مجری است. متأسفانه در کشور ما نهادی برای رصد کردن و تأیید صلاحیت تشکیلات مجریان طرح‌ها وجود ندارد. حوزه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (سازمان برنامه و بودجه سابق) مشاور و پیمانکار را رصد، تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی می‌کند و برنامه منابع مالی لازم را برای اجرای طرح‌ها در اختیار دستگاههای اجرایی می‌گذارد اما سازمانهای مجری این دستگاه‌ها را تعیین صلاحیت و رصد نمی‌کند.

کسی که سرنوشت یک پروژه را بر عهده می‌گیرد باید نسبت به امور فنی، حقوقی، مسائل اجتماعی، ضوابط مالی، قوانین بالادستی از جمله قانون محاسبات و بودجه‌های سنواتی آشنایی لازم را داشته باشد اما متأسفانه هیچ‌جا این بررسی به عمل نمی‌آید که آیا مجری به تمامی این مراحل و موارد آشناست

تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه پیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

منابع مالی اختصاص یافته به پروژه، اندک و فشار برای اتمام پروژه زیاد است. این امر از کجا نشأت می‌گیرد؟ و آیا می‌تواند ساز و کاری منطقی برای توسعه باشد؟

-اگرچه توسعه کشور قبل از انقلاب برنامه داشت اما با یک الگوی منطقی و اصولی در حال اجرا و انجام نبود. منابع مالی زیادی که از طریق افزایش قیمت نفت به دست دولت افتاد انحراف ایجاد کرد و مصائب ناشی از آن به مشکلات اجتماعی قبل از انقلاب دامن زد. بعد از انقلاب نیز مملکت ۸ سال گرفتار جنگ بود. جوانهای بسیار رشیدی را از دست دادیم، که امنیت امروز مملکت را مدیون خون آنها هستیم. اما بعد از جنگ به دلیل خسارتهای ناشی از جنگ و برای ادای دین به بازماندگان کسانی که با جان و مال خود از کشور دفاع کرده بودند، دولت‌ها توسعه را سرلوحه برنامه‌های خود قرار دادند و

سعی کردند پروژه‌های عمرانی متناسب با نیاز مردم را اجرا کنند اما از روی اشتیاق و علاقه‌ای که به توسعه سریع کشور داشتند بیشتر از توان مالی خود درگیر اجرای طرحهای عمرانی شدند. فرض بر این بود که به تدریج ساز و کارهایی تعریف می‌شود که سرمایه‌گذاری بیشتر از جانب بخش خصوصی و با هماهنگی دولت فراهم گردد اما واقعیت تحریمها و همکاری نکردن دنیای بیرون با ملت ایران، مسائل را پیچیده‌تر کرد. از طرفی بخش خصوصی نتوانست متناسب با نیاز دولت توسعه یابد، ضمن این که دولت هم فرصت پشتیبانی کارآمد از بخش خصوصی را نیافت و در نتیجه ریسک بخش خصوصی بالا رفت.

و تسلط کافی برای مدیریت دارد یا نه. این درست همان روزه‌ای است که از آن آسیب می‌بینیم. هر چند تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت

کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه بیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

چرا علیرغم همه توصیه‌ها و انتقادهای همچنان در مناقصات ما پایین‌ترین قیمت مدنظر قرار می‌گیرد؟ آیا ایراد در قوانین، راه را برای چنین امری هموار کرده است؟

-هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

مדתهاست که دولتمردان و دستگاههای دولتی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌ها سخن می‌گویند. حال سوال اینجاست که آیا بخش خصوصی بنیه مالی کافی برای چنین امری را دارد؟

- فکر نکنید در جاهای دیگر دنیا شرکتی وجود دارند که حساب بانکی آنها، مملو از پول است و برای توسعه هزینه می‌کنند. در واقع سیستمهای مالی منظم و گردش مالی صحیح که بین آحاد مردم در سیستم بانکی و سرمایه‌گذار وجود دارد باعث به وجود آمدن سرمایه و مدیریت آن در این کشورها می‌شود. متأسفانه سیستم مالی و بانکی کشور

ما اشکال دارد. این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه سالها تجربه‌اندوزی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند. ما باید در بدو امر نظامهای مالی و بانکهای بزرگی ایجاد کنیم و پس از آن بخش خصوصی را برای

سرمایه‌گذاری دعوت نماییم. مسئولیت دولت ایجاد بستری برای توسعه کشور و تعیین ضوابط عمومی است که همه نهادها از جمله بانکها و موسسات مالی و نیز فعالان بخش خصوصی در قالب آن احساس امنیت کنند. ولی برخی مواقع دولت از این بسترسازی فراتر رفته، با دخالتهای غیر متعارف خود آسیب به بخش خصوصی زده است.

به نظر شما راهکاری برای تعامل خلاق میان پیمانکار و کارفرما وجود دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، توضیح دهید؟

-مجرى باید از نظر روانی فردی سالم و با اعتماد به نفس باشد. با این اعتماد به نفس است که برای رسیدن به درک مشترک با پیمانکار به گفتگو می‌نشیند و سعی می‌کند راههای استفاده از فضای زمان و منابع مکان را برای توسعه موزون بررسی و

کارآمد کند. کارفرمایان باید به این باور برسند که اگر بتوانند پروژه در دست اجرای خود را به درستی اداره کنند گامی موثر در اداره درست مملکت بر خواهند داشت و با همین باور وارد این بحث شوند که عوامل درگیر در پروژه چگونه می‌توانند با اجرای صحیح و به موقع پروژه به توسعه درست مملکت شتاب دهند. متأسفانه این گفتگو به دلایل مختلفی از جمله نابرابر بودن جایگاه کارفرما و پیمانکار، به درستی شکل نمی‌گیرد.

فکر می‌کنید راهی برای بهبود وضعیت پیمانکاران و مشاوران وجود دارد؟

- حرکت جهانی به سمت توسعه چشم‌انداز روشنی را به وجود می‌آورد. جوانهای ما حجم بزرگی از اطلاعات و دانش روز را دارند که توانایی‌های ذهنی و قدرت تشخیص کافی برای اداره مملکت را به آنها می‌دهد. البته به شرطی که در کنار توسعه به نقد مستمر از عملکرد خود و پیرامون خود اقدام کنند و به خود و آینده مملکت امیدوار باشند.

آیا قوانین موجود می‌تواند برای ایجاد تعامل و نظم دهی به روابط پیمانکار و کارفرما گره‌گشا باشد؟

-قانون خوب داشتن یک بحث است و خوب اجرا کردن قانون بحث دیگری است. ما در بسیاری موارد قانون خوبی داریم اما ضابطه و قانون را درست اجرا نمی‌کنیم. حتی با اجرای ناصحیح قانونهایی که به خودی خود اشکال دارند، به بدتر شدن شرایط دامن می‌زنیم. بی‌شک رعایت اخلاق حرفه‌ای، در درون خود بهبود روابط را

به همراه دارد و ظرفیتهای بزرگ دنیای پیمانکاری و مشاوران را شکوفا می‌کند. الزاماً نباید قوانین خوب را فقط دولت برای جامعه وضع کند گاهی این قوانین تحت عنوان ضوابط درون سازمانی توسط خود تشکلهای برای اعتمادسازی در بین اعضای جامعه ایجاد می‌شود یعنی می‌توان ضوابطی در جامعه وضع کرد که به اداره بهتر محیط کار و زندگی جامعه کمک کند و اصلی‌ترین نتیجه آنها نشاط برای کار و توسعه خواهد بود. متأسفانه جامعه مهندسی پیمانکار امروز نه قواعد و قوانین لازم را در درون خانواده خود دارد و نه نشاط کافی برای برقراری این ضوابط بین جامعه آنها با دنیای بیرون مهیا شده است و همین عوامل باعث پیدایش شرایط نامساعد شده است. با این وجود حفظ امید و توسعه و توجه به دانشهای روز دنیا می‌تواند با بازگرداندن این نشاط به بهبود شرایط

این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه حاصل سالها تجربه‌اندوزی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند.

دستور مقام معظم رهبری به مهندس نیکزاد

کارمندان و کارگران آنها شب عید در تنگنا نباشند". بر اساس این گزارش مقرر شد که این مطالبات از محل صندوق توسعه ارزی پرداخت شود. مطالبات پیمانکاران و عدم پرداخت آن توسط دولت در سالهای اخیر مشکلات فراوانی را بوجود آورده است. محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز اخیراً با انتقاد به عملکرد دولت در عدم پرداخت معوقات پیمانکاران از دهی ۴۰۰ هزارمیلیارد ریالی دولت به پیمانکاران خبر داده است.

سید علی لطفی زاده، معاون برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی با اشاره به جلسه مشترک مقام معظم رهبری با مسئولین در خصوص رفاه مردم در شب عید اظهار داشت: در حضور مقام معظم رهبری و تعدادی از مسئولین مطرح شده است که شب عید باید به رفاه مردم کمک کرد. وی ادامه داد: رهبری در پاسخ به طرح مشکلات و مطالبات پیمانکاران توسط نیکزاد، وزیر راه و شهرسازی فرمودند: "کلیه دهی های پیمانکاران هم باید تا شب عید پرداخت شود تا مدیران،

ایران ششمین نرخ تورم بزرگ دنیا را دارد

ایران با نرخ تورم ۲۱/۸ درصد (بر اساس این ارزیابی) رتبه ششم جهان در داشتن بالاترین نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را به خود اختصاص داده است. این گزارش خاطرنشان می کند: در مقایسه با میانگین کشورهای منطقه از بعد تورم در سال ۲۰۱۲ تورم در کشور ۳،۴ برابر میانگین کشورهای آسیای جنوب غربی است؛ از این حیث اتخاذ سیاست های پولی و مالی مرتبط با هدف گذاری کاهش نرخ تورم لازم است به ویژه اینکه رابطه مستقیمی بین تورم و درصد خانوارهای زیر خط فقر وجود دارد.

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی با بررسی موقعیت شاخص های اقتصادی ایران و جهان در زمینه نرخ تورم، تصریح کرد: ایران رتبه اول منطقه از نظر نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را دارا است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، در این گزارش فهرستی از کشورهای جهان که بیشترین نرخ تورم را در سال ۲۰۱۲ داشته اند، آورده شده است که بر این اساس کشورهای بلاروس، اتیوپی، ونزوئلا، اوگاندا، سودان، ایران، تانزانیا، جمهوری یمن، گینه، مغولستان، جمهوری تیمور شرقی و ازبکستان به ترتیب رتبه های اول تا دوازدهم را به خود اختصاص داده اند و

خانه ای که به جای مصرف، انرژی تولید می کند

جدید در یک فوم استایر با ضخامت ۲۰ سانتی متر گذاشته شده است. این ماده در واقع مدل متراکمی از فوم پلی استایرن است که ویژگی های عمومی عایق بندی آن را به انتخابی محبوب برای این طرح بدل کرد. عایق گذاری مانع از توفال کوبی یا اتمام سطح بیرونی پتلی شد زیرا عمل نصب به طور اجتناب ناگزیری به عملکرد عایق آسیب می زد. به جای آن، معمار این پروژه به اسپری polyurea روی آورد که یک سطح نسبتاً سخت و ضد آب را تشکیل می دهد. این خانه دارای پنل های خورشیدی گرمایی و فتوولتائیکی است که یک اجاق چوب سوز آن را پشتیبانی می کند. ساختمان جدید همچنان بدون تهویه کننده هوای مکانیزه شده عمل می کند.

با اولویت یافتن موضوع کاهش مصرف انرژی در جهان، هم اکنون خانه ای با صفر درصد انرژی مصرفی با ابتکار «پانگ سو» در کره طراحی شده است. این خانه می تواند به جای آن که انرژی مصرف کند، انرژی تولید می کند. ساختمان جدید با بودجه ۲۸۴ هزار دلار آمریکا ساخته شده و در جنوب شهر سنئول پایتخت کره جنوبی، واقع شده است. این خانه ۲۳۰ متر مربعی که Sosoljip نام گرفته، نخستین گام عملی به سوی ایجاد یک جامعه خودکفا از لحاظ انرژی عنوان شده است. اولین معیار برای طراحی این سازه، انرژی مصرفی صفر درصد بوده و مهم ترین مولفه برای عملی کردن این طرح "عایق گذاری" عنوان شده است. تمامی اسکلت بتنی تقویت شده ساختمان

بزرگراه کنار گذر جنوبی بومهن افتتاح شد

بهره برداری از این بزرگراه علی نیکزاد وزیر راه و شهرسازی و مرتضی تمدن استاندار تهران نیز حضور داشتند.

بزرگراه کنار گذر چهار خطه جنوبی بومهن به عنوان یکی دیگر از طرح های مهر ماندگار روز سه شنبه ۲۴ بهمن با حضور رییس جمهوری افتتاح شد. طول مسیر بزرگراه افتتاح شده ۹ کیلومتر و تعداد پل های خاص آن پنج عدد است. طول بزرگترین دهانه این بزرگراه ۹۵ متر و تعداد پل های تیب آن ۲۶ دستگاه است. تاریخ شروع اجرای این پروژه پانزده آذر ۸۴ و اعتبار آن برای ساخت، ۵۸۲ میلیارد ریال بوده است. عرض این بزرگراه ۲۸ متر و ضخامت آسفالت آن ۱۶ سانتیمتر است. از جمله مزایای این طرح می توان به برطرف شدن گره ترافیکی محور بومهن، فیروز کوه و قائمشهر و همچنین ۵۰۰ میلیارد ریال صرفه جویی در مصرف سوخت سالانه و ۲۰۰ میلیارد ریال کاهش میزان سوانح و خسارت جانی و همچنین کاهش زمان سفر اشاره کرد. از جمله پیمانکاران این پروژه می توان به شرکت ایران پل، شرکت هامون، شرکت بناسازان سیاهان و شرکت روبن سازه اشاره کرد. به طور متوسط ۲۹ هزار وسیله نقلیه در طول روز از این بزرگراه رفت و آمد خواهند کرد. در مراسم

ده پیشنهاد ۴۳ اقتصاددان ایرانی برای گذر از بحران

۴۳ نفر از اقتصاددانان کشور که در سال‌های گذشته با انتشار گزارش‌های متعدد، پیامد سیاست‌های غیرعلمی و زاینبار را به مسوولان گوشزد کرده بودند، در اوایل ماه‌های باقیمانده از عمر دولت دهم بار دیگر نامه‌ای سرگشاده در باب شرایط کنونی اقتصاد کشور نوشته و همه اندیشمندان کشور را به مشارکت فکری در چاره‌جویی برای برون رفت از وضعیت دشوار کنونی دعوت کرده‌اند. به گزارش دنیای اقتصاد، به اعتقاد این اساتید اقتصاد که در میان آنها نام افرادی چون: دکتر محمد سناری، دکتر محسن رنایی، دکتر بهروز هادی زوز و دکتر حسین عبده تبریزی نیز به چشم می‌خورد، تداوم سیاست‌های گذشته به هیچ وجه در جهت منافع نظام و ملت ایران نیست و از این رو مسوولان ارشد نظام باید به بازنگری اساسی در رویکردهای گذشته و کنونی اقدام کنند. این اقتصاددانان متذکر می‌شوند که بیم آن وجود دارد که استمرار این وضعیت در دراز مدت به تعارضات اجتماعی و سیاسی منجر شود. در نامه مذکور، اساتید اقتصاد ضمن برشمردن مشکلات و چالش‌های پیش روی کشور در شرایط کنونی، ۱۰ پیشنهاد نیز به منظور بهبود وضعیت و برون رفت از وضعیت فعلی ارائه داده‌اند.

محیط بازاریابنده کسب و کار

یکی از موانع بزرگ رونق فعالیت‌های خصوصی در ایران نامساعد بودن محیط کسب و کار است. در این نامه، با اشاره به رتبه پایین ایران از نظر فضای کسب و کار در سطح منطقه‌ای و جهانی، از بی‌توجهی دولت به این مساله انتقاد شده است. در این خصوص آمده است: رتبه کشور از نظر محیط کسب و کار در سال ۱۳۹۱ به ۱۴۵ کاهش یافت، این در حالی است که در چند سال گذشته کشور کوچک گرجستان توانسته در سایه اقدامات اصلاحی رتبه خود را به مقام نهم در سطح جهانی ارتقا دهد. مجلس شورای اسلامی بالاخره با تاخیر به این موضوع توجه کرد و به رغم مخالفت دولت در سال ۱۳۹۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را به تصویب رساند، در قانون برنامه پنجم توسعه نیز موادی به این موضوع اختصاص یافت، اما عملاً گام مؤثری در این جهت برداشته نشد. در بخش دیگری از نامه اساتید اقتصادی، از مسائلی نظیر: بهره‌گیری نادرست از عایدات نفتی و بروز بیماری هلندی، سیاست مالی انبساطی و تخصیص نامناسب منابع بخش عمومی، سیاست نامناسب پولی و اعتباری، اجرای عدالت اجتماعی و در نهایت تنش در مناسبات بین‌المللی و تحریم‌های اقتصادی، به عنوان مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران در خلال سال‌های اخیر یاد شده است.

پیشنهادهایی برای تغییر وضع موجود

اما این تحلیلگران اقتصادی به دنبال برشمردن مشکلات، پیشنهادهایی نیز برای برون رفت از وضعیت کنونی ارائه داده‌اند، پیشنهادهایی که مستلزم تغییرات اساسی در نگرش مسوولان به وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور و همچنین موقعیت بین‌المللی است. این اقتصاددانان معتقدند، وضعیت کنونی تا حدود زیادی خود محصول راهبردها و سیاست‌های گذشته است. در وضعیت کنونی چنین به نظر می‌رسد که احتمال وقوع تحول اساسی در نگرش‌ها و راهبردها و سیاست‌ها، هر چند اندک، اما به ضرورت تاریخی بیش از گذشته است. براین اساس پیشنهادهایی با این محورها ارائه شده است: ۱- ورود نامزدهایی در انتخابات ریاست‌جمهوری که دارای هوشیاری و بصیرت کافی به دنیای سیاست و اقتصاد باشند، ۲- تلاش در جهت تنش‌زدایی در مناسبات بین‌المللی و حل مسائل هسته‌ای کشور، ۳- احیای نقش نظارتی مجلس و نهادهای مدنی بر دولت و التزام آن به قانون، ۴- الزام دولت به رعایت جایگاه قانونی و رسالت صندوق توسعه ملی، ۵- احیای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و حفظ استقلال آن، ۶- استقلال بانک مرکزی و هدف‌گذاری تورم، ۷- بهبود محیط کسب و کار، ۸- مبارزه با فساد مالی و اداری در دستگاه‌های دولتی و نظام بانکی کشور، ۹- تعویق اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها و ۱۰- تنظیم برنامه گذار از بحران اقتصادی. در بخش پایانی این نامه عنوان شده است: هیچ برنامه و سیاست دولتی به سرانجام مطلوبی نخواهد رسید مگر آنکه نه تنها جامعه در مورد ضرورت و اهمیت آن توجیه باشد بلکه انگیزه و اعتماد کافی برای مشارکت در آن نیز وجود داشته باشد. بدون همراهی و مشارکت مردم در سیاست‌های عمومی اتخاذ شده از سوی حاکمیت، این سیاست‌ها یا به شکست می‌انجامند یا به صورت ناخوشایندی ظاهر گریزناک و پرهزینه خواهند شد.

در ابتدای این نامه با اشاره به جهش کم سابقه درآمدهای نفتی کشور در خلال هشت سال اخیر (۱۳۹۱-۱۳۸۴) عنوان شده که، در این دوران انتظار می‌رفت دولت با بهره‌گیری از این فرصت و مدیریت بهینه منابع عظیم ارزی و ریالی که در اختیار دارد، بتواند اقتصاد کشور را از فروبستگی ناشی از رکود-تورمی درآورد و به مسیر رشد اقتصادی بالاتر، نرخ‌های تورم و بیکاری پایین‌تر و بهبود عدالت اجتماعی هدایت کند، اما تسلط نگاه غیرعلمی به تدابیر نادرستی انجامید که این فرصت را از کف اقتصاد ایران ربود و اقتصاد کشور را مدت‌ها پیش از تشدید تحریم‌ها به دام رکود-تورمی تازه‌ای درآورد. در این نامه تصویری از واقعیات اقتصادی کشور به رشته تحریر درآمده و مطرح شده: در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه چهارم توسعه کشور (۱۳۸۸-۱۳۸۴) رشد تولید ناخالص داخلی به میزان ۸ درصد در سال پیش‌بینی شده بود، اما در عمل، با وجود عدم یکنواختی آمارها، نرخ رشد اقتصادی بسیار کمتر از آن شد به گونه‌ای که در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب به ۸/۰ و ۳ درصد رسید. هر چند در سال ۱۳۸۹ به علت جهش‌های بی‌سابقه در درآمدهای نفتی کشور رشد اقتصادی بهبود یافت و به ۵/۸ درصد در سال رسید، اما این وضع دوام نیاورد و عملکرد اقتصاد کشور در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ رو به وخامت گذاشت.

این تحلیل کارشناسان اقتصادی می‌افزاید: در برنامه چهارم پیش‌بینی شده بود نرخ متوسط تورم ۹/۹ درصد در سال شود، اما بر اساس آمار رسمی، تورم در دوران برنامه چهارم به‌طور متوسط به ۱۶/۱ درصد رسید، این نرخ در دو سال بعد یعنی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به ترتیب ۱۲/۴ درصد و ۲۰/۶ درصد شد. آخرین گزارش بانک مرکزی حاکی از آن است که نرخ تورم در یک‌ساله منتهی به پایان دی ماه سال ۱۳۹۱ به ۲۸/۷ درصد رسیده است. انتظار می‌رود در ماه‌های باقیمانده سال هم نرخ تورم سیر صعودی بپیماید. برآورد بانک مرکزی برای مجموع سال ۱۳۹۱، تورم ۳۲ درصدی است. اقتصاددانان کشور در نامه خود به موضوع نرخ بیکاری و وضعیت اشتغال نیز اشاره داشته و در این خصوص با تاکید بر اینکه آمارهای رسمی در مورد نرخ بیکاری چندان قابل اتکا نیست، مطرح شده: با این وصف گزارش مرکز آمار ایران حاکی از آن است که میانگین نرخ بیکاری در سال ۱۳۸۹ معادل ۱۳/۵ درصد و در میان جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال ۲۵/۵ درصد بوده است. گزارش صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۹ حاکی از آن است که ایران در میان ۱۷ کشوری که در تدوین سند چشم‌انداز مورد توجه و مقایسه بوده‌اند، بالاترین نرخ بیکاری را داشته است. اطلاعات ارائه شده توسط وزارت کار بیانگر آن است که در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۷۵۰ واحد صنعتی دچار اختلال در تولید شده و ناگزیر خواهند شد نیروی کار خود را تعدیل کنند. به این ترتیب چنین به نظر می‌رسد که ظرف یکسال آتی تعدادی از شاغلان موجود بخش صنعت به خیل بیکاران پیوندند. بدیهی است سنگین حدوداً ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت به نظام بانکی و بخش خصوصی، موضوع دیگری است که تحلیلگران اقتصادی در نامه خود به آن اشاره کرده و متذکر شده‌اند که به تبع این شرایط، دولت بعدی نه تنها باید با تنگنای ارزی حاصل از تحریم‌ها و کاهش درآمد مالیاتی ناشی از رکود اقتصادی دست و پنجه نرم کند، بلکه باید بار بار پرداخت بدهی‌های سنگین دولت فعلی را نیز بر دوش کشد.

این نامه به امضای این استادان اقتصاد رسیده است: دکتر تقی ابراهیمی سالاری، دکتر نعمت‌اله اکبری، دکتر صادق بختیاری، دکتر لطفعلی بخشی، دکتر فاطمه بزازان، دکتر حمید بهمن‌پور، جهان‌میر پیش‌بین، دکتر حسن تحصیلی، دکتر مهدی تکیه، دکتر محمد مهدی جهرمی، مرتضی جبینی، دکتر سید محمد حسینی، دکتر محمود ختائی، دکتر جعفر خیرخواهان، دکتر محسن رنایی، دکتر محمود دانشور کاخکی، دکتر عبدالحسین ساسان، دکتر محمد سناری، دکتر بهرام سبحانی، محمدتقی سیدصدر، دکتر

هوشنگ شجری، دکتر پرستو شجری، دکتر مصطفی شریفی، دکتر حسین صادقی، دکتر علی صادقی تهرانی، دکتر حسن طائی، دکتر عبدالله طاهری، دکتر رضا عاصی، دکتر حسین عبده تبریزی، دکتر عباس عصار، دکتر مصطفی عمادزاده، حسن غضنفری، دکتر عبدالرسول قاسمی، دکتر علی قنبری، دکتر زهرا کریمی، محمدولی کیانمهر، دکتر سیدابوالقاسم مرتضوی، سیدمحمد حسن مصطفوی، دکتر سید مهدی مصطفوی، حجت‌اله میرزائی، دکتر عبدالعلی منصف، دکتر علیرضا ناصری و دکتر بهروز هادی زوز.

کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱

اشاره:

انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۱۳۹۱ فعالیتهای صنفی و حرفه‌ای خویش را با شتاب بیشتری تداوم بخشید و برای بررسی و برون رفت از مشکلات مبتلابه مکاتبات بسیاری با سازمانها و نهادهای ذیربط و ذینفعان امور ساخت و ساز حوزه صنعت ساختمان سازی انجام داد. در طی سالی که گذشت نشستها، میزگردها، همایشها و جلساتی با حضور حرفه‌مندان بخش مهندسی پیمانکاری برگزار شد. این تعامل و تامل در بسیاری از موارد آثار مثبتی داشته است و در آینده نزدیک نیز آثار مثبت پاره‌ای از آنها نمودار خواهد شد. جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران بخشی از تلاش‌ها و کوشش‌های انجام شده را با عنوان کارنامه فعالیتهای انجمن در سالی که گذشت به شرح ذیر ارائه می‌دهد.

- دیدارهای اعضای نهاد تعامل با نمایندگان شورای عالی فنی و گردهمایی اجتماع مدیران تراز اول شرکتهای عضو انجمن شرکتهای ساختمانی برای مشورت درباره نحوه دریافت مطالبات و استفاده از خرد جمعی برای دستیابی به راههای روشمند و قانونی برای ماندگاری و پایداری شرکتهای عضو

- دیدار با نماینده انجمن ماشین‌آلات و ساختمانی و معدنی اسپانیا

- شرکت فعال در دومین همایش سد و تونل ایران که ۲۴ مهر برگزار شد و برگزاری سومین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث ایران به عنوان بزرگترین رویداد توسعه‌ای بخش خصوصی کشور، ۱۸ و ۱۹ آذرماه و پوشش گسترده خبری آن در ماهنامه پیام آبادگران

- دیدار اعضای هیأت مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی و منتخبین اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی، مهندسی و صنایع انرژی با رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

لازم به ذکر است دستاوردهایی مانند تصویب قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری و ... محصول تلاش مشترک انجمنها و تشکلهای در این مقطع بوده است.

- پاسخ به مکاتبات نهادها و سازمانهای دولتی ذیربط در امور صنعت پیمانکاری ساختمانی و مکاتبه با آنها در انعکاس مطالبات قانونی و پیشنهادهای راهبردی

- تهیه و توزیع سالنامه سال ۹۱ انجمن شرکتهای ساختمانی -تقدیر معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی از مدیران ارشد انجمن شرکتهای ساختمانی در ارتباط با همکاری فعال در طی نشستهای مربوط به حرفه‌مندان مجری پروژههای عمرانی کشور و ارائه نقطه نظرات و انتقال تجربیات خویش در راستای منافع ملی کشور و برون رفت از شرایط ویژه کنونی

-تشکیل کمیته و شورای پیگیری مسائل طرحهای اجرایی پیمانکاران و سازندگان پروژه‌های عمرانی کشور (اردیبهشت)

-میزگردهای مشترک اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی با معاون وزیر راه و شهرسازی برای مشارکت در نوسازی بافتهای فرسوده (خرداد) ادامه پیگیری مصوبات آن به منظور عملیاتی و اجرایی کردن آن در آبان ماه

-برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت دوم انجمن (تیر)

-برگزاری مجمع عمومی فوق العاده و عادی شرکت تعاونی شرکتهای ساختمانی (تیر)

- برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت اول شرکت تضمین (تیر)

- برگزاری جلسات کمیسیون اقتصادی انجمن با اعضای بانکهای اقتصاد نوین، بانک سپه، بانک صادرات، با مدیران بانک دی بانک خاورمیانه

گزارش عملکرد یکساله نشریه پیام آبادگران

در سالی که گذشت کمیسیون انتشارات با حضور اعضای کمیسیون انتشارات و همکاران این بخش تلاش خود را در جهت ارتقای کیفی و کمی نشریه به عمل آوردند. تمام تلاشهای صنعتی و گردهماییهای انجمن و سایر انجمنهای ذریبط را با درج در نشریه اطلاع رسانی کردند و پروژههای مهم اجرا شده در کشور را با شرح و بسط کافی به آگاهی جامعه رساندند. با توجه به جمع آوری مقالات ارزشمند همکاران صنعتی، فرهیختگان و دانش پژوهان ماهنامه ما ثمره تلاش یک ساله خود را تقدیم خوانندگان و اعضای صنف می نماید.

در شماره های مختلف پیام آبادگران علاوه بر انعکاس اخبار میزگردها، گردهماییها و همایشها گزارشهای ماهانه کمیسیونهای انجمن، مکاتبات انجمن با نهادهای ذریبط و اخبار صنعت ساختمان در کشور انعکاس یافته بود. علاوه بر این سلسله مطالبی با عنوان نگاه اجمالی به ادبیات اقتصادی، محیط زیست و پاکرد در شماره های مختلف چاپ می شد که مشروح آنها به این ترتیب است:

- نظرسنجی و مصاحبه با اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی

- درج مقاله های صنعتی و حرفه ای مدیران و حرفه مندان مهندسی پیمانکاری در ماهنامه پیام آبادگران

- درج مقاله های صنعتی و حرفه ای اعضای کمیسیونهای مختلف انجمن

- تهیه و درج مصاحبه های اختصاصی با حرفه مندان و مسئولان صنعت احداث از جمله: مهندس احمد افطسی، مهندس محمد هاشمی صدرایی، مهندس حسن سعادت مند، مهندس بیژن سعید آبادی، مهندس نصرت الله خوانساری، مهندس عبدالمجید سجادی نائینی، دکتر عقلی، مهندس حسین چهر آزاد، مهندس فرخ جمالی، مهندس علی اکبر مقیمی آذری، مهندس احمد دولتخواهی، مهندس منوچهر شکوفی، مهندس غلامرضا قاضی زاده، مهندس ملکبانی فرد، مهندس محمد عطاردیان، مهندس سالار علیاری، مهندس فروغی، مهندس طیب زاده و ...

- چاپ سرمقاله هایی با عناوین مختلف از جمله: آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه های عمرانی کشور، آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه های سازمان مدیریت و برنامه ریزی، شرایط اضطراری شرکتهای پیمانکار پروژه های عمرانی توجه ویژه دولتمردان را می طلبد، نقش شرکتهای مهندسی پیمانکار پروژه های عمرانی، ادغام وزارتخانه ها، ضعفها، قوتها، تهدیدها و فرصتهای فراروی آن در بهبود فضای کسب و کار در ایران، نمایندگان دوره نهم مجلس شورای اسلامی، تأثیر روند پرشتاب افزایش قیمت مواد و مصالح بر پروژه های عمرانی انتظارات صنعت احداث، نقش طرحهای زیربنایی در اشتغال زایی، درخواست شورای هماهنگی تشکل های مهندسی، ضرورت تعریف و تفکیک حوزه قانونی و جغرافیای اقتصادی فعالیت بخش خصوصی در چارچوب منافع ملی

- برگزاری کنفرانس مطبوعاتی با عنوان شرایط اضطراری پیمانکاران بخش خصوصی (خرداد)

- برگزاری میزگردی برای بررسی تأثیر شرایط کنونی بر میزان تخصیص بودجه عمرانی کشور با حضور آقای بیژن رحیمی دانش و دکتر محمود جامساز

- گزارش همایش شورای ادواری کانون سراسری در کرمان، گزارش از همایش سراسری بررسی مسائل و مشکلات متلبه جامعه پیمانکاری کشور (آذر)

- تهیه و چاپ گزارش از مجامع عمومی و دیدارهای اعضای کمیسیون اقتصادی با نمایندگان بانکهای مختلف

- درج نامه مهندس نادر عطایی به برابیان تریسی

- تهیه گزارش از انتخابات شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنعتی و حرفه ای کشور و بقیه انجمنهای مرتبط به انجمن شرکتهای ساختمانی

- پوشش همایش صنعت احداث و مصاحبه اختصاصی با دکتر نهبانندیان رئیس اتاق بازرگانی ایران، مهندس لطفی زاده معاون وزیر و رئیس کارگروه فناوری اطلاعات وزارت مسکن و شهرسازی، مهندس احمد خرم وزیر پیشین راه و شهرسازی، دکتر بهمن و کیلی مدیرعامل بانک توسعه صادرات، مهندس هرمزد رامینه رئیس منتخب دوره چهاردهم شورای مدیریت جامعه مهندسان مشاور ایران

- و ....

کمیسیون انتشارات معتقد است هر آنچه انجام شده می توانست کامل تر نمایان شود و این در صورتی تحقق می یابد که شما عزیزان دست یاری دراز شده ما را به سمت خود به گرمی بفشارید و با ارسال مطالب، مقالات، و اظهار نظرهای ارزنده و سازنده خویش، ما را در پربار شدن این نشریه یاری رسانید.

آیت الله ماضی رهنمایی در دیدار با نمایندگان بخش خصوصی عنوان کرد: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در دیدار با اعضای کمیسیون اقتصادی و کمیسیون نظرسنجی و مصاحبه با مدیران و مدیران مهندسی پیمانکاری در تهران گفت: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است. وی افزود: روحیه افراط و تفریط در تمام بخشهای کشور وجود دارد و این روحیه باعث شده است که کشور دچار مشکلات فراوانی شود. وی همچنین گفت: ما باید روحیه اعتدال را در کشور نهادینه کنیم و از افراط و تفریط پرهیز کنیم. وی در ادامه گفت: ما باید با روحیه اعتدال و توازن در تمام بخشهای کشور فعالیت کنیم و از افراط و تفریط پرهیز کنیم. وی در پایان گفت: ما باید با روحیه اعتدال و توازن در تمام بخشهای کشور فعالیت کنیم و از افراط و تفریط پرهیز کنیم.

گزارش کمیسیون اقتصادی و بانکها

- استفاده از نظرات مشاوران مالی و بانکی .
- بررسی وضعیت بولتن خبری کمیسیون و تقویت آن.
- تمرکز همکاری با یک بانک و الگو نمودن خدمات بانک هدف
برای استفاده از تسهیلات دیگر بانکها به نحو شایسته برای اعضاء
این گزارش توضیح مختصری از فعالیتهای کمیسیون اقتصادی
و بانکها را با تقسیم به چهارم بخش ذیل باستحضار می‌رساند
۱- بخش اول: بانکها- موضوع همکاری با بانکها و پیگیری
توافقات با بانکهای تجاری در خصوص اختصاص خطوط اعتباری
به اعضاء انجمن در این خصوص با بانکهای مختلف نشست
مذاکره شد که باختصار بیان میگردد:
۱-۱ نشست با نمایندگان بانکداری شرکتی بانک اقتصاد
نوین. در نشست با نمایندگان دفتر بانکداری شرکتی واحد مرکز
تهران ضمن بررسی موضوع بانکداری شرکتی، بانکداری پروژه
ای نیز بعنوان پیشنهاد ویژه کمیسیون اقتصادی مطرح و اعضاء
کمیسیون به شرح و توضیح خواسته خود و مزایای این مورد
برای بانک و شرکتهای پیمانکاری را بیان نمودند که گزارش

کمیسیون اقتصادی و بانکها در طول سال ۹۱ با حضور اعضاء
خود آقایان مهندسین دادمان، مسعودی، عارف آذر، علی اصغر
گل سرخی، عزیزی، ظاهری، سبوحی، افقهی، سیدین و تکلی با
تشکیل ۲۰ جلسه در راستای رسیدن به اهداف از پیش تعیین
شده خود که منطبق با برنامه‌ها و اهداف انجمن بوده در مسیر
حل مشکلات و معضلات اقتصادی صنف با ارائه پیشنهادات
موثر و مناسب برای بهبود شرایط اقتصادی و فضای کسب و کار
اعضاء انجمن اقداماتی انجام داده و موضوعاتی نیز در دستور کار
خود دارد. کمیسیون پس از بررسی گزارش عملکرد سالیانه
خود، مصمم شد با رویکرد اجرایی و مشخص نمودن خروجی
از دستاوردهای کمیسیون فعالیت‌های خود را با مولفه‌های
زیر تقویت نماید.

- بررسی و اجرایی نمودن مصوبات کمیسیون در جهت حل
مشکلات صنف و اعضاء در حد توان .
- تلاش برای هماهنگی عملکرد سایر گروههای ذیربط با
کمیسیون جهت تقویت و بالا بردن راندمان کار کمیسیون.

کامل این جلسه در نشریه آبادگران به چاپ رسید.

۱-۲ نشست با نمایندگان بانک سپه، در این جلسه کمیسیون با بیان اینکه در صدد تعاملی در سطح اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی با بانکهای کشور برای تامین نیازها و رفع مشکلات اعضای این صنف است پیشنهاد خود را مطرح نمود که اساس پیشنهاد کمیسیون این است وقتی شرکتهای وارد یک پروژه می شوند با بانک انحصاری وارد کار شده و همه خدمات را از جمله ضمانت نامه ها، تسهیلات و گشایش اعتبار را از صفر تا ۱۰۰ پروژه از آن بانک اخذ کنند متن کامل مذاکرات این نشست در شماره ۲۹۹ ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۳ نشست با معاونت کل بازاریابی و خدمات مشتریان بانک صادرات نیز از جمله برنامه های کمیسیون بود که جهت ایجاد ارتباط فی مابین اعضای و بانک با ارائه پیشنهاد بانکداری پروژه های و دریافت تسهیلات بهتر و تعریف جدیدی از روابط نظرات مطرح گردید که متن کامل مذاکرات این نشست در ماهنامه آبادگران جهت اطلاع منتشر گردید.

۱-۴ نشست با آقای دکتر عقیلی و نمایندگان بانک خاورمیانه نیز از جمله نشستهای کمیسیون اقتصادی و بانکهای انجمن بود که جهت ارائه نظرات و پیشنهادات انجمن و راههای همکاری با بانک مطرح و بررسی شد. متن کامل این نشست در ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۵ نشست با معاونت بازار یابی و معاونت اعتبارات و مدیران بانکداری شرکتی بانک دی و مشاور مدیر عامل از جمله برنامه های کمیسیون بود که پس از ارائه پیشنهادات و مباحث مطرح شده بین طرفین مقرر شد که جهت تخصیص خط اعتباری با مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال برای اعضای تسهیلاتی را در مقابل صورت وضعیت ها و تاییدات کارفرمایان و ذیحسابی ها پرداخت گردد. که این موضوع منجر به عقد تفاهم نامه گردید و به امضاء نمایندگان طرفین رسید و مطابق پیش بینی تفاهم نامه کارگروهی بمنظور اجرایی نمودن آن تشکیل و پیگیری امور را می نماید که این موضوع در حال اقدام جدی از سوی انجمن و بانک می باشد.

بخش دوم: شناسایی فرصت ها و ظرفیتهای موجود در بازار سرمایه و روش های تامین و تجهیز منابع ساخت پروژه ها برای ارتقاء توانمندی اعضای با توجه به بودجه های عمرانی با استفاده از نظر مشاوران

جهت بررسی احکام قانون بودجه سال ۹۱ از آقای رحیمی دانش کارشناس خبره بودجه دعوت گردید. خلاصه ای از نظرات مطرح شده بدین شرح بود:

- عدم توان پرداخت مطالبات شرکتهای مهندسی (پیمانکاران) توسط دولت با بودجه فعلی .

- اجرایی نبودن واگذاری زمین و اوراق مشارکت و غیره به پیمانکاران به جای مطالبات معوق بنا بدلائل مختلف.

- پیش بینی ارقام بودجه درست نیست و برای جذب اعتبارات آن ناپیوستی حساب باز کرد .

- جایجایی حساب از طرحهای عمرانی با هزینه های جاری دولت، هزینه های جاری جزو هزینه هایی است که بایستی پرداخت شود و در واقع دولت بر عکس عمل می کند و با فروش نفت هزینه های جاری را تامین می کند در صورتی که اولویت با بودجه های عمرانی است و به شرکتهای عضو توصیه شد با احتیاط کامل در مناقصات وارد شوند.

بررسی احکام بودجه سال ۹۱ مرتبط با فعالیتهای اقتصادی از دیگر دستور جلسات کمیسیون بود.

اعضاء کمیسیون در خصوص مواد مرتبط با فعالیتهای اقتصادی قانون بودجه سال ۹۱ بحث و تبادل نظر نمودند ظرفیتهای ماده ۱۰۲ قانون بودجه و روش تامین سرمایه آن من الجمله B.O.T، B.O.O بررسی شد. تلفیق قوانین با ماده ۱۰۲ قانون بودجه ۹۱ جهت عملیاتی و اجرایی نمودن نیز از مواردی بود که اعضا به آن اشاره داشتند. که پس از بحث و بررسی موارد پیشنهادی برای عملیاتی کردن روش های فوق که در قانون بودجه ۹۱ آمده است بشرح زیر بعنوان نظر کمیسیون به هیات مدیره محترم انجمن ارائه شد. تحقق موارد چهار گانه پیش بینی شده در قانون پیشنهاد می شود:

۱- تامین منابع مالی بطریقه ارائه سهام کارخانه ها و شرکتهای ممتاز از طریق اقدام در بکارگیری کارگزاران بورس و فروش سهام فوق و سپس پرداخت مبالغ تامین شده به پروژه های عمرانی

۲- اوراق مشارکت مورد اشاره در قانون چنانچه از طریق بانکها مبادله و منتشر گردد، مورد قبول پیمانکاران میتواند قرار گیرد.

۳- اموال و املاک دستگاههای اجرایی از طریق سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و یا سازمان قانونی مشابه مورد فروش قرار گرفته و مبالغ دریافتی به پروژه ها اختصاص یابد.

۴- ارائه لیست پروژه های قابل واگذاری بصورت عمومی (فراخوان) برای قطعیت یافتن امکان استفاده از ظرفیت دیده شده در قانون. بغیر از موارد دیگری نیز مطرح و به عنوان روش عملیاتی پیشنهاد گردید:

الف- بدهی معوق شرکتهای بانکهای کشور حداقل برای ۵ سال استمهال و جرائم نیز بخشوده شود و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته خارج نمایند و پیشنهاد گردید ماده ۲۹ قانون بودجه سال ۹۱ به بانکهای خصوصی نیز تسری یابد .

ب- بدهی های پیمانکاران به سازمان امور مالیاتی کشور (اعم از مالیات مستقیم، تکلیفی و مالیات برارزش افزوده) را با مطالبات ایشان از کارفرمایان پروژه ها تهاتر و جرائم این موارد نیز مشمول بخشودگی کامل قرار گیرد

بخش سوم: بررسی فضای کسب و کار و بیان مشکلات فعلی اعضا در بخش تامین منابع و بودجه و راهکارهای برون رفت

لازم است تغییراتی در روال اجرای برنامه‌های عمرانی پیش‌بینی گردد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

الف: عدم ایجاد تعهد بیش از تعهدات موجود تحت هر عنوان از جمله طرح یا پروژه یا فاینانس.

ب: تعیین تکلیف پروژه‌های عمرانی موجود بر اساس موازین قراردادی با شرایط اعلام شده

ج: تعیین تکلیف پرداخت‌ها که تداوم انجام پروژه‌ها نیازمند تامین به موقع منابع مالی جهت پیمانکاران می باشد.

بخش چهارم بولتن خبری: کمیسیون با ایجاد بولتن خبری در خصوص اطلاع رسانی از آخرین اخبار اقتصادی و تحولات در ضوابط و شرایط و روش‌های اجرائی و خدمات بانکی که از سال پیش در دستور کار داشته و در حال انجام است جهت ارتباط فعال با اعضا و انتقال اخبار و اطلاعات از سوی انجمن درصدد تقویت روابط فی‌مابین انجمن و اعضا نیز می‌باشد.

در پایان ضمن تشکر از اعضای محترم کمیسیون که وقت خود را به حضور در جلسات اختصاص دادند، امید آن داریم در سال جدید نیز با استعانت از خداوند متعال و با حمایت هیات مدیره محترم و دبیر محترم انجمن اقداماتی به سهم کمیسیون جهت استفاده همکاران و صنف داشته باشیم.

از آن- با توجه به بررسی موارد و مصوبات قبلی و اقدامات لازم برای سال جاری مواردی که در وضعیت فضای کسب و کار فعلی پیمانکاری و راههای برون رفت از این تنگناها می‌باشد سه محور اقتصادی مهم مورد توجه قرار گرفت:

- ۱- اتحاد در صنف برای تامین حقوق اولیه
- ۲- رویکرد به فعالیت های دیگر
- ۳- تغییر اتکا به منابع مالی دولت و حرکت در جهت تامین منابع مالی پروژه‌ها

با توجه به بررسی مشکلات پیمانکاران در شورای هماهنگی شکل ها و جلسات با معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری بنا به دستور هیات مدیره محترم انجمن مبنی بر بررسی این موضوع در کمیسیون اقتصادی و بانکها، این کمیسیون در جلسات خود موضوع را بررسی و نظرات خود را اعلام نمود که خلاصه‌ای از آن بدین شرح می‌باشد با توجه به عدم پوشش بودجه عمرانی دولت و بدهی‌های معوق نهادهای دولتی به پیمانکاران و عدم تامین منابع مالی پروژه‌ها و به تبع آن تحلیل رفتن بنیه مالی پیمانکاران و نبود شرایط مساوی در صحنه رقابت با پیمانکاران بزرگ (شبه دولتی) در مناقصات و عدم پرداخت به موقع صورت وضعیت ها، عدم اعلام بهنگام شاخص‌های تعدیل و پرداخت‌های مربوطه در کنار افزایش بی‌سابقه قیمت کالا و مصالح ساختمانی طی دو سال اخیر و تلاش پیمانکاران در انجام به موقع تعهدات خود به کارفرمایان و تامین‌کنندگان کالاها و هزینه‌های مالی مترتب بر آن و افت ارزش پول که فعالان این صنف معادل درصد ناچیزی از هزینه‌های انجام شده خود در فصول قبل را دریافت می‌نمایند پیمانکاران را به شدت در تنگنای مالی قرار داده است و از اهم مشکلات پیمانکاران می‌باشد. برای خروج از چالش ایجاد شده

گزارش سالیانه

کمیسیون عضویت

کمیسیون عضویت با حضور اعضای خود آقایان مهندس پور شیرازی، مهندس عصر آزاد، مهندس عارف آذر در طول سال ۹۱ درخواستهای ارجاع شده به کمیسیون برای عضویت در انجمن شرکتهای ساختمانی را بررسی نمود و شرکتهای ذیل پس از بررسی در کمیسیون عضویت، عضویتشان توسط هیات مدیره محترم مورد تایید و تصویب قرار گرفت.

ردیف	نام شرکت	تاریخ عضویت	مدیر عامل
۱	بناب سد	۹۱/۱/۲۶	مهندس فرامرز زریاعی
۲	پریشا اینیه آریا	۹۱/۲/۳۰	مهندس ارسام ناطمی
۳	مدیریت توسعه گر ساختمان	۹۱/۳/۲۰	مهندس سید محمد میری
۴	ایستا پای	۹۱/۴/۱۰	خانم مهندس زهرا امینی
۵	زرف کار جم	۹۱/۴/۱۰	مهندس مجید عامری
۶	ژالکه	۹۱/۵/۱۴	مهندس علیرضا فرامرزی
۷	ماراب ماهید	۹۱/۶/۱۸	مهندس علی عساری
۸	لاوین	۹۱/۱۰/۲	مهندس علیرضا طالبی
۹	برج سازان شایان اسپادانا	۹۱/۹/۲۲	مهندس مهران عتیقه چیان
۱۱	نماد سازه جنوب	۹۱/۱۰/۲	مهندس حسین ممبینی
۱۲	صمیم ساخت کیلان	۹۱/۱۰/۹	مهندس علی گرمی نسب
۱۳	ر آورا	۹۱/۱۲/۵	مهندس یابک ملکی
۱۴	سازه های پل	۹۱/۱۲/۵	مهندس جعفر اختری

گزارش کمیسیون فنی

سرفصلهای مورد بررسی کمیسیون به شرح زیر تعیین و با برگزاری جلسات هفتگی کمیسیون و تشکیل کارگروههای مرتبط موضوع و نظارت بر عملکرد آنها، با حضور اعضای کمیسیون فنی آقایان مهندسان: **ابراهیم شریعت، بهمن دادمان، علی تاهباز صالحی، کاظم عارف آذر، یحیی خاوران، مجید شیخ بهائی، دکتر گلابتونچی، احسان طاهری، شعبان یوسفیان، علی روزی طلب، محمود رضا همیری، افشین جم، ایرج بزرگزاده، غلامرضا شفیع پور، ناهید شوقی** و استقبال اعضای جدید جهت همکاری و مشارکت در اقدامات مربوط به کمیسیون فنی و با حضور آقایان مهندسان: **سیروس پشتون، هوشنگ آرزو، پرهام موحد، رضا جامی، امیر حسین دلپذیریان، حسین یزدانی، محمد تکلی، علیرضا فرزندگان**، اقدامات به شرح زیر انجام گردید.

۱- شاخصهای تعدیل

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۳- بررسی نرخ قراردادهای مسکن مهر

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۵- انجام خدمات داوری

۶- بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

۸- مشارکت در جلسات اجلاس کمیسیون ملی استاندارد مهندسی ساختمان و مصالح و فرآورده های ساختمانی و ارائه نظرات

۱- درارتباط با شاخصهای تعدیل

۱-۱ بررسی و کنترل شاخصهای اعلام شده و در مواردی که شاخصها دارای مغایرت بوده، بررسی های تکمیلی انجام و در خواست اعمال اقدامات اجرائی و اصلاحی به عمل آمده است،
۱-۲ دریافت اطلاعات آماری از اعضا، پالایش اطلاعات و استفاده در ارائه اطلاعات نرخ عوامل به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی،

۱-۳ تهیه شاخصهای پیشنهادی سه ماهه های سال ۱۳۹۱ بر اساس اطلاعات پروژه های نمونه در رشته های مرتبط،
۱-۴ اقدام در ایجاد فرآیند تولید شاخص های تعدیل و فهرست های بها،

۱-۵ مقایسه نموداری شاخصهای پیشنهادی در کنار شاخصهای بانک مرکزی و مرکز آمار و تحلیل نتایج کسب شده،

۱-۶ بررسی نحوه دریافت اطلاعات موثر در محاسبه نرخهای مبنا با مشارکت شرکت ارائه دهنده خدمات و به طرق زیر:

• در مورد تعیین نرخ ماشین آلات با هماهنگی انجمن راهسازان، قیمت های بازار و نرخهای مورد عمل اعضا، اقدام می گردد.

• نرخ پایه مربوط به نیروی انسانی براساس ضوابط وزارت کار تعیین می گردد

• نرخ مصالح با اقدامات میدانی به توسط شرکت ارائه دهنده خدمات و اطلاعات اسناد خرید اعضا

۱-۷ نظارت بر عملکرد کارگروهها

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۲-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص ضریب بالاسری که در برگزیده هزینه انجام کار در شرایط فعلی و شامل هزینه خدمات فنی و HSE و تهیه و کنترل برنامه انجام کار و سایر خدمات باشد، ضمن بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای همکاران، بررسی مبانی هزینه ها و عدد گذاری و انجام محاسبه در رشته های مختلف، اینک در دست اقدام است.

۳- بررسی نرخ ساختمانهای مسکن مهر

۳-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص نرخ قراردادهای مسکن مهر و چگونگی آن با نرخهای فهرست بها و نرخ روز، بر اساس گزارش های ارائه شده درارتباط با نقشه و مشخصات اجرائی و هزینه های بعمل آمده از اقدامات مهم کمیسیون فنی بوده است.

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۴-۱ ادامه بررسی تجزیه بهای ابنیه سال ۱۳۹۰ سازمان و ملاحظه مغایرتهای بنیادی و نتیجه بدست آمده مبنی بر اینکه لزوم تهیه تجزیه بهای واقعی ضروری است و تهیه تجزیه بهای جدید می بایست توسط کارشناسان مجرب بعمل آید و دراولویت برنامه کمیسیون قرار می گیرد.

۵- انجام خدمات داوری

۵-۱ انجام داوری در قراردادهای منعقد فی مابین اعضا با شرکتهای داخلی با تعیین کارگروه داوری و اعلام نظرات داوری
۵-۲ بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۵-۳ در خصوص راهکار جبرانی در قراردادهای قیمت مقطوع و فاقد تعدیل و قراردادهای EPC در شرایط کنونی، نسبت به اعلام روش های جبرانی اقدام شده است. که منجر به صدور بخشنامه شماره ۸۰۷۷۶/۱۰/۱۱ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ گردیده است.

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

بررسی مشکلات قراردادی ناشی از موارد زیر و ارائه راهکارهای جبرانی در شرایط کنونی به شرح زیر انجام و نتایج موارد آن به هیأت مدیره و دبیر محترم اعلام و نهایتاً نسبت به انعکاس موارد به مقامات مسئول اقدام گردیده است.

راهکارهای پیشنهادی

مشکلات قراردادی

<ul style="list-style-type: none"> ■ روند افزایش قیمت ها روزانه است از مسیر شاخصهای سه ماهه تعدیل نمی شود به روش پرداخت صحیح رسید، شاخصهای ماهانه تولید و اعلام گردد؛ ■ پرداخت مابه التفاوت ، جهت اقلام کلیدی و اقلام با افزایش قابل توجه؛ ■ تأمین مصالح از محل ماده ۸۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منظور نمودن هزینه با نرخهای نرخنامه به حساب پیمانکار ؛ ■ پرداخت مابه التفاوت علی الحساب تا اعلام شاخصها ؛ ■ معرفی مراجع تهیه مورد تأیید کارفرما و پرداخت اصل هزینه به پیمانکار (قیمت این اقلام در شاخصهای تعدیل صفر محاسبه شود)؛ ■ پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز و ریال در مورد تهیه اقلام وابسته به ارز ؛ ■ قیمت خرید تاسیسات و تجهیزات تابع تغییرات نرخ ارز باشد؛ ■ با تنظیم لیست، تجهیزات و تاسیسات توسط کارفرما خریداری و نرخ اقلام در محاسبه شاخصها صفر شود و یا نرخ خرید را با نرخ روز پیشنهاد به ارز پرداخت نمایند؛ ■ در پروژه های آتی پیش بینی لازم در قرارداد بعمل آید؛ ■ پیشنهاد حذف انقعا د قرارداد های جدید؛	<p>افزایش بی رویه نرخ مصالح و خدمات و عدم تطبیق هزینه های تأمین مصالح و اجرا ، با نرخ قرارداد</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ با تنظیم توافقنامه بین بانک و کارفرما ، امکان استفاده از تسهیلات وام بانکی و با پرداخت سود واقعی بانک (نه سود اوراق مشارکت) فراهم گردد؛	<p>عدم پرداخت بموقع و تخصیص کافی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ استفاده از شاخصهای بانک مرکزی؛ ■ واقعی کردن شاخص ها با توجه به شرایط قیمت های روز، از مقطع ابتدای سال ۱۳۹۱	<p>عدم پوشش شاخصهای تعدیل؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام عدم مشارک پیمانکاران دولتی در قرار دادهای با سقف مشخص بعنوان مثال تا سقف ۱۰۰۰ میلیارد ریال؛ ■ الزام به رعایت ضوابط قانون برگزاری مناقصات ؛ ■ شرکتهای بخش خصوصی و دولتی ضوابط یکسان داشته باشند؛ ■ حذف واگذاری های خارج از مناقصه ؛ ■ اعمال ضریب تأثیر یا راهکارهای مشابه برای هم تراز کردن پیمانکاران دولتی با بخش خصوصی	<p>شرایط نابرابر پیمانکاران خصوصی و دولتی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پرداخت پیش پرداخت در حد معقول و به میزان ۲۰ درصد بر اساس شرایط عمومی پیمان و به تبع مصوبات ذیربط؛	<p>انعقاد قراردادهای بدون پیش پرداخت ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام به انجام مطالعات دقیق تر قبل از انجام مناقصه و تعیین قیمت واقعی ؛	<p>بر آورد غیر واقعی ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد استفاده از فهرست بهای پیشنهادی انجمن با انجام نقد فهرست بها ؛	<p>به روز نبودن فهرست بها؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد الزام رعایت بخشنامه ها و عدم اعمال سلابق شخصی ؛	<p>عدم رعایت ضوابط و بخشنامه ها توسط کارفرمایان؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ ضوابطی برای تشخیص صلاحیت کارفرما تدوین شود و یا الزام به استفاده از خدمات عامل چهارر تبه بندی شده ؛	<p>صلاحیت کارفرما؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ اعتبار ارزی طرح در قرارداد برای خریدهای خارجی درج شود؛ ■ نسبت به تأمین اعتبار متناسب با پیشرفت برنامه زمانبندی مصوب پروژه و شرایط قرارداد اقدام شود ؛	<p>عدم تناسب تأمین اعتبار با پیشرفت پروژه؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ مطابق ردیف ۱، تراز ریالی و ارزی در پروژه های دارای تأمین تجهیزات قید شود؛	<p>عدم وجود ضمانت اجرائی جهت تأمین اعتبار؛</p>

مشکلات قراردادهای سر جمع و قیمت مقطوع؛	■ در قراردادهای جاری مطابق راهکارهای ردیف ۱، عمل گردد و اصولاً در شرایط حاضر کشور، از انعقاد این گونه قراردادهای پرهیز شود؛
عدم انجام فروش اعتباری به لحاظ تغییرات نرخ ارز؛	■ تأمین نقدینگی با تعدیل سریع و اعلام شاخصهای ماهانه؛
تأخیر در پرداختها؛	■ مشابه شرایط عمومی فیدیک در صورت درخواست پیمانکار با پرداخت خسارت و تأمین مالی به توسط پیمانکار
مشکلات قانون مالیات بر ارزش افزوده؛	■ نسبت به اصلاح قانون اقدام شده است
عدم ثبات ضوابط و قوانین؛	■ تعیین مدت مناسب برای موثر بودن قوانین و عدم امکان تغییر آنها در زمان های کوتاه
تغییرات مدت پیمان و هزینه های اضافی؛	■ مصوب نمودن روش پیشنهادی انجمن که طی نامه شماره ۴۹۱۹-۸۹ مورخ ۸۹/۱۰/۱۵ ارائه شده است

توضیح اینکه در اقدامات بعدی ارائه راهکارهای اجرایی و مکاتبات با مقامات مسئول، پیش نویس بخشنامه پرداخت مابه التفاوت نرخ مصالح تنظیم و طی نامه شماره ۴۶۸۸۸-۹۱ مورخ ۹۱/۱۲/۱۲ به معاونت محترم برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری ارسال شده است.

بدینوسیله از اعضای محترم کمیسیون که با حضور و همفکری در جلسات، کمیسیون را یاری نمودند، مراتب تشکر و قدردانی خود را اعلام می دارد. امید دارد که در سال جدید نیز با هدایات هیأت مدیره و دبیر محترم انجمن، منشأ خدمات مفید جهت استفاده همکاران و اعضای محترم صنف باشند

سخن پایانی

در پایان فرصت را مغتنم شمرده بار دیگر فرا رسیدن بهار و نوروز باستانی را به یکایک شما عزیزان و خانواده محترمان تبریک و تهنیت عرض مینماییم. امید آن داریم سال جدید را با کاهش و رفع مشکلات فراوری شرکتهای مجری پروژههای عمرانی آغاز کنیم و تلاشگران گسترده سازندگی و آبادانی کشور که بی هر ادعایی در بیابانهای توان فرسا و گردنههای دشواریهای گرانافزا به آفرینش سامانههای تمدنی و سازههای مدنی می پردازند با آرامش بیشتری در توسعه زیرساختهای کشور طرحی نو در اندازند.

ولی با دریغ و تاسف باید گفت، در سالی که گذشت تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو انجمن و جامعه مدنی کشور به دیار باقی شتافتند گرچه آثار ذهن وقاد و اندیشه نقاد آنها در جای جای میهن عزیزمان یادگار ماندگار تلاش و کوشش آنها را به شهادت ایستاده اند ولی از دست دادن این سرمایه های عظیم دانش و فنی و مهندسی خسران بزرگی برای منافع کشور بود، بی شک بر دولت مردان فرض است با کاستن از فشار عصبی و استرس های دیوان سالاری حاکم بر روند امور فرایندهای پیمانکاری این سرمایه های سترگ را برای رشد و ترقی کشور حفظ کنند. باید متذکر شویم در سالی که گذشت، تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو بستگانی را از خانواده گرمای خود از دست دادند که برای درگذشتگان آمرزش ابدی و برای بازماندگان از خداوند منان صبر و شکیبایی مسئلت می نماییم چون احتمال دارد نام پاره ای از عزیزان از قلم بیافتد بدین منظور با عرض پوزش برای جلوگیری از این تغافل، از ذکر اسامی یکایک آنها چشم پوشی می کنیم برای آنها نیز سال جدید را با موفقیت و شادکامی و تحقق آرزوها از پروردگار بزرگ مسئلت می نماییم.

ing cash gifts to relatives is forming a part of Iranian cultural, collective behaviors of various cultural, ethnic and lingual groups. If they receive their delayed payments, they will be able to play a role in Nowruz rituals. Naturally, cultural behaviors have a root in historical memory and it imposes a double pressure, because these kinds of behaviors build the social identity and the nature of nations. The social role of individuals will find meaning, if the position of an individual could be fulfilled in the society by performing it.

In such a condition, the managers of project-oriented companies are facing financial bottlenecks with the beginning of Nowruz feasts and rituals. They are under pressure from two sides. They must meet the expectation of their own families and at the same time the expectation of the broader families of their human forces who are working in the projects, those who are looking forward to receive their payments.

On the other side, the chain of supply who are the creditors of this type of contractors of developmental projects bring the contract administrators under intensive pressure and it seems that the contractors of developmental projects, in the first front line of job and social groups of this society are in the hardest and most difficult situation at the end of the fiscal year and start of spring.

The lack of payment of the financial statements to this layer of society , who are building the infrastructure of the society , has imposed multilateral pressures on them . At the same time, banks as one of the chains of supply , has increased the interest of the paid loan in form of compound interest for two and half times . This issue also endangers the work life of contractors and their relatives and put them exposed to the risk of confiscation of their assets.

This dilemma distorts the beauty of spring and glorious rites of Nowruz.

Let's free this social group from these concerns. This group of society has no goal in mind but to enhance and promote their beloved country. They are the people who are working to develop infrastructures in various situations including an exhaustive hot air of 48 degrees and 98 humidity rates and in a cold weather below 30 degrees in mountainous and cold regions. Let's these layers of society welcome the spring hands in hands of other Iranian people and enjoy spring festivals. It is a pity if part of learned forces at the threshold of New Year experience nervous pressures in connection with their financial claims through libertines of governmental offices and think about future problems without any result.

Let's appreciate these civilization-building pioneers. They are the humble social capitals of this territory and they intend to build and promote their country. Let's them to start the beautiful spring without any stress and enjoy the beauties of the nature and forget the months of hard working. It is not fair to deal in such a way with the technical and engineering individuals at the end of the year. It is not an exaggeration if the Bassij-like people in the area of engineering say to their statesmen "we are also part of people and deserve to be treated better". Let's extend the joy and happiness of spring and Nowruz by solving the problems of the contractors of developmental projects.

Nowruz Editorial

Let's publicize the joy of new spring by solving the problems of the contractors of developmental projects

Spring arrives and the joy and passion of the nature finds a beautiful link with the society. The affection and devotion increase. People give an aesthetic combination of spring on inner fragrance with the external new garments. Love and friendship reaches to its climax. Human wishes if the spring could continue forever and humane communication could continue in such a dynamic form in life and social entity and create a new world with amazing beauties. Springs speaks in a sweet language of the old memories. It calls us to put on new garments, to seek new thinks and find a new awareness, to throw out the old clothes from the body of our ideas and put on a new clothes with colors indicating the rainbow of special manifestations of spring and become a human to add the companions' happiness. Let's associate our ideas with the color of spring and give it freshness. Along with the breeze of spring which combs the hairs of green lands and sings the song of kindness, let's start joy and perform the rituals of Nowruz , in a higher quality in

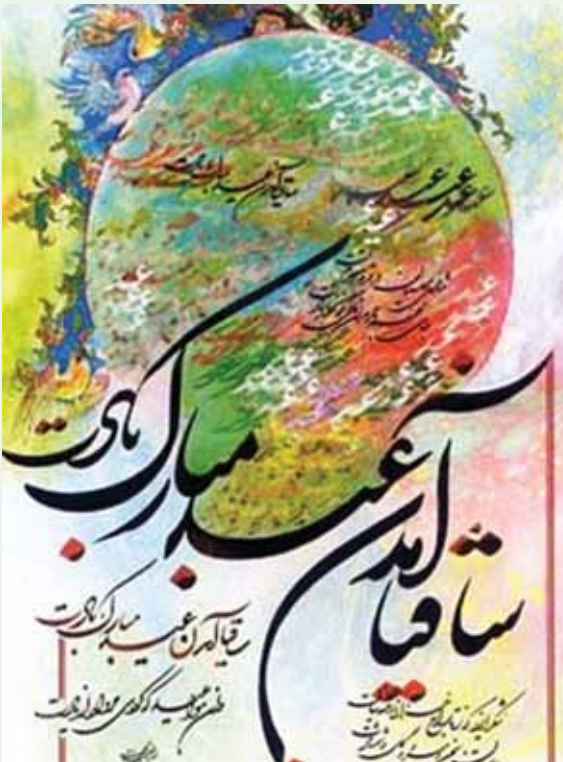
our land.

Springs comes and gives the good news that the winter had passed and plains are full of flowers . Let's throw away all possible unkindness and create a balance between the affection and the moon in a pleasant space of the nature and manifest it in our social and human domains.

Springs comes and asks us upon which standards have we coordinated ourselves with it and asks us if we have manifested empathy and the green spirit of spring in all behavioral and social scenes. Spring asks us to be new in attitudes, vision and behavior, just like spring and extend our affectionate feelings to everybody generously. Springs asks us to make efforts to pass the winter of difficulties and bring about hope and achieve spring rains. Spring festival has a philosophy in it which is learning and admiring. It teaches us that being resistant against coldness, will lead to spring and we have to face challenges to achieve it. When there are two ways available to reach a destination, engineers find another way or build a third way. Having such an assumption, all challenges can be overcome.

The year is passing. Perhaps when you are reading these words, the New Year has already started and you have received its fragrance. However, engineers who are contractors of developmental projects have experienced a hard year. They have faced many difficulties. The year is coming to an end, but still the claims of many contractors have not been paid. These types of managers are facing a great part of human resources who are working in their projects, those who are in fact their large families. They are waiting to receive their salaries. Most of the labor forces in developmental projects stick to performing the Iranian New Year rituals and consider it a vital obligation and something connected with their reputation.

In particular, purchasing new garments, giv-

IN THE NAME OF GOD

PAYAM-E-ABADGARAN

Construction Companies Association Monthly Magazine

No: 305 Esfand 1391 (March, 2013)

Table of Contents

1. Editorial: Let's publicize the joy of Iranian New Year by solving the problems of the contractors of developmental projects
2. Conference of Coordination Council for Engineering Organizations: The exact price list and more justice contract terms is essential
3. An interview with Engineer Otaredian
4. A glance at glorious rituals of Nowrooz (New Year Festival) among Iranian people: Norwooz festivals in Tehran, Guilan and Mazandaran
5. Commander of the Constructive Headquarter of Khatam-al Anbia(P.B.U.H.): The new attitude of the Headquarter in implementation of projects
6. It has been read for you
7. An interview with Engineer Taiebzadeh
8. Nowrooz festivals and rituals in Azarbaijan and Khorasan
9. Arrived letters
10. Intimacy should be learned from the sky birds
11. Landing
12. An interview with Engineer Foroughi
13. News of construction industry
14. The record of the Association of Construction Companies in 2012-13

Staff List

PUBLISHER : Construction Companies Association

Editor: Eng. J.Khansari

Editorial Team: J.Khansari, M.Kangani, M.Pourshirazi,
J.Asreazad, M.Zarrabi, A.Varzandeh

Editor in Chief: Gh.Alizadeh

Designer: D.Khani

Typesetter, Marketing & Subscription: Fariba Pouragha

Reporter: Arezu Nouri

Printing Company: Chap Bijan

Printed by: Pasargad

Magazine Address: #88, South Saba St., Taleghani Ave., Tehran, Iran

Tel: +98-21-66464261

Fax: +98-21-66464084

Email:payam.abadgaran@acco.ir

شادزی، دیرزی و آزادا

جشن نوروزتان بهین بادا

سال ۲۹ اسفند ۱۳۹۱

شماره ۳۰۵ (۷۵ دور جدید)

- سرمقاله: بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی شادمانی نوبهاران راهمگانی سازیم ۴
همایش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی: لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان
عدالانه‌تر، ضروری است ۶
مصاحبه با آقای مهندس عطار دیان ۱۴
نیم‌نگاهی بر آیین‌های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین: جشنهای نوروزی در تهران،
گیلان و مازندران ۱۷
فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) اعلام کرد: رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها ۲۲
برای شما خواننده ایم ۲۴
مصاحبه با آقای مهندس طیب زاده ۲۸
جشنها و آیینهای نوروزی در آذربایجان و خراسان ۳۷
نامه‌های رسیده ۴۱
پاگرد ۴۶
مصاحبه با آقای مهندس فروغی ۴۸
اخبار صنعت ساختمان ۵۱
کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱ ۵۳

صاحب امتیاز: انجمن شرکتهای ساختمانی

مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

کمیسیون انتشارات: مهندس جواد خوانساری، مهندس محمد کنگانی، مهندس محمدعلی پورشیرازی، مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس علی ورزنده، مهندس مجتبی ضرابی، دکتر غلامرضا علی‌زاده

سر دبیر: دکتر غلامرضا علی‌زاده

خبرنگار: آرزو نوری

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا

عکس و صفحه آرایی: داود خانی

امور آگهی‌ها: شقایق خواجه نصیری طوسی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبا جنوبی)، شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱

تلفن: ۶۶۴۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷ - فکس: ۶۶۴۴۰۸۴

پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

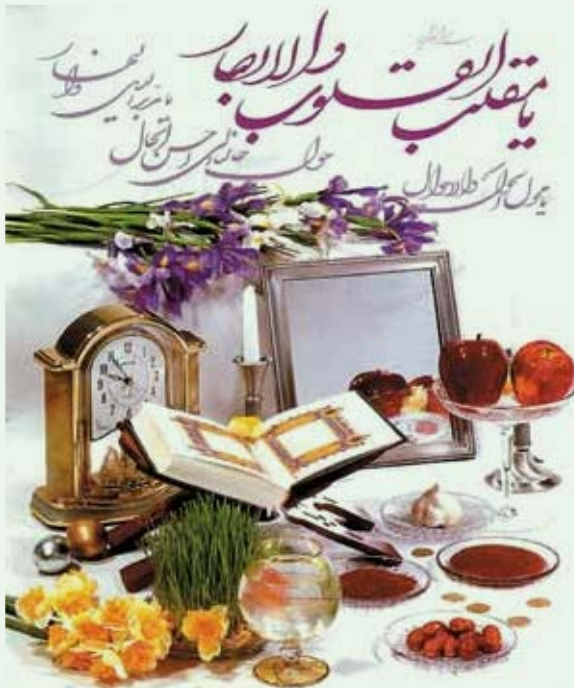
نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی

شادمانی نوبهاران راهمگان سازیم

بهار می‌رسد از راه، شور و نشاط طبیعت با جامعه پیوندی زیبا می‌یابد. مهربانی‌ها افزونتر و گذشت‌ها بیشتر می‌شود. مردمان همراه با بهار طراوت درونی را با نوبوشی بیرونی تلفیقی زیباشناختی می‌بخشند، عشق و دوستی به اوج خویش می‌رسد. انسان آرزو می‌کند کاش بهاران همیشگی بود و ارتباطات انسانی با چنین پویایی مستمر بر گستره‌های زیستی و هستی اجتماعی آفرینشگر دنیایی نوین با زیبایی‌های شور آفرین در کنشگران می‌بود. بهار با زبانی شیرین از یادگارهایی دیرین با ما سخن می‌گوید. ما را به نوبوشی، نوجویی، نوحواهی و نوآگاهی فرا می‌خواند؛ تا جامعه‌ی کهنگی را از تن اندیشگی خویش برون سازیم و شولایی نو بر تن اندازیم که رنگهای آن تداعی‌کننده رنگین‌کمان جلوه‌های ویژه بهاران باشد؛ آنسان که نشاط‌افزای بزم یاران و عیاران یکدل و هم‌محفل گردد. بیاییم اندیشه‌های خویش را رنگی از بهاران زنییم و تازگی و طراوت را آویزه جان کنیم. همراه با ترنم نسیم بهاران که گیسوان سبزه‌زاران را شانه می‌زند و ترانه‌ی مهربانی را می‌خواند و زمزمه می‌کند ما نیز وجدی آغاز کنیم و در سمعی موزون آیین جشن نوروزگان را قبل از سور و سرور سبزه و گل در بزمی گسترده با دقتی بسیار و کیفیت بالاتر در زیستگاههای خویش طنین‌انداز کنیم.

بهار می‌رسد و مژده می‌دهد که زمستان گذشت و صحرا و دشت به گل نشست. بیایید ما نیز زمستان سردی‌ها و کم‌مهری‌ها و یا بی‌مهری‌های احتمالی را پشت سر بگذاریم و تعادل مهر و ماه را در فضای مطبوع و دلچسب طبیعت در حوزه‌های روابط اجتماعی و انسانی خویش جلوه‌ای ویژه بخشیم.

بهار می‌رسد و از ما می‌پرسد تا چه حد با معیارها و شاخصه‌های بهار خود راهمانگ ساخته‌ایم و کلاف رنگین‌کمان یک‌رنگی را در اندازه‌های قامت رفتار خویش سرانداخته‌ایم و می‌گوید آیا روح سبز بهار را در تمامی عرصه‌های رفتاری و اجتماعی خویش متبلور و متجلی کرده‌ایم؟ بهار از ما می‌خواهد که با تأسی به آن، ما نیز در تمامی حوزه‌های نگرشی، بینشی و رفتاری خود نو نوار شویم، چون بهار شویم، شور و شیدایی و مهر و مهربانی را بی‌هیچ چشم‌داشتی ارزانی همگان سازیم و نرد عشق بازیم. بهار با ما سخن می‌گوید که تلاش و پی‌گیری برای گذر از گریه‌های سخت و دشوار مشکلات زمستانی رمز و راز آذرخش امید به دستیابی به هدفهای بارش بهارانی است. چشمن بهاران فلسفه‌ای در خویش دارد که هم آموختنی و هم ستودنی است و آن این است که مقاومت در برابر زمهریر سردی دشواری‌ها با کاربرد عقلانیت معطوف به هدف بی‌شک سرانجامی بهاری در پی خواهد داشت و ما

ناگزیر و ناگزیر از چالش با این واقعیتها هستیم. مهندسان اگر دو راه برای رسیدن به مقصد موجود باشد یا راه دیگری می‌یابند و یا راه سوم می‌سازند؛ با این گزاره توانبخشی دشواری‌های سرکش حل شدنی است.

سالی که در حال گذر است و شاید زمانی که شما به مطالعه این نوشتار می‌پردازید سپیده‌ی نوروز دمیده باشد و عطر آن به مشام جان شما رسیده باشد؛ ولی سال سختی بر مهندسان پیمانکار پروژه‌های عمرانی گذشت. پیمانکاران پروژه‌های عمرانی با دشواریهای بسیاری مواجه بودند. پایان سال نزدیک است و مطالبات بسیاری از پیمانکاران هنوز پرداخت نشده است. این قبیل مدیران با بخش بزرگی از منابع انسانی شاغل در پروژه‌های خود روبرو هستند که خانواده بزرگ و گسترده آنان را تشکیل می‌دهند. آنها برای دریافت حقوق و مزایای خویش لحظه‌شماری می‌کنند زیرا اکثریت نیروهای کار شاغل در پروژه‌های عمرانی خود را مقید به اجرای دقیق سنتها و آیینهای نوروزی می‌دانند و انجام آن را امری الزامی و حیثیتی می‌شمارند به ویژه تهیه جامه نو و هدیه و عیدانه برای خانواده و برخی از خویشاوندان نزدیک جزئی از رفتارهای فرهنگی و جمعی، گروه‌های اجتماعی قومهای فرهنگی و زبانی ایران را تشکیل می‌دهد که با تحقق در بافتهای معوقه ایفای نقش را در آیینهای نوروزی، برای آنها امکان‌پذیر می‌سازد. بالطبع رفتارهای فرهنگی ریشه در حافظه تاریخی دارد و فشار مضاعفی را وارد می‌سازد زیرا اینگونه رفتارها هویت اجتماعی و شاکله و ماهیت ملتها را

می‌سازند و نقش اجتماعی افراد با انجام بهنگام رفتارهای آیینی معنا و مفهوم می‌یابد و پایگاه و جایگاه محول و محقق فرد در اجتماع با اجرای آن تعریف می‌گردد.

در چنین شرایطی است که مدیران شرکتهای پروژه‌محور با آغاز جشنها و آیینهای نوروزی سخت در تنگناهای مالی هستند از دوسوی در فشار می‌باشند ضمن اینکه انتظارات خانوادگی خویش را می‌بایستی برآورد سازند، با خانواده گستره تری از نیروهای انسانی شاغل در پروژه‌ها مواجه هستند که بر مطالبات خویش تأکید و برای دریافت آن لحظه‌شماری می‌کنند. از سویی زنجیره‌های تأمین نیز که طلبکاران این گروه از پیمانکاران پروژه‌های عمرانی می‌باشند شدیداً مجریان پیمان را تحت فشار قرار می‌دهند و به نظر می‌رسد پیمانکاران پروژه‌های عمرانی در خط مقدم گروه‌های شغلی و اجتماعی این جامعه باشند که در پایان سال مالی که شروع بهاران را تداعی می‌کند، در سخت‌ترین و دشوارترین شرایط زمانی خود قرار می‌گیرند.

عدم پرداخت صورت‌وضعیت‌های ارسالی این گروه سخت‌کوش و تلاشگر، که تمدن‌سازی و ساخت زیرساخت‌های توسعه از هدفهای تخصصی و انسانی آنها محسوب می‌شود فشارهای چندجانبه‌ای را بر آنها وارد می‌سازد و بانکها نیز به عنوان یکی دیگر از زنجیره‌های تأمین، که وام پرداختی را با بهره مرکب ظرف دو سال و نیم به دوبرابر افزایش می‌دهد به طوری که هستی پیمانکار و خویشان و آشنایان آنها را در معرض تهدید و مصادره اموال قرار می‌گیرد این معضل نیز از دیگر مواردی است که زیبایی‌های بهاران و آیینهای بشکوه نوروز را در نزد آنها جلوه‌ای واژگونه می‌بخشد. بیاییم این گروه اجتماعی را که هدفی جز اعتلا و سربلندی و سرفرازی

میهن عزیز ندارند و در گرمای توان فرسای بالای ۴۸ درجه و شرحی ۹۸ درصد به ساخت و ساز زیرساخت‌های توسعه‌ای همت می‌گمارند و در سرمای زیر ۳۰ درجه در مناطق کوهستانی و سردسیر به ایجاد سازه‌ها و سامانه‌های تمدنی می‌پردازند؛ از چنین دغدغه‌هایی دور سازیم. بگذاریم آنها نیز با رویش نو بهارانی و پویش نوروز باستانی دست در دست تمامی مردم ایران به پیشواز بهاران و نوروز بشتابند و از آیینها و جشنهای نوروزی لذت برند. حیفاست که این بخش از کوشندگان دانشی‌مرد در آستانه بهاران و عید نوروز در تب و تاب و نگرانی و استرس و فشار عصبی برای دریافت مطالبات خویش در لایبرنت‌های پیچ در پیچ اداره‌ها و سازمانهای دولتی سرگردان شوند و بدون نتیجه‌گیری از پی‌گیریها به دشواریهای پیش رو بیندیشند و دل‌نگران آینده باشند. بیاییم این پیشاهنگان تمدن‌ساز را ارج نهیم؛ قدر بدانیم و در صدر نشانیم که آنها سرمایه‌های اجتماعی بی‌ادعای این مرز و بوم هستند که می‌خواهند دست در دست هم دهند به مهر. میهن خویش را کنند آباد. بگذاریم آنها نیز چون سایر شهروندان این مرز و بوم بدون استرس و فشار عصبی آغازگر بهار زیبا و نوروز باشند و از زیبایی‌های طبیعت و جامعه در چنین فراگردی لذت برند و خستگی‌های ماهها مرارت و کار دشوار را از تن بدر آرند. اینگونه برخورد با انسانهای فنی و مهندسی در پایان سال شرط انصاف نیست. این گفته‌ای گزاف نیست که این بسیجیان حوزه‌های مهندسی کشور با دولتمردان بگویند که «خدا را، ما هم مردمانیم و شایسته برخوردی بهتر از آنیم». که بر ما روا می‌شود، بیایید شادمانیهای عید و بهار را با حل مشکلات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی همگانی سازیم.

نوروز را که یادگار فاخر و ماندگار نیاکان ماست گرامی می‌داریم و فرار رسیدن بهار را با زیباترین، پایاترین و برترین سرودها و درودها پیشکش مردمان ایران زمین و جامعه مهندسی تمدن آفرین کشورمان می‌نمائیم.

برای همگان، لبی خندان، دلی شادان و روزگاری شکوفان با روندی دلخواه و دنواز همراه با دل‌انگیزترین چشم‌انداز، از خداوند بزرگ خواهانیم.

بهترین‌ها، ارزنده‌ترین‌ها، سازنده‌ترین‌ها و برترین‌ها را برایتان آرزو مندیم.

شادزی، دیرزی و آزادا جشن نوروزتان بهین بادا

انجمن شرکتهای ساختمانی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر - مدیران ارشد تشکلهای مهندسی

لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان عادلانه تر، ضروری است

روز سه شنبه ۸ بهمن گردهمایی مدیران ارشد شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور در سالن همایشهای انجمن شرکتهای ساختمانی برگزار شد. موضوع این گردهمایی بررسی وضعیت بحرانی مشاوران، پیمانکاران و سازندگان طرحهای عمرانی کشور به علت تغییرات شدید قیمتها و عدم دریافت مطالبات کارها و خدمات انجام شده بود که بعد از تلاوت آیاتی چند از قرآن مجید، سرود جمهوری اسلامی و سرود آبادگران، با استقرار اعضای پانل آقایان **دکتر مصطفوی، مهندس فخرضمدی، و مهندس خوانساری** در جایگاه جلسه رسمیت یافت. بعد از سخنرانی اعضای ارشد شورای هماهنگی، مدیران تشکلهای، و **دکتر عباس آخوندی** (به عنوان میهمان ویژه)، مدیران ارشد تشکلهای شورای هماهنگی تشکلهای با تبادل نظر پیرامون مسائل و مشکلات فراروی دست اندرکاران پروژههای عمرانی و راههای برون رفت به رایزنی پرداختند.

با همکاری صمیمانه همکاران ما در سازمان برنامه شاخصهای تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمتهای ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره اندیشی بپردازیم.

در ابتدای این جلسه، مهندس جواد خوانساری رئیس شورای هماهنگی با گفتن خیرمقدم به مدیران ارشد انجمنهای صنعت احداث، به ذکر سابقه‌های از تشکیل شورای هماهنگی پرداخت و از آقای مهندس رحمتی ریاست نهاد تعامل و دکتر مصطفوی دبیر این نهاد به دلیل همکاری صمیمانه تشکر کرد و افزود: علیرغم تلاشهای زیاد عدم حصول نتایج مطلوب به دلیل به هم ریختن ساختار سازمان برنامه، با توجه به مشکلات سالهای اخیر به خصوص در مورد تورمی که در اثر تغییر ارزش ارز و تحریمها، گرفتاریهای فراوانی برای مجریان پروژههای صنعت احداث ایجاد شد، که صرف بودجه عمرانی برای هزینه‌های جاری توسط دولت به این مشکلات دامن زد و کمبود اعتبارات باعث به تعویق افتادن زمان انجام پروژهها گردید.

در شورای هماهنگی دو کمیسیون به نامهای کمیسیون توسعه پایدار و کمیسیون نظام فنی و اجرایی و دو کمیته انتشارات و کمیته درجه بندی پیمانکاران فعال می باشد. برای رفع مشکلات نیز کمیته ویژه‌ای تشکیل شد تا با مدیریت آقای مهندس محرابیان درصدد حل مشکلات برآید. در این کمیته ویژه چهار نفر از شورای هماهنگی عضو بودند و در بسیاری از جلسات نیز معاونین وزارت‌های ذی نفع و بانک مرکزی حاضر بودند. آقای مهندس محرابیان در این جلسات وعده‌های زیادی دادند که از جمله آنها تخصیص اعتبار و راهگشایی آن با انتشار اوراق مشارکت برای پرداخت تعهدات بود که متأسفانه در طی جلسات مختلف نتیجه قابل توجهی به دست نیامد فقط با همکاری صمیمانه همکاران ما و سازمان برنامه شاخصهای تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمتهای ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره اندیشی بپردازیم.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی که میزبان این جلسه بود بعد از این که روز مهندس را به کارآفرینان واقعی کشور تبریک گفت عنوان کرد:

چون این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود. چرا که طبق ضوابط در قراردادهای دارای تعدیل کل هزینه در زمان تاخیر مجاز باید توسط کارفرما پرداخت شود.

وی با اشاره به بخشنامه‌های جدید گفت: اگر تعدیلهای جوابگو نباشد می‌توان درخواست تجدید نظر کرد. لزوم وجود یک فهرست بهای دقیق نیز ضروری به نظر می‌رسد چرا که با فهرست بهای سال ۱۳۸۸ نمی‌توان کارها را درست برآورد کرد، و با این شرایط پروژه از قدم اول با مشکل مواجه می‌شود.

خوشبختانه سازمان مدیریت با درک گره‌های موجود در حال تدوین فهرست بهای سال ۱۳۹۲ است که باید به یاری آن شتافت

تا ضریب بالاسری و فهرست بها درست باشد. شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

درد دلها قادر به حل مسائل نیست و باید علل بررسی شود. باید دید چرا پیمانکاران چنین وضعیتی دارند و دولت عنایت لازم را به این سازندگان ندارد. علت همه این مسائل شرایط یک طرفه پیمان است که باعث می‌شود دولت ردیف اعتبار طرحها را حذف کند، طرحها تقسیم بندی شوند و راهکارهای پرداخت مطالبات عملی نگردد. به استناد این شرایط عمومی پیمان، پیمانکاران ناچار به سکوت هستند. با همین شرایط عمومی پیمان که سالهای زیادی حاکم بوده به این وضع رسیده‌ایم و لازم است شرایط عمومی پیمان عادلانه‌تری سازی و جاری گردد.

وی با ذکر یادی از مهندس عطاءالله هاشمی به جلسات بررسی شرایط عمومی پیمان اشاره کرد و ضمن قدردانی از کسانی که

در این امر دخیل بوده‌اند گفت: شرایط عمومی پیمان مناسبی جمع‌بندی شده که بر اساس آن کارفرما نمی‌تواند ضمانت‌نامه را ضبط کند. تاخیر در پرداخت جریمه خسارت دارد و هزینه پیمانکار در دوران تاخیر مجاز، به وی پرداخت خواهد شد. در ماده ۵۳ نیز که به حل اختلاف مربوط بود تجدیدنظری صورت گرفته است. شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در

حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود.

علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود

مهندس تائب دبیر شورای هماهنگی سخنران بعدی بود که با اظهار خوشحالی از این که در جمع دلسوزان سازندگی کشور حضور دارد، گفت: به سخن فردوسی پیمانکاران رستمان تلاش، سازندگی و حفظ کشور هستند که در بند برخی ساده اندیشان گرفتارند. متأسفانه امروزه رستم به جنگ سهراب رفته است. سهراب ما کانونهای مهندسی‌اند که با خون دل همه ما به وجود آمده‌اند و نابودی آنها خسران بزرگی برای کشور است. ما با همکاران دولتی خود به هم فهمی رسیده‌ایم اما نتایج مورد نظر حاصل نشده است. به نظر من بسترسازی نیز به نوعی پرداختن به روبناسست. ما احتیاج به یک طرح نو داریم. اگر شورای فنی معتقد است ۳۰ درصد گردش مالی توسط بخش خصوصی صورت می‌گیرد سوال این است که چرا صاحبان این گردش مالی نمی‌توانند در تصمیم‌سازیها نقش داشته باشند. این امر به دلیل قوانین پایین دستی نیست بلکه به دلیل قوانین بالادستی است که ما را شهروند کامل نمی‌داند. اگر ما توسعه کشور را حق خود می‌دانستیم برای به دست آوردن آن عزم خود را جزم می‌کردیم. واقعیت این است که اگر نهادهای مهندسی مضمحل شوند در آینده باید دست به دامان خارجی‌ها شویم. ما در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم. اکنون کشور در مقطع حساسی است و دلسوختگان باید برای بهبود اوضاع، عزم خود را جزم کنند.

مهندس تائب:

در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم.

مهندس فخر صمدی رئیس جامعه مهندسان مشاور ایران در ادامه با تشکر از شورای هماهنگی و انجمن شرکتهای ساختمانی افزود: انجمنها تا جایی که توانسته‌اند به نهادهای مختلف متوسل شده‌اند و با افراد و کمیسیونهای مختلفی دیدار داشته‌اند اما نتیجه مطلوبی حاصل نشده است. جامعه مهندسان هم نامه‌ای به مقام رهبری نوشته و از ایشان طلب یاری کردند.

چنانکه می‌دانید چندی قبل اقتصاددانان طی نامه‌ای خواستار بازگشت سازمان برنامه شده‌اند، امری که قبلاً مورد خواست ما هم بوده است. تا زمانی که سازمان برنامه ظرفیتها را برای مشاوران و پیمانکاران کنترل می‌کرد تا حدودی نظم برقرار بود اما بعد از انحلال آن مشکلات آغاز شد. بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

حتی با وجود شرایط عمومی پیمان سابق، ادامه مسیر ممکن بود اما مدیریت ناصحیح دولتی باعث تجدید شرایط دشوار شد. در این دوره فترت باید به رفع مشکلات قبلی پرداخت، هر چند اما تا زمانی که متولی مناسبی نباشد به نتیجه نمی‌رسیم. مشکل اصلی پیمانکاران عدم دریافت اعتبارات مالی و مطالبات به صورت عملی است که متأسفانه به جای راه‌حلهای عملی به دنبال راه‌حلهای آتی مانند انتشار اوراق مشارکت هستیم یعنی: فرستادن پول نقد به دنبال پول نسیه، که راه به جایی نمی‌برد.

مهندس فخر صمدی:

بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

مهندس احمدی رئیس هیات مدیره شرکتهای پیمانکار تاسیسات و تجهیزات سخنران بعدی بود که ضمن قدردانی از ریاست شورای هماهنگی و تشکر ویژه از مهندس ملکینانی فرد به خاطر این گردهمایی، عنوان کرد:

۲- تصویب قوانین مرتبط از سوی مجلس شورای اسلامی: بعضاً مشاهده می‌گردد در برخی موارد قوانین مرتبط نیاز به بازنگری و رفع ابهام دارد. در صورتیکه طبق درخواست انجمن‌ها و در نهایت شورا اگر همزمان به بررسی قوانین در کمیسیون مربوطه نمایند و در این بررسی‌ها نماینده انجمن‌ها نیز حسب مورد حضور داشته باشند قوانین مصوب اجرایی‌تر و با اشکالات کمتری تصویب خواهد شد لذا حضور کارشناسان صنف را در کمیسیون مجلس مجدد درخواست می‌کنیم. همچنین در مورد لایحه مربوط به اصلاح قوانین مالیاتی این درخواست مجدداً

تکرار می‌شود.

۳- با توجه به اینکه خصوصی‌سازی به خصوصی‌بازی و اختصاصی‌سازی و یا خصولتی و یا به هر اسم دیگری که تبدیل شده است، دیگر به آن امید نمی‌بندیم ولی تقاضا داریم حداقل تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی صنوف مربوطه را به همان صنف واگذار نمایند تا در پوشش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی و صنفی، حرفه‌ای کشور به سرانجام برسد و از طریق سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) مصوب گردد تا قابلیت اجرایی داشته باشد. باید از تفرق این امر و اینکه هر سازمان و وزارتخانه‌ای مستقلاً متولی این امر باشد جداً خودداری شود زیرا این تفرق قبلاً بوده و نتیجه‌ای در بر نداشته تا اینکه سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) این موضوع را با وحدت رویه جمع‌بندی کرده و با وجود همه کمی و کاستی‌ها، آن را نهایی نموده است حالا مجدداً داریم آزموده را آزمایش می‌نماییم

۴- حال که طبق قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها به طریقی رتبه بندی شرکت‌ها به اتاق بازرگانی نیز محول شده که اصولاً سوابقی در این مورد ندارد لازم است انجمن‌های صنفی آمادگی خود را

از آنجائی که بالندگی رشد و توسعه هر جامعه منوط به داشتن توان علمی، تولید ملی و بهره‌وری از امکانات بهداشتی و رفاه اجتماعی مناسب تعریف می‌گردد و آنهم امکان پذیر نمی‌گردد مگر با سازندگی و اجرای طرحهای عمرانی، ملی، زیربنایی، و با اختصاص منابع مالی به عنوان بودجه عمرانی یا بسترسازی جهت سرمایه‌گذاری از سوی سایر کشورهای جهان. در صورتیکه تخصیص بودجه‌های عمرانی به مقدار قابل ملاحظه‌ای بیش از بودجه جاری باشد و دقیقاً اجرا شود تراز مثبت آن هر چه بیشتر باشد رشد و شکوفایی

و بالندگی را نشان داده و ضمن جلوگیری از بیکاری رشد و شکوفایی ملی را نیز فراهم می‌نماید. در صورت عکس آن نیز اگر بودجه جاری از بودجه عمرانی سبقت گیرد و یا بودجه عمرانی اختصاص یافته تحقق نیابد معضلات اجتماعی، و بیکاری را سبب گردیده موجب وضعیت کنونی می‌شود.

این امر برای سازندگان، پیمانکاران و مشاوران بطور کلی برای صنعت احداث وضعیت دشوار و بحرانی را فراهم نموده است که خروج از آن همت و اراده ملی مشترک مسئولین اجرایی، قوه مقننه و تشکلهای صنفی را می‌طلبد. در غیر اینصورت بصورت لکه ننگی بر تارک این برهه از زمان برای نسلهای آینده باقی خواهد بود که در دورانی که بیشترین درآمد ملی را از سرمایه فروشی (نفت و سایر مشتقات آن) نصیب کشور شده چگونه امور را مدیریت کرده‌ایم. هر چند که تشکلهای صنفی در بوجود آمدن این بحران سهمی نداشته‌اند، شرح مختصری از معضلات را به شرح زیر اعلام می‌دارم:

۱- عدم پابندی به قوانین: مثلاً مجلس شورای اسلامی در قانون رفع موانع تولید در ماده ۱۱ بند «ج» آن به صراحت عنوان کرده بیمه پیمانکاران شاغل در طرحهای عمرانی و غیرعمرانی با و یا بدون مصالح فقط بر اساس لیست ارائه شده پیمانکاران می‌باشد.

از طریق شورای هماهنگی به اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی اعلام نمایند تا اتاق نیز با همکاری شورای هماهنگی اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تصویب سازمان برنامه به عنوان متولی امور طرحهای عمرانی و ملی کشور این مهم را به سرانجام برسانند.

۵- بررسی طرحهای اجرایی کشور قبلاً از طریق سازمان برنامه بررسی و بودجه‌بندی گردیده پس از طراحی طی مراحل به اجرا در می‌آید در نهایت از آسیب‌های کمتری برخوردار می‌گردید حال که بودجه‌های آن استانی شده و سرجمع به استان‌های مربوطه واریز می‌شود عملاً صرف هزینه‌های جاری می‌شود طرحها به وضعی در می‌آید که امروزه شاهدش هستیم که وضع مالی و مطالبات پیمانکاران سازندگان و مشاوران

چگونه است. لذا لزوم یک سیستم مدیریتی و برنامه‌ریزی مانند سازمان برنامه و بودجه با شعار زیبایش «اوصیکم به تقوالله و نظم امرکم» در کشور احساس جدی می‌شود.

۶- وجه تمایز ایران با سایر کشورهای منطقه مانند یک کشور پیشرفته داشتن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بود. با از کار انداختن اهداف اولیه آن و تبدیل آن به معاونت فعلی می‌تواند سبب بسیاری از نابسامانی‌های فعلی باشد.

۷- با توجه به شرایط روز و روند افزایش قیمت‌های روزانه، ساعتی، حتی دقیقه‌ای که ناشی از تحریم‌های بین‌المللی و سایر عوامل دخیل در تغییر قیمت‌ها هستند جا دارد بررسی واقعی‌تر بنحوی انجام گیرد تا پروژه‌ها قابلیت اجرایی داشته باشند.

مهندس سعادت‌مند رئیس کانون

سراسری در ادامه عنوان کرد: این جلسه

قبلاً به صورت مرتب با هدف بررسی مسائل و مشکلات صنعت احداث برگزار می‌شد تا اعضا با استفاده از خرد جمعی به راهکارهای مناسبی برسند. امروز نیز با توجه به شرایط دشوار موجود از سرگیری این جلسات ضروری دیده شد.

هنری فورد معتقد است با هم بودن آغاز، با هم ماندن پیشرفت و با هم کار کردن موفقیت است. برای ورود به بحث مشکلات، باید از زاویه دیگری نگاه کرد. اصل موضوع عدم توجه دولتها به تعهدات خود در قبال جامعه و نادیده

گرفتن حقوق مردم از جمله حقوق اجتماعی و صنفی عمده‌ترین مشکل ما است. علاوه بر این گروه اجتماعی ما به عنوان صنعت احداث کشور، هیچ وقت در اولویت دولتها نبوده است. که باید دید چرا؟ همه افرادی که در بخش دولتی و خصوصی شاعل

هستند همه از یک جامعه هستند و باید اشکال اساسی را در جامعه یافت. باید موضوع آگاهی جامع از حقوق شهروندی و مطالبه درست این حقوق که تا کنون مورد غفلت قرار گرفته، در جامعه نهادینه شود. در این مورد باید به نقش نیروهای پیشرو توجه شود. چون این نیروها قادر به ایجاد تغییراتی مناسب با فعالیت خود است. ما نیز گروههای اجتماعی هستیم که با ایفای درست نقش خود می‌توانیم تفکر مطالبه درست حقوق را به دست آوریم. مسئولیت ما نیز بیشتر است و در حوزه صنفی ما پیگیری موضوعات و

ادامه تلاشها و حفظ تعادل و گفتگو و تمرین دموکراسی ضروری به نظر می‌رسد که با این امر دولتها قادر به نادیده گرفتن ما نیستند. پیامبر اکرم می‌فرماید: هر گونه باشید بر شما حکومت می‌شود. در واقع هر ملتی لایق همان حکومتی است که دارد.

مهندس آزاد:

در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار عاشق

حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد

تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود

هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز

تکامل کار وجود دارد که تعامل آن با اقتصار جامعه

افزون شدن عشق را منجر می‌شود

مهندس آزاد دبیر انجمن شرکتهای راهسازی ایران نیز

گفت: در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار همانند هنرمندان عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل تدریجی کار وجود دارد که تعامل آن با اقتصار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود. اما امروزه برخی از مدیران، قدرشناس کار ارزشمند پیمانکاران نیستند حتی دولتمردان درصد تشکیل شرکتهای شبه دولتی متمرکز هستند و معتقدند پیمانکاران بخش خصوصی برای حفظ حیات خود باید از جیب خود هزینه کنند که عدم تخصیص بودجه عمرانی از نشانه‌های همین تفکر است.

در پایان باید بگویم:

بر ما گذشت نیک و بد، اما تو روزگار

فکری به حال خود کن، این روزگار نیست

مهندس ترابی :

شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کمتر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذاریها در نظر بگیرد

مهندس ترابی رئیس هیات مدیره انجمن نفت و گاز کشور در ادامه نشست عنوان کرد:

برخی افراد، پیمانکاران را محکوم می‌کنند که شما که قادر به حل مسائل خود نیستید چگونه خواستار مشارکت در پروژه‌های بزرگ هستید؟ به نظر من ما نیز به نحوی در اوضاع فعلی دخیل هستیم. و باید سعی کنیم از طریق تشکلهای کارهای موازی انجمنها را کاهش داده و با تجمیع نیروها کارایی خود را بالا ببریم. بخش خصوصی باید قادر باشد با توجه به هر شرایطی راهکارهایی برای ادامه حیات خود بیابد. مثلا شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کم‌تر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذاریها در نظر بگیرد و خود را برای چنین شرایطی آماده کند. لازم است فعالان بخش خصوصی برنامه‌ای برای سال ۱۳۹۲ جهت تحول در ساختار شورای هماهنگی و ساختار انجمن‌ها جهت حذف موازی کاری‌ها داشته باشند تا این سازمان توانمندی لازم را جهت تعامل با دولت کسب کنند.

دکتر عباس آخوندی که مهمان ویژه این

گردهمایی بود نیز عنوان کرد: با توجه به

مطالب مطرح شده ذکر دو نکته ضروری است. نکته اول این که اساسا تغییر ماهیت دولت در ایران باید مورد توجه قرار گیرد. ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه

دکتر عباس آخوندی:

ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است.

ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است. در حال حاضر توزیع نفت ۲/۵ میلیون بشکه در روز و حداکثر فروش نفت یک میلیون بشکه در روز است که روند نزولی نیز دارد. از طرفی جامعه ایران جامعه جوان سابق نیست و رو به پیری می‌رود و هزینه‌های اجتماعی دولت به شدت رو به افزونی است. در سال ۱۳۸۵ میزان تخصیص واقعی بودجه عمرانی حدود ۳۸ میلیارد دلار بود که رقمی تکرارناپذیر است و امسال با دلار ۲ هزار و ۵۰۰ ریالی حدود ۳۰ میلیارد دلار است.

با توجه به اوضاع فعلی، ایجاد اتاق فکر برای شورای هماهنگی نویدبخش است و می‌تواند تحولات بنیادی را رصد کند. در واقعیت امر، دیگر رابطه صنعت احداث با دولت رابطه یک صنعت با توزیع کننده نیست و دولت ماهیتی جدید یافته است. اکثر دولتهای جهان دولت توزیع کننده نیستند و به نوعی دولت تنظیم کننده نظم عمومی هستند. اما آیا با روند فعلی، دولت ما نیز به دولتی تنظیم کننده تبدیل خواهد شد؟ به شکل طبیعی این امر محال به نظر می‌رسد و تحقق آن در گرو وجود جامعه‌ای است که در آن شهروندان پرسش روشنی داشته باشند و مشخص کنند ما به عنوان

دکتر عباس آخوندی:

مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

کرد. مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

به دولت کم می‌کند، تا در چنین بحرانهایی قادر به اداره خود باشد. به نظر من باید مهندسان بپذیرند شهروند هستند و حقوق برابری در همه قراردادها دارند. نباید مسئله مهندسی را در درون جامعه مهندسی حل کرد بلکه باید در درون اجتماع حل کرد و سهم خود را برای توسعه جامعه ایفا

یک شهروند چه کاره‌ایم و توسعه آینده ایران چگونه شکل می‌گیرد. پرسشی که مدت‌ها مغفول مانده است. اساساً رابطه کارآفرینی (دولت) و کارگزاری (صنعت احداث) رابطه معیوبی است و باید چرخه آن شکسته شود. تبدیل کارگزاری به کارآفرینی میزان وابستگی نهاد مهندسی را

سال ۱۳۹۱ بند ۱۰۱ شروع پروژهای عمرانی با بودجه دولت را قدغن کرد و سرمایه‌گذاری توسط بخشهای غیر دولتی را مطرح کرد که در سال ۱۳۹۲ هم با تعریف ابزارهایی پی‌گیری می‌شود. به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه‌ریزی جای خود را مشخص کند. شورای هماهنگی امروزه دارد جای خود را می‌یابد و اعضای آن سخن از برنامه‌ریزی و حق اجتماعی می‌زنند که طی سالهای قبل حرفی از آن نبوده است. این امر قدم مثبتی است چرا که به قول کنفسیوس آینده از آن کسانی است که به استقبال آن می‌روند.

دکتر مصطفوی دبیر نهاد تعامل و مدیر کل نظام فنی و اجرایی کشور با بیان اینکه محوریت روی اوضاع نابسامان صنعت احداث است افزود: معاونت برنامه‌ریزی با هر نام و عملکردی که داشت نیز آماج حملاتی بود. با این وجود در هر پدیده نامبارک فرصتهای خوبی هم وجود دارد چنانچه مهندس تائب فرمودند این شرایط فرصتی برای تدبیر آینده است. امروزه، در حال گذار بودن دولت و بحث بودجه مطرح است و شاید در سال ۱۳۹۲ اوضاع نامناسب‌تری به وجود آید. امسال ۸ هزار میلیارد تومان صرف پروژه‌های عمرانی شد اما سال بعد شاید این مبلغ کمتر شود. در بودجه

دکتر مصطفوی :

به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه‌ریزی جای خود را مشخص کند.

مهندس محمد عطار دیان :

به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است.

مهندس محمد عطار دیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی عنوان کرد: بحثهای مطرح شده امروز به گذشته و آینده ما مربوط بود. به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است. اما باید دید مسئله بدهی‌ها که به گذشته مربوط است چه خواهد شد. ما باید پیشنهاد حل مسائل مربوط به گذشته را پیگیری کنیم و کنار آن به فکر آینده باشیم. سالیان سال دوستان ما معتقد بودند راه حل مسائل آینده، بریدن بند ناف بخش خصوصی از دولت است که برای عملیاتی شدن آن باید راهکار مناسبی اندیشید. بی‌شک دولت توزیع‌کننده تغییر ماهیت می‌دهد و بخش خصوصی نیز باید خود را با این تغییرات تطبیق دهد.

مهندس صالحی رئیس انجمن برق ایران درباره اینکه چرا حرکت اجتماعی در بخش صنعت احداث شکل نمی‌گیرد توضیحاتی عنوان کرد و گفت: تمام فعالیتهای اقتصادی ما با دولت گره خورده و اقدام

عملی باید با توجه به این شرایط صورت گیرد. بخش خصوصی می‌تواند رویکرد جدید دولت را به عنوان فرصت مناسبی ببیند و با همصدایی لازم در بالا بردن وزن خود بکوشد. علاوه بر این بهتر است در آستانه انتخابات جدید، تشکلات نیز مطالبات خود را به رئیس جمهور آینده اعلام کنند.

در ادامه مهندس سیفی از اعضای هیات مدیره کانون سراسری گفت: باید از دو زاویه تشکلهای - بخش خصوصی و دولت - بخش خصوصی به مسائل نگاه کرد. افرادی برای بخش خصوصی تصمیم گرفته‌اند که بخش خصوصی را به طور کامل درک نکرده‌اند و برای جبران این نقیصه باید بخش خصوصی حوزه اجتماعی لازم را برای مشارکت در تصمیم‌گیری به دست آورد. بخش خصوصی باید توانایی ورود در حوزه‌های اجتماعی و سیاسی را برای به نتیجه رساندن خواسته‌های خود به دست آورد و خود را برای روزی که بودجه دولت قطع می‌شود آماده کند. تا زمانی که نقش بخش خصوصی فقط نقشی مشاوره‌ای است و دولت مجبور به انجام تصمیمات بخش خصوصی نیست بهبودی در اوضاع به وجود نخواهد آمد. لازم است شورای هماهنگی نیز در سال جدید قطع‌نامه، استراتژی، رسانه و چشم‌انداز داشته باشد تا به نتیجه لازم برسد.

دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی مطرح کرد:

ارزیکه از عوامل تعیین کننده قیمت‌ها در صنعت ساختمان

توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است

با توجه به اشراف مهندسان پیمانکار به مسائل و مشکلات پروژه‌های عمرانی می‌توان از نظرات و پیشنهادهای آنان به عنوان گزاره‌های راهبردی برای شیوه‌های فعالیت آینده این بخش استفاده کرد تا نقطه عزیمتی برای بخش‌های کارفرمایی باشد و آنها بر اساس این دیدگاهها به تصحیح برخی از امور بپردازند. به همین منظور دکتر غلامرضا علی‌زاده، سردبیر ماهنامه پیام آبادگران در گفتگویی صمیمانه پای صحبت مهندس محمد عطار دیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی نشستند تا از منظر ایشان به بررسی شرایط کنونی پروژه‌های عمرانی و ساختمانی و فرصتهای پیش روی این بخش بپردازند. کمیسیون انتشارات انجمن ضمن قدردانی از زحمات و حمایت‌های بی‌دریغ مهندس عطار دیان، مشروح این گفتگو را برای اطلاع خوانندگان محترم ماهنامه درج می‌نماید.

داشته باشد چه انفرادی و چه گروهی، نمی‌تواند همه امور را به تنهایی در جامعه پیش ببرد و به همین دلیل تشکلهای وجود می‌آیند تا با هم‌افزایی تفکرات و اتحاد و اتفاق خود، به عنوان یک عامل تعیین‌کننده در پیشبرد صنایع و خدماتی که انجام می‌دهند موفق باشند.

سوم اینکه قوانین و مقرراتی که برای نحوه کار و مدیریت این شرکتها تدوین می‌شود توسط دیگران به خصوص مقامات دولتی تصمیم‌گیری و ابلاغ می‌شود که به بسیاری از مسائل شرکتها اشراف ندارند. در چنین شرایطی این شرکتها در اجرای امور با توجه به قوانین ناقصی که بر آنها اعمال می‌شود دچار مشکلات عدیده می‌گردند. علاوه بر این در داخل کشور ما که عمدتاً دولت کارفرمای بزرگ صنعت ساختمان است و پیمانها بین پیمانکاران و دولت بسته می‌شود دولتمردان پایبندی لازم را به اجرای پیمانها ندارند. از جمله این که صورتحساب کارکرد شرکتها به موقع پرداخت نمی‌شود و شرکتها برای تأمین مالی هم دچار مشکل می‌شوند.

در عین حال به دلیل تسلط دولت، بخش خصوصی در کشور ما همچنان کوچک مانده است. حتی شرکتهای بزرگ ما (به دلیل این که امکان رشد نداشته‌اند) در حد شرکت‌های بین‌المللی نیستند. در مقابل دولت نه به طور احترام‌آمیز بلکه با شدت عمل خواهان

دکتر علی‌زاده: جناب آقای مهندس عطار دیان ضمن تشکر مجدد از فرصتی که در اختیار کارگزاران ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید، اگر اجازه می‌فرمایید وارد سوالات این نشست شویم

مهندس عطار دیان: من هم از تلاشهای دست‌اندرکاران ماهنامه تشکر می‌کنم و آماده پاسخ‌گویی به سوالهای شما هستم.

دکتر علی‌زاده: به نظر شما پیمانکاران شرکتهای ساختمانی با چه مشکلاتی در سطح خرد (سازمانی)، میانه (ملی) و کلان (بین‌المللی) روبرو هستند؟ و در شرایط کنونی با چه تهدیدها و فرصتهایی برای ادامه فعالیت مواجه هستند؟

مهندس عطار دیان: درباره مشکلات خرد و سازمانی باید گفت که هنوز پیمانکاران به شیوه‌های سنتی و تک‌محوری مدیریت می‌کنند و همان کسی که سرمایه‌گذاری کرده، مدیر دستگاه یا اداره کننده کارهاست. این امر علاوه بر این که توان شرکت را به تصمیمات یک نفر محدود می‌کند، باعث محدود شدن فعالیت و گسترش شرکت نیز می‌شود. بی‌شک اگر شرکتی گسترش نیابد و مدیریت خود را نوسازی نکند از رقیبان خود عقب می‌ماند و مثل آبی که در تالاب ساکنی مانده در جا می‌زند کم کم به سمت پوسیدگی و انهدام می‌رود.

دومین مسئله این است که هر شرکتی با هر نوع مدیریتی که

قیمت مناسب واگذار شود. متأسفانه قوانین خوب زیادی وجود دارد که نوشته می‌شود ولی اجرا نمی‌شود. قانون باید به نفع کار باشد نه کارفرما و یا کارگر.

علی‌زاده: به تعبیری گزاره «اجباری» تبدیل به گزاره «اختیاری» شده است در صورتی که در قانون کار، کارفرما مکلف است و کارگر محق محسوب می‌شود. در حالی که قانون باید مرضی‌الطرفین نوشته شود. LC ریالی یا اعتبار اسنادی، نیز ظاهراً همین تغییر کلمه «موظف‌اند» به «می‌توانند» توسط کارفرما اتفاق افتاد و کار چند ساله گروه تخصصی و فکری را ناکارآمد کرد

مهندس عطاردیان: این امر از سال ۷۶ هر سال در بودجه قید شد اما اجرایی نشد تا در سال ۸۵ تبدیل به قانون شد و اجرای آن موکول به تدوین آیین‌نامه گردید. آیین‌نامه در همان سال ۸۵ به تصویب رسید ولی هنوز انجام نشده است. این اقدام با تلاش زیاد، بعد از سالها مسئله پرداخت به پیمانکاران طرف دولتی با LC ریالی تصویب شد. به عبارتی قرار بود پیمانکار نزد بانک حساب بانکی باز کند و کارفرما به نفع وی افتتاح اعتبار کند تا در مقابل صورت‌وضعیت‌های تأیید شده مبلغ لازم توسط بانک به وی پرداخت شود؛ اما این قانون اجرایی نشده است.

دکتر علی‌زاده: در پی تلاش جنابعالی و همکارانتان بخشنامه‌ای توسط سازمان مالیاتی در مورد مالیات بر ارزش افزوده صادر شده است. آیا این بخشنامه نظر شما را تأمین می‌کند.

مهندس عطاردیان: این مسئله بسیار ساده و واضح است. برای مثال من و شما با هم روابط و مناسبات مالی داریم. بنده از جنابعالی A تومان طلب دارم. شما از من A+B طلب دارید. می‌گویند طلبت را از A بگیر و B را بده اما شما می‌گویید نه! این حساب جداست. با چنین جوابی مسئله پیچیده می‌شود. سود شرکتها حدود ۱۰-۱۱ درصد است اما مالیاتی که باید بابت سود بدهند ۲۵ درصد سود آنهاست. ولی آنها ماهیانه از هر صورت وضعیت ۵ درصد کم می‌کنند که با این وضع شرکتها همیشه از سازمان مالیاتی طلب دارند. فرض کنید کارفرما یک درصد نسبت به کل از مالیات بر ارزش افزوده را بدهکار باشد، سودی که شرکتها کرده‌اند در حقیقت کارفرما ۵ درصد آن را از شرکتها گرفته؛ در حالی که ۳ درصد باید بگیرد. طبق قانون پیمانکار باید درخواست کند که مازاد آن داده شود ولی در نهایت مالیات بر ارزش افزوده را هم اگر A-C در نظر بگیریم؛ می‌توانیم از A+B مقدار A-C را برداشته باقی را به پیمانکار پرداخت نماییم..

دکتر علی‌زاده: در زمینه مالیات بر ارزش افزوده صورت وضعیت‌های سازمان دارایی به جای این که فاکتور و یا حتی پیش فاکتور تلقی کند آنها را حساب قطعی شده تلقی می‌کند در صورتی که صورت وضعیتها بعدها توسط ذیحسابی بخش کارفرمایی تعدیل می‌شود. بنابراین حساب موقت است و نباید بر اساس آن و از زمان ارسال صورت وضعیت مبلغ آن حساب

اجرای تعهدات پیمانکاران است. به همین دلیل این شرکتها به طور قابل قبول و گسترده نتوانسته‌اند به سطح بین‌المللی ارتقاء یابند و اغلب مجبور هستند در داخل کار کنند در حالی که اغلب در رقابت با شرکت‌های دولتی برنده نمی‌شوند؛ البته استثنایایی هم وجود داشته که به نبوغ مدیران برخی از شرکت‌های پیمانکاری مربوط بوده است.

دکتر علی‌زاده: غیر از مواردی که عنوان کردید ضعفها و قدرتهایی در درون شرکتها وجود دارد. با توجه به این که سالانه حدود ۸۰۰ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی داریم که می‌توانند نقاط قوتی برای شرکتها باشند، شما درباره قوت‌های درون سازمانی و فرصتهایی که بیرون از شرکت می‌تواند فراوری شرکتها قرار گیرد چه نظری دارید؟

مهندس عطاردیان: صنعت ساختمان از لحاظ ایجاد اشتغال یکی از موتورهای محرکه رشد اشتغال و ایجاد ثروت برای کشور است و در این زمینه از صنعتی مانند اتومبیل‌سازی پیشروتر است و فرصتهای زیادی در اختیار اقتصاد کشور قرار می‌دهد. در سال حدود ۱/۵ تا ۲ میلیون مسکن نیاز داریم که تقاضای موثر را نشان می‌دهد و همین مقدار تقاضا فرصت بسیار خوبی برای رفع نیاز مردم و فعالیت شرکتها است و اشتغال و تولید ثروت ایجاد می‌کند. کشور ما هنوز در نیمه راه توسعه قرار دارد، اگرچه بسیاری از زیرساختها توسط مهندسان ساخته شده است ولی هنوز سازه‌های زیادی باقی مانده است.

دکتر علی‌زاده: در ذیل مطالب شما باید اشاره کنم که با فعال شدن بخش ساختمانی به ازای هر ۷۰ متر ساخت و ساز در کشور ۲/۵ شغل مستمر پیوسته و ۰/۳ شغل مستمر وابسته ایجاد می‌شود. از نظر قدر نسبی، توان و ظرفیتهای ایجاد اشتغال در این بخش ارزانتر و بیشتر از سایر بخشها است. در ضمن شرکت‌های دوزیست در مناقصات شرکت می‌کنند و قیمت‌های مینوس و زیر قیمت داده و کل فرایند مناقصه را مختل می‌کنند. این شرکتها اغلب وابسته به دولت هستند و با خارج کردن بخش خصوصی از گردونه رقابت و با افزودن الحاقیه‌های بعدی به قرارداد، قیمت پروژه‌ها را افزایش داده و به نوعی منافع ملی را نادیده می‌گیرند، به نظر شما برای حل این مسئله چه رهنمودهایی وجود دارد؟

مهندس عطاردیان: این قانون جزو قوانینی است که تا اندازه‌ای با مشورت انجمنها منعقد شده است. قوانین بسیاری وجود دارد که خود به خود کارا هستند ولی اشکال قضیه این است که اجرای همه مسائل را در آنجا با جملات «مکلفند» مورد تأکید قرار نگرفته بلکه با کلمه «می‌تواند» شروع شده است. این وضع باعث شده است که در حقیقت مقاماتی که کارها را واگذار می‌کنند، برای زیر سؤال نرفتن با حداقل قیمت‌های پیشنهاد شده کار را واگذار نمایند. در حالی که سالهاست قانون و بخشنامه «حداقل قیمت مناسب» صادر شده ولی در عمل کارفرمایان تشخیص می‌دهند که همان کمترین قیمت پیشنهادی برای انجام کار مناسب است. هیچ وقت در هیچ قانونی نوشته نشده است که به حداقل قیمت کار واگذار شود و همه جا ذکر شده به پایین‌ترین

شود و یا، از آن جریمه دیرکرد اخذ گردد. از آنجایی که سازمان مالیاتی حساب موقت را حساب قطعی تلقی می‌کند این مشکل برای پیمانکاران ایجاد شده است. ضمن این که طلب پیمانکاران وقتی به موقع پرداخت نشود، در زمان پرداخت قدرت خرید آن در حد تورم واقعا موجود کم می‌شود. مشکل دیگر مربوط به رتبه‌بندی است که ظاهراً به برخی از پارامترهای مهم در این امر بی‌توجهی می‌شود. **شما در باره موارد فوق چه نظری دارید و معتقدید چه معیارهایی را باید بیشتر در نظر گرفت؟**

مهندس عطاردیان: شیوه رتبه‌بندی در کشور ما اشتباه است. مثلاً اگر امروز چند شرکت قدیمی و توانمند شرکتی را با هم تشکیل دهند، این شرکت جدید پایین‌ترین رتبه را کسب می‌کند و حداکثر میزان یک میلیارد تومان کار به آنها ارجاع داده می‌شود. در صورتی که در حال حاضر هر کدام از این شرکتها ۱۰-۲۰ میلیارد تومان صورت‌وضعیت در ماه دارند. از طرفی شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا به مدیران برجسته شرکتها که علم مدیریت دارند اعطا می‌شود، مدیرانی که می‌توانند نیروی انسانی و امکانات را گردآورده، هماهنگ کنند. در واقع توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است. یکی از شیوه‌های موفق مدیریت پخش کردن کار و برون‌سپاری آن

شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا

و ایجاد انگیزه از پایین‌ترین سطح سازمان تا بالاترین سطح سازمان است تا مجبور به کنترل نیروی انسانی نباشیم. شرکت نباید کار خود را براساس ماشین‌آلات بگذارد. البته در رتبه‌بندی معیار ماشین‌آلات حذف شده اما سرمایه و استمرار فعالیت پیمانکاری هنوز مدنظر قرار می‌گیرد و به «تجربه» اهمیتی داده نمی‌شود. علاوه بر این خود تشکلهای باید اعضای خود را رتبه‌بندی کنند و لازم به دخالت دولت نیست. کارفرماها نیز باید با توجه به رتبه‌بندی تشکلهای، شرکتها را برای کار دعوت کنند. نیازی به تشکیلات عریض و طویل دولتی برای رتبه‌بندی نیست. البته دولت معتقد است در انجمنها رابطه‌ای عمل می‌شود در حالی که در محیط حرفه‌ای انجمن به دلیل فضای رقابتی شرکتها نظرات زیاد است و خود به خود ضابطه‌مندی و خوداصلاحی وجود دارد.

دکتر علی‌زاده: تحولات اخیر در مورد نرخ ارز چه تأثیری روی فعالیت‌های پیمانکاری داشته و اصولاً چه مکانیزمی برای این مسئله قابل پیشنهاد است؟

مهندس عطاردیان: در اقتصاد هر اتفاقی که می‌افتد روی قیمت‌های اجرای کار و مصالح و لوازم اثر می‌گذارد ولی در کشور ما که تورم و رکود تورمی دائمی وجود دارد این مسئله باعث افزایش

ناگهانی قیمت‌ها به خصوص در مورد ارز می‌شود که با آن بسیاری از خدمات و لوازم و مصالح کارهای صنعت ساختمان فراهم می‌شود. صنعت ساختمان که فقط آجر و گل نیست و برخی مصالح و ماشین‌آلات از خارج وارد می‌شوند. در هر حال ارز یکی از عوامل مهم تعیین‌کننده قیمت‌هاست. مخصوصاً این که واردات یکی از مؤلفه‌های اصلی اقتصاد ایران شده است. البته خیلی از محصولات ایرانی محصولات خارجی قابل رقابت است؛ اما برخی از آنها تکافوی مصرف داخلی را نمی‌دهد. به هر حال، بالا رفتن هزینه اجرای کار و قیمت مصالح به طولانی شدن زمان پروژه‌ها می‌انجامد.

نیم نگاهه برآیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۱)

آیین نوروزی در تهران قدیم

اغنيا و نگرانی فقرا می شد و در این میان اوضاع کسبه بازار از همه بهتر بود و فصل رونق بازار فرا رسیده بود. اولین کار، که زمان و دقت بیشتری لازم داشت تهیه رخت و لباس نو بود. البسه کودکان معمولاً از رنگهای شاد و زنده تهیه می شد که معمولاً توسط خانمهای خانه دوخته می شد و کفش و کلاه تنها مواردی بودند که از بازار خریداری می شدند. خانم و آقا هم (در خانواده های متوسط) معمولاً به نو کردن چند تکه اصلی لباس خود که شامل چادر مشکی و چادر نماز، کفش و عبا بود می پرداختند و در صورت امکان البسه دیگر را شسته و رفو می کردند، یقه ها را آهار می زدند و خلاصه برای سال نو، نو نوار می شدند.

خانه تکانی

هر چند که تهیه لباس نو در بعضی از خانواده های بی بضاعت انجام نمی شد ولی رسم خانه تکانی، فقیر و غنی نمی شناخت و برای انجام شدن آن، تمام وسایل خانه باید بیرون ریخته شده و تمام خانه شسته، جارو و گردگیری می شد و بعد تمام اسباب پس از تمیز شدن به داخل برده شده و چیده می شد. در همین خانه تکانی ها، دو کار مهم انجام می گرفت، یکی دل کندن از لوازم و اسباب کهنه و شکسته بود که پس از یک یا چند سال کار کردن و تعمیر شدن، دیگر نفسهای آخر را کشیده و تنها

عید نوروز در گذشته ای نه چندان دور، تنها به ۱۴ روز آغاز فروردین محدود نمی شد و به پیشواز رفتن آن شامل جزئیات و ریزه کاری هایی بود که این عید را از اعیاد دیگر متمایز می کرد و رسیدن آن برای همه از پیر و جوان، شادی آور بود.

در آن زمان تقریباً تمام کارهای مربوط به عید، توسط اعضای خانواده انجام می شد که در بیشتر مواقع، همه در یک خانه زندگی می کردند و دست به دست هم داده به خیاطی و خانه تکانی، خرید و پخت و پز می پرداختند، باغچه را صفا داده و گلکاری می کردند و خلاصه با آغاز سال نو، همه با احساس رضایت از نتیجه کوشش های خود، پذیرای مهمانان شده و خود به دیدار فامیل می رفتند و روزهای خوشی را در کنار یکدیگر می گذراندند. عید نوروز برای کودکان از حال و هوایی استثنایی برخوردار بود و اکثر آنان تنها در همین زمان صاحب یک دست لباس نو می شدند و شاید یکی دو اسکناس تا نخورده عیدی می گرفتند و برای آن هزار تا نقشه می کشیدند. زیرا در این روزها هیچ کس از خرج کردن پول کم نمی گذاشت و ضرب المثل "چو فردا شود فکر فردا کنیم" در این مواقع خیلی صدق می کرد.

پیشواز نوروز

رخت نو: از آغاز ماه اسفند کم کم اندیشه عید نوروز موجب شادی

به درد دور انداختن می خورد و همچنین تغییر و تحول شکل چیدن اثاث منزل که با بیرون ریختن و دوباره چیدن، شکل تازه ای به خانه داده و موجب تنوع می شود.

خانه تکانی در آن روزها وقت بسیاری می گرفت زیرا از تکاندن فرش و گلیم و قالی شروع می شد و با صیقل دادن لوازم فلزی، شستن پارچه ای ها (ملافه و پرده، روتشکی و پشتیها و...)، شستن در و پنجره ها و ظرف و ظروف و دوده گیری از اتاقها به پایان می رسید و بعد همه چیز باید دوباره چیده می شد تا سال بعد که روز از نو، روزی از نو.

سبزه سبز کردن

سبزه عید از بیست روز تا ده روز مانده به عید باید سبز می شد. به این ترتیب که خانم خانه به تعداد جمعیت خانواده مشمت مشمت گندم یا عدس یا هر دانه سبزه کردنی دیگر را برداشته و در ظرفی سفالی می ریخت، این کار باید طوری با دقت انجام می شد که از دستشان دانه ای به زمین نیافتد و در ضمن با هر مشمت دانه باید برای سلامتی، خوشی، سعادت و گشایش بخت و مال آن شخص دعا می کردند، سپس روی دانه ها را با آب نیم گرم پوشانده و در جایی نه گرم و نه سرد قرار می دادند و هر روز آب تازه بر ریش می ریختند تا جوانه بزنند.

این دانه های جوانه زده را در دستمال مرطوبی نگه می داشتند تا برگ های آن نیش بزند و بالا بیاید، سپس سبزه را در یک سینی یا بشقاب زیبا قرار داده، و هر روز آب می دادند تا سبز شده و برای هفت سین آماده شود، سپس

آنها را رویانی قرمز و گل های پارچه ای تزیین کرده و سر سفره می گذاشتند.

خانم های باسلیقه با تخم تره تیزک (شاهی) سبزه سبز می کردند، و با دانه های شاهی که پس از خیس شدن لعاب پیدا می کند، روی پارچه ای جملاتی چون "سال نو مبارک" یا "یا مقلب الالقولوب و الابصار" را می نوشتند و سبزه خود را به این شکل سبز می کردند.

خوردنیهای شب عید

سبزی پلو: یک شب مانده به تحویل سال، زمان خوردن سبزی پلو با کوکوی سبزی، سیر تازه و ماهی فرا می رسید. عقیده به پلوی سبزی دار این بود که می گفتند خوردن آن دل را زنده، احشا را تازه، بدن را رطوبت مفید می بخشید و روح تازه به تن

می دمید. با توجه به اینکه در تهران سبزی تازه هنوز نرسیده بود و وسایل تندرو برای رساندن ماهی تازه به تهران موجود نبود، بیشتر تهرانیها از سبزی خشک و ماهی دودی استفاده می کردند. سبزی تازه در گلخانه ها عمل می آمد و به قیمت گزافی فروخته می شد و تازه به دوران رسیده ها برای آنکه نشان بدهند سبزی و ماهی تازه استفاده کرده اند، اشغال سبزی و کله ماهی را کنار در خانه خود می گذاشتند. از طرفی بسیاری از افراد خیر در این شب به یاری مستمندان شتافته و با بردن برنج، روغن، ماهی و تخم مرغ به در خانه آنها، دلشان را شاد می کردند.

رشته پلو

شب سال نو، یعنی شب تحویل سال، وقت خوردن رشته پلو بود که خوردن آن آدابی داشت. رشته پلو که با رشته پلویی و همراه با خرما و کشمش سرخ کرده آماده می شود، غذایی است که نه تنها پر قوت و گرم کننده مزاج به شمار می آمد، بلکه خوردن آن موجب می شد که "سر رشته کار" تا آخر سال در دستشان باشد.

آداب تهیه و خوردن رشته پلو از این قرار بود: اگر مرد و سرپرست خانه دچار مشکلی در کار و کسب شده بود، بشقاب اول برای او کشیده می شد، اگر در خانه دختر بخت بسته ای بود، او باید زیر دیگ را روشن می کرد و موقع کشیدن در دیگ را باز می کرد. رشته خشک کرده این پلو، برای رفع بی پولی داخل کیف قرار می گرفت. دختر یا پسر بخت بسته در هنگام کشیدن پلو باید از منزل خارج می شد و بعد مادر یا مادر بزرگ او بشقابی از برنج برایش می کشید و پشت در برده و می پرسید کی هستی؟ و او جواب میداد باز کن، مادر در را باز می کرد و بشقاب را به دستش می داد، آن شخص باید دو لقمه پلو را همان بیرون می خورد و بعد به داخل می آمد تا بختش گشوده شود.

چراغهای شب عید

از اعتقادات دیگر شب سال نو این بود که باید شعله و نور در خانه زیاد باشد که این شامل اجاق یا منقل و چراغها بود که باید تا صبح روز دوم سال روشن نگه داشته می شد به طوریکه باید با کمال دقت نفت گیری می شد تا دود زده و خاموش نشود. از طرفی، شیوه سوختن این چراغها، خود تعبیر و تفسیری داشت که شنیدن آن خالی از لطف نیست.

اگر چراغها از ابتدا تا انتها روشن و سالم باقی مانده بود، سالی پربرکت با دلخوشی و تندرستی در انتظار اهل خانه بود، اگر لوله

آداب نشستن بر سر سفره هفت سین

از زمانی که خانواده با بهترین لباسهای خود بر سر سفره گرد هم جمع می‌شدند، دیگر تمام حواسها متوجه خیرخواهی و خوش اقبال بود و همه باید با خلق خوش، ابروی گشاده و لبخند بر لب بر سر سفره می‌نشستند و همه گفتگوها درباره خیر و خوشی و ذکر و دعا برای رفع بیماری، روا شدن حاجت و دفع بلا باشد. خواندن دعای "یا مقلب القلوب و الابصار" نیز بسیار مطلوب بوده است. با تحویل شدن سال و به صدا درآمدن توپ سال نو، همه به دیده بوسی و تبریک سال نو مشغول می‌شدند، کام خود را شیرین کرده و به شادی می‌پرداختند.

تفریحات نوروز تا روز سیزده

روزهای عید به دید و بازدید و شادی و تفریح می‌گذشت و رسم بر این بود که در این روزها کسی بداخمی و تندی نکند، پول یا مالی قرض نکند، نزد پزشک و دوا فروش هم نرود و خلاصه از هر مورد غم افزا و مکدرکننده دوری کند. البته زیارت اهل قبور و پخش نذری برای رفتگان جزو آدابی بود که هر چند غم افزا، اما موجب شادی روح رفتگان و در نتیجه بسیار پسندیده به شمار می‌رفت. دو سه روز اول عید برای دیدار از بزرگترها بود که از منزل پدر و مادر آغاز میشد و منازل دایی و عمه و دیگر بزرگان و دوستان می‌گذشت. در این دید و بازدیدها عیدیهایی هم رد و بدل می‌شد و به خصوص عروس و دامادها در اولین عید پس از ازدواج عیدی فراوانی می‌گرفتند. گشت و گذار و سفر هم در برنامه‌های روز چهارم به بعد بود و تفریح و استراحت معمولاً تا روز سیزده ادامه داشت و در این روز به اوج خود می‌رسید.

چراغها دود زده می‌شد یا شمع درون آنها به یکسو می‌افتاد، تاریکی و کدورت در زندگی رخنه می‌کرد، اگر خاموش می‌شد، مالی از دستشان می‌رفت یا امیدی به ناامیدی مبدل می‌شد و بدتر از همه اینکه اگر لوله چراغ می‌شکست یا چراغ واژگون می‌شد، به معنای درگذشت کسی از نزدیکان یا زیر و رو شدن زندگی اهل خانه بود.

هفت سین

چیدن سفره هفت‌سین یکی از مهمترین آداب استقبال سال نو بود که نچیدن آن معادل با نگون بختی در سال جدید به شمار می‌آمد. پارچه سفره هفت سین معمولاً سفید و تمیز بود که هفت نوع خوردنی که با حرف سین آغاز می‌شد بر روی آن چیده می‌شد که شامل: سیر، سرکه، سماق، سمنو، سبزی، سنجد و سیب بود و با اشیا و مواد دیگر تکمیل می‌گشت.

اما آداب چیدن از این قرار بود که ابتدا سفره را در محل مناسبی در بالاترین قسمت اتاق پهن می‌کردند و یک جلد کتاب مقدس (با توجه به اینکه عید نوروز عید ایرانیان است و مختص مسلمانان نیست، هر خانواده کتاب مقدس دین خود را بر سفره می‌گذاشت) در وسط سفره گذاشته، کاسه آب و یک گلاب پاش در دو طرف آن قرار داده، آیینه را در بالا و بشقابی آرد و نان بریده را در دو طرف آب و گلاب قرار داده و چهار گوشه سفره را با چهار شمعدان روشن می‌کردند که نشانه رحمت، گشاده‌دستی، روشنایی و خیر و برکت بود.

مواد هفت سین نیز بر روی سفره قرار داده می‌شد که نشان از برکت، سلامتی، زایش، زیبایی و شادابی داشتند. اسفند برای رفع چشم زخم و شیرینی برای شیرین کامی بر سر سفره آورده می‌شد. یک کاسه آب که نارنجی در آن انداخته بودند هم جزو ضروریات سفره بود زیرا نام نارنج (نا-رنج) را به معنی بدون رنج معنا می‌کردند و حضور این میوه را دافع درد و رنج می‌دانستند.

آیین‌های نوروز در گیلان

ایرانیان از قدیم‌الایام در آستانه بهار و سال نو در هر گوشه‌ای از ایران با آیین ویژه‌ای به پیشواز می‌رفتند و این آیین تا کنون نیز پابرجاست و سرزمین گیلان هم از پیشگامان آن است.

سال‌های نه چندان دور نوروزخوان‌ها از اولین روزهای ماه اسفند هر سال تا قبل از تحویل سال جدید نوروزخوانی می‌کردند و یک چراغ و یک چماق برای دیدن راه و زدن حیوانهای مهاجم همراه داشتند و در کوچه‌ها می‌گشتند و به هر خانه‌ای سر می‌زدند، شعر می‌خواندند و شیرین زبانی می‌کردند. گروه نوروزخوان‌ها غالباً از ۳ نفر تشکیل می‌شد و یکی از آنها به عنوان سرخوان شعر نوروز را به این شکل می‌خواند:

فصل بهاران آمده گل در گلستان آمده

مژده دهید ای دوستان نوروز سلطان آمده

آن دو نفر دیگر تکرار می‌کردند و یک نفرشان کوله باری هم بردوش داشت که هدیه‌های مردم را در آن جمع می‌کرد.

مردم آمدن نوروزخوان‌ها را به خانه خوشان خوش شگون می‌دانند و سرانجام دعا و آرزوی سالی خوش همراه با سلامتی را برای اهل خانه بدین گونه ابراز می‌کردند:

به حق سوره یاسین و عمران به حق حرمت آیات قرآن

به حق آن تن شاه شهیدان بلا را دور از این خانه بگردان

مراسم نوروزخوانی اگر چه پس از سالها رنگ باخت و جای خود را به رسومات جدید و ماشینی داد، اما هنوز تعدادی از روستاهای گیلان به همان سنت نوروزخوانی به استقبال بهار می‌روند.

اجرای نمایش‌ها و کشتی گيله مردی از جمله آیین‌های سنتی در گیلان است که هنوز پس از گذشت سال‌ها در بسیاری از مناطق به‌ویژه روستاهای این استان با شور و نشاط خاصی برگزار می‌شود.

کشتی گيله مردی

همان کشتی روستایی است که براساس موازین پهلوانی ایرانی انجام می‌گیرد و از مقررات جدید پیروی نمی‌کند.

این بازی با آداب خاصی که ریشه در اعتقادات مذهبی دارد شروع می‌شود، روی به سوی قبله آوردن، نیایش خالق هستی، در جهت و جانب مرقد امام رضا(ع) گردیدن و انگشت یا دست ادب بر خاک نهادن از ویژگی‌های این ورزش سنتی است.

مسابقات کشتی گيله مردی در جشن‌ها، اعیاد و اغلب پس از ایام کشاورزی در مناطق مختلف استان گیلان برگزار می‌شود.

لافند بازی:

این ورزش به نام‌های مختلف سن بازی، داربازی، ریسمان بازی، لافند بازی و بند بازی در ایران رواج داشته است.

نقش‌های ایفاگر در این ورزش عبارتند از: بند باز یا پهلوان، یالانچی یا شیطانک که وردست پهلوان است، سرنانچی دهل

زن یا نقاره زن در این بازی که به هنگام جشنهای مختلف و با دعوت اهالی برگزار می‌شود.

پهلوان با ذکر دعا به درگاه خداوند، بالای دار می‌رود و با چوبی که به منظور حفظ تعادل خویش در دست می‌گیرد از روی طناب رد می‌شود. در همین موقع یالانچی یا شیطانک با حرکات خنده آور خود مردم را سرگرم می‌کند و نوازندگان سرنان و نقاره به نواختن آهنگ‌های محلی شاد و هیجان‌انگیز می‌پردازند.

لافند بازی در روستاهای جلگه‌ای گیلان طرفداران فراوانی دارد.

ورزا جنگ

ورزا به گویش‌های محلی گیلان به گاونر گفته می‌شود البته گاونری که برای جنگ استفاده می‌شود از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. نمایش ورزا جنگ عمدتاً در نواحی جلگه‌ای گیلان در شهرستان‌های فومن، انزلی، صومعه سرا، رشت، لاهیجان، سیاهکل و رودسر انجام می‌گیرد.

در هنگام جنگ پس از آمادگی‌های اولیه، گاوهای نر را برای نبرد با یکدیگر به میدان می‌فرستند و صاحبان آنها از مردم پول جمع می‌کنند، برخی برسر این بازی شرط بندی می‌کنند که همین کار باعث شد تا محدودیت‌هایی در اجرای این نمایش فرهنگی اعمال شود.

پاییز و اوایل زمستان بهترین موقع ورزا جنگ است چون در این زمان گاوها از قدرت جسمانی کافی برخوردار هستند.

این نمایش محلی ریشه در باورها و اعتقادات مردم گیلان داشته و با نوع نگرش و شیوه زندگی اجداد و نیاکان ما پیوند عمیق دارد.

نمایش عروس گوله

این نمایش یکی از نمایش‌های بسیار جالب و دوست داشتنی است که پیش از نوروز در شهرها و روستاهای گیلان به اجرا درمی‌آید.

نقش‌های این نمایش عبارتند از:

۱- عروس (مردی که لباس زنانه و رنگارنگ می‌پوشد و با آرایش سروصورت خود را به شکل عروس در می‌آورد)

۲- پیربابا(پیربابا)

۳- غول

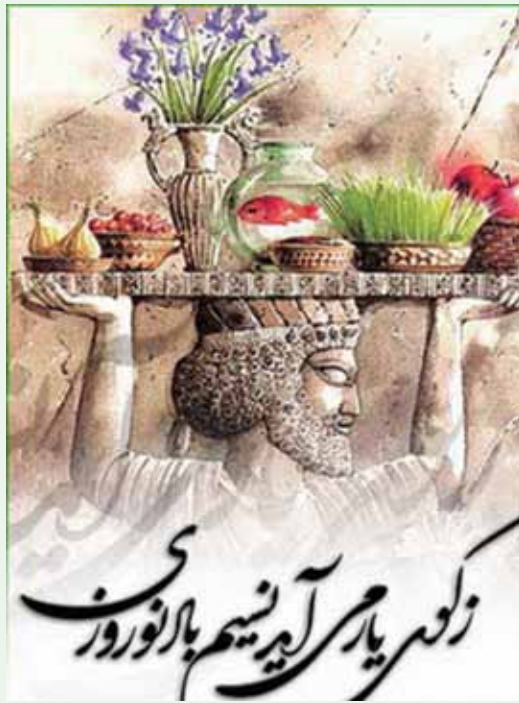
۴- دایره زنگی نواز(دیاره زن)

۵- کولبارچی(کسی که برنج و سایر هدایای مردم را ننگه می‌دارد)

۶- دو یا سه نفر هم به عنوان سیاهی لشکر هستند که به آنها تکل یا همراه می‌گویند

موضوع نمایش از این قرار است که غول و پیربابا هر دو عاشق عروس هستند و برای به چنگ آوردن او با همدیگر مبارزه می‌کنند، غول رقص کنان به طرف عروس می‌رود و پیربابا راه او را می‌بندد و مانع رسیدن او به عروس می‌شود. غول برمی‌گردد و به پیربابا حمله می‌کند و در این حمله و گیرودار حرکات غیرارادی و خنده‌دار می‌کند که مردم شادی کنند.

گروه نمایش عروس گوله به همه خانه‌ها سر می‌زند و در

می‌شود. در مراسم نوروز خوانی، نوروزخوانان معمولاً به داخل روستاها می‌آیند و با خواندن اشعار در مدح امامان و ترانه‌های محلی، طلیعه سال نو را به مردم مژده می‌دهند.

نوروزخوانان چند نفر هستند، یک نفر اشعار را می‌خواند، یک نفر ساز می‌زند و نفر دیگر که به آن کوله‌کش یا بارکش می‌گویند به در خانه‌های مردم می‌رود و می‌خواند، «باد بهارون اومده - نوروز سلطون اومده - مژده دهید به دوستان - گل به گلستون اومده» یا این‌که همین مضامین را با عبارات «بهار آمد، بهار آمد خوش آمد - علی باذولفقار آمد، خوش آمد - نوروزتان نوروز دیگر - شما را سال نو باشد مبارک»، صاحبخانه نیز با دادن پول، شیرینی، گردو، تخم مرغ، نخود و کشمش از آنان پذیرایی می‌کند.

هنگام تحویل سال نیز افراد خانواده دور سفره هفت سین که با ظرافت و سلیقه خانم چیده شده، می‌نشینند و در حالی که پدر خانواده دعای تحویل می‌خواند، منتظر سال نو می‌شوند.

در گذشته که امکانات ارتباطی مانند رادیو و تلویزیون نبود با تیراندازی یا گفتن اذان سال جدید را به همه اعلام می‌کردند.

در مازندران بعد از این که سال نو شد یک نفر که معمولاً از بچه‌ها انتخاب می‌شود به عنوان مادرمه (مارمه) برگزیده شده و با مجمعی که در آن قرآن، آیینه، آب، سبزه و شاخه‌های سبز جوان قرار دارد، وارد خانه می‌شود. چهار گوشه اتاق‌ها را آب می‌پاشد، قرآن را کنار سفره هفت سین می‌گذارد و شاخه‌های تازه سبز شده و دارای شکوفه که معمولاً از درخت گوجه سبز است را به این نیت که سال سرسبز و خوش و خرمی برای خانواده باشد، جلوی در اتاق آویزان کرده یا روی طاقچه اتاق می‌گذارد. در این روز مادر خانواده غذای عید، سبزی پلو با مرغ یا گوشت درست می‌کند، علاوه بر آن بعضی هم غذایی به عنوان خیرات برای اموات می‌پزند و بین مردم پخش می‌کنند، استفاده می‌شود.

پایان هرکس به اندازه وسع خود برنج، پول و تخم مرغ به آنها می‌دهند. این نمایش در حال حاضر نیز در تعدادی از روستاهای گیلان رواج دارد.

جلوه‌های از آیین‌های نوروزی در استان مازندران

آداب و رسوم نوروز در تمامی ایران زمین شنیدنی است و مازندران نیز با مراسم‌های نوروز خوانی و مادر مه در میان دیگر استان‌ها شهرت خاص دارد.

تعریف درست نوروز نخستین روز سال در تقویم ایرانی یعنی یکم فروردین ماه و یا روز اورمزد از ماه فروردین است، لحظه آغاز نوروز درست پس از نیمه شب بوده و این یک لحظه تقویمی است.

لحظه تحویل سال یک واقعه یا لحظه طبیعی است و زمان آن می‌تواند ساعت‌ها با لحظه آغازین روز یکم فروردین فاصله داشته باشد، بنابراین لحظه تحویل سال در سراسر جهان یکی است، ولی لحظه آغاز نوروز یکم فروردین نسبی است، نسبت به خط استاندارد زمان بین‌المللی که سابقاً به خط گرینویچ مشهور بود و هنوز هم اکثر مردم آن را به همین نام می‌شناسند.

شگون‌آوری

برخی از خانواده‌های روستایی ایران به ویژه در مازندران به هنگام نوروز سفره عید نوروز را چند ساعت پیش از تحویل سال می‌چینند و در اشتیاق تحویل سال، منتظر کسی می‌شوند که او را برای خود شگون‌آور قرار داده‌اند تا در نخستین ساعت‌های سال نو به خانه‌شان بیاید و برایشان شگون بیاورد.

هر یک از خانواده‌های روستا، یکی از همسایه‌ها یا یکی از منسوبان به خود را برای خانه خود شگون‌آور می‌دانند و او را به اصطلاح خودشان سال‌مج یا مارمه می‌نامند.

سال‌مج هر خانه‌ای، نخستین کسی است که پس از تحویل سال به آن خانه وارد می‌شود. او با خوشرویی و نشاط با ظرفی آب به خانه می‌آید. آب را در حیاط خانه می‌پاشد و سال نو را به اهل خانه تبریک می‌گوید.

افراد خانه با سرور و شادمانی به استقبال سال‌مج خود می‌روند و او را به کنار سفره عید و سینی دعوت می‌کنند. آن‌ها از سال‌مج با کلوچه، نان، عسل، آجیل و میوه به گرمی پذیرایی می‌کنند و اعتقاد دارند که از یمن حضور سال‌مج و از شگون این پذیرایی، سفره‌شان در سال جدید همیشه پربرکت خواهد بود. به این مراسم، شگون‌آوری گفته می‌شود.

آداب و رسوم نوروز خوانی

نوروزخوانی معمولاً ۱۵ روز قبل از فرا رسیدن عید نوروز شروع

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) اعلام کرد

رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها

اشاره: آقای مهندس مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء طی نشست خبری مطالبی را در مورد پروژه‌های عمرانی مطرح کرده‌اند که به دلیل اهمیت موضوعهای ارائه شده در این مصاحبه مراتب جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌شود.

برخورد با کشورها صورت گرفته موضوعی است که با بررسی آن می‌توان به وضوح دریافت کرد که هر کشوری که در برابر تحریم توانسته استراتژی واحدی را اتخاذ کند و برای مقابله با آن برنامه ریزی کرده است توانسته تحریم‌ها را بی‌اثر نماید. وی افزود: ما نیز در صورتی که بتوانیم مولفه‌های اقتصادی خود را که مورد تاکید مقام معظم رهبری (در شعارهای سالهای اخیر) است، مورد توجه قرار دهیم تحریم‌ها به فرصت تبدیل شده و آثار آنها بی‌اثر می‌شود. فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) با بیان اینکه علی‌رغم صرف هزینه و زمان بیشتر تاکنون در مقوله‌های پیمانکاری و انجام پروژه‌ها با این بست مواجه نشده‌ایم. این قرارگاه در حوزه کار پیمانکاری، روشهای اجرا و تکنولوژی توانسته است تحریم‌ها را با برقراری ارتباط با سازندگان داخلی به فرصتی مغتنم تبدیل کند. مهندس مظفری خاطر نشان کرد: ما نباید در اجرای پروژه‌ها تنها متکی به بودجه دولت باشیم، بلکه باید از سایر منابع از جمله منابعی که در بخش‌های خصوصی و در دست مردم است و نیز اموال و داراییهای در اختیار دولت استفاده کنیم که تبدیل این منابع به نقدینگی در حوزه ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) نمی‌باشد.

وی اقتصاد مقاومتی را اقتصاد مقابله با فشار، تحریم و دشمنی معاندین نظام توصیف و تصریح کرد: با توجه به مولفه‌های اقتصاد مقاومتی مورد تاکید مقام معظم رهبری که تکیه بر توان مردم، سرمایه بخش خصوصی، تکیه بر تولید ملی و توان داخلی تولید، مدیریت منابع ارزی و ریالی، مدیریت مصرف و رشد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان و سرمایه‌های دانشی کشور است با اثرگذاری در هر یک از این مولفه‌ها می‌توان در رشد اقتصاد مقاومتی اثرگذار بود که قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) به جز بحث مدیریت منابع ارزی و ریالی می‌تواند در سایر مولفه‌ها اثرگذار باشد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) با بیان اینکه قرارگاه خود را جدا از جامعه پیمانکاری کشور نمی‌داند اظهار داشت: این قرارگاه موفقیت خود را در بکارگیری تمامی ظرفیت‌ها و توان پیمانکاران بخش خصوصی در سازندگی کشور تلقی کرده و علی‌رغم آنکه عده‌ای تصور می‌کنند قرارگاه با در اختیار داشتن بخشی از توان نظامی مانند یک پیمانکار رقابتی را با بخش خصوصی دارد این قرارگاه به هیچ وجه رقیب بخش خصوصی نمی‌باشد. وی افزود: پس از تدوین سند راهبردی سازندگی قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) که به تایید مقام معظم رهبری نیز رسید «سازندگی» جزو ماموریت‌های سپاه قلمداد شد و برای انجام این ماموریت مدیریتی

مهندس مظفری رویکرد قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) را در زمینه اجرای پروژه‌ها نوین توصیف و تصریح کرد: مدیران این قرارگاه می‌کوشند تا پروژه‌ها با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای روز مدیریتی به انجام برسند به گزارش روابط عمومی و تبلیغات قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) مهندس ابوالقاسم مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) در نشست خبری که بمناسبت بیست و چهارمین سالروز تاسیس قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) سپاه برگزار شد به تشریح ماموریت‌های این قرارگاه در عرصه سازندگی کشور پرداخت.

مهندس مظفری با اشاره به پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) گفت: ۳۵۰۰ کیلومتر خطوط انتقال نفت و گاز در قالب ۹ پروژه، ۳۰۰۰ کیلومتر خطوط انتقال آب از سدها و مخازن به شهرها و روستاها در قالب ۱۲ پروژه، ۲۵۰ کیلومتر تونل انتقال آب در قالب ۶ پروژه، ۱۶۰ کیلومتر تونل مترو و راه آهن، ۲۱۸۵ کیلومتر خط آهن در قالب ۱۵ پروژه، ۱۵۰۰ کیلومتر آزادراه در قالب ۱۰ پروژه، ۲۱ سد کوچک و بزرگ با حجم مخزن ۳ میلیارد متر مکعب، ساخت و توسعه بنادر، اسکله‌ها، پل‌ها، و ایجاد کانالهای اصلی آبیاری و کارخانه‌های تولیدی از جمله مهمترین پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) می‌باشد. وی پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها را متفاوت عنوان و تصریح کرد: از پروژه‌های یادشده ۵۵ پروژه جزو طرح‌های مهر ماندگار است که با پیشرفت فیزیکی بیش از ۷۰ درصد بناست تا پایان دولت دهم تکمیل و تحویل گردد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) پیرامون اعتبارات مختص پروژه‌های این قرارگاه نیز گفت: در بخش پروژه‌های عمرانی کشور ۸ درصد از سهم بودجه عمرانی و در بودجه مختص شرکت‌ها، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص) ۵ درصد اعتبارات را به خود تخصیص داده است. وی با اشاره به مقوله بومی‌سازی تکنولوژی و استفاده از توان داخلی در اجرای پروژه‌ها دو نکته را شایان ذکر توصیف و تصریح کرد: نخست اینکه تلاش ما بر این است که توان داخلی مورد استفاده حد اکثری قرار گیرد و از تکنولوژی داخلی استفاده شود دوم اینکه در بخش تامین کالاهای موردنظر خصوصاً در پروژه‌های صنعتی که به اجبار به نظریه‌های کارفرما مربوط می‌شود خرید خارجی صورت می‌گیرد.

مهندس مظفری در خصوص تاثیر تحریم‌ها در انجام پروژه‌ها اظهار داشت: استفاده از راهکار تحریم در مسایل اقتصادی که در نیم قرن اخیر با اهداف مختلف توسط امریکا و اروپا به منظور

عکس تزئینی است

همکاری با دانشگاه‌های صنعتی و فنی کشور عمدتاً در بحث‌های تحقیقاتی مورد نیاز سپاه تعامل دارد و مرکز آموزشی خاتم الانبیاء (ص) در دانشگاه امام حسین (ع) نیز دوره‌های توانمندسازی مدیران قرارگاه را برگزار می‌کند تا بتوان پروژه‌ها را با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای مدرن مدیریتی به انجام رساند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه در ارزیابی از پروژه‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) این قرارگاه عموماً رتبه‌های بالایی را کسب می‌کند، گفت: اخیراً یکی از ارزیاب‌های بین‌المللی پروژه سد گتوند را مورد ارزیابی قرار داد و تندیس سیمین ارزیابی پروژه را به این قرارگاه اهداء کرد.

وی با بیان اینکه در زمینه اجرای پروژه‌ها رویکرد ما نوین است گفت: یکی از جهت‌گیریه‌های قرارگاه را "برند سازی" عنوان و خاطر نشان کرد: نتیجه همکاری قرارگاه با مراکز علمی، چاپ ۱۴۵ کتاب فنی، ۸ کتاب در دست چاپ و ارائه ۴۷۸ مقاله در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی است که قرارگاه کارنامه زرین و افتخارآمیزی را در این حوزه نیز داشته است. وی علت هجمه بر علیه اقدامات سازندگی سپاه را رسالت محور بودن سپاه در دفاع از ارزش‌های انقلاب و عمق بخشی به آن عنوان کرد و افزود: دفاع از ارزش‌های نظام در هر برهه‌ای از زمان با ماموریت‌هایی همراه است که در حال حاضر "سازندگی" نیاز انقلاب بوده و جزء ماموریت‌های مهم سپاه تلقی می‌شود. به همین علت تمرکز دشمنان انقلاب امروز در بحث سازندگی و تحریم اقتصادی است تا بتوانند مانع الگوشدن انقلاب برای سایرین شوند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) در پایان پدافند عامل و پدافند غیرعامل را مکمل یکدیگر خواند و تصریح کرد: هر کشوری بنا بر استراتژی دفاعی خود نیازمند راهکارهایی است که استراتژی جمهوری اسلامی بحث پدافند عامل و غیرعامل را به عنوان مکمل یکدیگر دانسته و تلاش ما در قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه پدافند غیرعامل بر این است تا هر سازه‌ای بگونه‌ای ساخته شود که در برابر آسیب‌های دشمن بتواند مقابله کند.

با هدف بستر سازی به منظور حضور بخش خصوصی در پروژه‌ها و استفاده از تمامی ظرفیت‌ها در انجام ماموریت‌ها در پیش گرفته شد. مهندس مظفری با تاکید بر اینکه قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) رقیب بخش خصوصی نیست گفت: این قرارگاه بدنبال به صحنه آوردن تمامی ظرفیت‌ها و رونق کسب و کار مملکت و انجام پروژه‌های عمرانی است که شاهد آن حضور ۵۵۰۰ پیمانکار بخش خصوصی و تیم‌های اجرایی برای انجام پروژه‌های این قرارگاه می‌باشد.

فرمانده در ادامه به تعاملات و همکاری‌های قرارگاه و وزارت نفت اشاره و تصریح کرد: با در نظر گرفتن فاصله‌ای که با اهداف سند چشم‌انداز در حوزه نفت و گاز وجود دارد قرارگاه نمی‌تواند نسبت به حضور در این صحنه بی تفاوت باشد لذا از ۵ و ۶ سال گذشته به این حوزه وارد شده و جایگزین شرکت‌های بزرگی همچون بتال و شل گردیده و بخوبی قادر است ماموریت‌های خود را اجرا کند. وی به ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در امر سازندگی در کشورهای همسایه و مسلمان نیز اشاره و تصریح کرد: در مبنای سند راهبرد سازندگی که به تایید مقام معظم رهبری رسیده است یکی از اهداف قرارگاه در این سند سازندگی در کشورهای همسایه و مسلمان است که متناسب با شرایط کشورها و نیاز آنها این قرارگاه در امر سازندگی حضور پیدا کرده و اخذ پروژه می‌کند. وی افزود: از سوی کشور سوریه نیز درخواست‌هایی به منظور حضور ما برای سازندگی در این کشور شده بود که با توجه به شرایط این کشور در حال حاضر امکان حضور ما در آنجا فراهم نیست.

مهندس مظفری عدم وجود پیمانکار چند وجهی و نبود سازو کار لازم برای تامین مالی پروژه‌ها را از جمله مهمترین چالش‌های حوزه پیمانکاری عنوان و خاطر نشان کرد: یکی از رویکردهای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) معرفی خود با عنوان پیمانکار عمومی است. وی با اشاره به ایفای نقش قرارگاه در امر پژوهش در کشور اظهار داشت: این قرارگاه با امضای تفاهم‌نامه‌های

۲۳ سیاست کلی برای حمایت از تولید

اشاره: بیست و سه سیاست کلی برای حمایت از تولید توسط مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد. این اصول بیست و سه گانه که یادآور طول زمان رسالت الهی پیامبر بزرگوار اسلام است، امید است با جدیت مدیران ارشد نظام بتواند منبع و منشأ برکات و اثرات بالنده برای رشد و توسعه کشور باشد. بی شک این اصول چنانچه به درستی و در چارچوب روح حاکم بر ابلاغ آن عملیاتی و اجرایی شود نقطه پایانی بر بسیاری از تنگناها و مشکلات فراروی توسعه کشور خواهد گذاشت. برای دریافت بیشتر از روح حاکم بر سیاستهای کلی بیست و سه گانه مشروح آن را به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۹۱/۱۱/۲۵ درج می کنیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

۱- بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید با:

- اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی
- کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت تولید
- اتخاذ انواع تدابیر تشویقی و تنبیهی
- بهینه‌سازی تعامل عوامل تولید

۲- هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها و زیربناهای آنها و بهره‌گیری از آنها، با هدف:

- ارتقای کیفی و افزایش کمی تولید ملی

- بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی

- حمایت از تجاری‌سازی فناوری محصول و بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری

۳- گسترش اقتصاد دانش بنیان با تاکید بر توسعه مولف‌های اصلی آن، از جمله:

زیرساخت‌های ارتباطی، زمینه‌های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخش‌های علمی و پژوهشی با بخش‌های تولیدی کشور.

۴- حمایت از تولید محصولات با ماهیت راهبردی مورد نیاز مصارف عمومی یا بخش تولید کشور.

۵- تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی با رعایت اصل رقابت‌پذیری و فاصله گرفتن از خام‌فروشی در بازه زمانی معین.

۶- حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آنها با خالص ارز آوری مثبت یا خالص ارزی منفی همراه باشد.

۷- مدیریت منابع ارزی با تاکید بر تامین نیازهای تولید ملی و کارآفرینی، و ثبات ارزش پول ملی.

۸- بهبود فضای کسب و کار با هدف افزایش تولید ملی و اصلاح زمینه‌های فرهنگی، قانونی، اجرایی و اداری.

۹- افزایش سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی در تولید ملی از طریق:

- تقویت انگیزه و عزم ملی و تاکید و تسریع در اجرای کامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴، رعایت انضباط مالی و بودجه‌ای دولت

- رفع تبعیض بین بخش دولتی و بخش‌های خصوصی و تعاونی

- ساماندهی و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط در جهت کارآمدسازی آنها

۱۰- تنظیم نقش نهادهای عمومی غیردولتی اقتصادی در جهت تولید ملی.

۱۱- شفاف‌سازی و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی در مورد ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هر گونه دسترسی اطلاعاتی ویژه.

۱۲- توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار.

۱۳- بسترسازی و ساماندهی اشتغال و حرکت نیروی کار ایرانی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی.

۱۴- ارتقای سرمایه‌های انسانی، طبیعی، اجتماعی و فیزیکی با تاکید بر توسعه نهادهای مردمی برای رشد تولید ملی.

۱۵- توسعه فرهنگ حمایت از سرمایه، کار، کالاها و خدمات ایرانی و استفاده از نظرات متخصصان و صاحب نظران در تصمیمات اقتصادی.

۱۶- جلوگیری از اتلاف و راکد ماندن سرمایه‌های فیزیکی و انسانی ایرانی با تاکید بر ایجاد و توسعه خدمات فنی و مشاوره‌ای فرا بنگاهی و ارتقای بازده اقتصادی این سرمایه‌ها در بخش‌های

مختلف اقتصادی.

۱۷- گسترش تنوع ابزارهای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و تکمیل ساختارهای آن و اعمال سیاست‌های تشویقی برای حضور عموم مردم و سرمایه‌گذاران داخلی و بین‌المللی به‌ویژه منطقه‌ای در بازار سرمایه.

۱۸- حمایت از محققان و سرمایه‌گذاران و تشویق ورود سرمایه‌های ایرانی به حوزه‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه با تاسیس صندوق‌های شراکت یا ضمانت برای سرمایه‌گذاری در این حوزه.

۱۹- کارآمدسازی مدیریت منابع موجود در صندوق توسعه ملی در جهت بهینه‌سازی و هم‌افزایی ظرفیت‌های تولیدی و ارتقای کیفی کار و سرمایه ایرانی.

۲۰- تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات (از جمله اصلاح قانون پولی و بانکی، تامین اجتماعی و مالیات‌ها) برای تسهیل فعالیت در بخش‌های تولیدی و رفع موانع سرمایه‌گذاری در سطح ملی با رویکرد ثبات نسبی در قوانین.

۲۱- کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات با استفاده از سازوکار شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی و کاهش واسطه‌های غیرضرور و ناکارآمد.

۲۲- گسترش منابع مالی و کارآمدسازی مدیریت آن در جهت افزایش ظرفیت تولید ملی و کاهش هزینه‌های تامین مالی مورد نیاز به‌ویژه با ساماندهی، گسترش و حمایت از نهادهای مالی توسعه‌ای و بیمه‌ای.

۲۳- جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف.

امید است متولیان امور با اجرای دقیق موارد ابلاغی راهگشای برون‌رفت از شرایط فعلی اقتصادی و تولیدی را بیش از پیش واقعیت بخشند.

نقش و تأثیر افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی نقدینگی سرگردان در تورم

اشاره:

ایجاد کند. مشروط بر اینکه نقدینگی‌های جمع‌آوری شده مجدداً به جامعه و برای فعالیتهایی با انگیزه‌های سفته‌بازی و احتیاطی وارد نشود، بلکه به سمت تولید و تکمیل پروژه‌ها و طرح‌های اشتغال‌زا و مولد سوق داده شود. لذا در این زمینه گفتگوی ارزنده‌ای با هادی کوزه‌چی مدرس مدیریت مالی و سرمایه‌گذاری در دنیای اقتصاد مورخ اول اسفندماه شده است که عیناً جهت استفاده خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌گردد.

افزایش نقدینگی کشور که از مرز ۴۳۰ هزار میلیارد تومان گذشته است، نشان می‌دهد این حجم از نقدینگی زمینه‌ساز تورم می‌باشد چنانچه تزریق پول پرفشار که پایه پولی کشور را افزایش می‌دهد به سمت تولید و فعالیتهای مولد هدایت نشود باعث بروز تورم لجام‌گسیخته و روند استمرار چنین وضعیتی به رکود توری می‌انجامد و در نهایت جامعه و کشور را به بیماری هلندی مبتلا می‌سازد؛ معمولاً ساده‌ترین راه‌های تأمین منابع مالی (به ویژه استقراض از بانک مرکزی) بهترین و مناسبترین راه نیست و چه بسا عواقب آن اقتصاد کشور را زمین‌گیر سازد؛ لذا با توجه به بالا بودن حجم پول گردش به نظر می‌رسد بخشی از این میزان نقدینگی می‌بایستی از سطح جامعه جمع‌آوری شود. سازوکارهایی چون پیش‌فروش سکه، اوراق قرضه، اوراق مشارکت، گواهی سپرده و انواع دیگری از فروش اوراق بهادار می‌تواند در بهبود اقتصاد کشور و در روند شاخه صعودی آن تعدیل

اواخر جنگ تحمیلی و سال ۱۳۷۳ دارد و این امر مدیریت بازار ارز را برای بانک مرکزی و سایر نهادهای مرتبط بسیار دشوارتر می‌کند. در صورتی که شرایط کلی بازار ارز و هجوم تقاضای سوداگری و سفته‌بازی مردم کشور به بازار را در حال حاضر مشابه سال‌های ۷۳، ۶۶ و ۵۸ بدانیم، با توجه به قدرت و تقاضای خرید بالاتر ریال برای دلار (تقریباً ۶ تا ۷ برابر سال‌های ذکر شده)، میزان نوسانات بسیار شدیدتر خواهد بود که این امر در عمل نیز مشاهده می‌شود. برای مشخص شدن اهمیت این موضوع، قابل ذکر است که نقدینگی که در حال حاضر به صورت روزانه در نظام بانکی کشور، خلق می‌شود در حدود ۳۰۰ میلیارد تومان است که از کل نقدینگی سال ۱۳۵۸ بیشتر است.

این میزان توان خرید دلار - طلا توسط نقدینگی ریالی در حال حاضر، سبب شده است که کارشناسان به آن عنوان غول نقدینگی بدهند. طبیعی است که با هجوم بخش اندکی از نقدینگی (در حدود ۲ درصد)، در یک بازه زمانی کوتاه مانند یک هفته به بازار ارز - طلا، با توجه به محدودیت‌های تجهیز و تزریق منابع ارزی - طلائی برای بانک مرکزی به خاطر محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، مدیریت بازار ارز از کنترل بانک مرکزی خارج می‌شود.

همچنین باید مدنظر قرار داد که به دلیل گسترش سیستم بانکی کشور و مخصوصاً گسترش شدید منابع و فعالیت‌های موسسات پولی - مالی غیربانکی نسبت به ساختار کاملاً دولتی نظام بانکی کشور در سال‌های ذکر شده، نظارت بانک مرکزی در عمل کاهش یافته است و حرکت‌های سریع و سیل‌گونه ریال در بین بازارها از گسترش بسیار بالایی نسبت به سال‌های ذکر شده برخوردار است.

در رابطه با تورم نیز برای آنکه تحلیل مناسبی از آمار داشته باشیم، در ادامه میزان تورم نقطه به نقطه و نیز تورم ملموس، بررسی شده است. - تورم نقطه به نقطه: تورم نقطه به نقطه بیانگر نرخ رشد شاخص قیمت‌ها در پایان هر ماه نسبت به شاخص قیمت‌ها در پایان ماه مشابه سال قبل است (تورم یک سال گذشته). این تورم بیشتر مورد توجه مردم است و توسط آنها برای مقایسه رشد قیمت‌ها استفاده می‌شود. آخرین تورم نقطه به نقطه (آذر ۹۱ نسبت به آذر ۹۰)، در حدود ۳۷ درصد است که ۱۰ درصد بیشتر از تورم متوسط

در تحلیل ارائه شده از سوی بانک مرکزی شکل‌گیری انتظارات تورمی و تشدید آن در ماه‌های پایانی سال، افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی، شکل‌گیری مجدد تقاضای ناشی از تبدیل دارایی‌ها و تعهدات ارزی بانک‌ها از مهم‌ترین دلایل نوسان اخیر عنوان شده است شما این دلایل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ هر کدام از این عوامل چگونه می‌تواند در بازار نقش ایفا کند؟ (منظور از تعهدات ارزی بانک‌ها چیست، چگونه می‌توان اثر نوسانی این عامل را کاهش داد؟)

دلایل ذکر شده نیز به نظر بنده صحیح است ولی برای انجام تحلیل دقیق‌تر و عمیق‌تر بهتر است نگاه پویاتری به چرایی این تحولات داشته باشیم. به نظر من باید ریشه‌های تحولات دو هفته گذشته را به دو بخش تقسیم کرد (همانند تحولات شهریور و مهر ۹۱):

الف) دلایل ساختاری مانند نقدینگی سرگردان و سیال، تورم بالای شکل گرفته در کشور در ماه‌های اخیر، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و تشدید پیوسته آنها مخصوصاً در حوزه بانکی، نحوه مدیریت بازار ارز - کالا توسط نهادهای مرتبط؛

ب) دلایل مقطعی مانند تعویق مذاکرات هسته‌ای بعد از چند ماه مذاکره برای تعیین زمان و مکان مذاکره که نشان دهنده اختلافات زیاد بین طرفین مذاکره است که حتی الامکان توافق در رابطه با زمان و مکان به ماه‌ها مذاکره نیاز دارد؛ مسائل و تنش‌های سیاسی داخلی در رابطه بین دولت و مجلس؛ تشدید طبیعی تقاضای وارداتی در ماه‌های دی و بهمن (معمولاً در این ماه‌ها تقاضا برای ارز جهت انجام واردات کالا و رساندن کالا به بازار شب عید داخل، توسط تجار وجود دارد)؛ اخبار مربوط به احتمال اجرای فاز دوم هدفمندی، افزایش پرداختی یارانه نقدی و پرداخت عیدی فوق‌العاده. ابتدا به بررسی و تحلیل برخی از دلایل ساختاری می‌پردازیم. همانطور که می‌دانید در سال‌هایی چون ۱۳۵۸، ۱۳۶۶، ۱۳۷۳ و اکنون به دلایل مختلف، تقاضای خرید دلار توسط عموم مردم و سفته‌بازان حرفه‌ای شکل گرفته است.

همانطور که داده‌های مربوط به توان خرید دلار آزاد توسط میزان نقدینگی ریالی نشان می‌دهد، نقدینگی ریالی موجود در حال حاضر توان بسیار بالایی در خرید دلار - طلا نسبت به سال‌های اوایل انقلاب،

(۲۷ درصد) است. داده‌های مربوط به شاخص قیمت و تورم ماهانه در چند ماه گذشته نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه به صورت پیوسته در ماه‌های اخیر در حال رشد است و این امر سبب فاصله زیاد بین تورم متوسط و نقطه به نقطه می‌شود.

- تورم ملموس: در این روش معادل سالانه تورم یک سال آینده، بر اساس تورم ماهانه موجود، (نقطه به نقطه برای یک سال آتی) محاسبه می‌شود. البته اسم انتخاب شده شاید علمی نباشد، ولی هدف آن است که بدانیم مثلا در صورتی که تورم ماه شهریور به مدت ۱۱ ماه آینده ادامه داشته باشد، تورم در یک سال مذکور چقدر خواهد بود. برای محاسبه این تورم از فرمول رشد مرکب استفاده می‌کنیم

دلیل انتخاب چنین نامی آن است که مردم عملا با این تورم سر و کار دارند و افزایش قیمت‌ها هر چقدر نزدیک‌تر به زمان وقوع باشد (یعنی تورم ماهانه برای ماه گذشته)، واقعیت را بهتر نشان می‌دهد. با توجه به رشد شدید تورم ماهانه در چند ماه اخیر، تورم متوسط و تورم نقطه به نقطه یک سال گذشته، واقعیت تورم و رشد قیمت ملموس برای مردم را به درستی نشان نمی‌دهد.

بر این اساس، معادل سالانه تورم تجربه شده در مهر و آبان ۹۱، در حدود ۷۰ درصد است. این میزان تورم از شدیدترین تورم‌های موجود در دنیا است و اثرات آن بر تمامی بازارهای کالا و سرمایه‌گذاری قابل توجه خواهد بود، در صورتی که متوسط تورم ۴ ماه اخیر (شهریور تا آذر ۹۱)، در ۸ ماه آینده ادامه داشته باشد، نرخ تورم نقطه به نقطه مرداد ۹۲ (از شهریور ۹۱ تا مرداد ۹۲)، حدود ۵۰ درصد خواهد بود. به نظر می‌رسد که تصمیم‌گیری مردم و فعالان اقتصادی بر اساس چنین میزان تورمی و بازدهی متناسب با آن صورت می‌گیرد.

از سوی دیگر مردم تورم را تورم کالای ساده‌ای چون ارز، طلا، خودرو و مانند آن می‌سنجند که تقریبا در یک سال اخیر از رشد قیمتی در حدود ۱۰۰ درصد برخوردار بوده است. مجموع این آمار بسیار هشدارآمیز است و سبب می‌شود که جریان نقدی بالایی توسط مردم از سپرده‌های بانکی به سمت این بازارها شکل گیرد تا قدرت خرید خود را حفظ نمایند. تشدید تورم و رشد نقدینگی سبب تشدید تلاطمات در بازار ارز و طلا خواهد شد و مدیریت بازار را برای بانک مرکزی دشوارتر خواهد کرد. سفته‌بازان حرفه‌ای نیز از این فرصت، سوءاستفاده کرده و بازارها را آشفته‌تر می‌کنند.

انتظار می‌رفت با راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی دامنه نوسان ارزی محدود شود، چرا با گذشت بیش از ۱۳۰ روز از راه‌اندازی این مرکز دامنه نوسان به قیمت‌ها قبل از راه‌اندازی مرکز بازگشت؟

کلیت این بحث می‌تواند درست باشد، ولی باید به عملکرد مرکز مبادلات به صورتی عملی و واقع‌گرایانه نگاه شود. آماري که در رابطه با مرکز مبادلات ارائه می‌شود، میزان ثبت سفارش‌های صورت گرفته است که تقریبا به صورت ماهانه در حدود ۱ میلیارد دلار است. در صورتی که میزان واردات رسمی کشور به صورت ماهانه در حدود ۴ تا ۵ میلیارد دلار است. این امر نشان دهنده آن است که مرکز مبادلات در حدود ۲۰ درصد تا ۲۵ درصد از نیاز ارزی کشور به واردات را پوشش می‌دهد.

از سوی دیگر، بنده تاکنون هیچ‌گونه آماری از میزان پرداخت‌های صورت گرفته و انتقال ارزهای موفق ندیده‌ام. میزان کل ثبت سفارش‌های صورت گرفته در چهار ماه گذشته، با توجه به اعداد فوق نسبت به میزان واردات اندک است و به صورت طبیعی میزان انتقال نهایی صورت گرفته نیز باید کمتر باشد. این امر سبب می‌شود

که مرکز مبادلات در عمل به عنوان عاملی جهت به تعویق انداختن تقاضای ارز برای واردکنندگان عمل می‌کند و اثر واقعی آن کاهش می‌یابد. البته نفس راه‌اندازی مرکز و دسته‌بندی ارز برای اولویت‌های مختلف، اجباری است که با توجه به شرایط کشور گریزی از آن وجود ندارد، ولی باید نسبت به کارکرد واقعی و میزان اثرگذاری آن رویکرد واقع‌گرایانه داشت. در نهایت نیز باید توجه کرد که تنها بخشی از نوسان بازار ارز به خاطر تقاضای واقعی ارز جهت واردات است و نوسانات ارز بیشتر ناشی از تقاضای سوداگری-سفته‌بازی و حفظ قدرت خرید است که مرکز مبادلات پاسخگوی این نوع تقاضا نمی‌باشد. به عبارت دیگر، مخاطب مرکز مبادلات، واردات است (پاسخگویی به تقاضای واقعی ارز)، در حالی که نوسان ارز در بازار آزاد بیشتر به خاطر تقاضای کاذب و غیرواقعی ارز است که در این مرکز پوشش داده نمی‌شود و نباید چنین انتظاری از مرکز مبادله‌ای داشت. با توجه به شرایط پیش رو چشم‌انداز نرخ ارز در کوتاه‌مدت و پایان سال به چه سمت و سویی است؟

متاسفانه به نظر می‌رسد که به دلیل پایداری دلایل ساختاری ذکر شده، تلاطمات به طور کلی ادامه خواهد داشت، هرچند در مقطعی ممکن است به دلیل آرامش در دلایل مقطعی ذکر شده، بازار آرام شود. مدیریت قوی بازار ارز-کالا و سیاست‌های پولی-مالی می‌تواند سبب کاهش تلاطمات یا افزایش آنها شود.

یکی از تاکتیک‌های مرکز مبادله روند نزولی نرخ دلار در مرکز است این در حالی است که در بازار غیر رسمی این روند معکوس است فاصله‌گیری نرخ مرکز با بازار غیر رسمی چه تبعاتی می‌تواند داشته باشد؟

به نظر بنده این استراتژی چندان تاثیری در بازار آزاد ارز ندارد. دلیل این امر آن است که همانطور که در بالا ذکر شد، فروشنده‌گان-خریداران و مخاطبین دو بازار (یعنی مرکز مبادلات و بازار آزاد)، دو گروه مختلف هستند. خریداران در بازار آزاد، مردم معمولی و سوداگران هستند که با هدف پوشش دارایی خود در مقابل تورم به این بازار مراجعه می‌کنند (اصطلاحا تقاضای غیرواقعی-کاذب برای ارز) و مخاطبان مرکز مبادلات، واردکنندگان کالا به کشور هستند (اصطلاحا تقاضای واقعی برای ارز).

استراتژی فوق اثری بر روی بازار آزاد ندارد چون تاثیری بر عرضه و تقاضای بازار آزاد به جای نمی‌گذارد، ولی سبب ایجاد رانت برای استفاده‌کنندگان از ارز مرکز مبادلات می‌شود و درآمد‌نهادهای مرتبط فروشنده ارز در مرکز مبادلات (یعنی وزارت نفت، صندوق توسعه ملی و ...) را کاهش می‌دهد. با توجه به تحولات ماه‌های گذشته، کاهش قیمت توسط مرکز مبادلات حتی به صورت روانی نیز بر روی بازار آزاد تاثیرگذار نیست.

تلاطم اخیر در شرایطی رخ داد که بازار سرمایه از بازدهی مناسب برخوردار است و قیمت‌ها در بازار مسکن نیز رو به رشد است، چرا در شرایطی که بازار سرمایه رونق دارد و در بخش مسکن نیز قیمت‌ها رو به رشد، باز هم شاهد هستیم مقام‌های رسمی از هجوم سفته‌بازان به بازار سخن می‌گویند؟

مشکل پیش آمده در شش ماه گذشته مرتبط با تمامی بازارهای کشور است (مسکن، بورس، خودرو، ارز، طلا و ..)، و دلیل ساختاری آن همان طور که در بالا ذکر شد، میزان بالای نقدینگی موجود در کشور (در سایه رشد نقدینگی در سال‌های گذشته)، تورم بالای شکل گرفته در کشور و نهایتا تضعیف بخش تولید-عرضه به خاطر مشکلات پیش آمده در تجارت خارجی و کمبود سرمایه در گردش

می تواند با جریمه اندکی، پول خود را به صورت آنی نقد کند. نتیجه این امر سیال بودن شدید سپرده های بانکی است که سبب می شود مردم در زمان به وجود آمدن تلاطم های در بازارهای مختلف، سریعا نسبت به جابه جایی پول خود در بانک به این بازارها اقدام کنند.

باید بین سود سپرده یک ساله که امکان برداشت آن وجود نداشته باشد یا جریمه سنگینی داشته باشد و سود اوراق مشارکت، گواهی سپرده، تفاوت قابل توجهی وجود داشته باشد، تا از میزان سیال بودن غول نقدینگی موجود کاسته شود.

۳- باید نظارت بانک مرکزی بر روی موسسات و بانکها افزایش یابد تا در کنار سیاست های انقباضی، امکان مدیریت بازارها بیشتر شود و موسسات و نهادهای مالی در بازارهای طلا، ارز و کالا به دنبال سفته بازی نباشند. چنین عنوان می شد که در دوره ای مانند سال ۱۳۸۶، موسسات در بازار مسکن حضور دارند و در حال حاضر در بازارهای نقدشونده، با نظارت جدی، باید مانع از سفته بازی موسسات و نهادهای مالی و سرمایه گذاری که منابع زیادی دارند، در بازارهای پرنوسان شد.

۴- به جای فروش و پیش فروش سکه فیزیکی طلا، بانک مرکزی نسبت به فروش گواهی کاغذی طلا-سکه به صورت بانام و بدون نام اقدام کند. این امر می تواند حتی برای مردم عادی نیز جذابیت داشته باشد؛ چرا که مشکلات نگهداری طلا را ندارد. از سوی دیگر برای افزایش جذابیت آن، می توان این گواهی را به عنوان یکی از وثایق مورد قبول نظام بانکی برای ارائه تسهیلات بانکی تعریف کرد. به هر نحو باید با افزایش جذابیت فروش گواهی کاغذی طلا، داشتن آپشن های مختلف برای گروه های مختلف با توجه به دوره مدنظر سرمایه گذاری و ریسک، کاهش هزینه های معامله آن نسبت به طلا و سکه (که در حدود ۲ درصد است)، افزایش جذابیت نگهداری آن و مانند آن تقاضا را از سمت فیزیکی به این جهت سوق داد. البته پیش نیاز اجرای چنین طرحی، قبول قیمت آزاد طلا-ارز و تعیین مکانیزم شفاف برای شرایط و قیمت باز خرید این اوراق است.

است. مردم در این شرایط، پول را در بانک نگه نداشته و مداوم بین بازارها جابه جا می کنند و این امر تورم را تشدید کرده و نوسانات شدیدی همراه با رشد قیمتی عجیب و غریبی را در همه بازارها ایجاد می کند. البته میزان نوسانات و رشد در بازارهای مختلف متفاوت است. مثلا بازار مسکن نسبت به بازار ارز-طلا رشد قیمتی کمتری و نوسان کمتری را تجربه کرده است. یکی از دلایل این امر بزرگ بودن اندازه این بازار است.

برنامه پیش فروش بانک مرکزی چه تاثیری بر بازار طلا دارد؟ همانطور که در اخبار هفته های گذشته منتشر شد، مجلس و بانک مرکزی به دنبال ممنوع کردن خرید و فروش و بازار مربوط به تقاضای سوداگری-سفته بازی ارز هستند. هر چند این امر راهکار ریشه ای مساله نیست، ولی به هر حال در چنین شرایطی، معمولا یکی از راهکارهایی است که توسط مجریان ارائه می شود. این امر احتمالا سبب می شود که به دلیل افزایش ریسک حضور در بازار ارز، حرکت عامه مردم و سوداگران-سفته بازان به سمت بازار طلا سرازیر شود و تقاضای طلا افزایش یافته و حباب مثبتی در این بازار شکل گیرد. این امر در یک ماه قبل نیز دیده می شود و سکه گرمی و ربع سکه به دلیل هجوم مردم عادی حباب عجیبی در حدود ۲۰ درصد-۳۰ درصد به خود گرفته است.

از سوی دیگر به نظر می رسد میزان قدرت خرید نقدینگی ریالی موجود بالاتر از توان بانک مرکزی در تزریق طلا به بازار است. در کوتاه مدت طبیعتا خبر اعلام شده سبب کاهش التهابات و قیمت طلا می شود، همان طور که در هفته گذشته تجربه شد، ولی به دلیل پابرجا بودن دلایل ساختاری تحولات و نوسانات، احتمالا آرامش بازار چندان دوام نداشته باشد.

همچنین بانک مرکزی باید محدودیت های جدی جایگزینی طلا در آینده با توجه به تحریم ها را در نظر داشته باشد و شرایط پیش فروش سکه را چندان جذاب طراحی نکند که با استقبال زیاد مواجه شود.

چه پیشنهادها و راهکارهایی را در رابطه با کاهش التهابات بازار ارائه می کنید؟

۱- سیاست بانک مرکزی در چنین شرایطی باید بیشتر جلوگیری از تشدید نوسانات ارز باشد، تا کنترل رشد قیمت. نوسان ارز آسیب بیشتری به جای می گذارد، تا رشد قیمت پیوسته، مدیریت شده و قابل پیش بینی ارز. در صورتی که بانک مرکزی بعد از رشد بازار آزاد، که بنا به هر دلیل اتفاق افتاده باشد (مثلا در آبان ۹۱)، هدف خود را کاهش نوسان قرار دهد، می تواند بعد از افت بازار بعد از رشد شدید، با خرید و جمع آوری ارز از بازار، از افت آن جلوگیری کرده و ذخایر خود را نیز افزایش دهد (آذر ۹۱). کاهش و مدیریت نوسانات سفته بازان حرفه ای را ناامید کرده و از بازار خارج می کند و به دنبال آن، انگیزه مردم نیز برای حضور در بازار کاهش می یابد. در حالی که چنین استراتژی مشاهده نمی شود.

۲- رشد سود سپرده های بانکی، گزینه ای است که ناگزیر می کند و تا حد زیادی می تواند تلاطمات ایجاد شده در بازارهای مختلف را کاهش دهد. در کنار رشد سود سپرده های بانکی باید نسبت به ساختار آن نیز توجه شود. در یک سال گذشته، بانکها و موسسات مالی بیشتر به سمت فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده یا سپرده کوتاه مدت با سود بالا حرکت کرده اند. جذب سپرده از محل فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده در عمل مشابه سپرده کوتاه مدت است؛ چون دارنده آن

سال	میزان نقدینگی (میلیارد تومان)	قیمت دلار	قدرت خرید دلار توسط نقدینگی ریالی (میلیارد دلار)
۱۳۵۸	۲۵۸	۱۴	۱۸
۱۳۶۶	۱,۳۶۷	۹۹	۱۳
۱۳۷۳	۶,۱۸۴	۲۶۲	۲۴
اسفند ۱۳۹۱	۶۵۰,۰۰۰	۳,۵۰۰	۱۲۹

زمان	تورم ماهانه	تورم نقطه به نقطه سال آن در صورت تداوم روند ماهانه
آبان ۹۰	۱.۶ درصد	۲۱.۰ درصد
آذر ۹۰	۱.۸ درصد	۳۳.۹ درصد
شهریور ۹۱	۲.۳ درصد	۳۱.۴ درصد
مهر ۹۱	۴.۶ درصد	۷۱.۵ درصد
آبان ۹۱	۴.۵ درصد	۶۹.۶ درصد
آذر ۹۱	۲.۵ درصد	۳۴.۵ درصد
۴ ماهه اخیر (مهرگین)	۳.۴۸ درصد	۵۰.۷ درصد

زمان-بایان ماه	شاخص قیمت مصرفی	تورم نقطه به نقطه	تورم ماهانه	تورم متوسط سالانه
مهر ۹۰	۲۷۶	---	---	---
آبان ۹۰	۲۸۰.۶	۲۲.۱ درصد	۱.۶ درصد	۱۹.۸ درصد
آذر ۹۰	۲۸۵.۶	۲۲.۴ درصد	۱.۸ درصد	۲۰.۶ درصد
شهریور ۹۱	۳۴۸.۸	۲۸.۱ درصد	۲.۳ درصد	۲۴.۰ درصد
مهر ۹۱	۳۴۴.۸	۳۲.۰ درصد	۴.۶ درصد	۲۴.۹ درصد
آبان ۹۱	۳۸۱.۲	۳۵.۹ درصد	۴.۵ درصد	۳۶.۱ درصد
آذر ۹۱	۳۹۰.۹	۳۶.۹ درصد	۲.۵ درصد	۳۷.۴ درصد

محمدرضا طبیبزاده عنوان کرد:

- لزوم ایجاد کنسرسیوم همکاری در شرایط کنونی
- نیاز به ایجاد امکانات لازم برای امور پیمانکاری پروژه‌های عمرانی
- نیاز به تعریفی قانونی از جایگاه انجمن‌های صنفی

مهندس محمدرضا طبیبزاده فارغ‌التحصیل سال ۱۳۴۹ فوق لیسانس راه و ساختمان از دانشکده فنی دانشگاه تهران است. وی از سال ۴۷ وارد بازار کار مهندسی شد و تا کنون به طور مستمر در هر سه بخش مشاور، پیمانکار و کارفرما بدون وقفه فعالیت مستمر کرده است. حضور در این سه فضا وی را با دیدگاه‌های مختلف کارهای مهندسی در کشور آشنا نموده است. ایشان یکی از مهندسين با تجربه در صنعت پیمانکاری و ساخت و ساز می باشد و با وجود این ویژگی‌ها ماهنامه پیام آبادگران اقدام به انجام مصاحبه ای با ایشان کرد.

روز دوم بهمن ماه برای دیدار و گفتگو با وی که در حال حاضر از مدیران ارشد شرکت ساختمانی تهران جنوب است، به شرکت تهران جنوب مراجعه نمودیم. ایشان با شکیبایی به سوالات

مختلف ما با خشوبی و دقت پاسخ دادند و پس از واکاوی ابعاد مختلف مشکلات پیمانکاران پروژه‌های مختلف عمرانی به ارائه راه حل‌هایی در این زمینه پرداختند. بی شک نقطه نظرهای ارائه شده در این مصاحبه می‌تواند منبع خوبی برای بررسی‌های بعدی و اتخاذ تصمیمات مفید و موثر در مورد رفع بخشی از مشکلات پروژه‌های عمرانی و ایجاد بسترهای لازم برای توفیق در آن باشد. ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که در اختیار ما قرار دادند، نظر خوانندگان محترم ماهنامه را به مشروح این مصاحبه جلب می‌نماییم.

فعالیت دارد مشغولم. شرکت تهران جنوب متجاوز از ۲۰۰ پروژه عمرانی را در پروژه‌های صنعت نفت، گاز و پتروشیمی و مشخصا در دو زمینه پالایشگاهی و خطوط لوله به اجرا در آورده و علاوه بر آن شرکت تهران جنوب در اجرای پروژه‌های صنعتی مختلف یعنی صنعت فولاد، صنعت کاغذ، صنعت آب و فاضلاب هم در احداث کارخانه‌ها و تصفیه خانه‌ها و هم در احداث خطوط لوله انتقال و شبکه فعال بوده است

در طول سالهای فعالیت خود شما در هر سه جایگاه کارفرما/مشاور/پیمانکار حضور داشتید، اگر نوآوری و

آقای مهندس طبیبزاده، ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید لطفا شرکت تهران جنوب را برای خوانندگان ماهنامه ما معرفی کنید؟

شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره ای در ایران با قدمت‌های بیش از نیم قرن شاید جز انگلستان دست‌باشند در این مورد به دو شرکت اشاره دارم، اول شرکت پیمانکاری تهران جنوب با قدمت ۵۳ سال و دوم شرکت مشاوره ای تهران بوستن که امسال ۵۰ سال خود را جشن گرفت. اینجانب در هر دو شرکت در زمانهای مختلف حضور داشته و در آنها خدمت کرده‌ام و هم اکنون نیز در شرکت تهران جنوب که عمدتا در فضای نفت و گاز و پتروشیمی

از سوابق کاری مهندس طبیبزاده

مهندس محمدرضا طبیبزاده عملا از سال ۴۲ که در کلاس یازدهم دبیرستان حضور داشت فعالیت خود را با کار تدریس دروس مثلثات و جبر در کلاس‌های شبانه تهران و شاگردان خصوصی دیگر شروع نمود و پس از فارغ‌التحصیلی کار مهندسی خود را با محاسبه ساختمان شروع نمود. این موقع زمانی بود که بلندترین ساختمانها در تهران ساختمانهای پلاسکو و آلومینیوم بودند. وی درگیر طراحی یک ساختمان ۱۲ طبقه شد. در آن زمان و بدون حضور وسیع کامپیوتر ایشان اقدام به چاپ کتابی به نام "روش ساده و عملی محاسبه ساختمانهای بلند (حل قاب ۳۱ طبقه)" نمود. ایشان در ابتدا وارد حوزه صنعت آب در شرکت مهندسان تهران بوستن گردید و بیش از ۱۰ سال با این مهندس مشاور همکاری مستمر داشت. ایشان بعد از انقلاب با همکاری همفکران خود اقدام به تشکیل شرکت مشاوره ای در رشته آب و فاضلاب، عمران محیط زیست نمود که این شرکت هم اکنون با نام "عمران محیط زیست" توسط دوست و همکار ایشان مهندس احمد عشقی اداره می‌شود. ایشان مدتی در حدود ۴ سال با مهندسان مشاور پایپلا و جناب آقای مهندس احمد آل یاسین همکاری داشت و در این مرحله اقدام به تهیه و تنظیم هفت مجلد کتاب با نام‌های ضوابط و معیارهای فنی آبیاری و زهکشی نمود. ایشان در اواخر دهه ۶۰ در یک شرکت پیمانکاری وارد یکی از پروژه‌های صنعت آب یعنی طرح انتقال آب کارون به بهمن شیر (با ۱۲۰ متر مکعب ثانیه) گردید که مدیریت این

ابتکاری در آنها دیده اید لطفا توضیح بفرمائید.

در پاسخ به این سوال به چند نمونه اشاره دارم. الف: در اوایل دهه هفتاد یکی از بزرگترین پروژه های آبی وزارت نیرو که توسط سازمان آب و برق خوزستان در منطقه جنوب ایران اجرا می شد انحراف و انتقال آب رودخانه کارون از نزدیکی

محلی در آبادان به نام مارد به رودخانه بهمن شیر حجم بسیار بالایی از آب رودخانه کارون ۱۲۰ متر مکعب بر ثانیه توسط یک کانال با عرض کف ۸۰ متر در این انتقال طراحی شده بود. این پروژه در حقیقت از پس زدگی آب شور دریا به هنگام مد و تخلیه آن به نخیلات آبادان طراحی شده بود. در این پروژه مهندس مشاور سوئدی سوئگو برای طراحی تلمبه خانه این پروژه BOX هایی با وزن

۵۰۰ تن طراحی نموده بود که این BOX ها بایستی در خارج از محل تلمبه خانه ساخته میشد و با وسایلی در کانالهایی توسط کشنده به محل تلمبه خانه حمل و در محل تلمبه خانه نصب می شد. اولاً تکنولوژی این کار پیچیدگی خاص خود را داشت و دوم اینجانب به عنوان مدیر پروژه با مطالعه سوابق طراحی به این نتیجه رسیدم که می توان اجرای کار را به صورت درجا انجام داد گرچه برای کارفرما و خصوصاً مشاور قبول این تغییر بسیار مشکل بود اینجانب توانسته ام با ادله های کاملاً مثبت مهندسی این کار را انجام دهم که در فضای وزارت نیرو خود نمونه مشخصی گردید. علاوه بر آن زمانی که اینجانب در مشاور تهران بوستون بودم یکی از سنگین ترین پروژه های خطوط انتقال آب از نظر مسیر پروژه خطوط لوله انتقال آب از کارزون از طریق برازجان به بوشهر بود که این پروژه نیز علیرغم تمام مشکلات خود با موفقیت انجام شد. نمونه دیگری در مورد نوآوریهای شرکت تهران جنوب بایستی

قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون وا همه بتوانند از هر نوع بازخواست سیستمهای نظارتی و کنترلی اصلح ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های آن" مراجعه بفرمائید.

انتقال تکنولوژی در مورد خط ۵۶" گاز سراسری از کنگان به مرز ترکیه را نام برد. شرکت های خارجی پس از انقلاب اقدام به اجرای پروژه های خط لوله سراسری گاز ۵۶" (Larg Bore) نمودند. در آن مرحله پیمانکاران ایرانی یا اجازه ورود به این نوع پروژه ها را نداشتند و یا به صورت پیمانکاران دست دوم پیمانکاران خارجی فعالیت می کردند. در اوایل انقلاب شرکت پیمانکار ایتالیایی خط لوله سراسری گاز تغییر یک کیلومتر از خط لوله را که در محل رانش زمین قرار داشت را موکول به تصفیه حساب نهایی با دولت ایران نمود. از ماشین های بسیار سنگین برای اجرای خطوط لوله گاز ماشین لوله خم کن (Bending Machine) استفاده می شود که شرکت تهران جنوب در آن زمان فاقد این ماشین بود. شرکت تهران

جنوب اقدام به حمل این ماشین به محل تغییر مسیر لوله نمود و خود رأساً اقدام به تغییر این لوله نمود و پس از آن شرکت تهران جنوب اقدام به احداث خط لوله ۵۶" نفت خام مناطق نفت خیز به بندر طاهری را برای صادرات نمود. این در حالی بود که اسکله خارک در معرض بمبارانهای عراق قرار داشت. تهران جنوب با این عمل توانست فرهنگ کار اجرای پروژه های لوله گاز ۵۶" را بومی سازی نماید. هم اکنون بحث طراحی و اجرای خطوط لوله گاز با قطر بالا کلاً توسط مهندسی مشاور و پیمانکاران ایرانی انجام می شود.

در بخش ساخت پالایشگاه نفت و گاز ما با لطف پروردگار در شرایط موجود کاملاً توانمند به انجام پروژه ها می باشیم منتهی به عنوان یک نقیصه کلی در اجرای پروژه های کلان صنعت ما نقص جدی مدیریتی را داریم که در سوال های بعدی به آن پاسخ عرض می کنم.

پروژه را با موفقیت به انجام رساند. مهندس رضا طبیب زاده بعداً و از اول دهه هفتاد تصمیم به حضور در پروژه های صنعت نفت و گاز گرفت. مهندس رضا طبیب زاده با بخش دولتی به عنوان کارشناس همکاری طولانی داشته است. وی از سال ۱۳۵۵ عملاً همکاری خود را با سازمان برنامه و بودجه وقت آغاز نمود و تا کنون با معاونت فنی و نظام فنی و اجرایی همکاری دارد و علاوه بر آن همزمان به مدت ۱۰ سال به عنوان کارشناس ارشد در شورای عالی فنی سازمان مدیریت انجام وظیفه نموده است. و در تهیه و تنظیم فهرس بهای مختلف پایه نقش کلیدی داشته است. وی ۱۲ سال در معاونت آب وزارت نیرو به عنوان کارشناس در کنار دوست قدیمی خود مهندس فروغی مشغول به کار بوده است و در آن قسمت کلیه اسناد و مدارک قراردادهای پروژه های عمرانی را در بخش سد، شبکه و خطوط انتقال در متجاوز از ۱۲۰ قرارداد و پیش از برگزاری مناقصه مطالعه و برای آنها گزارش تفصیلی تهیه کرده و ضمن پیشنهادهای اصلاحی، راهکارهای لازم را مطابق با ضوابط سازمان برنامه اعلام می کرد. علاوه بر آن در مورد پرداخت تعدیل برای قراردادهایی با فهرست بهای خاص و فهرست بهای غیرپایه که از ضرایب تعدیل منتشره برای قیمت پایه استفاده می شد. در این ارتباط کمیته ای با دستور آقای مهندس زنگنه در وزارت نیرو تشکیل و ایشان به عنوان مسئول کمیته تعدیل قراردادهای در دست انجام وزارت نیرو آنها را بررسی می کرد و گزارش آن را به شورای عالی می فرستاد.

مهندس محمدرضا طبیب زاده متولد سال ۱۳۲۵ در جنوب شهر تهران است. ایشان دوران نوجوانی را در دبیرستان البرز گذراند

و از محضر مرحوم زنده یاد دکتر محمدعلی مجتهدی استفاده نمود. از همان دوران دبیرستان علاقمندی برای حضور در دانشکده فنی و رفتن به رشته راه و ساختمان در ایشان شکل گرفت. وی بعد از پایان دبیرستان و در سن ۱۹ سالگی و شاید تنها فارغ التحصیل رشته ریاضی دبیرستانی است در فاصله ورود به دانشگاه اقدام به نوشتن کتاب «مجموعه جبر و مثلثات و ریاضیات برای کنکور» پرداخت و ایشان اول بار و در آن زمان که کنکورهای دانشکده‌های مهندسی جداگانه انجام میشد در کنکور دانشکده افسری رتبه اول را حائز نمود و همزمان در رشته راه و ساختمان دانشکده فنی نیز پذیرفته شد و این دانشکده را برای ادامه تحصیل برگزید و اینبار باز به هنگامی که در سال دوم دانشکده فنی بود به همراه دوست همکلاسیش مهندس رضا صفوی اقدام به چاپ و انتشار کتاب "تمرینات هندسه تحلیلی" برای استفاده دانشکده فنی نوشت.

در صورت پذیرش وجود مشکلاتی در قانون مناقصات و نحوه برگزاری آن در ایران لطفا مشکلات را بر اساس درجه اولویت و اهمیت طبقه‌بندی کرده، راههای برون رفت از آنها را ارائه دهید؟ - پاسخ به این سوال جنابعالی بسیار کلان و مهم است و در فضای پرسش و پاسخ این گفتگو نمی‌گنجد. یادآوری می‌نمایم که قانون مناقصات تهیه شده توسط دولت در سال ۱۳۸۴ که در حقیقت جایگزین آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ کشور گردید دارای نواقص و اشکالات ماهوی بود. انتظار بر این بود که قانون مناقصات حاضر پس از ۳۰ سال بسیار منسجم‌تر و پاسخگوتر از آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ باشد. به لحاظ بحث و گفتگو در این مورد اینجانب به کمک تعدادی از دوستان و همفکران در تیرماه ۱۳۹۰ ضمن دعوت از مسئولان محترم مرکز پژوهش‌های مجلس از جمله جناب آقای دکتر توکلی، نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آئین‌نامه‌های آن را برگزار نموده‌ایم که مطالعه مجموعه این مقالات و بیانیه پایانی کنفرانس را به همکاران عزیز پیشنهاد می‌نمایم. ضمن این که می‌توان طبقه‌بندی الویتهای مشکلات قانون مناقصات و راهکارهای برون رفت از آن را در چارچوب سمینار قانون مناقصات جستجو کرد. با این وجود، به طور خلاصه نکات ذیل را یادآوری می‌نمایم:

- بهتر بود این ساختار به صورت قانون مطرح نمی‌شد و به صورت همان آئین‌نامه اجرایی که قبلا وجود داشت عمل می‌شد، هر نوع تغییر و تبدیل بدون شک و شبهه کاربران به هنگام اجرای قانون با مشکلاتی مواجه می‌باشند که این مشکلات نیاز به اصلاح دارد. لذا در مورد اصلاح بایستی در هر مورد به قانونگذار مراجعه نمود که این امر امکان‌پذیر نیست و با حداقل کار مشکلی است.
- قانون بایستی فی‌النهایی روشن و شفاف و بدون وجود دستورالعمل‌های موازی بوده به نحوی که کاربران با هر ذهن و

نگاهی قانون را به یک صورت تعبیر و تفسیر نمایند

- انتخاب پیمانکاران در مناقصات به عنوان یک معضل جدی بوده و مجریان و کارفرمایان نمی‌توانند بدون واگهی و ترس از سیستم‌های نظارتی اصلاح‌ترین قیمت پیشنهادی مناسب را به جای حداقل قیمت انتخاب نمایند.
- قانون بایستی به نحوی تهیه و تنظیم شود که کاربران آن نتوانند با استدلال به رای به آن عمل نمایند. بدون شک در این شرایط قانون ماهیت و خاصیت خود را از دست خواهد داد.
- قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون واگهی بتوانند از هر نوع بازخواست سیستم‌های نظارتی و کنترلی اصلاح‌ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می‌توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های آن" مراجعه بفرمائید.
- مسائل و مشکلات مالیات بر ارزش افزوده در شرکت‌های پیمانکاری تشریح نموده و راههای اجرایی مرضی‌الطرفین آن را پیشنهاد نمائید؟ البته اخیر بخشنامه‌ای در این زمینه توسط ریاست سازمان مالیاتی صادر شده است. نظر جنابعالی را در مورد این بخشنامه خواستاریم.
- این قانون در حقیقت بر اساس روشهای مشابه بین‌المللی در کشورهای پیشرفته و به منظور درآمد دولت از منابع مالیاتی پیش‌بینی گردید. متن قانون برای کاربران از ابتدا به درستی روشن نبود گرچه مسئولان ذیربط به منظور شفاف‌سازی، اقدام به دستورالعمل‌های لازم نموده‌اند ولی به واقع دریافت VAT) value added tax (در پروژه‌ها توسط ذینفعان حاضر

تاثیر هدفمند کردن یارانه‌ها را بر پروژه‌های عمرانی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آثار آن در چه بخش‌هایی از پروژه‌های عمرانی و رشته‌های تخصصی آن بیشتر نمودار است؟ و راه‌های برون رفت از آن را در چه ساز و کارهایی خلاصه می‌کنید.

بحث اثرات هدفمند کردن یارانه‌ها بحث بسیار کلانی است. انتظار بر این بود که قانون‌گذاران محترم قبل از اعلام قانون موجود، حداقل بستری لازم برای اعمال آن در همه زمینه‌ها منجمله فضای کار پیمانکاری فراهم می‌نمودند. ما شاهد مشکلات عدیده‌ای بوده ایم که پس از هدفمند کردن یارانه‌ها از اواخر سال ۸۹ در فضای شرکت‌های پیمانکاری و در کارگاه‌های آنها چه شرایط بعضاً ناگوار به وجود آمد. مطلع هستید که بحث‌های بسیار جدی و کلان با مسئولان محترم دولتی منجمله شورای عالی فنی توسط ذینفعان منجمله اعضای محترم انجمن شرکت‌های ساختمانی صورت گرفت که منجر به ایجاد پاره‌ای بخشنامه و دستورالعمل در این زمینه گردید. اینجانب اعتقاد دارم اثرات جدی هدفمند کردن یارانه‌ها خصوصاً آزاد شدن حامل‌های انرژی بر روی اجرای پروژه‌های عمرانی تا کنون بین پیمانکاران و دولت تدقیق نشده است، از این رو بایستی این امر به درستی

مورد بررسی قرار گرفته و نتایج آن برای اعمال در پروژه‌های پیمانکاری و صنعت احداث به منظور روان نمودن اجرای پروژه با قوه مقننه و مجریه یا سایر ذینفعان مذاکره و قانونمند شود. لازم به یادآوری است که با توجه به اهمیت و نقش این قانون در حرفه پیمانکاری جا دارد انجمن‌های صنفی اقدام به برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های تخصصی البته با درخواست از ذینفعان دولتی برای روشن شدن هر چه بیشتر این امر باشد. حضور حقوق دانان و اقتصاد دانان الزامی است.

چه روش‌هایی را برای پرداخت بهنگام مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی مفید می‌دانید، برای وصول مطالبات انباشته شده آنها چه راهکارهایی را توصیه می‌کنید و برای آینده تخصیص بودجه پروژه‌های عمرانی چه راه‌های برون رفتی را در نظر گرفته اید؟

پیمانکاران در طول سال‌های گذشته برای دریافت مطالبات خود همواره دچار مشکل و معطل بوده‌اند، کارفرمایان محترم که مسئولیت تامین منابع مالی پروژه‌ها را دارند در این مورد کمبود و تعلل دارند چرا که یا میزان بودجه مالی سالیانه پروژه درست دیده نشده و یا اینکه تخصیص به موقع دریافت نمی‌شود گرچه

در پروژه به درستی تدقیق نشده است. آنچه که مسلم است در قراردادهای پیمانکاری، کارفرما خریدار و پیمانکار فروشنده است و لذا حسب قانون این مبلغ بایستی توسط کارفرما (خریدار) پرداخت شود. از طرفی پیمانکار خود نیز برای تامین کالا و تجهیزات پروژه خود این بار خریدار است و در مقابل فروشندگان کالا و تجهیزات فروشنده می‌باشند که این بار پیمانکار مستقیماً مسئولیت پرداخت VAT را به عهده دارد لذا پروسه و سیستم گردش فضا فوق‌الذکر پیمانکار و فضای دوم بایستی در یک پروژه عمرانی با ذینفعان وزارت اقتصاد و دارایی به درستی تعریف شود. در فضای اول بعضاً کارفرمایان وظایف خود را به پیمانکاران محول می‌نمایند و درخواست می‌نمایند که در پیشنهاد قیمت مبلغ VAT اضافه شود. این امر صحیح نیست و پیشنهاد مشخص این است که وزارت محترم اقتصاد و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی دستور العمل‌های کاربردی روشن و واضح کار را به ذینفعان ارائه دهد.

در مورد مشکلات به وجود آمده در سیستم رتبه‌بندی چه نظری دارید؟ و برای بهینه‌سازی آن چه پیشنهادها و توصیه‌هایی دارید؟

• درجه‌بندی پیمانکاران قبلاً در یک پایگاه و آنهم سازمان مدیریت صورت می‌گرفت هم

اکنون با تفویض اختیاراتی به پاره‌از زیر بخش‌های دولت منجمله وزارت نفت این درجه‌بندی مجدداً در مورد پیمانکاران توسط وزارت نفت انجام می‌شود. عیناً فضای دیگری در وزارت صنایع نیز مستقلاً وجود دارد. هم اکنون با توجه به فضای نظام فنی و اجرایی در کشور بحث رتبه‌بندی پیمانکاران از الویت خاص برخوردار است. بحث این است که برای دادن درجه EPC در نظام دو عاملی سیستم‌های نرم‌افزاری پیمانکاران در اولویت باشد یا سیستم‌های سخت‌افزاری؟ یا مجموعه هر دو؟ ولی آنچه که مسلم است ضوابط موجود برای سیستم‌های درجه‌بندی پیمانکاران بایستی مورد تجدید نظر کلی قرار گیرد، در این مورد بنده پیشنهاد دارم انجمن‌های صنفی پیمانکاری برای قانونمند کردن این موضوع متولی این امر گردیده، در غیر این صورت در کنار سیستم‌های دولتی برای درجه‌بندی پیمانکاران قرار گیرند. در شرایط موجود حضور انجمن‌های صنفی به هر دلیلی در این موضوع شفاف و پر رنگ نیست. ما سالیان متمادی است که شکل درجه بندی پیمانکاران و مشاوران را داریم. به هر حال در یک شرایط منطقی بایستی به این سردرگمی خاتمه داد و یک روش همه شمول البته با حال و هوای پروژه‌های جاری کشور تهیه و تقدیم می‌شود.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد (نقل

از متن) و عملاً آنچه که در شرایط عمومی پیمان موجود جاری بین کارفرما و پیمانکار می باشد که کارفرما از زمان دریافت صورت کارکرد پیمانکار ۲۰ روز یا زمانهایی در این حد وقت دارد عملاً موضوعیت ندارد و کارفرمایان و مجریان این مورد را یا قبول ندارند و یا جدی نمی گیرند. در ضوابط بین المللی و استانداردهای جاری در این مورد عوامل متعددی برای عدم تامین منابع مالی توسط کارفرما دیده شده و جرایم مربوطه را بایستی کارفرما پرداخت نماید. تجربه گذشته همه ما نشان داده است که تطویل بی رویه مدت

پیمان پروژه های عمرانی که بیش از ۱۰ سال طول کشیده عامل عدم تامین به موقع منابع مالی به میزان ۷۰-۸۰ درصد اثر گذار بوده است.

در این مورد همانطوری که در قانون پنج ساله بودجه کشور دیده شده، افتتاح اعتبار اسنادی ریالی و پرداخت مطالبات پیمانکاران یکی از راهکارهای رفع این مشکل می باشد. در این مورد گرچه بحث از سالیان قبل مطرح بوده و در نهایت با پیگیری ذینفعان در قانون برنامه پنجم نیز ملحوظ شده ولی باز شرایط و بستر لازم بین دولت و بانکها و بانک مرکزی به نحوی آماده نیست که از این روش همچون افتتاح اعتبار ارزی سود جست، پیشنهاد این است که مسئولان محترم انجمن های صنفی با تجمیع دیدگاهها و نگاه

خود این بحث کلیدی را در چارچوب قانون در مورد وضعیت قراردادهای و مطالبات موجود به سرانجام برسانند.

آخرین مصوبات مجلس هشتم و در جهت قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مسئولیت تامین منابع مالی پروژه ها در اجرای طرح ها طبق دستورالعمل ماده ۲۳ قانون فوق الذکر توسط و عهده پیمانکاران واگذار شده و البته هزینه های مالی تامین منابع از طریق تسهیلات بانکی بر حسب عملکرد اجرایی و پیشرفت عملیات در چارچوب اسناد مناقصه توسط دستگاه اجرایی و دولت تمهد و تامین می گردد. البته طبق همین قانون دو نهاد وزارت اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بایستی عهده دار این موضوع بوده و توسط بانکهای عامل شرایط را برای توفیق قراردادهای پیمانکاران محیا نماید.

اینجانب امیدوارم دولت بتواند این ترتیبات را به درستی انجام دهد ولی سوال مهم این است که اگر قرار است نهادهای دولتی منجمله بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی که هم اکنون در شرایط موجود بانک مرکزی به نحوی زیر مجموعه وزارت اقتصاد

و دارایی تلقی می شود عهده دار این مسئله باشند با چه ذهنیتی قانونگذار این مسئولیت را به عهده پیمانکاران گذاشته است. کارفرمایان که ابزار بهتری به عنوان بخشی از دستگاه اجرایی در اختیار دارند تا بتوانند این امور را با وزارت اقتصاد و دارایی به جلو ببرند. آیا عدم توفیق فعال شدن اعتبار اسنادی ریالی که سالیان زیاد از بحث و گفتگو در مورد آن گذشته و علاوه بر آن در قانون ۵ ساله گنجانیده شده ولی تا کنون باز این مسئله مهم عملی نگردیده عدم توفیق دستگاه های اجرایی تلقی گردیده؟ که این بار مسئولیت را به گردن پیمانکاران بخش خصوصی و آنهم در ابعاد مختلف از پروژه های خرد و

کلان قرار دادند آیا چنین دیدگاه ارائه شده صحیح است؟ هم اکنون راهکار تامین منابع مالی پروژه ها و به نحوی رفع مشکل کارفرمایان در قانون برنامه سال ۹۱ به عهده پیمانکاران گذاشته شده است. (رجوع بفرمائید بند ۱-۱۰۲ و ۱-۱۰۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موضوع ابلاغیه شماره ۶۵۳/۹۵۷۷ قوه مقننه به قوه مجریه)

آیا شاخص های تعدیل اعلام شده واقعی هستند؟ در صورتی که پاسخ شما منفی است چه راههایی را برای واقعی شدن آن پیشنهاد می نمائید؟ و وضعیت قراردادهای

ابایی از هر نوع پرداخت به پیمانکاران دولتی ندارند ولی به هنگام پرداخت حق و حقوق پیمانکاران بخش خصوصی به جهت ترس از سیستم‌های کنترلی و نظارتی مته به خشاش گذاشته و پروژه را دچار معضل نموده‌اند.

■ آنچه تحت نام شرایط عمومی پیمان به عنوان سند تنظیم

کننده روابط حقوقی بین کارفرما و پیمانکار از سالیان گذشته تا کنون نوشته شده، موید شرایط نابرابر بین طرفین می‌باشد. متاسفانه در این شرایط عمومی پیمان فضای تعاملی وجود ندارد و عموماً یک فضای مدیریتی از بالا به پایین توسط کارفرما القا می‌شود و مضافاً به اینکه همه ابزار فشار همچون مواد ۴۶ و ۴۸ (که ماده ۴۸ به مراتب نا عادلانه تر از ماده ۴۶ است) و یا ضبط ضمانت نامه‌ها در اختیار کارفرمایان قرار دارد. طبیعی است که در این شرایط ذهنیت برتری به کارفرما القا می‌شود و علاوه بر آن چون پول پروژه‌ها در اختیار مجریان می‌باشد کارفرمایان و مجریان

چنین می‌بندارند که پیمانکار حق دخل و تصرف در مال و اموال آنها را ندارد و بایستی با چنین ذهنیتی برخورد نماید.

■ بحث اساسی ما با کارفرمایان این است که ایشان بین «مسئولیت‌های محول شده» طبق ضوابط قانونی و قرارداد را با اختیارات متناظر با آن به درستی نمی‌بینند و از همین منظر است که کارفرمایان انتظارات بیش از اندازه در قرارداد از پیمانکار دارند مضافاً به اینکه چنانچه خطا و تقصیری متوجه ایشان در ارتباط با شرایط قرارداد باشد به جهت جلوگیری از رفتن به شرایط پاسخگویی به مقامات بالادستی سعی می‌نمایند که این کمبودها را به پیمانکار منتقل نمایند و خوب طبیعتاً پیمانکار برای بقای خود یا تسلیم می‌شود که این امر فساد کامل است یا اجباراً با کارفرما به مقابله بر می‌خیزد که در هر حال پیمانکار بازنده این

در دست اجرا را چگونه می‌دانید؟

-گرچه در گذشته عدم نزدیکی بین ضرایب تعدیل منتشره سازمان مدیریت با قیمت‌های واقعی دیده نمی‌شد ولی امروزه و خصوصاً در ۱۰ سال گذشته به تدریج این فاصله کم گردیده است. بطوریکه در سالهای اخیر تقریباً نرخ‌های نیروی انسانی به کار گرفته شده در ضرایب تعدیل با واقعیت‌ها متناسب است، ولی نرخ ماشین‌آلات به کار گرفته شده در محاسبه تعدیل بعضاً با شرایط موجود بازار و خصوصاً نوسانات بسیار شدید سوخت تطابق ندارد. در این مورد این انعطاف بایستی توسط سازمان مدیریت و قانون مرتبط در پذیرش قیمت‌های معقول در نواحی مختلف ایران دیده شود. بنده بارها به انجمن‌های مختلف صنفی پیشنهاد نمودم که به عوض رفتن به فضای چالش با مسئولان محترم ذیربط از جمله شورای عالی فنی، اقدام به تعیین متدلوژی جامع تعدیل در قراردادهای نموده و آن را به ذینفعان خصوصاً شورای عالی فنی ارائه نمایند. اینجانب با شناخت و تجربه طولانی

به عنوان کارشناس از شورای عالی فنی دارم بدون تردید نظرات انجمن‌های پیمانکاری را خواهند پذیرفت.

برای تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری با بخش کارفرمایی چه توصیه‌هایی دارید؟

■ همواره دغدغه اینجانب در مورد روابط بین کارفرما و پیمانکار وجود داشته ما فرهنگ بعضاً ارباب و رعیتی را در لابه لای مدارک قانونی حاکم بین طرفین منجمله شرایط عمومی پیمان "که کارفرما" می‌تواند و پیمانکار بایستی" می‌بینیم. با این جمله بسیار نامیمون نوشته شده در اسناد مناقصات

"کارفرما مخیر است در رد یا قبول پیشنهادات عمل نماید" در پاسخ به این سوال شما دیدگاه‌های ذیل را نوشتم. به واقع کارفرمایان، پیمانکاران بخش خصوصی را از خانواده خود نمی‌دانند و پاره‌ای از کارفرمایان با همان نگاه‌های گذشته چنین استنباط دارند که پیمانکاران در پروژه حاضر می‌شوند تا به نحوی سود جویی نمایند. البته همین کارفرمایان نگاهشان نسبت به بخش دولتی و نیمه دولتی این است که هر نوع پرداخت چه قراردادی و چه غیر قراردادی به پیمانکاران بخش دولتی به مصداق مثال «از این جیب به آن جیب است و اشکالی ندارد». به واقع این آفت حیف و میل کردن در پروژه‌های عمرانی کشور می‌باشد. اغلب مجریان به واسطه آنکه طرف مقابل آنها بخش دولتی است بعضاً

فضا بوده و در نهایت باعث تطویل بی‌رویه پیمانها، بالا رفتن مبلغ و بعضا ضبط ضمانت‌نامه‌های پیمانکاران تا کنون شده است.

حرفه‌مندان اعم از مهندسان مشاور و پیمانکاران پروژه‌های عمرانی برای حفظ و بقای خود باید چه اقداماتی انجام دهند؟

■ بنده به عنوان یک مهندس خدمتگزار و با بیش از ۴۲ سال کار در فضای مهندسی کشور در این سن دغدغه‌های بسیاری داشته و دارم و در اولین سمینار صنعت احداث در چند سال پیش مقاله‌ای با همین مضمون ارائه کردم و هم اکنون مقاله‌ای با عنوان «آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران» در آخرین مجله پاییز ۱۳۹۱ جامعه مشاور فصلنامه شماره ۸۷ تقدیم نمودم. در این مقاله اقدام به طرح ۱۸ سوال کلیدی نمودم که پاسخ هر کدام نیاز به مراجعه به بررسی سوابق شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره‌ای دارد، ولی همواره این سوال برای بنده مطرح است که چرا شرکت‌های مشاور و پیمانکار ما در ایران با حذف موسیسن آنها به سمت انحلال می‌روند در صورتی که در

کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی ما شاهد حضور شرکت‌هایی با قدمت ۱۰۰ سال و بیشتر هستیم.

■ در پروژه‌های کلان حاضر در صنایع مختلف ساختمان، راه، آب و نفت و گاز و پتروشیمی فضای نظام فنی و اجرایی کشور رفتن به شرایط اجرای پروژه‌ها به صورت دو عاملی (EPC) است. این بدان معنا است که پیمانکاران و مشاورین بایستی برای حضور در این پروژه‌های کلان به صورت کنسرسیوم یا مشارکت مدنی (Joint Venture) حاضر شوند. این بار مشاوران در فضای طراح در پروژه EPC

حضور دارند و به هیچوجه من الوجوه این نگاه که مشاوران اینبار در زیر کلید پیمانکاران هستند با واقعیت تطابق ندارد. اینجانب اعتقاد دارم که نقش مهندسین مشاور در سر و سامان داده به پروژه‌های عمرانی اولین نقش و قبل از پیمانکاران است و این مهندسین مشاور هستند که هم در روش دو عاملی و هم در روش سه عاملی مسئول کامل به سرانجام رساندن پروژه‌ها هستند.

در جهت هم‌افزایی توان شرکت‌های مهندسی پیمانکار پروژه‌های عمرانی چه نوع ساز و کارهای اجرایی را پیشنهاد می‌نمایید؟

■ ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان

و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی مملکت قطعاً نیاز به ایجاد کنسرسیوم همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد. نکته قابل توجه دیگری که در این بخش بایستی خدمتتان عرض کنم در فضای پروژه‌های بزرگ که قالب و نظام اجرایی پروژه‌ها به صورت دو عاملی EPC است نیاز به حضور مهندسان مشاور در ترکیب اعضای کنسرسیوم دارد و با توجه به سطح و حجم بخش مهندسی پروژه (که حدوداً زیر ۱۰ درصد در پروژه‌های EPC) که بایستی توسط مهندس مشاور (مهندس طراح) انجام شود از یک طرف و همچنین درخواست کارفرمایان برای قبول مسئولیت مشترک و

متفقاً (Joint & several responsibility) اعضا در مقابل قرارداد و کارفرما، مهندسین مشاور عموماً حاضر به حضور در این فضا نیستند که به نحوی بایستی در ساختار مدیریتی مشارکت‌ها به این مسئله مهم توجه شود. چه نقش مهندس مشاور در این نوع پروژه‌ها بسیار کلیدی است.

■ لازم به یادآوری می‌دانم ما پیمانکاران ایرانی در ترکیب کارهای مشترک به علت نداشتن فرهنگ کار جمعی دچار مشکل می‌شویم ولی همین پیمانکاران هنگامی که با خارجی‌ان در کنسرسیوم حضور دارند بعضاً «بچه‌های حرف شنو» می‌شوند.

به واقع علت چیست؟ چرا من حاضر به پاسخگویی به پیمانکاران ایرانی به عنوان لیدر کنسرسیوم نیستم ولی به پیمانکار خارجی (فرق نمی‌کند اروپایی یا آسیایی) پاسخ می‌دهم.

■ تاثیر نوسانات نرخ ارز را در پروژه‌های عمرانی توضیح دهید و برای رونق پروژه‌های عمرانی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی که شرکت‌های عضو مجری آن هستند چه پیشنهادی دارید؟

■ تغییرات نرخ ارز خصوصاً در سال جاری همچون یک سونامی به فضای اجرایی پروژه‌های عمرانی مملکت وارد شد. قطعاً کنترل و هدایت آن به مسیر صحیح در دست دولت بوده و پیامدهای آن بایستی بر اساس منطق شرایط عمومی پیمان (تغییر در قوانین یا شرایط غیر متعارف که البته به آن نام فورس ماژور نمی‌دهم) کارفرما بایستی اثرات مالی و زمانی آنرا Time/Cost Impact

ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد.

صنفي خصوصا انجمن شرکتهای ساختمانی در ایران به درستی در فضای کسب و کار و در مقابل دولت و سایر قوا تعریف نشده این انجمن که قدیمی ترین انجمن سندیکای شرکتهای پیمانکاری است و عمر آن از ۵۰ سال گذشته است و با زیر مجموعه عظیم قشر سازنده، کارآفرین و آبادگر هنوز مورد قبول کامل مسئولان ذیربط دولتی برای ارزیابی و درجه بندی پیمانکاران حضور در قیمت گذاری پروژه ها (قیمت پایه)، حضور در ابلاغ و محاسبه تعدیل که حق مسلم پیمانکاران در مقابل دولت می باشند و سایر موارد مشابه که در اعلام آن سهم می باشند جایگاه خود را تعریف نمایند. همکاران پیمانکار گرانقدر اینجانب در این مورد بایستی قبول بفرمایند که همه مشکلات پیش آمده به عهده طرفهای مقابل ما نیست. ما پیمانکاران باید ببینیم چالشها و کمبودهای درون ساختاری ما چیست و برای آن راهکار ارائه دهیم و در یک گذار چند ساله جایگاه خود را به درستی تعریف نمائیم.

■ جایگاه مهندس مشاور و رابطه آن با پیمانکاران و خصوصا نظام سه عاملی و دو عاملی به درستی تدقیق نشده است. مشاورین، پیمانکاران را از گروه دیگری می بینند و متقابلا پیمانکاران مشاورین را از گروه دیگری می بینند و هر دو کارفرما را از خانواده دیگری در اجرای پروژهها تلقی می نمایند. دو صنف مشاور و کارفرما تا کنون نتوانسته اند نیات خود را به درستی برای یکدیگر تدقیق نمایند تا بتوانند با هم افزایی چه در نظام دو عاملی و چه در نظام سه عاملی پروژهها را به پیش ببرند. پیشنهاد مشخص اینجانب در این مورد این است که کمیته های لازم برای این هم افزایی در ساختار صنوف مختلف پیمانکاری و مشاوره ای تشکیل شود یا اگر چنین کمیته هایی وجود دارد ارزیابی شود که با کدامین دلیل تا این لحظه، این فضاها به درستی کارا نبوده است.

■ بحث کلان ماندگاری شرکتهای پیمانکاری و مشاوره به جد بحث کلیدی و حیاتی است. گرچه در سمینارها و کنفرانسها در

بپذیرد. در این مورد گرچه دولت قدمهایی برداشته و سازمان مدیریت اقدام به صدور بخشنامه اثرات نرخ ارز در پروژهها نموده ولی این بخش نامه به درستی کفایت شرایط بسیار حاد جاری شده در پروژههای عمرانی را نمی دهد. ما شاهد دگرگونی فضای پروژههای عمرانی از همان ابتدای اعمال قانون در کارگاههای ساختمانی با بالا رفتن یکباره گازوئیل ۱۶۰ ریالی به ۳۵۰۰ ریال شدیم که متاسفانه این مسئله پیمانکاران را بر آن داشت که برای سرپا نگه داشتن شرکتها زیر بار قرض بانکها روند، ماشین آلات خود را بفروشند، یا شرکت خود را ببندند و دیگر حاضر نباشند وارد این فضای پر تلاطم کار پیمانکاری شوند. برای رفع این معضل چند پیشنهاد کلی قابل ارائه است:

الف: مسئولان ذیربط نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت با سیستم کارشناسی صحیح و منطقی و با استفاده از کارشناسان و متخصصین مالی نسبت به اعلام شرایط واقعی کار بر اساس ذهنیت تغییر نرخ پیمان عمل بفرمایند.

ب: سیستم انتقال ارز برای تامین کالا و تجهیزات پروژههای EPC و خصوصا مسئله عوارض گمرکی برای پیمانکاران در دسرهای بسیار زیادی ایجاد نموده است. پیمانکاران با شرایط قبل از این تغییرات وسیع و با ارز مرجع اقدام به خرید و حمل کالا نمودند. متاسفانه گمرکات کشور در خواستهای دیگری برای ترخیص به منظور معادل ارزی قیمت کالا دارند. گمرکات کشور بخشی از زیر ساخت دولت می باشد و چنانچه لزوم دریافت تغییر نرخ در این مورد باشد این امر را نباید از پیمانکاران درخواست نمود بلکه باید از وزارت محترم اقتصاد و دارایی و سایر مسئولان ذیربط درخواست نمایند.

اگر توضیح بیشتری برای بهبود امور شرکتهای ساختمانی دارید لطفا ارائه دهید؟

■ از نگاه اینجانب نقش انجمنهای صنفی که در حقیقت حافظ منافع اعضای صنف هستند بسیار حیاتی است. جایگاه انجمنهای

این مورد مطالب زیادی نوشته شده و شرکت‌های انجمن‌های صنفی خصوصا انجمن آبادگران تلاش‌های وافری در این مورد دارند. بنده اعتقاد دارم که این موارد را بایستی به جد با قوه مقننه و دولت پیگیری نمود و به مسئولان محترم اعلام نمود که بخش خصوصی در همه دنیا سازندگان اصلی زیر ساختها می‌باشند و بایستی دست آنها را گرفت. راه دور نمی‌رویم، به همسایه کناری خود یعنی ترکیه رجوع می‌نمایم و ترکیه ۲۰ سال گذشته و ترکیه فعلی را بررسی می‌نمایم. همین یک نمونه کافی است. در این مورد یادآوری می‌نمایم که در آخرین مجله پیام آبادگران فصلنامه پائیز ۹۱ شماره ۵۷ مقاله ای با عنوان " آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران" تقدیم نموده ام که علاقه مندان می‌توانند به آن رجوع بفرمایند.

ما قانون، دستورالعمل و آئین‌نامه کم نداریم بلکه در بعضی موارد زیاد است ولی مشکل ما این است که کمتر به آن عمل می‌کنیم. شرایط موجود بخش خصوصی خصوصا پیمانکاران وضع نابه‌سامانی است و عموماً نیروی انسانی و ماشین آلات آنها به کما رفته است. پروژه‌های عمرانی به درستی توزیع نمی‌شود. از طرفی ما قوانین محکم که به تایید بالاترین مرجع این کشور یعنی مقام معظم رهبری رسیده است یعنی اصل ۴۴ در قانون اساسی که به صراحت برای خصوصی‌سازی اشاره دارند و سند چشم‌انداز آن تا سال ۱۴۰۴ ترسیم گردیده است عمل

نمی‌شود. آیا از ابتدای شروع این دستورالعمل تا کنون به واقع این خصوصی‌سازی انجام شده، اگر انجام نشده با توجه به اینکه ماهی را هر وقت از آب بگیري تازه است، پلان دولت و نظام برای پیاده‌سازی کامل آن تا افق ۱۴۰۴ به چه صورت است؟ آیا این تاریخ برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده کافی نیست و تمديد می‌شود؟

بنده به دفعات بار در مکاتبات و سمینارها عرض کردم که مشکلات برون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری بسیار سنگین است و رفع آنها را باید از ذریبطان مقابل خود بخواهیم. در مقابل، آن مشکلات درون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری هم کم نیستند. این وظیفه انجمن‌های صنفی می‌باشد این چالش‌ها را شناسایی نمایند. دستیابی به این هدف نیاز به ایجاد دو بخش Data Collection و بخش R&D برای تحقیق‌های علمی و عملی دارد. ما در انجمن‌های صنفی خود یا نداریم و یا اگر داریم فعال نیستند. بخش پیمانکاری ما برای توسعه خود همچون کشورهای پیشرفته اعتقاد به تماس به دانشگاه‌ها و استفاده از آنها را ندارند. هر بار که این مطلب عنوان می‌شود پیمانکاران اعلام می‌کنند که ما گرفتار نان و آب کارگاه هستیم و پول برای این تحقیقات نداریم. البته اینجانب دستی به آتش دارم و دیدگاه فوق‌الذکر همکاران ارجمندم را می‌دانم و با شرایطی می‌پذیرم ولی شرکت‌های انجمن‌های صنفی می‌توانند با اندوخته در این فضا حرکت نمایند. همه کشورهای پیشرفته چنین می‌نمایند.

آیا چشم‌انداز روشنی برای بخش خصوصی ایران می‌بینید؟
چه پیشنهادی برای جوانانی که علاقمند به ادامه حرفه مهندسی هستند دارید؟

من همواره شعر ذیل را سرلوحه کار خودم از دوران جوانی تا کنون قرار دادم و به فرزندان جوان مهندس‌م اعتقاد دارم که عاشق کار و انجام وظیفه خود باشند.

گر عشق نبودی و غم عشق نبودی

چندین سخن نغز که گفتی که شنودی

باور داشتن و عاشق بودن لازمه کار است. علاوه بر عشق

باید باور به آموزش دائمی داشت. به قول شیخ الرئیس

ابوعلی سینا:

تا بدانجا رسید دانش من

که بدانم همی که نادانم

این جمله همواره شعار من بوده و امروز هم معتقدم باید همچنان آموزش ببینم. من همیشه سعی می‌کنم مثبت فکر کنم. اگر از پشت پنجره‌ای به آفتاب نگاه کنیم هم کدروی شیشه قابل دیدن است و هم آفتاب. من می‌کوشم این آفتاب را ببینم و به جوانان و آینده‌سازان کشور نیز پیشنهاد می‌کنم با دیدی روشن و قلبی امیدوار آینده خود و کشورمان را بسازند.

نیم‌نگاه بر آیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۲)

آیین نوروزی در استان آذربایجان

چهار وجهی را می سازند. به این ترتیب که اولین چهارشنبه منسوب به باد است و در آن نیز باد می آید. دومی خاک، سومی آتش و سرانجام آب که در این زمان از یخ بستن خاک کاسته می شود و زمین نفس می کشد. صبح آخرین چهارشنبه سوری مردم بر سر آب رفته و از روی آن می پرند و می خوانند: آتیل ماتیل چرشنبه (عاطل و باطل شود چهارشنبه) / بختیم آچیل چرشنبه (بختم باز شود چهارشنبه)

اگر آب را نماد باروری بدانیم، آخرین چهارشنبه اسفند با باروری طبیعت همراه است. در روستاها معتقدند که چهارشنبه آخر سال، «چرشنبه خاتون» است. به همین دلیل زنان بالای اجاق خوراک پزی با آرد شکل زنی زیبا را می کشند و زیر آن یک آینه و شانه می گذارند تا وقتی چهارشنبه خاتون آمد سرش را شانه بزند. چهارشنبه خاتون تأکیدی بر بارور شدن زمین در آخرین روزهای اسفند است. در میان مردم آذربایجان شرقی هر یک از چهارشنبه ها نامی دارند.

مفصل ترین مراسم متعلق به آخرین چهارشنبه سوری است که در آن شب حتماً برنج سفید پخته و به همراه آجیل و شیرینی بر سفره می گذارند. پسران جوان یا نوجوان شالی برداشته و از سوراخ بالای بام خانه (که عمدتاً برای تعویض هوا و خارج شدن دود تنور تعبیه شده) شال خود را پایین می اندازند. صاحبخانه نیز به فراخور حال خود، مقداری آجیل، شیرینی یا تخم مرغ در گوشه شال می بندد تا پسر آن را بالا بکشد. چنانچه پسر، خواهان دختر خانواده باشد، شال را بالا نمی کشد. چنانچه خانواده دختر راضی باشد، نشانه ای از دختر را به شال می بندند.

استان آذربایجان در حال حاضر به استان های آذربایجان شرقی، غربی و اردبیل تقسیم شده است ولی باید گفت که نوروز بزرگ ترین عید مردم آنجا محسوب می شود و در تمامی مناطق این خطه از ایران زمین برگزار می شود. آذربایجانی ها از این عید با عنوان هایی چون «نوروز بایرامی» و «ایل بایرامی» یاد می کنند و گاه لفظ بایرام به معنای عید عموماً به این عید بزرگ اختصاص داده می شود.

واژگانی چون «بایرام آخسامی» (عصر عید)، «بایرام آبی» (ماه عید)، «بایرام گونی» (روز عید)، «بایرام بازاری» (بازار عید)، «بایرام سفره سی» (سفره ی عید)، «بایرام پالتاری» (لباس عید)، «بایرام یومورتاسی» (تخم مرغ عید)، «بایرام ایش لری» (کارهای عید)، «بایرامائقی» (عیدی) و ... همه و همه در ارتباط با عید نوروز استعمال می شوند.

در گذشته مردم این منطقه از واژه بایرام برای نام گذاری فرزندان خود نیز بهره می بردند. ممکن بود کودکی در روز عید نوروز متولد شود و نام هایی چون بایرام، بایرامعلی، بایرام خاتون، نوروز، نوروز علی و ... را به خود گیرد.

تبریک هایی چون «بایرامئز مبارک اولسون» (عیدتان مبارک باد)، «یوز بئله بایراملار گوره سیز» (صد سال به از این سالها)، «گلن گون لریز خیره قالئن» (روزهای آینده تان به خیر و نیکی ختم شود)، «نئچه بئله ایل لره بیئتیشه سیز» (سال هایی به همین خوبی در پیش رو داشته باشید) و ... از رایج ترین شادباش های مردم آذربایجان به مناسبت عید نوروز است.

نوروز مقدمه هایی را هم دارد، زنان کدبانوی آذری از چند روز مانده به عید دست به کار می شوند و کار خانه تکانی را آغاز می کنند. شستن فرش ها، گردگیری، رنگ کردن خانه و تزئین اتاق مهمان (قوناق اتاقی) از جمله این کارهاست پخت انواع کلوچه های سنتی مانند «دستانا»، «تزیک»، تهیه تخم مرغ رنگ شده، تهیه سبزه و سمنو و آماده کردن سفره عید از دیگر امور مقدماتی عید نوروز هستند. ایام عید آجیل مخصوص خود را دارد و تبریز و آذربایجان در مرغوبیت و تنوع آجیل زبان زد خاص و عام هستند.

چهارشنبه سوری

چهار آتش افروزی در چهار چهارشنبه به عدد رمزی چهار اشاره دارد. فیثاغورث عدد چهار را اصل و ریشه طبیعت جاودان می داند. چهار طبع انسانی، چهار عنصر حیات، نشان از وجهی مهم و مثبت دارند که اگر چه به تدریج شکل گرفته، اما امر واحدی است. بنابراین عدد چهار در این آیین، حکایت از چهار وجه طبیعت دارد که به تدریج عنصری واحد یعنی طبیعت، سال، مکان یا هر پدیده

بدین جهت می‌توان گفت به احتمال زیاد، واژه «سایا» از مصدر ترکی «سایماق» به معنای «شمردن» گرفته شده است. سایاچی‌ها در مقابل دعا‌های خیر و شعرهای دوست‌داشتنی خود از صاحب‌خانه‌ها هدیه و انعامی را دریافت می‌کنند. این هدیه ممکن است گندم و جو و شیرینی و آجیل باشد یا مبلغی پول به سایاچی هدیه داده شود. سایاچی در شعرهای خود برای کسانی که با میل و رغبت و گشاده‌دستی به او هدیه و انعام داده‌اند، آرزوی تولد فرزند پسر در سال آینده را می‌کند و برای آن‌هایی که هدیه‌ای اندک و کم‌ارزش داده‌اند، دختردار شدن را می‌طلبد.

تکم‌گردان‌ها

تکم‌گردان‌های آذربایجان در آستانه عید نوروز باستانی، با عروسک‌های بزرگ، «تکه» و ماجراهای شیرینش به استقبال بهار طبیعت و سال نو می‌روند.

تکم‌گردانی یکی از آیین‌ها و سنت‌های رایج در آذربایجان در آستانه عید نوروز و سال نو خورشیدی است. «تکه» یا «تکم» واژه‌ای ترکی به معنای بز نر است و برگزارکننده این مراسم در حالی که عروسکی به شکل بز نر را در دست دارد و سر این بز را به این سو و آن سو تکان می‌دهد، شعرهایی شنیدنی درباره تکه و ماجراهای او را می‌خواند.

تکم‌گردان در هر کوی و برزنی حاضر می‌شود و از مردم در قبال خواندن شعرهایش و بازی دادن «تکه» عروسکی‌اش هدیه و انعام می‌ستاند.

بایرام‌لیق

آغاز سال نو خورشیدی و فرارسیدن عید نوروز فرصتی است برای احیاء بسیاری از سنت‌های قدیمی که از آن جمله می‌توان به دادن بایرام‌لیق (عیدی) و ایل سیکه سی (سکه سال) اشاره داشت.

بایرام‌لیق یا عیدی هدیه‌ای است که افراد به مناسبت فرا رسیدن عید به همدیگر می‌دهند و معمولاً این هدیه از طرف بزرگترها به کوچکترها داده می‌شود.

در آذربایجان این هدیه می‌تواند یک تخم مرغ رنگ شده عید باشد یا یک لباس و یا یک اسکناس تازه تا نخورده.

اسکناس نو و یا پول متداول‌ترین نوع بایرام‌لیق است که افراد به همدیگر می‌دهند. در برخی خانواده‌ها پدر اسکناس‌های نویی را در میان صفحات قرآن کریم نگهداری می‌کند و بعد از لحظه تحویل سال نو به اعضای خانواده هدیه می‌دهد.

دادن عیدی به تازه عروس‌ها و تازه دامادها و نامزدهای جوان از اهمیت فراوانی برخوردار است.

اما دادن «ایل سیکه سی» یا «سکه سال» رسم دیگری است که در نزد مردم دیار آذربایجان به مناسبت عید نوروز متداول است. معمولاً برخی افراد که به داشتن دستی با برکت و یا به اصطلاح آذری‌ها دستی سبک مشهورند با آغاز سال نو به دوستان و آشنایان «ایل سیکه سی» می‌دهند تا با دریافت نخستین پول

رسم شال اندازی در بیشتر نقاط آذربایجان رایج بوده و هنوز هم در بعضی از روستاها انجام می‌شود.

صبح آخرین چهارشنبه، زنان بر سر رود یا چشمه رفته کوزه‌ها را پر از آب می‌کنند. آنها خود زودتر از همه از روی آب می‌پزند، گاه دام‌ها را برای گذشتن از آب به سرچشمه یا رود می‌برند. از آبی که از آنجا آورده شده برای خمیر کردن، روشن کردن سماور و یا پختن غذا استفاده می‌شود.

از جمله مراسم دیگری که در این روز معمول است فرستادن خوانچه‌ای از میوه و شیرینی برای عروس و خانواده اوست. در شب چله نیز خوانچه‌ای نظیر همین فرستاده می‌شود.

خوردن هفت دانه روغنی، شیرینی یا غله نیز از مراسم رایج مربوط به چهارشنبه سوری در آذربایجان شرقی است. درست کردن هفت نوع خوراکی شیرین (هفت لون) در این روز معمول است. در بعضی نقاط، شیرینی گلایبه، گردو، بادام، پسته، میوه، سیب، پرتقال، نخود و کشمش ترکیب هفت لون را تشکیل می‌دهد.

دو رسم جالب در آخرین چهارشنبه سال در آذربایجان شرقی دیده شده که حاوی نکات رمزی و نمادین بسیار است. در روستای قوریجان، زنان داخل پوست گردو، شمع روشنی می‌گذارند و آن را روی آب به صورت شناور رها قرار می‌دهند. در همان حال پسرانی که نیت کرده اند صبح زود در آب شنا می‌کنند. دومین رسم به عشایر کلیبر برمی‌گردد، آنها در چهارشنبه سوری، صبح زود در دو نقطه مقابل یکدیگر با فاصله‌ای نه چندان زیاد از هم آتش بزرگی بر می‌افروزند و دام‌هایشان را از میان دو آتش عبور می‌دهند پس از آن از آبی که از نهر آورده اند به حیوان‌ها می‌دهند.

سایاچی‌ها

سایاچی‌ها با قلب‌هایی مالا مال از آرزوهای خوش و دعا‌های خیر، روزشمار پایان سال را با شعر و ترانه زمزمه می‌کنند و خیر و برکت سال آینده را از درگاه بی‌همتای بخشنده طلب می‌کنند. مراسم سنتی «سایا» از جمله زیباترین رسم‌های مردمان خطه آذربایجان به مناسبت روزهای پایانی سال و آغاز سال نو است که از چندین ده روز مانده به عید نوروز در شهرها و روستاهای مختلف آذربایجان برگزار می‌شود.

برپا کننده این مراسم شخصی به نام «سایاچی» است. وی در روزهای پایانی هر سال خانه به خانه می‌گردد و با خواندن شعرهایی مخصوص برای اهالی هر خانه، سالی پربرکت را آرزو می‌کند. او هم‌چنین روزهای مانده به عید را شمارش می‌کند و

براساس این گزارش، هر یک از اعضای خانواده برای خود تکه سنگی کوچک انتخاب می‌کند و آن را روی زمین قرار می‌دهد، پس از این که سال نو تحویل می‌شود، هر کس سنگش را بر می‌دارد، اگر در زیر سنگ‌ها سبزه روئیده باشد، نشانی از سال پر باران و نیک است و اگر چیزی روئیده باشد، مردم معتقدند که سال جدید با خشکسالی همراه خواهد بود.

خاطر نشان می‌شود؛ تقریباً دو هفته مانده به عید نوروز در شبی خاص مردم «گرمانج» شروع به پختن غذایی به نام «دائو» می‌کنند، برای تهیه این غذا گندم، نخود، عدس و ... را در داخل ظرف آبی ریخته و پس از آن که گندم‌ها پخته شد، ادویه‌جات به آن می‌افزاید و زمانی که غذا آماده شد، مهرهای آبی رنگ را انتخاب کرده و آن را درون ظرف می‌اندازند. گفتنی است؛ مادر خانواده با قاشق بزرگ گندم‌ها را به نام هر یک از اعضای خانواده بر می‌دارد و داخل ظرف دیگر می‌ریزد. از کوچکترین فرد خانواده شروع می‌کند، به اسم بردن و غذا را می‌کشد. مهره به نام هر کس در آید آن سال خانواده به نام او خواهد بود، اگر آن فرد دارای خصوصیات اخلاقی خوب باشد، می‌گویند سال پربرکت خواهد بود. خراسانی‌ها در شب عید سبزی پلو باماهی یا مرغ و کوکو می‌خورند و عقیده دارند که نباید نام کوکو را به زبان آورد که موجب سردرگمی است و به جای آن باید بگویید هست هست. همچنین، هنگام تحویل سال یک کوزه نو به سفره می‌گذارند و نارنجی در دهانه آن، که پس از تحویل سال یک لیوان از آن یک بیاشامند. گفتنی است؛ هنگام «سبزه بدر» دختران خراسانی به هنگام سبزه گره زدن رو به قبله می‌نشینند و می‌گویند «سبزه بدر، چارده به تو، سال دگر خونه شو»، سپس مقداری شیرینی در پای سبزه‌ای که گره زده‌اند می‌ریزند.

سبزوار و مراسم سنتی علفه

«علفه» سنتی کهن در فرهنگ مردم خطه خراسان و آیینی است که در آستانه نوروز برای به یاد آوردن رفتگان از این دنیای فانی برگزار می‌شود. قوم ایرانی و قومیت ایرانی با فرهنگ، سنت‌ها و آیین‌های خاص خود زنده و پابرجا مانده و اگر امروز ایرانی و ایرانیت، افتخاری برای ما محسوب می‌شود به همین پیشینه قوی فرهنگی و سنتی برمی‌گردد.

پیوندهای فرهنگی ما در واقع همواره جلوه‌ای از قدمت و تاریخ ما در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است و زیبایی‌ها و جلوه‌های فراوان در خود دارد. نوروز، زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان که با خود سبزی، زندگی و در دل

سال از چنین دست مبارکی سالی پر رونق و خوب از لحاظ اقتصادی داشته باشند. فردی که «ایل سیکه سی» می‌دهد ممکن است پیرمردی ۸۰ ساله باشد و یا کودکی ۷ ساله هیچ تفاوتی ندارد بلکه ملاک برکت دست است و بس.

طبخ انواع غذاها و خوراکی‌های خوشمزه

آذربایجانی‌ها از جمله اقوام ایرانی هستند که در طبخ انواع غذاها و خوراک‌های خوشمزه مهارت ویژه‌ای دارند و غذاهای سنتی این خطه شهره خاص و عام است. در این بین آشپزی تبریزی‌ها چیز دیگری است و گفته می‌شود که خوشمزه‌ترین غذاها و شیرینی‌های ایران در تبریز پخته می‌شود.

برخی از غذاهای سنتی علاوه بر طبخ در طول سال در روزهای به خصوصی نیز معمولاً پخته می‌شوند و مردم آذربایجان و تبریز طبق سنت‌های قدیمی خود در ایام خاص سال غذاهای سنتی مخصوص آن ایام را آماده می‌کنند. در این بین نوروز در آغازین روزش و در آخرین روز خود غذاهای ویژه‌ای را دارد. تبریزی‌ها و مردم برخی دیگر از نقاط آذربایجان اعتقاد دارند که پخت دلمه برگ مو «یرپاق دولماسی» در زمان تحویل سال نو خوش یمن و مبارک است و حتماً باید در آن لحظه در قابلمه‌یشان دلمه ببزد و عطر این غذای خوشمزه سنتی فضای خانه را پر کند.

چرا که دلمه نمادی از صمیمیت و دورهم بودن است. همچنان که در داخل یک برگ مو اجزای متعددی چون برنج و لپه و بلغور و انواع سبزیجات جمع می‌شوند و خوراک دلمه را پدید می‌آورند بدین صورت نیز افراد خانواده در کنار همدیگر جمع شوند و کانون خانواده گرم تر از همیشه باشد، برای تهیه دلمه برگ مو کدبانوهای آذری از چند روز قبل از شروع عید نوروز وارد عمل می‌شوند اولین کار در این راستا تهیه برگ مو است که معمولاً در شور آب نگهداری می‌شود. مغازه داران و دست فروشان نیز با نزدیکی به روزهای پایان سال به فروش برگ مو می‌پردازند. دیگر غذای سنتی نوروز تبریزی‌ها کوفته تبریزی است که در ۱۳ فروردین و روز ۱۳ بدر تهیه می‌شود و خانواده‌ها بعد از سپری کردن ساعات اولیه روز به گردش و تفریح در دل طبیعت بر سر سفره‌ای می‌نشینند که کوفته خوشمزه تبریزی زینت بخش آن است.

آیین نوروز در میان مردم استان خراسان

اگرچه امروزه استان خراسان به سه استان تقسیم شده است ولی قوم «گرمانج» در حال حاضر در حوالی شهرهای شمال خراسان سکنی دارند و تاریخ مهاجرت این قوم به شمال خراسان به زمان شاه عباس بر می‌گردد، در آغاز مهاجرت، این قوم به اطراف تهران و ورامین کوچانده شدند و سپس به شمال خراسان آمدند و ریشه این قوم به کردهای ایرانی می‌رسد.

به گزارش خبرنگار ایلنا، مردم «گرمانج» یک ماه مانده به فروردین، خود را برای برگزاری جشن نوروز آماده می‌کنند و برای رسیدن به روز نوروز روزشماری می‌کنند.

دوستی، اتحاد و یگانگی را به ارمغان می‌آورد در کنار خود بسیاری از آیین‌ها را که نشانی از اصالت آن است به همراه دارد. این سنت دیرینه در گوشه گوشه این سرزمین به اشکال خاص خود اجرا می‌شود، اما در همه آنها، زیبایی، سبزی، دوستی، دوست داشتن، یک رنگی و عشق به وجود، هستی و انسانها موج می‌زند.

خطه خراسان سرزمین خورشید نیز آیین‌هایی را با این سنت دیرین همراه دارد که بر زیبایی نوروز می‌افزاید. مردم این خطه نیز چون بسیاری از نقاط ایران زمین با شادی به استقبال نوروز رفته و جامه و خانه را نو می‌کنند، سبزه می‌روانند و آتش می‌افروزند اما در کنار همه اینها در بسیاری از شهرها و روستاها با در آمیخته شدن خرده فرهنگ‌های اقوام، این آیین‌ها رنگی دیگر به خود گرفته است. این موجب شده مراسم و آیین‌های خاصی در کنار این سنت دیرین ایجاد شود که شاید در نوع خود بی‌نظیر باشد. "علفه" یا به قولی "بی‌بی‌حور" یکی از همان آیین‌هاست، آیینی از زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان و نوروز. نام علفه به واسطه وجود علف و سبزی که یک پای سفره هفت سین و روز علفه است بر آن گذاشته شده است. علفه آیینی ویژه است که در آن هم از یاد و جای رفتگان سبزی می‌شود و هم سنتی زنده سبزی و برای زندگان و سبزی زندگی است. درون مایه علفه، تهیه مقدمات و به استقبال نوروز رفتن و یاد کردن از درگذشتگان هر خانواده در سالی که گذشت می‌باشد.

پژوهش‌های مردم‌شناسی بیانگر آن است که این مراسم شاخصه برجسته مردم خطه خورشید است. در مناطق روستایی این مراسم در قالب‌های جذابتر، زیباتر و سنتی‌تر اجرا می‌شود. اهالی این منطقه بر اساس همان اعتقادی که از ایرانیان باستان برجای مانده از چند روز به نوروز مانده در خانه مشک و عنبر می‌سوزانند و شمع و چراغ می‌افروزند تا زمینه خوشحالی ارواح مردگانشان را فراهم کنند. حتی زنان در شب آخرین جمعه سال بهترین غذا را می‌پزند تا بوی آن خشنودی مردگان را موجب شود و کاه بر گور مردگان می‌پاشند. در میان آنان که درگذشته‌ای در آن سال داشته‌اند عید می‌گیرند و پرسه‌ای برگزار کرده و دعا می‌خوانند. مراسم "علفه" در روستاهای گناباد، بیرجند، قاین، سرخس، بجنورد، فردوس و تربت حیدریه در آخرین روز سال یعنی روز قبل از نوروز انجام می‌شود. در نیشابور علفه دو روز است، یک روز پیش از نوروز و دیگری روز اول سال است.

در سبزووار و قوچان سه روز مانده به نوروز علفه است و در گز و اطراف آن دو روز قبل از نوروز علفه نامیده می‌شود. در اغلب این مناطق در این روز مردم ضمن پخت شیرینهای محلی سنتی و غذاهای خاص، آنانکه در طول سال مرده‌ای داشته و صاحب عزا هستند به صورت گروهی در مساجد مراسم ختم و یادبود و فاتحه‌خوانی برگزار می‌کنند. در روستاهای شهرستان گناباد علاوه بر اجرای این مراسم اهالی به صحرا رفته و مقداری علف سبز آورده و آن را در سردر و آستانه خانه و کلیددان و بر سر قبر تازه درگذشتگان خود می‌گذارند. در این میان دامادها هم برای تازه‌عروس خود در این روز، نوروزی شامل برنج، گوشت، روغن و شیرینی می‌برند. روز "علفه" در مناطق جنوبی خراسان هم مشابه گناباد برگزار می‌شود با این تفاوت که در آنجا مراسمی که برای درگذشتگان خانواده برگزار می‌شود به منزله پایان سوگواری و اجازه دادن به آشنایان برای برگزاری عید است. غذای اصلی در این مناطق عموماً "آش" می‌باشد که اهالی معتقدند با پخت آن و بلند شدن بویش اموات خشنود می‌شوند.

در شهرستان نیشابور و روستاهای آن چون کلیدر، ماروسو و اسحاق‌آباد نیز مراسم "علفه" طی دو روز برگزار می‌شود و در علفه کهن که در آخرین روز سال است مردم با حضور در قبرستانها برای شادی روح اموات خود قرآن و فاتحه خوانده و خیرات می‌کنند. اما در روز علفه دوم که در آغاز سال نو برگزار می‌شود پس از تلاوت قرآن در مساجد و آغاز سال جدید در این مرکز عبادی، به خانه برگشته و به دیدن بزرگترها می‌روند. از جمله خوراکیها و شیرینی‌های سنتی ویژه این شب آش مخصوص و شیرینی‌هایی به نام "کلمبه و سنی" است. در روستای "قوژد" از توابع گناباد در شب علفه خوراکی به نام "جوش پره" تهیه می‌کنند که سنت این روستا است و در تهیه آن خمیر را به قطعات پهن در آورده و میان آن نخود و پیاز پخته و گوشت گذاشته و می‌پچند و در آب جوش می‌پزند. بعد از پخته شدن با ریختن کشک ساییده بر روی آن صرف می‌کنند.

در روستای روشنآوند نیز اهالی دو نوع شیرینی به نام سنی و کلمبه تهیه می‌کنند. در تهیه شیرینی "سنی" گندم را در زیر پارچه نمناکی خیس کرده تا جوانه بزند بعد گندم را به آرد تبدیل کرده و با مقداری شیر پخته و روغن می‌پزند. کلمبه نیز از مخلوط کردن آرد، روغن، شکر و زنجبیل به دست آمده و در قسمت‌های کوچک در روغن سرخ می‌شود. در روستاهای سبزووار نیز غذای جوش پره با نام آش جوش پره تهیه شده و معتقدند اموات از بوی آن استفاده می‌کنند.

در روز "علفه زنده‌ها" نیز آشی از گیاهی سنتی به نام بلقیس و حبوبات و رشته سنتی تهیه می‌کنند. علفه در اکثر شهرها و روستاهای خطه خراسان با اندک تفاوتی در نوع و کیفیت اجرای آن برگزار می‌شود. این تفاوتها و شباهتها که عناصر اصلی علفه هستند حایز اهمیت است زیرا می‌توان با اصل همگرایی فرهنگی آن را توجیه کرد. سه عنصر همسان و همگرا در مراسم علفه تمامی مناطق خراسان با وجود پراکندگی زیاد به چشم می‌خورد و آن تهیه مقدمات نوروز، آوردن سبزه به خانه و بزرگداشت یاد درگذشتگان است.

اشاره: شرکت ساختمانی و تأسیساتی کاربرد کار طی نامه‌های شماره ۰۷/۰۵/۲۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۲ در رابطه قرارداد مترمربعی مقطع پالایشگاه آزاد اسلامی در بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز مربوط به آن واحد اعلام کرده است که علی‌رغم بخشنامه‌های شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۳ مورخ ۹۱/۵/۱ در مورد جریان آثار تغییر ارزش و جریان اصلاح قیمت حاملهای انرژی در پیمانهای بدون تعدیل توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری، دانشگاه آزاد از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه‌های مذکور خودداری می‌نماید و برای حل مشکل پیش آمده از انجمن شرکتهای ساختمانی درخواست مساعدت و یاری نموده است. ریاست هیأت‌مدیره انجمن طی نامه‌ای به آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی و دکتر دانشجو تقاضای رسیدگی و احقاق حقوق پیمانکاران فوق در اجرای بخشنامه مذکور شده است که امید است از این مکاتبه نتیجه لازم برای شرکت کاربرد کار حاصل شود؛ لذا متن نامه شرکت به انجمن و نامه ریاست محترم هیأت‌مدیره به مقامات عالی‌رتبه دانشگاه منضم به بخشنامه جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه شماره ۳۰۳ مربوط به دیماه سال جاری آورده شده است در صورت نیاز خوانندگان گرامی ماهنامه به شماره مذکور مراجعه فرمائید. در زیر روند مکاتبات مربوط به مشکل پیش آمده برای شرکت کاربرد کار ارائه می‌شود.

شماره: ۰۷۰۵/۲۰۰۹۰
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۰۲
پیوست:

#5554 P.001

شرکت کاربرد کار
(سهامی خاص)
ساختمانی - تأسیساتی
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

بسمه تعالی

**دبیر محترم انجمن شرکت های ساختمانی
جناب آقای مهندس عطار دیان**

با سلام و احترام، پیرو مذاکره تلفنی با جناب آقای مهندس ملکبانی فرد (ریاست محترم هیئت مدیره انجمن) به استحضار می‌رساند:

هم‌اکنون پیمانکاران متعددی با واحدهای مختلف دانشگاه آزاد درسراسر کشور طی قراردادهای مترمربعی مقطع مشغول به کار می‌باشند. این شرکت نیز طی قراردادی که مناقسه آن مربوط به قبل از دی ماه ۱۳۸۹ بوده است، در تاریخ ۹۰/۰۳/۲۳ اقدام به عقد قرارداد با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز نموده است.

علیرغم ابلاغ بخشنامه های شماره ۱۰۰/۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ در مورد جریان آثار تغییر قیمت ارز و جریان آثار اصلاح قیمت حامل های انرژی در پیمان های بدون تعدیل توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری متأسفانه دانشگاه آزاد اسلامی از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه های مذکور خودداری نموده و از قبول افزایش قیمت های ناشی از هدفمندی یارانه ها و تفاوت نرخ ارز امتناع می ورزد و حاضر به تعامل با پیمانکار جهت جلوگیری از ضرر و زیان و به تبع آن تکمیل پروژه نیست. این موضوع باعث وارد شدن میلیاردها تومان خسارت به این شرکت خواهد بود، لذا تقاضا دارد چنانچه خواسته پیمانکاران را منطقی و مشروع و قانونی میدانند نسبت به احقاق حقوق پیمانکاران و جلوگیری از سقوط آنان به ورطه نابودی از طریق مقامات ذیصلاح مساعدت و یاری فرمایند.

با تجدید احترام
سید حسن رموی
مدیر عامل

کاربرد کار
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

No. 20, Apt. 6, Vahdat 4th Alley,
Shahed St., Payambar Ave.,
Ashrafi Esfahani Blvd.,
Tehran 1473 684877, Iran.
Tel : +(9821) 449 50614-6
Fax : +(9821) 449 50613
Info@karbordkar.com
Karbordkar@gmail.com

تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، ابتدای خیابان
پیامبر شرقی، خیابان شاهد، کوچه وحدت ۲
پلاک ۲۰، طبقه سوم، واحد ۶
کد پستی: ۱۴۷۳۶۸۷۷
تلفن: ۲۴۹۵۰۶۱۲-۱۶
فکس: ۲۴۹۵۰۶۱۳

ISO 9001:2004
Cert. No. 01 112 10000

ISO 14001:2004
Cert. No. 01 114 01000

Approval
HSE
No. 1002-01 01114

بسم‌الله

جناب آقای دکتر دانشجو
ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی

موضوع: قرارداد شرکت کاربرگه (پرونده آینده عملیات اجرایی ساختمان مدرسه ۱۳۳ تختی آموزش امام صادق علیه السلام)

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب

براستند که می‌رساند شرکت ساختمانی - تاسیساتی کاربرگه طی نامه شماره ۹۰/۵۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰ مورخ ۰۶/۱۱/۹۱ در خصوص عدم پذیرش منوطاً به شماره ۳۳۴۴۳۳ مورخ ۰۸/۱۰/۹۱ (دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل از افزایش با احوال قانون به فنند کردن بلافاصله بعد از اعلام قیمت) و ۸۰۷۷۶ مورخ ۰۸/۱۰/۹۱ (نحوه جبران آثار قیمت ارز در میان قیمت تعویض) در قرارداد منتهی آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی و بعد تیر به جهت تکمیل مدرسه ۱۳۳ تختی امام صادق علیه السلام تیرین مواردی را مطرح و درخواست چاره‌جویی نموده است. (تصویر نامه ضمیمه است).

پایری عمل آمده و کسب فی این انجمن موارد زیر را استحضاری رسد:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل از افزایش با احوال قانون به فنند کردن بلافاصله بعد از اعلام قیمت تعویض (تصویر ضمیمه است) به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در میان قیمت تعویض که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی پیمانکار قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ باشد، ابلاغ و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌گردد، مبلغ مطالباتی ناشی از بخشنامه را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمتی حاصل از افزایش پرداخت نماید.

تقریباً یک سال از اجرای به‌فرضی بلافاصله، برزیات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پیمانکار اعلام گردیده و پیمانکار امکان نگاه نمودن اثرات این طرح در پیشرو قیمت پیمانکاران وجود داشت، لذا افزایش قیمت عمل آمده و اجرای قراردادها با احوال نامش قیمت تعویض در دوره‌های مرتبط و مطابق منوط بخشنامه فوق‌الذکر اصلاح می‌گردد و این موضوع شامل کلیه قراردادها می‌شود و از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ قافله تعویض آثار می‌باشد.

۲. بخشنامه شماره ۱۸۰۷۷۶ مورخ ۱۰/۱۰/۹۱ و ارتباطاً با نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در میان قیمت تعویض و به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در میان قیمت تعویض نرخ میان و قافله حرکت با احوال، که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی پیمانکار (مانند)

قبل از ۰۵/۱۱/۱۳۹۱ بوده است، بخش می‌باشد و ضروری است دستگاههای اجرایی منوطاً به این بخشنامه را بکارگزارهای پس از ۰۱/۱۱/۱۳۹۱ تصدیق ۱۳۹۱/۱۲/۲۰ اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت ارز پرداخت کنند و یک نسخه از این بخشنامه را به جهت تکمیل پرونده ارسال نمایند.

جناب آقای دکتر دانشجو، استحضار دارند که بخشنامه‌های فوق‌الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ کالا خدمات و دستمزدهای انسانی در نسبت‌گونی بوده که جهت تسهیل آن در قراردادها می‌تواند امکان پیش‌بینی بوده است و بخشنامه‌های اجرایی که در این خصوص صادر گردید، جهت تسهیل در اجرای فرآیند منتهی و معافیت برآمد ریزی و نکات را به‌سوی صوب ابلاغ گردیده است، لازم است موارد آن در قراردادها منتهی قبل از اجرای طرح به‌فرضی بلافاصله (قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷) در قراردادها منتهی قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ باشد، ابلاغ و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌گردد، مبلغ مطالباتی ناشی از بخشنامه را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت پرداخت نمایند.

نوازش است مقرر فواید برای رعایت عدالت در مورد قرارداد شرکت کاربرگه و قراردادها می‌تواند تغییر منوطاً به فواید انسانی باشد، اعمال گردد. قبلاً از قبل توجه و دستورات صادر می‌گردد که معافی می‌فیند نیابت شکر دارد.

با تقدیم احترامات عالی
مؤید کفایتی
رئیس هیات مدیره

[Handwritten signature]

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

شماره ثبت: ۹۴

دو بهم خدا

حضرت آیت‌الله حاج آقا‌ی باقری رفسنجانی
ریاست محترم هیئت انضباطی دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: قرارداد شرکت کاربردار (پروژه آماده‌سازی عمارت اجرائی ساختمان مدارس ۱۳۲ تقوایی آموزش امام جواد (ع) تبریز

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب
براستحضار می‌رساند شرکت ساختمانی - تسامانی کاربردار علی‌نمبر شماره ۰۷۱/۰۵/۷۰۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۰۶ و خصوص عدم پذیرش متولیان پیشگامه‌های شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ و دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل می‌انرژی با اعال قانون به‌فرض کردن پلاک در دیوان می‌فایده تعویل (۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱) نحوه جبران آثار قیمت ارز در دیوان می‌فایده تعویل (در قرارداد منتهی آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل مدارس ۱۳۲ تقوایی امام جواد (ع) تبریز، موردی را اصلاح در خواست چاره‌جویی نموده است. (تصویر نامه شماره است).
بازرسی عمل آمده در کسری فی این انجمن موارد زیر را استحضاری رساند:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاصل می‌انرژی با اعال قانون به‌فرض کردن پلاک در دیوان می‌فایده تعویل (تصویر شماره دو برگ شماره است) به‌طور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در دیوان می‌فایده تعویل که آخرین روز عملت ارائه پیشگامه قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تکمیل ۱۳۲/۰۹/۱۳۸۹ باشد، ابلاغ و در دستگاههای اجرائی ابلاغ می‌دهد، مبلغ حساباتی ناشی از پیشگامه را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمت‌های حاصل می‌انرژی پرداخت نماید.

نظر بر آنکه قبل از اجرائی در فندی پلاک، جزئیات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پنج نماینده اعلام نگردیده بود بنابراین امکان لحاظ نمودن اثرات این طرح در پیشگامه قیمت پیمانکار وجود نداشته، لذا افزایش قیمت عمل آمده در اجرائی قرارداد‌های پیمانکاری با اعال نامش می‌تعویل در دوره می‌مرتبط و مطابق متولیان پیشگامه فوق‌الذکر اصلاح می‌گردد و این موضوع مشمول کثیر قرارداد‌های منتهی بعد از تکمیل ۱۳۸۹/۰۹/۱۳۲۷ و فایده تعویل آحاد بهای باشد.

۲. پیشگامه شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ در ارتباط با نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در دیوان می‌فایده تعویل و به‌طور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در دیوان می‌ریالی فایده تعویل نرخ میان و فایده مرکز بلد القابوت، که آخرین روز عملت ارائه پیشگامه قیمت از سوی پیمانکار (با سازنده)

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

شماره ثبت: ۹۴

قبل از ۱۳۹۱/۰۵/۱۳۹۱ و ۱۳۹۱/۰۵/۱۳۹۱ است، مکتوبی شده و ضروری است دستگاههای اجرائی متولیان این پیشگامه را به کارگزارهای پس از ۱۳۹۱/۰۹/۱۳۲۷ ثبت
اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت در پروژه ساخت کند یک نمونه تصویر پیشگامه و برگ شماره است.
حاج آقا‌ی دکتر دانشجو، استناد داشته که پیشگامه‌های فوق‌الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ کالا، خدمات و دستمزدهای انسانی و در شصت گونی بوده که مست
نبات آن در قرارداد‌های پیمانکاری امکان پذیر نمی‌باشد و شرکت پس از بررسی‌های کارشناسی در مجامع مورد مرتبط، در جبات مشرک، انضباطی، قضایی، حقوقی و
مندی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی مصوب ابلاغ گردیده است. لازم است موارد آن در قرارداد‌های منتهی قبل از اجرائی طرح در فندی پلاک
(قبل از تکمیل ۱۳۸۹/۰۹/۱۳۲۷) و نیز در دیوان می‌فایده تعویل که عملت ارائه پیشگامه قیمت از سوی پیمانکار قبل از تکمیل ۱۳۹۱/۰۵/۱۳۲۷ است، اعمال و مبلغ حاصل از حسابات را
به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت پرداخت نماید.
خواهشمند است مترقبانه برای رعایت عدالت و مورد قرارداد شرکت کاربردار و قرارداد‌های شرکت‌های غیر، متولیان این فون‌الشاره اعمال گردد.
قبلاً از بدلی توجه و دستورات مساعدی که مساعدی فرمایند نهایت تشکر را دارم.

با تقدیم احترامات عالی
متوجه پیمانکار
رئیس هیئت مدیره

بسمه تعالی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری

شماره: ۱۰۰/۳۴۴۳	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۵/۱	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی با اعمال قانون هدفمندکردن یارانه‌ها در پیمان‌های فاقد تعدیل

به استناد ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۳۲۳۹/ت/۳۲۴۹۷-هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، با توجه به اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، دستورالعمل حاضر که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آن‌ها براساس فهارس پایه انجام شده و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ باشد، به شرح ذیل اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی در پیمان‌های یاد شده، این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمت‌های حامل‌های انرژی پرداخت نمایند. ضوابط این بخشنامه صرفاً برای کارکردهای مربوط تا پایان سال ۱۳۹۰ قابل پرداخت می‌باشد.

در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد پیمان، به تشخیص کارفرما آثار افزایش قیمت سوخت در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، استفاده از ضوابط این بخشنامه منتفی است.

۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهارس پایه صورت می‌گیرد: در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده در زمستان ۸۹ و پس از آن، همراه با تهیه صورت وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این بخشنامه است تهیه و ارایه می‌نماید. مبلغ این صورت حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$(\alpha_i \times \text{مبلغ ناخالص کارکرد هر صورت وضعیت در هر فصل فهرست بهای واحد پایه}) = \sum \text{مبلغ جبرانی هر صورت حساب}$$

$$\alpha_i = \frac{\text{شاخص گروهی دوره انجام کار}}{\text{شاخص گروهی دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}} - \alpha$$

α_i : ضریب جبرانی در هر فصل فهرست بهای واحد پایه

α : بر اساس جدول شماره ۱

تبصره ۱: شاخص فصلی دوره انجام کار که پس از ۱۳۸۹/۹/۳۰ و تا پایان سال ۱۳۹۰ واقع شده است.

جدول شماره ۱

سه ماهه انجام کارکرد	سه ماهه اول سال ۱۳۹۰	سه ماهه دوم سال ۱۳۹۰	سه ماهه سوم سال ۱۳۹۰	سه ماهه چهارم سال ۱۳۸۹	ضریب α
چهارم سال ۱۳۹۰	۱/۰۶	۱/۰۹	۱/۱۲	۱/۱۵	

۲- پیمان‌های منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۴۲۸۲۵/ت/۳۴۴۳-هـ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴:

$$(\beta_i \times \text{مبلغ ناخالص کارکرد هر صورت وضعیت براساس ساختار شکست کار}) = \sum \text{مبلغ جبرانی هر صورت حساب}$$

$$\beta_i = \frac{\text{شاخص رشته‌ای دوره انجام کار}}{\text{شاخص رشته‌ای دوره سه ماهه سوم سال ۱۳۸۹}} - \beta$$

β_i : ضریب جبرانی در هر رشته فهرست بهای واحد پایه

β : بر اساس جدول شماره ۱

تبصره ۱: شاخص رشته‌ای دوره انجام کار که پس از ۱۳۸۹/۹/۳۰ و تا پایان سال ۱۳۹۰ واقع شده است.

۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آنها بر اساس فهارس بهای پایه انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ باشد، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت یا فهارس پایه در رشته‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ۲ برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.

۴- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تاخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز شیچگونه پرداختی صورت نمی‌گیرد.

۵- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده منفی گردد، مبلغی بابت جبران آثار در آن صورت وضعیت محاسبه نمی‌گردد.

۶- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷، ۲۹ و ۲۹ (ترک تشریفات) قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، مبلغ جبرانی قابل پرداخت نیست.

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری

باید آموخت زمرغان هوا هم نفسی

ترتیب این لک لک ماده برای همیشه از پرواز باز ماند. امسال ماجرای عشق "رودان و مالنا" مورد توجه بسیار زیاد خبرنگاران و علاقه مندان قرار گرفته و به همین دلیل صدها نفر برای ثبت لحظه دیدار این زوج عاشق در دهکده "برودسکی واروس" در شرق کرواسی گرد هم آمده بودند اما "رودان" بدون توجه به این افراد مستقیماً به سوی آشیانه، در جایی که مالنا انتظار او را می کشید پرواز کرد. براساس گزارش خبرگزاری ایتالیا، این زیست شناس کروات اظهار داشت: "سایر لک لکها به صورت جفت جفت طرف پنج شش روز آینده به آشیانه های خود باز می گردند در حالی که "رودان" اولین لک لکی است که به مقصد می رسد چون "مالنا" در خانه بی صبرانه انتظار او را می کشد."

به گفته این محقق، همانند پنج سال گذشته ظرف دو ماه آینده چهار پنج جوجه لک لک متولد خواهند شد و "رادون" وظیفه آموختن پرواز به آنها را به عهده خواهد گرفت، چون "مالنا" قادر به انجام آن نیست. سپس با فرا رسیدن زمستان، جوجه ها با پدر خود به سوی آفریقای جنوبی پرواز می کنند، در حالی که "مالنا" تا بهار آینده در انتظار بازگشت "رودان" وفادار خود در آشیانه خواهند ماند.

اشاره:
علامه دهخدا شعری دارد که از آن برای آموزش میهن دوستی و وطن خواهی بهره گیری می کند. علامه در این شعر می گوید:
هنوزم ز خردی به خاطر در است

که بر لانه ماکیان برده است
به منقارم آن سان به سختی گزید
که اشکم چو خون از رگ، آن دم جهید
پدر، خنده بر گریه ام زد که هان

وطن داری آموز از ماکیان
امروز حوزه دیگری از رفتارشناسی مرغان را به تماشا می نشینیم و آن این است که این مرغان در شفا نیز ثابت قدم و پایدارند و در این زمینه نظر خوانندگان گرامی را به مطلبی به نقل از خبرگزاری مهر مورخ ۹۰/۸/۱۴ جلب می کنیم.

یک لک لک نر در عملی شگفت انگیز همه ساله ۱۳ هزار کیلومتر را برای رسیدن به همسر بیمار و معلول خود پرواز می کند. به گزارش خبرگزاری مهر، با فرارسیدن بهار، "رودان" لک لک نر همانند سالهای گذشته امسال نیز پس از طی یک مسیر ۱۳ هزار کیلومتری از آفریقای جنوبی به کرواسی بازگشت تا همسر بیمار خود را که "مالنا" نام دارد، ملاقات کند.

مالنا، لک لک ماده ای است که به سبب یک جراحت قدیمی قادر نیست مهاجرتی تا این حد طولانی را انجام دهد.

استیپان فوکیک "زیست شناسی که از سال ۱۹۹۳ به درمان لک لک ماده می پردازد در این خصوص توضیح داد: "رودان هر سال برای دیدن جفت خود به کرواسی باز می گردد و در طول تمام این سالها به مالنا وفادار بوده است. این پنجمین سال پیایی است که شاهد این منظره بوده ام.

یک بال مالنا در سال ۱۹۹۳ توسط چند شکارچی زخمی شد و به این

ز کوی یار می آید نسیم باد نوری
از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی
چو گل گر خرده ای داری خدا را صرف عشرت کن
که قارون را غلظها داد سودای زراندوزی
ز جام گل دگر بلبل چنان مست می لعل است
که زد بر چرخ فیروزه صفیر تخت فیروزی
به صحرا رو که از دامن غبار غم بیفشانی
به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی
چو امکان خلود ای دل در این فیروزه ایوان نیست
مجال عیش فرصت دان به فیروزی و بهروزی
طریق کام بخشی چیست ترک کام خود کردن
کلاه سروری آن است کز این ترک بردوزی
سخن در پرده می گویم چو گل از غنچه بیرون آی
که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوری
میی دارم چو جان صافی و صوفی می کند عیبش
خدایا هیچ عاقل را مبادا بخت بد روزی
جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع
که حکم آسمان این است اگر سازی و گر سوزی
به عجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم
بیا ساقی که جاهل را هنیتر می رسد روزی
می اندر مجلس آصف به نوروز جلالی نوش
که بخشد جرعه جامت جهان را ساز نوری
حافظ

پاگرد در راه پله‌ها، زمینه‌ساز فراغتی کوتاه برای انسان از فشار ناشی از بالا رفتن از پله‌ها است و این پاگرد در مجله.....

کمیسیون انتشارات

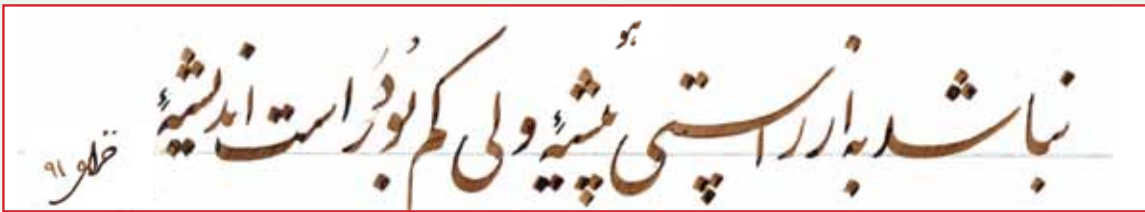
دایره‌ای به مساحت زندگی

مرد ملاک وارد روستا شد. آواز هاش را از ماه‌ها پیش شنیده بودند. زمینها را می‌خرید، خانه‌ها را ویران می‌کرد و ساختمانهایی مدرن بر آنها بنا می‌کرد. پیشنهادهایش آنقدر جذاب بود که همه را وسوسه می‌کرد. روستاها یکی پس از دیگری به دست او ویران شده بود؛ نوعی حرص عجیب داشت و حرص برای زمین خواری.... همه می‌دانستند که پیشنهادهای مالی جذابش، این روستا را نیز نابود خواهد کرد. کدخدا آمد روبروی مرد ایستاد. مرد در حالی که به دامنه کوه خیره شده بود گفت: کدخدا! همه این املاک را با هم چند می‌فروشی؟ کدخدا سکوتی کرد و گفت: در ده ما زمین مجانی است. سنت این است که خریدار، محیط زمین را پیاده می‌رود و به نقطه اول باز می‌گردد؛ هر آنچه پیموده به او واگذار می‌شود. مرد ملاک گفت: مرا مسخره می‌کنی؟ کدخدا گفت: ما نسله‌است به این شیوه زمین می‌فروشیم. مرد ملاک به راه افتاد. چند ساعته راه رفت؛ گاهی با خود فکر می‌کرد که زودتر دور بزند و به نقطه شروع بازگردد. اما باز وسوسه می‌شد که چند گامی بیشتر برود و زمینی بزرگتر را از آن خود کند. تمام کوهپایه را پیمود.... غروب بود؛ روستائیان و کدخدا در انتظار بودند. سایه‌ای از دور نمایان شد مرد ملاک کم‌کم به کدخدا و روستائیان نزدیک می‌شد. زمانی که به کدخدا رسید، نمی‌توانست بایستد. زانو زد حتی نمی‌توانست حرف بزند. بر روی زمین دراز کشید و جان داد. نگاهش هنوز به دور دستها، کوهپایه‌ها خیره مانده بود. کوهپایه‌هایی که دیگر از آن او نبودند....

دو دیدگاه و دو نتیجه

هر دهه در آمریکا کتابی بنام (اشتباهات بزرگ) چاپ می‌شود. از خاطرات رئیس سازمان ناسا آمریکا که در این کتاب ثبت شده این است که وقتی فضانوردان از جو زمین خارج می‌شدند، به علت عدم وجود جاذبه قادر به نوشتن گزارش نبودند. زیرا جوهر خودکار یا خودنویس بر روی کاغذ اثری نمی‌گذاشت. در سال ۱۹۶۸ رئیس سازمان ناسا تصمیم گرفت این مشکل را حل کند و از تمام شرکت‌های تجاری و پژوهشی دعوت به همکاری کرد. سرانجام پس از ۸/۵ ماه زمان و حدود ۱۱ میلیون دلار سرمایه‌گذاری یک شرکت پژوهشی موفق شد قلمی را بسازد که در تمامی شرایط جوی از قبیل زیر آب، در فضا، در سرمای شدید، گرمای شدید و خلاصه در تمامی شرایط قابل استفاده باشد.

زمانی که این محصول رونمایی شد و جشنی در این خصوص گرفته شد، تلگرافی از طرف سازمان فضایی روسیه به دستشان رسید با این متن: کار بسیار خنده داری انجام داده‌اید. ما چندین سال است برای ثبت اطلاعات در فضا از مواد استفاده می‌کنیم. تمام به گفته رئیس وقت ناسا بعد از رسیدن این تلگراف ۴ ماه دفتر پژوهشی سازمان تعطیل شد. او علت شکست و اشتباه در این مورد را تمرکز بر روی مشکل معرفی کرده است. روس‌ها بر روی راه حل تمرکز کرده بودند

به پرواز در آوردن شاهین

پادشاهی دو شاهین کوچک به عنوان هدیه دریافت کرد. پس آنها را به مربی پرندگان دربار سپرد تا برای استفاده در مراسم شکار تربیت کند. یک ماه بعد، مربی نزد پادشاه آمد و گفت که یکی از شاهین‌ها تربیت شده و آماده شکار است. اما نمی‌دانم چه اتفاقی برای آن یکی افتاده که از همان روز اول که آن را روی شاخه‌ای قرار داده تکان نخورده است. این موضوع کنجکاوی پادشاه را برانگیخت و دستور داد تا پزشکان و مشاوران دربار، کاری کنند که شاهین پرواز کند. اما هیچکدام نتوانستند. روز بعد پادشاه دستور داد تا به همه مردم اعلام کنند که هر کسی بتواند شاهین را به پرواز در آورد پادشاه خوبی از پادشاه دریافت خواهد کرد. صبح روز بعد پادشاه دید که شاهین دوم نیز با چالاکي تمام در باغ در حال پرواز است. پادشاه دستور داد تا معجزه‌گر شاهین را نزد او بیاورند. درباریان کشاورزی متواضع را نزد شاه آوردند و گفتند اوست که شاهین را به پرواز در آورد. پادشاه پرسید: تو شاهین را به پرواز در آوردی؟ چگونه این کار را کردی؟ شاید جادوگر هستی؟ کشاورز که ترسیده بود گفت: سرورم، کار ساده‌ای بود، من فقط شاخه‌ای را که شاهین روی آن نشسته بود بردم. شاهین فهمید که بال دارد و شروع به پرواز کرد.

گاهی لازم است برای بالا رفتن، شاخه‌های زیر پایمان را ببریم... چقدر به شاخه‌های زیر پایمان وابسته هستیم؟ آیا توانایی‌ها و استعدادهايمان را می‌شناسیم؟ آیا هیچگاه جرات ریسک را به خود داده ایم؟

شترگران!

مردی شترش را گم کرده بود. سوگند خورد که اگر شترش را پیدا کند آن را به یک درهم بفروشد. پس از مدتی شتر پیدا شد. صاحب شتر برای این که به سوگندش عمل کرده باشد، گربه ای را به گردن شتر بست و آن را به بازار برد و برای فروش عرضه کرد. شخصی برای خرید پیش آمد و گفت: شتر را به چه قیمتی می فروشی؟ گفت: یک درهم، مشتری که دید قیمت ارزان است، فوری یک درهم به مرد داد که شتر را بخرد، اما صاحب شتر گفت: شتر را با گربه ای که در گردنش آویزان است می فروشم و قیمت گربه چهار صد درهم است. مشتری گفت: شتر ارزانی است اگر چنین قلاده ای در گردن نداشت.

The best mutual relationship between “T” and “U”

How can you SM LE without “T”?

How can you be F Ne without “T”?

How can you W SH without “T”?

How can you be FR END without “T”?

“T” am very important, but this “T” can never achieve S CCESS without “U”.

کاخ کرملین روسیه در یک نگاه

هسته مرکزی شهر مسکو ارگ یا کرملین آن است که در قرن پانزدهم در کرانه شمالی رود مسکو ساخته شد و شامل تعدادی کاخ و کلیسا است. کاخ کرملین که می توان آنرا مرورید معماری و یادبود تاریخی روسیه معاصر نامید، از چهار قصر، چهار کلیسا و دیوار کرملین به همراه برج های کرملین تشکیل یافته است. این کاخ به منظور اسکان رئیس جمهور روسیه مورد استفاده قرار می گیرد. دیوارهای کرملین و برجها

در طی سال های ۱۴۸۵ تا ۱۴۹۵ توسط استادان ایتالیائی ساخته شدند. زوایای ناهماهنگ مثلثی شکل دیوار کرملین محوطه ای به مساحت ۲۷۵۰۰۰ متر مربع (۶۸ جریب) را در بر می گیرد. طول کلی این دیوار ۲۲۳۵ متر (۲۴۴۴ یارد) است ولی ارتفاع آن در جاهای مختلف و بسته به نوع زمین آن، از ۵ تا ۱۹ متر در نوسان است. ضخامت دیوار نیز بین ۲/۵ تا ۶/۵ متر است. کف پوش برخی تالارهای کاخ از پارکت است که از بیست نوع چوب های گوناگون درست شده است. چنین پارکتی یادآور نقش ونگار حک شده بر فرش است. شبها لوسترهای طلایی رنگ نقش دار که هر یک از آنها یکهزار و سیصد کیلوگرم وزن دارد، نور تالارها را تأمین می کنند. طی یکصد و شصت سال موجودیت کاخ کرملین این کاخ تغییرات زیادی را از سر گذرانده است. این کاخ دارای ۸۰۰ اتاق جداگانه از جمله تالارها، سالن ها، رخت کن، راهرو و اتاق های اختصاصی برای اعضای شخص اول مملکت، اتاق مطبوعات و اتاق هایی برای خدمه فنی است. کرملین جایی است که تمام راه های روسیه به آنجا ختم می شود. در اینجا ایوان مخوف و استالین حکومت کردند، ناپلئون از کرملین آتش گرفتن مسکو را تماشا کرد، لنین دیکتاتوری پرولتاریا را شکل داد، گورباچف مبتکر پروسترویکا (دگرگون سازی) بود، یلتسین سعی کرد اصلاحات را به انجام برساند و ولادیمیر پوتین در راه به انجام رساندن اصلاحات و قراردادن روسیه در ردیف ۱۰ کشور پیشرفته جهان تلاش کرد.

کوچه ای بود، نامش معرفت
مردانش با مرام از هر بهت
سیل آمد کوچه را ویرانه کرد
مردش را با جهان یگانه کرد
هر چه در آن کوی بود از معرفت
شست با خود برد سیل بی صفت
از تمام کوچه تنها یک نفر
خاندانش ماند و خود جست از خطر
رسم و راه نیک، هر جا بود، هست
از نهاد مردم آن کوچه است
چون که در اندیشه، تو ایگولونهای
حتم دارم بچی آن کوچه ای

انتخاب مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس فروغی مطرح کرد:

اخلاق حرفه‌ای بهبود روابط را به همراه دارد

مهندس عبدالرضا فروغی متولد ۱۳۲۸ اهواز و مسئول «بنیاد آب» است. این بنیاد موسسه‌ای خصوصی و غیر انتفاعی است که سعی دارد با هم‌افزایی تجربیات، مسئولان را در تصمیم‌سازی درست، یاری رساند. مهندس فروغی از زندگی حرفه‌ای و اجتماعی خود ابراز خوشنودی می‌کند و معتقد است اگر قرار باشد دوباره زندگی کند، امیدوار است همین مسیر را با همه سختیها و دلخوشیهای آن ببیماید. ماهنامه پیام آبادگران ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که معاون سابق مدیریت طرح و توسعه امور آب وزارت نیرو در اختیار ما قرار دادند، پای صحبت ایشان نشست تا نقطه نظر ایشان را در مورد مسائل و مشکلات پیمانکاران جویا شود.

چرا برخی از پیمانکاران ما از عملکرد بعضی از کارفرمایان ناراضی هستند؟ و برای ایجاد تعامل خلاق و هم‌گرایی در این زمینه چه تدابیری باید اندیشید؟

- از سال ۱۳۴۰ تا دهه ۴۰ با توسعه اقتصادی کشور نهادهایی به نام پیمانکار و مشاور که از پیش به شکل محدود شکل گرفته بودند توسعه یافتند و به تدریج چون همه مایل به کار در بخش دولتی نبودند تعداد آنها زیاد شد. موسسین این شرکت‌ها که افرادی مستعد، کارآفرین و جسور بودند به اعتبار توانایی‌های شخصی قادر به توسعه سازمانهای خود شدند. اما از آنجایی که تعداد آنها زیاد بود برای واگذاری کار و رصد کردن کیفیت کارشان، ضوابطی توسط سازمان برنامه و بودجه وقت تعریف شد و مطابق آن پیمانکاران و مشاوران رتبه‌بندی و تعیین صلاحیت شدند.

کارفرما به عنوان جزوی از بدنه دولت، عملاً منابع مالی و اعتباری لازم را برای ایجاد فضای ادامه فعالیت پیمانکاران و مشاوران در اختیار دارد اما به رتبه‌بندی در بخش مجریان طرح‌ها توجه جدی نشده و اکثر مجریان طرح‌های موجود در دستگاههای اجرایی انتخاب شده یا تعیین صلاحیت شده نیستند. برخی مجریان نیز از نظر روحی و روانی توانایی مدیریت حوزه فعالیتشان را ندارند. وقتی کسی با این روحیه و ظرفیت مسئول پروژه‌ای می‌شود و دانش و اطلاعات فنی لازم و درک

مناسب از سرمایه، منابع و زمان و نیز ریسک پیمانکار را ندارد نمی‌تواند هماهنگ و همسنگ با او حرکت کند، در نتیجه ریسک پیمانکار و مشاور را بالا می‌برد. اگرچه بخشی از تاخیرها در اجرای پروژه‌ها به نبود منابع مالی در دستگاه دولت مربوط است اما بخشی دیگر نیز نتیجه عدم تراکم یا تمرکز تجربه در دستگاههای اجرایی و سازمانهای مجری است. متأسفانه در کشور ما نهادی برای رصد کردن و تأیید صلاحیت تشکیلات مجریان طرح‌ها وجود ندارد. حوزه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (سازمان برنامه و بودجه سابق) مشاور و پیمانکار را رصد، تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی می‌کند و برنامه منابع مالی لازم را برای اجرای طرح‌ها در اختیار دستگاههای اجرایی می‌گذارد اما سازمانهای مجری این دستگاه‌ها را تعیین صلاحیت و رصد نمی‌کند.

کسی که سرنوشت یک پروژه را بر عهده می‌گیرد باید نسبت به امور فنی، حقوقی، مسائل اجتماعی، ضوابط مالی، قوانین بالادستی از جمله قانون محاسبات و بودجه‌های سنواتی آشنایی لازم را داشته باشد اما متأسفانه هیچ‌جا این بررسی به عمل نمی‌آید که آیا مجری به تمامی این مراحل و موارد آشناست

تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه پیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

منابع مالی اختصاص یافته به پروژه، اندک و فشار برای اتمام پروژه زیاد است. این امر از کجا نشأت می‌گیرد؟ و آیا می‌تواند ساز و کاری منطقی برای توسعه باشد؟

-اگرچه توسعه کشور قبل از انقلاب برنامه داشت اما با یک الگوی منطقی و اصولی در حال اجرا و انجام نبود. منابع مالی زیادی که از طریق افزایش قیمت نفت به دست دولت افتاد انحراف ایجاد کرد و مصائب ناشی از آن به مشکلات اجتماعی قبل از انقلاب دامن زد. بعد از انقلاب نیز مملکت ۸ سال گرفتار جنگ بود. جوانهای بسیار رشیدی را از دست دادیم، که امنیت امروز مملکت را مدیون خون آنها هستیم. اما بعد از جنگ به دلیل خسارتهای ناشی از جنگ و برای ادای دین به بازماندگان کسانی که با جان و مال خود از کشور دفاع کرده بودند، دولت‌ها توسعه را سرلوحه برنامه‌های خود قرار دادند و

سعی کردند پروژه‌های عمرانی متناسب با نیاز مردم را اجرا کنند اما از روی اشتیاق و علاقه‌ای که به توسعه سریع کشور داشتند بیشتر از توان مالی خود درگیر اجرای طرحهای عمرانی شدند. فرض بر این بود که به تدریج ساز و کارهایی تعریف می‌شود که سرمایه‌گذاری بیشتر از جانب بخش خصوصی و با هماهنگی دولت فراهم گردد اما واقعیت تحریمها و همکاری نکردن دنیای بیرون با ملت ایران، مسائل را پیچیده‌تر کرد. از طرفی بخش خصوصی نتوانست متناسب با نیاز دولت توسعه یابد، ضمن این که دولت هم فرصت پشتیبانی کارآمد از بخش خصوصی را نیافت و در نتیجه ریسک بخش خصوصی بالا رفت.

و تسلط کافی برای مدیریت دارد یا نه. این درست همان روزنه‌ای است که از آن آسیب می‌بینیم. هر چند تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت

کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه بیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

چرا علیرغم همه توصیه‌ها و انتقادهای همچنان در مناقصات ما پایین‌ترین قیمت مدنظر قرار می‌گیرد؟ آیا ایراد در قوانین، راه را برای چنین امری هموار کرده است؟

-هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

مדתهاست که دولتمردان و دستگاههای دولتی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌ها سخن می‌گویند. حال سوال اینجاست که آیا بخش خصوصی بنیه مالی کافی برای چنین امری را دارد؟

- فکر نکنید در جاهای دیگر دنیا شرکتی وجود دارند که حساب بانکی آنها، مملو از پول است و برای توسعه هزینه می‌کنند. در واقع سیستمهای مالی منظم و گردش مالی صحیح که بین آحاد مردم در سیستم بانکی و سرمایه‌گذار وجود دارد باعث به وجود آمدن سرمایه و مدیریت آن در این کشورها می‌شود. متأسفانه سیستم مالی و بانکی کشور

ما اشکال دارد. این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه سالها تجربه‌اندوزی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند. ما باید در بدو امر نظامهای مالی و بانکهای بزرگی ایجاد کنیم و پس از آن بخش خصوصی را برای

سرمایه‌گذاری دعوت نماییم. مسئولیت دولت ایجاد بستری برای توسعه کشور و تعیین ضوابط عمومی است که همه نهادها از جمله بانکها و موسسات مالی و نیز فعالان بخش خصوصی در قالب آن احساس امنیت کنند. ولی برخی مواقع دولت از این بسترسازی فراتر رفته، با دخالتهای غیر متعارف خود آسیب به بخش خصوصی زده است.

به نظر شما راهکاری برای تعامل خلاق میان پیمانکار و کارفرما وجود دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، توضیح دهید؟

-مجرى باید از نظر روانی فردی سالم و با اعتماد به نفس باشد. با این اعتماد به نفس است که برای رسیدن به درک مشترک با پیمانکار به گفتگو می‌نشیند و سعی می‌کند راههای استفاده از فضای زمان و منابع مکان را برای توسعه موزون بررسی و

کارآمد کند. کارفرمایان باید به این باور برسند که اگر بتوانند پروژه در دست اجرای خود را به درستی اداره کنند گامی موثر در اداره درست مملکت بر خواهند داشت و با همین باور وارد این بحث شوند که عوامل درگیر در پروژه چگونه می‌توانند با اجرای صحیح و به موقع پروژه به توسعه درست مملکت شتاب دهند. متأسفانه این گفتگو به دلایل مختلفی از جمله نابرابر بودن جایگاه کارفرما و پیمانکار، به درستی شکل نمی‌گیرد.

فکر می‌کنید راهی برای بهبود وضعیت پیمانکاران و مشاوران وجود دارد؟

- حرکت جهانی به سمت توسعه چشم‌انداز روشنی را به وجود می‌آورد. جوانهای ما حجم بزرگی از اطلاعات و دانش روز را دارند که توانایی‌های ذهنی و قدرت تشخیص کافی برای اداره مملکت را به آنها می‌دهد. البته به شرطی که در کنار توسعه به نقد مستمر از عملکرد خود و پیرامون خود اقدام کنند و به خود و آینده مملکت امیدوار باشند.

آیا قوانین موجود می‌تواند برای ایجاد تعامل و نظم دهی به روابط پیمانکار و کارفرما گره‌گشا باشد؟

-قانون خوب داشتن یک بحث است و خوب اجرا کردن قانون بحث دیگری است. ما در بسیاری موارد قانون خوبی داریم اما ضابطه و قانون را درست اجرا نمی‌کنیم. حتی با اجرای ناصحیح قانونهایی که به خودی خود اشکال دارند، به بدتر شدن شرایط دامن می‌زنیم. بی‌شک رعایت اخلاق حرفه‌ای، در درون خود بهبود روابط را

به همراه دارد و ظرفیتهای بزرگ دنیای پیمانکاری و مشاوران را شکوفا می‌کند. الزاماً نباید قوانین خوب را فقط دولت برای جامعه وضع کند گاهی این قوانین تحت عنوان ضوابط درون سازمانی توسط خود تشکلهای برای اعتمادسازی در بین اعضای جامعه ایجاد می‌شود یعنی می‌توان ضوابطی در جامعه وضع کرد که به اداره بهتر محیط کار و زندگی جامعه کمک کند و اصلی‌ترین نتیجه آنها نشاط برای کار و توسعه خواهد بود. متأسفانه جامعه مهندسی پیمانکار امروز نه قواعد و قوانین لازم را در درون خانواده خود دارد و نه نشاط کافی برای برقراری این ضوابط بین جامعه آنها با دنیای بیرون مهیا شده است و همین عوامل باعث پیدایش شرایط نامساعد شده است. با این وجود حفظ امید و توسعه و توجه به دانشهای روز دنیا می‌تواند با بازگرداندن این نشاط به بهبود شرایط

این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه حاصل سالها تجربه‌اندوزی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند.

دستور مقام معظم رهبری به مهندس نیکزاد

کارمندان و کارگران آنها شب عید در تنگنا نباشند". بر اساس این گزارش مقرر شد که این مطالبات از محل صندوق توسعه ارزی پرداخت شود. مطالبات پیمانکاران و عدم پرداخت آن توسط دولت در سالهای اخیر مشکلات فراوانی را بوجود آورده است. محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز اخیراً با انتقاد به عملکرد دولت در عدم پرداخت معوقات پیمانکاران از دهی ۴۰۰ هزارمیلیارد ریالی دولت به پیمانکاران خبر داده است.

سید علی لطفی زاده، معاون برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی با اشاره به جلسه مشترک مقام معظم رهبری با مسئولین در خصوص رفاه مردم در شب عید اظهار داشت: در حضور مقام معظم رهبری و تعدادی از مسئولین مطرح شده است که شب عید باید به رفاه مردم کمک کرد. وی ادامه داد: رهبری در پاسخ به طرح مشکلات و مطالبات پیمانکاران توسط نیکزاد، وزیر راه و شهرسازی فرمودند: "کلیه دهی های پیمانکاران هم باید تا شب عید پرداخت شود تا مدیران،

ایران ششمین نرخ تورم بزرگ دنیا را دارد

ایران با نرخ تورم ۲۱/۸ درصد (بر اساس این ارزیابی) رتبه ششم جهان در داشتن بالاترین نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را به خود اختصاص داده است. این گزارش خاطرنشان می کند: در مقایسه با میانگین کشورهای منطقه از بعد تورم در سال ۲۰۱۲ تورم در کشور ۳،۴ برابر میانگین کشورهای آسیای جنوب غربی است؛ از این حیث اتخاذ سیاست های پولی و مالی مرتبط با هدف گذاری کاهش نرخ تورم لازم است به ویژه اینکه رابطه مستقیمی بین تورم و درصد خانوارهای زیر خط فقر وجود دارد.

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی با بررسی موقعیت شاخص های اقتصادی ایران و جهان در زمینه نرخ تورم، تصریح کرد: ایران رتبه اول منطقه از نظر نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را دارا است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، در این گزارش فهرستی از کشورهای جهان که بیشترین نرخ تورم را در سال ۲۰۱۲ داشته اند، آورده شده است که بر این اساس کشورهای بلاروس، اتیوپی، ونزوئلا، اوگاندا، سودان، ایران، تانزانیا، جمهوری یمن، گینه، مغولستان، جمهوری تیمور شرقی و ازبکستان به ترتیب رتبه های اول تا دوازدهم را به خود اختصاص داده اند و

خانه های که به جای مصرف، انرژی تولید می کند

جدید در یک فوم استایر با ضخامت ۲۰ سانتی متر گذاشته شده است. این ماده در واقع مدل متراکمی از فوم پلی استایرن است که ویژگی های عمومی عایق بندی آن را به انتخابی محبوب برای این طرح بدل کرد. عایق گذاری مانع از توفال کوبی یا اتمام سطح بیرونی پتلی شد زیرا عمل نصب به طور اجتناب ناگزیری به عملکرد عایق آسیب می زد. به جای آن، معمار این پروژه به اسپری polyurea روی آورد که یک سطح نسبتاً سخت و ضد آب را تشکیل می دهد. این خانه دارای پنل های خورشیدی گرمایی و فتوولتائیکی است که یک اجاق چوب سوز آن را پشتیبانی می کند. ساختمان جدید همچنان بدون تهویه کننده هوای مکانیزه شده عمل می کند.

با اولویت یافتن موضوع کاهش مصرف انرژی در جهان، هم اکنون خانه ای با صفر درصد انرژی مصرفی با ابتکار «پانگ سو» در کره طراحی شده است. این خانه می تواند به جای آن که انرژی مصرف کند، انرژی تولید می کند. ساختمان جدید با بودجه ۲۸۴ هزار دلار آمریکا ساخته شده و در جنوب شهر سنئول پایتخت کره جنوبی، واقع شده است. این خانه ۲۳۰ متر مربعی که Sosoljip نام گرفته، نخستین گام عملی به سوی ایجاد یک جامعه خودکفا از لحاظ انرژی عنوان شده است. اولین معیار برای طراحی این سازه، انرژی مصرفی صفر درصد بوده و مهم ترین مولفه برای عملی کردن این طرح "عایق گذاری" عنوان شده است. تمامی اسکلت بتنی تقویت شده ساختمان

بزرگراه کنار گذر جنوبی بومهن افتتاح شد

بهره برداری از این بزرگراه علی نیکزاد وزیر راه و شهرسازی و مرتضی تمدن استاندار تهران نیز حضور داشتند.

بزرگراه کنار گذر چهار خطه جنوبی بومهن به عنوان یکی دیگر از طرح های مهر ماندگار روز سه شنبه ۲۴ بهمن با حضور رییس جمهوری افتتاح شد. طول مسیر بزرگراه افتتاح شده ۹ کیلومتر و تعداد پل های خاص آن پنج عدد است. طول بزرگترین دهانه این بزرگراه ۹۵ متر و تعداد پل های تیب آن ۲۶ دستگاه است. تاریخ شروع اجرای این پروژه پانزده آذر ۸۴ و اعتبار آن برای ساخت، ۵۸۲ میلیارد ریال بوده است. عرض این بزرگراه ۲۸ متر و ضخامت آسفالت آن ۱۶ سانتیمتر است. از جمله مزایای این طرح می توان به برطرف شدن گره ترافیکی محور بومهن، فیروز کوه و قائمشهر و همچنین ۵۰۰ میلیارد ریال صرفه جویی در مصرف سوخت سالانه و ۲۰۰ میلیارد ریال کاهش میزان سوانح و خسارت جانی و همچنین کاهش زمان سفر اشاره کرد. از جمله پیمانکاران این پروژه می توان به شرکت ایران پل، شرکت هامون، شرکت بناسازان سیاهان و شرکت روبن سازه اشاره کرد. به طور متوسط ۲۹ هزار وسیله نقلیه در طول روز از این بزرگراه رفت و آمد خواهند کرد. در مراسم

ده پیشنهاد ۴۳ اقتصاددان ایرانی برای گذر از بحران

۴۳ نفر از اقتصاددانان کشور که در سال‌های گذشته با انتشار گزارش‌های متعدد، پیامد سیاست‌های غیرعلمی و زاینبار را به مسوولان گوشزد کرده بودند، در اوایل ماه‌های باقیمانده از عمر دولت دهم بار دیگر نامه‌ای سرگشاده در باب شرایط کنونی اقتصاد کشور نوشته و همه اندیشمندان کشور را به مشارکت فکری در چاره‌جویی برای برون رفت از وضعیت دشوار کنونی دعوت کرده‌اند. به گزارش دنیای اقتصاد، به اعتقاد این اساتید اقتصاد که در میان آنها نام افرادی چون: دکتر محمد سناری، دکتر محسن رنایی، دکتر بهروز هادی زوز و دکتر حسین عبده تبریزی نیز به چشم می‌خورد، تداوم سیاست‌های گذشته به هیچ وجه در جهت منافع نظام و ملت ایران نیست و از این رو مسوولان ارشد نظام باید به بازنگری اساسی در رویکردهای گذشته و کنونی اقدام کنند. این اقتصاددانان متذکر می‌شوند که بیم آن وجود دارد که استمرار این وضعیت در دراز مدت به تعارضات اجتماعی و سیاسی منجر شود. در نامه مذکور، اساتید اقتصاد ضمن برشمردن مشکلات و چالش‌های پیش روی کشور در شرایط کنونی، ۱۰ پیشنهاد نیز به منظور بهبود وضعیت و برون رفت از وضعیت فعلی ارائه داده‌اند.

محیط بازدارنده کسب و کار

یکی از موانع بزرگ رونق فعالیت‌های خصوصی در ایران نامساعد بودن محیط کسب و کار است. در این نامه، با اشاره به رتبه پایین ایران از نظر فضای کسب و کار در سطح منطقه‌ای و جهانی، از بی‌توجهی دولت به این مسأله انتقاد شده است. در این خصوص آمده است: رتبه کشور از نظر محیط کسب و کار در سال ۱۳۹۱ به ۱۴۵ کاهش یافت، این در حالی است که در چند سال گذشته کشور کوچک گرجستان توانسته در سایه اقدامات اصلاحی رتبه خود را به مقام نهم در سطح جهانی ارتقا دهد. مجلس شورای اسلامی بالاخره با تأخیر به این موضوع توجه کرد و به رغم مخالفت دولت در سال ۱۳۹۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را به تصویب رساند، در قانون برنامه پنجم توسعه نیز موادی به این موضوع اختصاص یافت، اما عملاً گام مؤثری در این جهت برداشته نشد. در بخش دیگری از نامه اساتید اقتصادی، از مسائلی نظیر: بهره‌گیری نادرست از عایدات نفتی و بروز بیماری هلندی، سیاست مالی انبساطی و تخصیص نامناسب منابع بخش عمومی، سیاست نامناسب پولی و اعتباری، اجرای عدالت اجتماعی و در نهایت تنش در مناسبات بین‌المللی و تحریم‌های اقتصادی، به عنوان مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران در خلال سال‌های اخیر یاد شده است.

پیشنهادهایی برای تغییر وضع موجود

اما این تحلیلگران اقتصادی به دنبال برشمردن مشکلات، پیشنهادهایی نیز برای برون رفت از وضعیت کنونی ارائه داده‌اند، پیشنهادهایی که مستلزم تغییرات اساسی در نگرش مسوولان به وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور و همچنین موقعیت بین‌المللی است. این اقتصاددانان معتقدند، وضعیت کنونی تا حدود زیادی خود محصول راهبردها و سیاست‌های گذشته است. در وضعیت کنونی چنین به نظر می‌رسد که احتمال وقوع تحول اساسی در نگرش‌ها و راهبردها و سیاست‌ها، هر چند اندک، اما به ضرورت تاریخی بیش از گذشته است. براین اساس پیشنهادهایی با این محورها ارائه شده است: ۱- ورود نامزدهایی در انتخابات ریاست‌جمهوری که دارای هوشیاری و بصیرت کافی به دنیای سیاست و اقتصاد باشند، ۲- تلاش در جهت تنش‌زدایی در مناسبات بین‌المللی و حل مسائل هسته‌ای کشور، ۳- احیای نقش نظارتی مجلس و نهادهای مدنی بر دولت و التزام آن به قانون، ۴- الزام دولت به رعایت جایگاه قانونی و رسالت صندوق توسعه ملی، ۵- احیای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و حفظ استقلال آن، ۶- استقلال بانک مرکزی و هدف‌گذاری تورم، ۷- بهبود محیط کسب و کار، ۸- مبارزه با فساد مالی و اداری در دستگاه‌های دولتی و نظام بانکی کشور، ۹- تعویق اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها و ۱۰- تنظیم برنامه گذار از بحران اقتصادی. در بخش پایانی این نامه عنوان شده است: هیچ برنامه و سیاست دولتی به سرانجام مطلوبی نخواهد رسید مگر آنکه نه تنها جامعه در مورد ضرورت و اهمیت آن توجیه باشد بلکه انگیزه و اعتماد کافی برای مشارکت در آن نیز وجود داشته باشد. بدون همراهی و مشارکت مردم در سیاست‌های عمومی اتخاذ شده از سوی حاکمیت، این سیاست‌ها یا به شکست می‌انجامند یا به صورت ناخوشایندی ظاهر گریزناک و پرهیزنده خواهند شد.

در ابتدای این نامه با اشاره به جهش کم سابقه درآمدهای نفتی کشور در خلال هشت سال اخیر (۱۳۹۱-۱۳۸۴) عنوان شده که، در این دوران انتظار می‌رفت دولت با بهره‌گیری از این فرصت و مدیریت بهینه منابع عظیم ارزی و ریالی که در اختیار دارد، بتواند اقتصاد کشور را از فروبستگی ناشی از رکود-تورمی درآورد و به مسیر رشد اقتصادی بالاتر، نرخ‌های تورم و بیکاری پایین‌تر و بهبود عدالت اجتماعی هدایت کند، اما تسلط نگاه غیرعلمی به تدابیر نادرستی انجامید که این فرصت را از کف اقتصاد ایران ربود و اقتصاد کشور را مدت‌ها پیش از تشدید تحریم‌ها به دام رکود-تورمی تازه‌ای درآورد. در این نامه تصویری از واقعیات اقتصادی کشور به رشته تحریر درآمده و مطرح شده: در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه چهارم توسعه کشور (۱۳۸۸-۱۳۸۴) رشد تولید ناخالص داخلی به میزان ۸ درصد در سال پیش‌بینی شده بود، اما در عمل، با وجود عدم یکنواختی آمارها، نرخ رشد اقتصادی بسیار کمتر از آن شد به گونه‌ای که در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب به ۸/۰ و ۳ درصد رسید. هر چند در سال ۱۳۸۹ به علت جهش‌های بی‌سابقه در درآمدهای نفتی کشور رشد اقتصادی بهبود یافت و به ۵/۸ درصد در سال رسید، اما این وضع دوام نیاورد و عملکرد اقتصاد کشور در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ رو به وخامت گذاشت.

این تحلیل کارشناسان اقتصادی می‌افزاید: در برنامه چهارم پیش‌بینی شده بود نرخ متوسط تورم ۹/۹ درصد در سال شود، اما بر اساس آمار رسمی، تورم در دوران برنامه چهارم به‌طور متوسط به ۱۶/۱ درصد رسید، این نرخ در دو سال بعد یعنی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به ترتیب ۱۲/۴ درصد و ۲۰/۶ درصد شد. آخرین گزارش بانک مرکزی حاکی از آن است که نرخ تورم در یک‌ساله منتهی به پایان دی ماه سال ۱۳۹۱ به ۲۸/۷ درصد رسیده است. انتظار می‌رود در ماه‌های باقیمانده سال هم نرخ تورم سیر صعودی بپیماید. برآورد بانک مرکزی برای مجموع سال ۱۳۹۱، تورم ۳۲ درصدی است. اقتصاددانان کشور در نامه خود به موضوع نرخ بیکاری و وضعیت اشتغال نیز اشاره داشته و در این خصوص با تأکید بر اینکه آمارهای رسمی در مورد نرخ بیکاری چندان قابل اتکا نیست، مطرح شده: با این وصف گزارش مرکز آمار ایران حاکی از آن است که میانگین نرخ بیکاری در سال ۱۳۸۹ معادل ۱۳/۵ درصد و در میان جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال ۲۵/۵ درصد بوده است. گزارش صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۹ حاکی از آن است که ایران در میان ۱۷ کشوری که در تدوین سند چشم‌انداز مورد توجه و مقایسه بوده‌اند، بالاترین نرخ بیکاری را داشته است. اطلاعات ارائه شده توسط وزارت کار بیانگر آن است که در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۷۵۰ واحد صنعتی دچار اختلال در تولید شده و ناگزیر خواهند شد نیروی کار خود را تعدیل کنند. به این ترتیب چنین به نظر می‌رسد که ظرف یکسال آتی تعدادی از شاغلان موجود بخش صنعت به خیل بیکاران پیوندند. بدهی سنگین حدوداً ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت به نظام بانکی و بخش خصوصی، موضوع دیگری است که تحلیلگران اقتصادی در نامه خود به آن اشاره کرده و متذکر شده‌اند که به تبع این شرایط، دولت بعدی نه تنها باید با تنگنای ارزی حاصل از تحریم‌ها و کاهش درآمد مالیاتی ناشی از رکود اقتصادی دست و پنجه نرم کند، بلکه باید بار بار پرداخت بدهی‌های سنگین دولت فعلی را نیز بر دوش کشد.

این نامه به امضای این استادان اقتصاد رسیده است: دکتر تقی ابراهیمی سالاری، دکتر نعمت‌اله اکبری، دکتر صادق بختیاری، دکتر لطفعلی بخشی، دکتر فاطمه بزازان، دکتر حمید بهمن‌پور، جهان‌میر پیش‌بین، دکتر حسن تحصیلی، دکتر مهدی تکیه، دکتر محمد مهدی جهرمی، مرتضی جبینی، دکتر سید محمد حسینی، دکتر محمود ختائی، دکتر جعفر خیرخواهان، دکتر محسن رنایی، دکتر محمود دانشور کاخکی، دکتر عبدالحسین ساسان، دکتر محمد سناری، دکتر بهرام سبحانی، محمدتقی سیدصدر، دکتر

هوشنگ شجری، دکتر پرستو شجری، دکتر مصطفی شریفی، دکتر حسین صادقی، دکتر علی صادقی تهرانی، دکتر حسن طائی، دکتر عبدالله طاهری، دکتر رضا عاصی، دکتر حسین عبده‌تبریزی، دکتر عباس عصار، دکتر مصطفی عمادزاده، حسن غضنفری، دکتر عبدالرسول قاسمی، دکتر علی قنبری، دکتر زهرا کریمی، محمدولی کیانمهر، دکتر سیدابوالقاسم مرتضوی، سیدمحمد حسن مصطفوی، دکتر سید مهدی مصطفوی، حجت‌اله میرزائی، دکتر عبدالعلی منصف، دکتر علیرضا ناصری و دکتر بهروز هادی زوز.

کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱

اشاره:

انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۱۳۹۱ فعالیتهای صنفی و حرفه‌ای خویش را با شتاب بیشتری تداوم بخشید و برای بررسی و برون رفت از مشکلات مبتلابه مکاتبات بسیاری با سازمانها و نهادهای ذیربط و ذینفعان امور ساخت و ساز حوزه صنعت ساختمان سازی انجام داد. در طی سالی که گذشت نشستها، میزگردها، همایشها و جلساتی با حضور حرفه‌مندان بخش مهندسی پیمانکاری برگزار شد. این تعامل و تامل در بسیاری از موارد آثار مثبتی داشته است و در آینده نزدیک نیز آثار مثبت پاره‌ای از آنها نمودار خواهد شد. جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران بخشی از تلاش‌ها و کوشش‌های انجام شده را با عنوان کارنامه فعالیتهای انجمن در سالی که گذشت به شرح ذیر ارائه می‌دهد.

- دیدارهای اعضای نهاد تعامل با نمایندگان شورای عالی فنی و گردهمایی اجتماع مدیران تراز اول شرکتهای عضو انجمن شرکتهای ساختمانی برای مشورت درباره نحوه دریافت مطالبات و استفاده از خرد جمعی برای دستیابی به راههای روشمند و قانونی برای ماندگاری و پایداری شرکتهای عضو

- دیدار با نماینده انجمن ماشین‌آلات و ساختمانی و معدنی اسپانیا

- شرکت فعال در دومین همایش سد و تونل ایران که ۲۴ مهر برگزار شد و برگزاری سومین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث ایران به عنوان بزرگترین رویداد توسعه‌ای بخش خصوصی کشور، ۱۸ و ۱۹ آذرماه و پوشش گسترده خبری آن در ماهنامه پیام آبادگران

- دیدار اعضای هیأت مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی و منتخبین اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی، مهندسی و صنایع انرژی با رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

لازم به ذکر است دستاوردهایی مانند تصویب قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری و ... محصول تلاش مشترک انجمنها و تشکلهای در این مقطع بوده است.

- پاسخ به مکاتبات نهادها و سازمانهای دولتی ذیربط در امور صنعت پیمانکاری ساختمانی و مکاتبه با آنها در انعکاس مطالبات قانونی و پیشنهادهای راهبردی

- تهیه و توزیع سالنامه سال ۹۱ انجمن شرکتهای ساختمانی -تقدیر معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی از مدیران ارشد انجمن شرکتهای ساختمانی در ارتباط با همکاری فعال در طی نشستهای مربوط به حرفه‌مندان مجری پروژههای عمرانی کشور و ارائه نقطه نظرات و انتقال تجربیات خویش در راستای منافع ملی کشور و برون رفت از شرایط ویژه کنونی

-تشکیل کمیته و شورای پیگیری مسائل طرحهای اجرایی پیمانکاران و سازندگان پروژه‌های عمرانی کشور (اردیبهشت)

-میزگردهای مشترک اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی با معاون وزیر راه و شهرسازی برای مشارکت در نوسازی بافتهای فرسوده (خرداد) ادامه پیگیری مصوبات آن به منظور عملیاتی و اجرایی کردن آن در آبان ماه

-برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت دوم انجمن (تیر)

-برگزاری مجمع عمومی فوق العاده و عادی شرکت تعاونی شرکتهای ساختمانی (تیر)

- برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت اول شرکت تضمین (تیر)

- برگزاری جلسات کمیسیون اقتصادی انجمن با اعضای بانکهای اقتصاد نوین، بانک سپه، بانک صادرات، با مدیران بانک دی بانک خاورمیانه

گزارش عملکرد یکساله نشریه پیام آبادگران

در سالی که گذشت کمیسیون انتشارات با حضور اعضای کمیسیون انتشارات و همکاران این بخش تلاش خود را در جهت ارتقای کیفی و کمی نشریه به عمل آوردند. تمام تلاشهای صنعتی و گردهماییهای انجمن و سایر انجمنهای ذریبط را با درج در نشریه اطلاع رسانی کردند و پروژههای مهم اجرا شده در کشور را با شرح و بسط کافی به آگاهی جامعه رساندند. با توجه به جمع آوری مقالات ارزشمند همکاران صنعتی، فرهیختگان و دانش پژوهان ماهنامه ما ثمره تلاش یک ساله خود را تقدیم خوانندگان و اعضای صنف می نماید.

در شماره‌های مختلف پیام آبادگران علاوه بر انعکاس اخبار میزگردها، گردهماییها و همایشها گزارشهای ماهانه کمیسیونهای انجمن، مکاتبات انجمن با نهادهای ذریبط و اخبار صنعت ساختمان در کشور انعکاس یافته بود. علاوه بر این سلسله مطالبی با عنوان نگاه اجمالی به ادبیات اقتصادی، محیط زیست و پاکرد در شماره‌های مختلف چاپ می شد که مشروح آنها به این ترتیب است:

- نظرسنجی و مصاحبه با اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی
- درج مقاله‌های صنعتی و حرفه‌ای مدیران و حرفه‌مندان مهندسی پیمانکاری در ماهنامه پیام آبادگران

درج مقاله‌های صنعتی و حرفه‌ای اعضای کمیسیونهای مختلف انجمن

- تهیه و درج مصاحبه‌های اختصاصی با حرفه‌مندان و مسئولان صنعت احداث از جمله: مهندس احمد افطسی، مهندس محمد هاشمی صدرایی، مهندس حسن سعادت‌مند، مهندس بیژن سعیدآبادی، مهندس نصرت‌الله خوانساری، مهندس عبدالمجید سجادی نائینی، دکتر عقلی، مهندس حسین چهرآزاد، مهندس فرخ جمالی، مهندس علی اکبر مقیمی آذری، مهندس احمد دولتخواهی، مهندس منوچهر شکوفی، مهندس غلامرضا قاضی‌زاده، مهندس ملکبانی فرد، مهندس محمد عطاردیان، مهندس سالار علیاری، مهندس فروغی، مهندس طیب‌زاده و ...

- چاپ سرمقاله‌هایی با عناوین مختلف از جمله: آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه‌های عمرانی کشور، آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، شرایط اضطراری شرکتهای پیمانکار پروژه‌های عمرانی توجه ویژه دولتمردان را می طلبد، نقش شرکتهای مهندسی پیمانکار پروژه‌های عمرانی، ادغام وزارتخانه‌ها، ضعفها، قوتها، تهدیدها و فرصتهای فراروی آن در بهبود فضای کسب و کار در ایران، نمایندگان دوره نهم مجلس شورای اسلامی، تأثیر روند پرشتاب افزایش قیمت مواد و مصالح بر پروژه‌های عمرانی انتظارات صنعت احداث، نقش طرحهای زیربنایی در اشتغال‌زایی، درخواست شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، ضرورت تعریف و تفکیک حوزه قانونی و جغرافیای اقتصادی فعالیت بخش خصوصی در چارچوب منافع ملی

- برگزاری کنفرانس مطبوعاتی با عنوان شرایط اضطراری پیمانکاران بخش خصوصی (خرداد)

- برگزاری میزگردی برای بررسی تأثیر شرایط کنونی بر میزان تخصیص بودجه عمرانی کشور با حضور آقای بیژن رحیمی دانش و دکتر محمود جامساز

- گزارش همایش شورای ادواری کانون سراسری در کرمان، گزارش از همایش سراسری بررسی مسائل و مشکلات متلاطمه جامعه پیمانکاری کشور (آذر)

- تهیه و چاپ گزارش از مجامع عمومی و دیدارهای اعضای کمیسیون اقتصادی با نمایندگان بانکهای مختلف

- درج نامه مهندس نادر عطایی به برابیان تریسی

- تهیه گزارش از انتخابات شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنعتی و حرفه‌ای کشور و بقیه انجمنهای مرتبط به انجمن شرکتهای ساختمانی

- پوشش همایش صنعت احداث و مصاحبه اختصاصی با دکتر نهبان‌دیان رئیس اتاق بازرگانی ایران، مهندس لطفی‌زاده معاون وزیر و رئیس کارگروه فناوری اطلاعات وزارت مسکن و شهرسازی، مهندس احمد خرم وزیر پیشین راه و شهرسازی، دکتر بهمن و کیلی مدیرعامل بانک توسعه صادرات، مهندس هرمزد رامینه رئیس منتخب دوره چهاردهم شورای مدیریت جامعه مهندسان مشاوران ایران

- و ....

کمیسیون انتشارات معتقد است هر آنچه انجام شده می توانست کامل تر نمایان شود و این در صورتی تحقق می یابد که شما عزیزان دست یاری دراز شده ما را به سمت خود به گرمی بفشارید و با ارسال مطالب، مقالات، و اظهار نظرهای ارزنده و سازنده خویش، ما را در پربار شدن این نشریه یاری رسانید.

آیت الله ماضی رهنمایی در دیدار با نمایندگان بخش خصوصی عنوان کرد: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در دیدار با اعضای کمیسیون اقتصادی و اعضای کمیسیون نظرسنجی و مصاحبه با مدیران و حرفه‌مندان مهندسی پیمانکاری در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی در تهران، ریشه تمام مشکلات کشور را روحیه افراط و تفریط دانست. آیت الله ماضی رهنمایی در دیدار با اعضای کمیسیون اقتصادی و اعضای کمیسیون نظرسنجی و مصاحبه با مدیران و حرفه‌مندان مهندسی پیمانکاری در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی در تهران، ریشه تمام مشکلات کشور را روحیه افراط و تفریط دانست. آیت الله ماضی رهنمایی در دیدار با اعضای کمیسیون اقتصادی و اعضای کمیسیون نظرسنجی و مصاحبه با مدیران و حرفه‌مندان مهندسی پیمانکاری در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی در تهران، ریشه تمام مشکلات کشور را روحیه افراط و تفریط دانست.

گزارش کمیسیون اقتصادی و بانکها

- استفاده از نظرات مشاوران مالی و بانکی .
- بررسی وضعیت بولتن خبری کمیسیون و تقویت آن.
- تمرکز همکاری با یک بانک و الگو نمودن خدمات بانک هدف
برای استفاده از تسهیلات دیگر بانکها به نحو شایسته برای اعضاء
این گزارش توضیح مختصری از فعالیتهای کمیسیون اقتصادی
و بانکها را با تقسیم به چهارم بخش ذیل باستحضار می‌رساند
۱- بخش اول: بانکها- موضوع همکاری با بانکها و پیگیری
توافقات با بانکهای تجاری در خصوص اختصاص خطوط اعتباری
به اعضاء انجمن در این خصوص با بانکهای مختلف نشست
مذاکره شد که باختصار بیان میگردد:
۱-۱ نشست با نمایندگان بانکداری شرکتی بانک اقتصاد
نوین. در نشست با نمایندگان دفتر بانکداری شرکتی واحد مرکز
تهران ضمن بررسی موضوع بانکداری شرکتی، بانکداری پروژه
ای نیز بعنوان پیشنهاد ویژه کمیسیون اقتصادی مطرح واعضاء
کمیسیون به شرح و توضیح خواسته خود و مزایای این مورد
برای بانک و شرکتهای پیمانکاری را بیان نمودند که گزارش

کمیسیون اقتصادی و بانکها در طول سال ۹۱ با حضور اعضاء
خود آقایان مهندسین دادمان، مسعودی، عارف آذر، علی اصغر
گل سرخی، عزیزی، ظاهری، سبوحی، افقهی، سیدین و تکلی با
تشکیل ۲۰ جلسه در راستای رسیدن به اهداف از پیش تعیین
شده خود که منطبق با برنامه‌ها و اهداف انجمن بوده در مسیر
حل مشکلات و معضلات اقتصادی صنف با ارائه پیشنهادات
موثر و مناسب برای بهبود شرایط اقتصادی و فضای کسب و کار
اعضاء انجمن اقداماتی انجام داده و موضوعاتی نیز در دستور کار
خود دارد. کمیسیون پس از بررسی گزارش عملکرد سالیانه
خود، مصمم شد با رویکرد اجرایی و مشخص نمودن خروجی
از دستاوردهای کمیسیون فعالیت‌های خود را با مولفه‌های
زیر تقویت نماید.

- بررسی و اجرایی نمودن مصوبات کمیسیون در جهت حل
مشکلات صنف و اعضاء در حد توان .
- تلاش برای هماهنگی عملکرد سایر گروههای ذیربط با
کمیسیون جهت تقویت و بالا بردن راندمان کار کمیسیون.

کامل این جلسه در نشریه آبادگران به چاپ رسید.

۱-۲ نشست با نمایندگان بانک سپه، در این جلسه کمیسیون با بیان اینکه در صدد تعاملی در سطح اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی با بانکهای کشور برای تامین نیازها و رفع مشکلات اعضای این صنف است پیشنهاد خود را مطرح نمود که اساس پیشنهاد کمیسیون این است وقتی شرکتهای وارد یک پروژه می شوند با بانک انحصاری وارد کار شده و همه خدمات را از جمله ضمانت نامه ها، تسهیلات و گشایش اعتبار را از صفر تا ۱۰۰ پروژه از آن بانک اخذ کنند متن کامل مذاکرات این نشست در شماره ۲۹۹ ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۳ نشست با معاونت کل بازاریابی و خدمات مشتریان بانک صادرات نیز از جمله برنامه های کمیسیون بود که جهت ایجاد ارتباط فی مابین اعضای و بانک با ارائه پیشنهاد بانکداری پروژه های و دریافت تسهیلات بهتر و تعریف جدیدی از روابط نظرات مطرح گردید که متن کامل مذاکرات این نشست در ماهنامه آبادگران جهت اطلاع منتشر گردید.

۱-۴ نشست با آقای دکتر عقیلی و نمایندگان بانک خاورمیانه نیز از جمله نشستهای کمیسیون اقتصادی و بانکهای انجمن بود که جهت ارائه نظرات و پیشنهادات انجمن و راههای همکاری با بانک مطرح و بررسی شد. متن کامل این نشست در ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۵ نشست با معاونت بازار یابی و معاونت اعتبارات و مدیران بانکداری شرکتی بانک دی و مشاور مدیر عامل از جمله برنامه های کمیسیون بود که پس از ارائه پیشنهادات و مباحث مطرح شده بین طرفین مقرر شد که جهت تخصیص خط اعتباری با مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال برای اعضای تسهیلاتی را در مقابل صورت وضعیت ها و تاییدات کارفرمایان و ذیحسابی ها پرداخت گردد. که این موضوع منجر به عقد تفاهم نامه گردید و به امضاء نمایندگان طرفین رسید و مطابق پیش بینی تفاهم نامه کارگروهی بمنظور اجرایی نمودن آن تشکیل و پیگیری امور را می نماید که این موضوع در حال اقدام جدی از سوی انجمن و بانک می باشد.

بخش دوم: شناسایی فرصت ها و ظرفیتهای موجود در بازار سرمایه و روش های تامین و تجهیز منابع ساخت پروژه ها برای ارتقاء توانمندی اعضای با توجه به بودجه های عمرانی با استفاده از نظر مشاوران

جهت بررسی احکام قانون بودجه سال ۹۱ از آقای رحیمی دانش کارشناس خبره بودجه دعوت گردید. خلاصه ای از نظرات مطرح شده بدین شرح بود:

- عدم توان پرداخت مطالبات شرکتهای مهندسی (پیمانکاران) توسط دولت با بودجه فعلی .

- اجرایی نبودن واگذاری زمین و اوراق مشارکت و غیره به پیمانکاران به جای مطالبات معوق بنا بدلائل مختلف.

- پیش بینی ارقام بودجه درست نیست و برای جذب اعتبارات آن ناپیوستی حساب باز کرد .

- جایجایی حساب از طرحهای عمرانی با هزینه های جاری دولت، هزینه های جاری جزو هزینه هایی است که بایستی پرداخت شود و در واقع دولت بر عکس عمل می کند و با فروش نفت هزینه های جاری را تامین می کند در صورتی که اولویت با بودجه های عمرانی است و به شرکتهای عضو توصیه شد با احتیاط کامل در مناقصات وارد شوند.

بررسی احکام بودجه سال ۹۱ مرتبط با فعالیت های اقتصادی از دیگر دستور جلسات کمیسیون بود.

اعضاء کمیسیون در خصوص مواد مرتبط با فعالیت های اقتصادی قانون بودجه سال ۹۱ بحث و تبادل نظر نمودند ظرفیت های ماده ۱۰۲ قانون بودجه و روش تامین سرمایه آن من الجمله B.O.T، B.O.O بررسی شد. تلفیق قوانین با ماده ۱۰۲ قانون بودجه ۹۱ جهت عملیاتی و اجرائی نمودن نیز از مواردی بود که اعضا به آن اشاره داشتند. که پس از بحث و بررسی موارد پیشنهادی برای عملیاتی کردن روش های فوق که در قانون بودجه ۹۱ آمده است بشرح زیر بعنوان نظر کمیسیون به هیات مدیره محترم انجمن ارائه شد. تحقق موارد چهار گانه پیش بینی شده در قانون پیشنهاد می شود:

۱- تامین منابع مالی بطریقه ارائه سهام کارخانه ها و شرکتهای ممتاز از طریق اقدام در بکارگیری کارگزاران بورس و فروش سهام فوق و سپس پرداخت مبالغ تامین شده به پروژه های عمرانی

۲- اوراق مشارکت مورد اشاره در قانون چنانچه از طریق بانکها مبادله و منتشر گردد، مورد قبول پیمانکاران میتواند قرار گیرد.

۳- اموال و املاک دستگاههای اجرایی از طریق سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و یا سازمان قانونی مشابه مورد فروش قرار گرفته و مبالغ دریافتی به پروژه ها اختصاص یابد.

۴- ارائه لیست پروژه های قابل واگذاری بصورت عمومی (فراخوان) برای قطعیت یافتن امکان استفاده از ظرفیت دیده شده در قانون. بغیر از مواردی فوق موارد دیگری نیز مطرح و به عنوان روش عملیاتی پیشنهاد گردید:

الف- بدهی معوق شرکتهای بانکهای کشور حداقل برای ۵ سال استمهال و جرائم نیز بخشوده شود و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته خارج نمایند و پیشنهاد گردید ماده ۲۹ قانون بودجه سال ۹۱ به بانکهای خصوصی نیز تسری یابد .

ب- بدهی های پیمانکاران به سازمان امور مالیاتی کشور (اعم از مالیات مستقیم، تکلیفی و مالیات برارزش افزوده) را با مطالبات ایشان از کارفرمایان پروژه ها تهاتر و جرائم این موارد نیز مشمول بخشودگی کامل قرار گیرد

بخش سوم: بررسی فضای کسب و کار و بیان مشکلات فعلی اعضا در بخش تامین منابع و بودجه و راهکارهای برون رفت

لازم است تغییراتی در روال اجرای برنامه‌های عمرانی پیش‌بینی گردد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

الف: عدم ایجاد تعهد بیش از تعهدات موجود تحت هر عنوان از جمله طرح یا پروژه یا فاینانس.

ب: تعیین تکلیف پروژه‌های عمرانی موجود بر اساس موازین قراردادی با شرایط اعلام شده

ج: تعیین تکلیف پرداخت‌ها که تداوم انجام پروژه‌ها نیازمند تامین به موقع منابع مالی جهت پیمانکاران می باشد.

بخش چهارم بولتن خبری: کمیسیون با ایجاد بولتن خبری در خصوص اطلاع رسانی از آخرین اخبار اقتصادی و تحولات در ضوابط و شرایط و روش‌های اجرائی و خدمات بانکی که از سال پیش در دستور کار داشته و در حال انجام است جهت ارتباط فعال با اعضا و انتقال اخبار و اطلاعات از سوی انجمن درصدد تقویت روابط فیما بین انجمن و اعضا نیز می باشد.

در پایان ضمن تشکر از اعضای محترم کمیسیون که وقت خود را به حضور در جلسات اختصاص دادند، امید آن داریم در سال جدید نیز با استعانت از خداوند متعال و با حمایت هیات مدیره محترم و دبیر محترم انجمن اقداماتی به سهم کمیسیون جهت استفاده همکاران و صنف داشته باشیم.

از آن- با توجه به بررسی موارد و مصوبات قبلی و اقدامات لازم برای سال جاری مواردی که در وضعیت فضای کسب و کار فعلی پیمانکاری و راههای برون رفت از این تنگناها می باشد سه محور اقتصادی مهم مورد توجه قرار گرفت:

- ۱- اتحاد در صنف برای تامین حقوق اولیه
- ۲- رویکرد به فعالیت های دیگر
- ۳- تغییر اتکا به منابع مالی دولت و حرکت در جهت تامین منابع مالی پروژه‌ها

با توجه به بررسی مشکلات پیمانکاران در شورای هماهنگی شکل ها و جلسات با معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری بنا به دستور هیات مدیره محترم انجمن مبنی بر بررسی این موضوع در کمیسیون اقتصادی و بانکها، این کمیسیون در جلسات خود موضوع را بررسی و نظرات خود را اعلام نمود که خلاصه‌ای از آن بدین شرح می باشد با توجه به عدم پوشش بودجه عمرانی دولت و بدهی های معوق نهادهای دولتی به پیمانکاران و عدم تامین منابع مالی پروژه‌ها و به تبع آن تحلیل رفتن بنیه مالی پیمانکاران و نبود شرایط مساوی در صحنه رقابت با پیمانکاران بزرگ (شبه دولتی) در مناقصات و عدم پرداخت به موقع صورت وضعیت ها، عدم اعلام بهنگام شاخص های تعدیل و پرداخت های مربوطه در کنار افزایش بی سابقه قیمت کالا و مصالح ساختمانی طی دو سال اخیر و تلاش پیمانکاران در انجام به موقع تعهدات خود به کارفرمایان و تامین کنندگان کالاها و هزینه های مالی مترتب بر آن و افت ارزش پول که فعالان این صنف معادل درصد ناچیزی از هزینه های انجام شده خود در فصول قبل را دریافت می نمایند پیمانکاران را به شدت در تنگنای مالی قرار داده است و از اهم مشکلات پیمانکاران می باشد. برای خروج از چالش ایجاد شده

گزارش سالیانه

کمیسیون عضویت

کمیسیون عضویت با حضور اعضای خود آقایان مهندس پور شیرازی، مهندس عصر آزاد، مهندس عارف آذر در طول سال ۹۱ درخواستهای ارجاع شده به کمیسیون برای عضویت در انجمن شرکتهای ساختمانی را بررسی نمود و شرکتهای ذیل پس از بررسی در کمیسیون عضویت، عضویتشان توسط هیات مدیره محترم مورد تایید و تصویب قرار گرفت.

ردیف	نام شرکت	تاریخ عضویت	مدیر عامل
۱	بناب سد	۹۱/۱/۲۶	مهندس فرامرز زریاعی
۲	پرشیا اینیه آریا	۹۱/۲/۳۰	مهندس ارسام ناطمی
۳	مدیریت توسعه گر ساختمان	۹۱/۳/۲۰	مهندس سید محمد میری
۴	ایستا پای	۹۱/۴/۱۰	خانم مهندس زهرا امینی
۵	زرف کار جم	۹۱/۴/۱۰	مهندس مجید عامری
۶	ژالکه	۹۱/۵/۱۴	مهندس علیرضا فرامرزی
۷	ماراب ماهید	۹۱/۶/۱۸	مهندس علی عصارى
۸	لاوین	۹۱/۱۰/۲	مهندس علیرضا طالبی
۹	برج سازان شایان اسپادانا	۹۱/۹/۲۲	مهندس مهران عتیقه چیان
۱۱	نماد سازه جنوب	۹۱/۱۰/۲	مهندس حسین ممبینی
۱۲	صمیم ساخت کیلان	۹۱/۱۰/۹	مهندس علی گرمی نسب
۱۳	ر آورا	۹۱/۱۲/۵	مهندس یابک ملکی
۱۴	سازه های پل	۹۱/۱۲/۵	مهندس جعفر اختری

گزارش کمیسیون فنی

سرفصلهای مورد بررسی کمیسیون به شرح زیر تعیین و با برگزاری جلسات هفتگی کمیسیون و تشکیل کارگروههای مرتبط موضوع و نظارت بر عملکرد آنها، با حضور اعضای کمیسیون فنی آقایان مهندسان: **ابراهیم شریعت، بهمن دادمان، علی تاهباز صالحی، کاظم عارف آذر، یحیی خاوران، مجید شیخ بهائی، دکتر گلابتونچی، احسان طاهری، شعبان یوسفیان، علی روزی طلب، محمود رضا همیری، افشین جم، ایرج بزرگزاده، غلامرضا شفیع پور، ناهید شوقی** و استقبال اعضای جدید جهت همکاری و مشارکت در اقدامات مربوط به کمیسیون فنی و با حضور آقایان مهندسان: **سیروس پشتون، هوشنگ آرزو، پرهام موحد، رضا جامی، امیر حسین دلپذیریان، حسین یزدانی، محمد تکلی، علیرضا فرزندگان**، اقدامات به شرح زیر انجام گردید.

۱- شاخصهای تعدیل

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۳- بررسی نرخ قراردادهای مسکن مهر

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۵- انجام خدمات داوری

۶- بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

۸- مشارکت در جلسات اجلاس کمیسیون ملی استاندارد مهندسی ساختمان و مصالح و فرآورده های ساختمانی و ارائه نظرات

۱- درارتباط با شاخصهای تعدیل

۱-۱ بررسی و کنترل شاخصهای اعلام شده و در مواردی که شاخصها دارای مغایرت بوده، بررسی های تکمیلی انجام و در خواست اعمال اقدامات اجرائی و اصلاحی به عمل آمده است،
۱-۲ دریافت اطلاعات آماری از اعضا، پالایش اطلاعات و استفاده در ارائه اطلاعات نرخ عوامل به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی،

۱-۳ تهیه شاخصهای پیشنهادی سه ماهه های سال ۱۳۹۱ بر اساس اطلاعات پروژه های نمونه در رشته های مرتبط،
۱-۴ اقدام در ایجاد فرآیند تولید شاخص های تعدیل و فهرست های بها،

۱-۵ مقایسه نموداری شاخصهای پیشنهادی در کنار شاخصهای بانک مرکزی و مرکز آمار و تحلیل نتایج کسب شده،

۱-۶ بررسی نحوه دریافت اطلاعات موثر در محاسبه نرخهای مبنا با مشارکت شرکت ارائه دهنده خدمات و به طرق زیر:

• در مورد تعیین نرخ ماشین آلات با هماهنگی انجمن راهسازان، قیمت های بازار و نرخهای مورد عمل اعضا، اقدام می گردد.

• نرخ پایه مربوط به نیروی انسانی براساس ضوابط وزارت کار تعیین می گردد

• نرخ مصالح با اقدامات میدانی به توسط شرکت ارائه دهنده خدمات و اطلاعات اسناد خرید اعضا

۱-۷ نظارت بر عملکرد کارگروهها

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۲-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص ضریب بالاسری که در برگزیده هزینه انجام کار در شرایط فعلی و شامل هزینه خدمات فنی و HSE و تهیه و کنترل برنامه انجام کار و سایر خدمات باشد، ضمن بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای همکاران، بررسی مبانی هزینه ها و عدد گذاری و انجام محاسبه در رشته های مختلف، اینک در دست اقدام است.

۳- بررسی نرخ ساختمانهای مسکن مهر

۳-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص نرخ قراردادهای مسکن مهر و چگونگی آن با نرخهای فهرست بها و نرخ روز، بر اساس گزارش های ارائه شده درارتباط با نقشه و مشخصات اجرائی و هزینه های بعمل آمده از اقدامات مهم کمیسیون فنی بوده است.

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۴-۱ ادامه بررسی تجزیه بهای ابنیه سال ۱۳۹۰ سازمان و ملاحظه مغایرتهای بنیادی و نتیجه بدست آمده مبنی بر اینکه لزوم تهیه تجزیه بهای واقعی ضروری است و تهیه تجزیه بهای جدید می بایست توسط کارشناسان مجرب بعمل آید و دراولویت برنامه کمیسیون قرار می گیرد.

۵- انجام خدمات داوری

۵-۱ انجام داوری در قراردادهای منعقد فی مابین اعضا با شرکتهای داخلی با تعیین کارگروه داوری و اعلام نظرات داوری
۵-۲ بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۵-۳ در خصوص راهکار جبرانی در قراردادهای قیمت مقطوع و فاقد تعدیل و قراردادهای EPC در شرایط کنونی، نسبت به اعلام روش های جبرانی اقدام شده است. که منجر به صدور بخشنامه شماره ۸۰۷۷۶/۱۰ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ گردیده است.

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

بررسی مشکلات قراردادی ناشی از موارد زیر و ارائه راهکارهای جبرانی در شرایط کنونی به شرح زیر انجام و نتایج موارد آن به هیأت مدیره و دبیر محترم اعلام و نهایتاً نسبت به انعکاس موارد به مقامات مسئول اقدام گردیده است.

راهکارهای پیشنهادی

مشکلات قراردادی

<ul style="list-style-type: none"> ■ روند افزایش قیمت ها روزانه است از مسیر شاخصهای سه ماهه تعدیل نمی شود به روش پرداخت صحیح رسید، شاخصهای ماهانه تولید و اعلام گردد؛ ■ پرداخت مابه التفاوت ، جهت اقلام کلیدی و اقلام با افزایش قابل توجه؛ ■ تأمین مصالح از محل ماده ۸۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منظور نمودن هزینه با نرخهای نرخنامه به حساب پیمانکار ؛ ■ پرداخت مابه التفاوت علی الحساب تا اعلام شاخصها ؛ ■ معرفی مراجع تهیه مورد تأیید کارفرما و پرداخت اصل هزینه به پیمانکار (قیمت این اقلام در شاخصهای تعدیل صفر محاسبه شود)؛ ■ پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز و ریال در مورد تهیه اقلام وابسته به ارز ؛ ■ قیمت خرید تاسیسات و تجهیزات تابع تغییرات نرخ ارز باشد؛ ■ با تنظیم لیست، تجهیزات و تاسیسات توسط کارفرما خریداری و نرخ اقلام در محاسبه شاخصها صفر شود و یا نرخ خرید را با نرخ روز پیشنهاد به ارز پرداخت نمایند؛ ■ در پروژه های آتی پیش بینی لازم در قرارداد بعمل آید؛ ■ پیشنهاد حذف انقعا د قرارداد های جدید؛	<p>افزایش بی رویه نرخ مصالح و خدمات و عدم تطبیق هزینه های تأمین مصالح و اجرا ، با نرخ قرارداد</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ با تنظیم توافقنامه بین بانک و کارفرما ، امکان استفاده از تسهیلات وام بانکی و با پرداخت سود واقعی بانک (نه سود اوراق مشارکت) فراهم گردد؛	<p>عدم پرداخت بموقع و تخصیص کافی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ استفاده از شاخصهای بانک مرکزی؛ ■ واقعی کردن شاخص ها با توجه به شرایط قیمت های روز، از مقطع ابتدای سال ۱۳۹۱	<p>عدم پوشش شاخصهای تعدیل؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام عدم مشارک پیمانکاران دولتی در قرار دادهای با سقف مشخص بعنوان مثال تا سقف ۱۰۰۰ میلیارد ریال؛ ■ الزام به رعایت ضوابط قانون برگزاری مناقصات ؛ ■ شرکتهای بخش خصوصی و دولتی ضوابط یکسان داشته باشند؛ ■ حذف واگذاری های خارج از مناقصه ؛ ■ اعمال ضریب تأثیر یا راهکارهای مشابه برای هم تراز کردن پیمانکاران دولتی با بخش خصوصی	<p>شرایط نابرابر پیمانکاران خصوصی و دولتی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پرداخت پیش پرداخت در حد معقول و به میزان ۲۰ درصد بر اساس شرایط عمومی پیمان و به تبع مصوبات ذیربط؛	<p>انعقاد قراردادهای بدون پیش پرداخت ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام به انجام مطالعات دقیق تر قبل از انجام مناقصه و تعیین قیمت واقعی ؛	<p>بر آورد غیر واقعی ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد استفاده از فهرست بهای پیشنهادی انجمن با انجام نقد فهرست بها ؛	<p>به روز نبودن فهرست بها؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد الزام رعایت بخشنامه ها و عدم اعمال سلابق شخصی ؛	<p>عدم رعایت ضوابط و بخشنامه ها توسط کارفرمایان؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ ضوابطی برای تشخیص صلاحیت کارفرما تدوین شود و یا الزام به استفاده از خدمات عامل چهارر تبه بندی شده ؛	<p>صلاحیت کارفرما؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ اعتبار ارزی طرح در قرارداد برای خریدهای خارجی درج شود؛ ■ نسبت به تأمین اعتبار متناسب با پیشرفت برنامه زمانبندی مصوب پروژه و شرایط قرارداد اقدام شود ؛	<p>عدم تناسب تأمین اعتبار با پیشرفت پروژه؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ مطابق ردیف ۱، تراز ریالی و ارزی در پروژه های دارای تأمین تجهیزات قید شود؛	<p>عدم وجود ضمانت اجرائی جهت تأمین اعتبار؛</p>

مشکلات قراردادهای سر جمع و قیمت مقطوع؛	■ در قراردادهای جاری مطابق راهکارهای ردیف ۱، عمل گردد و اصولاً در شرایط حاضر کشور، از انعقاد این گونه قراردادهای پرهیز شود؛
عدم انجام فروش اعتباری به لحاظ تغییرات نرخ ارز؛	■ تأمین نقدینگی با تعدیل سریع و اعلام شاخصهای ماهانه؛
تأخیر در پرداختها؛	■ مشابه شرایط عمومی فیدیک در صورت درخواست پیمانکار با پرداخت خسارت و تأمین مالی به توسط پیمانکار
مشکلات قانون مالیات بر ارزش افزوده؛	■ نسبت به اصلاح قانون اقدام شده است
عدم ثبات ضوابط و قوانین؛	■ تعیین مدت مناسب برای موثر بودن قوانین و عدم امکان تغییر آنها در زمان های کوتاه
تغییرات مدت پیمان و هزینه های اضافی؛	■ مصوب نمودن روش پیشنهادی انجمن که طی نامه شماره ۴۹۱۹-۸۹ مورخ ۸۹/۱۰/۱۵ ارائه شده است

توضیح اینکه در اقدامات بعدی ارائه راهکارهای اجرایی و مکاتبات با مقامات مسئول، پیش نویس بخشنامه پرداخت مابه التفاوت نرخ مصالح تنظیم و طی نامه شماره ۴۶۸۸۸-۹۱ مورخ ۹۱/۱۲/۱۲ به معاونت محترم برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری ارسال شده است.

بدینوسیله از اعضای محترم کمیسیون که با حضور و همفکری در جلسات، کمیسیون را یاری نمودند، مراتب تشکر و قدردانی خود را اعلام می دارد. امید دارد که در سال جدید نیز با هدایات هیأت مدیره و دبیر محترم انجمن، منشأ خدمات مفید جهت استفاده همکاران و اعضای محترم صنف باشند

سخن پایانی

در پایان فرصت را مغتنم شمرده بار دیگر فرا رسیدن بهار و نوروز باستانی را به یکایک شما عزیزان و خانواده محترمان تبریک و تهنیت عرض مینماییم. امید آن داریم سال جدید را با کاهش و رفع مشکلات فراوری شرکتهای مجری پروژههای عمرانی آغاز کنیم و تلاشگران گسترده سازندگی و آبادانی کشور که بی هر ادعایی در بیابانهای توان فرسا و گردنههای دشواریهای گرانافزا به آفرینش سامانههای تمدنی و سازههای مدنی می پردازند با آرامش بیشتری در توسعه زیرساختهای کشور طرحی نو در اندازند.

ولی با دریغ و تاسف باید گفت، در سالی که گذشت تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو انجمن و جامعه مدنی کشور به دیار باقی شتافتند گرچه آثار ذهن وقاد و اندیشه نقاد آنها در جای جای میهن عزیزمان یادگار ماندگار تلاش و کوشش آنها را به شهادت ایستاده اند ولی از دست دادن این سرمایه های عظیم دانش و فنی و مهندسی خسران بزرگی برای منافع کشور بود، بی شک بر دولت مردان فرض است با کاستن از فشار عصبی و استرس های دیوان سالاری حاکم بر روند امور فرایندهای پیمانکاری این سرمایه های سترگ را برای رشد و ترقی کشور حفظ کنند. باید متذکر شویم در سالی که گذشت، تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو بستگانی را از خانواده گرمای خود از دست دادند که برای درگذشتگان آمرزش ابدی و برای بازماندگان از خداوند منان صبر و شکیبایی مسئلت می نماییم چون احتمال دارد نام پاره ای از عزیزان از قلم بیافتد بدین منظور با عرض پوزش برای جلوگیری از این تغافل، از ذکر اسامی یکایک آنها چشم پوشی می کنیم برای آنها نیز سال جدید را با موفقیت و شادکامی و تحقق آرزوها از پروردگار بزرگ مسئلت می نماییم.

ing cash gifts to relatives is forming a part of Iranian cultural, collective behaviors of various cultural, ethnic and lingual groups. If they receive their delayed payments, they will be able to play a role in Nowruz rituals. Naturally, cultural behaviors have a root in historical memory and it imposes a double pressure, because these kinds of behaviors build the social identity and the nature of nations. The social role of individuals will find meaning, if the position of an individual could be fulfilled in the society by performing it.

In such a condition, the managers of project-oriented companies are facing financial bottlenecks with the beginning of Nowruz feasts and rituals. They are under pressure from two sides. They must meet the expectation of their own families and at the same time the expectation of the broader families of their human forces who are working in the projects, those who are looking forward to receive their payments.

On the other side, the chain of supply who are the creditors of this type of contractors of developmental projects bring the contract administrators under intensive pressure and it seems that the contractors of developmental projects, in the first front line of job and social groups of this society are in the hardest and most difficult situation at the end of the fiscal year and start of spring.

The lack of payment of the financial statements to this layer of society , who are building the infrastructure of the society , has imposed multilateral pressures on them . At the same time, banks as one of the chains of supply , has increased the interest of the paid loan in form of compound interest for two and half times . This issue also endangers the work life of contractors and their relatives and put them exposed to the risk of confiscation of their assets.

This dilemma distorts the beauty of spring and glorious rites of Nowruz.

Let's free this social group from these concerns. This group of society has no goal in mind but to enhance and promote their beloved country. They are the people who are working to develop infrastructures in various situations including an exhaustive hot air of 48 degrees and 98 humidity rates and in a cold weather below 30 degrees in mountainous and cold regions. Let's these layers of society welcome the spring hands in hands of other Iranian people and enjoy spring festivals. It is a pity if part of learned forces at the threshold of New Year experience nervous pressures in connection with their financial claims through libertines of governmental offices and think about future problems without any result.

Let's appreciate these civilization-building pioneers. They are the humble social capitals of this territory and they intend to build and promote their country. Let's them to start the beautiful spring without any stress and enjoy the beauties of the nature and forget the months of hard working. It is not fair to deal in such a way with the technical and engineering individuals at the end of the year. It is not an exaggeration if the Bassij-like people in the area of engineering say to their statesmen "we are also part of people and deserve to be treated better". Let's extend the joy and happiness of spring and Nowruz by solving the problems of the contractors of developmental projects.

Nowruz Editorial

Let's publicize the joy of new spring by solving the problems of the contractors of developmental projects

Spring arrives and the joy and passion of the nature finds a beautiful link with the society. The affection and devotion increase. People give an aesthetic combination of spring on inner fragrance with the external new garments. Love and friendship reaches to its climax. Human wishes if the spring could continue forever and humane communication could continue in such a dynamic form in life and social entity and create a new world with amazing beauties. Springs speaks in a sweet language of the old memories. It calls us to put on new garments, to seek new thinks and find a new awareness, to throw out the old clothes from the body of our ideas and put on a new clothes with colors indicating the rainbow of special manifestations of spring and become a human to add the companions' happiness. Let's associate our ideas with the color of spring and give it freshness. Along with the breeze of spring which combs the hairs of green lands and sings the song of kindness, let's start joy and perform the rituals of Nowruz , in a higher quality in

our land.

Springs comes and gives the good news that the winter had passed and plains are full of flowers . Let's throw away all possible unkindness and create a balance between the affection and the moon in a pleasant space of the nature and manifest it in our social and human domains.

Springs comes and asks us upon which standards have we coordinated ourselves with it and asks us if we have manifested empathy and the green spirit of spring in all behavioral and social scenes. Spring asks us to be new in attitudes, vision and behavior, just like spring and extend our affectionate feelings to everybody generously. Springs asks us to make efforts to pass the winter of difficulties and bring about hope and achieve spring rains. Spring festival has a philosophy in it which is learning and admiring. It teaches us that being resistant against coldness, will lead to spring and we have to face challenges to achieve it. When there are two ways available to reach a destination, engineers find another way or build a third way. Having such an assumption, all challenges can be overcome.

The year is passing. Perhaps when you are reading these words, the New Year has already started and you have received its fragrance. However, engineers who are contractors of developmental projects have experienced a hard year. They have faced many difficulties. The year is coming to an end, but still the claims of many contractors have not been paid. These types of managers are facing a great part of human resources who are working in their projects, those who are in fact their large families. They are waiting to receive their salaries. Most of the labor forces in developmental projects stick to performing the Iranian New Year rituals and consider it a vital obligation and something connected with their reputation.

In particular, purchasing new garments, giv-

IN THE NAME OF GOD

PAYAM-E-ABADGARAN

Construction Companies Association Monthly Magazine

No: 305 Esfand 1391 (March, 2013)

Table of Contents

1. Editorial: Let's publicize the joy of Iranian New Year by solving the problems of the contractors of developmental projects
2. Conference of Coordination Council for Engineering Organizations: The exact price list and more justice contract terms is essential
3. An interview with Engineer Otaredian
4. A glance at glorious rituals of Nowrooz (New Year Festival) among Iranian people: Norwooz festivals in Tehran, Guilan and Mazandaran
5. Commander of the Constructive Headquarter of Khatam-al Anbia(P.B.U.H.): The new attitude of the Headquarter in implementation of projects
6. It has been read for you
7. An interview with Engineer Taiebzadeh
8. Nowrooz festivals and rituals in Azarbaijan and Khorasan
9. Arrived letters
10. Intimacy should be learned from the sky birds
11. Landing
12. An interview with Engineer Foroughi
13. News of construction industry
14. The record of the Association of Construction Companies in 2012-13

Staff List

PUBLISHER : Construction Companies Association

Editor: Eng. J.Khansari

Editorial Team: J.Khansari, M.Kangani, M.Pourshirazi,
J.Asreazad, M.Zarrabi, A.Varzandeh

Editor in Chief: Gh.Alizadeh

Designer: D.Khani

Typesetter, Marketing & Subscription: Fariba Pouragha

Reporter: Arezu Nouri

Printing Company: Chap Bijan

Printed by: Pasargad

Magazine Address: #88, South Saba St., Taleghani Ave., Tehran, Iran

Tel: +98-21-66464261

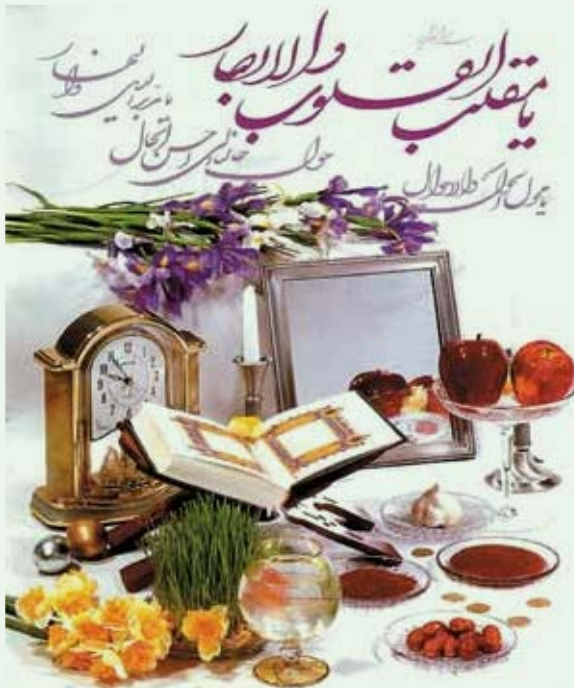
Fax: +98-21-66464084

Email: payam.abadgaran@acco.ir

بیائیم با حل مشکل پیمانکاران پروژه‌های عمرانی

شادمانی نوبهاران راهمگان سازیم

بهار می‌رسد از راه، شور و نشاط طبیعت با جامعه پیوندی زیبا می‌یابد. مهربانی‌ها افزونتر و گذشت‌ها بیشتر می‌شود. مردمان همراه با بهار طراوت درونی را با نوبوشی بیرونی تلفیقی زیباشناختی می‌بخشند، عشق و دوستی به اوج خویش می‌رسد. انسان آرزو می‌کند کاش بهاران همیشگی بود و ارتباطات انسانی با چنین پویایی مستمر بر گستره‌های زیستی و هستی اجتماعی آفرینشگر دنیایی نوین با زیبایی‌های شور آفرین در کنشگران می‌بود. بهار با زبانی شیرین از یادگارهایی دیرین با ما سخن می‌گوید. ما را به نوبوشی، نوجویی، نوحواهی و نوآگاهی فرا می‌خواند؛ تا جامعه‌ی کهنگی را از تن اندیشگی خویش برون سازیم و شولایی نو بر تن اندازیم که رنگهای آن تداعی‌کننده رنگین‌کمان جلوه‌های ویژه بهاران باشد؛ آنسان که نشاط‌افزای بزم یاران و عیاران یکدل و هم‌محفل گردد. بیاییم اندیشه‌های خویش را رنگی از بهاران زنییم و تازگی و طراوت را آویزه جان کنیم. همراه با ترنم نسیم بهاران که گیسوان سبزه‌زاران را شانه می‌زند و ترانه‌ی مهربانی را می‌خواند و زمزمه می‌کند ما نیز وجدی آغاز کنیم و در سمعی موزون آیین جشن نوروزگان را قبل از سور و سرور سبزه و گل در بزمی گسترده با دقتی بسیار و کیفیت بالاتر در زیستگاههای خویش طنین‌انداز کنیم.

بهار می‌رسد و مژده می‌دهد که زمستان گذشت و صحرا و دشت به گل نشست. بیایید ما نیز زمستان سردی‌ها و کم‌مهری‌ها و یا بی‌مهری‌های احتمالی را پشت سر بگذاریم و تعادل مهر و ماه را در فضای مطبوع و دلچسب طبیعت در حوزه‌های روابط اجتماعی و انسانی خویش جلوه‌ای ویژه بخشیم.

بهار می‌رسد و از ما می‌پرسد تا چه حد با معیارها و شاخصه‌های بهار خود راهمانگ ساخته‌ایم و کلاف رنگین‌کمان یک‌رنگی را در اندازه‌های قامت رفتار خویش سرانداخته‌ایم و می‌گویید آیا روح سبز بهار را در تمامی عرصه‌های رفتاری و اجتماعی خویش متبلور و متجلی کرده‌ایم؟ بهار از ما می‌خواهد که با تأسسی به آن، ما نیز در تمامی حوزه‌های نگرشی، بینشی و رفتاری خود نو نوار شویم، چون بهار شویم، شور و شیدایی و مهر و مهربانی را بی‌هیچ چشم‌داشتی ارزانی همگان سازیم و نرد عشق بازیم. بهار با ما سخن می‌گوید که تلاش و پی‌گیری برای گذر از گریه‌های سخت و دشوار مشکلات زمستانی رمز و راز آذرخش امید به دستیابی به هدفهای بارش بهارانی است. چشمن بهاران فلسفه‌ای در خویش دارد که هم آموختنی و هم ستودنی است و آن این است که مقاومت در برابر زمهریر سردی دشواری‌ها با کاربرد عقلانیت معطوف به هدف بی‌شک سرانجامی بهاری در پی خواهد داشت و ما

ناگزیر و ناگزیر از چالش با این واقعیتها هستیم. مهندسان اگر دو راه برای رسیدن به مقصد موجود باشد یا راه دیگری می‌یابند و یا راه سوم می‌سازند؛ با این گزاره توانبخشی دشواری‌های سرکش حل شدنی است.

سالی که در حال گذر است و شاید زمانی که شما به مطالعه این نوشتار می‌پردازید سپیده‌ی نوروز دمیده باشد و عطر آن به مشام جان شما رسیده باشد؛ ولی سال سختی بر مهندسان پیمانکار پروژه‌های عمرانی گذشت. پیمانکاران پروژه‌های عمرانی با دشواریهای بسیاری مواجه بودند. پایان سال نزدیک است و مطالبات بسیاری از پیمانکاران هنوز پرداخت نشده است. این قبیل مدیران با بخش بزرگی از منابع انسانی شاغل در پروژه‌های خود روبرو هستند که خانواده بزرگ و گسترده آنان را تشکیل می‌دهند. آنها برای دریافت حقوق و مزایای خویش لحظه‌شماری می‌کنند زیرا اکثریت نیروهای کار شاغل در پروژه‌های عمرانی خود را مقید به اجرای دقیق سنتها و آیینهای نوروزی می‌دانند و انجام آن را امری الزامی و حیثیتی می‌شمارند به ویژه تهیه جامه نو و هدیه و عیدانه برای خانواده و برخی از خویشاوندان نزدیک جزئی از رفتارهای فرهنگی و جمعی، گروه‌های اجتماعی قومهای فرهنگی و زبانی ایران را تشکیل می‌دهد که با تحقق در بافتهای معوقه ایفای نقش را در آیینهای نوروزی، برای آنها امکان‌پذیر می‌سازد. بالطبع رفتارهای فرهنگی ریشه در حافظه تاریخی دارد و فشار مضاعفی را وارد می‌سازد زیرا اینگونه رفتارها هویت اجتماعی و شاکله و ماهیت ملتها را

می‌سازند و نقش اجتماعی افراد با انجام بهنگام رفتارهای آیینی معنا و مفهوم می‌یابد و پایگاه و جایگاه محول و محقق فرد در اجتماع با اجرای آن تعریف می‌گردد.

در چنین شرایطی است که مدیران شرکتهای پروژه‌محور با آغاز جشنها و آیینهای نوروزی سخت در تنگناهای مالی هستند از دوسوی در فشار می‌باشند ضمن اینکه انتظارات خانوادگی خویش را می‌بایستی برآورد سازند، با خانواده گستره‌تری از نیروهای انسانی شاغل در پروژه‌ها مواجه هستند که بر مطالبات خویش تأکید و برای دریافت آن لحظه‌شماری می‌کنند. از سویی زنجیره‌های تأمین نیز که طلبکاران این گروه از پیمانکاران پروژه‌های عمرانی می‌باشند شدیداً مجریان پیمان را تحت فشار قرار می‌دهند و به نظر می‌رسد پیمانکاران پروژه‌های عمرانی در خط مقدم گروه‌های شغلی و اجتماعی این جامعه باشند که در پایان سال مالی که شروع بهاران را تداعی می‌کند، در سخت‌ترین و دشوارترین شرایط زمانی خود قرار می‌گیرند.

عدم پرداخت صورت‌وضعیت‌های ارسالی این گروه سخت‌کوش و تلاشگر، که تمدن‌سازی و ساخت زیرساخت‌های توسعه از هدفهای تخصصی و انسانی آنها محسوب می‌شود فشارهای چندجانبه‌ای را بر آنها وارد می‌سازد و بانکها نیز به عنوان یکی دیگر از زنجیره‌های تأمین، که وام پرداختی را با بهره مرکب ظرف دو سال و نیم به دوبرابر افزایش می‌دهد به طوری که هستی پیمانکار و خویشان و آشنایان آنها را در معرض تهدید و مصادره اموال قرار می‌گیرد این معضل نیز از دیگر مواردی است که زیبایی‌های بهاران و آیینهای بشکوه نوروز را در نزد آنها جلوه‌ای واژگونه می‌بخشد. بیاییم این گروه اجتماعی را که هدفی جز اعتلا و سربلندی و سرفرازی

میهن عزیز ندارند و در گرمای توان فرسای بالای ۴۸ درجه و شرحی ۹۸ درصد به ساخت و ساز زیرساخت‌های توسعه‌ای همت می‌گمارند و در سرمای زیر ۳۰ درجه در مناطق کوهستانی و سردسیر به ایجاد سازه‌ها و سامانه‌های تمدنی می‌پردازند؛ از چنین دغدغه‌هایی دور سازیم. بگذاریم آنها نیز با رویش نو بهارانی و پویش نوروز باستانی دست در دست تمامی مردم ایران به پیشواز بهاران و نوروز بشتابند و از آیینها و جشنهای نوروزی لذت برند. حیفاست که این بخش از کوشندگان دانشی‌مرد در آستانه بهاران و عید نوروز در تب و تاب و نگرانی و استرس و فشار عصبی برای دریافت مطالبات خویش در لایبرنت‌های پیچ در پیچ اداره‌ها و سازمانهای دولتی سرگردان شوند و بدون نتیجه‌گیری از پی‌گیریها به دشواریهای پیش رو بیندیشند و دل‌نگران آینده باشند. بیاییم این پیشاهنگان تمدن‌ساز را ارج نهیم؛ قدر بدانیم و در صدر نشانیم که آنها سرمایه‌های اجتماعی بی‌ادعای این مرز و بوم هستند که می‌خواهند دست در دست هم دهند به مهر. میهن خویش را کنند آباد. بگذاریم آنها نیز چون سایر شهروندان این مرز و بوم بدون استرس و فشار عصبی آغازگر بهار زیبا و نوروز باشند و از زیبایی‌های طبیعت و جامعه در چنین فراگردی لذت برند و خستگی‌های ماهها مرارت و کار دشوار را از تن بدر آرند. اینگونه برخورد با انسانهای فنی و مهندسی در پایان سال شرط انصاف نیست. این گفته‌ای گزاف نیست که این بسیجیان حوزه‌های مهندسی کشور با دولتمردان بگویند که «خدا را، ما هم مردمانیم و شایسته برخوردی بهتر از آنیم». که بر ما روا می‌شود، بیایید شادمانیهای عید و بهار را با حل مشکلات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی همگانی سازیم.

نوروز را که یادگار فاخر و ماندگار نیاکان ماست گرامی می‌داریم و فرار رسیدن بهار را با زیباترین، پایاترین و برترین سرودها و درودها پیشکش مردمان ایران زمین و جامعه مهندسی تمدن آفرین کشورمان می‌نمائیم.

برای همگان، لبی خندان، دلی شادان و روزگاری شکوفان با روندی دلخواه و دنواز همراه با دل‌انگیزترین چشم‌انداز، از خداوند بزرگ خواهانیم.

بهترین‌ها، ارزنده‌ترین‌ها، سازنده‌ترین‌ها و برترین‌ها را برایتان آرزو مندیم.

شادزی، دیرزی و آزادا جشن نوروزتان بهین بادا

انجمن شرکتهای ساختمانی

دانشگاه تهران - مدیران ارشد تشکلهای مهندسی

لزوم وجود فهرست بهای دقیق و شرایط پیمان عادلانه تر، ضروری است

روز سه شنبه ۸ بهمن گردهمایی مدیران ارشد شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور در سالن همایشهای انجمن شرکتهای ساختمانی برگزار شد. موضوع این گردهمایی بررسی وضعیت بحرانی مشاوران، پیمانکاران و سازندگان طرحهای عمرانی کشور به علت تغییرات شدید قیمتها و عدم دریافت مطالبات کارها و خدمات انجام شده بود که بعد از تلاوت آیاتی چند از قرآن مجید، سرود جمهوری اسلامی و سرود آبادگران، با استقرار اعضای پانل آقایان **دکتر مصطفوی، مهندس فخرضمدی، و مهندس خوانساری** در جایگاه جلسه رسمیت یافت. بعد از سخنرانی اعضای ارشد شورای هماهنگی، مدیران تشکلهای، و **دکتر عباس آخوندی** (به عنوان میهمان ویژه)، مدیران ارشد تشکلهای شورای هماهنگی تشکلهای با تبادل نظر پیرامون مسائل و مشکلات فراروی دست اندرکاران پروژههای عمرانی و راههای برون رفت به رایزنی پرداختند.

با همکاری صمیمانه همکاران ما در سازمان برنامه شاخصهای تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمتهای ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره اندیشی بپردازیم.

در ابتدای این جلسه، مهندس جواد خوانساری رئیس شورای هماهنگی با گفتن خیرمقدم به مدیران ارشد انجمنهای صنعت احداث، به ذکر سابقه‌های از تشکیل شورای هماهنگی پرداخت و از آقای مهندس رحمتی ریاست نهاد تعامل و دکتر مصطفوی دبیر این نهاد به دلیل همکاری صمیمانه تشکر کرد و افزود: علیرغم تلاشهای زیاد عدم حصول نتایج مطلوب به دلیل به هم ریختن ساختار سازمان برنامه، با توجه به مشکلات سالهای اخیر به خصوص در مورد تورمی که در اثر تغییر ارزش ارز و تحریمها، گرفتاریهای فراوانی برای مجریان پروژههای صنعت احداث ایجاد شد، که صرف بودجه عمرانی برای هزینه‌های جاری توسط دولت به این مشکلات دامن زد و کمبود اعتبارات باعث به تعویق افتادن زمان انجام پروژهها گردید.

در شورای هماهنگی دو کمیسیون به نامهای کمیسیون توسعه پایدار و کمیسیون نظام فنی و اجرایی و دو کمیته انتشارات و کمیته درجه بندی پیمانکاران فعال می باشد. برای رفع مشکلات نیز کمیته ویژه‌ای تشکیل شد تا با مدیریت آقای مهندس محرابیان درصدد حل مشکلات برآید. در این کمیته ویژه چهار نفر از شورای هماهنگی عضو بودند و در بسیاری از جلسات نیز معاونین وزارت‌های ذی نفع و بانک مرکزی حاضر بودند. آقای مهندس محرابیان در این جلسات وعده‌های زیادی دادند که از جمله آنها تخصیص اعتبار و راهگشایی آن با انتشار اوراق مشارکت برای پرداخت تعهدات بود که متأسفانه در طی جلسات مختلف نتیجه قابل توجهی به دست نیامد فقط با همکاری صمیمانه همکاران ما و سازمان برنامه شاخصهای تعدیل ۶ ماهه اول منتشر شد. امروز اینجا هستیم تا دوباره در مورد تغییر قیمتهای ناشی از تحریم و ارز و نبود پول و تخصیص اعتبار به چاره اندیشی بپردازیم.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی که میزبان این جلسه بود بعد از این که روز مهندس را به کارآفرینان واقعی کشور تبریک گفت عنوان کرد:

چون این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود. چرا که طبق ضوابط در قراردادهای دارای تعدیل کل هزینه در زمان تاخیر مجاز باید توسط کارفرما پرداخت شود.

وی با اشاره به بخشنامه‌های جدید گفت: اگر تعدیلها جوابگو نباشد می‌توان درخواست تجدید نظر کرد. لزوم وجود یک فهرست بهای دقیق نیز ضروری به نظر می‌رسد چرا که با فهرست بهای سال ۱۳۸۸ نمی‌توان کارها را درست برآورد کرد، و با این شرایط پروژه از قدم اول با مشکل مواجه می‌شود.

خوشبختانه سازمان مدیریت با درک گره‌های موجود در حال تدوین فهرست بهای سال ۱۳۹۲ است که باید به یاری آن شتافت

تا ضریب بالاسری و فهرست بها درست باشد. شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

درد دلها قادر به حل مسائل نیست و باید علل بررسی شود. باید دید چرا پیمانکاران چنین وضعیتی دارند و دولت عنایت لازم را به این سازندگان ندارد. علت همه این مسائل شرایط یک طرفه پیمان است که باعث می‌شود دولت ردیف اعتبار طرحها را حذف کند، طرحها تقسیم بندی شوند و راهکارهای پرداخت مطالبات عملی نگردد. به استناد این شرایط عمومی پیمان، پیمانکاران ناچار به سکوت هستند. با همین شرایط عمومی پیمان که سالهای زیادی حاکم بوده به این وضع رسیده‌ایم و لازم است شرایط عمومی پیمان عادلانه‌تری ساری و جاری گردد.

وی با ذکر یادی از مهندس عطاءالله هاشمی به جلسات بررسی شرایط عمومی پیمان اشاره کرد و ضمن قدردانی از کسانی که

در این امر دخیل بوده‌اند گفت: شرایط عمومی پیمان مناسبی جمع‌بندی شده که بر اساس آن کارفرما نمی‌تواند ضمانت‌نامه را ضبط کند. تاخیر در پرداخت جریمه خسارت دارد و هزینه پیمانکار در دوران تاخیر مجاز، به وی پرداخت خواهد شد. در ماده ۵۳ نیز که به حل اختلاف مربوط بود تجدیدنظری صورت گرفته است. شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در

حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود.

علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط دشوار نباید ما را از اصلاح بسترهای موجود غافل کند. تشکلهای هم باید به یاری سازمان مدیریت بشتابند تا در صورت تغییر و بهبود شرایط بستر مناسبی برای فعالیت موجود باشد.

مهندس منوچهر ملکبانی فرد:

شرایط عمومی پیمان جدید، شرایط عادلانه‌ای است که با وجود آن هم پیمانکار و هم کارفرما و مجری طرح پیشرفت می‌کنند. در حالی که با شرایط عمومی پیمان حاضر، هر که بیشتر کار کند ضعیف‌تر می‌شود. درخواست ما از اعضای سازمان مدیریت این است که نگذارند حاصل دو سال زحمت وتو شود علاوه بر این ما باید درباره تعیین تکلیف طرحها پافشاری کنیم این امر جزو واجبات ما است. باید افزایش قیمتها نیز جبران شود

مهندس تائب دبیر شورای هماهنگی سخنران بعدی بود که با اظهار خوشحالی از این که در جمع دلسوزان سازندگی کشور حضور دارد، گفت: به سخن فردوسی پیمانکاران رستمان تلاش، سازندگی و حفظ کشور هستند که در بند برخی ساده اندیشان گرفتارند. متأسفانه امروزه رستم به جنگ سهراب رفته است. سهراب ما کانونهای مهندسی‌اند که با خون دل همه ما به وجود آمده‌اند و نابودی آنها خسران بزرگی برای کشور است. ما با همکاران دولتی خود به هم فهمی رسیده‌ایم اما نتایج مورد نظر حاصل نشده است. به نظر من بسترسازی نیز به نوعی پرداختن به روبناسست. ما احتیاج به یک طرح نو داریم. اگر شورای فنی معتقد است ۳۰ درصد گردش مالی توسط بخش خصوصی صورت می‌گیرد سوال این است که چرا صاحبان این گردش مالی نمی‌توانند در تصمیم‌سازیها نقش داشته باشند. این امر به دلیل قوانین پایین دستی نیست بلکه به دلیل قوانین بالادستی است که ما را شهروند کامل نمی‌داند. اگر ما توسعه کشور را حق خود می‌دانستیم برای به دست آوردن آن عزم خود را جزم می‌کردیم. واقعیت این است که اگر نهادهای مهندسی مضمحل شوند در آینده باید دست به دامان خارجی‌ها شویم. ما در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم. اکنون کشور در مقطع حساسی است و دلسوختگان باید برای بهبود اوضاع، عزم خود را جزم کنند.

مهندس تائب:

در شورای هماهنگی به این نتیجه رسیدیم که باید یک اتاق فکر ایجاد کرده، روی راهبردهای اساسی اندیشه کرده، آنها را مدون نماییم. علاوه بر این باید با مهندسی شرایط، راهکارهای صحیح را ارائه کنیم و با دفاع از این راهکارها درصد عملیاتی کردن آنها باشیم.

مهندس فخر صمدی رئیس جامعه مهندسان مشاور ایران در ادامه با تشکر از شورای هماهنگی و انجمن شرکتهای ساختمانی افزود: انجمنها تا جایی که توانسته‌اند به نهادهای مختلف متوسل شده‌اند و با افراد و کمیسیونهای مختلفی دیدار داشته‌اند اما نتیجه مطلوبی حاصل نشده است. جامعه مهندسان هم نامه‌ای به مقام رهبری نوشته و از ایشان طلب یاری کردند.

چنانکه می‌دانید چندی قبل اقتصاددانان طی نامه‌ای خواستار بازگشت سازمان برنامه شده‌اند، امری که قبلاً مورد خواست ما هم بوده است. تا زمانی که سازمان برنامه ظرفیتها را برای مشاوران و پیمانکاران کنترل می‌کرد تا حدودی نظم برقرار بود اما بعد از انحلال آن مشکلات آغاز شد. بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

حتی با وجود شرایط عمومی پیمان سابق، ادامه مسیر ممکن بود اما مدیریت ناصحیح دولتی باعث تجدید شرایط دشوار شد. در این دوره فترت باید به رفع مشکلات قبلی پرداخت، هر چند اما تا زمانی که متولی مناسبی نباشد به نتیجه نمی‌رسیم. مشکل اصلی پیمانکاران عدم دریافت اعتبارات مالی و مطالبات به صورت عملی است که متأسفانه به جای راه‌حلهای عملی به دنبال راه‌حلهای آتی مانند انتشار اوراق مشارکت هستیم یعنی: فرستادن پول نقد به دنبال پول نسیه، که راه به جایی نمی‌برد.

مهندس فخر صمدی:

بی‌شک کشور بدون برنامه دقیق علمی با مشکل مواجه می‌شود از جمله مشکلاتی که در صنعت احداث به وجود آمده است.

مهندس احمدی رئیس هیات مدیره شرکتهای پیمانکار تاسیسات و تجهیزات سخنران بعدی بود که ضمن قدردانی از ریاست شورای هماهنگی و تشکر ویژه از مهندس ملکینانی فرد به خاطر این گردهمایی، عنوان کرد:

۲- تصویب قوانین مرتبط از سوی مجلس شورای اسلامی: بعضاً مشاهده می‌گردد در برخی موارد قوانین مرتبط نیاز به بازنگری و رفع ابهام دارد. در صورتیکه طبق درخواست انجمن‌ها و در نهایت شورا اگر همزمان به بررسی قوانین در کمیسیون مربوطه نمایند و در این بررسی‌ها نماینده انجمن‌ها نیز حسب مورد حضور داشته باشند قوانین مصوب اجرایی‌تر و با اشکالات کمتری تصویب خواهد شد لذا حضور کارشناسان صنف را در کمیسیون مجلس مجدد درخواست می‌کنیم. همچنین در مورد لایحه مربوط به اصلاح قوانین مالیاتی این درخواست مجدداً

تکرار می‌شود.

۳- با توجه به اینکه خصوصی‌سازی به خصوصی‌بازی و اختصاصی‌سازی و یا خصولتی و یا به هراسم دیگری که تبدیل شده است، دیگر به آن امید نمی‌بندیم ولی تقاضا داریم حداقل تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی صنوف مربوطه را به همان صنف واگذار نمایند تا در پوشش شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی و صنفی، حرفه‌ای کشور به سرانجام برسد و از طریق سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) مصوب گردد تا قابلیت اجرایی داشته باشد. باید از تفرق این امر و اینکه هر سازمان و وزارتخانه‌ای مستقلاً متولی این امر باشد جداً خودداری شود زیرا این تفرق قبلاً بوده و نتیجه‌ای در بر نداشته تا اینکه سازمان برنامه (معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) این موضوع را با وحدت رویه جمع‌بندی کرده و با وجود همه کمی و کاستی‌ها، آن را نهایی نموده است حالا مجدداً داریم آزموده را آزمایش می‌نماییم

۴- حال که طبق قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها به طریقی رتبه بندی شرکت‌ها به اتاق بازرگانی نیز محول شده که اصولاً سوابقی در این مورد ندارد لازم است انجمن‌های صنفی آمادگی خود را

از آنجائی که بالندگی رشد و توسعه هر جامعه منوط به داشتن توان علمی، تولید ملی و بهره‌وری از امکانات بهداشتی و رفاه اجتماعی مناسب تعریف می‌گردد و آنهم امکان پذیر نمی‌گردد مگر با سازندگی و اجرای طرحهای عمرانی، ملی، زیربنایی، و با اختصاص منابع مالی به عنوان بودجه عمرانی یا بسترسازی جهت سرمایه‌گذاری از سوی سایر کشورهای جهان. در صورتیکه تخصیص بودجه‌های عمرانی به مقدار قابل ملاحظه‌ای بیش از بودجه جاری باشد و دقیقاً اجرا شود تراز مثبت آن هر چه بیشتر باشد رشد و شکوفایی

و بالندگی را نشان داده و ضمن جلوگیری از بیکاری رشد و شکوفایی ملی را نیز فراهم می‌نماید. در صورت عکس آن نیز اگر بودجه جاری از بودجه عمرانی سبقت گیرد و یا بودجه عمرانی اختصاص یافته تحقق نیابد معضلات اجتماعی، و بیکاری را سبب گردیده موجب وضعیت کنونی می‌شود.

این امر برای سازندگان، پیمانکاران و مشاوران بطور کلی برای صنعت احداث وضعیت دشوار و بحرانی را فراهم نموده است که خروج از آن همت و اراده ملی مشترک مسئولین اجرایی، قوه مقننه و تشکلهای صنفی را می‌طلبد. در غیر اینصورت بصورت لکه ننگی بر تارک این برهه از زمان برای نسلهای آینده باقی خواهد بود که در دورانی که بیشترین درآمد ملی را از سرمایه فروشی (نفت و سایر مشتقات آن) نصیب کشور شده چگونه امور را مدیریت کرده‌ایم. هر چند که تشکلهای صنفی در بوجود آمدن این بحران سهمی نداشته‌اند، شرح مختصری از معضلات را به شرح زیر اعلام می‌دارم:

۱- عدم پابندی به قوانین: مثلاً مجلس شورای اسلامی در قانون رفع موانع تولید در ماده ۱۱ بند «ج» آن به صراحت عنوان کرده بیمه پیمانکاران شاغل در طرحهای عمرانی و غیرعمرانی با و یا بدون مصالح فقط بر اساس لیست ارائه شده پیمانکاران می‌باشد.

از طریق شورای هماهنگی به اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی اعلام نمایند تا اتاق نیز با همکاری شورای هماهنگی اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تصویب سازمان برنامه به عنوان متولی امور طرحهای عمرانی و ملی کشور این مهم را به سرانجام برسانند.

۵- بررسی طرحهای اجرایی کشور قبلاً از طریق سازمان برنامه بررسی و بودجه‌بندی گردیده پس از طراحی طی مراحل به اجرا در می‌آید در نهایت از آسیب‌های کمتری برخوردار می‌گردید حال که بودجه‌های آن استانی شده و سرجمع به استان‌های مربوطه واریز می‌شود عملاً صرف هزینه‌های جاری می‌شود طرحها به وضعی در می‌آید که امروزه شاهدش هستیم که وضع مالی و مطالبات پیمانکاران سازندگان و مشاوران

چگونه است. لذا لزوم یک سیستم مدیریتی و برنامه‌ریزی مانند سازمان برنامه و بودجه با شعار زیبایش «اوصیکم به تقوالله و نظم امرکم» در کشور احساس جدی می‌شود.

۶- وجه تمایز ایران با سایر کشورهای منطقه مانند یک کشور پیشرفته داشتن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بود. با از کار انداختن اهداف اولیه آن و تبدیل آن به معاونت فعلی می‌تواند سبب بسیاری از نابسامانی‌های فعلی باشد.

۷- با توجه به شرایط روز و روند افزایش قیمت‌های روزانه، ساعتی، حتی دقیقه‌ای که ناشی از تحریم‌های بین‌المللی و سایر عوامل دخیل در تغییر قیمت‌ها هستند جا دارد بررسی واقعی‌تر بنحوی انجام گیرد تا پروژه‌ها قابلیت اجرایی داشته باشند.

مهندس سعادت‌مند رئیس کانون سراسری در ادامه عنوان کرد: این جلسه

قبلاً به صورت مرتب با هدف بررسی مسائل و مشکلات صنعت احداث برگزار می‌شد تا اعضا با استفاده از خرد جمعی به راهکارهای مناسبی برسند. امروز نیز با توجه به شرایط دشوار موجود از سرگیری این جلسات ضروری دیده شد.

هنری فورد معتقد است با هم بودن آغاز، با هم ماندن پیشرفت و با هم کار کردن موفقیت است. برای ورود به بحث مشکلات، باید از زاویه دیگری نگاه کرد. اصل موضوع عدم توجه دولتها به تعهدات خود در قبال جامعه و نادیده

گرفتن حقوق مردم از جمله حقوق اجتماعی و صنفی عمده‌ترین مشکل ما است. علاوه بر این گروه اجتماعی ما به عنوان صنعت احداث کشور، هیچ وقت در اولویت دولتها نبوده است. که باید دید چرا؟ همه افرادی که در بخش دولتی و خصوصی شاعل

هستند همه از یک جامعه هستند و باید اشکال اساسی را در جامعه یافت. باید موضوع آگاهی جامع از حقوق شهروندی و مطالبه درست این حقوق که تا کنون مورد غفلت قرار گرفته، در جامعه نهادینه شود. در این مورد باید به نقش نیروهای پیشرو توجه شود. چون این نیروها قادر به ایجاد تغییراتی مناسب با فعالیت خود است. ما نیز گروههای اجتماعی هستیم که با ایفای درست نقش خود می‌توانیم تفکر مطالبه درست حقوق را به دست آوریم. مسئولیت ما نیز بیشتر است و در حوزه صنفی ما پیگیری موضوعات و

ادامه تلاشها و حفظ تعادل و گفتگو و تمرین دموکراسی ضروری به نظر می‌رسد که با این امر دولتها قادر به نادیده گرفتن ما نیستند. پیامبر اکرم می‌فرماید: هر گونه باشید بر شما حکومت می‌شود. در واقع هر ملتی لایق همان حکومتی است که دارد.

مهندس آزاد:

در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل کار وجود دارد که تعامل آن با ائتشار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود

مهندس آزاد دبیر انجمن شرکتهای راهسازی ایران نیز

گفت: در بحث پیمانکاری باید دید چگونه پیمانکار همانند هنرمندان عاشق حرفه خود می‌شود. هنرمندان چون هر روز شاهد تغییرات ایجاد شده در اثر هنری در حال خلق خود هستند عاشق آن می‌شوند. در مورد پیمانکاری نیز تکامل تدریجی کار وجود دارد که تعامل آن با ائتشار جامعه افزون شدن عشق را منجر می‌شود. اما امروزه برخی از مدیران، قدرشناس کار ارزشمند پیمانکاران نیستند حتی دولتمردان درصد تشکیل شرکتهای شبه دولتی متمرکز هستند و معتقدند پیمانکاران بخش خصوصی برای حفظ حیات خود باید از جیب خود هزینه کنند که عدم تخصیص بودجه عمرانی از نشانه‌های همین تفکر است.

در پایان باید بگویم:

بر ما گذشت نیک و بد، اما تو روزگار

فکری به حال خود کن، این روزگار نیست

مهندس ترابی رئیس هیات مدیره انجمن نفت و گاز کشور در ادامه نشست عنوان کرد:

برخی افراد، پیمانکاران را محکوم می‌کنند که شما که قادر به حل مسائل خود نیستید چگونه خواستار مشارکت در پروژه‌های بزرگ هستید؟ به نظر من ما نیز به نحوی در اوضاع فعلی دخیل هستیم. و باید سعی کنیم از طریق تشکلهای کارهای موازی انجمنها را کاهش داده و با تجمیع نیروها کارایی خود را بالا ببریم. بخش خصوصی باید قادر باشد با توجه به هر شرایطی راهکارهایی برای ادامه حیات خود بیابد. مثلا شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کم‌تر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذارها در نظر بگیرد و خود را برای چنین شرایطی آماده کند. لازم است فعالان بخش خصوصی برنامه‌ای برای سال ۱۳۹۲ جهت تحول در ساختار شورای هماهنگی و ساختار انجمن‌ها جهت حذف موازی کاری‌ها داشته باشند تا این سازمان توانمندی لازم را جهت تعامل با دولت کسب کنند.

مهندس ترابی :
شورای هماهنگی می‌تواند شورای عالی بخش خصوصی تشکیل داده و فعلا در حوزه کارفرمایان غیردولتی به حیات خود ادامه داده در کنار آن با دولت وارد گفتگو شود ضمن اینکه باید احتمال کم‌تر شدن نقش دولت را در سرمایه‌گذارها در نظر بگیرد

دکتر عباس آخوندی که مهمان ویژه این

گردهمایی بود نیز عنوان کرد: با توجه به

مطالب مطرح شده ذکر دو نکته ضروری است. نکته اول این که اساسا تغییر ماهیت دولت در ایران باید مورد توجه قرار گیرد. ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه

ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است. در حال حاضر توزیع نفت ۲/۵ میلیون بشکه در روز و حداکثر فروش نفت یک میلیون بشکه در روز است که روند نزولی نیز دارد. از طرفی جامعه ایران جامعه جوان سابق نیست و رو به پیری می‌رود و هزینه‌های اجتماعی دولت به شدت رو به افزونی است. در سال ۱۳۸۵ میزان تخصیص واقعی بودجه عمرانی حدود ۳۸ میلیارد دلار بود که رقمی تکرارناپذیر است و امسال با دلار ۲ هزار و ۵۰۰ ریالی حدود ۳۰ میلیارد دلار است.

با توجه به اوضاع فعلی، ایجاد اتاق فکر برای شورای هماهنگی نویدبخش است و می‌تواند تحولات بنیادی را رصد کند. در واقعیت امر، دیگر رابطه صنعت احداث با دولت رابطه یک صنعت با توزیع کننده نیست و دولت ماهیتی جدید یافته است. اکثر دولتهای جهان دولت توزیع کننده نیستند و به نوعی دولت تنظیم کننده نظم عمومی هستند. اما آیا با روند فعلی، دولت ما نیز به دولتی تنظیم کننده تبدیل خواهد شد؟ به شکل طبیعی این امر محال به نظر می‌رسد و تحقق آن در گرو وجود جامعه‌ای است که در آن شهروندان پرسش روشنی داشته باشند و مشخص کنند ما به عنوان

دکتر عباس آخوندی:

ماهیت دولت در ایران عوض شده و با شدت بیشتری در حال تغییر است. در گذشته دولت پولدار بوده و حتی در سخت‌ترین شرایط که قیمت نفت پایین بوده دولت قدرت توزیع منابع را داشته است اما امروزه ماهیت دولت از حالت توزیعی خارج شده است.

دکتر عباس آخوندی:

مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

یک شهروند چه کاره ایم و توسعه آینده ایران چگونه شکل می گیرد. پرسشی که مدتها مغفول مانده است. اساسا رابطه کارآفرینی (دولت) و کارگزاری (صنعت احداث) رابطه معیوبی است و باید چرخه آن شکسته شود. تبدیل کارگزاری به کارآفرینی میزان وابستگی نهاد مهندسی را

به دولت کم می کند، تا در چنین بحرانهایی قادر به اداره خود باشد. به نظر من باید مهندسان بپذیرند شهروند هستند و حقوق برابری در همه قراردادها دارند. نباید مسئله مهندسی را در درون جامعه مهندسی حل کرد بلکه باید در درون اجتماع حل کرد و سهم خود را برای توسعه جامعه ایفا کرد. مهندسان باید از حوزه شهروندی به جامعه ایران نگاه کنند و به جای انجام کار مهندسی صرف به توسعه جامعه بیاندیشند. آنها باید نقش تعیین کننده خود را در تغییر ماهیت دولت درست ارزیابی کنند، نباید همچنان نقش یک متقاضی را در برابر دولت داشته باشند.

دکتر مصطفوی :

به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه ریزی جای خود را مشخص کند.

دکتر مصطفوی دبیر نهاد تعامل و مدیر کل نظام فنی و اجرایی کشور با بیان اینکه محوریت روی اوضاع نابسامان صنعت احداث است افزود: معاونت برنامه ریزی با هر نام و عملکردی که داشت نیز آماج حملاتی بود. با این وجود در هر پدیده نامبارک فرصتهای خوبی هم وجود دارد چنانچه مهندس تائب فرمودند این شرایط فرصتی برای تدبیر آینده است. امروزه، در حال گذار بودن دولت و بحث بودجه مطرح است و شاید در سال ۱۳۹۲ اوضاع نامناسبتری به وجود آید. امسال ۸ هزار میلیارد تومان صرف پروژه های عمرانی شد اما سال بعد شاید این مبلغ کمتر شود. در بودجه

سال ۱۳۹۱ بند ۱۰۱ شروع پروژه های عمرانی با بودجه دولت را قدغن کرد و سرمایه گذاری توسط بخشهای غیر دولتی را مطرح کرد که در سال ۱۳۹۲ هم با تعریف ابزارهایی پی گیری می شود. به نظر من باید بحث تغییر ماهیت دولت و بحث احیای سازمان مدیریت مورد بررسی قرار گیرد و نهاد برنامه ریزی جای خود را مشخص کند. شورای هماهنگی امروزه دارد جای خود را می یابد و اعضای آن سخن از برنامه ریزی و حق اجتماعی می زنند که طی سالهای قبل حرفی از آن نبوده است. این امر قدم مثبتی است چرا که به قول کنفسیوس آینده از آن کسانی است که به استقبال آن می روند.

مهندس محمد عطار دیان :

به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است.

مهندس محمد عطار دیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی عنوان کرد: بحثهای مطرح شده امروز به گذشته و آینده ما مربوط بود. به هر حال ما مطالباتی داریم که نمی‌توان به دلیل بی‌پولی و یا کم‌پولی دولت از آنها صرف‌نظر کرد. اندیشیدن و برنامه‌ریزی برای آینده مطلوب است و پایه‌ای برای اصلاح است. اما باید دید مسئله بدهی‌ها که به گذشته مربوط است چه خواهد شد. ما باید پیشنهاد حل مسائل مربوط به گذشته را پیگیری کنیم و کنار آن به فکر آینده باشیم. سالیان سال دوستان ما معتقد بودند راه حل مسائل آینده، بریدن بند ناف بخش خصوصی از دولت است که برای عملیاتی شدن آن باید راهکار مناسبی اندیشید. بی‌شک دولت توزیع‌کننده تغییر ماهیت می‌دهد و بخش خصوصی نیز باید خود را با این تغییرات تطبیق دهد.

مهندس صالحی رئیس انجمن برق ایران درباره اینکه چرا حرکت اجتماعی در بخش صنعت احداث شکل نمی‌گیرد توضیحاتی عنوان کرد و گفت: تمام فعالیتهای اقتصادی ما با دولت گره خورده و اقدام

عملی باید با توجه به این شرایط صورت گیرد. بخش خصوصی می‌تواند رویکرد جدید دولت را به عنوان فرصت مناسبی ببیند و با همصدایی لازم در بالا بردن وزن خود بکوشد. علاوه بر این بهتر است در آستانه انتخابات جدید، تشکلات نیز مطالبات خود را به رئیس جمهور آینده اعلام کنند.

در ادامه مهندس سیفی از اعضای هیات مدیره کانون سراسری گفت: باید از دو زاویه تشکلهای - بخش خصوصی و دولت - بخش خصوصی به مسائل نگاه کرد. افرادی برای بخش خصوصی تصمیم گرفته‌اند که بخش خصوصی را به طور کامل درک نکرده‌اند و برای جبران این نقیصه باید بخش خصوصی حوزه اجتماعی لازم را برای مشارکت در تصمیم‌گیری به دست آورد. بخش خصوصی باید توانایی ورود در حوزه‌های اجتماعی و سیاسی را برای به نتیجه رساندن خواسته‌های خود به دست آورد و خود را برای روزی که بودجه دولت قطع می‌شود آماده کند. تا زمانی که نقش بخش خصوصی فقط نقشی مشاوره‌ای است و دولت مجبور به انجام تصمیمات بخش خصوصی نیست بهبودی در اوضاع به وجود نخواهد آمد. لازم است شورای هماهنگی نیز در سال جدید قطع‌نامه، استراتژی، رسانه و چشم‌انداز داشته باشد تا به نتیجه لازم برسد.

دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی مطرح کرد:

ارزیکه از عوامل تعیین کننده قیمت‌ها در صنعت ساختمان

توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است

با توجه به اشراف مهندسان پیمانکار به مسائل و مشکلات پروژه‌های عمرانی می‌توان از نظرات و پیشنهادهای آنان به عنوان گزاره‌های راهبردی برای شیوه‌های فعالیت آینده این بخش استفاده کرد تا نقطه عزیمتی برای بخش‌های کارفرمایی باشد و آنها بر اساس این دیدگاهها به تصحیح برخی از امور بپردازند. به همین منظور دکتر غلامرضا علی‌زاده، سردبیر ماهنامه پیام آبادگران در گفتگویی صمیمانه پای صحبت مهندس محمد عطاردیان دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی نشستند تا از منظر ایشان به بررسی شرایط کنونی پروژه‌های عمرانی و ساختمانی و فرصتهای پیش روی این بخش بپردازند. کمیسیون انتشارات انجمن ضمن قدردانی از زحمات و حمایت‌های بی‌دریغ مهندس عطاردیان، مشروح این گفتگو را برای اطلاع خوانندگان محترم ماهنامه درج می‌نماید.

داشته باشد چه انفرادی و چه گروهی، نمی‌تواند همه امور را به تنهایی در جامعه پیش ببرد و به همین دلیل تشکلهای وجود می‌آیند تا با هم‌افزایی تفکرات و اتحاد و اتفاق خود، به عنوان یک عامل تعیین‌کننده در پیشبرد صنایع و خدماتی که انجام می‌دهند موفق باشند.

سوم اینکه قوانین و مقرراتی که برای نحوه کار و مدیریت این شرکتها تدوین می‌شود توسط دیگران به خصوص مقامات دولتی تصمیم‌گیری و ابلاغ می‌شود که به بسیاری از مسائل شرکتها اشراف ندارند. در چنین شرایطی این شرکتها در اجرای امور با توجه به قوانین ناقصی که بر آنها اعمال می‌شود دچار مشکلات عدیده می‌گردند. علاوه بر این در داخل کشور ما که عمدتاً دولت کارفرمای بزرگ صنعت ساختمان است و پیمانها بین پیمانکاران و دولت بسته می‌شود دولت‌مردان پایبندی لازم را به اجرای پیمانها ندارند. از جمله این که صورتحساب کارکرد شرکتها به موقع پرداخت نمی‌شود و شرکتها برای تأمین مالی هم دچار مشکل می‌شوند.

در عین حال به دلیل تسلط دولت، بخش خصوصی در کشور ما همچنان کوچک مانده است. حتی شرکتهای بزرگ ما (به دلیل این که امکان رشد نداشته‌اند) در حد شرکت‌های بین‌المللی نیستند. در مقابل دولت نه به طور احترام‌آمیز بلکه با شدت عمل خواهان

دکتر علی‌زاده: جناب آقای مهندس عطاردیان ضمن تشکر مجدد از فرصتی که در اختیار کارگزاران ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید، اگر اجازه می‌فرمایید وارد سوالات این نشست شویم

مهندس عطاردیان: من هم از تلاشهای دست‌اندرکاران ماهنامه تشکر می‌کنم و آماده پاسخ‌گویی به سوالهای شما هستم.

دکتر علی‌زاده: به نظر شما پیمانکاران شرکتهای ساختمانی با چه مشکلاتی در سطح خرد (سازمانی)، میانه (ملی) و کلان (بین‌المللی) روبرو هستند؟ و در شرایط کنونی با چه تهدیدها و فرصتهایی برای ادامه فعالیت مواجه هستند؟

مهندس عطاردیان: درباره مشکلات خرد و سازمانی باید گفت که هنوز پیمانکاران به شیوه‌های سنتی و تک‌محوری مدیریت می‌کنند و همان کسی که سرمایه‌گذاری کرده، مدیر دستگاه یا اداره کننده کارهاست. این امر علاوه بر این که توان شرکت را به تصمیمات یک نفر محدود می‌کند، باعث محدود شدن فعالیت و گسترش شرکت نیز می‌شود. بی‌شک اگر شرکتی گسترش نیابد و مدیریت خود را نوسازی نکند از رقیبان خود عقب می‌ماند و مثل آبی که در تالاب ساکنی مانده در جا می‌زند کم کم به سمت پوسیدگی و انهدام می‌رود.

دومین مسئله این است که هر شرکتی با هر نوع مدیریتی که

قیمت مناسب واگذار شود. متأسفانه قوانین خوب زیادی وجود دارد که نوشته می‌شود ولی اجرا نمی‌شود. قانون باید به نفع کار باشد نه کارفرما و یا کارگر.

علی‌زاده: به تعبیری گزاره «اجباری» تبدیل به گزاره «اختیاری» شده است در صورتی که در قانون کار، کارفرما مکلف است و کارگر محق محسوب می‌شود. در حالی که قانون باید مرضی‌الطرفین نوشته شود. LC ریالی یا اعتبار اسنادی، نیز ظاهراً همین تغییر کلمه «موظف‌اند» به «می‌توانند» توسط کارفرما اتفاق افتاد و کار چند ساله گروه تخصصی و فکری را ناکارآمد کرد

مهندس عطاردیان: این امر از سال ۷۶ هر سال در بودجه قید شد اما اجرایی نشد تا در سال ۸۵ تبدیل به قانون شد و اجرای آن موکول به تدوین آیین‌نامه گردید. آیین‌نامه در همان سال ۸۵ به تصویب رسید ولی هنوز انجام نشده است. این اقدام با تلاش زیاد، بعد از سالها مسئله پرداخت به پیمانکاران طرف دولتی با LC ریالی تصویب شد. به عبارتی قرار بود پیمانکار نزد بانک حساب بانکی باز کند و کارفرما به نفع وی افتتاح اعتبار کند تا در مقابل صورت‌وضعیت‌های تأیید شده مبلغ لازم توسط بانک به وی پرداخت شود؛ اما این قانون اجرایی نشده است.

دکتر علی‌زاده: در پی تلاش جنابعالی و همکارانتان بخشنامه‌ای توسط سازمان مالیاتی در مورد مالیات بر ارزش افزوده صادر شده است. آیا این بخشنامه نظر شما را تأمین می‌کند.

مهندس عطاردیان: این مسئله بسیار ساده و واضح است. برای مثال من و شما با هم روابط و مناسبات مالی داریم. بنده از جنابعالی A تومان طلب دارم. شما از من A+B طلب دارید. می‌گویند طلبت را از A بگیر و B را بده اما شما می‌گویید نه! این حساب جداست. با چنین جوابی مسئله پیچیده می‌شود. سود شرکتها حدود ۱۰-۱۱ درصد است اما مالیاتی که باید بابت سود بدهند ۲۵ درصد سود آنهاست. ولی آنها ماهیانه از هر صورت وضعیت ۵ درصد کم می‌کنند که با این وضع شرکتها همیشه از سازمان مالیاتی طلب دارند. فرض کنید کارفرما یک درصد نسبت به کل از مالیات بر ارزش افزوده را بدهکار باشد، سودی که شرکتها کرده‌اند در حقیقت کارفرما ۵ درصد آن را از شرکتها گرفته؛ در حالی که ۳ درصد باید بگیرد. طبق قانون پیمانکار باید درخواست کند که مازاد آن داده شود ولی در نهایت مالیات بر ارزش افزوده را هم اگر A-C در نظر بگیریم؛ می‌توانیم از A+B مقدار A-C را برداشته باقی را به پیمانکار پرداخت نماییم..

دکتر علی‌زاده: در زمینه مالیات بر ارزش افزوده صورت وضعیت‌های سازمان دارایی به جای این که فاکتور و یا حتی پیش فاکتور تلقی کند آنها را حساب قطعی شده تلقی می‌کند در صورتی که صورت وضعیتها بعدها توسط ذیحسابی بخش کارفرمایی تعدیل می‌شود. بنابراین حساب موقت است و نباید بر اساس آن و از زمان ارسال صورت وضعیت مبلغ آن حساب

اجرای تعهدات پیمانکاران است. به همین دلیل این شرکتها به طور قابل قبول و گسترده نتوانسته‌اند به سطح بین‌المللی ارتقاء یابند و اغلب مجبور هستند در داخل کار کنند در حالی که اغلب در رقابت با شرکت‌های دولتی برنده نمی‌شوند؛ البته استثناهایی هم وجود داشته که به نبوغ مدیران برخی از شرکت‌های پیمانکاری مربوط بوده است.

دکتر علی‌زاده: غیر از مواردی که عنوان کردید ضعفها و قدرتهایی در درون شرکتها وجود دارد. با توجه به این که سالانه حدود ۸۰۰ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی داریم که می‌توانند نقاط قوتی برای شرکتها باشند، شما درباره قوت‌های درون سازمانی و فرصتهایی که بیرون از شرکت می‌تواند فراوری شرکتها قرار گیرد چه نظری دارید؟

مهندس عطاردیان: صنعت ساختمان از لحاظ ایجاد اشتغال یکی از موتورهای محرکه رشد اشتغال و ایجاد ثروت برای کشور است و در این زمینه از صنعتی مانند اتومبیل‌سازی پیشروتر است و فرصتهای زیادی در اختیار اقتصاد کشور قرار می‌دهد. در سال حدود ۱/۵ تا ۲ میلیون مسکن نیاز داریم که تقاضای موثر را نشان می‌دهد و همین مقدار تقاضا فرصت بسیار خوبی برای رفع نیاز مردم و فعالیت شرکتها است و اشتغال و تولید ثروت ایجاد می‌کند. کشور ما هنوز در نیمه راه توسعه قرار دارد، اگرچه بسیاری از زیرساختها توسط مهندسان ساخته شده است ولی هنوز سازه‌های زیادی باقی مانده است.

دکتر علی‌زاده: در ذیل مطالب شما باید اشاره کنم که با فعال شدن بخش ساختمانی به ازای هر ۷۰ متر ساخت و ساز در کشور ۲/۵ شغل مستمر پیوسته و ۰/۳ شغل مستمر وابسته ایجاد می‌شود. از نظر قدر نسبی، توان و ظرفیتهای ایجاد اشتغال در این بخش ارزانتر و بیشتر از سایر بخشها است. در ضمن شرکت‌های دوزیست در مناقصات شرکت می‌کنند و قیمت‌های مینوس و زیر قیمت داده و کل فرایند مناقصه را مختل می‌کنند. این شرکتها اغلب وابسته به دولت هستند و با خارج کردن بخش خصوصی از گردونه رقابت و با افزودن الحاقیه‌های بعدی به قرارداد، قیمت پروژه‌ها را افزایش داده و به نوعی منافع ملی را نادیده می‌گیرند، به نظر شما برای حل این مسئله چه رهنمودهایی وجود دارد؟

مهندس عطاردیان: این قانون جزو قوانینی است که تا اندازه‌ای با مشورت انجمنها منعقد شده است. قوانین بسیاری وجود دارد که خود به خود کارا هستند ولی اشکال قضیه این است که اجرای همه مسائل را در آنجا با جملات «مکلفند» مورد تأکید قرار نگرفته بلکه با کلمه «می‌تواند» شروع شده است. این وضع باعث شده است که در حقیقت مقاماتی که کارها را واگذار می‌کنند، برای زیر سؤال نرفتن با حداقل قیمت‌های پیشنهاد شده کار را واگذار نمایند. در حالی که سالهاست قانون و بخشنامه «حداقل قیمت مناسب» صادر شده ولی در عمل کارفرمایان تشخیص می‌دهند که همان کمترین قیمت پیشنهادی برای انجام کار مناسب است. هیچ وقت در هیچ قانونی نوشته نشده است که به حداقل قیمت کار واگذار شود و همه جا ذکر شده به پایین‌ترین

شود و یا، از آن جریمه دیرکرد اخذ گردد. از آنجایی که سازمان مالیاتی حساب موقت را حساب قطعی تلقی می‌کند این مشکل برای پیمانکاران ایجاد شده است. ضمن این که طلب پیمانکاران وقتی به موقع پرداخت نشود، در زمان پرداخت قدرت خرید آن در حد تورم واقعا موجود کم می‌شود. مشکل دیگر مربوط به رتبه‌بندی است که ظاهراً به برخی از پارامترهای مهم در این امر بی‌توجهی می‌شود. **شما در باره موارد فوق چه نظری دارید و معتقدید چه معیارهایی را باید بیشتر در نظر گرفت؟**

مهندس عطاردیان: شیوه رتبه‌بندی در کشور ما اشتباه است. مثلاً اگر امروز چند شرکت قدیمی و توانمند شرکتی را با هم تشکیل دهند، این شرکت جدید پایین‌ترین رتبه را کسب می‌کند و حداکثر میزان یک میلیارد تومان کار به آنها ارجاع داده می‌شود. در صورتی که در حال حاضر هر کدام از این شرکتها ۱۰-۲۰ میلیارد تومان صورت‌وضعیت در ماه دارند. از طرفی شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا به مدیران برجسته شرکتها که علم مدیریت دارند اعطا می‌شود، مدیرانی که می‌توانند نیروی انسانی و امکانات را گردآورده، هماهنگ کنند. در واقع توانمندی شرکت در گرو توانمندی مدیر آن است. یکی از شیوه‌های موفق مدیریت پخش کردن کار و برون‌سپاری آن

شرکتی که چند سال زحمت کشیده و ماندگار شده به دلیل این که طی ۵ سال اخیر در مناقصات برنده نشده از رتبه‌بندی حذف می‌شود و باید از اول کار خود را شروع کند.

به نظر من این قانون باید تغییر کند. در حقیقت قانون کلید کار است؛ با کلید خراب نمی‌توان قفل ناگشوده‌ای را باز کرد. در کشورهای پیشرفته ماشین‌آلات و سرمایه اصلاً معیار نیستند و مدیران توانمند که کارهای سترگ می‌کنند از سرمایه خود بهره نمی‌برند. در شروع کار، کافرما I.C ریالی باز می‌کند و پیمانکار، سرمایه لازم را برای شروع کار، از بانک می‌گیرد؛ پولها در طول قرارداد به حساب همان بانک می‌آید و باعث می‌شود که گردش مالی خوبی داشته باشد در واقع کار با مدیریت انجام می‌شود نه با ماشین‌آلات و رتبه بالا

و ایجاد انگیزه از پایین‌ترین سطح سازمان تا بالاترین سطح سازمان است تا مجبور به کنترل نیروی انسانی نباشیم. شرکت نباید کار خود را براساس ماشین‌آلات بگذارد. البته در رتبه‌بندی معیار ماشین‌آلات حذف شده اما سرمایه و استمرار فعالیت پیمانکاری هنوز مدنظر قرار می‌گیرد و به «تجربه» اهمیتی داده نمی‌شود. علاوه بر این خود تشکلهای باید اعضای خود را رتبه‌بندی کنند و لازم به دخالت دولت نیست. کارفرماها نیز باید با توجه به رتبه‌بندی تشکلهای، شرکتها را برای کار دعوت کنند. نیازی به تشکیلات عریض و طویل دولتی برای رتبه‌بندی نیست. البته دولت معتقد است در انجمنها رابطه‌ای عمل می‌شود در حالی که در محیط حرفه‌ای انجمن به دلیل فضای رقابتی شرکتها نظرات زیاد است و خود به خود ضابطه‌مندی و خوداصلاحی وجود دارد.

دکتر علی‌زاده: تحولات اخیر در مورد نرخ ارز چه تأثیری روی فعالیت‌های پیمانکاری داشته و اصولاً چه مکانیزمی برای این مسئله قابل پیشنهاد است؟

مهندس عطاردیان: در اقتصاد هر اتفاقی که می‌افتد روی قیمت‌های اجرای کار و مصالح و لوازم اثر می‌گذارد ولی در کشور ما که تورم و رکود تورمی دائمی وجود دارد این مسئله باعث افزایش

ناگهانی قیمت‌ها به خصوص در مورد ارز می‌شود که با آن بسیاری از خدمات و لوازم و مصالح کارهای صنعت ساختمان فراهم می‌شود. صنعت ساختمان که فقط آجر و گل نیست و برخی مصالح و ماشین‌آلات از خارج وارد می‌شوند. در هر حال ارز یکی از عوامل مهم تعیین‌کننده قیمت‌هاست. مخصوصاً این که واردات یکی از مؤلفه‌های اصلی اقتصاد ایران شده است. البته خیلی از محصولات ایرانی محصولات خارجی قابل رقابت است؛ اما برخی از آنها تکافوی مصرف داخلی را نمی‌دهد. به هر حال، بالا رفتن هزینه اجرای کار و قیمت مصالح به طولانی شدن زمان پروژه‌ها می‌انجامد.

نیم نگاهه برآیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۱)

آیین نوروزی در تهران قدیم

اغنيا و نگرانی فقرا می شد و در این میان اوضاع کسبه بازار از همه بهتر بود و فصل رونق بازار فرا رسیده بود. اولین کار، که زمان و دقت بیشتری لازم داشت تهیه رخت و لباس نو بود. البسه کودکان معمولاً از رنگهای شاد و زنده تهیه می شد که معمولاً توسط خانمهای خانه دوخته می شد و کفش و کلاه تنها مواردی بودند که از بازار خریداری می شدند. خانم و آقا هم (در خانواده های متوسط) معمولاً به نو کردن چند تکه اصلی لباس خود که شامل چادر مشکی و چادر نماز، کفش و عبا بود می پرداختند و در صورت امکان البسه دیگر را شسته و رفو می کردند، یقه ها را آهار می زدند و خلاصه برای سال نو، نو نوار می شدند.

خانه تکانی

هر چند که تهیه لباس نو در بعضی از خانواده های بی بضاعت انجام نمی شد ولی رسم خانه تکانی، فقیر و غنی نمی شناخت و برای انجام شدن آن، تمام وسایل خانه باید بیرون ریخته شده و تمام خانه شسته، جارو و گردگیری می شد و بعد تمام اسباب پس از تمیز شدن به داخل برده شده و چیده می شد. در همین خانه تکانی ها، دو کار مهم انجام می گرفت، یکی دل کندن از لوازم و اسباب کهنه و شکسته بود که پس از یک یا چند سال کار کردن و تعمیر شدن، دیگر نفسهای آخر را کشیده و تنها

عید نوروز در گذشته ای نه چندان دور، تنها به ۱۴ روز آغاز فروردین محدود نمی شد و به پیشواز رفتن آن شامل جزئیات و ریزه کاری هایی بود که این عید را از اعیاد دیگر متمایز می کرد و رسیدن آن برای همه از پیر و جوان، شادی آور بود.

در آن زمان تقریباً تمام کارهای مربوط به عید، توسط اعضای خانواده انجام می شد که در بیشتر مواقع، همه در یک خانه زندگی می کردند و دست به دست هم داده به خیاطی و خانه تکانی، خرید و پخت و پز می پرداختند، باغچه را صفا داده و گلکاری می کردند و خلاصه با آغاز سال نو، همه با احساس رضایت از نتیجه کوشش های خود، پذیرای مهمانان شده و خود به دیدار فامیل می رفتند و روزهای خوشی را در کنار یکدیگر می گذراندند. عید نوروز برای کودکان از حال و هوایی استثنایی برخوردار بود و اکثر آنان تنها در همین زمان صاحب یک دست لباس نو می شدند و شاید یکی دو اسکناس تا نخورده عیدی می گرفتند و برای آن هزار تا نقشه می کشیدند. زیرا در این روزها هیچ کس از خرج کردن پول کم نمی گذاشت و ضرب المثل "چو فردا شود فکر فردا کنیم" در این مواقع خیلی صدق می کرد.

پیشواز نوروز

رخت نو: از آغاز ماه اسفند کم کم اندیشه عید نوروز موجب شادی

به درد دور انداختن می خورد و همچنین تغییر و تحول شکل چیدن اثاث منزل که با بیرون ریختن و دوباره چیدن، شکل تازه ای به خانه داده و موجب تنوع می شود.

خانه تکانی در آن روزها وقت بسیاری می گرفت زیرا از تکاندن فرش و گلیم و قالی شروع می شد و با صیقل دادن لوازم فلزی، شستن پارچه های (ملافه و پرده، روتشکی و پشتیها و...)، شستن در و پنجره ها و ظرف و ظروف و دوده گیری از اتاقها به پایان می رسید و بعد همه چیز باید دوباره چیده می شد تا سال بعد که روز از نو، روزی از نو.

سبزه سبز کردن

سبزه عید از بیست روز تا ده روز مانده به عید باید سبز می شد. به این ترتیب که خانم خانه به تعداد جمعیت خانواده مشمت مشمت گندم یا عدس یا هر دانه سبزه کردنی دیگر را برداشته و در ظرفی سفالی می ریخت، این کار باید طوری با دقت انجام می شد که از دستشان دانه ای به زمین نیافتد و در ضمن با هر مشمت دانه باید برای سلامتی، خوشی، سعادت و گشایش بخت و مال آن شخص دعا می کردند، سپس روی دانه ها را با آب نیم گرم پوشانده و در جایی نه گرم و نه سرد قرار می دادند و هر روز آب تازه بر ریش می ریختند تا جوانه بزنند.

این دانه های جوانه زده را در دستمال مرطوبی نگه می داشتند تا برگ های آن نیش بزند و بالا بیاید، سپس سبزه را در یک سینی یا بشقاب زیبا قرار داده، و هر روز آب می دادند تا سبز شده و برای هفت سین آماده شود، سپس

آنها را رویانی قرمز و گل های پارچه ای تزئین کرده و سر سفره می گذاشتند.

خانم های باسلیقه با تخم تره تیزک (شاهی) سبزه سبز می کردند، و با دانه های شاهی که پس از خیس شدن لعاب پیدا می کند، روی پارچه ای جملاتی چون "سال نو مبارک" یا "یا مقلب الالقولوب و الابصار" را می نوشتند و سبزه خود را به این شکل سبز می کردند.

خوردنیهای شب عید

سبزی پلو: یک شب مانده به تحویل سال، زمان خوردن سبزی پلو با کوکوی سبزی، سیر تازه و ماهی فرا می رسید. عقیده به پلوی سبزی دار این بود که می گفتند خوردن آن دل را زنده، احشا را تازه، بدن را رطوبت مفید می بخشید و روح تازه به تن

می دمید. با توجه به اینکه در تهران سبزی تازه هنوز نرسیده بود و وسایل تندرو برای رساندن ماهی تازه به تهران موجود نبود، بیشتر تهرانیها از سبزی خشک و ماهی دودی استفاده می کردند. سبزی تازه در گلخانه ها عمل می آمد و به قیمت گزافی فروخته می شد و تازه به دوران رسیده ها برای آنکه نشان بدهند سبزی و ماهی تازه استفاده کرده اند، اشغال سبزی و کله ماهی را کنار در خانه خود می گذاشتند. از طرفی بسیاری از افراد خیر در این شب به یاری مستمندان شتافته و با بردن برنج، روغن، ماهی و تخم مرغ به در خانه آنها، دلشان را شاد می کردند.

رشته پلو

شب سال نو، یعنی شب تحویل سال، وقت خوردن رشته پلو بود که خوردن آن آدابی داشت. رشته پلو که با رشته پلویی و همراه با خرما و کشمش سرخ کرده آماده می شود، غذایی است که نه تنها پر قوت و گرم کننده مزاج به شمار می آمد، بلکه خوردن آن موجب می شد که "سر رشته کار" تا آخر سال در دستشان باشد.

آداب تهیه و خوردن رشته پلو از این قرار بود: اگر مرد و سرپرست خانه دچار مشکلی در کار و کسب شده بود، بشقاب اول برای او کشیده می شد، اگر در خانه دختر بخت بسته ای بود، او باید زیر دیگ را روشن می کرد و موقع کشیدن در دیگ را باز می کرد. رشته خشک کرده این پلو، برای رفع بی پولی داخل کیف قرار می گرفت. دختر یا پسر بخت بسته در هنگام کشیدن پلو باید از منزل خارج می شد و بعد مادر یا مادر بزرگ او بشقابی از برنج برایش می کشید و پشت در برده و می پرسید کی هستی؟ و او جواب میداد باز کن، مادر در را باز می کرد و بشقاب را به دستش می داد، آن شخص باید دو لقمه پلو را همان بیرون می خورد و بعد به داخل می آمد تا بختش گشوده شود.

چراغهای شب عید

از اعتقادات دیگر شب سال نو این بود که باید شعله و نور در خانه زیاد باشد که این شامل اجاق یا منقل و چراغها بود که باید تا صبح روز دوم سال روشن نگه داشته می شد به طوریکه باید با کمال دقت نفت گیری می شد تا دود زده و خاموش نشود. از طرفی، شیوه سوختن این چراغها، خود تعبیر و تفسیری داشت که شنیدن آن خالی از لطف نیست.

اگر چراغها از ابتدا تا انتها روشن و سالم باقی مانده بود، سالی پربرکت با دلخوشی و تندرستی در انتظار اهل خانه بود، اگر لوله

آداب نشستن بر سر سفره هفت سین

از زمانی که خانواده با بهترین لباسهای خود بر سر سفره گرد هم جمع می‌شدند، دیگر تمام حواسها متوجه خیرخواهی و خوش اقبالی بود و همه باید با خلق خوش، ابروی گشاده و لبخند بر لب بر سر سفره می‌نشستند و همه گفتگوها درباره خیر و خوشی و ذکر و دعا برای رفع بیماری، روا شدن حاجت و دفع بلا باشد. خواندن دعای "یا مقلب القلوب و الابصار" نیز بسیار مطلوب بوده است. با تحویل شدن سال و به صدا درآمدن توپ سال نو، همه به دیده بوسی و تبریک سال نو مشغول می‌شدند، کام خود را شیرین کرده و به شادی می‌پرداختند.

تفریحات نوروز تا روز سیزده

روزهای عید به دید و بازدید و شادی و تفریح می‌گذشت و رسم بر این بود که در این روزها کسی بداخمی و تندی نکند، پول یا مالی قرض نکند، نزد پزشک و دوا فروش هم نرود و خلاصه از هر مورد غم افزا و مکدرکننده دوری کند. البته زیارت اهل قبور و پخش نذری برای رفتگان جزو آدابی بود که هر چند غم افزا، اما موجب شادی روح رفتگان و در نتیجه بسیار پسندیده به شمار می‌رفت. دو سه روز اول عید برای دیدار از بزرگترها بود که از منزل پدر و مادر آغاز میشد و منازل دایی و عمه و دیگر بزرگان و دوستان می‌گذشت. در این دید و بازدیدها عیدیهایی هم رد و بدل می‌شد و به خصوص عروس و دامادها در اولین عید پس از ازدواج عیدی فراوانی می‌گرفتند. گشت و گذار و سفر هم در برنامه‌های روز چهارم به بعد بود و تفریح و استراحت معمولاً تا روز سیزده ادامه داشت و در این روز به اوج خود می‌رسید.

چراغها دود زده می‌شد یا شمع درون آنها به یکسو می‌افتاد، تاریکی و کدورت در زندگی رخنه می‌کرد، اگر خاموش می‌شد، مالی از دستشان می‌رفت یا امیدی به ناامیدی مبدل می‌شد و بدتر از همه اینکه اگر لوله چراغ می‌شکست یا چراغ واژگون می‌شد، به معنای درگذشت کسی از نزدیکان یا زیر و رو شدن زندگی اهل خانه بود.

هفت سین

چیدن سفره هفت‌سین یکی از مهمترین آداب استقبال سال نو بود که نچیدن آن معادل با نگون بختی در سال جدید به شمار می‌آمد. پارچه سفره هفت سین معمولاً سفید و تمیز بود که هفت نوع خوردنی که با حرف سین آغاز می‌شد بر روی آن چیده می‌شد که شامل: سیر، سرکه، سماق، سمنو، سبزی، سنجد و سیب بود و با اشیا و مواد دیگر تکمیل می‌گشت.

اما آداب چیدن از این قرار بود که ابتدا سفره را در محل مناسبی در بالاترین قسمت اتاق پهن می‌کردند و یک جلد کتاب مقدس (با توجه به اینکه عید نوروز عید ایرانیان است و مختص مسلمانان نیست، هر خانواده کتاب مقدس دین خود را بر سفره می‌گذاشت) در وسط سفره گذاشته، کاسه آب و یک گلاب پاش در دو طرف آن قرار داده، آیینه را در بالا و بشقابی آرد و نان بریده را در دو طرف آب و گلاب قرار داده و چهار گوشه سفره را با چهار شمعدان روشن می‌کردند که نشانه رحمت، گشاده‌دستی، روشنایی و خیر و برکت بود.

مواد هفت سین نیز بر روی سفره قرار داده می‌شد که نشان از برکت، سلامتی، زایش، زیبایی و شادابی داشتند. اسفند برای رفع چشم زخم و شیرینی برای شیرین کامی بر سر سفره آورده می‌شد. یک کاسه آب که نارنجی در آن انداخته بودند هم جزو ضروریات سفره بود زیرا نام نارنج (نارنج) را به معنی بدون رنج معنا می‌کردند و حضور این میوه را دافع درد و رنج می‌دانستند.

آیین‌های نوروز در گیلان

ایرانیان از قدیم‌الایام در آستانه بهار و سال نو در هر گوشه‌ای از ایران با آیین ویژه‌ای به پیشواز می‌رفتند و این آیین تا کنون نیز پابرجاست و سرزمین گیلان هم از پیشگامان آن است.

سال‌های نه چندان دور نوروزخوان‌ها از اولین روزهای ماه اسفند هر سال تا قبل از تحویل سال جدید نوروزخوانی می‌کردند و یک چراغ و یک چماق برای دیدن راه و زدن حیوانهای مهاجم همراه داشتند و در کوچه‌ها می‌گشتند و به هر خانه‌ای سر می‌زدند، شعر می‌خواندند و شیرین زبانی می‌کردند. گروه نوروزخوان‌ها غالباً از ۳ نفر تشکیل می‌شد و یکی از آنها به عنوان سرخوان شعر نوروز را به این شکل می‌خواند:

فصل بهاران آمده گل در گلستان آمده

مژده دهید ای دوستان نوروز سلطان آمده

آن دو نفر دیگر تکرار می‌کردند و یک نفرشان کوله باری هم بردوش داشت که هدیه‌های مردم را در آن جمع می‌کرد.

مردم آمدن نوروزخوان‌ها را به خانه خوشان خوش شگون می‌دانند و سرانجام دعا و آرزوی سالی خوش همراه با سلامتی را برای اهل خانه بدین گونه ابراز می‌کردند:

به حق سوره یاسین و عمران به حق حرمت آیات قرآن

به حق آن تن شاه شهیدان بلا را دور از این خانه بگردان

مراسم نوروزخوانی اگر چه پس از سالها رنگ باخت و جای خود را به رسومات جدید و ماشینی داد، اما هنوز تعدادی از روستاهای گیلان به همان سنت نوروزخوانی به استقبال بهار می‌روند.

اجرای نمایش‌ها و کشتی گيله مردی از جمله آیین‌های سنتی در گیلان است که هنوز پس از گذشت سال‌ها در بسیاری از مناطق به‌ویژه روستاهای این استان با شور و نشاط خاصی برگزار می‌شود.

کشتی گيله مردی

همان کشتی روستایی است که براساس موازین پهلوانی ایرانی انجام می‌گیرد و از مقررات جدید پیروی نمی‌کند.

این بازی با آداب خاصی که ریشه در اعتقادات مذهبی دارد شروع می‌شود، روی به سوی قبله آوردن، نیایش خالق هستی، در جهت و جانب مرقد امام رضا(ع) گردیدن و انگشت یا دست ادب بر خاک نهادن از ویژگی‌های این ورزش سنتی است.

مسابقات کشتی گيله مردی در جشن‌ها، اعیاد و اغلب پس از ایام کشاورزی در مناطق مختلف استان گیلان برگزار می‌شود.

لافند بازی:

این ورزش به نام‌های مختلف سن بازی، داربازی، ریسمان بازی، لافند بازی و بند بازی در ایران رواج داشته است.

نقش‌های ایفاگر در این ورزش عبارتند از: بند باز یا پهلوان، یالانچی یا شیطانک که وردست پهلوان است، سرنانچی دهل

زن یا نقاره زن در این بازی که به هنگام جشنهای مختلف و با دعوت اهالی برگزار می‌شود.

پهلوان با ذکر دعا به درگاه خداوند، بالای دار می‌رود و با چوبی که به منظور حفظ تعادل خویش در دست می‌گیرد از روی طناب رد می‌شود. در همین موقع یالانچی یا شیطانک با حرکات خنده آور خود مردم را سرگرم می‌کند و نوازندگان سرنان و نقاره به نواختن آهنگ‌های محلی شاد و هیجان‌انگیز می‌پردازند.

لافند بازی در روستاهای جلگه‌ای گیلان طرفداران فراوانی دارد.

ورزا جنگ

ورزا به گویش‌های محلی گیلان به گاونر گفته می‌شود البته گاونری که برای جنگ استفاده می‌شود از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. نمایش ورزا جنگ عمدتاً در نواحی جلگه‌ای گیلان در شهرستان‌های فومن، انزلی، صومعه سرا، رشت، لاهیجان، سیاهکل و رودسر انجام می‌گیرد.

در هنگام جنگ پس از آمادگی‌های اولیه، گاوهای نر را برای نبرد با یکدیگر به میدان می‌فرستند و صاحبان آنها از مردم پول جمع می‌کنند، برخی برسر این بازی شرط بندی می‌کنند که همین کار باعث شد تا محدودیت‌هایی در اجرای این نمایش فرهنگی اعمال شود.

پاییز و اوایل زمستان بهترین موقع ورزا جنگ است چون در این زمان گاوها از قدرت جسمانی کافی برخوردار هستند.

این نمایش محلی ریشه در باورها و اعتقادات مردم گیلان داشته و با نوع نگرش و شیوه زندگی اجداد و نیاکان ما پیوند عمیق دارد.

نمایش عروس گوله

این نمایش یکی از نمایش‌های بسیار جالب و دوست‌داشتنی است که پیش از نوروز در شهرها و روستاهای گیلان به اجرا درمی‌آید.

نقش‌های این نمایش عبارتند از:

۱- عروس (مردی که لباس زنانه و رنگارنگ می‌پوشد و با آرایش سروصورت خود را به شکل عروس در می‌آورد)

۲- پیربابا(پیربابا)

۳- غول

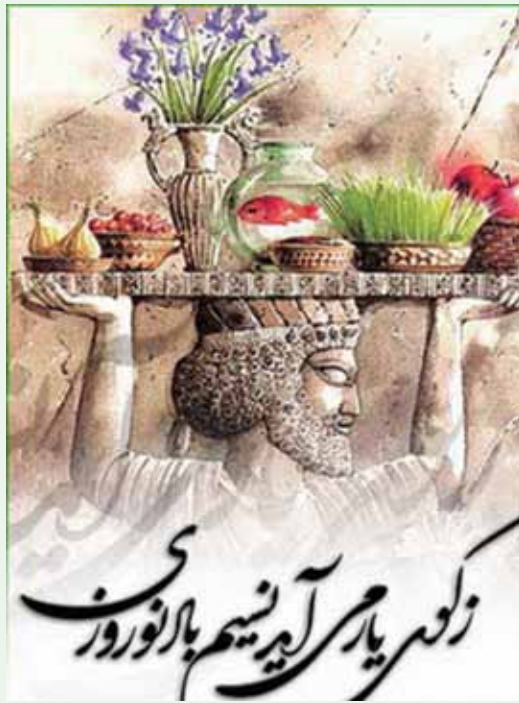
۴- دایره زنگی نواز(دیاره زن)

۵- کولبارچی(کسی که برنج و سایر هدایای مردم را ننگه می‌دارد)

۶- دو یا سه نفر هم به عنوان سیاهی لشکر هستند که به آنها تکل یا همراه می‌گویند

موضوع نمایش از این قرار است که غول و پیربابا هر دو عاشق عروس هستند و برای به چنگ آوردن او با همدیگر مبارزه می‌کنند، غول رقص کنان به طرف عروس می‌رود و پیربابا راه او را می‌بندد و مانع رسیدن او به عروس می‌شود. غول برمی‌گردد و به پیربابا حمله می‌کند و در این حمله و گیرودار حرکات غیرارادی و خنده‌دار می‌کند که مردم شادی کنند.

گروه نمایش عروس گوله به همه خانه‌ها سر می‌زند و در

می‌شود. در مراسم نوروزخوانی، نوروزخوانان معمولاً به داخل روستاها می‌آیند و با خواندن اشعار در مدح امامان و ترانه‌های محلی، طلیعه سال نو را به مردم مژده می‌دهند.

نوروزخوانان چند نفر هستند، یک نفر اشعار را می‌خواند، یک نفر ساز می‌زند و نفر دیگر که به آن کوله‌کش یا بارکش می‌گویند به در خانه‌های مردم می‌رود و می‌خواند، «باد بهارون اومده - نوروز سلطون اومده - مژده دهید به دوستان - گل به گلستون اومده» یا این‌که همین مضامین را با عبارات «بهار آمد، بهار آمد خوش آمد - علی بادولفقار آمد، خوش آمد - نوروزتان نوروز دیگر - شما را سال نو باشد مبارک»، صاحبخانه نیز با دادن پول، شیرینی، گردو، تخم مرغ، نخود و کشمش از آنان پذیرایی می‌کند.

هنگام تحویل سال نیز افراد خانواده دور سفره هفت سین که با ظرافت و سلیقه خانم چیده شده، می‌نشینند و در حالی که پدر خانواده دعای تحویل می‌خواند، منتظر سال نو می‌شوند.

در گذشته که امکانات ارتباطی مانند رادیو و تلویزیون نبود با تیراندازی یا گفتن اذان سال جدید را به همه اعلام می‌کردند.

در مازندران بعد از این که سال نو شد یک نفر که معمولاً از بچه‌ها انتخاب می‌شود به عنوان مادرمه (مارمه) برگزیده شده و با مجمعی که در آن قرآن، آیینه، آب، سبزه و شاخه‌های سبز جوان قرار دارد، وارد خانه می‌شود. چهار گوشه اتاق‌ها را آب می‌پاشد، قرآن را کنار سفره هفت سین می‌گذارد و شاخه‌های تازه سبز شده و دارای شکوفه که معمولاً از درخت گوجه سبز است را به این نیت که سال سرسبز و خوش و خرمی برای خانواده باشد، جلوی در اتاق آویزان کرده یا روی طاقچه اتاق می‌گذارد. در این روز مادر خانواده غذای عید، سبزی پلو با مرغ یا گوشت درست می‌کند، علاوه بر آن بعضی هم غذایی به عنوان خیرات برای اموات می‌پزند و بین مردم پخش می‌کنند، استفاده می‌شود.

پایان هرکس به اندازه وسع خود برنج، پول و تخم مرغ به آنها می‌دهند. این نمایش در حال حاضر نیز در تعدادی از روستاهای گیلان رواج دارد.

جلوه‌های از آیین‌های نوروزی در استان مازندران

آداب و رسوم نوروز در تمامی ایران زمین شنیدنی است و مازندران نیز با مراسم‌های نوروز خوانی و مادر مه در میان دیگر استان‌ها شهرت خاص دارد.

تعریف درست نوروز نخستین روز سال در تقویم ایرانی یعنی یکم فروردین ماه و یا روز اورمزد از ماه فروردین است، لحظه آغاز نوروز درست پس از نیمه شب بوده و این یک لحظه تقویمی است.

لحظه تحویل سال یک واقعه یا لحظه طبیعی است و زمان آن می‌تواند ساعت‌ها با لحظه آغازین روز یکم فروردین فاصله داشته باشد، بنابراین لحظه تحویل سال در سراسر جهان یکی است، ولی لحظه آغاز نوروز یکم فروردین نسبی است، نسبت به خط استاندارد زمان بین‌المللی که سابقاً به خط گرینویچ مشهور بود و هنوز هم اکثر مردم آن را به همین نام می‌شناسند.

شگون‌آوری

برخی از خانواده‌های روستایی ایران به ویژه در مازندران به هنگام نوروز سفره عید نوروز را چند ساعت پیش از تحویل سال می‌چینند و در اشتیاق تحویل سال، منتظر کسی می‌شوند که او را برای خود شگون‌آور قرار داده‌اند تا در نخستین ساعت‌های سال نو به خانه‌شان بیاید و برایشان شگون بیاورد.

هر یک از خانواده‌های روستا، یکی از همسایه‌ها یا یکی از منسوبان به خود را برای خانه خود شگون‌آور می‌دانند و او را به اصطلاح خودشان سال‌مج یا مارمه می‌نامند.

سال‌مج هر خانه‌ای، نخستین کسی است که پس از تحویل سال به آن خانه وارد می‌شود. او با خوشرویی و نشاط با ظرفی آب به خانه می‌آید. آب را در حیاط خانه می‌پاشد و سال نو را به اهل خانه تبریک می‌گوید.

افراد خانه با سرور و شادمانی به استقبال سال‌مج خود می‌روند و او را به کنار سفره عید و سینی دعوت می‌کنند. آن‌ها از سال‌مج با کلوچه، نان، عسل، آجیل و میوه به گرمی پذیرایی می‌کنند و اعتقاد دارند که از یمن حضور سال‌مج و از شگون این پذیرایی، سفره‌شان در سال جدید همیشه پربرکت خواهد بود. به این مراسم، شگون‌آوری گفته می‌شود.

آداب و رسوم نوروزخوانی

نوروزخوانی معمولاً ۱۵ روز قبل از فرا رسیدن عید نوروز شروع

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) اعلام کرد

رویکرد نوین قرارگاه در اجرای پروژه‌ها

اشاره: آقای مهندس مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء طی نشست خبری مطالبی را در مورد پروژه‌های عمرانی مطرح کرده‌اند که به دلیل اهمیت موضوعهای ارائه شده در این مصاحبه مراتب جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌شود.

برخورد با کشورها صورت گرفته موضوعی است که با بررسی آن می‌توان به وضوح دریافت کرد که هر کشوری که در برابر تحریم توانسته استراتژی واحدی را اتخاذ کند و برای مقابله با آن برنامه ریزی کرده است توانسته تحریم‌ها را بی‌اثر نماید. وی افزود: ما نیز در صورتی که بتوانیم مولفه‌های اقتصادی خود را که مورد تاکید مقام معظم رهبری (در شعارهای سالهای اخیر) است، مورد توجه قرار دهیم تحریم‌ها به فرصت تبدیل شده و آثار آنها بی‌اثر می‌شود. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه علی‌رغم صرف هزینه و زمان بیشتر تاکنون در مقوله‌های پیمانکاری و انجام پروژه‌ها با این بست مواجه نشده‌ایم. این قرارگاه در حوزه کار پیمانکاری، روشهای اجرا و تکنولوژی توانسته است تحریم‌ها را با برقراری ارتباط با سازندگان داخلی به فرصتی مغتنم تبدیل کند. مهندس مظفری خاطر نشان کرد: ما نباید در اجرای پروژه‌ها تنها متکی به بودجه دولت باشیم، بلکه باید از سایر منابع از جمله منابعی که در بخش‌های خصوصی و در دست مردم است و نیز اموال و داراییهای در اختیار دولت استفاده کنیم که تبدیل این منابع به نقدینگی در حوزه ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) نمی‌باشد.

وی اقتصاد مقاومتی را اقتصاد مقابله با فشار، تحریم و دشمنی معاندین نظام توصیف و تصریح کرد: با توجه به مولفه‌های اقتصاد مقاومتی مورد تاکید مقام معظم رهبری که تکیه بر توان مردم، سرمایه بخش خصوصی، تکیه بر تولید ملی و توان داخلی تولید، مدیریت منابع ارزی و ریالی، مدیریت مصرف و رشد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان و سرمایه‌های دانشی کشور است با اثر گذاری در هر یک از این مولفه‌ها می‌توان در رشد اقتصاد مقاومتی اثرگذار بود که قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) به جز بحث مدیریت منابع ارزی و ریالی می‌تواند در سایر مولفه‌ها اثرگذار باشد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه قرارگاه خود را جدا از جامعه پیمانکاری کشور نمی‌داند اظهار داشت: این قرارگاه موفقیت خود را در بکارگیری تمامی ظرفیت‌ها و توان پیمانکاران بخش خصوصی در سازندگی کشور تلقی کرده و علی‌رغم آنکه عده‌ای تصور می‌کنند قرارگاه با در اختیار داشتن بخشی از توان نظامی مانند یک پیمانکار رقابتی را با بخش خصوصی دارد این قرارگاه به هیچ وجه رقیب بخش خصوصی نمی‌باشد. وی افزود: پس از تدوین سند راهبردی سازندگی قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) که به تایید مقام معظم رهبری نیز رسید «سازندگی» جزو ماموریت‌های سپاه قلمداد شد و برای انجام این ماموریت مدیریتی

مهندس مظفری رویکرد قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) را در زمینه اجرای پروژه‌ها نوین توصیف و تصریح کرد: مدیران این قرارگاه می‌کوشند تا پروژه‌ها با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای روز مدیریتی به انجام برسند به گزارش روابط عمومی و تبلیغات قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) مهندس ابوالقاسم مظفری فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در نشست خبری که بمناسبت بیست و چهارمین سالروز تاسیس قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) سپاه برگزار شد به تشریح ماموریت‌های این قرارگاه در عرصه سازندگی کشور پرداخت.

مهندس مظفری با اشاره به پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) گفت: ۳۵۰۰ کیلومتر خطوط انتقال نفت و گاز در قالب ۹ پروژه، ۳۰۰۰ کیلومتر خطوط انتقال آب از سدها و مخازن به شهرها و روستاها در قالب ۱۲ پروژه، ۲۵۰ کیلومتر تونل انتقال آب در قالب ۶ پروژه، ۱۶۰ کیلومتر تونل مترو و راه آهن، ۲۱۸۵ کیلومتر خط آهن در قالب ۱۵ پروژه، ۱۵۰۰ کیلومتر آزادراه در قالب ۱۰ پروژه، ۲۱ سد کوچک و بزرگ با حجم مخزن ۳ میلیارد متر مکعب، ساخت و توسعه بنادر، اسکله‌ها، پل‌ها، و ایجاد کانالهای اصلی آبیاری و کارخانه‌های تولیدی از جمله مهمترین پروژه‌های در دست اجرای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) می‌باشد. وی پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها را متفاوت عنوان و تصریح کرد: از پروژه‌های یادشده ۵۵ پروژه جزو طرح‌های مهر ماندگار است که با پیشرفت فیزیکی بیش از ۷۰ درصد بناست تا پایان دولت دهم تکمیل و تحویل گردد.

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) پیرامون اعتبارات مختص پروژه‌های این قرارگاه نیز گفت: در بخش پروژه‌های عمرانی کشور ۸ درصد از سهم بودجه عمرانی و در بودجه مختص شرکت‌ها، قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) ۵ درصد اعتبارات را به خود تخصیص داده است. وی با اشاره به مقوله بومی‌سازی تکنولوژی و استفاده از توان داخلی در اجرای پروژه‌ها دو نکته را شایان ذکر توصیف و تصریح کرد: نخست اینکه تلاش ما بر این است که توان داخلی مورد استفاده حد اکثری قرار گیرد و از تکنولوژی داخلی استفاده شود دوم اینکه در بخش تامین کالاهای موردنظر خصوصا در پروژه‌های صنعتی که به اجبار به نظریه‌های کارفرما مربوط می‌شود خرید خارجی صورت می‌گیرد.

مهندس مظفری در خصوص تاثیر تحریم‌ها در انجام پروژه‌ها اظهار داشت: استفاده از راهکار تحریم در مسایل اقتصادی که در نیم قرن اخیر با اهداف مختلف توسط امریکا و اروپا به منظور

عکس تزئینی است

همکاری با دانشگاه‌های صنعتی و فنی کشور عمدتاً در بحث‌های تحقیقاتی مورد نیاز سپاه تعامل دارد و مرکز آموزشی خاتم الانبیاء (ص) در دانشگاه امام حسین (ع) نیز دوره‌های توانمندسازی مدیران قرارگاه را برگزار می‌کند تا بتوان پروژه‌ها را با علم روز و تکنیک‌ها و ابزارهای مدرن مدیریتی به انجام رساند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) با بیان اینکه در ارزیابی از پروژه‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) این قرارگاه عموماً رتبه‌های بالایی را کسب می‌کند، گفت: اخیراً یکی از ارزیاب‌های بین‌المللی پروژه سد گتوند را مورد ارزیابی قرار داد و تندیس سیمین ارزیابی پروژه را به این قرارگاه اهداء کرد.

وی با بیان اینکه در زمینه اجرای پروژه‌ها رویکرد ما نوین است گفت: یکی از جهت‌گیریه‌های قرارگاه را "برندسازی" عنوان و خاطر نشان کرد: نتیجه همکاری قرارگاه با مراکز علمی، چاپ ۱۴۵ کتاب فنی، ۸ کتاب در دست چاپ و ارائه ۴۷۸ مقاله در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی است که قرارگاه کارنامه زرین و افتخارآمیزی را در این حوزه نیز داشته است. وی علت هجمه برعلیه اقدامات سازندگی سپاه را رسالت محور بودن سپاه در دفاع از ارزش‌های انقلاب و عمق بخشی به آن عنوان کرد و افزود: دفاع از ارزش‌های نظام در هر برهه‌ای از زمان با ماموریت‌هایی همراه است که در حال حاضر "سازندگی" نیاز انقلاب بوده و جزء ماموریت‌های مهم سپاه تلقی می‌شود. به همین علت تمرکز دشمنان انقلاب امروز در بحث سازندگی و تحریم اقتصادی است تا بتوانند مانع الگوشدن انقلاب برای سایرین شوند. فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) در پایان پدافند عامل و پدافند غیرعامل را مکمل یکدیگر خواند و تصریح کرد: هر کشوری بنا بر استراتژی دفاعی خود نیازمند راهکارهایی است که استراتژی جمهوری اسلامی بحث پدافند عامل و غیرعامل را به عنوان مکمل یکدیگر دانسته و تلاش ما در قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در حوزه پدافند غیرعامل بر این است تا هر سازه‌ای بگونه‌ای ساخته شود که در برابر آسیب‌های دشمن بتواند مقابله کند.

با هدف بستر سازی به منظور حضور بخش خصوصی در پروژه‌ها و استفاده از تمامی ظرفیت‌ها در انجام ماموریت‌ها در پیش گرفته شد. مهندس مظفری با تأکید بر اینکه قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) رقیب بخش خصوصی نیست گفت: این قرارگاه بدنبال به صحنه آوردن تمامی ظرفیت‌ها و رونق کسب و کار مملکت و انجام پروژه‌های عمرانی است که شاهد آن حضور ۵۵۰۰ پیمانکار بخش خصوصی و تیم‌های اجرایی برای انجام پروژه‌های این قرارگاه می‌باشد.

فرمانده در ادامه به تعاملات و همکاری‌های قرارگاه و وزارت نفت اشاره و تصریح کرد: با در نظر گرفتن فاصله‌ای که با اهداف سند چشم‌انداز در حوزه نفت و گاز وجود دارد قرارگاه نمی‌تواند نسبت به حضور در این صحنه بی تفاوت باشد لذا از ۵ و ۶ سال گذشته به این حوزه وارد شده و جایگزین شرکت‌های بزرگی همچون بتال و شل گردیده و بخوبی قادر است ماموریت‌های خود را اجرا کند. وی به ماموریت‌های قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) در امر سازندگی در کشورهای همسایه و مسلمان نیز اشاره و تصریح کرد: در مبنای سند راهبرد سازندگی که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است یکی از اهداف قرارگاه در این سند سازندگی در کشورهای همسایه و مسلمان است که متناسب با شرایط کشورها و نیاز آنها این قرارگاه در امر سازندگی حضور پیدا کرده و اخذ پروژه می‌کند. وی افزود: از سوی کشور سوریه نیز درخواست‌هایی به منظور حضور ما برای سازندگی در این کشور شده بود که با توجه به شرایط این کشور در حال حاضر امکان حضور ما در آنجا فراهم نیست.

مهندس مظفری عدم وجود پیمانکار چند وجهی و نبود سازو کار لازم برای تأمین مالی پروژه‌ها را از جمله مهمترین چالش‌های حوزه پیمانکاری عنوان و خاطر نشان کرد: یکی از رویکردهای قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص) معرفی خود با عنوان پیمانکار عمومی است. وی با اشاره به ایفای نقش قرارگاه در امر پژوهش در کشور اظهار داشت: این قرارگاه با امضای تفاهم‌نامه‌های

۲۳ سیاست کلی برای حمایت از تولید

اشاره: بیست و سه سیاست کلی برای حمایت از تولید توسط مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شد. این اصول بیست و سه گانه که یادآور طول زمان رسالت الهی پیامبر بزرگوار اسلام است، امید است با جدیت مدیران ارشد نظام بتواند منبع و منشأ برکات و اثرات بالنده برای رشد و توسعه کشور باشد. بی شک این اصول چنانچه به درستی و در چارچوب روح حاکم بر ابلاغ آن عملیاتی و اجرایی شود نقطه پایانی بر بسیاری از تنگناها و مشکلات فراروی توسعه کشور خواهد گذاشت. برای دریافت بیشتر از روح حاکم بر سیاستهای کلی بیست و سه گانه مشروح آن را به نقل از روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۹۱/۱۱/۲۵ درج می کنیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی

۱- بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید با:

- اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی
  - کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت تولید
  - اتخاذ انواع تدابیر تشویقی و تنبیهی
  - بهینه‌سازی تعامل عوامل تولید
- ۲- هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها و زیربناهای آنها و بهره‌گیری از آنها، با هدف:

- ارتقای کیفی و افزایش کمی تولید ملی
- بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی
- حمایت از تجاری‌سازی فناوری محصول و بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری

۳- گسترش اقتصاد دانش بنیان با تاکید بر توسعه مولف‌های اصلی آن، از جمله:

- زیرساخت‌های ارتباطی، زمینه‌های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخش‌های علمی و پژوهشی با بخش‌های تولیدی کشور.
- ۴- حمایت از تولید محصولات با ماهیت راهبردی مورد نیاز مصارف عمومی یا بخش تولید کشور.

۵- تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی با رعایت اصل رقابت‌پذیری و فاصله گرفتن از خام‌فروشی در بازه زمانی معین.

۶- حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آنها با خالص ارز آوری مثبت یا خالص ارزی منفی همراه باشد.

۷- مدیریت منابع ارزی با تاکید بر تامین نیازهای تولید ملی و کارآفرینی، و ثبات ارزش پول ملی.

۸- بهبود فضای کسب و کار با هدف افزایش تولید ملی و اصلاح زمینه‌های فرهنگی، قانونی، اجرایی و اداری.

۹- افزایش سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی در تولید ملی از طریق:

- تقویت انگیزه و عزم ملی و تاکید و تسریع در اجرای کامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴، رعایت انضباط مالی و بودجه‌ای دولت
- رفع تبعیض بین بخش دولتی و بخش‌های خصوصی و تعاونی
- ساماندهی و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط در جهت کارآمدسازی آنها

۱۰- تنظیم نقش نهادهای عمومی غیردولتی اقتصادی در جهت تولید ملی.

۱۱- شفاف‌سازی و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی در مورد ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هر گونه دسترسی اطلاعاتی ویژه.

۱۲- توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار.

۱۳- بسترسازی و ساماندهی اشتغال و حرکت نیروی کار ایرانی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی.

۱۴- ارتقای سرمایه‌های انسانی، طبیعی، اجتماعی و فیزیکی با تاکید بر توسعه نهادهای مردمی برای رشد تولید ملی.

۱۵- توسعه فرهنگ حمایت از سرمایه، کار، کالاها و خدمات ایرانی و استفاده از نظرات متخصصان و صاحب نظران در تصمیمات اقتصادی.

۱۶- جلوگیری از اتلاف و راکد ماندن سرمایه‌های فیزیکی و انسانی ایرانی با تاکید بر ایجاد و توسعه خدمات فنی و مشاوره‌ای فرا بنگاهی و ارتقای بازده اقتصادی این سرمایه‌ها در بخش‌های

مختلف اقتصادی.

۱۷- گسترش تنوع ابزارهای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و تکمیل ساختارهای آن و اعمال سیاست‌های تشویقی برای حضور عموم مردم و سرمایه‌گذاران داخلی و بین‌المللی به‌ویژه منطقه‌ای در بازار سرمایه.

۱۸- حمایت از محققان و سرمایه‌گذاران و تشویق ورود سرمایه‌های ایرانی به حوزه‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه با تاسیس صندوق‌های شراکت یا ضمانت برای سرمایه‌گذاری در این حوزه.

۱۹- کارآمدسازی مدیریت منابع موجود در صندوق توسعه ملی در جهت بهینه‌سازی و هم‌افزایی ظرفیت‌های تولیدی و ارتقای کیفی کار و سرمایه ایرانی.

۲۰- تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات (از جمله اصلاح قانون پولی و بانکی، تامین اجتماعی و مالیات‌ها) برای تسهیل فعالیت در بخش‌های تولیدی و رفع موانع سرمایه‌گذاری در سطح ملی با رویکرد ثبات نسبی در قوانین.

۲۱- کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات با استفاده از سازوکار شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی و کاهش واسطه‌های غیرضرور و ناکارآمد.

۲۲- گسترش منابع مالی و کارآمدسازی مدیریت آن در جهت افزایش ظرفیت تولید ملی و کاهش هزینه‌های تامین مالی مورد نیاز به‌ویژه با ساماندهی، گسترش و حمایت از نهادهای مالی توسعه‌ای و بیمه‌ای.

۲۳- جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف.

امید است متولیان امور با اجرای دقیق موارد ابلاغی راهگشای برون‌رفت از شرایط فعلی اقتصادی و تولیدی را بیش از پیش واقعیت بخشند.

نقش و تأثیر افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی نقدینگی سرگردان در تورم

اشاره:

ایجاد کند. مشروط بر اینکه نقدینگی‌های جمع‌آوری شده مجدداً به جامعه و برای فعالیتهایی با انگیزه‌های سفته‌بازی و احتیاطی وارد نشود، بلکه به سمت تولید و تکمیل پروژه‌ها و طرح‌های اشتغال‌زا و مولد سوق داده شود. لذا در این زمینه گفتگوی ارزنده‌ای با هادی کوزه‌چی مدرس مدیریت مالی و سرمایه‌گذاری در دنیای اقتصاد مورخ اول اسفندماه شده است که عیناً جهت استفاده خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج می‌گردد.

افزایش نقدینگی کشور که از مرز ۴۳۰ هزار میلیارد تومان گذشته است، نشان می‌دهد این حجم از نقدینگی زمینه‌ساز تورم می‌باشد چنانچه تزریق پول پرفشار که پایه پولی کشور را افزایش می‌دهد به سمت تولید و فعالیتهای مولد هدایت نشود باعث بروز تورم لجام‌گسیخته و روند استمرار چنین وضعیتی به رکود توری می‌انجامد و در نهایت جامعه و کشور را به بیماری هلندی مبتلا می‌سازد؛ معمولاً ساده‌ترین راه‌های تأمین منابع مالی (به ویژه استقراض از بانک مرکزی) بهترین و مناسبترین راه نیست و چه بسا عواقب آن اقتصاد کشور را زمین‌گیر سازد؛ لذا با توجه به بالا بودن حجم پول گردش به نظر می‌رسد بخشی از این میزان نقدینگی می‌بایستی از سطح جامعه جمع‌آوری شود. سازوکارهایی چون پیش‌فروش سکه، اوراق قرضه، اوراق مشارکت، گواهی سپرده و انواع دیگری از فروش اوراق بهادار می‌تواند در بهبود اقتصاد کشور و در روند شاخه صعودی آن تعدیل

اواخر جنگ تحمیلی و سال ۱۳۷۳ دارد و این امر مدیریت بازار ارز را برای بانک مرکزی و سایر نهادهای مرتبط بسیار دشوارتر می‌کند. در صورتی که شرایط کلی بازار ارز و هجوم تقاضای سوداگری و سفته‌بازی مردم کشور به بازار را در حال حاضر مشابه سال‌های ۷۳، ۶۶ و ۵۸ بدانیم، با توجه به قدرت و تقاضای خرید بالاتر ریال برای دلار (تقریباً ۶ تا ۷ برابر سال‌های ذکر شده)، میزان نوسانات بسیار شدیدتر خواهد بود که این امر در عمل نیز مشاهده می‌شود. برای مشخص شدن اهمیت این موضوع، قابل ذکر است که نقدینگی که در حال حاضر به صورت روزانه در نظام بانکی کشور، خلق می‌شود در حدود ۳۰۰ میلیارد تومان است که از کل نقدینگی سال ۱۳۵۸ بیشتر است.

این میزان توان خرید دلار - طلا توسط نقدینگی ریالی در حال حاضر، سبب شده است که کارشناسان به آن عنوان غول نقدینگی بدهند. طبیعی است که با هجوم بخش اندکی از نقدینگی (در حدود ۲ درصد)، در یک بازه زمانی کوتاه مانند یک هفته به بازار ارز - طلا، با توجه به محدودیت‌های تجهیز و تزریق منابع ارزی - طلائی برای بانک مرکزی به خاطر محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، مدیریت بازار ارز از کنترل بانک مرکزی خارج می‌شود.

همچنین باید مدنظر قرار داد که به دلیل گسترش سیستم بانکی کشور و مخصوصاً گسترش شدید منابع و فعالیت‌های موسسات پولی - مالی غیربانکی نسبت به ساختار کاملاً دولتی نظام بانکی کشور در سال‌های ذکر شده، نظارت بانک مرکزی در عمل کاهش یافته است و حرکت‌های سریع و سیل‌گونه ریال در بین بازارها از گسترش بسیار بالایی نسبت به سال‌های ذکر شده برخوردار است.

در رابطه با تورم نیز برای آنکه تحلیل مناسبی از آمار داشته باشیم، در ادامه میزان تورم نقطه به نقطه و نیز تورم ملموس، بررسی شده است. - تورم نقطه به نقطه: تورم نقطه به نقطه بیانگر نرخ رشد شاخص قیمت‌ها در پایان هر ماه نسبت به شاخص قیمت‌ها در پایان ماه مشابه سال قبل است (تورم یک سال گذشته). این تورم بیشتر مورد توجه مردم است و توسط آنها برای مقایسه رشد قیمت‌ها استفاده می‌شود. آخرین تورم نقطه به نقطه (آذر ۹۱ نسبت به آذر ۹۰)، در حدود ۳۷ درصد است که ۱۰ درصد بیشتر از تورم متوسط

در تحلیل ارائه شده از سوی بانک مرکزی شکل‌گیری انتظارات تورمی و تشدید آن در ماه‌های پایانی سال، افزایش تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی، شکل‌گیری مجدد تقاضای ناشی از تبدیل دارایی‌ها و تعهدات ارزی بانک‌ها از مهم‌ترین دلایل نوسان اخیر عنوان شده است شما این دلایل را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ هر کدام از این عوامل چگونه می‌تواند در بازار نقش ایفا کند؟ (منظور از تعهدات ارزی بانک‌ها چیست، چگونه می‌توان اثر نوسانی این عامل را کاهش داد؟)

دلایل ذکر شده نیز به نظر بنده صحیح است ولی برای انجام تحلیل دقیق‌تر و عمیق‌تر بهتر است نگاه پویاتری به چرایی این تحولات داشته باشیم. به نظر من باید ریشه‌های تحولات دو هفته گذشته را به دو بخش تقسیم کرد (همانند تحولات شهریور و مهر ۹۱):

الف) دلایل ساختاری مانند نقدینگی سرگردان و سیال، تورم بالای شکل گرفته در کشور در ماه‌های اخیر، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و تشدید پیوسته آنها مخصوصاً در حوزه بانکی، نحوه مدیریت بازار ارز - کالا توسط نهادهای مرتبط؛

ب) دلایل مقطعی مانند تعویق مذاکرات هسته‌ای بعد از چند ماه مذاکره برای تعیین زمان و مکان مذاکره که نشان دهنده اختلافات زیاد بین طرفین مذاکره است که حتی الامکان توافق در رابطه با زمان و مکان به ماه‌ها مذاکره نیاز دارد؛ مسائل و تنش‌های سیاسی داخلی در رابطه بین دولت و مجلس؛ تشدید طبیعی تقاضای وارداتی در ماه‌های دی و بهمن (معمولاً در این ماه‌ها تقاضا برای ارز جهت انجام واردات کالا و رساندن کالا به بازار شب عید داخل، توسط تجار وجود دارد)؛ اخبار مربوط به احتمال اجرای فاز دوم هدفمندی، افزایش پرداختی یارانه نقدی و پرداخت عیدی فوق‌العاده. ابتدا به بررسی و تحلیل برخی از دلایل ساختاری می‌پردازیم. همانطور که می‌دانید در سال‌هایی چون ۱۳۵۸، ۱۳۶۶، ۱۳۷۳ و اکنون به دلایل مختلف، تقاضای خرید دلار توسط عموم مردم و سفته‌بازان حرفه‌ای شکل گرفته است.

همانطور که داده‌های مربوط به تورم خرید دلار آزاد توسط میزان نقدینگی ریالی نشان می‌دهد، نقدینگی ریالی موجود در حال حاضر توان بسیار بالایی در خرید دلار - طلا نسبت به سال‌های اوایل انقلاب،

(۲۷ درصد) است. داده‌های مربوط به شاخص قیمت و تورم ماهانه در چند ماه گذشته نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه به صورت پیوسته در ماه‌های اخیر در حال رشد است و این امر سبب فاصله زیاد بین تورم متوسط و نقطه به نقطه می‌شود.

- تورم ملموس: در این روش معادل سالانه تورم یک سال آینده، بر اساس تورم ماهانه موجود، (نقطه به نقطه برای یک سال آتی) محاسبه می‌شود. البته اسم انتخاب شده شاید علمی نباشد، ولی هدف آن است که بدانیم مثلا در صورتی که تورم ماه شهریور به مدت ۱۱ ماه آینده ادامه داشته باشد، تورم در یک سال مذکور چقدر خواهد بود. برای محاسبه این تورم از فرمول رشد مرکب استفاده می‌کنیم

دلیل انتخاب چنین نامی آن است که مردم عملا با این تورم سر و کار دارند و افزایش قیمت‌ها هر چقدر نزدیک‌تر به زمان وقوع باشد (یعنی تورم ماهانه برای ماه گذشته)، واقعیت را بهتر نشان می‌دهد. با توجه به رشد شدید تورم ماهانه در چند ماه اخیر، تورم متوسط و تورم نقطه به نقطه یک سال گذشته، واقعیت تورم و رشد قیمت ملموس برای مردم را به درستی نشان نمی‌دهد.

بر این اساس، معادل سالانه تورم تجربه شده در مهر و آبان ۹۱، در حدود ۷۰ درصد است. این میزان تورم از شدیدترین تورم‌های موجود در دنیا است و اثرات آن بر تمامی بازارهای کالا و سرمایه‌گذاری قابل توجه خواهد بود، در صورتی که متوسط تورم ۴ ماه اخیر (شهریور تا آذر ۹۱)، در ۸ ماه آینده ادامه داشته باشد، نرخ تورم نقطه به نقطه مرداد ۹۲ (از شهریور ۹۱ تا مرداد ۹۲)، حدود ۵۰ درصد خواهد بود. به نظر می‌رسد که تصمیم‌گیری مردم و فعالان اقتصادی بر اساس چنین میزان تورمی و بازدهی متناسب با آن صورت می‌گیرد.

از سوی دیگر مردم تورم را تورم کالای ساده‌ای چون ارز، طلا، خودرو و مانند آن می‌سنجند که تقریبا در یک سال اخیر از رشد قیمتی در حدود ۱۰۰ درصد برخوردار بوده است. مجموع این آمار بسیار هشدارآمیز است و سبب می‌شود که جریان نقدی بالایی توسط مردم از سپرده‌های بانکی به سمت این بازارها شکل گیرد تا قدرت خرید خود را حفظ نمایند. تشدید تورم و رشد نقدینگی سبب تشدید تلاطمات در بازار ارز و طلا خواهد شد و مدیریت بازار را برای بانک مرکزی دشوارتر خواهد کرد. سفته‌بازان حرفه‌ای نیز از این فرصت، سوءاستفاده کرده و بازارها را آشفته‌تر می‌کنند.

انتظار می‌رفت با راه‌اندازی مرکز مبادله ارزی دامنه نوسان ارزی محدود شود، چرا با گذشت بیش از ۱۳۰ روز از راه‌اندازی این مرکز دامنه نوسان به قیمت‌ها قبل از راه‌اندازی مرکز بازگشت؟

کلیت این بحث می‌تواند درست باشد، ولی باید به عملکرد مرکز مبادلات به صورتی عملی و واقع‌گرایانه نگاه شود. آماري که در رابطه با مرکز مبادلات ارائه می‌شود، میزان ثبت سفارش‌های صورت گرفته است که تقریبا به صورت ماهانه در حدود ۱ میلیارد دلار است. در صورتی که میزان واردات رسمی کشور به صورت ماهانه در حدود ۴ تا ۵ میلیارد دلار است. این امر نشان دهنده آن است که مرکز مبادلات در حدود ۲۰ درصد تا ۲۵ درصد از نیاز ارزی کشور به واردات را پوشش می‌دهد.

از سوی دیگر، بنده تاکنون هیچ‌گونه آماری از میزان پرداخت‌های صورت گرفته و انتقال ارزهای موفق ندیده‌ام. میزان کل ثبت سفارش‌های صورت گرفته در چهار ماه گذشته، با توجه به اعداد فوق نسبت به میزان واردات اندک است و به صورت طبیعی میزان انتقال نهایی صورت گرفته نیز باید کمتر باشد. این امر سبب می‌شود

که مرکز مبادلات در عمل به عنوان عاملی جهت به تعویق انداختن تقاضای ارز برای واردکنندگان عمل می‌کند و اثر واقعی آن کاهش می‌یابد. البته نفس راه‌اندازی مرکز و دسته‌بندی ارز برای اولویت‌های مختلف، اجباری است که با توجه به شرایط کشور گریزی از آن وجود ندارد، ولی باید نسبت به کارکرد واقعی و میزان اثرگذاری آن رویکرد واقع‌گرایانه داشت. در نهایت نیز باید توجه کرد که تنها بخشی از نوسان بازار ارز به خاطر تقاضای واقعی ارز جهت واردات است و نوسانات ارز بیشتر ناشی از تقاضای سوداگری-سفته‌بازی و حفظ قدرت خرید است که مرکز مبادلات پاسخگوی این نوع تقاضا نمی‌باشد. به عبارت دیگر، مخاطب مرکز مبادلات، واردات است (پاسخگویی به تقاضای واقعی ارز)، در حالی که نوسان ارز در بازار آزاد بیشتر به خاطر تقاضای کاذب و غیرواقعی ارز است که در این مرکز پوشش داده نمی‌شود و نباید چنین انتظاری از مرکز مبادله‌ای داشت. با توجه به شرایط پیش رو چشم‌انداز نرخ ارز در کوتاه‌مدت و پایان سال به چه سمت و سویی است؟

متاسفانه به نظر می‌رسد که به دلیل پایداری دلایل ساختاری ذکر شده، تلاطمات به طور کلی ادامه خواهد داشت، هرچند در مقطعی ممکن است به دلیل آرامش در دلایل مقطعی ذکر شده، بازار آرام شود. مدیریت قوی بازار ارز-کالا و سیاست‌های پولی-مالی می‌تواند سبب کاهش تلاطمات یا افزایش آنها شود.

یکی از تاکتیک‌های مرکز مبادله روند نزولی نرخ دلار در مرکز است این در حالی است که در بازار غیر رسمی این روند معکوس است فاصله‌گیری نرخ مرکز با بازار غیر رسمی چه تبعاتی می‌تواند داشته باشد؟

به نظر بنده این استراتژی چندان تاثیری در بازار آزاد ارز ندارد. دلیل این امر آن است که همانطور که در بالا ذکر شد، فروشنده‌گان-خریداران و مخاطبین دو بازار (یعنی مرکز مبادلات و بازار آزاد)، دو گروه مختلف هستند. خریداران در بازار آزاد، مردم معمولی و سوداگران هستند که با هدف پوشش دارایی خود در مقابل تورم به این بازار مراجعه می‌کنند (اصطلاحا تقاضای غیرواقعی-کاذب برای ارز) و مخاطبان مرکز مبادلات، واردکنندگان کالا به کشور هستند (اصطلاحا تقاضای واقعی برای ارز).

استراتژی فوق اثری بر روی بازار آزاد ندارد چون تاثیری بر عرضه و تقاضای بازار آزاد به جای نمی‌گذارد، ولی سبب ایجاد رانت برای استفاده‌کنندگان از ارز مرکز مبادلات می‌شود و درآمد‌نهادهای مرتبط فروشنده ارز در مرکز مبادلات (یعنی وزارت نفت، صندوق توسعه ملی و ...) را کاهش می‌دهد. با توجه به تحولات ماه‌های گذشته، کاهش قیمت توسط مرکز مبادلات حتی به صورت روانی نیز بر روی بازار آزاد تاثیرگذار نیست.

تلاطم اخیر در شرایطی رخ داد که بازار سرمایه از بازدهی مناسب برخوردار است و قیمت‌ها در بازار مسکن نیز رو به رشد است، چرا در شرایطی که بازار سرمایه رونق دارد و در بخش مسکن نیز قیمت‌ها رو به رشد، باز هم شاهد هستیم مقام‌های رسمی از هجوم سفته‌بازان به بازار سخن می‌گویند؟

مشکل پیش آمده در شش ماه گذشته مرتبط با تمامی بازارهای کشور است (مسکن، بورس، خودرو، ارز، طلا و ..)، و دلیل ساختاری آن همان طور که در بالا ذکر شد، میزان بالای نقدینگی موجود در کشور (در سایه رشد نقدینگی در سال‌های گذشته)، تورم بالای شکل گرفته در کشور و نهایتا تضعیف بخش تولید-عرضه به خاطر مشکلات پیش آمده در تجارت خارجی و کمبود سرمایه در گردش

می تواند با جریمه اندکی، پول خود را به صورت آنی نقد کند. نتیجه این امر سیال بودن شدید سپرده های بانکی است که سبب می شود مردم در زمان به وجود آمدن تلاطم های در بازارهای مختلف، سریعا نسبت به جابه جایی پول خود در بانک به این بازارها اقدام کنند.

باید بین سود سپرده یک ساله که امکان برداشت آن وجود نداشته باشد یا جریمه سنگینی داشته باشد و سود اوراق مشارکت، گواهی سپرده، تفاوت قابل توجهی وجود داشته باشد، تا از میزان سیال بودن غول نقدینگی موجود کاسته شود.

۳- باید نظارت بانک مرکزی بر روی موسسات و بانکها افزایش یابد تا در کنار سیاست های انقباضی، امکان مدیریت بازارها بیشتر شود و موسسات و نهادهای مالی در بازارهای طلا، ارز و کالا به دنبال سفته بازی نباشند. چنین عنوان می شد که در دوره ای مانند سال ۱۳۸۶، موسسات در بازار مسکن حضور دارند و در حال حاضر در بازارهای نقدشونده، با نظارت جدی، باید مانع از سفته بازی موسسات و نهادهای مالی و سرمایه گذاری که منابع زیادی دارند، در بازارهای پرنوسان شد.

۴- به جای فروش و پیش فروش سکه فیزیکی طلا، بانک مرکزی نسبت به فروش گواهی کاغذی طلا-سکه به صورت بانام و بدون نام اقدام کند. این امر می تواند حتی برای مردم عادی نیز جذابیت داشته باشد؛ چرا که مشکلات نگهداری طلا را ندارد. از سوی دیگر برای افزایش جذابیت آن، می توان این گواهی را به عنوان یکی از وثایق مورد قبول نظام بانکی برای ارائه تسهیلات بانکی تعریف کرد. به هر نحو باید با افزایش جذابیت فروش گواهی کاغذی طلا، داشتن آپشن های مختلف برای گروه های مختلف با توجه به دوره مدنظر سرمایه گذاری و ریسک، کاهش هزینه های معامله آن نسبت به طلا و سکه (که در حدود ۲ درصد است)، افزایش جذابیت نگهداری آن و مانند آن تقاضا را از سمت فیزیکی به این جهت سوق داد. البته پیش نیاز اجرای چنین طرحی، قبول قیمت آزاد طلا-ارز و تعیین مکانیزم شفاف برای شرایط و قیمت باز خرید این اوراق است.

است. مردم در این شرایط، پول را در بانک نگه نداشته و مداوم بین بازارها جابه جا می کنند و این امر تورم را تشدید کرده و نوسانات شدیدی همراه با رشد قیمتی عجیب و غریبی را در همه بازارها ایجاد می کند. البته میزان نوسانات و رشد در بازارهای مختلف متفاوت است. مثلا بازار مسکن نسبت به بازار ارز-طلا رشد قیمتی کمتری و نوسان کمتری را تجربه کرده است. یکی از دلایل این امر بزرگ بودن اندازه این بازار است.

برنامه پیش فروش بانک مرکزی چه تاثیری بر بازار طلا دارد؟ همانطور که در اخبار هفته های گذشته منتشر شد، مجلس و بانک مرکزی به دنبال ممنوع کردن خرید و فروش و بازار مربوط به تقاضای سوداگری-سفته بازی ارز هستند. هر چند این امر راهکار ریشه ای مساله نیست، ولی به هر حال در چنین شرایطی، معمولا یکی از راهکارهایی است که توسط مجریان ارائه می شود. این امر احتمالا سبب می شود که به دلیل افزایش ریسک حضور در بازار ارز، حرکت عامه مردم و سوداگران-سفته بازان به سمت بازار طلا سرازیر شود و تقاضای طلا افزایش یافته و حباب مثبتی در این بازار شکل گیرد. این امر در یک ماه قبل نیز دیده می شود و سکه گرمی و ربع سکه به دلیل هجوم مردم عادی حباب عجیبی در حدود ۲۰ درصد-۳۰ درصد به خود گرفته است.

از سوی دیگر به نظر می رسد میزان قدرت خرید نقدینگی ریالی موجود بالاتر از توان بانک مرکزی در تزریق طلا به بازار است. در کوتاه مدت طبیعتا خبر اعلام شده سبب کاهش التهابات و قیمت طلا می شود، همان طور که در هفته گذشته تجربه شد، ولی به دلیل پابرجا بودن دلایل ساختاری تحولات و نوسانات، احتمالا آرامش بازار چندان دوام نداشته باشد.

همچنین بانک مرکزی باید محدودیت های جدی جایگزینی طلا در آینده با توجه به تحریم ها را در نظر داشته باشد و شرایط پیش فروش سکه را چندان جذاب طراحی نکند که با استقبال زیاد مواجه شود.

چه پیشنهادها و راهکارهایی را در رابطه با کاهش التهابات بازار ارائه می کنید؟

۱- سیاست بانک مرکزی در چنین شرایطی باید بیشتر جلوگیری از تشدید نوسانات ارز باشد، تا کنترل رشد قیمت. نوسان ارز آسیب بیشتری به جای می گذارد، تا رشد قیمت پیوسته، مدیریت شده و قابل پیش بینی ارز. در صورتی که بانک مرکزی بعد از رشد بازار آزاد، که بنا به هر دلیل اتفاق افتاده باشد (مثلا در آبان ۹۱)، هدف خود را کاهش نوسان قرار دهد، می تواند بعد از افت بازار بعد از رشد شدید، با خرید و جمع آوری ارز از بازار، از افت آن جلوگیری کرده و ذخایر خود را نیز افزایش دهد (آذر ۹۱). کاهش و مدیریت نوسانات سفته بازان حرفه ای را ناامید کرده و از بازار خارج می کند و به دنبال آن، انگیزه مردم نیز برای حضور در بازار کاهش می یابد. در حالی که چنین استراتژی مشاهده نمی شود.

۲- رشد سود سپرده های بانکی، گزینه ای است که ناگزیر می کند و تا حد زیادی می تواند تلاطمات ایجاد شده در بازارهای مختلف را کاهش دهد. در کنار رشد سود سپرده های بانکی باید نسبت به ساختار آن نیز توجه شود. در یک سال گذشته، بانکها و موسسات مالی بیشتر به سمت فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده یا سپرده کوتاه مدت با سود بالا حرکت کرده اند. جذب سپرده از محل فروش اوراق مشارکت، گواهی سپرده در عمل مشابه سپرده کوتاه مدت است؛ چون دارنده آن

سال	میزان نقدینگی (میلیارد تومان)	قیمت دلار	قدرت خرید دلار توسط نقدینگی ریالی (میلیارد دلار)
۱۳۵۸	۲۵۸	۱۴	۱۸
۱۳۶۶	۱,۳۶۷	۹۹	۱۳
۱۳۷۳	۶,۱۸۴	۲۶۲	۲۴
اسفند ۱۳۹۱	۶۵۰,۰۰۰	۳,۵۰۰	۱۲۹

زمان	تورم ماهانه	تورم نقطه به نقطه سال آن در صورت تداوم روند ماهانه
آبان ۹۰	۱.۶ درصد	۲۱.۰ درصد
آذر ۹۰	۱.۸ درصد	۳۳.۹ درصد
شهریور ۹۱	۲.۳ درصد	۳۱.۴ درصد
مهر ۹۱	۴.۶ درصد	۷۱.۵ درصد
آبان ۹۱	۴.۵ درصد	۶۹.۶ درصد
آذر ۹۱	۲.۵ درصد	۳۴.۵ درصد
۴ ماهه اخیر (مهرگین)	۳.۴۸ درصد	۵۰.۷ درصد

زمان-بایان ماه	شاخص قیمت مصرفی	تورم نقطه به نقطه	تورم ماهانه	تورم متوسط سالانه
مهر ۹۰	۲۷۶	---	---	---
آبان ۹۰	۲۸۰.۶	۲۲.۱ درصد	۱.۶ درصد	۱۹.۸ درصد
آذر ۹۰	۲۸۵.۶	۲۲.۴ درصد	۱.۸ درصد	۲۰.۶ درصد
شهریور ۹۱	۳۴۸.۸	۲۸.۱ درصد	۲.۳ درصد	۲۴.۰ درصد
مهر ۹۱	۳۴۴.۸	۳۲.۰ درصد	۴.۶ درصد	۲۴.۹ درصد
آبان ۹۱	۳۸۱.۲	۳۵.۹ درصد	۴.۵ درصد	۳۶.۱ درصد
آذر ۹۱	۳۹۰.۹	۳۶.۹ درصد	۲.۵ درصد	۳۷.۴ درصد

محمدرضا طبیبزاده عنوان کرد:

- لزوم ایجاد کنسرسیوم همکاری در شرایط کنونی
- نیاز به ایجاد امکانات لازم برای امور پیمانکاری پروژه‌های عمرانی
- نیاز به تعریفی قانونی از جایگاه انجمن‌های صنفی

مهندس محمدرضا طبیبزاده فارغ‌التحصیل سال ۱۳۴۹ فوق لیسانس راه و ساختمان از دانشکده فنی دانشگاه تهران است. وی از سال ۴۷ وارد بازار کار مهندسی شد و تا کنون به طور مستمر در هر سه بخش مشاور، پیمانکار و کارفرما بدون وقفه فعالیت مستمر کرده است. حضور در این سه فضا وی را با دیدگاه‌های مختلف کارهای مهندسی در کشور آشنا نموده است. ایشان یکی از مهندسين با تجربه در صنعت پیمانکاری و ساخت و ساز می باشد و با وجود این ویژگی‌ها ماهنامه پیام آبادگران اقدام به انجام مصاحبه ای با ایشان کرد.

روز دوم بهمن ماه برای دیدار و گفتگو با وی که در حال حاضر از مدیران ارشد شرکت ساختمانی تهران جنوب است، به شرکت تهران جنوب مراجعه نمودیم. ایشان با شکیبایی به سوالات

مختلف ما با خشرویی و دقت پاسخ دادند و پس از واکاوی ابعاد مختلف مشکلات پیمانکاران پروژه‌های مختلف عمرانی به ارائه راه حل‌هایی در این زمینه پرداختند. بی شک نقطه نظرهای ارائه شده در این مصاحبه می‌تواند منبع خوبی برای بررسی‌های بعدی و اتخاذ تصمیمات مفید و موثر در مورد رفع بخشی از مشکلات پروژه‌های عمرانی و ایجاد بسترهای لازم برای توفیق در آن باشد. ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که در اختیار ما قرار دادند، نظر خوانندگان محترم ماهنامه را به مشروح این مصاحبه جلب می‌نماییم.

فعالیت دارد مشغولم. شرکت تهران جنوب متجاوز از ۲۰۰ پروژه عمرانی را در پروژه های صنعت نفت، گاز و پتروشیمی و مشخصا در دو زمینه پالایشگاهی و خطوط لوله به اجرا در آورده و علاوه بر آن شرکت تهران جنوب در اجرای پروژه های صنعتی مختلف یعنی صنعت فولاد، صنعت کاغذ، صنعت آب و فاضلاب هم در احداث کارخانه ها و تصفیه خانه ها و هم در احداث خطوط لوله انتقال و شبکه فعال بوده است

در طول سالهای فعالیت خود شما در هر سه جایگاه کارفرما/مشاور/پیمانکار حضور داشتید، اگر نوآوری و

آقای مهندس طبیبزاده، ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید لطفا شرکت تهران جنوب را برای خوانندگان ماهنامه ما معرفی کنید؟

شرکت های پیمانکاری و مشاوره ای در ایران با قدمت های بیش از نیم قرن شاید جز انگلستان دست باشند در این مورد به دو شرکت اشاره دارم، اول شرکت پیمانکاری تهران جنوب با قدمت ۵۳ سال و دوم شرکت مشاوره ای تهران بوستن که امسال ۵۰ سال خود را جشن گرفت. اینجانب در هر دو شرکت در زمانهای مختلف حضور داشته و در آنها خدمت کرده ام و هم اکنون نیز در شرکت تهران جنوب که عمدتا در فضای نفت و گاز و پتروشیمی

از سوابق کاری مهندس طبیبزاده

مهندس محمدرضا طبیبزاده عملا از سال ۴۲ که در کلاس یازدهم دبیرستان حضور داشت فعالیت خود را با کار تدریس دروس مثلثات و جبر در کلاس های شبانه تهران و شاگردان خصوصی دیگر شروع نمود و پس از فارغ التحصیلی کار مهندسی خود را با محاسبه ساختمان شروع نمود. این موقع زمانی بود که بلند ترین ساختمانها در تهران ساختمانهای پلاسکو و آلومینیوم بودند. وی درگیر طراحی یک ساختمان ۱۲ طبقه شد. در آن زمان و بدون حضور وسیع کامپیوتر ایشان اقدام به چاپ کتابی به نام "روش ساده و عملی محاسبه ساختمانهای بلند (حل قاب ۳۱ طبقه)" نمود. ایشان در ابتدا وارد حوزه صنعت آب در شرکت مهندسان تهران بوستن گردید و بیش از ۱۰ سال با این مهندس مشاور همکاری مستمر داشت. ایشان بعد از انقلاب با همکاری همفکران خود اقدام به تشکیل شرکت مشاوره ای در رشته آب و فاضلاب، عمران محیط زیست نمود که این شرکت هم اکنون با نام "عمران محیط زیست" توسط دوست و همکار ایشان مهندس احمد عشقی اداره می شود. ایشان مدتی در حدود ۴ سال با مهندسان مشاور پایپلا و جناب آقای مهندس احمد آل یاسین همکاری داشت و در این مرحله اقدام به تهیه و تنظیم هفت مجلد کتاب با نام های ضوابط و معیارهای فنی آبیاری و زهکشی نمود. ایشان در اواخر دهه ۶۰ در یک شرکت پیمانکاری وارد یکی از پروژه های صنعت آب یعنی طرح انتقال آب کارون به بهمن شیر (با ۱۲۰ متر مکعب ثانیه) گردید که مدیریت این

ابتکاری در آنها دیده اید لطفا توضیح بفرمائید.

در پاسخ به این سوال به چند نمونه اشاره دارم. الف: در اوایل دهه هفتاد یکی از بزرگترین پروژه های آبی وزارت نیرو که توسط سازمان آب و برق خوزستان در منطقه جنوب ایران اجرا می شد انحراف و انتقال آب رودخانه کارون از نزدیکی

محلی در آبادان به نام مارد به رودخانه بهمن شیر حجم بسیار بالایی از آب رودخانه کارون ۱۲۰ متر مکعب بر ثانیه توسط یک کانال با عرض کف ۸۰ متر در این انتقال طراحی شده بود. این پروژه در حقیقت از پس زدگی آب شور دریا به هنگام مد و تخلیه آن به نخیلات آبادان طراحی شده بود. در این پروژه مهندس مشاور سوئدی سوئگو برای طراحی تلمبه خانه این پروژه BOX هایی با وزن

۵۰۰ تن طراحی نموده بود که این BOX ها بایستی در خارج از محل تلمبه خانه ساخته میشد و با وسایلی در کانالهایی توسط کشنده به محل تلمبه خانه حمل و در محل تلمبه خانه نصب می شد. اولاً تکنولوژی این کار پیچیدگی خاص خود را داشت و دوم اینجانب به عنوان مدیر پروژه با مطالعه سوابق طراحی به این نتیجه رسیدم که می توان اجرای کار را به صورت درجا انجام داد گرچه برای کارفرما و خصوصاً مشاور قبول این تغییر بسیار مشکل بود اینجانب توانسته ام با ادله های کاملاً مثبت مهندسی این کار را انجام دهم که در فضای وزارت نیرو خود نمونه مشخصی گردید. علاوه بر آن زمانی که اینجانب در مشاور تهران بوستون بودم یکی از سنگین ترین پروژه های خطوط انتقال آب از نظر مسیر پروژه خطوط لوله انتقال آب از کارزون از طریق برازجان به بوشهر بود که این پروژه نیز علیرغم تمام مشکلات خود با موفقیت انجام شد. نمونه دیگری در مورد نوآوریهای شرکت تهران جنوب بایستی

قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون وا همه بتوانند از هر نوع بازخواست سیستمهای نظارتی و کنترلی اصلح ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های آن" مراجعه بفرمائید.

انتقال تکنولوژی در مورد خط ۵۶" گاز سراسری از کنگان به مرز ترکیه را نام برد. شرکت های خارجی پس از انقلاب اقدام به اجرای پروژه های خط لوله سراسری گاز ۵۶" (Larg Bore) نمودند. در آن مرحله پیمانکاران ایرانی یا اجازه ورود به این نوع پروژه ها را نداشتند و یا به صورت پیمانکاران دست دوم پیمانکاران خارجی فعالیت می کردند. در اوایل انقلاب شرکت پیمانکار ایتالیایی خط لوله سراسری گاز تغییر یک کیلومتر از خط لوله را که در محل رانش زمین قرار داشت را موکول به تصفیه حساب نهایی با دولت ایران نمود. از ماشین های بسیار سنگین برای اجرای خطوط لوله گاز ماشین لوله خم کن (Bending Machine) استفاده می شود که شرکت تهران جنوب در آن زمان فاقد این ماشین بود. شرکت تهران

جنوب اقدام به حمل این ماشین به محل تغییر مسیر لوله نمود و خود رأساً اقدام به تغییر این لوله نمود و پس از آن شرکت تهران جنوب اقدام به احداث خط لوله ۵۶" نفت خام مناطق نفت خیز به بندر طاهری را برای صادرات نمود. این در حالی بود که اسکله خارک در معرض بمبارانهای عراق قرار داشت. تهران جنوب با این عمل توانست فرهنگ کار اجرای پروژه های لوله گاز ۵۶" را بومی سازی نماید. هم اکنون بحث طراحی و اجرای خطوط لوله گاز با قطر بالا کلاً توسط مهندسی مشاور و پیمانکاران ایرانی انجام می شود.

در بخش ساخت پالایشگاه نفت و گاز ما با لطف پروردگار در شرایط موجود کاملاً توانمند به انجام پروژه ها می باشیم منتهی به عنوان یک نقیصه کلی در اجرای پروژه های کلان صنعت ما نقص جدی مدیریتی را داریم که در سوال های بعدی به آن پاسخ عرض می کنم.

پروژه را با موفقیت به انجام رساند. مهندس رضا طبیب زاده بعداً و از اول دهه هفتاد تصمیم به حضور در پروژه های صنعت نفت و گاز گرفت. مهندس رضا طبیب زاده با بخش دولتی به عنوان کارشناس همکاری طولانی داشته است. وی از سال ۱۳۵۵ عملاً همکاری خود را با سازمان برنامه و بودجه وقت آغاز نمود و تا کنون با معاونت فنی و نظام فنی و اجرایی همکاری دارد و علاوه بر آن همزمان به مدت ۱۰ سال به عنوان کارشناس ارشد در شورای عالی فنی سازمان مدیریت انجام وظیفه نموده است. و در تهیه و تنظیم فهرس بهای مختلف پایه نقش کلیدی داشته است. وی ۱۲ سال در معاونت آب و وزارت نیرو به عنوان کارشناس در کنار دوست قدیمی خود مهندس فروغی مشغول به کار بوده است و در آن قسمت کلیه اسناد و مدارک قراردادهای پروژه های عمرانی را در بخش سد، شبکه و خطوط انتقال در متجاوز از ۱۲۰ قرارداد و پیش از برگزاری مناقصه مطالعه و برای آنها گزارش تفصیلی تهیه کرده و ضمن پیشنهادهای اصلاحی، راهکارهای لازم را مطابق با ضوابط سازمان برنامه اعلام می کرد. علاوه بر آن در مورد پرداخت تعدیل برای قراردادهایی با فهرست بهای خاص و فهرست بهای غیر پایه که از ضرایب تعدیل منتشره برای قیمت پایه استفاده می شد. در این ارتباط کمیته ای با دستور آقای مهندس زنگنه در وزارت نیرو تشکیل و ایشان به عنوان مسئول کمیته تعدیل قراردادهای در دست انجام وزارت نیرو آنها را بررسی می کرد و گزارش آن را به شورای عالی می فرستاد.

مهندس محمدرضا طبیبزاده متولد سال ۱۳۲۵ در جنوب شهر تهران است. ایشان دوران نوجوانی را در دبیرستان البرز گذراند

و از محضر مرحوم زنده یاد دکتر محمدعلی مجتهدی استفاده نمود. از همان دوران دبیرستان علاقمندی برای حضور در دانشکده فنی و رفتن به رشته راه و ساختمان در ایشان شکل گرفت. وی بعد از پایان دبیرستان و در سن ۱۹ سالگی و شاید تنها فارغ التحصیل رشته ریاضی دبیرستانی است در فاصله ورود به دانشگاه اقدام به نوشتن کتاب «مجموعه جبر و مثلثات و ریاضیات برای کنکور» پرداخت و ایشان اول بار و در آن زمان که کنکورهای دانشکده‌های مهندسی جداگانه انجام میشد در کنکور دانشکده افسری رتبه اول را حائز نمود و همزمان در رشته راه و ساختمان دانشکده فنی نیز پذیرفته شد و این دانشکده را برای ادامه تحصیل برگزید و اینبار باز به هنگامی که در سال دوم دانشکده فنی بود به همراه دوست همکلاسیش مهندس رضا صفوی اقدام به چاپ و انتشار کتاب "تمرینات هندسه تحلیلی" برای استفاده دانشکده فنی نوشت.

در صورت پذیرش وجود مشکلاتی در قانون مناقصات و نحوه برگزاری آن در ایران لطفا مشکلات را بر اساس درجه اولویت و اهمیت طبقه‌بندی کرده، راههای برون رفت از آنها را ارائه دهید؟ - پاسخ به این سوال جنابعالی بسیار کلان و مهم است و در فضای پرسش و پاسخ این گفتگو نمی‌گنجد. یادآوری می‌نمایم که قانون مناقصات تهیه شده توسط دولت در سال ۱۳۸۴ که در حقیقت جایگزین آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ کشور گردید دارای نواقص و اشکالات ماهوی بود. انتظار بر این بود که قانون مناقصات حاضر پس از ۳۰ سال بسیار منسجم‌تر و پاسخگوتر از آئین‌نامه مناقصات سال ۱۳۵۴ باشد. به لحاظ بحث و گفتگو در این مورد اینجانب به کمک تعدادی از دوستان و همفکران در تیرماه ۱۳۹۰ ضمن دعوت از مسئولان محترم مرکز پژوهش‌های مجلس از جمله جناب آقای دکتر توکلی، نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آئین‌نامه‌های آن را برگزار نموده‌ایم که مطالعه مجموعه این مقالات و بیانیه پایانی کنفرانس را به همکاران عزیز پیشنهاد می‌نمایم. ضمن این که می‌توان طبقه‌بندی الویتهای مشکلات قانون مناقصات و راهکارهای برون رفت از آن را در چارچوب سمینار قانون مناقصات جستجو کرد. با این وجود، به طور خلاصه نکات ذیل را یادآوری می‌نمایم:

- بهتر بود این ساختار به صورت قانون مطرح نمی‌شد و به صورت همان آئین‌نامه اجرایی که قبلا وجود داشت عمل می‌شد، هر نوع تغییر و تبدیل بدون شک و شبهه کاربران به هنگام اجرای قانون با مشکلاتی مواجه می‌باشند که این مشکلات نیاز به اصلاح دارد. لذا در مورد اصلاح بایستی در هر مورد به قانونگذار مراجعه نمود که این امر امکان‌پذیر نیست و با حداقل کار مشکلی است.
- قانون بایستی فی‌النهایی روشن و شفاف و بدون وجود دستورالعمل‌های موازی بوده به نحوی که کاربران با هر ذهن و

نگاهی قانون را به یک صورت تعبیر و تفسیر نمایند

- انتخاب پیمانکاران در مناقصات به عنوان یک معضل جدی بوده و مجریان و کارفرمایان نمی‌توانند بدون واگهی و ترس از سیستم‌های نظارتی اصلاح‌ترین قیمت پیشنهادی مناسب را به جای حداقل قیمت انتخاب نمایند.
- قانون بایستی به نحوی تهیه و تنظیم شود که کاربران آن نتوانند با استدلال به رای به آن عمل نمایند. بدون شک در این شرایط قانون ماهیت و خاصیت خود را از دست خواهد داد.
- قانون مناقصات بایستی به نحوی باشد که مجریان و کارفرمایان بدون واگهی بتوانند از هر نوع بازخواست سیستم‌های نظارتی و کنترلی اصلاح‌ترین قیمت موجود در مناقصه یعنی "قیمت حداقل مناسب" نه "قیمت حداقل" را انتخاب نمایند. اینجانب در سمینار مناقصات مقاله‌ای تقدیم نمودم و به این مورد با ذکر جزئیات پرداختم. علاقمندان می‌توانند به مجموعه مقالات "نخستین هم‌اندیشی سراسری نقد و بررسی قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های آن" مراجعه بفرمائید.
- مسائل و مشکلات مالیات بر ارزش افزوده در شرکت‌های پیمانکاری تشریح نموده و راههای اجرایی مضی‌الطرفین آن را پیشنهاد نمائید؟ البته اخیر بخشنامه‌ای در این زمینه توسط ریاست سازمان مالیاتی صادر شده است. نظر جنابعالی را در مورد این بخشنامه خواستاریم.
- این قانون در حقیقت بر اساس روش‌های مشابه بین‌المللی در کشورهای پیشرفته و به منظور درآمد دولت از منابع مالیاتی پیش‌بینی گردید. متن قانون برای کاربران از ابتدا به درستی روشن نبود گرچه مسئولان ذیربط به منظور شفاف‌سازی، اقدام به دستورالعمل‌های لازم نموده‌اند ولی به واقع دریافت VAT) value added tax (در پروژه‌ها توسط ذینفعان حاضر

تاثیر هدفمند کردن یارانه‌ها را بر پروژه‌های عمرانی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آثار آن در چه بخش‌هایی از پروژه‌های عمرانی و رشته‌های تخصصی آن بیشتر نمودار است؟ و راه‌های برون رفت از آن را در چه ساز و کارهایی خلاصه می‌کنید.

بحث اثرات هدفمند کردن یارانه‌ها بحث بسیار کلانی است. انتظار بر این بود که قانون‌گذاران محترم قبل از اعلام قانون موجود، حداقل بستری لازم برای اعمال آن در همه زمینه‌ها منجمله فضای کار پیمانکاری فراهم می‌نمودند. ما شاهد مشکلات عدیده‌ای بوده ایم که پس از هدفمند کردن یارانه‌ها از اواخر سال ۸۹ در فضای شرکت‌های پیمانکاری و در کارگاه‌های آنها چه شرایط بعضاً ناگوار به وجود آمد. مطلع هستید که بحث‌های بسیار جدی و کلان با مسئولان محترم دولتی منجمله شورای عالی فنی توسط ذینفعان منجمله اعضای محترم انجمن شرکت‌های ساختمانی صورت گرفت که منجر به ایجاد پاره‌ای بخشنامه و دستورالعمل در این زمینه گردید. اینجانب اعتقاد دارم اثرات جدی هدفمند کردن یارانه‌ها خصوصاً آزاد شدن حامل‌های انرژی بر روی اجرای پروژه‌های عمرانی تا کنون بین پیمانکاران و دولت تدقیق نشده است، از این رو بایستی این امر به درستی

مورد بررسی قرار گرفته و نتایج آن برای اعمال در پروژه‌های پیمانکاری و صنعت احداث به منظور روان نمودن اجرای پروژه با قوه مقننه و مجریه یا سایر ذینفعان مذاکره و قانونمند شود. لازم به یادآوری است که با توجه به اهمیت و نقش این قانون در حرفه پیمانکاری جا دارد انجمن‌های صنفی اقدام به برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های تخصصی البته با درخواست از ذینفعان دولتی برای روشن شدن هر چه بیشتر این امر باشد. حضور حقوق دانان و اقتصاد دانان الزامی است.

چه روش‌هایی را برای پرداخت بهنگام مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی مفید می‌دانید، برای وصول مطالبات انباشته شده آنها چه راهکارهایی را توصیه می‌کنید و برای آینده تخصیص بودجه پروژه‌های عمرانی چه راه‌های برون رفتی را در نظر گرفته اید؟

پیمانکاران در طول سالیان گذشته برای دریافت مطالبات خود همواره دچار مشکل و معطل بوده‌اند، کارفرمایان محترم که مسئولیت تامین منابع مالی پروژه‌ها را دارند در این مورد کمبود و تعلل دارند چرا که یا میزان بودجه مالی سالیانه پروژه درست دیده نشده و یا اینکه تخصیص به موقع دریافت نمی‌شود گرچه

در پروژه به درستی تدقیق نشده است. آنچه که مسلم است در قراردادهای پیمانکاری، کارفرما خریدار و پیمانکار فروشنده است و لذا حسب قانون این مبلغ بایستی توسط کارفرما (خریدار) پرداخت شود. از طرفی پیمانکار خود نیز برای تامین کالا و تجهیزات پروژه خود این بار خریدار است و در مقابل فروشندگان کالا و تجهیزات فروشنده می‌باشند که این بار پیمانکار مستقیماً مسئولیت پرداخت VAT را به عهده دارد لذا پروسه و سیستم گردش فضا فوق‌الذکر پیمانکار و فضای دوم بایستی در یک پروژه عمرانی با ذینفعان وزارت اقتصاد و دارایی به درستی تعریف شود. در فضای اول بعضاً کارفرمایان وظایف خود را به پیمانکاران محول می‌نمایند و درخواست می‌نمایند که در پیشنهاد قیمت مبلغ VAT اضافه شود. این امر صحیح نیست و پیشنهاد مشخص این است که وزارت محترم اقتصاد و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی دستور العمل‌های کاربردی روشن و واضح کار را به ذینفعان ارائه دهد.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد

در مورد مشکلات به وجود آمده در سیستم رتبه‌بندی چه نظری دارید؟ و برای بهینه‌سازی آن چه پیشنهادات و توصیه‌هایی دارید؟

• درجه‌بندی پیمانکاران قبلاً در یک پایگاه و آنهم سازمان مدیریت صورت می‌گرفت هم

اکنون با تفویض اختیاراتی به پاره از زیر بخش‌های دولت منجمله وزارت نفت این درجه‌بندی مجدداً در مورد پیمانکاران توسط وزارت نفت انجام می‌شود. عیناً فضای دیگری در وزارت صنایع نیز مستقلاً وجود دارد. هم اکنون با توجه به فضای نظام فنی و اجرایی در کشور بحث رتبه‌بندی پیمانکاران از الویت خاص برخوردار است. بحث این است که برای دادن درجه EPC در نظام دو عاملی سیستم‌های نرم‌افزاری پیمانکاران در اولویت باشد یا سیستم‌های سخت‌افزاری؟ یا مجموعه هر دو؟ ولی آنچه که مسلم است ضوابط موجود برای سیستم‌های درجه‌بندی پیمانکاران بایستی مورد تجدید نظر کلی قرار گیرد، در این مورد بنده پیشنهاد دارم انجمن‌های صنفی پیمانکاری برای قانونمند کردن این موضوع متولی این امر گردیده، در غیر این صورت در کنار سیستم‌های دولتی برای درجه‌بندی پیمانکاران قرار گیرند. در شرایط موجود حضور انجمن‌های صنفی به هر دلیلی در این موضوع شفاف و پر رنگ نیست. ما سالیان متمادی است که شکل درجه بندی پیمانکاران و مشاوران را داریم. به هر حال در یک شرایط منطقی بایستی به این سردرگمی خاتمه داد و یک روش همه شمول البته با حال و هوای پروژه‌های جاری کشور تهیه و تقدیم می‌شود.

در قانون اخیر مناقصات جاری ماده ۱۰ صراحتاً نوشته شده که کارفرمایان در اسناد مناقصات برای اطمینان خاطر پیمانکاران تاکید شده است که انجام معامله به هر طریق مشروط بر آن است که دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) این قانون به نحو مقتضی نسبت به پیش بینی منابع مالی معامله در مدت قرارداد اطمینان حاصل و مراتب در اسناد مرتبط قید شده باشد (نقل

از متن) و عملاً آنچه که در شرایط عمومی پیمان موجود جاری بین کارفرما و پیمانکار می باشد که کارفرما از زمان دریافت صورت کارکرد پیمانکار ۲۰ روز یا زمانهایی در این حد وقت دارد عملاً موضوعیت ندارد و کارفرمایان و مجریان این مورد را یا قبول ندارند و یا جدی نمی گیرند. در ضوابط بین المللی و استانداردهای جاری در این مورد عوامل متعددی برای عدم تامین منابع مالی توسط کارفرما دیده شده و جرایم مربوطه را بایستی کارفرما پرداخت نماید. تجربه گذشته همه ما نشان داده است که تطویل بی رویه مدت

پیمان پروژه های عمرانی که بیش از ۱۰ سال طول کشیده عامل عدم تامین به موقع منابع مالی به میزان ۷۰-۸۰ درصد اثر گذار بوده است.

در این مورد همانطوری که در قانون پنج ساله بودجه کشور دیده شده، افتتاح اعتبار اسنادی ریالی و پرداخت مطالبات پیمانکاران یکی از راهکارهای رفع این مشکل می باشد. در این مورد گرچه بحث از سالیان قبل مطرح بوده و در نهایت با پیگیری ذینفعان در قانون برنامه پنجم نیز ملحوظ شده ولی باز شرایط و بستر لازم بین دولت و بانکها و بانک مرکزی به نحوی آماده نیست که از این روش همچون افتتاح اعتبار ارزی سود جست، پیشنهاد این است که مسئولان محترم انجمن های صنفی با تجمیع دیدگاهها و نگاه

خود این بحث کلیدی را در چارچوب قانون در مورد وضعیت قراردادهای و مطالبات موجود به سرانجام برسانند.

آخرین مصوبات مجلس هشتم و در جهت قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور مسئولیت تامین منابع مالی پروژه ها در اجرای طرح ها طبق دستورالعمل ماده ۲۳ قانون فوق الذکر توسط و عهده پیمانکاران واگذار شده و البته هزینه های مالی تامین منابع از طریق تسهیلات بانکی بر حسب عملکرد اجرایی و پیشرفت عملیات در چارچوب اسناد مناقصه توسط دستگاه اجرایی و دولت تمهد و تامین می گردد. البته طبق همین قانون دو نهاد وزارت اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بایستی عهده دار این موضوع بوده و توسط بانکهای عامل شرایط را برای توفیق قراردادهای پیمانکاران محیا نماید.

اینجانب امیدوارم دولت بتواند این ترتیبات را به درستی انجام دهد ولی سوال مهم این است که اگر قرار است نهادهای دولتی منجمله بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی که هم اکنون در شرایط موجود بانک مرکزی به نحوی زیر مجموعه وزارت اقتصاد

و دارایی تلقی می شود عهده دار این مسئله باشند با چه ذهنیتی قانونگذار این مسئولیت را به عهده پیمانکاران گذاشته است. کارفرمایان که ابزار بهتری به عنوان بخشی از دستگاه اجرایی در اختیار دارند تا بتوانند این امور را با وزارت اقتصاد و دارایی به جلو ببرند. آیا عدم توفیق فعال شدن اعتبار اسنادی ریالی که سالیان زیاد از بحث و گفتگو در مورد آن گذشته و علاوه بر آن در قانون ۵ ساله گنجانیده شده ولی تا کنون باز این مسئله مهم عملی نگردیده عدم توفیق دستگاه های اجرایی تلقی گردیده؟ که این بار مسئولیت را به گردن پیمانکاران بخش خصوصی و آنهم در ابعاد مختلف از پروژه های خرد و

کلان قرار دادند آیا چنین دیدگاه ارائه شده صحیح است؟ هم اکنون راهکار تامین منابع مالی پروژه ها و به نحوی رفع مشکل کارفرمایان در قانون برنامه سال ۹۱ به عهده پیمانکاران گذاشته شده است. (رجوع بفرمائید بند ۱-۱۰۲ و ۱-۱۰۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موضوع ابلاغیه شماره ۶۵۳/۹۵۷۷ قوه مقننه به قوه مجریه)

آیا شاخص های تعدیل اعلام شده واقعی هستند؟ در صورتی که پاسخ شما منفی است چه راههایی را برای واقعی شدن آن پیشنهاد می نمائید؟ و وضعیت قراردادهای

ابایی از هر نوع پرداخت به پیمانکاران دولتی ندارند ولی به هنگام پرداخت حق و حقوق پیمانکاران بخش خصوصی به جهت ترس از سیستم‌های کنترلی و نظارتی مته به خشاش گذاشته و پروژه را دچار معضل نموده‌اند.

آنچه تحت نام شرایط عمومی پیمان به عنوان سند تنظیم کننده روابط حقوقی بین کارفرما و پیمانکار از سالیان گذشته تا کنون نوشته شده، موید شرایط نابرابر بین طرفین می‌باشد. متاسفانه در این شرایط عمومی پیمان فضای تعاملی وجود ندارد و عموماً یک فضای مدیریتی از بالا به پایین توسط کارفرما القا می‌شود و مضافاً به اینکه همه ابزار فشار همچون مواد ۴۶ و ۴۸ (که ماده ۴۸ به مراتب نا عادلانه تر از ماده ۴۶ است) و یا ضبط ضمانت نامه‌ها در اختیار کارفرمایان قرار دارد. طبیعی است که در این شرایط ذهنیت برتری به کارفرما القا می‌شود و علاوه بر آن چون پول پروژه‌ها در اختیار مجریان می‌باشد کارفرمایان و مجریان

چنین می‌بندارند که پیمانکار حق دخل و تصرف در مال و اموال آنها را ندارد و بایستی با چنین ذهنیتی برخورد نماید. بحث اساسی ما با کارفرمایان این است که ایشان بین «مسئولیت‌های محول شده» طبق ضوابط قانونی و قرارداد را با اختیارات متناظر با آن به درستی نمی‌بینند و از همین منظر است که کارفرمایان انتظارات بیش از اندازه در قرارداد از پیمانکار دارند مضافاً به اینکه چنانچه خطا و تقصیری متوجه ایشان در ارتباط با شرایط قرارداد باشد به جهت جلوگیری از رفتن به شرایط پاسخگویی به مقامات بالادستی سعی می‌نمایند که این کمبودها را به پیمانکار منتقل نمایند و خوب طبیعتاً پیمانکار برای بقای خود یا تسلیم می‌شود که این امر فساد کامل است یا اجباراً با کارفرما به مقابله بر می‌خیزد که در هر حال پیمانکار بازنده این

در دست اجرا را چگونه می‌دانید؟

گرچه در گذشته عدم نزدیکی بین ضرایب تعدیل منتشره سازمان مدیریت با قیمت‌های واقعی دیده نمی‌شد ولی امروزه و خصوصاً در ۱۰ سال گذشته به تدریج این فاصله کم گردیده است. بطوریکه در سالهای اخیر تقریباً نرخ‌های نیروی انسانی به کار گرفته شده در ضرایب تعدیل با واقعیت‌ها متناسب است، ولی نرخ ماشین‌آلات به کار گرفته شده در محاسبه تعدیل بعضاً با شرایط موجود بازار و خصوصاً نوسانات بسیار شدید سوخت تطابق ندارد. در این مورد این انعطاف بایستی توسط سازمان مدیریت و قانون مرتبط در پذیرش قیمت‌های معقول در نواحی مختلف ایران دیده شود. بنده بارها به انجمن‌های مختلف صنفی پیشنهاد نمودم که به عوض رفتن به فضای چالش با مسئولان محترم ذیربط از جمله شورای عالی فنی، اقدام به تعیین متدلوژی جامع تعدیل در قراردادهای نموده و آن را به ذینفعان خصوصاً شورای عالی فنی ارائه نمایند. اینجانب با شناخت و تجربه طولانی

به عنوان کارشناس از شورای عالی فنی دارم بدون تردید نظرات انجمن‌های پیمانکاری را خواهند پذیرفت.

برای تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری با بخش کارفرمایی چه توصیه‌هایی دارید؟

همواره دغدغه اینجانب در مورد روابط بین کارفرما و پیمانکار وجود داشته ما فرهنگ بعضاً ارباب و رعیتی را در لابه لای مدارک قانونی حاکم بین طرفین منجمله شرایط عمومی پیمان "که کارفرما" می‌تواند و پیمانکار بایستی" می‌بینیم. با این جمله بسیار نامیمون نوشته شده در اسناد مناقصات

"کارفرما مخیر است در رد یا قبول پیشنهادات عمل نماید" در پاسخ به این سوال شما دیدگاه‌های ذیل را نوشتم. به واقع کارفرمایان، پیمانکاران بخش خصوصی را از خانواده خود نمی‌دانند و پاره‌ای از کارفرمایان با همان نگاه‌های گذشته چنین استنباط دارند که پیمانکاران در پروژه حاضر می‌شوند تا به نحوی سود جویی نمایند. البته همین کارفرمایان نگاهشان نسبت به بخش دولتی و نیمه دولتی این است که هر نوع پرداخت چه قراردادی و چه غیر قراردادی به پیمانکاران بخش دولتی به مصادق مثال «از این جیب به آن جیب است و اشکالی ندارد». به واقع این آفت حیف و میل کردن در پروژه‌های عمرانی کشور می‌باشد. اغلب مجریان به واسطه آنکه طرف مقابل آنها بخش دولتی است بعضاً

فضا بوده و در نهایت باعث تطویل بی‌رویه پیمانها، بالا رفتن مبلغ و بعضا ضبط ضمانت‌نامه‌های پیمانکاران تا کنون شده است.

حرفه‌مندان اعم از مهندسان مشاور و پیمانکاران پروژه‌های عمرانی برای حفظ و بقای خود باید چه اقداماتی انجام دهند؟

■ بنده به عنوان یک مهندس خدمتگزار و با بیش از ۴۲ سال کار در فضای مهندسی کشور در این سن دغدغه‌های بسیاری داشته و دارم و در اولین سمینار صنعت احداث در چند سال پیش مقاله‌ای با همین مضمون ارائه کردم و هم اکنون مقاله‌ای با عنوان «آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران» در آخرین مجله پاییز ۱۳۹۱ جامعه مشاور فصلنامه شماره ۸۷ تقدیم نمودم. در این مقاله اقدام به طرح ۱۸ سوال کلیدی نمودم که پاسخ هر کدام نیاز به مراجعه به بررسی سوابق شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره‌ای دارد، ولی همواره این سوال برای بنده مطرح است که چرا شرکت‌های مشاور و پیمانکار ما در ایران با حذف موسیسن آنها به سمت انحلال می‌روند در صورتی که در

کشورهای پیشرفته اروپایی و آمریکایی ما شاهد حضور شرکت‌هایی با قدمت ۱۰۰ سال و بیشتر هستیم.

■ در پروژه‌های کلان حاضر در صنایع مختلف ساختمان، راه، آب و نفت و گاز و پتروشیمی فضای نظام فنی و اجرایی کشور رفتن به شرایط اجرای پروژه‌ها به صورت دو عاملی (EPC) است. این بدان معنا است که پیمانکاران و مشاورین بایستی برای حضور در این پروژه‌های کلان به صورت کنسرسیوم یا مشارکت مدنی (Joint Venture) حاضر شوند. این بار مشاوران در فضای طراح در پروژه EPC

حضور دارند و به هیچوجه من الوجوه این نگاه که مشاوران اینبار در زیر کلید پیمانکاران هستند با واقعیت تطابق ندارد. اینجانب اعتقاد دارم که نقش مهندسین مشاور در سر و سامان داده به پروژه‌های عمرانی اولین نقش و قبل از پیمانکاران است و این مهندسین مشاور هستند که هم در روش دو عاملی و هم در روش سه عاملی مسئول کامل به سرانجام رساندن پروژه‌ها هستند.

در جهت هم‌افزایی توان شرکت‌های مهندسی پیمانکار پروژه‌های عمرانی چه نوع ساز و کارهای اجرایی را پیشنهاد می‌نمایید؟

■ ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان

و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی مملکت قطعاً نیاز به ایجاد کنسرسیوم همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد. نکته قابل توجه دیگری که در این بخش بایستی خدمتتان عرض کنم در فضای پروژه‌های بزرگ که قالب و نظام اجرایی پروژه‌ها به صورت دو عاملی EPC است نیاز به حضور مهندسان مشاور در ترکیب اعضای کنسرسیوم دارد و با توجه به سطح و حجم بخش مهندسی پروژه (که حدوداً زیر ۱۰ درصد در پروژه‌های EPC) که بایستی توسط مهندس مشاور (مهندس طراح) انجام شود از یک طرف و همچنین درخواست کارفرمایان برای قبول مسئولیت مشترک و

متفقاً (Joint & several responsibility) اعضا در مقابل قرارداد و کارفرما، مهندسین مشاور عموماً حاضر به حضور در این فضا نیستند که به نحوی بایستی در ساختار مدیریتی مشارکت‌ها به این مسئله مهم توجه شود. چه نقش مهندس مشاور در این نوع پروژه‌ها بسیار کلیدی است.

■ لازم به یادآوری می‌دانم ما پیمانکاران ایرانی در ترکیب کارهای مشترک به علت نداشتن فرهنگ کار جمعی دچار مشکل می‌شویم ولی همین پیمانکاران هنگامی که با خارجی‌ان در کنسرسیوم حضور دارند بعضاً «بچه‌های حرف شنو» می‌شوند.

به واقع علت چیست؟ چرا من حاضر به پاسخگویی به پیمانکاران ایرانی به عنوان لیدر کنسرسیوم نیستم ولی به پیمانکار خارجی (فرق نمی‌کند اروپایی یا آسیایی) پاسخ می‌دهم.

■ تاثیر نوسانات نرخ ارز را در پروژه‌های عمرانی توضیح دهید و برای رونق پروژه‌های عمرانی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی که شرکت‌های عضو مجری آن هستند چه پیشنهادی دارید؟

■ تغییرات نرخ ارز خصوصاً در سال جاری همچون یک سونامی به فضای اجرایی پروژه‌های عمرانی مملکت وارد شد. قطعاً کنترل و هدایت آن به مسیر صحیح در دست دولت بوده و پیامدهای آن بایستی بر اساس منطق شرایط عمومی پیمان (تغییر در قوانین یا شرایط غیر متعارف که البته به آن نام فورس ماژور نمی‌دهم) کارفرما بایستی اثرات مالی و زمانی آنرا Time/Cost Impact

ما متاسفانه فرهنگ کار مشارکتی را نمی‌دانیم و از این منظر ضربات بسیار مهلکی به پیکره کار پیمانکاری ما وارد شده است. فضای تربیتی و آموزشی ما از فضای خانواده و دبستان، دبیرستان و دانشگاه بایستی شکل بگیرد و ما باید یاد بگیریم که به جای به کارگیری کلمه «من» از کلمه «ما» استفاده کنیم. علاوه بر این، در شرایط کنونی با توجه به سطح و حجم پروژه‌های عمرانی همکاری یا مشارکت همکاری مدنی و نظایر آنها در پروژه‌ها می‌باشد. به تحقیق یک پیمانکار به تنهایی نمی‌تواند مسئولیت چنین پروژه‌های بزرگ خصوصاً در پروژه‌های صنعتی، نفت، گاز و پتروشیمی که حجم آنها بالای میلیارد یورو می‌باشد به عهده می‌گیرد.

صنفي خصوصا انجمن شرکت‌های ساختمانی در ایران به درستی در فضای کسب و کار و در مقابل دولت و سایر قوا تعریف نشده این انجمن که قدیمی‌ترین انجمن سندیکای شرکت‌های پیمانکاری است و عمر آن از ۵۰ سال گذشته است و با زیر مجموعه عظیم قشر سازنده، کارآفرین و آبادگر هنوز مورد قبول کامل مسئولان ذیربط دولتی برای ارزیابی و درجه بندی پیمانکاران حضور در قیمت گذاری پروژه‌ها (قیمت پایه)، حضور در ابلاغ و محاسبه تعدیل که حق مسلم پیمانکاران در مقابل دولت می باشند و سایر موارد مشابه که در اعلام آن سهم می باشند جایگاه خود را تعریف نمایند. همکاران پیمانکار گرانقدر اینجانب در این مورد بایستی قبول بفرمایند که همه مشکلات پیش آمده به عهده طرف‌های مقابل ما نیست. ما پیمانکاران باید ببینیم چالش‌ها و کمبودهای درون ساختاری ما چیست و برای آن راهکار ارائه دهیم و در یک گذار چند ساله جایگاه خود را به درستی تعریف نمائیم.

■ جایگاه مهندس مشاور و رابطه آن با پیمانکاران و خصوصا نظام سه عاملی و دو عاملی به درستی تدقیق نشده است. مشاورین، پیمانکاران را از گروه دیگری می‌بینند و متقابلا پیمانکاران مشاورین را از گروه دیگری می‌بینند و هر دو کارفرما را از خانواده دیگری در اجرای پروژه‌ها تلقی می‌نمایند. دو صنف مشاور و کارفرما تا کنون نتوانسته‌اند نیت خود را به درستی برای یکدیگر تدقیق نمایند تا بتوانند با هم‌افزایی چه در نظام دو عاملی و چه در نظام سه عاملی پروژه‌ها را به پیش ببرند. پیشنهاد مشخص اینجانب در این مورد این است که کمیته‌های لازم برای این هم‌افزایی در ساختار صنوف مختلف پیمانکاری و مشاوره‌ای تشکیل شود یا اگر چنین کمیته‌هایی وجود دارد ارزیابی شود که با کدامین دلیل تا این لحظه، این فضاها به درستی کارا نبوده است.

■ بحث کلان ماندگاری شرکت‌های پیمانکاری و مشاوره به جد بحث کلیدی و حیاتی است. گرچه در سمینارها و کنفرانس‌ها در

بپذیرد. در این مورد گرچه دولت قدمهایی برداشته و سازمان مدیریت اقدام به صدور بخشنامه اثرات نرخ ارز در پروژه‌ها نموده ولی این بخش‌نامه به درستی کفایت شرایط بسیار حاد جاری شده در پروژه‌های عمرانی را نمی‌دهد. ما شاهد دگرگونی فضای پروژه‌های عمرانی از همان ابتدای اعمال قانون در کارگاه‌های ساختمانی با بالا رفتن یکباره گازوئیل ۱۶۰ ریالی به ۳۵۰۰ ریال شدیم که متأسفانه این مسئله پیمانکاران را بر آن داشت که برای سرپا نگه داشتن شرکت‌ها زیر بار قرض بانکها روند، ماشین‌آلات خود را بفروشند، یا شرکت خود را ببندند و دیگر حاضر نباشند وارد این فضای پر تلاطم کار پیمانکاری شوند. برای رفع این معضل چند پیشنهاد کلی قابل ارائه است:

الف: مسئولان ذیربط نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت با سیستم کارشناسی صحیح و منطقی و با استفاده از کارشناسان و متخصصین مالی نسبت به اعلام شرایط واقعی کار بر اساس ذهنیت تغییر نرخ پیمان عمل بفرمایند.

ب: سیستم انتقال ارز برای تامین کالا و تجهیزات پروژه‌های EPC و خصوصا مسئله عوارض گمرکی برای پیمانکاران در دسرهای بسیار زیادی ایجاد نموده است. پیمانکاران با شرایط قبل از این تغییرات وسیع و با ارز مرجع اقدام به خرید و حمل کالا نمودند. متأسفانه گمرکات کشور در خواست‌های دیگری برای ترخیص به منظور معادل ارزی قیمت کالا دارند. گمرکات کشور بخشی از زیر ساخت دولت می‌باشد و چنانچه لزوم دریافت تغییر نرخ در این مورد باشد این امر را نباید از پیمانکاران درخواست نمود بلکه باید از وزارت محترم اقتصاد و دارایی و سایر مسئولان ذیربط درخواست نمایند.

اگر توضیح بیشتری برای بهبود امور شرکتهای ساختمانی دارید لطفا ارائه دهید؟

■ از نگاه اینجانب نقش انجمن‌های صنفی که در حقیقت حافظ منافع اعضای صنف هستند بسیار حیاتی است. جایگاه انجمن‌های

این مورد مطالب زیادی نوشته شده و شرکت‌های انجمن‌های صنفی خصوصا انجمن آبادگران تلاش‌های وافری در این مورد دارند. بنده اعتقاد دارم که این موارد را بایستی به جد با قوه مقننه و دولت پیگیری نمود و به مسئولان محترم اعلام نمود که بخش خصوصی در همه دنیا سازندگان اصلی زیر ساختها می‌باشند و بایستی دست آنها را گرفت. راه دور نمی‌رویم، به همسایه کناری خود یعنی ترکیه رجوع می‌نمایم و ترکیه ۲۰ سال گذشته و ترکیه فعلی را بررسی می‌نمایم. همین یک نمونه کافی است. در این مورد یادآوری می‌نمایم که در آخرین مجله پیام آبادگران فصلنامه پائیز ۹۱ شماره ۵۷ مقاله ای با عنوان " آسیب شناسی ماندگاری مهندسان مشاور و پیمانکاران" تقدیم نموده ام که علاقه مندان می‌توانند به آن رجوع بفرمایند.

ما قانون، دستورالعمل و آئین‌نامه کم نداریم بلکه در بعضی موارد زیاد است ولی مشکل ما این است که کمتر به آن عمل می‌کنیم. شرایط موجود بخش خصوصی خصوصا پیمانکاران وضع نابه‌سامانی است و عموما نیروی انسانی و ماشین آلات آنها به کما رفته است. پروژه‌های عمرانی به درستی توزیع نمی‌شود. از طرفی ما قوانین محکم که به تایید بالاترین مرجع این کشور یعنی مقام معظم رهبری رسیده است یعنی اصل ۴۴ در قانون اساسی که به صراحت برای خصوصی‌سازی اشاره دارند و سند چشم‌انداز آن تا سال ۱۴۰۴ ترسیم گردیده است عمل

نمی‌شود. آیا از ابتدای شروع این دستورالعمل تا کنون به واقع این خصوصی‌سازی انجام شده، اگر انجام نشده با توجه به اینکه ماهی را هر وقت از آب بگیري تازه است، پلان دولت و نظام برای پیاده‌سازی کامل آن تا افق ۱۴۰۴ به چه صورت است؟ آیا این تاریخ برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده کافی نیست و تمدید می‌شود؟

بنده به دفعات بار در مکاتبات و سمینارها عرض کردم که مشکلات برون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری بسیار سنگین است و رفع آنها را باید از ذریبطان مقابل خود بخواهیم. در مقابل، آن مشکلات درون ساختاری شرکت‌های پیمانکاری هم کم نیستند. این وظیفه انجمن‌های صنفی می‌باشد این چالش‌ها را شناسایی نمایند. دستیابی به این هدف نیاز به ایجاد دو بخش Data Collection و بخش R&D برای تحقیق‌های علمی و عملی دارد. ما در انجمن‌های صنفی خود یا نداریم و یا اگر داریم فعال نیستند. بخش پیمانکاری ما برای توسعه خود همچون کشورهای پیشرفته اعتقاد به تماس به دانشگاه‌ها و استفاده از آنها را ندارند. هر بار که این مطلب عنوان می‌شود پیمانکاران اعلام می‌کنند که ما گرفتار نان و آب کارگاه هستیم و پول برای این تحقیقات نداریم. البته اینجانب دستی به آتش دارم و دیدگاه فوق‌الذکر همکاران ارجمندم را می‌دانم و با شرایطی می‌پذیرم ولی شرکت‌های انجمن‌های صنفی می‌توانند با اندوخته در این فضا حرکت نمایند. همه کشورهای پیشرفته چنین می‌نمایند.

آیا چشم‌انداز روشنی برای بخش خصوصی ایران می‌بینید؟
چه پیشنهادی برای جوانانی که علاقمند به ادامه حرفه مهندسی هستند دارید؟

من همواره شعر ذیل را سرلوحه کار خودم از دوران جوانی تا کنون قرار دادم و به فرزندان جوان مهندس‌م اعتقاد دارم که عاشق کار و انجام وظیفه خود باشند.

گر عشق نبودی و غم عشق نبودی

چندین سخن نغز که گفتی که شنودی

باور داشتن و عاشق بودن لازمه کار است. علاوه بر عشق

باید باور به آموزش دائمی داشت. به قول شیخ الرئیس

ابوعلی سینا:

تا بدانجا رسید دانش من

که بدانم همی که نادانم

این جمله همواره شعار من بوده و امروز هم معتقدم باید همچنان آموزش ببینم. من همیشه سعی می‌کنم مثبت فکر کنم. اگر از پشت پنجره‌ای به آفتاب نگاه کنیم هم کدروی شیشه قابل دیدن است و هم آفتاب. من می‌کوشم این آفتاب را ببینم و به جوانان و آینده‌سازان کشور نیز پیشنهاد می‌کنم با دیدی روشن و قلبی امیدوار آینده خود و کشورمان را بسازند.

نیم‌نگاه بر آیین های بشکوه نوروزی در میان مردمان ایران زمین (۲)

آیین نوروزی در استان آذربایجان

چهار وجهی را می سازند. به این ترتیب که اولین چهارشنبه منسوب به باد است و در آن نیز باد می آید. دومی خاک، سومی آتش و سرانجام آب که در این زمان از یخ بستن خاک کاسته می شود و زمین نفس می کشد. صبح آخرین چهارشنبه سوری مردم بر سر آب رفته و از روی آن می پرند و می خوانند: آتیل ماتیل چرشنبه (عاطل و باطل شود چهارشنبه) / بختیم آچیل چرشنبه (بختم باز شود چهارشنبه)

اگر آب را نماد باروری بدانیم، آخرین چهارشنبه اسفند با باروری طبیعت همراه است. در روستاها معتقدند که چهارشنبه آخر سال، «چرشنبه خاتون» است. به همین دلیل زنان بالای اجاق خوراک پزی با آرد شکل زنی زیبا را می کشند و زیر آن یک آینه و شانه می گذارند تا وقتی چهارشنبه خاتون آمد سرش را شانه بزند. چهارشنبه خاتون تأکیدی بر بارور شدن زمین در آخرین روزهای اسفند است. در میان مردم آذربایجان شرقی هر یک از چهارشنبه ها نامی دارند.

مفصل ترین مراسم متعلق به آخرین چهارشنبه سوری است که در آن شب حتماً برنج سفید پخته و به همراه آجیل و شیرینی بر سفره می گذارند. پسران جوان یا نوجوان شالی برداشته و از سوراخ بالای بام خانه (که عمدتاً برای تعویض هوا و خارج شدن دود تنور تعبیه شده) شال خود را پایین می اندازند. صاحبخانه نیز به فراخور حال خود، مقداری آجیل، شیرینی یا تخم مرغ در گوشه شال می بندد تا پسر آن را بالا بکشد. چنانچه پسر، خواهان دختر خانواده باشد، شال را بالا نمی کشد. چنانچه خانواده دختر راضی باشد، نشانه ای از دختر را به شال می بندند.

استان آذربایجان در حال حاضر به استان های آذربایجان شرقی، غربی و اردبیل تقسیم شده است ولی باید گفت که نوروز بزرگ ترین عید مردم آنجا محسوب می شود و در تمامی مناطق این خطه از ایران زمین برگزار می شود. آذربایجانی ها از این عید با عنوان هایی چون «نوروز بایرامی» و «ایل بایرامی» یاد می کنند و گاه لفظ بایرام به معنای عید عموماً به این عید بزرگ اختصاص داده می شود.

واژگانی چون «بایرام آخشامی» (عصر عید)، «بایرام آبی» (ماه عید)، «بایرام گونی» (روز عید)، «بایرام بازاری» (بازار عید)، «بایرام سفره سی» (سفره ی عید)، «بایرام پالتاری» (لباس عید)، «بایرام یومورتاسی» (تخم مرغ عید)، «بایرام ایش لری» (کارهای عید)، «بایرامائیق» (عیدی) و ... همه و همه در ارتباط با عید نوروز استعمال می شوند.

در گذشته مردم این منطقه از واژه بایرام برای نام گذاری فرزندان خود نیز بهره می بردند. ممکن بود کودکی در روز عید نوروز متولد شود و نام هایی چون بایرام، بایرامعلی، بایرام خاتون، نوروز، نوروز علی و ... را به خود گیرد.

تبریک هایی چون «بایرامئز مبارک اولسون» (عیدتان مبارک باد)، «یوز بئله بایراملار گوره سیز» (صد سال به از این سالها)، «گلن گون لریز خیره قالئن» (روزهای آینده تان به خیر و نیکی ختم شود)، «نئچه بئله ایل لره بیئتیشه سیز» (سال هایی به همین خوبی در پیش رو داشته باشید) و ... از رایج ترین شادباش های مردم آذربایجان به مناسبت عید نوروز است.

نوروز مقدمه هایی را هم دارد، زنان کدبانوی آذری از چند روز مانده به عید دست به کار می شوند و کار خانه تکانی را آغاز می کنند. شستن فرش ها، گردگیری، رنگ کردن خانه و تزئین اتاق مهمان (قوناق اتاقی) از جمله این کارهاست پخت انواع کلوچه های سنتی مانند «دستانا»، «تزیک»، تهیه تخم مرغ رنگ شده، تهیه سبزه و سمنو و آماده کردن سفره عید از دیگر امور مقدماتی عید نوروز هستند. ایام عید آجیل مخصوص خود را دارد و تبریز و آذربایجان در مرغوبیت و تنوع آجیل زبان زد خاص و عام هستند.

چهارشنبه سوری

چهار آتش افروزی در چهار چهارشنبه به عدد رمزی چهار اشاره دارد. فیثاغورث عدد چهار را اصل و ریشه طبیعت جاودان می داند. چهار طبع انسانی، چهار عنصر حیات، نشان از وجهی مهم و مثبت دارند که اگر چه به تدریج شکل گرفته، اما امر واحدی است. بنابراین عدد چهار در این آیین، حکایت از چهار وجه طبیعت دارد که به تدریج عنصری واحد یعنی طبیعت، سال، مکان یا هر پدیده

بدین جهت می‌توان گفت به احتمال زیاد، واژه «سایا» از مصدر ترکی «سایماق» به معنای «شمردن» گرفته شده است. سایاچی‌ها در مقابل دعا‌های خیر و شعرهای دوست‌داشتنی خود از صاحب‌خانه‌ها هدیه و انعامی را دریافت می‌کنند. این هدیه ممکن است گندم و جو و شیرینی و آجیل باشد یا مبلغی پول به سایاچی هدیه داده شود. سایاچی در شعرهای خود برای کسانی که با میل و رغبت و گشاده‌دستی به او هدیه و انعام داده‌اند، آرزوی تولد فرزند پسر در سال آینده را می‌کند و برای آن‌هایی که هدیه‌ای اندک و کم‌ارزش داده‌اند، دختردار شدن را می‌طلبد.

تکم‌گردان‌ها

تکم‌گردان‌های آذربایجان در آستانه عید نوروز باستانی، با عروسک‌های بزرگ، «تکه» و ماجراهای شیرینش به استقبال بهار طبیعت و سال نو می‌روند.

تکم‌گردانی یکی از آیین‌ها و سنت‌های رایج در آذربایجان در آستانه عید نوروز و سال نو خورشیدی است. «تکه» یا «تکم» واژه‌ای ترکی به معنای بز نر است و برگزارکننده این مراسم در حالی که عروسکی به شکل بز نر را در دست دارد و سر این بز را به این سو و آن سو تکان می‌دهد، شعرهایی شنیدنی درباره تکه و ماجراهای او را می‌خواند.

تکم‌گردان در هر کوی و برزنی حاضر می‌شود و از مردم در قبال خواندن شعرهایش و بازی دادن «تکه» عروسکی‌اش هدیه و انعام می‌ستاند.

بایرام‌لیق

آغاز سال نو خورشیدی و فرارسیدن عید نوروز فرصتی است برای احیاء بسیاری از سنت‌های قدیمی که از آن جمله می‌توان به دادن بایرام‌لیق (عیدی) و ایل سیکه سی (سکه سال) اشاره داشت.

بایرام‌لیق یا عیدی هدیه‌ای است که افراد به مناسبت فرا رسیدن عید به همدیگر می‌دهند و معمولاً این هدیه از طرف بزرگترها به کوچکترها داده می‌شود.

در آذربایجان این هدیه می‌تواند یک تخم مرغ رنگ شده عید باشد یا یک لباس و یا یک اسکناس تازه تا نخورده.

اسکناس نو و یا پول متداول‌ترین نوع بایرام‌لیق است که افراد به همدیگر می‌دهند. در برخی خانواده‌ها پدر اسکناس‌های نویی را در میان صفحات قرآن کریم نگهداری می‌کند و بعد از لحظه تحویل سال نو به اعضای خانواده هدیه می‌دهد.

دادن عیدی به تازه عروس‌ها و تازه دامادها و نامزدهای جوان از اهمیت فراوانی برخوردار است.

اما دادن «ایل سیکه سی» یا «سکه سال» رسم دیگری است که در نزد مردم دیار آذربایجان به مناسبت عید نوروز متداول است. معمولاً برخی افراد که به داشتن دستی با برکت و یا به اصطلاح آذری‌ها دستی سبک مشهورند با آغاز سال نو به دوستان و آشنایان «ایل سیکه سی» می‌دهند تا با دریافت نخستین پول

رسم شال اندازی در بیشتر نقاط آذربایجان رایج بوده و هنوز هم در بعضی از روستاها انجام می‌شود.

صبح آخرین چهارشنبه، زنان بر سر رود یا چشمه رفته کوزه‌ها را پر از آب می‌کنند. آنها خود زودتر از همه از روی آب می‌پزند، گاه دام‌ها را برای گذشتن از آب به سرچشمه یا رود می‌برند. از آبی که از آنجا آورده شده برای خمیر کردن، روشن کردن سماور و یا پختن غذا استفاده می‌شود.

از جمله مراسم دیگری که در این روز معمول است فرستادن خوانچه‌ای از میوه و شیرینی برای عروس و خانواده اوست. در شب چله نیز خوانچه‌ای نظیر همین فرستاده می‌شود.

خوردن هفت دانه روغنی، شیرینی یا غله نیز از مراسم رایج مربوط به چهارشنبه سوری در آذربایجان شرقی است. درست کردن هفت نوع خوراکی شیرین (هفت لون) در این روز معمول است. در بعضی نقاط، شیرینی گلایبه، گردو، بادام، پسته، میوه، سیب، پرتقال، نخود و کشمش ترکیب هفت لون را تشکیل می‌دهد.

دو رسم جالب در آخرین چهارشنبه سال در آذربایجان شرقی دیده شده که حاوی نکات رمزی و نمادین بسیار است. در روستای قوریجان، زنان داخل پوست گردو، شمع روشنی می‌گذارند و آن را روی آب به صورت شناور رها قرار می‌دهند. در همان حال پسرانی که نیت کرده اند صبح زود در آب شنا می‌کنند. دومین رسم به عشایر کلیبر برمی‌گردد، آنها در چهارشنبه سوری، صبح زود در دو نقطه مقابل یکدیگر با فاصله‌ای نه چندان زیاد از هم آتش بزرگی بر می‌افروزند و دام‌هایشان را از میان دو آتش عبور می‌دهند پس از آن از آبی که از نهر آورده اند به حیوان‌ها می‌دهند.

سایاچی‌ها

سایاچی‌ها با قلب‌هایی مالا مال از آرزوهای خوش و دعا‌های خیر، روزشمار پایان سال را با شعر و ترانه زمزمه می‌کنند و خیر و برکت سال آینده را از درگاه بی‌همتای بخشنده طلب می‌کنند. مراسم سنتی «سایا» از جمله زیباترین رسم‌های مردمان خطه آذربایجان به مناسبت روزهای پایانی سال و آغاز سال نو است که از چندین ده روز مانده به عید نوروز در شهرها و روستاهای مختلف آذربایجان برگزار می‌شود.

برپا کننده این مراسم شخصی به نام «سایاچی» است. وی در روزهای پایانی هر سال خانه به خانه می‌گردد و با خواندن شعرهایی مخصوص برای اهالی هر خانه، سالی پربرکت را آرزو می‌کند. او هم‌چنین روزهای مانده به عید را شمارش می‌کند و

براساس این گزارش، هر یک از اعضای خانواده برای خود تکه سنگی کوچک انتخاب می‌کند و آن را روی زمین قرار می‌دهد، پس از این که سال نو تحویل می‌شود، هر کس سنگش را بر می‌دارد، اگر در زیر سنگ‌ها سبزه روئیده باشد، نشانی از سال پر باران و نیک است و اگر چیزی روئیده باشد، مردم معتقدند که سال جدید با خشکسالی همراه خواهد بود.

خاطر نشان می‌شود؛ تقریباً دو هفته مانده به عید نوروز در شبی خاص مردم «گرمانج» شروع به پختن غذایی به نام «دائو» می‌کنند، برای تهیه این غذا گندم، نخود، عدس و ... را در داخل ظرف آبی ریخته و پس از آن که گندم‌ها پخته شد، ادویه‌جات به آن می‌افزاید و زمانی که غذا آماده شد، مهرهای آبی رنگ را انتخاب کرده و آن را درون ظرف می‌اندازند. گفتنی است؛ مادر خانواده با قاشق بزرگ گندم‌ها را به نام هر یک از اعضای خانواده بر می‌دارد و داخل ظرف دیگر می‌ریزد. از کوچکترین فرد خانواده شروع می‌کند، به اسم بردن و غذا را می‌کشد. مهره به نام هر کس در آید آن سال خانواده به نام او خواهد بود، اگر آن فرد دارای خصوصیات اخلاقی خوب باشد، می‌گویند سال پربرکت خواهد بود. خراسانی‌ها در شب عید سبزی پلو باماهی یا مرغ و کوکو می‌خورند و عقیده دارند که نباید نام کوکو را به زبان آورد که موجب سردرگمی است و به جای آن باید بگویند هست هست. همچنین، هنگام تحویل سال یک کوزه نو به سفره می‌گذارند و نارنجی در دهانه آن، که پس از تحویل سال یک لیوان از آن یک بیاشامند. گفتنی است؛ هنگام «سبزه بدر» دختران خراسانی به هنگام سبزه گره زدن رو به قبله می‌نشینند و می‌گویند «سبزه بدر، چارده به تو، سال دگر خونه شو»، سپس مقداری شیرینی در پای سبزه‌ای که گره زده‌اند می‌ریزند

سبزوار و مراسم سنتی علفه

«علفه» سنتی کهن در فرهنگ مردم خطه خراسان و آیینی است که در آستانه نوروز برای به یاد آوردن رفتگان از این دنیای فانی برگزار می‌شود. قوم ایرانی و قومیت ایرانی با فرهنگ، سنت‌ها و آیین‌های خاص خود زنده و پابرجا مانده و اگر امروز ایرانی و ایرانیت، افتخاری برای ما محسوب می‌شود به همین پیشینه قوی فرهنگی و سنتی برمی‌گردد.

پیوندهای فرهنگی ما در واقع همواره جلوه‌ای از قدمت و تاریخ ما در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است و زیبایی‌ها و جلوه‌های فراوان در خود دارد. نوروز، زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان که با خود سبزی، زندگی و در دل

سال از چنین دست مبارکی سالی پر رونق و خوب از لحاظ اقتصادی داشته باشند. فردی که «ایل سیکه سی» می‌دهد ممکن است پیرمردی ۸۰ ساله باشد و یا کودکی ۷ ساله هیچ تفاوتی ندارد بلکه ملاک برکت دست است و بس.

طبخ انواع غذاها و خوراکی‌های خوشمزه

آذربایجانی‌ها از جمله اقوام ایرانی هستند که در طبخ انواع غذاها و خوراک‌های خوشمزه مهارت ویژه‌ای دارند و غذاهای سنتی این خطه شهره خاص و عام است. در این بین آشپزی تبریزی‌ها چیز دیگری است و گفته می‌شود که خوشمزه‌ترین غذاها و شیرینی‌های ایران در تبریز پخته می‌شود.

برخی از غذاهای سنتی علاوه بر طبخ در طول سال در روزهای به خصوصی نیز معمولاً پخته می‌شوند و مردم آذربایجان و تبریز طبق سنت‌های قدیمی خود در ایام خاص سال غذاهای سنتی مخصوص آن ایام را آماده می‌کنند. در این بین نوروز در آغازین روزش و در آخرین روز خود غذاهای ویژه‌ای را دارد. تبریزی‌ها و مردم برخی دیگر از نقاط آذربایجان اعتقاد دارند که پخت دلمه برگ مو «یرپاق دولماسی» در زمان تحویل سال نو خوش یمن و مبارک است و حتماً باید در آن لحظه در قابلمه‌یشان دلمه ببزد و عطر این غذای خوشمزه سنتی فضای خانه را پر کند.

چرا که دلمه نمادی از صمیمیت و دورهم بودن است. همچنان که در داخل یک برگ مو اجزای متعددی چون برنج و لپه و بلغور و انواع سبزیجات جمع می‌شوند و خوراک دلمه را پدید می‌آورند بدین صورت نیز افراد خانواده در کنار همدیگر جمع شوند و کانون خانواده گرم تر از همیشه باشد، برای تهیه دلمه برگ مو کدبانوهای آذری از چند روز قبل از شروع عید نوروز وارد عمل می‌شوند اولین کار در این راستا تهیه برگ مو است که معمولاً در شور آب نگهداری می‌شود. مغازه داران و دست فروشان نیز با نزدیکی به روزهای پایان سال به فروش برگ مو می‌پردازند. دیگر غذای سنتی نوروز تبریزی‌ها کوفته تبریزی است که در ۱۳ فروردین و روز ۱۳ بدر تهیه می‌شود و خانواده‌ها بعد از سپری کردن ساعات اولیه روز به گردش و تفریح در دل طبیعت بر سر سفره‌ای می‌نشینند که کوفته خوشمزه تبریزی زینت بخش آن است.

آیین نوروز در میان مردم استان خراسان

اگرچه امروزه استان خراسان به سه استان تقسیم شده است ولی قوم «گرمانج» در حال حاضر در حوالی شهرهای شمال خراسان سکنی دارند و تاریخ مهاجرت این قوم به شمال خراسان به زمان شاه عباس بر می‌گردد، در آغاز مهاجرت، این قوم به اطراف تهران و ورامین کوچانده شدند و سپس به شمال خراسان آمدند و ریشه این قوم به کردهای ایرانی می‌رسد. به گزارش خبرنگار ایلنا، مردم «گرمانج» یک ماه مانده به فروردین، خود را برای برگزاری جشن نوروز آماده می‌کنند و برای رسیدن به روز نوروز روزشماری می‌کنند.

در سبزووار و قوچان سه روز مانده به نوروز علفه است و در گز و اطراف آن دو روز قبل از نوروز علفه نامیده می‌شود. در اغلب این مناطق در این روز مردم ضمن پخت شیرینهای محلی سنتی و غذاهای خاص، آنانکه در طول سال مرده‌ای داشته و صاحب عزا هستند به صورت گروهی در مساجد مراسم ختم و یادبود و فاتحه‌خوانی برگزار می‌کنند. در روستاهای شهرستان گناباد علاوه بر اجرای این مراسم اهالی به صحرا رفته و مقداری علف سبز آورده و آن را در سردر و آستانه خانه و کلیددان و بر سر قبر تازه درگذشتگان خود می‌گذارند. در این میان دامادها هم برای تازه‌عروس خود در این روز، نوروزی شامل برنج، گوشت، روغن و شیرینی می‌برند. روز "علفه" در مناطق جنوبی خراسان هم مشابه گناباد برگزار می‌شود با این تفاوت که در آنجا مراسمی که برای درگذشتگان خانواده برگزار می‌شود به منزله پایان سوگواری و اجازه دادن به آشنایان برای برگزاری عید است. غذای اصلی در این مناطق عموماً "آش" می‌باشد که اهالی معتقدند با پخت آن و بلند شدن بویش اموات خشنود می‌شوند.

در شهرستان نیشابور و روستاهای آن چون کلیدر، ماروسو و اسحاق‌آباد نیز مراسم "علفه" طی دو روز برگزار می‌شود و در علفه کهن که در آخرین روز سال است مردم با حضور در قبرستانها برای شادی روح اموات خود قرآن و فاتحه خوانده و خیرات می‌کنند. اما در روز علفه دوم که در آغاز سال نو برگزار می‌شود پس از تلاوت قرآن در مساجد و آغاز سال جدید در این مرکز عبادی، به خانه برگشته و به دیدن بزرگترها می‌روند. از جمله خوراکیها و شیرینی‌های سنتی ویژه این شب آش مخصوص و شیرینی‌هایی به نام "کلمبه و سنی" است. در روستای "قوژد" از توابع گناباد در شب علفه خوراکی به نام "جوش پره" تهیه می‌کنند که سنت این روستا است و در تهیه آن خمیر را به قطعات پهن در آورده و میان آن نخود و پیاز پخته و گوشت گذاشته و می‌پچند و در آب جوش می‌پزند. بعد از پخته شدن با ریختن کشک ساییده بر روی آن صرف می‌کنند.

در روستای روشنآوند نیز اهالی دو نوع شیرینی به نام سنی و کلمبه تهیه می‌کنند. در تهیه شیرینی "سنی" گندم را در زیر پارچه نمناکی خیس کرده تا جوانه بزند بعد گندم را به آرد تبدیل کرده و با مقداری شیر پخته و روغن می‌پزند. کلمبه نیز از مخلوط کردن آرد، روغن، شکر و زنجبیل به دست آمده و در قسمت‌های کوچک در روغن سرخ می‌شود. در روستاهای سبزووار نیز غذای جوش پره با نام آش جوش پره تهیه شده و معتقدند اموات از بوی آن استفاده می‌کنند.

در روز "علفه زنده‌ها" نیز آشی از گیاهی سنتی به نام بلقیس و حبوبات و رشته سنتی تهیه می‌کنند. علفه در اکثر شهرها و روستاهای خطه خراسان با اندک تفاوتی در نوع و کیفیت اجرای آن برگزار می‌شود. این تفاوتها و شباهتها که عناصر اصلی علفه هستند حایز اهمیت است زیرا می‌توان با اصل همگرایی فرهنگی آن را توجیه کرد. سه عنصر همسان و همگرا در مراسم علفه تمامی مناطق خراسان با وجود پراکندگی زیاد به چشم می‌خورد و آن تهیه مقدمات نوروز، آوردن سبزه به خانه و بزرگداشت یاد درگذشتگان است.

دوستی، اتحاد و یگانگی را به ارمغان می‌آورد در کنار خود بسیاری از آیین‌ها را که نشانی از اصالت آن است به همراه دارد. این سنت دیرینه در گوشه گوشه این سرزمین به اشکال خاص خود اجرا می‌شود، اما در همه آنها، زیبایی، سبزی، دوستی، دوست داشتن، یک رنگی و عشق به وجود، هستی و انسانها موج می‌زند.

خطه خراسان سرزمین خورشید نیز آیین‌هایی را با این سنت دیرین همراه دارد که بر زیبایی نوروز می‌افزاید. مردم این خطه نیز چون بسیاری از نقاط ایران زمین با شادی به استقبال نوروز رفته و جامه و خانه را نو می‌کنند، سبزه می‌روانند و آتش می‌افروزند اما در کنار همه اینها در بسیاری از شهرها و روستاها با در آمیخته شدن خرده فرهنگ‌های اقوام، این آیین‌ها رنگی دیگر به خود گرفته است. این موجب شده مراسم و آیین‌های خاصی در کنار این سنت دیرین ایجاد شود که شاید در نوع خود بی‌نظیر باشد. "علفه" یا به قولی "بی‌بی‌حور" یکی از همان آیین‌هاست، آیینی از زیباترین مظهر فرهنگ ایران باستان و نوروز. نام علفه به واسطه وجود علف و سبزی که یک پای سفره هفت سین و روز علفه است بر آن گذاشته شده است. علفه آیینی ویژه است که در آن هم از یاد و جای رفتگان سبزی می‌شود و هم سنتی زنده سبزی و برای زندگان و سبزی زندگی است. درون مایه علفه، تهیه مقدمات و به استقبال نوروز رفتن و یاد کردن از درگذشتگان هر خانواده در سالی که گذشت می‌باشد.

پژوهشهای مردم‌شناسی بیانگر آن است که این مراسم شاخصه برجسته مردم خطه خورشید است. در مناطق روستایی این مراسم در قالب‌های جذابتر، زیباتر و سنتی‌تر اجرا می‌شود. اهالی این منطقه بر اساس همان اعتقادی که از ایرانیان باستان برجای مانده از چند روز به نوروز مانده در خانه مشک و عنبر می‌سوزانند و شمع و چراغ می‌افروزند تا زمینه خوشحالی ارواح مردگانشان را فراهم کنند. حتی زنان در شب آخرین جمعه سال بهترین غذا را می‌پزند تا بوی آن خشنودی مردگان را موجب شود و کاه بر گور مردگان می‌پاشند. در میان آنان که درگذشته‌ای در آن سال داشته‌اند عید می‌گیرند و پرسه‌ای برگزار کرده و دعا می‌خوانند. مراسم "علفه" در روستاهای گناباد، بیرجند، قاین، سرخس، بجنورد، فردوس و تربت حیدریه در آخرین روز سال یعنی روز قبل از نوروز انجام می‌شود. در نیشابور علفه دو روز است، یک روز پیش از نوروز و دیگری روز اول سال است.

اشاره: شرکت ساختمانی و تأسیساتی کاربرد کار طی نامه‌های شماره ۰۷/۰۵/۲۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۲ در رابطه قرارداد مترمربعی مقطع پالایشگاه آزاد اسلامی در بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز مربوط به آن واحد اعلام کرده است که علی‌رغم بخشنامه‌های شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۴۳ مورخ ۹۱/۵/۱ در مورد جریان آثار تغییر ارزش و جریان آثار اصلاح قیمت حاملهای انرژی در پیمانهای بدون تعدیل توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری، دانشگاه آزاد از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه‌های مذکور خودداری می‌نماید و برای حل مشکل پیش آمده از انجمن شرکتهای ساختمانی درخواست مساعدت و یاری نموده است. ریاست هیأت‌مدیره انجمن طی نامه‌ای به آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی و دکتر دانشجو تقاضای رسیدگی و احقاق حقوق پیمانکاران فوق در اجرای بخشنامه مذکور شده است که امید است از این مکاتبه نتیجه لازم برای شرکت کاربرد کار حاصل شود؛ لذا متن نامه شرکت به انجمن و نامه ریاست محترم هیأت‌مدیره به مقامات عالی‌رتبه دانشگاه منضم به بخشنامه جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه شماره ۳۰۳ مربوط به دیماه سال جاری آورده شده است در صورت نیاز خوانندگان گرامی ماهنامه به شماره مذکور مراجعه فرمائید. در زیر روند مکاتبات مربوط به مشکل پیش آمده برای شرکت کاربرد کار ارائه می‌شود.

شماره: ۰۷۰۵/۲۰۰۹۰
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۰۲
پیوست:

#5554 P.001
کاربرد کار
شرکت کاربرد کار
(سهامی خاص)
ساختمانی - تأسیساتی
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

بسمه تعالی

**دبیر محترم انجمن شرکت های ساختمانی
جناب آقای مهندس عطار دیان**

با سلام و احترام، پیرو مذاکره تلفنی با جناب آقای مهندس ملکبانی فرد (ریاست محترم هیئت مدیره انجمن) به استحضار می‌رساند:

هم‌اکنون پیمانکاران متعددی با واحدهای مختلف دانشگاه آزاد درسراسر کشور طی قراردادهای مترمربعی مقطع مشغول به کار می‌باشند. این شرکت نیز طی قراردادی که مناقسه آن مربوط به قبل از دی ماه ۱۳۸۹ بوده است، در تاریخ ۹۰/۰۳/۲۳ اقدام به عقد قرارداد با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل بیمارستان ۱۳۲ تختخوابی امام سجاده (ع) تبریز نموده است.

علیرغم ابلاغ بخشنامه های شماره ۱۰۰/۸۰۷۷۶ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ و شماره ۱۰۰/۳۶۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ در مورد جریان آثار تغییر قیمت ارز و جریان آثار اصلاح قیمت حامل های انرژی در پیمان های بدون تعدیل توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست محترم جمهوری متأسفانه دانشگاه آزاد اسلامی از پذیرش و اجرای مفاد بخشنامه های مذکور خودداری نموده و از قبول افزایش قیمت های ناشی از هدفمندی یارانه ها و تفاوت نرخ ارز امتناع می‌ورزد و حاضر به تعامل با پیمانکار جهت جلوگیری از ضرر و زیان و به تبع آن تکمیل پروژه نیست. این موضوع باعث وارد شدن میلیاردها تومان خسارت به این شرکت خواهد بود، لذا تقاضا دارد چنانچه خواسته پیمانکاران را منطقی و مشروع و قانونی میدانند نسبت به احقاق حقوق پیمانکاران و جلوگیری از سقوط آنان به ورطه نابودی از طریق مقامات ذیصلاح مساعدت و یاری فرمایند.

با تجدید احترام
سید حسن رموی
مدیر عامل

کاربرد کار
شماره ثبت: ۸۲۸۱۵

No. 20, Apt. 6, Vahdat 4th Alley,
Shahed St., Payambar Ave.,
Ashrafi Esfahani Blvd.,
Tehran 1473 684877, Iran.
Tel : +(9821) 449 50614-6
Fax : +(9821) 449 50613
Info@karbordkar.com
Karbordkar@gmail.com

تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، ابتدای خیابان پیامبر شرقی، خیابان شاهد، کوچه وحدت ۲
پلاک ۲۰، طبقه سوم، واحد ۶
کد پستی: ۱۴۷۳۶۸۴۷۷
تلفن: ۲۴۹۵۰۶۱۲-۱۶
فکس: ۲۴۹۵۰۶۱۳

دعایم شده

جناب آقای دکتر و آقایان
رئیس محترم و اعضای هیأت مدیره
موضوع: قرارداد شرکت کاربرکله (پرونده آینده عملیات اجرایی ساختمان پارسان ۱۳۳ تختی آموزش امام جماعت تبریز)

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب
برائستحضار می‌رساند شرکت ساختمانی - تاسیساتی کاربرکله طی نامه شماره ۵۱۰۷۰۰۰۰۹۰ مورخ ۰۷/۱۰/۹۱ در خصوص عدم پذیرش متعلقات بخشنامه ای شماره ۳۴۴۳۳ مورخ ۱۱/۰۸/۷۶ (دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حال پیمان ارزشی با ابطال قانون برنده گزین پیمان پارسان) و نامه شماره ۱۱/۰۸/۷۶ مورخ ۱۱/۰۸/۷۶ (نحوه جبران آثار قیمت ارز در پیمان های فقه تعویل) در قرارداد منتهی آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل پارسان ۱۳۳ تختی امام جماعت تبریز موردی را مطرح و درخواست جاری نمود است (تصویر نامه ضمیمه است).
پایری عمل آمده و کسر فنی این انجمن مورد بررسی قرار استحضاری رساند:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حال پیمان ارزشی با ابطال قانون برنده گزین پیمان پارسان و پیوسته فقه تعویل (تصویر بخشنامه در برگه ضمیمه است) به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت سوخت در پیمان های فقه تعویل که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی پیمانکار قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ باشد، ابلاغ و به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌گردد، مبلغ خالصاتی ناشی از بخشنامه را به صورت قطعی برای جبران آثار مربوط به اصلاح قیمتهای حال پیمان ارزشی پرداخت نماید.

تقریباً یک سال از اجرائی به فیزی پیمان پارسان فرجه و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پیمانکار نهادی اعلام گردیده و بودجه برای امکان نگاه نمودن اثرات این طرح در پیمانکاران وجود داشته، لذا افزایش قیمت عمل آمده و اجرائی قراردادهای انعقاد شده با ابطال نامش ای تعویل در دوره های مرتبط و مطابق متعلقات بخشنامه فزونی ذکر اصلاح می‌گردد این موضوع مشمول کتبه قراردادهای منتهی به تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷ فقه تعویل آحاد می‌باشد.

۲. بخشنامه شماره ۱۸۰۷۷۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۲ در ارتباط با نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان های فقه تعویل و به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های بیانی فقه تعویل نرخ پیمان و فقه حرکت با اعتبارات، که آخرین روز عملیات ارزشمند قیمت از سوی پیمانکار (مانند)

قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۷ بوده است، بخشنامه ای صادر و ضمیمه این بخشنامه را کاربرکله ای پس از تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۲ تصحیح و اصلاح گردید.
جناب آقای دکتر و آقایان، استحضار دارم که بخشنامه ای فوق الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ مصالح شرایط خرید مواد و خدمات و دستورات دیگری که جهت ایصال آن در قراردادهای انعقاد شده است و در بخشنامه پس از بررسی های کارشناسی بر جایز بود و جهت تسهیل در روندی استثنایی و منتهی به منتهی و معافیت برنده ریزی و نکات را به سریبی منسوب و ابلاغ گردیده است، لازم است موارد آن در قراردادهای منتهی قبل از اجرائی طرح به فیزی پیمانکار (قبل از تاریخ ۱۳۸۱/۰۹/۲۷) و نیز در پیمان های فقه تعویل از سوی پیمانکار قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۷ باشد، عمل و مبلغ حاصل از عملیات را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت پرداخت نمایند.
نواشته است مترق و نوانتهای رعایت عدالت در مورد قرارداد شرکت کاربرکله و قراردادهای شرکتی دیگر، متعلقه به بخشنامه ای فوق الذکر، اصلاح گردد.
قبلاً از بذل توجه و دستورات صادره که منوط می‌فیند نهایت تشکر را دارد.

با تقدیم احترامات فائز
موسوی حکمتی
رئیس هیأت مدیره

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

شماره ثبت: ۹۴

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

دو بهم خدا،

حضرت آیت‌الله حاج آقا‌ی باقری رفسنجانی
ریاست محترم هیئت انضباطی دانشگاه آزاد اسلامی
موضوع: قرارداد شرکت کاربردار پرونده آماده عملیات اجرایی ساختمان مدارس ۱۳۳ نتوانی آموزش امام جواد (ع) تبریز

باسلام و تحیات و آرزوی سلامت و توفیق هر چه بیشتر برای آنجناب
براستخاری رساله شرکت ساختمانی - تسامانی کاربردار علی‌نمد شماره ۰۷۱/۰۵/۷۰۰۰۹۰ مورخ ۹۱/۱۱/۰۶ و خصوص عدم پذیرش متولیان پیشگامه های شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۹۱/۰۵/۰۱ و دستورالعمل نحوه جبران آتک اصلاح قیمت حامل های انرژی با اعال قانون به فتنه کردن یارک در دیوان های فاقه تعویل (۸۰۷۷۶/۱۰۰ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱) نحوه جبران آتک قیمت ارز در دیوان های فاقه تعویل (۱۳۳۱/۱۰/۱۱) قرارداد منقده آن شرکت با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز جهت تکمیل مدارس ۱۳۳ نتوانی امام جواد (ع) تبریز، موردی را اصلاح و درخواست چاره جویی نموده است. (تصویر نامه شماره است).
ببارسی عمل آمده و کسوفی این انجمن موارد زیر را استخاری رساله:

۱. دستورالعمل نحوه جبران آتک اصلاح قیمت حامل های انرژی با اعال قانون به فتنه کردن یارک در دیوان های فاقه تعویل (تصویر پیشگامه دو برگه شماره است) به منظور جبران آتک ناشی از افزایش قیمت سوخت در دیوان های فاقه تعویل که آخرین روز عملیات اراک پیشگامه قیمت از سوی بانک، قبل از تکمیل ۱۳۳۱/۰۹/۱۲ باشد، ابلاغ و دستگاههای اجرایی امانه می دهد، مبلغ حسابانی ناشی از پیشگامه را به صورت قطعی برای جبران آتک مربوط به اصلاح قیمت های حامل های انرژی پرداخت نماید.

نظیر اینکه قبل از اجرائی در فتنه یارک، جزئیات طرح و نحوه میزان افزایش قیمت از طرف پنج نماینده اعلام نگردیده بود بنابراین امکان لحاظ نمودن اثرات این طرح در پیشگامه قیمت بانکها و وجود داشته، لذا افزایش قیمت عمل آمده در اجرائی قراردادی بانکها با اعال نامش های تعویل در دوره های مرتبط و مطابق متولیان پیشگامه فوق الذکر اصلاح می گردد و این موضوع مشمول کثیر قراردادی منقده از تکمیل ۱۳۳۱/۰۹/۱۲ و فاقه تعویل آتکها می باشد.

۲. پیشگامه شماره ۱۰۰۸۰۷۷۶/۱۰ مورخ ۱۳۳۱/۱۰/۱۱ در اراک با نحوه جبران آتک تغییر قیمت ارز در دیوان های فاقه تعویل و به منظور جبران آتک ناشی از افزایش قیمت ارز در دیوان های ریالی فاقه تعویل نرخ میان و فاقه مرکز بلد القادوت، که آخرین روز عملیات اراک پیشگامه قیمت از سوی بانکها (با سازنده)

تاریخ: ۹۱ / ۱۱ / ۲۵
شماره: ۴۶۸۳۶ - ۹۱
پیوست:

شماره ثبت: ۹۴

انجمن شرکت‌های ساختمانی
(سندیکای شرکت‌های ساختمانی)

قبل از ۱۳۳۱/۰۵/۱۰ مورخ است، مکتوبی شده و ضروری است دستگاههای اجرایی متولیان این پیشگامه را به کارگزارهای پس از ۱۳۳۱/۱۰/۱۰ ثبت ۱۳۳۱/۱۰/۱۰
اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آتک تغییر قیمت در زمانه ساخت کند یک نمونه تصویر پیشگامه دو برگه شماره است.
حاج آقا‌ی دکتر دانشجو، استخار دانه که پیشگامه های فوق الذکر مربوط به اصلاح شرایط افزایش نرخ کالا خدمات و دستمزدهای انسانی و در شصت گونی بوده که بست بنیات آن در قراردادی بانکها و امکان پیش جویی بوده است و پیشگامه پس از بررسی های کارشناسی ریجانه مورد مرتبط، د جبات مشرک، انضباطی رضای منسی و مندی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی محسوب ابلاغ گردیده است. لازم است موارد آن در قراردادی منقده قبل از اجرائی طرح در فتنه یارک باشد (قبل از تکمیل ۱۳۳۱/۰۹/۱۲) و نیز در دیوان های قیمت از سوی بانکها قبل از تکمیل ۱۳۳۱/۰۵/۱۰ مورخ است. اعال و مبلغ حاصل از حسابات را به صورت قطعی برای جبران آتک تغییر قیمت پرداخت نماید.
خواهشمند است مترقبانه برای رعایت عدالت و مورد قرارداد شرکت کاربردار و قراردادی شرکت های غیر، متولیان این فتنه و آتکها اعال کنید.
قبلاً از بدلی آتک و دستورات مسامدی که مسامدی دریافت نماید متشکر دارم.

با تقدیم احترامات عالی
متوجه می‌گردد
رئیس هیئت مدیره

باید آموخت زمرغان هوا هم نفسی

ترتیب این لک لک ماده برای همیشه از پرواز باز ماند. امسال ماجرای عشق "رودان و مالنا" مورد توجه بسیار زیاد خبرنگاران و علاقه مندان قرار گرفته و به همین دلیل صدها نفر برای ثبت لحظه دیدار این زوج عاشق در دهکده "برودسکی واروس" در شرق کرواسی گرد هم آمده بودند اما "رودان" بدون توجه به این افراد مستقیماً به سوی آشیانه، در جایی که مالنا انتظار او را می کشید پرواز کرد. براساس گزارش خبرگزاری ایتالیا، این زیست شناس کروات اظهار داشت: "سایر لک لکها به صورت جفت جفت طرف پنج شش روز آینده به آشیانه های خود باز می گردند در حالی که "رودان" اولین لک لکی است که به مقصد می رسد چون "مالنا" در خانه بی صبرانه انتظار او را می کشد."

به گفته این محقق، همانند پنج سال گذشته ظرف دو ماه آینده چهار پنج جوجه لک لک متولد خواهند شد و "رادون" وظیفه آموختن پرواز به آنها را به عهده خواهد گرفت، چون "مالنا" قادر به انجام آن نیست. سپس با فرا رسیدن زمستان، جوجه ها با پدر خود به سوی آفریقای جنوبی پرواز می کنند، در حالی که "مالنا" تا بهار آینده در انتظار بازگشت "رودان" وفادار خود در آشیانه خواهند ماند.

اشاره:
علامه دهخدا شعری دارد که از آن برای آموزش میهن دوستی و وطن خواهی بهره گیری می کند. علامه در این شعر می گوید:
هنوزم ز خردی به خاطر در است

که بر لانه ماکیان برده است
به منقارم آن سان به سختی گزید
که اشکم چو خون از رگ، آن دم جهید
پدر، خنده بر گریه ام زد که هان

وطن داری آموز از ماکیان

امروز حوزه دیگری از رفتارشناسی مرغان را به تماشا می نشینیم و آن این است که این مرغان در شفا نیز ثابت قدم و پایدارند و در این زمینه نظر خوانندگان گرامی را به مطلبی به نقل از خبرگزاری مهر مورخ ۹۰/۸/۱۴ جلب می کنیم.

یک لک لک نر در عملی شگفت انگیز همه ساله ۱۳ هزار کیلومتر را برای رسیدن به همسر بیمار و معلول خود پرواز می کند. به گزارش خبرگزاری مهر، با فرارسیدن بهار، "رودان" لک لک نر همانند سالهای گذشته امسال نیز پس از طی یک مسیر ۱۳ هزار کیلومتری از آفریقای جنوبی به کرواسی بازگشت تا همسر بیمار خود را که "مالنا" نام دارد، ملاقات کند.

مالنا، لک لک ماده ای است که به سبب یک جراحت قدیمی قادر نیست مهاجرتی تا این حد طولانی را انجام دهد.

استیپان فوکیک "زیست شناسی که از سال ۱۹۹۳ به درمان لک لک ماده می پردازد در این خصوص توضیح داد: "رودان هر سال برای دیدن جفت خود به کرواسی باز می گردد و در طول تمام این سالها به مالنا وفادار بوده است. این پنجمین سال پیایی است که شاهد این منظره بوده ام.

یک بال مالنا در سال ۱۹۹۳ توسط چند شکارچی زخمی شد و به این

ز کوی یار می آید نسیم باد نوری

از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی

چو گل گر خرده ای داری خدا را صرف عشرت کن

که قارون را غلظها داد سودای زراندوزی

ز جام گل دگر بلبل چنان مست می لعل است

که زد بر چرخ فیروزه صفیر تخت فیروزی

به صحرا رو که از دامن غبار غم بیفشانی

به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی

چو امکان خلود ای دل در این فیروزه ایوان نیست

مجال عیش فرصت دان به فیروزی و بهروزی

طریق کام بخشی چیست ترک کام خود کردن

کلاه سروری آن است کز این ترک بردوزی

سخن در پرده می گویم چو گل از غنچه بیرون آی

که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوری

میی دارم چو جان صافی و صوفی می کند عیبش

خدایا هیچ عاقل را مبادا بخت بد روزی

جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع

که حکم آسمان این است اگر سازی و گر سوزی

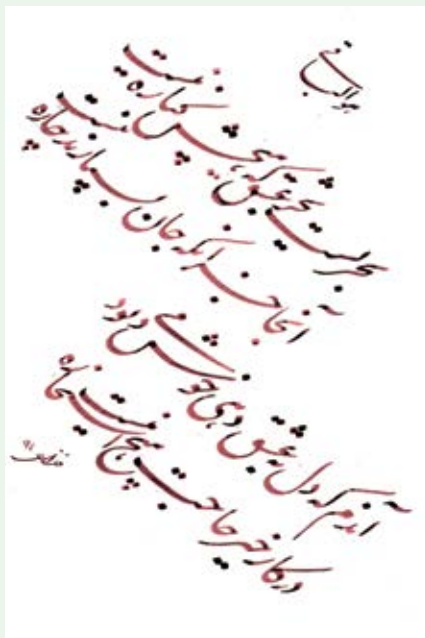
به عجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم

بیا ساقی که جاهل را هنیتر می رسد روزی

می اندر مجلس آصف به نوروز جلالی نوش

که بخشد جرعه جامت جهان را ساز نوری

حافظ

شترگران!

مردی شترش را گم کرده بود. سوگند خورد که اگر شترش را پیدا کند آن را به یک درهم بفروشد. پس از مدتی شتر پیدا شد. صاحب شتر برای این که به سوگندش عمل کرده باشد، گربه ای را به گردن شتر بست و آن را به بازار برد و برای فروش عرضه کرد. شخصی برای خرید پیش آمد و گفت: شتر را به چه قیمتی می فروشی؟ گفت: یک درهم، مشتری که دید قیمت ارزان است، فوری یک درهم به مرد داد که شتر را بخرد، اما صاحب شتر گفت: شتر را با گربه ای که در گردنش آویزان است می فروشم و قیمت گربه چهار صد درهم است. مشتری گفت: شتر ارزانی است اگر چنین قلاده ای در گردن نداشت.

The best mutual relationship between “T” and “U”

How can you SM LE without “T”?

How can you be F Ne without “T”?

How can you W SH without “T”?

How can you be FR END without “T”?

“T” am very important, but this “T” can never achieve S CCESS without “U”.

کاخ کرملین روسیه در یک نگاه

هسته مرکزی شهر مسکو ارگ یا کرملین آن است که در قرن پانزدهم در کرانه شمالی رود مسکو ساخته شد و شامل تعدادی کاخ و کلیسا است. کاخ کرملین که می توان آنرا مرورید معماری و یادبود تاریخی روسیه معاصر نامید، از چهار قصر، چهار کلیسا و دیوار کرملین به همراه برج های کرملین تشکیل یافته است. این کاخ به منظور اسکان رئیس جمهور روسیه مورد استفاده قرار می گیرد. دیوارهای کرملین و برجها

در طی سال های ۱۴۸۵ تا ۱۴۹۵ توسط استادان ایتالیائی ساخته شدند. زوایای ناهماهنگ مثلثی شکل دیوار کرملین محوطه ای به مساحت ۲۷۵۰۰۰ متر مربع (۶۸ جریب) را در بر می گیرد. طول کلی این دیوار ۲۲۳۵ متر (۲۴۴۴ یارد) است ولی ارتفاع آن در جاهای مختلف و بسته به نوع زمین آن، از ۵ تا ۱۹ متر در نوسان است. ضخامت دیوار نیز بین ۲/۵ تا ۶/۵ متر است. کف پوش برخی تالارهای کاخ از پارکت است که از بیست نوع چوب های گوناگون درست شده است. چنین پارکتی یادآور نقش ونگار حک شده بر فرش است. شبها لوسترهای طلایی رنگ نقش دار که هر یک از آنها یکهزار و سیصد کیلوگرم وزن دارد، نور تالارها را تأمین می کنند. طی یکصد و شصت سال موجودیت کاخ کرملین این کاخ تغییرات زیادی را از سر گذرانده است. این کاخ دارای ۸۰۰ اتاق جداگانه از جمله تالارها، سالن ها، رخت کن، راهرو و اتاق های اختصاصی برای اعضای شخص اول مملکت، اتاق مطبوعات و اتاق هایی برای خدمه فنی است. کرملین جایی است که تمام راه های روسیه به آنجا ختم می شود. در اینجا ایوان مخوف و استالین حکومت کردند، ناپلئون از کرملین آتش گرفتن مسکو را تماشا کرد، لنین دیکتاتوری پرولتاریا را شکل داد، گورباچف مبتکر پروسترویکا (دگرگون سازی) بود، یلتسین سعی کرد اصلاحات را به انجام برساند و ولادیمیر پوتین در راه به انجام رساندن اصلاحات و قراردادن روسیه در ردیف ۱۰ کشور پیشرفته جهان تلاش کرد.

کوچه ای بود، نامش معرفت
مردانش با مرام از هر بهت
سیل آمد کوچه را ویرانه کرد
مردش را با جهان یگانه کرد
هر چه در آن کوی بود از معرفت
شست با خود برد سیل بی صفت
از تمام کوچه تنها یک نفر
خاندانش ماند و خود جست از خطر
رسم و راه نیک، هر جا بود، هست
از نهاد مردم آن کوچه است
چون که در اندیشه، تو ایگولونهای
حتم دارم بچی آن کوچه ای

انتخاب مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس فروغی مطرح کرد:

اخلاق حرفه‌ای بهبود روابط را به همراه دارد

مهندس عبدالرضا فروغی متولد ۱۳۲۸ اهواز و مسئول «بنیاد آب» است. این بنیاد موسسه‌ای خصوصی و غیر انتفاعی است که سعی دارد با هم‌افزایی تجربیات، مسئولان را در تصمیم‌سازی درست، یاری رساند. مهندس فروغی از زندگی حرفه‌ای و اجتماعی خود ابراز خوشنودی می‌کند و معتقد است اگر قرار باشد دوباره زندگی کند، امیدوار است همین مسیر را با همه سختیها و دلخوشیهای آن ببیماید. ماهنامه پیام آبادگران ضمن تشکر و قدردانی از فرصتی که معاون سابق مدیریت طرح و توسعه امور آب وزارت نیرو در اختیار ما قرار دادند، پای صحبت ایشان نشست تا نقطه نظر ایشان را در مورد مسائل و مشکلات پیمانکاران جویا شود.

چرا برخی از پیمانکاران ما از عملکرد بعضی از کارفرمایان ناراضی هستند؟ و برای ایجاد تعامل خلاق و هم‌گرایی در این زمینه چه تدابیری باید اندیشید؟

– از سال ۱۳۴۰ تا دهه ۴۰ با توسعه اقتصادی کشور نهادهایی به نام پیمانکار و مشاور که از پیش به شکل محدود شکل گرفته بودند توسعه یافتند و به تدریج چون همه مایل به کار در بخش دولتی نبودند تعداد آنها زیاد شد. موسسین این شرکت‌ها که افرادی مستعد، کارآفرین و جسور بودند به اعتبار توانایی‌های شخصی قادر به توسعه سازمانهای خود شدند. اما از آنجایی که تعداد آنها زیاد بود برای واگذاری کار و رصد کردن کیفیت کارشان، ضوابطی توسط سازمان برنامه و بودجه وقت تعریف شد و مطابق آن پیمانکاران و مشاوران رتبه‌بندی و تعیین صلاحیت شدند.

کارفرما به عنوان جزوی از بدنه دولت، عملاً منابع مالی و اعتباری لازم را برای ایجاد فضای ادامه فعالیت پیمانکاران و مشاوران در اختیار دارد اما به رتبه‌بندی در بخش مجریان طرح‌ها توجه جدی نشده و اکثر مجریان طرح‌های موجود در دستگاههای اجرایی انتخاب شده یا تعیین صلاحیت شده نیستند. برخی مجریان نیز از نظر روحی و روانی توانایی مدیریت حوزه فعالیتشان را ندارند. وقتی کسی با این روحیه و ظرفیت مسئول پروژه‌ای می‌شود و دانش و اطلاعات فنی لازم و درک

مناسب از سرمایه، منابع و زمان و نیز ریسک پیمانکار را ندارد نمی‌تواند هماهنگ و همسنگ با او حرکت کند، در نتیجه ریسک پیمانکار و مشاور را بالا می‌برد. اگرچه بخشی از تاخیرها در اجرای پروژه‌ها به نبود منابع مالی در دستگاه دولت مربوط است اما بخشی دیگر نیز نتیجه عدم تراکم یا تمرکز تجربه در دستگاههای اجرایی و سازمانهای مجری است. متأسفانه در کشور ما نهادی برای رصد کردن و تأیید صلاحیت تشکیلات مجریان طرح‌ها وجود ندارد. حوزه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (سازمان برنامه و بودجه سابق) مشاور و پیمانکار را رصد، تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی می‌کند و برنامه منابع مالی لازم را برای اجرای طرح‌ها در اختیار دستگاههای اجرایی می‌گذارد اما سازمانهای مجری این دستگاه‌ها را تعیین صلاحیت و رصد نمی‌کند.

کسی که سرنوشت یک پروژه را بر عهده می‌گیرد باید نسبت به امور فنی، حقوقی، مسائل اجتماعی، ضوابط مالی، قوانین بالادستی از جمله قانون محاسبات و بودجه‌های سنواتی آشنایی لازم را داشته باشد اما متأسفانه هیچ‌جا این بررسی به عمل نمی‌آید که آیا مجری به تمامی این مراحل و موارد آشناست

تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه پیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

منابع مالی اختصاص یافته به پروژه، اندک و فشار برای اتمام پروژه زیاد است. این امر از کجا نشأت می‌گیرد؟ و آیا می‌تواند ساز و کاری منطقی برای توسعه باشد؟

-اگرچه توسعه کشور قبل از انقلاب برنامه داشت اما با یک الگوی منطقی و اصولی در حال اجرا و انجام نبود. منابع مالی زیادی که از طریق افزایش قیمت نفت به دست دولت افتاد انحراف ایجاد کرد و مصائب ناشی از آن به مشکلات اجتماعی قبل از انقلاب دامن زد. بعد از انقلاب نیز مملکت ۸ سال گرفتار جنگ بود. جوانهای بسیار رشیدی را از دست دادیم، که امنیت امروز مملکت را مدیون خون آنها هستیم. اما بعد از جنگ به دلیل خسارتهای ناشی از جنگ و برای ادای دین به بازماندگان کسانی که با جان و مال خود از کشور دفاع کرده بودند، دولت‌ها توسعه را سرلوحه برنامه‌های خود قرار دادند و

سعی کردند پروژه‌های عمرانی متناسب با نیاز مردم را اجرا کنند اما از روی اشتیاق و علاقه‌ای که به توسعه سریع کشور داشتند بیشتر از توان مالی خود درگیر اجرای طرحهای عمرانی شدند. فرض بر این بود که به تدریج ساز و کارهایی تعریف می‌شود که سرمایه‌گذاری بیشتر از جانب بخش خصوصی و با هماهنگی دولت فراهم گردد اما واقعیت تحریمها و همکاری نکردن دنیای بیرون با ملت ایران، مسائل را پیچیده‌تر کرد. از طرفی بخش خصوصی نتوانست متناسب با نیاز دولت توسعه یابد، ضمن این که دولت هم فرصت پشتیبانی کارآمد از بخش خصوصی را نیافت و در نتیجه ریسک بخش خصوصی بالا رفت.

و تسلط کافی برای مدیریت دارد یا نه. این درست همان روزنه‌ای است که از آن آسیب می‌بینیم. هر چند تردیدی در حسن نیت کارفرمایان و اهداف آنها به عنوان خادمین مملکت وجود ندارد ولی برای مدیریت صحیح، شناخت قوانین، دانش و جسارت

کافی در تصمیم‌گیری‌ها لازم است. مدیران اجرایی و سازمانهای مجری باید نقدپذیر باشند و لو از ناحیه بیمانکار و مشاور. اگر کسی جرات نقد خود را داشته باشد و اجازه انتقاد را به دیگران بدهد عملاً باعث توسعه محیط کار خود می‌شود.

چرا علیرغم همه توصیه‌ها و انتقادهای همچنان در مناقصات ما پایین‌ترین قیمت مدنظر قرار می‌گیرد؟ آیا ایراد در قوانین، راه را برای چنین امری هموار کرده است؟

-هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

هیچ‌جا در ضوابط یا قانون ما درج نشده است که پایین‌ترین قیمت باید برنده شود بلکه نوشته شده باید مناسب‌ترین قیمت مدنظر قرار گیرد. قبل از انقلاب مناسب‌ترین قیمت قابل استخراج بود اما بعد از انقلاب به دلیل توسعه سرمایه‌گذاری و منابع مالی کشور، ساز و کار سابق تغییر کرد. برای تشخیص این مسئله که قیمت پیشنهادی مناسب‌ترین قیمت هست یا نه، دانش و جسارت کافی لازم است تا کسی که تصمیم می‌گیرد قدرت پاسخگویی به دلایل تصمیم خود را داشته باشد، اما متأسفانه این نکته عموماً و کمتر رعایت نمی‌شود.

مדתهاست که دولتمردان و دستگاههای دولتی از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌ها سخن می‌گویند. حال سوال اینجاست که آیا بخش خصوصی بنیه مالی کافی برای چنین امری را دارد؟

- فکر نکنید در جاهای دیگر دنیا شرکتی وجود دارند که حساب بانکی آنها، مملو از پول است و برای توسعه هزینه می‌کنند. در واقع سیستمهای مالی منظم و گردش مالی صحیح که بین آحاد مردم در سیستم بانکی و سرمایه‌گذار وجود دارد باعث به وجود آمدن سرمایه و مدیریت آن در این کشورها می‌شود. متأسفانه سیستم مالی و بانکی کشور

ما اشکال دارد. این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه سالها تجربه‌اندوزی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند. ما باید در بدو امر نظامهای مالی و بانکهای بزرگی ایجاد کنیم و پس از آن بخش خصوصی را برای

سرمایه‌گذاری دعوت نماییم. مسئولیت دولت ایجاد بستری برای توسعه کشور و تعیین ضوابط عمومی است که همه نهادها از جمله بانکها و موسسات مالی و نیز فعالان بخش خصوصی در قالب آن احساس امنیت کنند. ولی برخی مواقع دولت از این بسترسازی فراتر رفته، با دخالتهای غیر متعارف خود آسیب به بخش خصوصی زده است.

به نظر شما راهکاری برای تعامل خلاق میان پیمانکار و کارفرما وجود دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، توضیح دهید؟

-مجرى باید از نظر روانی فردی سالم و با اعتماد به نفس باشد. با این اعتماد به نفس است که برای رسیدن به درک مشترک با پیمانکار به گفتگو می‌نشیند و سعی می‌کند راههای استفاده از فضای زمان و منابع مکان را برای توسعه موزون بررسی و

کارآمد کند. کارفرمایان باید به این باور برسند که اگر بتوانند پروژه در دست اجرای خود را به درستی اداره کنند گامی موثر در اداره درست مملکت بر خواهند داشت و با همین باور وارد این بحث شوند که عوامل درگیر در پروژه چگونه می‌توانند با اجرای صحیح و به موقع پروژه به توسعه درست مملکت شتاب دهند. متأسفانه این گفتگو به دلایل مختلفی از جمله نابرابر بودن جایگاه کارفرما و پیمانکار، به درستی شکل نمی‌گیرد.

فکر می‌کنید راهی برای بهبود وضعیت پیمانکاران و مشاوران وجود دارد؟

- حرکت جهانی به سمت توسعه چشم‌انداز روشنی را به وجود می‌آورد. جوانهای ما حجم بزرگی از اطلاعات و دانش روز را دارند که توانایی‌های ذهنی و قدرت تشخیص کافی برای اداره مملکت را به آنها می‌دهد. البته به شرطی که در کنار توسعه به نقد مستمر از عملکرد خود و پیرامون خود اقدام کنند و به خود و آینده مملکت امیدوار باشند.

آیا قوانین موجود می‌تواند برای ایجاد تعامل و نظم دهی به روابط پیمانکار و کارفرما گره‌گشا باشد؟

-قانون خوب داشتن یک بحث است و خوب اجرا کردن قانون بحث دیگری است. ما در بسیاری موارد قانون خوبی داریم اما ضابطه و قانون را درست اجرا نمی‌کنیم. حتی با اجرای ناصحیح قانونهایی که به خودی خود اشکال دارند، به بدتر شدن شرایط دامن می‌زنیم. بی‌شک رعایت اخلاق حرفه‌ای، در درون خود بهبود روابط را

به همراه دارد و ظرفیتهای بزرگ دنیای پیمانکاری و مشاوران را شکوفا می‌کند. الزاماً نباید قوانین خوب را فقط دولت برای جامعه وضع کند گاهی این قوانین تحت عنوان ضوابط درون سازمانی توسط خود تشکلهای برای اعتمادسازی در بین اعضای جامعه ایجاد می‌شود یعنی می‌توان ضوابطی در جامعه وضع کرد که به اداره بهتر محیط کار و زندگی جامعه کمک کند و اصلی‌ترین نتیجه آنها نشاط برای کار و توسعه خواهد بود. متأسفانه جامعه مهندسی پیمانکار امروز نه قواعد و قوانین لازم را در درون خانواده خود دارد و نه نشاط کافی برای برقراری این ضوابط بین جامعه آنها با دنیای بیرون مهیا شده است و همین عوامل باعث پیدایش شرایط نامساعد شده است. با این وجود حفظ امید و توسعه و توجه به دانشهای روز دنیا می‌تواند با بازگرداندن این نشاط به بهبود شرایط

این که بخش خصوصی سرمایه بیاورد به این معنا نیست که شاغلان این بخش پولی را در گنج پنهان کرده‌اند و اکنون باید آن را بیرون بیاورند. در واقع منظور حضور این شرکتها در عرصه سازندگی به پشتوانه اعتبار آنها است. اعتباری که در نتیجه حاصل سالها تجربه‌اندوزی و تلاش مستمر به دست آمده است و طبعاً این اعتبار باید به رسمیت شناخته شود و مورد احترام و پشتیبانی قرار گیرد.

باید نهاد دیگری وجود داشته باشد که اعتبار بخش خصوصی را تضمین کند که امروزه همین بخش اشکال دارد. بانکهای ما به خودی خود منابع مالی اندکی دارند و به تنهایی قادر به پشتیبانی از طرحهای بزرگ نیستند.

دستور مقام معظم رهبری به مهندس نیکزاد

کارمندان و کارگران آنها شب عید در تنگنا نباشند". بر اساس این گزارش مقرر شد که این مطالبات از محل صندوق توسعه ارزی پرداخت شود. مطالبات پیمانکاران و عدم پرداخت آن توسط دولت در سالهای اخیر مشکلات فراوانی را بوجود آورده است. محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز اخیراً با انتقاد به عملکرد دولت در عدم پرداخت معوقات پیمانکاران از دهی ۴۰۰ هزارمیلیارد ریالی دولت به پیمانکاران خبر داده است.

سید علی لطفی زاده، معاون برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی با اشاره به جلسه مشترک مقام معظم رهبری با مسئولین در خصوص رفاه مردم در شب عید اظهار داشت: در حضور مقام معظم رهبری و تعدادی از مسئولین مطرح شده است که شب عید باید به رفاه مردم کمک کرد. وی ادامه داد: رهبری در پاسخ به طرح مشکلات و مطالبات پیمانکاران توسط نیکزاد، وزیر راه و شهرسازی فرمودند: "کلیه دهی های پیمانکاران هم باید تا شب عید پرداخت شود تا مدیران،

ایران ششمین نرخ تورم بزرگ دنیا را دارد

ایران با نرخ تورم ۲۱/۸ درصد (بر اساس این ارزیابی) رتبه ششم جهان در داشتن بالاترین نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را به خود اختصاص داده است. این گزارش خاطرنشان می کند: در مقایسه با میانگین کشورهای منطقه از بعد تورم در سال ۲۰۱۲ تورم در کشور ۳،۴ برابر میانگین کشورهای آسیای جنوب غربی است؛ از این حیث اتخاذ سیاست های پولی و مالی مرتبط با هدف گذاری کاهش نرخ تورم لازم است به ویژه اینکه رابطه مستقیمی بین تورم و درصد خانوارهای زیر خط فقر وجود دارد.

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی با بررسی موقعیت شاخص های اقتصادی ایران و جهان در زمینه نرخ تورم، تصریح کرد: ایران رتبه اول منطقه از نظر نرخ تورم در سال ۲۰۱۲ را دارا است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، در این گزارش فهرستی از کشورهای جهان که بیشترین نرخ تورم را در سال ۲۰۱۲ داشته اند، آورده شده است که بر این اساس کشورهای بلاروس، اتیوپی، ونزوئلا، اوگاندا، سودان، ایران، تانزانیا، جمهوری یمن، گینه، مغولستان، جمهوری تیمور شرقی و ازبکستان به ترتیب رتبه های اول تا دوازدهم را به خود اختصاص داده اند و

خانه های که به جای مصرف، انرژی تولید می کند

جدید در یک فوم استایر با ضخامت ۲۰ سانتی متر گذاشته شده است. این ماده در واقع مدل متراکمی از فوم پلی استایرن است که ویژگی های عمومی عایق بندی آن را به انتخابی محبوب برای این طرح بدل کرد. عایق گذاری مانع از توفال کوبی یا اتمام سطح بیرونی پتلی شد زیرا عمل نصب به طور اجتناب ناگزیری به عملکرد عایق آسیب می زد. به جای آن، معمار این پروژه به اسپری polyurea روی آورد که یک سطح نسبتاً سخت و ضد آب را تشکیل می دهد. این خانه دارای پنل های خورشیدی گرمایی و فتوولتائیکی است که یک اجاق چوب سوز آن را پشتیبانی می کند. ساختمان جدید همچنان بدون تهویه کننده هوای مکانیزه شده عمل می کند.

با اولویت یافتن موضوع کاهش مصرف انرژی در جهان، هم اکنون خانه های با صفر درصد انرژی مصرفی با ابتکار «پانگ سو» در کره طراحی شده است. این خانه می تواند به جای آن که انرژی مصرف کند، انرژی تولید می کند. ساختمان جدید با بودجه ۲۸۴ هزار دلار آمریکا ساخته شده و در جنوب شهر سنئول پایتخت کره جنوبی، واقع شده است. این خانه ۲۳۰ متر مربعی که Sosoljip نام گرفته، نخستین گام عملی به سوی ایجاد یک جامعه خودکفا از لحاظ انرژی عنوان شده است. اولین معیار برای طراحی این سازه، انرژی مصرفی صفر درصد بوده و مهم ترین مولفه برای عملی کردن این طرح "عایق گذاری" عنوان شده است. تمامی اسکلت بتنی تقویت شده ساختمان

بزرگراه کنار گذر جنوبی بومهن افتتاح شد

بهره برداری از این بزرگراه علی نیکزاد وزیر راه و شهرسازی و مرتضی تمدن استاندار تهران نیز حضور داشتند.

بزرگراه کنار گذر چهار خطه جنوبی بومهن به عنوان یکی دیگر از طرح های مهر ماندگار روز سه شنبه ۲۴ بهمن با حضور رییس جمهوری افتتاح شد. طول مسیر بزرگراه افتتاح شده ۹ کیلومتر و تعداد پل های خاص آن پنج عدد است. طول بزرگترین دهانه این بزرگراه ۹۵ متر و تعداد پل های تپ آن ۲۶ دستگاه است. تاریخ شروع اجرای این پروژه پانزده آذر ۸۴ و اعتبار آن برای ساخت، ۵۸۲ میلیارد ریال بوده است. عرض این بزرگراه ۲۸ متر و ضخامت آسفالت آن ۱۶ سانتیمتر است. از جمله مزایای این طرح می توان به برطرف شدن گره ترافیکی محور بومهن، فیروز کوه و قائمشهر و همچنین ۵۰۰ میلیارد ریال صرفه جویی در مصرف سوخت سالانه و ۲۰۰ میلیارد ریال کاهش میزان سوانح و خسارت جانی و همچنین کاهش زمان سفر اشاره کرد. از جمله پیمانکاران این پروژه می توان به شرکت ایران پل، شرکت هامون، شرکت بناسازان سیاهان و شرکت روبن سازه اشاره کرد. به طور متوسط ۲۹ هزار وسیله نقلیه در طول روز از این بزرگراه رفت و آمد خواهند کرد. در مراسم

ده پیشنهاد ۴۳ اقتصاددان ایرانی برای گذر از بحران

۴۳ نفر از اقتصاددانان کشور که در سال‌های گذشته با انتشار گزارش‌های متعدد، پیامد سیاست‌های غیرعلمی و زاینبار را به مسوولان گوشزد کرده بودند، در اوایل ماه‌های باقیمانده از عمر دولت دهم بار دیگر نامه‌ای سرگشاده در باب شرایط کنونی اقتصاد کشور نوشته و همه اندیشمندان کشور را به مشارکت فکری در چاره‌جویی برای برون رفت از وضعیت دشوار کنونی دعوت کرده‌اند. به گزارش دنیای اقتصاد، به اعتقاد این اساتید اقتصاد که در میان آنها نام افرادی چون: دکتر محمد سناری فر، دکتر محسن رنایی، دکتر بهروز هادی زوز و دکتر حسین عبده تبریزی نیز به چشم می‌خورد، تداوم سیاست‌های گذشته به هیچ وجه در جهت منافع نظام و ملت ایران نیست و از این رو مسوولان ارشد نظام باید به بازنگری اساسی در رویکردهای گذشته و کنونی اقدام کنند. این اقتصاددانان متذکر می‌شوند که بیم آن وجود دارد که استمرار این وضعیت در دراز مدت به تعارضات اجتماعی و سیاسی منجر شود. در نامه مذکور، اساتید اقتصاد ضمن برشمردن مشکلات و چالش‌های پیش روی کشور در شرایط کنونی، ۱۰ پیشنهاد نیز به منظور بهبود وضعیت و برون رفت از وضعیت فعلی ارائه داده‌اند.

محیط بازدارنده کسب و کار

یکی از موانع بزرگ رونق فعالیت‌های خصوصی در ایران نامساعد بودن محیط کسب و کار است. در این نامه، با اشاره به رتبه پایین ایران از نظر فضای کسب و کار در سطح منطقه‌ای و جهانی، از بی‌توجهی دولت به این مسأله انتقاد شده است. در این خصوص آمده است: رتبه کشور از نظر محیط کسب و کار در سال ۱۳۹۱ به ۱۴۵ کاهش یافت، این در حالی است که در چند سال گذشته کشور کوچک گرجستان توانسته در سایه اقدامات اصلاحی رتبه خود را به مقام نهم در سطح جهانی ارتقا دهد. مجلس شورای اسلامی بالاخره با تاخیر به این موضوع توجه کرد و به رغم مخالفت دولت در سال ۱۳۹۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را به تصویب رساند، در قانون برنامه پنجم توسعه نیز موادی به این موضوع اختصاص یافت، اما عملاً گام مؤثری در این جهت برداشته نشد. در بخش دیگری از نامه اساتید اقتصادی، از مسائلی نظیر: بهره‌گیری نادرست از عایدات نفتی و بروز بیماری هلندی، سیاست مالی انبساطی و تخصیص نامناسب منابع بخش عمومی، سیاست نامناسب پولی و اعتباری، اجرای عدالت اجتماعی و در نهایت تنش در مناسبات بین‌المللی و تحریم‌های اقتصادی، به عنوان مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ایران در خلال سال‌های اخیر یاد شده است.

پیشنهادهایی برای تغییر وضع موجود

اما این تحلیلگران اقتصادی به دنبال برشمردن مشکلات، پیشنهادهایی نیز برای برون رفت از وضعیت کنونی ارائه داده‌اند، پیشنهادهایی که مستلزم تغییرات اساسی در نگرش مسوولان به وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور و همچنین موقعیت بین‌المللی است. این اقتصاددانان معتقدند، وضعیت کنونی تا حدود زیادی خود محصول راهبردها و سیاست‌های گذشته است. در وضعیت کنونی چنین به نظر می‌رسد که احتمال وقوع تحول اساسی در نگرش‌ها و راهبردها و سیاست‌ها، هر چند اندک، اما به ضرورت تاریخی بیش از گذشته است. براین اساس پیشنهادهایی با این محورها ارائه شده است: ۱- ورود نامزدهایی در انتخابات ریاست‌جمهوری که دارای هوشیاری و بصیرت کافی به دنیای سیاست و اقتصاد باشند، ۲- تلاش در جهت تنش‌زدایی در مناسبات بین‌المللی و حل مسائل هسته‌ای کشور، ۳- احیای نقش نظارتی مجلس و نهادهای مدنی بر دولت و التزام آن به قانون، ۴- الزام دولت به رعایت جایگاه قانونی و رسالت صندوق توسعه ملی، ۵- احیای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و حفظ استقلال آن، ۶- استقلال بانک مرکزی و هدف‌گذاری تورم، ۷- بهبود محیط کسب و کار، ۸- مبارزه با فساد مالی و اداری در دستگاه‌های دولتی و نظام بانکی کشور، ۹- تعویق اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها و ۱۰- تنظیم برنامه گذار از بحران اقتصادی. در بخش پایانی این نامه عنوان شده است: هیچ برنامه و سیاست دولتی به سرانجام مطلوبی نخواهد رسید مگر آنکه نه تنها جامعه در مورد ضرورت و اهمیت آن توجیه باشد بلکه انگیزه و اعتماد کافی برای مشارکت در آن نیز وجود داشته باشد. بدون همراهی و مشارکت مردم در سیاست‌های عمومی اتخاذ شده از سوی حاکمیت، این سیاست‌ها یا به شکست می‌انجامند یا به صورت ناخوشایندی ظاهر گریزانه و پرهیزنده خواهند شد.

در ابتدای این نامه با اشاره به جهش کم سابقه درآمدهای نفتی کشور در خلال هشت سال اخیر (۱۳۹۱-۱۳۸۴) عنوان شده که: در این دوران انتظار می‌رفت دولت با بهره‌گیری از این فرصت و مدیریت بهینه منابع عظیم ارزی و ریالی که در اختیار دارد، بتواند اقتصاد کشور را از فروبستگی ناشی از رکود-تورمی درآورد و به مسیر رشد اقتصادی بالاتر، نرخ‌های تورم و بیکاری پایین‌تر و بهبود عدالت اجتماعی هدایت کند، اما تسلط نگاه غیرعلمی به تدابیر نادرستی انجامید که این فرصت را از کف اقتصاد ایران ربود و اقتصاد کشور را مدت‌ها پیش از تشدید تحریم‌ها به دام رکود-تورمی تازه‌ای درآورد. در این نامه تصویری از واقعیات اقتصادی کشور به رشته تحریر درآمده و مطرح شده: در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه چهارم توسعه کشور (۱۳۸۸-۱۳۸۴) رشد تولید ناخالص داخلی به میزان ۸ درصد در سال پیش‌بینی شده بود، اما در عمل، با وجود عدم یکنواختی آمارها، نرخ رشد اقتصادی بسیار کمتر از آن شد به گونه‌ای که در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به ترتیب به ۸/۰ و ۳ درصد رسید. هر چند در سال ۱۳۸۹ به علت جهش‌های بی‌سابقه در درآمدهای نفتی کشور رشد اقتصادی بهبود یافت و به ۵/۸ درصد در سال رسید، اما این وضع دوام نیاورد و عملکرد اقتصاد کشور در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ رو به وخامت گذاشت.

این تحلیل کارشناسان اقتصادی می‌افزاید: در برنامه چهارم پیش‌بینی شده بود نرخ متوسط تورم ۹/۹ درصد در سال شود، اما بر اساس آمار رسمی، تورم در دوران برنامه چهارم به‌طور متوسط به ۱۶/۱ درصد رسید، این نرخ در دو سال بعد یعنی سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به ترتیب ۱۲/۴ درصد و ۲۰/۶ درصد شد. آخرین گزارش بانک مرکزی حاکی از آن است که نرخ تورم در یک‌ساله منتهی به پایان دی ماه سال ۱۳۹۱ به ۲۸/۷ درصد رسیده است. انتظار می‌رود در ماه‌های باقیمانده سال هم نرخ تورم سیر صعودی بپیماید. برآورد بانک مرکزی برای مجموع سال ۱۳۹۱، تورم ۳۲ درصدی است. اقتصاددانان کشور در نامه خود به موضوع نرخ بیکاری و وضعیت اشتغال نیز اشاره داشته و در این خصوص با تأکید بر اینکه آمارهای رسمی در مورد نرخ بیکاری چندان قابل اتکا نیست، مطرح شده: با این وصف گزارش مرکز آمار ایران حاکی از آن است که میانگین نرخ بیکاری در سال ۱۳۸۹ معادل ۱۳/۵ درصد و در میان جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال ۲۵/۵ درصد بوده است. گزارش صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۹ حاکی از آن است که ایران در میان ۱۷ کشوری که در تدوین سند چشم‌انداز مورد توجه و مقایسه بوده‌اند، بالاترین نرخ بیکاری را داشته است. اطلاعات ارائه شده توسط وزارت کار بیانگر آن است که در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۷۵۰ واحد صنعتی دچار اختلال در تولید شده و ناگزیر خواهند شد نیروی کار خود را تعدیل کنند. به این ترتیب چنین به نظر می‌رسد که ظرف یکسال آتی تعدادی از شاغلان موجود بخش صنعت به خیل بیکاران پیوندند. بدهی سنگین حدوداً ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت به نظام بانکی و بخش خصوصی، موضوع دیگری است که تحلیلگران اقتصادی در نامه خود به آن اشاره کرده و متذکر شده‌اند که به تبع این شرایط، دولت بعدی نه تنها باید با تنگنای ارزی حاصل از تحریم‌ها و کاهش درآمد مالیاتی ناشی از رکود اقتصادی دست و پنجه نرم کند، بلکه باید بار باز پرداخت بدهی‌های سنگین دولت فعلی را نیز بر دوش کشد.

این نامه به امضای این استادان اقتصاد رسیده است: دکتر تقی ابراهیمی سالاری، دکتر نعمت‌اله اکبری، دکتر صادق بختیاری، دکتر لطفعلی بخشی، دکتر فاطمه بزازان، دکتر حمید بهمن‌پور، جهان‌میر پیش‌بین، دکتر حسن تحصیلی، دکتر مهدی تکیه، دکتر محمد مهدی جهرمی، مرتضی جبینی، دکتر سید محمد حسینی، دکتر محمود ختائی، دکتر جعفر خیرخواهان، دکتر محسن رنایی، دکتر محمود دانشور کاخکی، دکتر عبدالحسین ساسان، دکتر محمد سناری فر، دکتر بهرام سبحانی، محمدتقی سیدصدر، دکتر

هوشنگ شجری، دکتر پرستو شجری، دکتر مصطفی شریفی، دکتر حسین صادقی، دکتر علی صادقی تهرانی، دکتر حسن طائی، دکتر عبدالله طاهری، دکتر رضا عاصی، دکتر حسین عبده تبریزی، دکتر عباس عساری، دکتر مصطفی عمادزاده، حسن غضنفری، دکتر عبدالرسول قاسمی، دکتر علی قنبری، دکتر زهرا کریمی، محمدولی کیانمهر، دکتر سیدابوالقاسم مرتضوی، سیدمحمدحسن مصطفوی، دکتر سید مهدی مصطفوی، حجت‌اله میرزائی، دکتر عبدالعلی منصف، دکتر علیرضا ناصری و دکتر بهروز هادی زوز.

کارنامه انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۹۱

اشاره:

انجمن شرکتهای ساختمانی در سال ۱۳۹۱ فعالیتهای صنفی و حرفه‌ای خویش را با شتاب بیشتری تداوم بخشید و برای بررسی و برون رفت از مشکلات مبتلابه مکاتبات بسیاری با سازمانها و نهادهای ذیربط و ذینفعان امور ساخت و ساز حوزه صنعت ساختمان سازی انجام داد. در طی سالی که گذشت نشستها، میزگردها، همایشها و جلساتی با حضور حرفه‌مندان بخش مهندسی پیمانکاری برگزار شد. این تعامل و تامل در بسیاری از موارد آثار مثبتی داشته است و در آینده نزدیک نیز آثار مثبت پاره‌ای از آنها نمودار خواهد شد. جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران بخشی از تلاش‌ها و کوشش‌های انجام شده را با عنوان کارنامه فعالیتهای انجمن در سالی که گذشت به شرح ذیر ارائه می‌دهد.

- دیدارهای اعضای نهاد تعامل با نمایندگان شورای عالی فنی و گردهمایی اجتماع مدیران تراز اول شرکتهای عضو انجمن شرکتهای ساختمانی برای مشورت درباره نحوه دریافت مطالبات و استفاده از خرد جمعی برای دستیابی به راههای روشمند و قانونی برای ماندگاری و پایداری شرکتهای عضو

- دیدار با نماینده انجمن ماشین‌آلات و ساختمانی و معدنی اسپانیا

- شرکت فعال در دومین همایش سد و تونل ایران که ۲۴ مهر برگزار شد و برگزاری سومین کنفرانس بین‌المللی صنعت احداث ایران به عنوان بزرگترین رویداد توسعه‌ای بخش خصوصی کشور، ۱۸ و ۱۹ آذرماه و پوشش گسترده خبری آن در ماهنامه پیام آبادگران

- دیدار اعضای هیأت مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی و منتخبین اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی، مهندسی و صنایع انرژی با رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام

لازم به ذکر است دستاوردهایی مانند تصویب قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری و ... محصول تلاش مشترک انجمنها و تشکلهای در این مقطع بوده است.

- پاسخ به مکاتبات نهادها و سازمانهای دولتی ذیربط در امور صنعت پیمانکاری ساختمانی و مکاتبه با آنها در انعکاس مطالبات قانونی و پیشنهادهای راهبردی

- تهیه و توزیع سالنامه سال ۹۱ انجمن شرکتهای ساختمانی - تقدیر معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی از مدیران ارشد انجمن شرکتهای ساختمانی در ارتباط با همکاری فعال در طی نشستهای مربوط به حرفه‌مندان مجری پروژههای عمرانی کشور و ارائه نقطه نظرات و انتقال تجربیات خویش در راستای منافع ملی کشور و برون رفت از شرایط ویژه کنونی

- تشکیل کمیته و شورای پیگیری مسائل طرحهای اجرایی پیمانکاران و سازندگان پروژه‌های عمرانی کشور (اردیبهشت)

- میزگردهای مشترک اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی با معاون وزیر راه و شهرسازی برای مشارکت در نوسازی بافتهای فرسوده (خرداد) ادامه پیگیری مصوبات آن به منظور عملیاتی و اجرایی کردن آن در آبان ماه

- برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت دوم انجمن (تیر)

- برگزاری مجمع عمومی فوق العاده و عادی شرکت تعاونی شرکتهای ساختمانی (تیر)

- برگزاری مجمع عمومی سالیانه نوبت اول شرکت تضمین (تیر)

- برگزاری جلسات کمیسیون اقتصادی انجمن با اعضای بانکهای اقتصاد نوین، بانک سپه، بانک صادرات، با مدیران بانک دی بانک خاورمیانه

گزارش عملکرد یکساله نشریه پیام آبادگران

در سالی که گذشت کمیسیون انتشارات با حضور اعضای کمیسیون انتشارات و همکاران این بخش تلاش خود را در جهت ارتقای کیفی و کمی نشریه به عمل آوردند. تمام تلاشهای صنعتی و گردهماییهای انجمن و سایر انجمنهای ذریبط را با درج در نشریه اطلاع رسانی کردند و پروژههای مهم اجرا شده در کشور را با شرح و بسط کافی به آگاهی جامعه رساندند. با توجه به جمع آوری مقالات ارزشمند همکاران صنعتی، فرهیختگان و دانش پژوهان ماهنامه ما ثمره تلاش یک ساله خود را تقدیم خوانندگان و اعضای صنف می نماید.

در شماره های مختلف پیام آبادگران علاوه بر انعکاس اخبار میزگردها، گردهماییها و همایشها گزارشهای ماهانه کمیسیونهای انجمن، مکاتبات انجمن با نهادهای ذریبط و اخبار صنعت ساختمان در کشور انعکاس یافته بود. علاوه بر این سلسله مطالبی با عنوان نگاه اجمالی به ادبیات اقتصادی، محیط زیست و پاکرد در شماره های مختلف چاپ می شد که مشروح آنها به این ترتیب است:

- نظرسنجی و مصاحبه با اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی در مراسم دید و بازدید انجمن شرکتهای ساختمانی

- درج مقاله های صنعتی و حرفه ای مدیران و حرفه مندان مهندسی پیمانکاری در ماهنامه پیام آبادگران

- درج مقاله های صنعتی و حرفه ای اعضای کمیسیونهای مختلف انجمن

- تهیه و درج مصاحبه های اختصاصی با حرفه مندان و مسئولان صنعت احداث از جمله: مهندس احمد افطسی، مهندس محمد هاشمی صدرایی، مهندس حسن سعادت مند، مهندس بیژن سعید آبادی، مهندس نصرت الله خوانساری، مهندس عبدالمجید سجادی نائینی، دکتر عقیلی، مهندس حسین چهر آزاد، مهندس فرخ جمالی، مهندس علی اکبر مقیمی آذری، مهندس احمد دولتخواهی، مهندس منوچهر شکوفی، مهندس غلامرضا قاضی زاده، مهندس ملکبانی فرد، مهندس محمد عطاردیان، مهندس سالار علیاری، مهندس فروغی، مهندس طیب زاده و ....

- چاپ سرمقاله هایی با عناوین مختلف از جمله: آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه های عمرانی کشور، آثار و تبعات نوسان نرخ ارز بر پروژه های سازمان مدیریت و برنامه ریزی، شرایط اضطراری شرکتهای پیمانکار پروژه های عمرانی توجه ویژه دولتمردان را می طلبد، نقش شرکتهای مهندسی پیمانکار پروژه های عمرانی، ادغام وزارتخانه ها، ضعفها، قوتها، تهدیدها و فرصتهای فراروی آن در بهبود فضای کسب و کار در ایران، نمایندگان دوره نهم مجلس شورای اسلامی، تأثیر روند پرشتاب افزایش قیمت مواد و مصالح بر پروژه های عمرانی انتظارات صنعت احداث، نقش طرحهای زیربنایی در اشتغال زایی، درخواست شورای هماهنگی تشکل های مهندسی، ضرورت تعریف و تفکیک حوزه قانونی و جغرافیای اقتصادی فعالیت بخش خصوصی در چارچوب منافع ملی

- برگزاری کنفرانس مطبوعاتی با عنوان شرایط اضطراری پیمانکاران بخش خصوصی (خرداد)
- برگزاری میزگردی برای بررسی تأثیر شرایط کنونی بر میزان تخصیص بودجه عمرانی کشور با حضور آقای بیژن رحیمی دانش و دکتر محمود جامساز
- گزارش همایش شورای ادواری کانون سراسری در کرمان، گزارش از همایش سراسری بررسی مسائل و مشکلات متلابه جامعه پیمانکاری کشور (آذر)

- تهیه و چاپ گزارش از مجامع عمومی و دیدارهای اعضای کمیسیون اقتصادی با نمایندگان بانکهای مختلف

- درج نامه مهندس نادر عطایی به برابیان تریسی

- تهیه گزارش از انتخابات شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنعتی و حرفه ای کشور و بقیه انجمنهای مرتبط به انجمن شرکتهای ساختمانی

- پوشش همایش صنعت احداث و مصاحبه اختصاصی با دکتر نهبانندیان رئیس اتاق بازرگانی ایران، مهندس لطفی زاده معاون وزیر و رئیس کارگروه فناوری اطلاعات وزارت مسکن و شهرسازی، مهندس احمد خرم وزیر پیشین راه و شهرسازی، دکتر بهمن و کیلی مدیرعامل بانک توسعه صادرات، مهندس هرمزد رامینه رئیس منتخب دوره چهاردهم شورای مدیریت جامعه مهندسان مشاوران

- و ....

کمیسیون انتشارات معتقد است هر آنچه انجام شده می توانست کامل تر نمایان شود و این در صورتی تحقق می یابد که شما عزیزان دست یاری دراز شده ما را به سمت خود به گرمی بفشارید و با ارسال مطالب، مقالات، و اظهار نظرهای ارزنده و سازنده خویش، ما را در پربار شدن این نشریه یاری رسانید.

آیه الله ماضی رهنمایی در دیدار با نمایندگان بخش خصوصی عنوان کرد: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است

رئیس مجمع تخصصی صنعت نظامی و هواپیمایی آریانا در دیدار با اعضای کمیسیون اقتصادی و حرفه ای مدیران و حرفه مندان مهندسی پیمانکاری در تهران گفت: ریشه تمام مشکلات کشور روحیه افراط و تفریط است. وی افزود: روحیه افراط و تفریط در تمام بخش های کشور وجود دارد و این روحیه باعث شده است که کشور دچار مشکلات فراوانی شود. وی همچنین گفت: ما باید روحیه اعتدال را در کشور احیا کنیم و با اتخاذ رویه های منصفانه و متعادل، مشکلات کشور را حل کنیم. وی در ادامه گفت: ما باید با همکاری و همفکری یکدیگر، مشکلات کشور را حل کنیم و با اتخاذ رویه های منصفانه و متعادل، مشکلات کشور را حل کنیم.

گزارش کمیسیون اقتصادی و بانکها

- استفاده از نظرات مشاوران مالی و بانکی .
- بررسی وضعیت بولتن خبری کمیسیون و تقویت آن.
- تمرکز همکاری با یک بانک و الگو نمودن خدمات بانک هدف
برای استفاده از تسهیلات دیگر بانکها به نحو شایسته برای اعضاء
این گزارش توضیح مختصری از فعالیتهای کمیسیون اقتصادی
و بانکها را با تقسیم به چهارم بخش ذیل باستحضار می‌رساند
۱- بخش اول: بانکها- موضوع همکاری با بانکها و پیگیری
توافقات با بانکهای تجاری در خصوص اختصاص خطوط اعتباری
به اعضاء انجمن در این خصوص با بانکهای مختلف نشست
مذاکره شد که باختصار بیان میگردد:
۱-۱ نشست با نمایندگان بانکداری شرکتی بانک اقتصاد
نوین. در نشست با نمایندگان دفتر بانکداری شرکتی واحد مرکز
تهران ضمن بررسی موضوع بانکداری شرکتی، بانکداری پروژه
ای نیز بعنوان پیشنهاد ویژه کمیسیون اقتصادی مطرح و اعضاء
کمیسیون به شرح و توضیح خواسته خود و مزایای این مورد
برای بانک و شرکتهای پیمانکاری را بیان نمودند که گزارش

کمیسیون اقتصادی و بانکها در طول سال ۹۱ با حضور اعضاء
خود آقایان مهندسین دادمان، مسعودی، عارف آذر، علی اصغر
گل سرخی، عزیزی، ظاهری، سبوحی، افقهی، سیدین و تکلی با
تشکیل ۲۰ جلسه در راستای رسیدن به اهداف از پیش تعیین
شده خود که منطبق با برنامه‌ها و اهداف انجمن بوده در مسیر
حل مشکلات و معضلات اقتصادی صنف با ارائه پیشنهادات
موثر و مناسب برای بهبود شرایط اقتصادی و فضای کسب و کار
اعضاء انجمن اقداماتی انجام داده و موضوعاتی نیز در دستور کار
خود دارد. کمیسیون پس از بررسی گزارش عملکرد سالیانه
خود، مصمم شد با رویکرد اجرایی و مشخص نمودن خروجی
از دستاوردهای کمیسیون فعالیت‌های خود را با مولفه‌های
زیر تقویت نماید.

- بررسی و اجرایی نمودن مصوبات کمیسیون در جهت حل
مشکلات صنف و اعضاء در حد توان .
- تلاش برای هماهنگی عملکرد سایر گروههای ذیربط با
کمیسیون جهت تقویت و بالا بردن راندمان کار کمیسیون.

- عدم توان پرداخت مطالبات شرکتهای مهندسی (پیمانکاران) توسط دولت با بودجه فعلی .

- اجرایی نبودن واگذاری زمین و اوراق مشارکت و غیره به پیمانکاران به جای مطالبات معوق بنا بدلائل مختلف.

- پیش بینی ارقام بودجه درست نیست و برای جذب اعتبارات آن ناپیوستی حساب باز کرد .

- جابجایی حساب از طرحهای عمرانی با هزینههای جاری دولت، هزینه های جاری جزو هزینه هایی است که بایستی پرداخت شود و در واقع دولت بر عکس عمل می کند و با فروش نفت هزینه های جاری را تامین می کند در صورتی که اولویت با بودجه های عمرانی است و به شرکتهای عضو توصیه شد با احتیاط کامل در مناقصات وارد شوند.

بررسی احکام بودجه سال ۹۱ مرتبط با فعالیتهای اقتصادی از دیگر دستور جلسات کمیسیون بود.

اعضاء کمیسیون در خصوص مواد مرتبط با فعالیتهای اقتصادی قانون بودجه سال ۹۱ بحث و تبادل نظر نمودند ظرفیتهای ماده ۱۰۲ قانون بودجه و روش تامین سرمایه آن من الجمله B.O.T، B.O.O بررسی شد. تلفیق قوانین با ماده ۱۰۲ قانون بودجه ۹۱ جهت عملیاتی و اجرائی نمودن نیز از مواردی بود که اعضا به آن اشاره داشتند. که پس از بحث و بررسی موارد پیشنهادی برای عملیاتی کردن روش های فوق که در قانون بودجه ۹۱ آمده است بشرح زیر بعنوان نظر کمیسیون به هیات مدیره محترم انجمن ارائه شد. تحقق موارد چهار گانه پیش بینی شده در قانون پیشنهاد می شود:

۱- تامین منابع مالی بطریقه ارائه سهام کارخانه ها و شرکتهای ممتاز از طریق اقدام در بکارگیری کارگزاران بورس و فروش سهام فوق و سپس پرداخت مبالغ تامین شده به پروژه های عمرانی

۲- اوراق مشارکت مورد اشاره در قانون چنانچه از طریق بانکها مبادله و منتشر گردد، مورد قبول پیمانکاران میتواند قرار گیرد.

۳- اموال و املاک دستگاههای اجرایی از طریق سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و یا سازمان قانونی مشابه مورد فروش قرار گرفته و مبالغ دریافتی به پروژه ها اختصاص یابد.

۴- ارائه لیست پروژه های قابل واگذاری بصورت عمومی (فراخوان) برای قطعیت یافتن امکان استفاده از ظرفیت دیده شده در قانون. بغیر از مواردی فوق موارد دیگری نیز مطرح و به عنوان روش عملیاتی پیشنهاد گردید:

الف- بدهی معوق شرکتهای بانکه های کشور حداقل برای ۵ سال استمهال و جرائم نیز بخشوده شود و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته خارج نمایند و پیشنهاد گردید ماده ۲۹ قانون بودجه سال ۹۱ به بانکهای خصوصی نیز تسری یابد .

ب- بدهی های پیمانکاران به سازمان امور مالیاتی کشور (اعم از مالیات مستقیم، تکلیفی و مالیات برارزش افزوده) را با مطالبات ایشان از کارفرمایان پروژه ها تهاتر و جرائم این موارد نیز مشمول بخشودگی کامل قرار گیرد

بخش سوم: بررسی فضای کسب و کار و بیان مشکلات فعلی اعضاء در بخش تامین منابع و بودجه و راهکارهای برون رفت

کامل این جلسه در نشریه آبادگران به چاپ رسید.

۱-۲ نشست با نمایندگان بانک سپه، در این جلسه کمیسیون با بیان اینکه در صدد تعاملی در سطح اعضاء انجمن شرکتهای ساختمانی با بانکهای کشور برای تامین نیازها و رفع مشکلات اعضاء این صنف است پیشنهاد خود را مطرح نمود که اساس پیشنهاد کمیسیون این است وقتی شرکتهای وارد یک پروژه می شوند با بانک انحصاری وارد کار شده و همه خدمات را از جمله ضمانت نامه ها، تسهیلات و گشایش اعتبار را از صفر تا ۱۰۰ پروژه از آن بانک اخذ کنند متن کامل مذاکرات این نشست در شماره ۲۹۹ ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۳ نشست با معاونت کل بازاریابی و خدمات مشتریان بانک صادرات نیز از جمله برنامه های کمیسیون بود که جهت ایجاد ارتباط فی مابین اعضاء و بانک با ارائه پیشنهاد بانکداری پروژه های و دریافت تسهیلات بهتر و تعریف جدیدی از روابط نظرات مطرح گردید که متن کامل مذاکرات این نشست در ماهنامه آبادگران جهت اطلاع منتشر گردید.

۱-۴ نشست با آقای دکتر عقیلی و نمایندگان بانک خاورمیانه نیز از جمله نشستهای کمیسیون اقتصادی و بانکهای انجمن بود که جهت ارائه نظرات و پیشنهادات انجمن و راههای همکاری با بانک مطرح و بررسی شد. متن کامل این نشست در ماهنامه آبادگران منتشر گردید.

۱-۵ نشست با معاونت بازار یابی و معاونت اعتبارات و مدیران بانکداری شرکتی بانک دی و مشاور مدیر عامل از جمله برنامه های کمیسیون بود که پس از ارائه پیشنهادات و مباحث مطرح شده بین طرفین مقرر شد که جهت تخصیص خط اعتباری با مبلغ ۳ هزار میلیارد ریال برای اعضاء تسهیلاتی را در مقابل صورت وضعیت ها و تاییدات کارفرمایان و ذیحسابی ها پرداخت گردد. که این موضوع منجر به عقد تفاهم نامه گردید و به امضاء نمایندگان طرفین رسید و مطابق پیش بینی تفاهم نامه کارگروهی بمنظور اجرایی نمودن آن تشکیل و پیگیری امور را می نماید که این موضوع در حال اقدام جدی از سوی انجمن و بانک می باشد.

بخش دوم: شناسایی فرصت ها و ظرفیتهای موجود در بازار سرمایه و روش های تامین و تجهیز منابع ساخت پروژه ها برای ارتقاء توانمندی اعضاء با توجه به بودجه های عمرانی با استفاده از نظر مشاوران

جهت بررسی احکام قانون بودجه سال ۹۱ از آقای رحیمی دانش کارشناس خبره بودجه دعوت گردید. خلاصه ای از نظرات مطرح شده بدین شرح بود:

لازم است تغییراتی در روال اجرای برنامه‌های عمرانی پیش‌بینی گردد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

الف: عدم ایجاد تعهد بیش از تعهدات موجود تحت هر عنوان از جمله طرح یا پروژه یا فاینانس.

ب: تعیین تکلیف پروژه‌های عمرانی موجود بر اساس موازین قراردادی با شرایط اعلام شده

ج: تعیین تکلیف پرداخت‌ها که تداوم انجام پروژه‌ها نیازمند تامین به موقع منابع مالی جهت پیمانکاران می باشد.

بخش چهارم بولتن خبری: کمیسیون با ایجاد بولتن خبری در خصوص اطلاع رسانی از آخرین اخبار اقتصادی و تحولات در ضوابط و شرایط و روش‌های اجرائی و خدمات بانکی که از سال پیش در دستور کار داشته و در حال انجام است جهت ارتباط فعال با اعضا و انتقال اخبار و اطلاعات از سوی انجمن درصدد تقویت روابط فیما بین انجمن و اعضا نیز می باشد.

در پایان ضمن تشکر از اعضای محترم کمیسیون که وقت خود را به حضور در جلسات اختصاص دادند، امید آن داریم در سال جدید نیز با استعانت از خداوند متعال و با حمایت هیات مدیره محترم و دبیر محترم انجمن اقداماتی به سهم کمیسیون جهت استفاده همکاران و صنف داشته باشیم.

از آن- با توجه به بررسی موارد و مصوبات قبلی و اقدامات لازم برای سال جاری مواردی که در وضعیت فضای کسب و کار فعلی پیمانکاری و راههای برون رفت از این تنگناها می باشد سه محور اقتصادی مهم مورد توجه قرار گرفت:

- ۱- اتحاد در صنف برای تامین حقوق اولیه
- ۲- رویکرد به فعالیت های دیگر
- ۳- تغییر اتکا به منابع مالی دولت و حرکت در جهت تامین منابع مالی پروژه‌ها

با توجه به بررسی مشکلات پیمانکاران در شورای هماهنگی شکل ها و جلسات با معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری بنا به دستور هیات مدیره محترم انجمن مبنی بر بررسی این موضوع در کمیسیون اقتصادی و بانکها، این کمیسیون در جلسات خود موضوع را بررسی و نظرات خود را اعلام نمود که خلاصه‌ای از آن بدین شرح می باشد با توجه به عدم پوشش بودجه عمرانی دولت و بدهی های معوق نهادهای دولتی به پیمانکاران و عدم تامین منابع مالی پروژه‌ها و به تبع آن تحلیل رفتن بنیه مالی پیمانکاران و نبود شرایط مساوی در صحنه رقابت با پیمانکاران بزرگ (شبه دولتی) در مناقصات و عدم پرداخت به موقع صورت وضعیت ها، عدم اعلام بهنگام شاخص های تعدیل و پرداخت های مربوطه در کنار افزایش بی سابقه قیمت کالا و مصالح ساختمانی طی دو سال اخیر و تلاش پیمانکاران در انجام به موقع تعهدات خود به کارفرمایان و تامین کنندگان کالاها و هزینه های مالی مترتب بر آن و افت ارزش پول که فعالان این صنف معادل درصد ناچیزی از هزینه های انجام شده خود در فصول قبل را دریافت می نمایند پیمانکاران را به شدت در تنگنای مالی قرار داده است و از اهم مشکلات پیمانکاران می باشد. برای خروج از چالش ایجاد شده

گزارش سالیانه کمیسیون عضویت

کمیسیون عضویت با حضور اعضای خود آقایان مهندس پور شیرازی، مهندس عصر آزاد، مهندس عارف آذر در طول سال ۹۱ درخواستهای ارجاع شده به کمیسیون برای عضویت در انجمن شرکتهای ساختمانی را بررسی نمود و شرکتهای ذیل پس از بررسی در کمیسیون عضویت، عضویتشان توسط هیات مدیره محترم مورد تایید و تصویب قرار گرفت.

ردیف	نام شرکت	تاریخ عضویت	مدیر عامل
۱	بناب سد	۹۱/۱/۲۶	مهندس فرامرز زریاعی
۲	پرشیا اینیه آریا	۹۱/۲/۳۰	مهندس ارسام ناطمی
۳	مدیریت توسعه گر ساختمان	۹۱/۳/۲۰	مهندس سید محمد میری
۴	ایستا پای	۹۱/۴/۱۰	خانم مهندس زهرا امینی
۵	زرف کار جم	۹۱/۴/۱۰	مهندس مجید عامری
۶	ژالکه	۹۱/۵/۱۴	مهندس علیرضا فرامرزی
۷	ماراب ماهید	۹۱/۶/۱۸	مهندس علی عصارى
۸	لاوین	۹۱/۱۰/۲	مهندس علیرضا طالبی
۹	برج سازان شایان اسپادانا	۹۱/۹/۲۲	مهندس مهران عتیقه چیان
۱۱	نماد سازه جنوب	۹۱/۱۰/۲	مهندس حسین ممبینی
۱۲	صمیم ساخت کیلان	۹۱/۱۰/۹	مهندس علی گرمی نسب
۱۳	ر آورا	۹۱/۱۲/۵	مهندس یابک ملکی
۱۴	سازه های پل	۹۱/۱۲/۵	مهندس جعفر اختری

گزارش کمیسیون فنی

سرفصلهای مورد بررسی کمیسیون به شرح زیر تعیین و با برگزاری جلسات هفتگی کمیسیون و تشکیل کارگروههای مرتبط موضوع و نظارت بر عملکرد آنها، با حضور اعضای کمیسیون فنی آقایان مهندسان: **ابراهیم شریعت، بهمن دادمان، علی تاهباز صالحی، کاظم عارف آذر، یحیی خاوران، مجید شیخ بهائی، دکتر گلابتونچی، احسان طاهری، شعبان یوسفیان، علی روزی طلب، محمود رضا همیری، افشین جم، ایرج بزرگزاده، غلامرضا شفیع پور، ناهید شوقی** و استقبال اعضای جدید جهت همکاری و مشارکت در اقدامات مربوط به کمیسیون فنی و با حضور آقایان مهندسان: **سیروس پشتون، هوشنگ آرزو، پرهام موحد، رضا جامی، امیر حسین دلپذیریان، حسین یزدانی، محمد تکلی، علیرضا فرزانهگان**، اقدامات به شرح زیر انجام گردید.

۱- شاخصهای تعدیل

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۳- بررسی نرخ قراردادهای مسکن مهر

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۵- انجام خدمات داوری

۶- بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

۸- مشارکت در جلسات اجلاس کمیسیون ملی استاندارد مهندسی ساختمان و مصالح و فرآورده های ساختمانی و ارائه نظرات

۱- درارتباط با شاخصهای تعدیل

۱-۱ بررسی و کنترل شاخصهای اعلام شده و در مواردی که شاخصها دارای مغایرت بوده، بررسی های تکمیلی انجام و در خواست اعمال اقدامات اجرائی و اصلاحی به عمل آمده است،
۱-۲ دریافت اطلاعات آماری از اعضا، پالایش اطلاعات و استفاده در ارائه اطلاعات نرخ عوامل به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی،

۱-۳ تهیه شاخصهای پیشنهادی سه ماهه های سال ۱۳۹۱ بر اساس اطلاعات پروژه های نمونه در رشته های مرتبط،
۱-۴ اقدام در ایجاد فرآیند تولید شاخص های تعدیل و فهرست های بها،

۱-۵ مقایسه نموداری شاخصهای پیشنهادی در کنار شاخصهای بانک مرکزی و مرکز آمار و تحلیل نتایج کسب شده،
۱-۶ بررسی نحوه دریافت اطلاعات موثر در محاسبه نرخهای مبنا با مشارکت شرکت ارائه دهنده خدمات و به طرق زیر:

- در مورد تعیین نرخ ماشین آلات با هماهنگی انجمن راهسازان، قیمت های بازار و نرخهای مورد عمل اعضا، اقدام می گردد.
  - نرخ پایه مربوط به نیروی انسانی براساس ضوابط وزارت کار تعیین می گردد
  - نرخ مصالح با اقدامات میدانی به توسط شرکت ارائه دهنده خدمات و اطلاعات اسناد خرید اعضا
- ۱-۷ نظارت بر عملکرد کارگروهها

۲- بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای پیمانکاری

۲-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص ضریب بالاسری که در برگیرنده هزینه انجام کار در شرایط فعلی و شامل هزینه خدمات فنی و HSE و تهیه و کنترل برنامه انجام کار و سایر خدمات باشد، ضمن بررسی هزینه های بالاسری در قراردادهای همکاران، بررسی مبانی هزینه ها و عدد گذاری و انجام محاسبه در رشته های مختلف، اینک در دست اقدام است.

۳- بررسی نرخ ساختمانهای مسکن مهر

۳-۱ انجام کار تحقیقی در خصوص نرخ قراردادهای مسکن مهر و چگونگی آن با نرخهای فهرست بها و نرخ روز، بر اساس گزارش های ارائه شده درارتباط با نقشه و مشخصات اجرائی و هزینه های بعمل آمده از اقدامات مهم کمیسیون فنی بوده است.

۴- آنالیزهای فهرست های بها

۴-۱ ادامه بررسی تجزیه بهای ابنیه سال ۱۳۹۰ سازمان و ملاحظه مغایرتهای بنیادی و نتیجه بدست آمده مبنی بر اینکه لزوم تهیه تجزیه بهای واقعی ضروری است و تهیه تجزیه بهای جدید می بایست توسط کارشناسان مجرب بعمل آید و دراولویت برنامه کمیسیون قرار می گیرد.

۵- انجام خدمات داوری

۵-۱ انجام داوری در قراردادهای منعقد فی مابین اعضا با شرکتهای داخلی با تعیین کارگروه داوری و اعلام نظرات داوری
۵-۲ بررسی راهکارهای اصلاحی در قراردادهای فاقد تعدیل و EPC در شرایط کنونی

۵-۳ در خصوص راهکار جبرانی در قراردادهای قیمت مقطوع و فاقد تعدیل و قراردادهای EPC در شرایط کنونی، نسبت به اعلام روش های جبرانی اقدام شده است. که منجر به صدور بخشنامه شماره ۸۰۷۷۶/۱۰/۱۱ مورخ ۹۱/۱۰/۱۱ گردیده است.

۷- بررسی مشکلات قراردادی و راهکارهای برون رفت

بررسی مشکلات قراردادی ناشی از موارد زیر و ارائه راهکارهای جبرانی در شرایط کنونی به شرح زیر انجام و نتایج موارد آن به هیأت مدیره و دبیر محترم اعلام و نهایتاً نسبت به انعکاس موارد به مقامات مسئول اقدام گردیده است.

راهکارهای پیشنهادی

مشکلات قراردادی

<ul style="list-style-type: none"> ■ روند افزایش قیمت ها روزانه است از مسیر شاخصهای سه ماهه تعدیل نمی شود به روش پرداخت صحیح رسید، شاخصهای ماهانه تولید و اعلام گردد؛ ■ پرداخت مابه التفاوت ، جهت اقلام کلیدی و اقلام با افزایش قابل توجه؛ ■ تأمین مصالح از محل ماده ۸۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منظور نمودن هزینه با نرخهای نرخنامه به حساب پیمانکار ؛ ■ پرداخت مابه التفاوت علی الحساب تا اعلام شاخصها ؛ ■ معرفی مراجع تهیه مورد تأیید کارفرما و پرداخت اصل هزینه به پیمانکار (قیمت این اقلام در شاخصهای تعدیل صفر محاسبه شود)؛ ■ پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز و ریال در مورد تهیه اقلام وابسته به ارز ؛ ■ قیمت خرید تاسیسات و تجهیزات تابع تغییرات نرخ ارز باشد؛ ■ با تنظیم لیست، تجهیزات و تاسیسات توسط کارفرما خریداری و نرخ اقلام در محاسبه شاخصها صفر شود و یا نرخ خرید را با نرخ روز پیشنهاد به ارز پرداخت نمایند؛ ■ در پروژه های آتی پیش بینی لازم در قرارداد بعمل آید؛ ■ پیشنهاد حذف انقعا د قرارداد های جدید؛	<p>افزایش بی رویه نرخ مصالح و خدمات و عدم تطبیق هزینه های تأمین مصالح و اجرا ، با نرخ قرارداد</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ با تنظیم توافقنامه بین بانک و کارفرما ، امکان استفاده از تسهیلات وام بانکی و با پرداخت سود واقعی بانک (نه سود اوراق مشارکت) فراهم گردد؛	<p>عدم پرداخت بموقع و تخصیص کافی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ استفاده از شاخصهای بانک مرکزی؛ ■ واقعی کردن شاخص ها با توجه به شرایط قیمت های روز، از مقطع ابتدای سال ۱۳۹۱	<p>عدم پوشش شاخصهای تعدیل؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام عدم مشارک پیمانکاران دولتی در قرار دادهای با سقف مشخص بعنوان مثال تا سقف ۱۰۰۰ میلیارد ریال؛ ■ الزام به رعایت ضوابط قانون برگزاری مناقصات ؛ ■ شرکتهای بخش خصوصی و دولتی ضوابط یکسان داشته باشند؛ ■ حذف واگذاری های خارج از مناقصه ؛ ■ اعمال ضریب تأثیر یا راهکارهای مشابه برای هم تراز کردن پیمانکاران دولتی با بخش خصوصی	<p>شرایط نابرابر پیمانکاران خصوصی و دولتی؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پرداخت پیش پرداخت در حد معقول و به میزان ۲۰ درصد بر اساس شرایط عمومی پیمان و به تبع مصوبات ذیربط؛	<p>انعقاد قراردادهای بدون پیش پرداخت ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ الزام به انجام مطالعات دقیق تر قبل از انجام مناقصه و تعیین قیمت واقعی ؛	<p>بر آورد غیر واقعی ؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد استفاده از فهرست بهای پیشنهادی انجمن با انجام نقد فهرست بها ؛	<p>به روز نبودن فهرست بها؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ پیشنهاد الزام رعایت بخشنامه ها و عدم اعمال سلابق شخصی ؛	<p>عدم رعایت ضوابط و بخشنامه ها توسط کارفرمایان؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ ضوابطی برای تشخیص صلاحیت کارفرما تدوین شود و یا الزام به استفاده از خدمات عامل چهارر تبه بندی شده ؛	<p>صلاحیت کارفرما؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ اعتبار ارزی طرح در قرارداد برای خریدهای خارجی درج شود؛ ■ نسبت به تأمین اعتبار متناسب با پیشرفت برنامه زمانبندی مصوب پروژه و شرایط قرارداد اقدام شود ؛	<p>عدم تناسب تأمین اعتبار با پیشرفت پروژه؛</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ مطابق ردیف ۱، تراز ریالی و ارزی در پروژه های دارای تأمین تجهیزات قید شود؛	<p>عدم وجود ضمانت اجرائی جهت تأمین اعتبار؛</p>

مشکلات قراردادهای سر جمع و قیمت مقطوع؛	■ در قراردادهای جاری مطابق راهکارهای ردیف ۱، عمل گردد و اصولاً در شرایط حاضر کشور، از انعقاد این گونه قراردادهای پرهیز شود؛
عدم انجام فروش اعتباری به لحاظ تغییرات نرخ ارز؛	■ تأمین نقدینگی با تعدیل سریع و اعلام شاخصهای ماهانه؛
تأخیر در پرداختها؛	■ مشابه شرایط عمومی فیدیک در صورت درخواست پیمانکار با پرداخت خسارت و تأمین مالی به توسط پیمانکار
مشکلات قانون مالیات بر ارزش افزوده؛	■ نسبت به اصلاح قانون اقدام شده است
عدم ثبات ضوابط و قوانین؛	■ تعیین مدت مناسب برای موثر بودن قوانین و عدم امکان تغییر آنها در زمانهای کوتاه
تغییرات مدت پیمان و هزینه های اضافی؛	■ مصوب نمودن روش پیشنهادی انجمن که طی نامه شماره ۴۹۱۹-۸۹ مورخ ۸۹/۱۰/۱۵ ارائه شده است

توضیح اینکه در اقدامات بعدی ارائه راهکارهای اجرایی و مکاتبات با مقامات مسئول، پیش نویس بخشنامه پرداخت مابه التفاوت نرخ مصالح تنظیم و طی نامه شماره ۴۶۸۸۸-۹۱ مورخ ۹۱/۱۲/۱۲ به معاونت محترم برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری ارسال شده است.

بدینوسیله از اعضای محترم کمیسیون که با حضور و همفکری در جلسات، کمیسیون را یاری نمودند، مراتب تشکر و قدردانی خود را اعلام می دارد. امید دارد که در سال جدید نیز با هدایات هیأت مدیره و دبیر محترم انجمن، منشأ خدمات مفید جهت استفاده همکاران و اعضای محترم صنف باشند

سخن پایانی

در پایان فرصت را مغتنم شمرده بار دیگر فرا رسیدن بهار و نوروز باستانی را به یکایک شما عزیزان و خانواده محترمان تبریک و تهنیت عرض مینماییم. امید آن داریم سال جدید را با کاهش و رفع مشکلات فراروی شرکتهای مجری پروژههای عمرانی آغاز کنیم و تلاشگران گسترده سازندگی و آبادانی کشور که بی هر ادعایی در بیابانهای توان فرسا و گردنههای دشواریهای گرانافزا به آفرینش سامانههای تمدنی و سازههای مدنی می پردازند با آرامش بیشتری در توسعه زیرساختهای کشور طرحی نو در اندازند.

ولی با دریغ و تاسف باید گفت، در سالی که گذشت تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو انجمن و جامعه مدنی کشور به دیار باقی شتافتند گرچه آثار ذهن وقاد و اندیشه نقاد آنها در جای جای میهن عزیزمان یادگار ماندگار تلاش و کوشش آنها را به شهادت ایستاده اند ولی از دست دادن این سرمایه های عظیم دانش و فنی و مهندسی خسران بزرگی برای منافع کشور بود، بی شک بر دولت مردان فرض است با کاستن از فشار عصبی و استرس های دیوان سالاری حاکم بر روند امور فرایندهای پیمانکاری این سرمایه های سترگ را برای رشد و ترقی کشور حفظ کنند. باید متذکر شویم در سالی که گذشت، تعدادی از مدیران ارشد شرکت های عضو بستگانی را از خانواده گرمای خود از دست دادند که برای درگذشتگان آمرزش ابدی و برای بازماندگان از خداوند منان صبر و شکیبایی مسئلت می نماییم چون احتمال دارد نام پاره ای از عزیزان از قلم بیافتد بدین منظور با عرض پوزش برای جلوگیری از این تغافل، از ذکر اسامی یکایک آنها چشم پوشی می کنیم برای آنها نیز سال جدید را با موفقیت و شادکامی و تحقق آرزوها از پروردگار بزرگ مسئلت می نماییم.

ing cash gifts to relatives is forming a part of Iranian cultural, collective behaviors of various cultural, ethnic and lingual groups. If they receive their delayed payments, they will be able to play a role in Nowruz rituals. Naturally, cultural behaviors have a root in historical memory and it imposes a double pressure, because these kinds of behaviors build the social identity and the nature of nations. The social role of individuals will find meaning, if the position of an individual could be fulfilled in the society by performing it.

In such a condition, the managers of project-oriented companies are facing financial bottlenecks with the beginning of Nowruz feasts and rituals. They are under pressure from two sides. They must meet the expectation of their own families and at the same time the expectation of the broader families of their human forces who are working in the projects, those who are looking forward to receive their payments.

On the other side, the chain of supply who are the creditors of this type of contractors of developmental projects bring the contract administrators under intensive pressure and it seems that the contractors of developmental projects, in the first front line of job and social groups of this society are in the hardest and most difficult situation at the end of the fiscal year and start of spring.

The lack of payment of the financial statements to this layer of society , who are building the infrastructure of the society , has imposed multilateral pressures on them . At the same time, banks as one of the chains of supply , has increased the interest of the paid loan in form of compound interest for two and half times . This issue also endangers the work life of contractors and their relatives and put them exposed to the risk of confiscation of their assets.

This dilemma distorts the beauty of spring and glorious rites of Nowruz.

Let's free this social group from these concerns. This group of society has no goal in mind but to enhance and promote their beloved country. They are the people who are working to develop infrastructures in various situations including an exhaustive hot air of 48 degrees and 98 humidity rates and in a cold weather below 30 degrees in mountainous and cold regions. Let's these layers of society welcome the spring hands in hands of other Iranian people and enjoy spring festivals. It is a pity if part of learned forces at the threshold of New Year experience nervous pressures in connection with their financial claims through libertines of governmental offices and think about future problems without any result.

Let's appreciate these civilization-building pioneers. They are the humble social capitals of this territory and they intend to build and promote their country. Let's them to start the beautiful spring without any stress and enjoy the beauties of the nature and forget the months of hard working. It is not fair to deal in such a way with the technical and engineering individuals at the end of the year. It is not an exaggeration if the Bassij-like people in the area of engineering say to their statesmen "we are also part of people and deserve to be treated better". Let's extend the joy and happiness of spring and Nowruz by solving the problems of the contractors of developmental projects.

Nowruz Editorial

Let's publicize the joy of new spring by solving the problems of the contractors of developmental projects

Spring arrives and the joy and passion of the nature finds a beautiful link with the society. The affection and devotion increase. People give an aesthetic combination of spring on inner fragrance with the external new garments. Love and friendship reaches to its climax. Human wishes if the spring could continue forever and humane communication could continue in such a dynamic form in life and social entity and create a new world with amazing beauties. Springs speaks in a sweet language of the old memories. It calls us to put on new garments, to seek new thinks and find a new awareness, to throw out the old clothes from the body of our ideas and put on a new clothes with colors indicating the rainbow of special manifestations of spring and become a human to add the companions' happiness. Let's associate our ideas with the color of spring and give it freshness. Along with the breeze of spring which combs the hairs of green lands and sings the song of kindness, let's start joy and perform the rituals of Nowruz , in a higher quality in

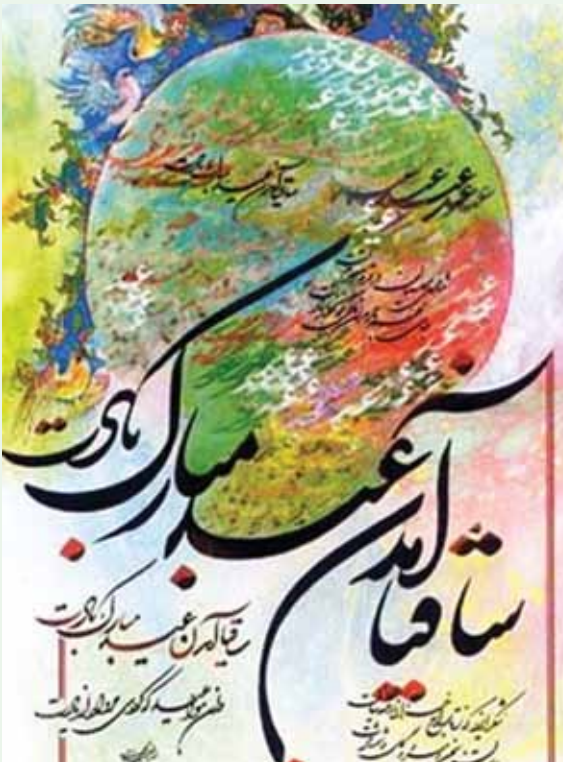
our land.

Springs comes and gives the good news that the winter had passed and plains are full of flowers . Let's throw away all possible unkindness and create a balance between the affection and the moon in a pleasant space of the nature and manifest it in our social and human domains.

Springs comes and asks us upon which standards have we coordinated ourselves with it and asks us if we have manifested empathy and the green spirit of spring in all behavioral and social scenes. Spring asks us to be new in attitudes, vision and behavior, just like spring and extend our affectionate feelings to everybody generously. Springs asks us to make efforts to pass the winter of difficulties and bring about hope and achieve spring rains. Spring festival has a philosophy in it which is learning and admiring. It teaches us that being resistant against coldness, will lead to spring and we have to face challenges to achieve it. When there are two ways available to reach a destination, engineers find another way or build a third way. Having such an assumption, all challenges can be overcome.

The year is passing. Perhaps when you are reading these words, the New Year has already started and you have received its fragrance. However, engineers who are contractors of developmental projects have experienced a hard year. They have faced many difficulties. The year is coming to an end, but still the claims of many contractors have not been paid. These types of managers are facing a great part of human resources who are working in their projects, those who are in fact their large families. They are waiting to receive their salaries. Most of the labor forces in developmental projects stick to performing the Iranian New Year rituals and consider it a vital obligation and something connected with their reputation.

In particular, purchasing new garments, giv-

IN THE NAME OF GOD

PAYAM-E-ABADGARAN

Construction Companies Association Monthly Magazine

No: 305 Esfand 1391 (March, 2013)

Table of Contents

1. Editorial: Let's publicize the joy of Iranian New Year by solving the problems of the contractors of developmental projects
2. Conference of Coordination Council for Engineering Organizations: The exact price list and more justice contract terms is essential
3. An interview with Engineer Otaredian
4. A glance at glorious rituals of Nowrooz (New Year Festival) among Iranian people: Norwooz festivals in Tehran, Guilan and Mazandaran
5. Commander of the Constructive Headquarter of Khatam-al Anbia(P.B.U.H.): The new attitude of the Headquarter in implementation of projects
6. It has been read for you
7. An interview with Engineer Taiebzadeh
8. Nowrooz festivals and rituals in Azarbaijan and Khorasan
9. Arrived letters
10. Intimacy should be learned from the sky birds
11. Landing
12. An interview with Engineer Foroughi
13. News of construction industry
14. The record of the Association of Construction Companies in 2012-13

Staff List

PUBLISHER :Construction Companies Association

Editor: Eng. J.Khansari

Editorial Team: J.Khansari, M.Kangani, M.Pourshirazi,
J.Asreazad, M.Zarrabi, A.Varzandeh

Editor in Chief: Gh.Alizadeh

Designer: D.Khani

Typesetter, Marketing & Subscription: Fariba Pouragha

Reporter: Arezu Nouri

Printing Company: Chap Bijan

Printed by: Pasargad

Magazine Address: #88, South Saba St., Taleghani Ave., Tehran, Iran

Tel: +98-21-66464261

Fax: +98-21-66464084

Email:payam.abadgaran@acco.ir